Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

De nieuwe groote lichtende zee-fakkel ...

https://hdl.handle.net/1874/364079

Libri formae maximae.
nº. 60.

GEDRUKT TOT AMSTERDAM BY

IOANNES VAN KEULEN

BOEK, ZEE-KAART VERKOOPER ALS OOK GRAAD-BOOGEN, QUADRANTEN, OCTANTE, ASIMUTHS, PYL-COMPASSE, ETC. EN VERDERE MATHEMATISCHE INSTRUMENTE, INSGELYKS OOK VERSCHEIDE DITO BOEKEN, AANDE OOST ZYDE VANDE NIEUWE BRUG, in de Gekroonde Lootsman.

DE

NIEUWE GROOTE LICHTENDE ZEE-FAKKEL,

HET TWEEDE DEEL,

Vertoonende de Zeekuſten van het Zuyderſte gedeelte van de Noord-Zee, 't Canaal, 't Weſterſe gedeelte van Engeland, Schotland, Yrland, Vrankryk, Spanjen, en Portugal.

ALS MEDE

De Beſchryving van alle Havenen, Bayen, Reeden, Droogten, Diepten, Strekkingen en Opdoeningen van Landen, op de waare Pools hoogte geleid, uit ondervindingen van veele ervarene Stuurlieden, Lootſen en Liefhebbers der Zeevaart, zynde van alle voorgaande Misſlagen verbetert.

DOOR

CLAAS JANSZ. VOOGT,

Geometra en Leermeeſter der Wiskonſt.

En deze laatſte Druk vermeerdert, en in 't ligt gebragt, door

JOANNES VAN KEULEN.

TE AMSTERDAM,

By JOANNES VAN KEULEN en ZOONEN, Zee-Kaart- en Boekverkoopers, en Graad-boog-maakers aan de hoek van de Nieuwe Brug-Steeg.

T. AMSTERDAM
by Ioannes van Keulen
Boeckverkooper en Graadboogmaecker
aende Oost sijde vande Nieuwbrugh
inde groote Lichtenam.
Met Privilegie voor 15 Jaren.

Nieuwe Paskaert Vande Gheheele Westersche SCHEEP-VAERT

Op Nieus uyt Ondervindinghe van Strandre Stierheden Naukeurigh Geteeckent en samen gebracht.

VRANCKRYCK
ENGELAND.
SCHOTLAND.
YRLAND
HISPANIA.
Portugalia
MAROCO.
GUINEA.
GENEHOA.
De Canarische Eylanden.
De Vlaemsche Eylanden.
De Zoute Eylanden.
Tropicus Cancri.
Een Maal Vroom.
Duytsche Mylen 15 in een graad.
Spaansche Mylen 17½ in een graad.
Eng. en Fran. Mylen 20 in een graad.

Nieuwe Paskaart van
TEXEL
tot Aande
HOOFDEN
Berypende in zich de Zee-kusten van
Vriesland, Holland,
Zeeland, Vlaenderen,
Als Mede een Gedeelte van
de Oost-kust van
ENGELAND.
door C.V. Keulen.

t'Amsterdam by
IOHANNES van KEULEN
Boek Zeekaare verkooper en
Graad-booghMaker Aan de
Oost zy van de Nieuwenbrugh
Inde Gekroonde Loodsman
Met Privilegie voor 15 Jaaren

Duytsche Mylen 15 in een Graad
Spaansche Mylen 17½ in een Graad
Enge en Fransche Mylen 20 in een Graad
Zweedsche Mylen 25 in een Graad
Italiaansche Mylen 60 in een Graad

Pascaarte vande
RIVIER de MAAS
Streckende
Vande Stadt Dordrecht
tot in Zee

Duytsche Mylen 15 in een Graad

Dordrecht

Vertoningen en Opdoeningen der Zee kusten en landen van Texel langs de Hollandze, Zeeuwze en Vlaemze kusten tot verby Calis cliff.

Dus Vertoont het Eyland **Texel** als 't Ooft ten Noorden van u is. Huysduynen Vertoont aldus als 't O. Z. O. van u is; en vorder tot **Kamperduyn** als men daar by langs zeylt omtrent 2 myten vande wal.

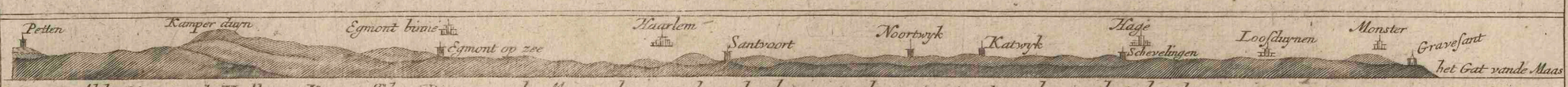

Aldus Vertoont de **Hollants Kust** tuſſchen Petten en de Maas, als men daar by langs zeylt, omtrent 1 ½ myl van het landt.

Als Graveſant Z.O. ten Z. van u is, en een half myl buyten landt zynde, dan Vertoont de **Kust** van **Hollandt** bengorden de Maas, aldus.

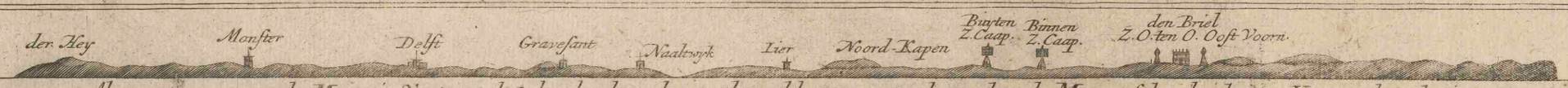

Als men open voor de **Maas** is. Vertoont het landt daar benoorden aldus. en bezuyden de **Maas** of het landt van Voorn dus danig.

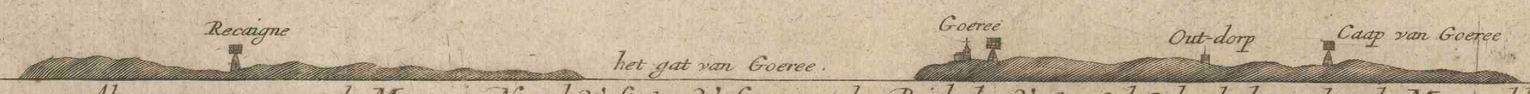

Als men open voor de **Maas** is. Noord Weſt ten Weſten van den Briel, dan Vertoont het landt bezuyden de **Maas** aldus.

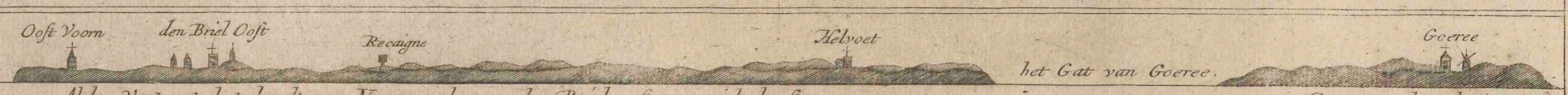

Aldus Vertoont het landt van **Voorn**, als men den Briel ooſt van zich heeft. en **Goeree** dus danig.

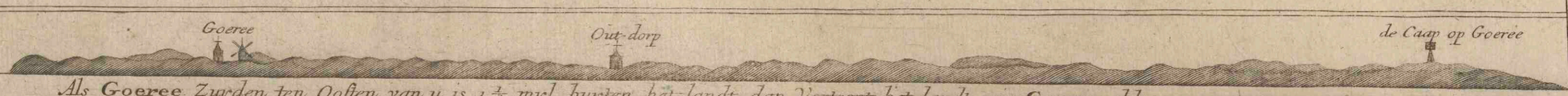

Als **Goeree** Zuyden ten Ooſten van u is 1 ½ myl buyten het landt, dan Vertoont het landt van **Goeree** aldus.

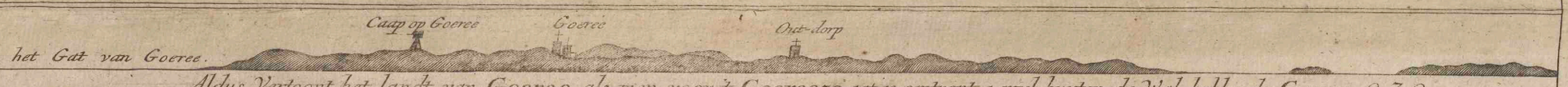

Aldus Vertoont het landt van **Goeree**, als men voor 't **Goereeze** gat is, omtrent 1 myl buyten de Wal, hebbende **Goeree** O. Z. O. van u.

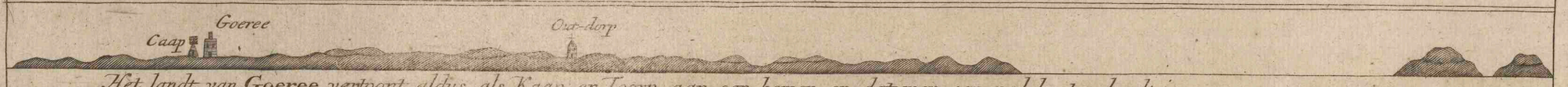

Het landt van **Goeree** vertoont aldus, als Kaap en Toorn aan een komen, en dat men een myl buyten landt is.

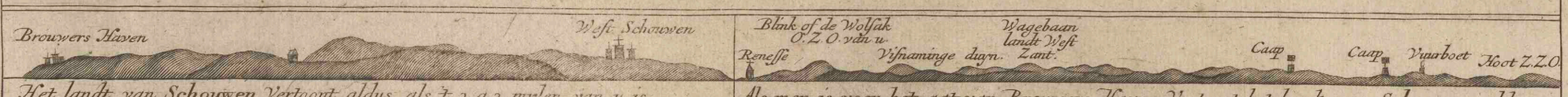

Het landt van **Schouwen** Vertoont aldus, als 't 2 a 3 myten van u is. Als men is voor het gat van Brouwers Haven, Vertoont het landt van **Schouwen** aldus.

Aldus Vertoont het Eylandt **Walcheren**, als men in de Deurloy, of voor de Spleete is.

Dus Vertoont de **Kust** van **Vlaenderen**, van Sint Lambert tot Ooſt-ende als men de Wielingen in of uyt zeylt.

Aldus Vertoont zich de **Kust** van **Vlaenderen** tuſſchen Ooſt-ende en Duynkerken.

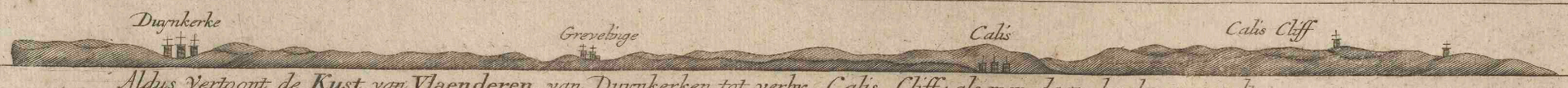

Aldus Vertoont de **Kust** van **Vlaenderen**, van Duynkerken tot verby Calis Cliff; als men daar by langs zeylt.

Door **Claas de Vries** Geometra, en uytgegeven tot Amſterdam by JOANNES v. KEULEN Boek- Zee- kaart Verkooper, hoek Nieuwenbrugsteeg in d'gekroonde Lootsman, met Previlegie Voor 15 Jaaren.

'T TWEEDE DEEL
Van de Nieuwe Groote Ligtende
ZEE-FAKKEL,
't EERSTE BOEK.
Inhoudende de Beſchryvinge van de Zee-kuſten van *Holland*, *Zeeland*, *Vlaanderen*, en de R. van *London*, van *Teſſel* tot *Alburg* en de Hoofden.

De Eerſte Vertooninge,
Van de Texel-Stroom, en de Gaten van Texel.

Pampus. DE van Amſterdam wil zeylen na het bal van Urk, zeylt van Amſterdam na de wraaken O. ten N./ houdende de Nieuwe Kerk een wind-boom en op 't laaſt een hand-ſpaak langte benoozden de Oude Kerk, tot ſoo lange dat de Diemer Kerk komt buyten de Paardehoek. Dan is de Cours Z. O. ten Ooſten/ houdende de Naarder Kerk bezuiden de Muyer Kerk, tot dat men de Z. hoek van Durgerdam boozby gezeilt is/ of dat men haer Kapel byy van 't boozland siet: van daer na de Polderhoek is de coers O. Z. O. en O. ten Z en te met wat ooſtelyker; als men de Kinſal buyten de Polder krygt/ dan moet men benoozden 't O. aan leggen. Dan is de coers om ober Pampus te ſeylen O. N. O. en wel ſo Noozdelyk langs Marken, houdende een Boereſtolp tot Diemerdam aan de Polderhoek, en met diepgannde ſchepen om te ſleepen/ ſoo brengt hem daer byy wat in om 't hard van Papenbraak te myden/ en 't weeck te houden. En als men Naardendooz Muyerberg heeft/ dan is men de hoogten van Papenbraak boorby/ en als Monikendam is door Edam (genaamt Schyteldoeksshaven) dan is men 't Muyerzant boozby. Dan is de Coers O. N. O./ tot dat Edam een goet ſtuk benoſten Marken is/ en Weesp een windboom langte bezuyden Muyen komt/ dan is men in de Cuyl.

Van Hoorn geadverteert/ den 10 Febr. 1761/ dat de Lantaarn/ die aan de O. kant van de Haven heeft geſtaan/ na de W. kant is verplaatſt/ dus nu beide Lantaarnen aan de W. kant ſtaan.

Komende neffens het O. einde van Marken, moet men N. O. ten O. aan na 't bal van Urk, dat zyn 5 mylen. Op een myl weegs by Urk komende/ ontmoet men een hard Zand/ de Hout-ribbe, ſtrekkende Z. O. en N. W. dwars ober 't Daarwater van 't Enkhuizer-zand af. Houtribbe. Daar is niet meer waters op als op 't blaak van Wieringen ofte Vriesland, men kan daar op geen dieper water binden als regt deur. Als Enkhuyſen N. W. en N. W. ten W. van u leyd/ dan zyt gy op de Hout-ribbe. Eer men tegen 't Zant komt kan men des nagts 't buur op Urk zien. Als Urk of het buur Noozdelyker als N. O. van u is/ en dat gy hoogte krygt/ dat 's buiten twyffel van de Houtribbe, want ſo meugt gy het Enkhuiſer-zant niet bezeylen. Uit den Z. komende zyt gy niet eer om 't Enkhuiſer-zand, dan als de Kerk op Urk buiten de Buurt-huyſen komt/ die is dan O. ten Z./ en O. Z. O. van u/ ſo gy dan N. W. ten W. of W. N. W. aangaat/ ſult gy digt by de kant van 't zand langs loopen. Merken van 't Enkhuiſer-zand. De Hout-ribbe- is een harde ſmalle bank/ en om daar ober te zeylen/ houd men de buurboed op Urk wat bewesten de Kerk/ of ſo 't nagt is/ het buur N. O. ten O van u/ hier op is 14 a 15 voet water. Ober de Hout-ribbe komende/ dan word het ſteek grond 15 a 16 voet waters diep/ dan is de Cours N. N. O/ komende Urk aen ſtuurboozd. Boozt Urk Ooſt van u leggende dan is de coers N./ en te met wat Weſtelyker. Hier in 't daar-water is ſteek grond 17 a 18 voet water. Als Urk dan O. Z. O. van u/ en de Kerk buiten de Huiſen is/ dan is men om 't En'huiſer-zand.

Tuſſchen Urk en de Tonnen op de Hofſtede N. O. wel ſo Ooſtelyk van de Enkhuiſer Tooren/ leit een Plaat van hart Zant/ ſtrekkende na 't einde van 't Enkhuiſer-zand, is niet dieper als 't Vrieſche Vlaak, daer benoſten om is 't diepſte water/ maar bewesten (by ſomige het Cattegàt genoemt) is men eerder om de hoogen Hooren of Enkhuiſer zant, en goet booz Scheepen/ die niet diep en gaan. Merken van de ton op de Hofſtede en Kreupel.

Van daar/ daar men om 't Enkhuiſer-zant zeylt na de Creupel, is de cours N. W. wel ſo weſtelyk; om de hoek van 't zand en aan d'andere zyde de Spaander-bank te myden houd men de Medenblikker toorn ſoo lang aan de Gelderſche hoek, tot dat Enkhuiſen Z. W. ten W. van u komt; en op 14 a 15 voet ober de hoek van 't zand komende ſo krygt men al te met 3 en 3½ vadem/ en komt niet aan de Spaander-bank, daar het op'dipſt 13 voeten hart is. En dan boozts na de Creupel N. W.

De Dwarsmerken van de tonnen/ beyde op de Crenpel en Hofſtede, zyn Grootebroek en Hem, twee ſcherpe Toorens regt ober malkanderen/ want eer mag men d'Enkhuiſer Tooren niet aan 't buytenland laten komen in dit vaarwater/ en Warns (is een ſcherp torentje in Vriesland), aan de Z. kant van 't Clif van Staveren, dan hebt gy de lengte van deſe tonnen/ die elk op 3 vadem leggen/ d'een aan de O. wal/ d'ander aan de W. wal/ by de ſteert van de Creupel; 't vaarwater is daar 4½ vadem ſteekgrond: als de tooren te Medenblik komt benoorden 't Huis te Medenblik, ſo verre als 't Huis breed is/ ſo zyt gy 't Creupelzand gepaſſeert: Gaat dan na de ton op de Kreil N. W. en N. W. ten N. aan/ na dat de wind of ſtroom is/ 't vaarwater is daar ſchaars 5 vadem diep. Tegen de Creil in 't inzeylen of om de Creil in 't nitzeylen/ dat is regt binnen de Creil aan de N. wal langs Kaks/ leit (an de Ton op de Hofſtede) een hard Zand op de Plaat de Zuyd kriel genoemt/ met leeg water is 't daar niet meer dan 14 a 15 voet waters/ tuſſchen de bank en N. wal is 13 vadem diep/ en weeke grond/ en daar bezuiden of bewſten 4½ vadem. Als Mirnes een plomp torentje in Vriesland komt ober een lang Land huis bezuiden het Clif van Staveren; dan komt gy regt neffens dat booz. Plaatken. Kreil. Zuyd-Kreil.

De merken van de ton op de Creil zyn 2 watermolens bezuiden Stavoren ober een/ en de ſcherpe Toren van Twisk ober de Korenmolen, bewesten Medenblik, en dat plomp Torentken van Mirnes, aan de Z. kant of Ooſtkant van het Clif; 't Daarwater is daar diep 4 a 5 vadem ſteekgront/ de ton leid op 4 vaam als 't nood doet/ mag men wel een kabels lengte daer benoſten om. Merken van de Creil.

Van de ton op de Kreupel, die op 't O. eynde van Kreupelzand leid op 3 vadem/ tot 't Wieringervlaak is de cours regt N. W./ en tot de Creupel N. W. ten N./ en tot het baken op Creupel-zant, dat het Steyl genaamt word/ is de cours N. W. ten W. en N. W. Als Lutjebroek een kleyn ſpiets torentje komt aan Hem ook een ſpitſe Toren) als dan is men neffens dat baken. Merken van het baken op Kreupelzand.

Van 't Baken op de Creupel tot de Zuider-ton op 't Wieringer Vlaak is de cours N. W. ten W. of W N W. na dat de wind of ſtroom is/ die leid met hoog water en dagelyks ty op 13½ voet/ de merken daar van zyn deſe: Grootebroek komt tuſſchen 2 Hooibergen benoſten 5 Watermolens/ die benoſten Warvers hooft ſtaan/ dat is een langs merk in 't Z. Twiske een ſcherpe Toren bewesten Medenblik komt ober Opperdoes, een kleyn leeg ſcherp torentje/ dat is een regt dwars merk. Op Wieringen ſtaat een Caap/ brengt Ooſtlander toren/ dat is een plompe toren op Wieringen, tegen ober die Caap/ en zeilt daar op aan/ gy zult regt op de ton verhallen. By de ton zynde/ de Weſtlander-Kerk komt daar ober Cleveritee, en de 8 Meulen benoſten Medenblik regt buiten het Bolwerk van de ſtad. Om 't diepſte van 't Vlaak te treffen/ komende van de Creupel, ſo neemt agt op de boozſz. merken: indien Twisk eerder komt aan Opperdoes als Cleeveritee aan Weſtlander Kerk, ſo zyt gy Breezand ofte de gronden aan ſtuur boozt te na/ dat zyn gewiſſe merken om ober het Vlaak te zeilen/ als 'ez geen tonnen leggen: benoſten de Ton langs is 't diepſte water. Wilt gy voor het Wieringetvlaak ſetten/ ſo en komt 't blaak niet naader/ dan als Twisk komt een weinig bewesten Opperdoes, ofte ten halven Opperdoes en Almerdorp. Merken van de Zuyder ton op het vlak.

Om van de-boozſz. Zuyderton ober de Gammels na Medenblik te zeilen/ ſo brengt de weſtelyſte watermolen van de 8/ die benoſten Medenblik ſtaan/ een windboom lengte buiten of benoſten het Bolwerk van de ſtad/ en zeilt daer byy zonder ſchroomen op aan/ tot dat gy komt op de Reede/ daar de Scheepen gemeenlyk leggen/ of ſo gy in de Haven begeert te wesen/ ſo zeylt regt op 't N. hooft aen/ daar en is niet/ dat u verhinderen mag. Maar ſo gy ober de Gammels moet labeeren/ en dat u Schip dieper gaat als elf voet/ ſo loopt niet langer om de W./ dan als die boozſchreven Watermeulen komt by na ofte op een handſpaak aan het boozſchreven Bolwerk, ſo dat men daar nog ruym booz ſien mag/ wend dan en loopt om d' O./ ſo lange tot Grootebroek komt in de 5 watermeulens (die benoſten Warvers hooft ſtaan) of daar benoſten aan/ gy en ſult ſo niet misdoen/ want het is wyd en breed. Om over de Gammels te zeylen na Medenblik

Om over de Gammels na Medenblik te zeylen.

So gy uyt het Vlie komende over de Gammels na Medenblik begeert te weesen / so brengt Opper doefer-Toren over de Westelykste Watermeulen van de 5 / die bewesten Medenblik staen / loopt daer op aen / so lange tot de westelykste Watermeulen van de 8 beoosten Medenblik komt te staen een windboom lengte buyten 't Bolwerk, als hier voor nog eens geseyd is. Dese merken dus hebbende / en dat het duyster word / so gaet Z. en Z. ten O. aen / na dat de wind of stroom is / gy sult niet konnen misdoen nog de Stad missen. In dit voorschreven Vaer water is niet minder diepte als op het Wierenger-Vlaak en al steek gront.

Als Twisker-Toren is over de westelykste water molen / op een na / van de 5 / die bewesten Medenblik staan / en Groote-broek in de Buurt huysen beoosten de 5 Water molens aan de Oosterdyk / so syt gy op 13 voet van de N. W. punt van de Kreupel, en de steert van de kreupel gepasseert. Op de voorz. merke en 13 voet leyd een dziebeen / en aan de voorsz. W. wal leggen drie dryf baltens op 12 voet / dan komt de westerse Watermolen van de 8 / die beoosten Medenblik staan / omtrent een spaak lengte van het Bolwerk van de Stad. Dan om het diepste water te hebben en seelter te gaan soo reguleert u na de voorschreven merken / te weten van de Opperdoefer Tooren over de westelykste Watermolen / van die bewesten Medenblik staan / gy sult so niet minder water hebben als op het Wieringer-vlaak.

Merken van de Tonnen op 't Wieringer vlaak.

De merken van de Noorder Ton is de groote en kleyne oostelykste kaap over een: de merken van de Zuyder-Ton is de kleine kaep / die op de Z. O. hoek staet / en de Meulen die op de zuidhoek staet / over een; en de langs merken van de Zuyder-Ton syn de groote kaap en toren over een / en de dwars-merken syn de zuydelykste toren en de zuydelykste kaap over een.

Om over Wieringer vlaak te zeylen.

Van de Zuyder-Ton na de tweede of Middel-Ton is de Cours N. W. en N. W. ten N. / dan om het diepste water te treffen gaat eerst N. W. / so lange tot dat Ypel hoever Kerk komt over de Water molen / genaamt de Bol-molen, dan voort N. W. ten N. Als de Kooren meulen op Wierengen komt in 't glop van den Oever, dan hebt gy de lengte van de tweede Ton / die leyt op 't W. ofte Zuyd eynde van een Plaatke genaamt de Repel, het Vaer-water is daar bewesten heen / en met laag water styf 2 vadem / met hoog water schaarts 3 vadem diep. Aan de W. syde van 't Vaerwater tusschen de Zuyder ton en de Middel ton, de Middel ton naast / leyd een hart Zand / geheten de Seug, of de oude Seug, is aan de O. kant heel schor en steyl / dat mag men in 't op zeylen agter een hoek of steert onder zylen / daar bewesten loopt nog een steert om de N. / een groot stuk na de N. O. Ton. Op de uyterste of Noordelykste punt geheeten Seugoort staat altyd een Baken. Op Wieringen op de Oever staan 2 Tonnen Caapkens / het een op het N. einde van den Oever, het ander op 't Hooft, syn zo kleyn dat men ze qualyk sien kan / als gy van de Zuyder-ton af komt na de Middel ton, so houd die niet over een / so gy die over een brengt / so syt gy heel digt aan de Z. wal / en snit de oude Seug effen konnen mis loopen / maar houd de Zuydelykste een weinig bewesten de Noordelykste / dan sult gy langs 't regte Vaerwater loopen / en aan de oude Seug niet konnen misdoen / die merken moet gy by de Middelton komende verlaten / en niet langer gebruyken.

Van de Middel-ton tot de Noorder-ton, is de Cours N. N. W. Neffens de Noorder-ton komende / so komt de Oostlander Kerk en de Kooren-molen beyde over een Kappelleken met roo panne gedekt / dat op den Oever staat daar neffens gaat ook het voorsz. Baken op Seug-oort. By de Noorder-ton is 't schaars 3 vadem diep met hoog waater / het Vaarwater is daar bewesten langs. Als gy by de Noorder-ton komt / so blyft nog als by de voorsz. N. N. W. Cours / tot Oostlander-Kerk komt benoorden de Wierdyk van den Oever, dan syt gy 't Plaatken / dat by de Noorder ton leyd / gepasseert / als dan Oostlander-Kerk van de Wierdyk komt / gaat dan N. en N. ten O. aan na de Nes, in dat vaarwater is 't ruym en breed / de W. wal geheel tot de Nes toe heel blak / daar mag men niet aan misdoen / maar by by langs loopen / al wast schoon een leger wal / maar de O. wal is steyl / bysonder wat uytterlyk na Jaap vaar toe. Als de groote Caap op Wieringen een goede scheeps lengte staat beoosten de huisen op den Oever, dan is men wel te wege en regt in 't vaarwater tussen de Noorder-ton en de Nes. Als Ypel hooft en Stru over een syn / daar is een reede / daar men lost en ladet / men settet daar omtrent te midden in 't vaar water op 4 vadem / hoe nader de O. wal hoe dieper. Jaap vaar is een steert zant ofte plaat aan de O. wal vast / die men af zeylende mag onder zeylen / maar bysonder in 't op zeylen / op 6 of 7 vadem / daar leid een zwarte ton. Op de hoek van de Nes tegen over Jaap vaar leit een witte ton / die leggen beyde op 3 of 3½ vadem; des winters als de Tonnen worden op genomen / so wert in plaatze van de witte Ton een Baken op de Nes geset Van de Nes tot Vogel-zant is de Cours meest N. W. daarom als gy de ton of het Baken op de Nes hebt / gaat dan Westelyker / N. N. W. / en N. W. ten N. en N. W. tot het Baken op Vogel-zand, de W. wal mag men loden op 6 en 7 vadem; de Merken van dit stuk syn de Meulen van Oosterend / (dat is een buurt huysen op 't eynde van Texel) en de kaap / die op den Dyk staat / over een / dan syt gy mits waters in 't Diep / dat is 10, 11, 12 vadem: als de Molen een stuk bezuiden ofte bewesten de Caap staat / dan syt gy by de Z. wal / die is seer steyl / dat gy met labeeren die niet nader meugt komen als op 8 of 9 vadem / maar voor by Vogel-zand werd die blakker / en de O. wal heel steyl. So haast gy gewoelt / dat het begint te droogen / moet gy wenden / soude anders terstond tegen de O. wal wesen.

De Nes.

Jaap vaar.

Vogel-zand.

Van het Baken op Vogel-zant is de Cours W. N. W. tot de Ton op Burg-zant, leit by de staart van de Schaar / de merken daar van syn het Eyerland effen aan de W. hoek van 't eyland Texel, en de kerk van de Hoorn op Texel aan Zuyd haffel, dat is een drommel huysen benoorden de Schans, of als gy om Vogel zand komt / so houd de voorsz. kaap en menten over een / tot dat de Hoorn voorsz. komt aan ofte door Zuyd-haffel, loopt dan daar op aan / als dan Eyerland komt effen aan de O. hoek van Texel, dan hebt gy ook de lengte van de ton op Burgzant, gy meugt den Hoorn wel een stuk benoorde Zuyd haffel brengen / maar geensins daar bezuyden / soude anders tegen de Z. wal aan geraken. Om van daar te zeylen na de Koopvaarders-Reede, so houd den Hoorn aan Zuyd-haffel, en zeylt daar op aan / tot tegen Texel op de Reede, en settet daar / waar 't u goed dunkt / over Ooster-eynd is 't best voor kleyne scheepen / daar is 't blak water / en gaat weinig stroom / maar de meeste Scheepen setten 't voor 't Schilt.

Burg-zant.

Koop-vaarders Reede.

Op de hoek van den Bos leyd een witte ton / op 3 vadem van de W. hoek van den Balch, die laat men aan stuurboort / en loopt daar beoosten om in Balch, en voort by de Baltens langs na Wieringen toe / de Baltens alle moet men ook aan stuurboort laten.

Om van de Helder op te zeylen na 't Wieringer-vlaak, so gaat N. O. ofte wat oostelyker / na dat de wind ofte Stroom is / ofte op 8 of 9 vadem op Texel langs / tot dat den Hoorn komt benoorden Zuyd-haffel, maar wagt u van de Wieringer syde / die is daar steyl / dat gy met een voyr zoud hebben 15 of 13 vadem / en tegen de wal wesen / eer gy nog eens zoud mogen 't lood weyen.

Als dan de Hoorn komt benoorden Zuyd-haffel, so houd die so staande / en zeylt daar op na Vogel-zand, als 't Eyerland komt effen buyten de O. hoek van Texel, dan hebt gy de lengte van de Ton op Burgzand, die leyd aan de Z. wal op de punt van de steert / die men op 5 a 6 vadem mag onder zeylen. Van de Ton op Burgzand, is 't O. Z. O. tot 't Baken op Vogel-zand, maar zeylt op de voorschreven Merken van den Hoorn en Zuyd-haffel, so lange tot dat gy de kaap op Texel en de Meulen van 't Ooster eynd over een hebt / houd die dan over een / verlatende de eerste Merken / en seylt so tot de ton ofte Baken op de Nes, soo loopt gy mits waters in 't Vaar-water / dat is 10, 11 en 12 vadem diep / so gy de Meulen brengt een stuk bewesten de kaap / so sult gy digt by de Z. wal syn / die is so steyl / dat gy met labeeren die niet nader meugt komen als op 8 a 9 vadem: om de Nes komende gaat dan Z. en Z. ten W. na de ton op 't blaak.

Burg-zand.

De Ne

Om van de Koopvaarders Reede uyt Texel te zeylen so gaat eerst Z. W. wel so westelyk na de Helder, ofte loopt by de Texelse syde langs op 9 of 10 vadem / tot by de Helder, en daar digt by de W. wal uyt W. aan / en te met wat Noordelyker / tot dat de kapen op Huisduinen over een / ofte de grootste door de kleynste / te weten daar bewesten komt / gaat dan N. N. W. / Noordelyker of Westelyker / na dat de wind ofte stroom is / tot tegen de N. wal op 5 of 6 vadem / en loopt daar by by uit tot heel in Zee.

Om u Texel zel te seyle

Als de tooren van Westereind (die men de Westen ofte het Wambuys noemt / O. N. O. van u komt / ofte weinig oostelyker / so hebt gy de lengte van kaap en Torens-ton, dat is de innerste ton van Spanjaartsgat, die sult gy aan bakboord gewaar worden / dese benoorden leggen nog 3 tonnen / al langs de O. kant van de Keizers-plaat seer op een cours / (te weten N. N. W. of een weinig Noordelyker) die moet men uitzeilende alle aan bakboort laten. De uiterste ton leid van de vierde verscheiden / Noorden wel so Oostelyk in de bogt van de Keisersplaat op 22 voet met laag waater / men mag daar bewesten heen lopen / maar niet verre / want de Keisers-plaat is aan de O. kant tot 't buytenste einde toe heel steil / maar de O. wal van het diep is blak / als gy neffens de voorsz. uiterste ton komt / dan leid de Kooger-Kerk regt O. N. O. van u / en de kapen op Huisduinen syn over een / houdende voort N. O. by de wal van Texel uit.

Om Span jaarts gat in zeyle

Om het Spanjaarts-Gat te vatten / moet men uit der Zee komende aan houden / dat het Z. O. eind van 't Eyerland regt O. afleid / en de Kooger-Kerk regt Z. van u is / dan is men regt voor 't gat / zeilt dan Z. Z. W. / tot dat 't Wambuis Z. O. ten O. van u is / dan zeilt men Z. Z. W. aan / brengende de kapen op Huisduinen over een / ofte een weinig door malkander / te weeten de Looder, die is de Zuydelykste en grootste / een weinig beoosten de ander / dan sullen gy Z. Z. O. van u staan / zeilt daar op aan / gy sult de uiterste ton op 't lyf of in 't gesigt zeilen / die leid / als geseid is / in de bogt van de Keisers-plaat, op 22 voet met laag water. De Kooger-Kerk, als gy by de ton komt / sal regt N. N. O. van u leggen. Daarom zo gy uit den Westen of Zuide komt / so brengt die kerk niet Noordelyker als O. N. O. maar lieber een weinig Oostelyk van u / en zeilt dan daar op aan / tot dat de ka-

Paskaarte van de, ZUYDER ZEE, met alle des Zelfs inkomende GATEN:

Soo als die op't Zeekerts konnen Bezeyld worden: naa Haare Correkte Course, Opdoeningen, Droogten en Diepten.

Tot AMSTERDAM by JOANNIS VAN KEULEN

Boek verkooper en Graadboog maker aan de Nieuwe brug in de Gekroonde Lootsman Met Privilegie voor 15 Iaar.

Spanische Mylen 17½ in een Graad.

Duytsche Mylen 15 in een Graad.

Engelsche en Franse Mylen 20 in een Graad.

De Dieptens syn alle in Voeten gestelt

De Kust van HOLLAND

Zuyder Hacks

Noorder Hacks of Keyzers Plaet

de Haarsen Sand

de Haarsen Swin

Dorer Swin

De Noorsche Rhee

Het Canaal van de Loots-Galjoots

HET EYLAND TEXEL

den Hoorn

Westeinde

de Kooghe

Deburg

De Laap

Schans

Heylig hamer

De Kooch

Schoute Casp

De groote Casp

Huijs Duyne

Groene Helm

Soute bollen

Sijk Duyn

Witte Ton

Swarte Ton

Noorder Rhee

1 Duytsche myl van 15 in een graad

53 graaden

Nieuwe Pascaert

Waar in te sien is de gaten van

TEXEL en 'T VLIE

Met alle sijn Mercken, diepte en droogte alles op 't Nieuws Overseen en van veel fouten verbetert.

Nota de Cuijpers in dese Caart moeten voor Voeten gerekent worden.

Met Previlegie voor 15 Jaer.

'T AMSTERDAM, By Ioannes van Keulen Boeck en Zeekaert verkooper aende Nieuwbrug inde gekroonde Lootsman.

Duytsche Mylen 15 in een graad

Spaensche Mylen 17½ in een graad

Engs: Fran: Mylen 20 in een graad

De Helder.

't Nieuwe Schilt

De Weel

T E X E L.

De Burgh

Oost Eynd

West Eynd off t'Climmen

Oude Schans

Nieuwe Schans

Kyck Duyn

Groote Caap

Blenck

Mars diep

Zuyder Haaks

Stenck

Ariaan Berger Kille

Lands Diep

Vogel Sand

Texel Stroom

De Wardt

Schuyte Sandt

Robbe Sand

Yerland

VLIELAND

Vierboet

Westr. Vaems Gat

Den Alboi

Grund

Mosselbanck

Noorder Ton

Oosterlandt

Repel

Zuyder Svin

Oost Svin

Oost Lander Kerck

Oost Gat

Stroo

Oever

Wierin

Quel duyn

Klyn Gat

Bhuyse Gat

Noorder Gat

Zuyder Gat

Reede of

Hoorn

Schans

Caap

Hoogeberg

Roeg

Hoop

Klyne Quelder

Groote Quelder

Pan

Spaensche Gat

Oude Vlie

Nieuwe Vlie

Pampus

Muyden

Naerden

Weesp

Amstel

Ellehoog

Roode Hoek

Wolfs Hoeck

Langer Sandt

Heyndrick Iaarts Plaat

Klaas Sandt

Middelgronden

Pampus Bancken

Diep

Ruyghoek

Vierboet

Middelgronden

Broudaris

Millands

Caap

DEN HELDER

DEN HELLING

Oosser Vaems Gat

Noordhoek

Pampus

Ruyghoek

Vierboet

Caap

Middelgronden

Broudaris

Millands

Caap

Moorn

Caap

Oosser Vaems Gat

Grondten

Schoore

Noordhoek

Pampus

Ruyghoek

Vierboet

Caap

Middelgronden

Broudaris

Millands

Caap

Moorn

Caap

Oosser Vaems Gat

Grondten

Schoore

De Miswijsing is hier 18½ Graed Noord Westering

ten VIII uuren 't hoogste Water

Aldus lopen de Stroomen

VIII

Kerssers Plaat

Nieuwe Paskaert Van de Kust van HOLLANDT

Lustende Texel en de Maes, waer in vertoont werd Alle sijn diepten en droochten. Als mede hoe haer de landen vertoonen Vytter Zee: seer Nauckeurigh Gepasseelt Met Privilegie voor 15 Jaer

t' Amsterdam by Johannus van Keulen Boeckverkoper aen de Oost sijde van de Nieubrugh In de gekroonde Lootsman.

Duytse mylen 15 in een graet
Spaense mylen 17½ in een graet
Eng. en Fra: mylen 20 in een graet

TEXEL
WIERINGEN
Den Hoorn
Den Helder
Kolleren
t' Schulp
t' Oosch
Petten
Camperduyn
Egmont
Egmont op Zee
Wijck op Zee
Catwijck op Zee
Noordwijck op Zee
Leyden
Haerlem
Amsterdam
Beverwijck
Spaerndam
Santvoort
S. Gravenhage
Schoonhoven
Delft
Rotterdam
Delfshaven
Dort
Dordrecht
Dort
Maesland sluys
Leesdammen
Den Briel
Goeree
Hellevoetsluys
Maes
Texel
Land Diep
Zuyder Maes
Noorder Maes
Sloek
Vlie
Zuyder Zee
Haerlemmer Meer
Y
Naeldwijck
Delfshaven
Permis
Chaerlois
Overschie
Schiedam
Vlaardingen
Maesland sluys
Naeldwijck
Leesdammen
Hellevoetsluys
Goeree
Den Briel
Spuye Rack
Oost Voorn
Voorn
Hoogwerf
Ouwerkerk
Ouwerkerk
Ouwerkerk

Kapern ober een komen / ofte gy soud ligtelyk op de Keysersplaat verballen / die is van buiten op de N. kant heel steil / men mag bewesten de uiterste ton heen lopen / maer niet veer / daar beoosten langs is 't ruimer en wyder. Van de eerste of uitterste ton tot de tweede is de coers Z. / wel so Westelyk / en van daar tot de derde / vierden en vyfde / dat is de ton van Kaep en toren / is de cours al meest eenderlei / Z. Z. O. ofte wel Zuidelyk / de tonnen leggen alle aen de W. wal / men mag by nood daer bewesten heen zeilen maer niet verre / want de W. wal is so heel steil / dat so een groot Schip met de Steven daer tegen aen lag / 't soude voor aen niet meer als 3 voet / en neffens de groote mast wel 3 vadem diep zyn / maar de O. wal is blak / daar mag men op 't loot by langs loopen heel tot binnen de tonnen. De ton op de Steert / dat is de binnerste ton van de Slenk, leid van de ton op Kaap en tooren verscheide / Z. ten W. en Z. Z. W. maar de Helder Z. O. Men mag van de ton op Kaep en tooren regt op de Helder toe zeilen sonder misdoen / of na de ton op de Steert en van daar by de Z. wal langs / die is ook heel steil; of te regt na de Helder toe / na dat het aen de wind of stroom te pas komt: de voorvloed valt seer sterk N. N. O. over de gronden na 't Spanjaarts gat tot half vloed / en de voorebbe ter contrarie Z. Z. O. tot half Ebbe / de Helder en de ton op de steert leggen verscheide O. Z. O. en Z. O. ten O. By de Helder komende loopt daar digt by langs om te schouwen een steert / die van Geest-zand afschiet / die men uit der zee komende mag onderzeilen / en daer leid een ton op / die moet men aen bakboord laeten. Voorby de Helder zynde gaat N. O. ofte wat oostelyker ofte by de Tesselse zyde langs op 8 of 9 vadem na de Koopvaarders Reede; de Wieringer zyde is heel steil. Het Spanjaersgat is nu geheel toe.

Vallen van de Stroomen.

In de Slenk leggen 6 tonnen / de binnenste leid in de steert van de Keizersplaat W. N. W. van de Helder. Om de Slenk uyt te zeilen moet men daer bezuiden heen / latende dit aen stuurboort / en gaen W. ten Z. aen de tweede en derden ton. Van de derde tot de vierde en vyfde ton / W. Z. W. / de seste en d'uyterlyste leid wel so Zuidelyk.

De Slenk.

Om de Slenk van buiten te vatten so brengt de Caep op 't Eiland Tessel en de Westen, dat is de Tooren van Westeinder Kerk, die men ook het Wambuis noemd / over een; dan sullen se een weinig Noordelyker als O. N. O. van u staen. Zield daer op aan / gy sult de uiterste ton in 't gesigt loopen / die leid regt W. van de Helder af op 4½ vadem water en op 4 vadem met laeg water. Houd de Kaep en Toozen over een / en zeild daar op aen tot de derde ton toe. Die leggen alle (gelyk ook de vierde en vyfde) midden in 't vaerwater; maer daer bezuiden langs is 't diepst: de Z. wal is heel steil / soo dat men den eenen voorp hebbende 4 vadem / den andere maer sal hebben 3 vadem. Maer de W. wal is blak opgaande. De vierde ton leid van de derde verscheide O. N. O. wat Oostelyker. De vierde en vyfde O. ten N. De vyfde en sesde O. ten N. en O. N. O. De tweede ton leid met laeg water op 20 en 21 voet op 't droogste van de Slenk, de andere tonnen leggen op 2 vadem met laeg water / maer de sesde en binnenste op 3 vadem. Op de hoek van de steert mag men niet benoorden omzeilen / maer in 't uit zeilen aen bakboord laten. De voorvloed valt N. N. O. dwars over dit gat en de Z. gronden tot half vloed toe / en in tegendeel de voor ebbe Z. Z. O. tot half ebbe. Binnen de sesde ton is 't ruim en wyd men zeilt daar regt op de Helder O. Z. O aan / maar uyt de Slenk na de Reede O wel so Zuydelyk.

Om het 's Lands-diep uit te zeilen so loopt een boog scheut by de voet strand van Huisduinen langs / en by de hoofde om / gy sult de innerste ton niet missen / die leid op een drumpel / de W. wal naast / op 17 voete met hoog / ende 13 voete met laeg water / die ondiepte of drumpels en is niet over 2 Scheeps-lengte breet / daar over ook daar binnen is 't diep genoeg. Neffens die ton loopt een steertke van de wal af na die Ton toe / daarom loopt digt by de Ton langs / en laet die aan stuurboord van u in 't uitzeilen / behalven die ton leggen nog 3 tonnen in 't Lands-diep men laat die alle 't zee-waert leggen en loopt tussen die en de wal deur: voorby de vierde ton komende is men alle droogte voorby / set dan u cours der waerts gy begeert te wesen.

Om 't Lands diep van buiten te vatten / komende uit de Zee / so loopt na de wal benoorden W. 't Oog op 8 vadem / so dat de Blenk regt O. van u is / zeylt dan O. ten N. houdende de 2 vadens op Huysduinen een handspaak wyte uyt malkanderen / so komt gy voor 't Lands diep de uiterste ton op 't lyf / en komt de wal niet nader / of soud de steert van Ariaan Bergers Kille onderzeilen / die schiet bezuiden de Z. duin van de wal af t'zee waart. De uiterste ton leid op 4½ vadem / de W. wal of de Zuyderhaaks naast / laat die aan bakboort en loopt daar beoosten regt O. N. O. en N. O. ten O. by de tonnen langs / gy meugt daar niet ligtelyk quaat doen aan geen van beide zyden / als gy u maar van de wal wagt. Neffens Dirkooms duin komende wykt men een weinig van de wal af om een blakte te myde / die daar omtrent wat van de wal afstrekt. Met dese Cours N. O. ten O. aan / houdende den tooren van den Burg met de Caep op Teffel over een / so lange tot de Helder buiten de duin komt / dan is men binne 't Lands diep. Loopt digt beoosten de binnenste ton heen om 't steerthe te schouwen / dat daar neffens van de wal afsteekt / voort op een boogscheut by de Hoofden om / en langs de strant by de Helder heen.

Ariaan Bergers Kille

Van 't Gety en loopen der Stroomen.

Op 't Wieringervlaak maakt vol zee een Z. O. en N. W. maan.

Voor Tessel op de Koopvaarder Reede een O. Z. O. en W. N. W. Maen.

Buyten de gronde of droogte van Tessel maekt een Ooste en Weste maan / 't hoogste water / en in 't gat een O. ten Z. en W. ten N. Maan / maar de vloed gaat nog wyt wat langer in. Desgelyks loopt de eb langer uit als tot 't leegste water. Met een Z. of wel so westelyke maen begint het op het strand en op de droogte te reisen.

De voor vloed met de agter ebben uit het Tessel vallen met malkander N. N. O. dwars over de gronden en gaten en regt het Spanjaarts gat uit tot de halfvloed toe / en ter contrarie de voorebbe met d'agtervloed vallen regt tot het Spanjaarts-gat in / Z. Z. O. over de Z. gronden en dwars over de Slenk en andere gaten tot half eb. Een weinig voor half vloed loopt de vloed het gat in / ende voor half eb trekt regt het gat uit / daarom die dese gaten bezeilt / die habele zyn stroom wel / daar is veel aan gelegen. Buyten voor de gaten in zee draeit de stroom met de Son: alzo dat als een Schip buiten gaets geset lag en nog baet nog schade van dyningen hadde / het zoude weinige stil water hebbe.

Hoe haar deese Landen uyt der Zee vertoonen.

Wambuys.

Huysduynen vertoont aldus / als 't O. Z. O. van u is.

Dus is het eiland Tessel gedaan / als 't O. ten N. van u leid.

De Tweede Vertooninge,
Van de Kust van Holland, tusschen Texel en de Maas.

Gelegentheit van Tessel.

TEssel is een lang slegt eiland / men mag 't sien op 15 en 16 vadem; daer op staen 4 Kerken / de westelykste met een lange spitse Tooren / het W. eind of St. Jans, werd by de Lootsluiden genaemt de Westen of 't Wambuys. Bezuide die staet nog een spitse Tooren / genoemt de Hoorn. Het derde heet de Burg, staat wat Noordelyker als de 2 voorsz. De vierde 't Koog, is de aldernoordelykste sonder tooren met blaywen leyen gedekt.

Tessel.

Het Eyerland leit digt beoosten en benoorden Tessel, en daer aan vast / uit der zee vertoont 't als een laeg slegt eilandeke met kleine heuvelkens / daer staet niet op als 2 huiskens.

Eyerland

Huisduinen is een korte hoek land met sommige witte duinen / daer van de grootste en hoogste genoemt word Dirkooms duin, voort Z. waerd loopense allengskens blak af / en heel tot niet in een blacke slegte strand. Op 't O. einde / geheeten de Helder, leid ook weinig Duins; tusschen de Helder en Dirkooms-duin is 't meest blak strand met een weinig Duins als een Dyk / daer op omtrent ten halven tusschen beide staat de kleine Caap / maar de groote landewaart in / W. van Dirkooms-duin

Huysduynen.

Petten heeft een klein Kerkske met een Toornken / en daer omtrent siet men nog 2 scherpe Toornkens in 't Noorder land effen bezuiden Petten leid 't Hondsbosch / 1 myl bezuiden Petten leid Camperduyn, het kennenelykste land daer omtrent / 't Noordeind is een schorre hooge witte blenk / die schuyn neder gaet / het zuiderste deel is graen en ruig met Helm bewassen / daer bezuiden leggen veel ruige nollen of duinen / daer somtyds een wit blenkje onder loopt / so dat 't seer kenbaer is. Van Petten tot Egmond op Zee is 2½ myl. Egmond op Zee is ook zeer kennelyk / heeft een dicken plompen Tooren / die staet als een zeil in de duin. Een weinig daer bezuiden siet men Egmondbinnen, met 2 hooge toorens op de abdye aen malkander / waer van deerne spits / en de ander te weten de noordelykste / plomp is / de een spits is afgevallen. Regt benoorde de abdye staet nog een tooren van de Kerk / op de oude Muuren / die is niet so hoog als die op de abdue staat. Op de gantsche Kust van Holland is geen plaetse so kenbaar als dese. Van Egmond op Zee tot Wyk op Zee zyn 2 mylen dat is ook een plompe Tooren; als men neffens Wyk op Zee is / siet men daer regt benoorde Beverwyk een hooge

Egmont op Zee

Wyk op Zee

ge dicke ſpitſe Tooren/behalven die ſiet men nog tuſſchen Egmont en Wyk op Zee, Caſtricom en meer andere ſcherpe Toorens; van Wyk op Zee tot Zantvoort is 2 mylen. Santvoort heeft een ſcherpe Tooren met een hooge Yperboet daar regt bezuiden in 't zwarte Duin / die ook als een Tooren vertoont. Benoorden Santvoort leid een hooge witte dupn / daar ſiet men Haarlem over heen / een hoge vierkante Kruis Kerk met een hooge ſpitſe Tooren midden op de Kerk / daar benoorden nog een lange ſmalle Tooren / geheeten Baakeneſſer Tooren, daar neffens heeft de Kuſt van Holland een groote Inwyk. Van Santvoort tot Noordwyk op Zee zyn 2 myle / dat is een plompe tooren / en daar beneffens een Yperboet. Benoorde Noordwyk op Zee ſiet men Noordwyk binnen, een plompe tooren / daar een baeken op ſtaat niet hoog / op 't midden van de Kerk ſtaat een ſmal Toornken. Van Noordwyk tot Katwyk op Zee is 't een groote halve myl; ook een plompe tooren / dezelve is eertyds ſcherp geweeſt / daar bezuiden ſtaat een hooge Vier-boet als een tooren aan te ſien / men mag daer omtrent in 't land ook ſien (als men niet verre van land is) Catwyk op den Rhyn, Rhynburg, en Valkenburg, al ſpitſe Toorens. Van Catwyk tot Schevelinge zyn 2 kleine mylen. 't Choor van de Schevelinger Kerk is wat Hoger als de Kerk ſelve / op een maniere als de Haagſche Kerk / regt bezuiden die Kerk ſtaat ook een Yper-boet. Omtrent een half myl te landewaart in ſiet men de Haagſche Kerk: die is ſeer kennelyk / 't Choor is hooger dan 't ander deel van de Kerk. De Haagſche Toorn ſiet men verre boven alle andere Landen heen. Van Schevelingen tot der Heyde is 2 mylen / en van daar voort tot Grave-zand, of de N. kant van de Maas, 1 myl. Der Heyde is een dorp zonder toorn / maar een weinig binnen de Dupn ſtaat een Plompe toorn / geheeten Monſter. Gravezand is een hooge ſcherpe toorn / ſeer kennelyk / ſtaat aan de Noordkant van de Maas. Den Briel is een grobe plompe toorn aen de Z. kant van de Maas. Deſe gantſche Kuſt van Holland van Huysduynen tot de Maas is al te mael een ſchoone ſtrand / die men ſo na mag komen / als men wil op 4 en 5 vadem.

Santvoort.

Noordwyd op Zee,

Katwyk op Zee.

Scheve-lingen.

Hage.

Heyde.

Den Briel.

Als men Teſſel Z. Z. O. van zig heeft / en 't land in 't geſigt / dat gy buyten 12 vadem diepte komt / daar is de grondt vol wortels en boomen / daer veel goet / want / en toulwen op verlooren word: ſo dat dikwils veel takken van boomen opgehaelt worden als armen dik: maar zuidelyk komende / dat gy Teſſel Z. Z. O. van u hebt / daar is beter leggen. W. N. W. van de Kyk duyn, het land in 't geſigt op 21 a 22 vadem / is het goed leggen voor een Vloot Schepen / ſonder onder wind te wapen.

W. N. W. van Kamper duyn leid een bank van 12 vadem 2½ myl buiten de wal.

Van 't Gety en loopen der Stroomen.

In de N. Zee valt de ſtroom in 't ronde / meer als 't halve gety / op de Bree veertien draeitſe met de Son ofte Maan om / en valt maar een quartier regt langs de zee. By de Kuſten van Holland en Zeeland valt de ſtroom al huybers na 't land / maar in 't midden van 't gety langs de zee / en 't leſte van 't gety zee waerts na 't weſte of Noorden.

Tuſſen 't Maas-diep en de Maas in 't haarwater komt de booyvloed uyt de N. Zee / en draept met de Maan om / vallende na het land N. O. ten N.

De Viſſers van de Maas ſegge / dat men buite geſigt van land zynde by ſtil weder aan 't draeyen van 't gety kan merke of men bez. of ben. de Maas is / een ſtuk bezuide de Maas draeit de agterſloet tegen de Son / benoorden de Maas met de Son tot in 't laaſte / dan tegen de wal aan / ſeggen ook / dat men langs de Hollandſche Kuſt na de Maas toe in 't laveeren geen voordeel van eb heeft / 't zy men buiten geſigt van 't land is / om dat daer geen ebben by 't land gaan / de wind bezuyden 't W. zynde.

Voor de Maaſe maakt hoog water een Z. W. ten W. en N. O. ten O. maan.

De hooge toorens van Holland en Weſt-Vriesland als Egmont binnen, Wyk op Zee, Santvoort en meer andere / ſiet men eer als de duinen 4 mylen buiten land op 14 of 15 vadem / dat is op 't Z. einde van Bree-veertien; maar Camperduin en de duinen neffens Haarlem, ſiet men als ſommige torens: de torens langs de Kuſt zyn meeſt plomp / behalven de Bever Wyk, Schevelingen en Santvoort.

Voor de Maas en Goeré mag men 't 't land ſien op 14 a 15 vadem.

Van de dieptens en gronden omtrent deze Plaatſen.

Vier of 5 mylen buyten Texel, leit de Breevertien, ſtrekkende met een ſmalle ſteert van daer N. O. / tot omtrent noorden van Texel, en N. W. van 't Vlie: zuidwaerts loopt die met de ooſt zyde tegens Katwyk ofte Schevelingen, maar met de weſtzyde wel 8 of 9 mylen: dwars van Noordwyk en Katwyk 't zeewaart is een bank / meeſt van 14 vadem diep / op ſommige plaatſen wat min of wat meer: tuſſchen die en 't land is het wieder 18 en 19 / en om de noord 20 vadem diep: als men omtrent het Texel of Vlie daar over komt / en weder tegen het land op 16 of 17 vadem / ſo begint men 't land te ſien.

Breeveertien.

Van de kuſt van Holland loopen drie ſmalle bankie of Kribbe van de wal af zuidwaert in zee / zyn by land breedagtig en ondiep / en loopen aan de einde ſpits en diep af: de eerſte noemen de Viſſchers de Smalleacht, begint een weinig bezuiden Egmont op Zee; de tweede de Uyt-te-rib, neffens Wyk op Zee: de derde en zuidelykſte het Hart, benoorden Santvoort.

Smalle acht.

Strekkinge en Coerſſen.

Van Huysduynen of Marsdiep tot de Maas Z. Z. W. iets Z. 18 mylen

Van Huysduynen tot Petten Z. ten W. 3 mylen

Van de Maas of Goeree tot Doeveren Z. W. ten W. wel ſo weſtelyk 25 mylen

Van de Maas tot Noord Voorland N. N. W. wel ſo weſtlyk 25 mylen

Van de Maas tot de Naas op de Kivier van Londen, is de koers West 25 mylen

Van de Maas tot Hitland N. N. W. 25 mylen

Hoogten.

Het Marsdiep leid op 53 graden: zeylt uit de Noordzee, op zulke hoogte zynde / ooſt aan / zult regt daar op verhalen.

De noort kant van de Maas leit op 52 graden.

Hoe haar deeze landen uyt der Zee vertoonen.

Dus vertoont de kuſt van Holland tuſſchen Huis-duinen en Wyk op Zee, als men daer by zeilt / omtrent 2 mylen.

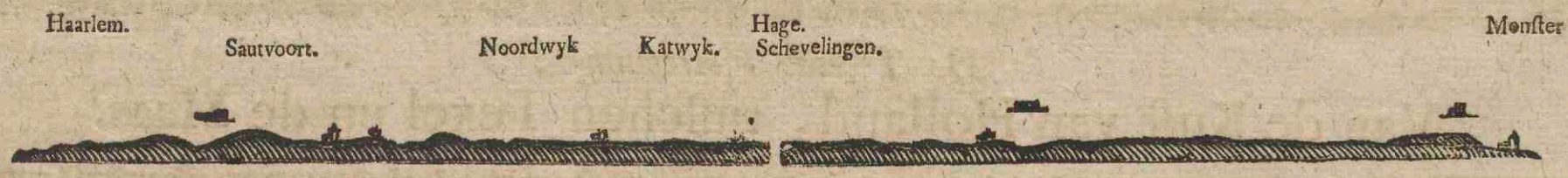

Dus vertoont de kuſt van Holland tuſſchen Wyk op Zee, als men daer by langs zeilt 1½ myl van Land Graveſand.

De Derde Vertooning,

Van de Maas, en 't Goereeſche Gat.

Van de Maas.

Om de Maas in te zeylen met een zuidelyke wind.

DE Maas is nu ter tyd maar een wyde ofte breede vlakte / met weinig verandering van diepte / en die men op syn wind zeilt.

Als de wind zuidelyk is (paſt op de oude merken / dat is komende uit der Zee) eer gy de Capen komt ſien / ſo ſet den Toren van den Briel (dat is een dicke ſtompe Toren / ſonder eenige ſpits of ſcherpte) / O. Z. O. van u / ofte wat Ooſtlyker ofte zuidelyker / na dat gy de Capen in 't geſigt krygt / brengt die over een / loopt daar op aan: ofte gy den Brielſche tooren op een ſpaak lengte brengt benoorde den toorn van Oostervoorn, en daar op aan loopt / gy ſult ſonder miſſe de uiterſte Ton in 't geſigt loopen / die leid met laag water op 3 vadem.

Van de uyterſte Ton op de tweede en derde ton / zeilt men nog op de Capen aan. De tweede ton leid op 10 en de derde op 9 voet daar neffens zynde / komt de tooren van Goeree een weinig op de voet-ſtrand van 't land van den Briel. De derde ton

ton leid van de derde nog al op dezelve hours op de kapen aen / dog een weinig Zuidelykker; tussen deze tonnen is het dyoogste van de Maas, omtrent 10 voeten: by de vierde ton begint 't weder te diepen / zo dat het daar omtrent 11 voeten diep is met een gemeen laeg water / maer met een Zuidelyke ofte Z. Ooste wind loopt het lager. Van buiten aen tot de vierde ton / is het ruim en dyeet / zo dat men daer wel een goede gang water gaen mag. Neffens den Heydyk, of het inner baken is 't dry naeuw. De vyfde ton leid van de vierde verscheide O. N. Oost en N. O. ten O. van de vierde tot de vyfde ton bezuide de tonnen langs in 't regte vaer water is het diep 13, 15, 16 en 17 voeten / en neffens de vyfde ton 5 vadem. De sesde ton leid van de vyfde O. ten N. op 12 voet / daer bezuiden langs is het 5, 6, vadem diep / en wort genaemt de Put. Eben verby de zesde ton komende / zo komt Maasland-sluis en de toorn van Vlaardingen over een / houd die zo staan / en loopt daar op aen / zo lange tot dat gy 't onde hooft van den Briel in 't nieuwe hooft krygt / dan loopt men al na 't Brielsche land en voort langs de Z. wal tot voor den Briel, daer gy het zetten meugt. Die hooger de Maas op wil / loopt nog al langs de Zuid wal / tot dat hy de Nieuwe sluys gepasseert is / kiest dan weder de N. wal. Van het O. einde van Rosenburg loopt een steert af / die men uit den West komende mag onderzeilen. Zo gy den Briel, als gy de hoofden van Swarte wal gepasseert zyt / niet en brengt buiten ofte benoorden die hoofden / maer daer bezuiden houd / zo en komt gy die niet onder zeilen / maar zult daer ruim bezuiden heen loopen. Regt benoosten Heenvliet gaat de oude Maas in / de vloet valt daer zeer sterk in / daer moet men op letten / om niet op 't Terwesand verleid te werden / dat is een groote Sand plaat, leggende voor aan midden in de onde Maas, die valt met laeg water een groot stuk dyoog / en strekt met een lange smalle punt W. waert in de Maas.

d'Oude Maas. Om die te myden / zo neemt agt op een bos boomen / staende aen de Z. wal / weinig benoosten de oude Maas, hout de Rotterdamse toorn benoorden dat Bosch / zo zult gy dat Terwesand niet bezeilen / maer zo gy dien toorn laet komen bezuide dat voors. bosch / gy zult gewisselyke op de voors. steert komen te geraken. Benoorden 't Terwesand gaet een diep in / dat men op mag zeilen in de oude Maas na Dordrecht toe / daar in legge ook 2 tonnen / die daar wil inlopen / loopt op de voors. merken van de Rottendamse toorn en 't bos bomen aen / zo lange tot dat de toorn van den Briel komt aen een panne huys / dat op de Z. kant van 't O. einde van Rosenburg staet / en hout dat zo staende / zo zal hy de ton niet missen. Voorby de oude Maas zynde zeylt met mits waters voorby Vlaardingen tot de 5 Sluyzen toe / van daer moet men de Z. wal kiezen / en digt daer by langs loopen / tot over een kleine dyoogte of bank / daar met laeg water 11 ofte 12 voet is / hoe nader aen de Z. wal hoe dieper / strekkende dwars over de Maas, zo haest gy dat gepasseert zyt / so gaet dan regt na 't Schiedamle hooft toe / daer hebt gy 't diepste water.

Terwezand.

Wilt gy na Delf-haven, zo houd (voorby Schiedam zynde) de slag van de N. wal / en loopt daer by langs tot voor de Haven / en zet 't daer. Maar zo gy na Rotterdam wilt weze / zo loopt by de N. wal langs / zo lange / tot dat Overschie en 't Huys van Spanjen over een komen / staet dan over / of een weinig eerder na de Z. wal / en daar by langs / of brengt de tooren van Vlaardingen, als gy 't hooft van Schiedam gepasseert zyt / over 't derde huys van 't Schiedamle hooft / en houd dat zo staende / zo lange tot dat de meulen en 't hooft van Charlois (daer een klein bosken boomen op staet) over een komen / gy zult zo een klein droog plaetje / dat omtrent ten halve Schiedam en Delfshaven leid / aen bakboort laten / en bezuide de dyoogte neffens de haven heen lopen. Op de voors. plaetke blyft niet meer als 7, en op de dyoogte neffens de haven 2 en 3 voeten waters / en zyn beide heel steil. Als de voors. meule en het hooft van Charlois over een komen / zo houd die zo staende / tot dat gy neffens 't nieuwe hooft van Rotterdam komt zeilt dan na de Stad toe / en daer digt by langs tussen de Stad en de Plaet in / daer mag men 't zetten.

Om de Maas in te zeylen met een noordelyke wind.

Maer als men met een noordelyke wint de Maas in wil / houd men de opper wal om 't slegste en diepste water te hebbe / want by de N. wal een diepjen in gaet / daer styf een voet water meer is / als nebens de Tonnen hier boven beschreven / en dit wort genoemt Everskil. Om dit te vatten / brengt men 't uitter baken in den Briel, en hout men dat zo staende / tot dat men 2 bosse bomen aen de N. zyde O. van hem krygt / dat is omtrent een Gotelingschoot benoorde de uiter ton / 't noordelykste Bosje in den Delfsen toorn brengende / zo is men aen de N. zyde van Everskil, en 't Zuyder Bosjen aen de Lier, is men aen de Z. zyde van Everskil, dat hout men zo lange tussche beide / tot dat men den Brielzen Toorn tussen beide bakens krygt / dan is men regt tegen den Hompel, dan loopt men wederom na 't Brielsche landt tot in de Put of 't boven beschreven Zuider gat.

Die in het Noorder-gat van de Maas wil inzeilen / zal de binnenste Caep een halve spaeks lengte zuidwaerts uitzetten / om de hoek van Holland te schouwen / daer leid de tweede ton dwars af / en is daer met laeg water diep 11 voet / zeilt dan regt O. / ofte op de selve aen; op deze diepte sult gy nog een ton vinden / die leit ten einde de Hallen, die met heele leege ebbe dyoog vallen / van daer Z. O. ten Z. aen / sult dieper water hebben / den Noort Wal mag men binnen de kaapen met het loot wel aensoeken / maer de Honde-plaat is schor en puttig: van dese voors. tonnen / die ten einde de Hallen leggen / hebt gy nog 3 tonnen / meest op een rye; de twee leggen nog tegen de Honden-plaat, maer de derde / 't welk de sevende ton van buiten is / die leit tegen de Polder ofte het Zuydland aen / als men die op de zyde heeft / soo wykt men een streek of anderhalf O. waert op / dan zal men nog een ton vinden / daer loopt men bespoden heenen / voorby nog een ton / die leit op de Krabbe, daer een weinig voorby is de Reede voor den Briel

De Upterton van 't Noordergat leit op 20 voet water; en de Baakens van 't Noordergat staen een weinig uit malkander / de binnenste kaep staet een weinig bezuiden de buitenste kaep / ende dan staet den Briel een weinig benoorden de binnenste kaep van 't Zuyder gat; van daer Zuid waert heenen / sal men terstont op blakte van de Maas komen: als men het buitenste Zuider-baken Z. O. van hem heeft / soo sal den Briel wat besuiden de kaep staan / ende als gy de merken zo staende hout / sult niet minder als 9 Voet en ook wel 10 voet water vinden / ende over de groote blakte synde / sult gy weeder dieper water krygen / dan sult gy een Ton vinden / loopt daar bezuiden heen / van de eene Ton op de ander / dog al besuiden de tonnen.

Maer komende uit den westen om in de Maes te seilen / soo set Oostvoorn in den Briel, soo lange tot dat gy 3 vadem water krygt te reebenen met laeg water / dan syt gy besuyden de Upter tonne / maer kan men ze wel sien / dan mag men hem voort reguleeren naer de kaepen / ofte na de tonnen: by de tweede ton is 13 voet diep en by de derde ton 11 voet / dan komt men op den regten derpel van 10 voet water / die gepasseert zynde / komt men by de vierde Ton; krygt daer weder 11 voet water / daer mag gy benoorde heen / maer besuide is 't een weinig dieper / wykt dan weder O. N. O. op / al van de eene Ton op den andere / dog al bezuide heene / als gy 't diepste water hebben wilt: men moet hem selve wagte voor de Zuid wal / want die is heel schor / al van de buitenste kaep tot de Oude Maas toe.

't Goereesche Gat.

Quacks-diep.

TUsschen 't land van den Briel en Goeree gaen ook 2 gaten in / 't noordelykste heet 't Quacx-diep is niet voor de groote / maer alleen voor smakken en kleine scheepen / 't andere is 't Goereesche gat Tusse die 2 gate leyd een groote Plaet / genaemt de Hinder, die met leeg water niet meer als 5, 6, en 7 voet diep is. Daer benoorde gaet 't Quacx-diep, en daer bezyde Goereese gat in.

Om 't Qnacx diep te vatten / komende uit den westen / so houd den Toorn van den Briel O. van u / en loopt daer op aen / tot dat een groot Land-huis / dat men alleen siet staen / regt binnen de hoek van Quacke komt aen de zuydelykste duinen van 't land van den Briel: die zullen dan ontrent Z. O. van u staen; houd dan dat so staende / en loopt daer op aan / tot dat Oostvoorn komt aen de westelyke of zuidelyke duinen / loopt dan wat zuydelyker by de strand in / tot dat Goeree beooste of binnen de duinen komt / dan sult gy de O. hoek van de Hinder (die de Loots-luide den Buyen noemen / gepasseert zyn / loopt dan na Goeree toe / of O. waart na Hellevoet-sluys, daer gy begeert te wesen.

Goereesche gat.

Om het Goereesche gat in te zeilen / so brengt de Tooren van Goeree en de Caep op 't Land van Goeree over een / die sullen dan O. ten Z. en O. Z. O. van u staen / of so gy de Caep niet sien meugt / so brengt de toorn O. ten Z. of O. Z. O. van u / na dat gy de wind hebt / zeilt daer op aan / tot digt tegen de strant aen / en op een kluit-worp daar by langs / al O. ten N. en O. aen / so lang tot het land hem suidelyker ontvalt / daer neffens loopt een steertken van de wal af / dat men daer binne / maer niet van buiten kan onderzeilen / daer moet men wat verder van de wal afhoude / daer voorby zynde / loeft men weder na de wal ofte Haven van Goeree toe / en set 't daer neffens: of so gy na Hellevoet-sluys wilt loopen / so set de meule die beweste Goeree staet / een weinig beweste den Toren van Goeree, houd die so staende / en zeilt na Hellevoet-sluys, gy sult de Plaet tegen over of besuide Hellevoet-sluys niet mogen bezeile. So gy by scherpe zuidelykе wind de Caep en Toorn niet hond over een brenge / gy meugt de Toorn wel O. Z. O. ofte een groote wind boom lengte benoorde de Caep brengen / en so tegen de strand aenlopen / gy sult so ver van de steert van de Hinder loope op 14 a 15 voet met leeg water / maer als de Caep en toorn over een zyn / sult gy niet min als 19 a 20 voet hebbe: aan de steert van de Hinder komende / in 't regte diep / is 't 6, 7 en 8 vadem diep / hoe naerder de strand hoe dieper water.

N. N. O. Van 't Quacks-diep. leid aen 't land van den Briel een plaet, genaemt de Westplaet, aen de noord Zyde steil / aen de Zuyd zyde blak afgaende: en is harde vaste Zand grond / gelyk den Hinder

Die met kleine scheepen en 't Goereese gat wil weezen /

kan het Quak diep in zeylen/ daer is met laeg water 8 voet/ de merken zyn deeze/ zet het Boeren-huis, dat by de Quack staet/ pas by het Brielsche land, loopt daer regt op aen/ maer men moet het buiten de West-plaet eerst vatten/ de noord zyde is schor/ maar de zuyd zyde mag men wel aantasten/ maer eer gy Recange in den Briel krygt/ moet gy dat merk verlaten/ en wyken een weinig van de wal/ zult terstond wyd en diep water krygen.

Maer die met groote schepen in 't Goereesche gat wil zeilen/ moet van het west einde inkomen/ by 't west hooft heen: set Goeree O. Z. O. van u/ zult dan over de punt van de Hinder over 17 voet water loopen/ maar als Goeree O. ten Z. van u staet/ zult gy 20 voeten hebben; loopt alsoo tot digt by de strant toe/ ende by de strant langs/ daer is 't diep water/ maer als de strand begint te ontvallen/ zoo moet men wat afwyken/ om een riffje te myden/ dan mag men regt na Hellevoet loopen/ maar in 't laveeren moet men de Moolen van Goeree niet bewesten de Kerk of Toren brengen: aen 't Brielse land is 't geheel schor en steyl tot Hellevoet toe.

Regt binnen de Caap of meest daer neffens is 't naauste van 't gat/ maer binnewaert werd 't wyder; aen de N. zyde na den Hinder, is 't een opgaende grondt/ maer de Z. wal/ langs de strand heen/ is heel steil.

Nota. Alle deeze voorsz. diepte/ zyn hier/ (als ook in de kaerte) gestelt na het leegste water/ op een dagelyks ty/ het vloeyt daer 6 voet op en neder

Om van Dordregt, door de Kille, geseyt het Nieuwe-diep, te zeylen, door het Goereesche Gat in Zee.

Zeylt van Dordregt door de Kille, of 't Nieuwe-diep, makende gissing voor 't hoog water te wesen voor de voorsz. Kille of Nieuwe-diep, de cours N. O. ende Z. W. Brengt den Moole van 't out Land van Dubbeldam over 't oude Huys aen den Na-dorst; houd dat zo staande/ tot dat gy hebt een groot Panne-huis aen 't einde der Huisen van de Lind, voor by de ronde boom/ staende tegens de gevel van 't laetste Huis in de Lind, komende 't voorsz. Panne Huis even beweste eenige boome/ staende pas voorby de voorsz. ronde boom. Zeilt dan de cours van 't Nieuwe diep, in 11 voet waters/ met een gemeene vloed: omtrent mits waters tusschen de wallen aen weder zyde/ behout gy voorts 12 of 14 voet waters.

De Kille of 't Nieuwe-diep, kan ook by stilte door gevaeren worde.

Van de Stadt Dordregt of tot den Nadorst, is een vierde uur vierkant diep ordinaris 4 en 3 vadem waters: cours N. O. ende Z. W.

Van den Nadorst tot 't Schaarhooft is een achtste uur mede vierkant diep 3 a 4 vadem water: de cours wat Oostelyker en Westelyker.

Van 't Schaarhooft tot voor de Kille behout 2 vadem; dog voor inzeile van 't Nienwe-diep ondiepelyker.

Voor 't Nieuwe diep omtrent 't Hooft is 11 voet waters/ op een gemeene vloed vloeyd aldaer ordinaris 4 a 5 voet water/ de cours is Z. en N./ wel so Oostelyk en Westelyk.

Binnen de Kille doorgaens op een gemeene vloed/ 13 a 14 voet waters/ vloeyt aldaer als voorn/ en word gerekent drie vierde uur lang te zyn.

In 't uytzeyle van de Kille, even buyten de Wagt/ leyd eene droogte/ omtrent 3 a 4 Scheeps langte/ daer in is een Geul, heeft op een gemeene vloed 13 voet water; vloet ordinaris op en neder 5 a 6 voet: den cours als voorn/ wel zo Oostelyk ende Westelyk.

Om 't Nieuwe-diep, of de Kille, uit te zeilen/ over de droogte en de regte Geul, brengt 't oostelykste Pannehuys/ staende op de Moerdyk, buite de bewasse of begroeyde hoek van den ouden Dyk, sult dan regt in de Geul wesen op 11 voet waters/ en dadelyker meer en meer diepte vinden: een Schip lengte of vier uytgezeilt zynde/ kunt ten anker komen: een gotelings schoot of twee uytgezeylt hebbende/ is een goede reede/ slickerige grond/ veilig voor alle de stormwinden. Set liever naer de N. W./ als O. wal/ anders is het in 't midden van 't Diep goet leggen.

Men zeilt gemeenlyk een half quartier uurs verder/ tussen de Ouden Dyk en 't Zas van Stryen, also men van aldaer wel so slaegs kan raken/ omme de Kille, of 't Nieuwe diep, voornamentlyk uit Zee komende/ in te zeilen/ of naer zee te loopen. Men is aldaer anderhalf myl/ ofte 2 uuren roeyens met een chaloup/ by alle weder en wind/ van de Stad Dordregt: ende bequaem om alle groote Scheepen/ die haere volle ladinge tot Dordregt niet hebbe in konnen nemen/ vermits die voor de Kille ofte 't Nieuwe-diep niet soude hebbe konnen vlotten/ voorder te laeden/ tot haer last; en konne van daer met een getye/ als de wind waeit/ bequamelyk in Zee geraken/ al waeren die gelade tot op 14 a 16 voet diep.

Gelyk mede de Scheepen uit Zee komende/ dieper gelade als 10 voeten/ alhier gewoon zyn te setten/ ende worde daer gelegt tot 10 voeten/ meerder of minder/ naer weder en wint/ ende na dat 't water of getye op gaet/ omme door de Kille, geseyd 't Nieuwe-diep, door te zeile/ zynde de selve op 't voorste 11 voet diep by een gemeene vloet.

Van buiten de Kille tot 't einde van den ouden Dyk is een goede quartier murs/ en winnen de diepten tot 8, 9, 10, 12, 14, en 16 voet waters op een gemeene ebbe; de coers Z. W. en N. O.

Van ontrent 't einde van 't begroeyde van de ouden Dyk leid een klein onderplaetje in 't vaerwater/ meest naer de Noordwal/ omme dat te myden zeilt men 't Gors van den ouden Dyk naest/ so komt men in 't beste diep tussen 't plaetjen en 't gors van de ouden Dyk.

Van over den Ouden Dyk voorby 't Sas van Stryen tot aan Vrouw Lysen Gors, een ruygte/ of gors aen de Z. wal/ is de coers Z. W. ten W. en N. O. ten O. een half myl/ is een breed vierkant diep/ daer men selfs met groote scheepen laveeren kan gelyk men genoegsaem ook over al doen kan/ tot Hellevoetsluys toe: en so voorts 't Goereese gat uyt tot in Zee leggen geen droogtens/ die 't Diep benauwen.

Langs de voorsz. ruigte of 't Lyse-Gors heen/ is wel de beste diepte/ als ook van 't hoogesand/ zynde een afgebakende plaet vol met baekens/ dwars na 't Lyse-Gors. is alhaer 't Diep wyd en breet genoeg; sullis dat men gewoon is alhier de Z. wal te behouden.

Men kan by 't Lyse-gors langs loope/ so dat men daer met een steen op werpe kan/ 't is een steile wal; men heeft daer 7 a 8 vadem waters.

Van de Lyse-Gors tot de tonnen breek/ drie vierde uur; 8 7 en 6 vadem waters; cours W. en O.

Van de tonne breek tot Wilmstad, een vierde uur/ 8, 7 en 6 vaem waters; cours W. en O.

Van Wilmstad tot de Rode-meer, (zynde een ruigte of begroeit gors) aen de N. wal/ 1 uur/ en voorts so Harink vlied af 6, 7. 8 ook 4 dog meest 5 vadem waters/ met een gemeene Eb; coers W. ten N. en O. ten Z. wel so westelyk. Dwars van de Rode-meer is een droogte/ daer op by laeg water is schaers 3 vadem water/ daer is 16 a 17 voet.

Dese droogte is ofte zyn enige ruggens/ die over stekken naer 't land van de plaet toe/ gelyk van 't self de land van de plaet ook afstekken eenige rugge naer de andere wal toe/ so dat op de selve rugge naenw is 16 voet waters; en tussen beide weder hier en daer wel 5 vadem. Komt ook een staert afstreke van de plaet/ leggende in 't invare van 't volkrak/ zynde de vaert na Zeeland.

Omme over alle dese rugge te zeile met een cours/ so brengt de reduit/ staende op 't hooft van Willemstad, in de Noordschans van de Clundert, gezeit 't Hollandia, hond die so staande/ so sult gy noyt minder water hebbe op eenige rugge of ribbe/ als 16 voet/ men is deselve haest over.

Scheepen diepen gelade zynde als 15 voet setten gemeenlyk omtrent Wilm-stad, om met een wassend of hoog water gewisselyk hier over te komme zeile. De vloed gaet hier op ordinaris 7 a 8 voet.

Scheepen uit Zee of van voor Hellevoet-sluys komende blyve voor deze rugge niet legge; om dat met de vloed opkomende haer water mede brengen.

Dese droogte gepasseert zynde/ loopt men wat naer de Z. wal toe/ en so die langs voorts zeylende/ om een uitstekende hoek van de N. wal weinig boven 't dorp van den Bommel, te myden/ is over al een vierkante diep van den Bommel af tot voorby 't Dorp genaemt de Stad, tot by de plaet/ leggende van Middelharnas af tot Sommelsdyk, sonder dat de Z. wal eenig andere droogte/ hoeken of uitstrekkels heeft/ dan een klein droog plaetje/ leggende regt voor de haven van de Stad, dat men myde moet; en van daar een weinig voortgezeilt zynde/ streekt men over en set de cours regt op Hellevoet-sluis: de N. wal is wat vlak ende heeft hier en daar eenige droogte afstreke/ als de hoek van de Veenige, die verder uitstreekt/ en daer over men gemeenlyk de Z. zyde wat houd. 't Diep is hier geheel wyt en bequaem.

Om van de Kille, ofte Nieuwe-diep, d'oude Maas af te zeylen, makende gissing doorgaans volgens de geexpresseerde diepte, op gemeen hoog water.

Van 't begin van de Kille of Nieuwe-diep tot op de Baackentonne aen/ is de coers Z. W. en N. O. brengende de Mole van de Zuyd-polder wat ten Z. van een Huis staende digt by de selve op den Dyk van de voorsz. Zuyder-polder: sult bevinden de diepte tot 11 voet waters ruim op zyn ondiepste. Houd 't so staende tot verby de tonnen; en is dan een cours tot Pieters-hoek O. en W. met genoegsaame diepte van verscheide vademe waters/ en sult op de voorsz. merken zeilende wry zyn van 't genoteerde plaatje aen de Z. zyde.

Van Pieters hoek tot 't Kuypers-veer cours N. W. en Z. O./ met genoegsame diepte als voren; dan langs de N. wal wat vlakte.

Van

Van 't Kuyper-veer, tot buite Melk-rak, de cours N. N. W. / en Z. Z. O. wierhante diepte / ten minste van 13 voet.

Van 't Melk-rak tot Heynnen-oort de cours O. ten N. / en W. ten Z.

Tussen 't einde van 't Melk-rak en 't eerste bolbaeke diep 16 voet: 't water gaat hier omtrnt 5 voet op en af.

Omtrent 't hooft genaemt den Oudendyk, 25 voet diep.

By de steek van Barendrecht, omtrent de Koedoot, midswaters 17 voet.

Van de have van Godschalk-oort tot de Beer voor Beyerland de cours W. N. W. / en O. Z. O. / en diep 32, 33, a 34 voeten.

Van 't hooft van de voorsz. Beer moet over gestreke worde na de Vogelhuysen, de cours is O. en W. tegen 't hooft diep 19 voet. Van de Beer leid een ruggetje / dat uitstrekt in de Rivier / daer op is 11 voet waters.

Van 't Hooft tot de eerste ton behoud 19 voet diepte / en van d'eerste na d'tweede ton diep van 16 of 19 voet; van omtrent d'tweede ton diep 33 voet.

Van de tweede ton tot 't tweede bolbaek / staende op de staert van de beer / diep op 't minste 24 voet.

Van 't voorsz. bolbaeke tot de Vogelhuysen, staende op de Z. wal / is tussen beyde een droogte / daer op syn ondiepst is 12 voet water.

Om die droogte op 't alderdiepste over te zeylen / so brengt de Dordrechtsen Toorn over 't uyterste van 't hooft van den Beer van Beyerland.

En is voorts de diepte van de voorsz. Vogelhuysen van den hoek van Spykenes langs de Z. wal.

Van de voorsz. Vogelhuysen tot 't Tarwe-sant of Rugplaat de cours N. W. ten W. / en Z. O. ten O. tusschen 30 en 40 voet.

En voorts moet de cours genome werde langs de voorsz. Rugplaat of Tarwesand. Dan is tegen 't begin van 't Tarwesand komende / regt over de uytstreckende hoek van 't Land van Spykenes en daar tussen Tarwesand en een groote bewasse plaet / die meerder binne waerts na Spykenes toe komt / een doorvaert / daer door nog wel van 't diep langs Spykenes naer dat langs Hoogvlied over gestoken word; en streckt van de hoek van Spykenes een rug af / of wel leid tege dien hoek aan / redelyk groote plaat / genaemt de Spykenisse hoek / die afgebaekent is: om die te myde / moet men so veel mogelyk is / langs de zyde van Tarwesand houden.

De cours en diepte om van Hellevoet sluis of van 't eynde d'oude Maas, de Zee gaten van 't Goereesche Gat, of de Maas uit te zeylen / zyn bove geschreve.

Om van Dordrecht door 't Noord-diep na Rotterdam te zeylen.

Mallende gissing op 't hoog-water van Dordrecht te gaen / sult voor aan 't begin van 't Noorder-diep vinde ruym 10 voet water op een gemeene vloed.

Zeylt als dan digt langs de hooftkens tusschen beyde de Gereg-te / sult vinden tot't tweede Geregt 9 voet water.

Van 't tweede Geregt zeylt wat van de wal middelwaerts 't Diep / behoud tot voorby de eerste Steenhoven 6 voet water.

Van voorby de eerste tot voorby de tweede Steenhoven, vint de diepte tot 12 voet water.

Zeylt dan dwars over op Alblasserdam; sult vinde omtrent 12 voet / ontrent Alblasserdam 15 voet.

Van Alblasserdam tot de Leck vint de diepte tot 16 / 17 a 18 voeten.

Van de Leck tot Rotterdam genoegsame diepte.

Boven Slicker sloot leit een plaat aen de over zyde langs de Z. wal.

Voor de hoek van Kralinge leid een plaatje / en is de beste diepte langs de Z. wal.

Van 't Gery en loopen der Stroomen.

Voor d'Maas maekt hoog water en Z. W. ten W. en N. O. ten O. Maen.

Den Briel ten Z. W. ten Z. en N. O. ten N. Maen.

Voor d'oude Maas een Z. W. en N. O. Maen.

Voor Rotterdam en Z. W. ten W. / en N. O. ten O. Maen.

Voor Dordrecht een W. Z. W. Maen.

In 't Goereese Gat en voor Goeree een Z. W. ten Z. en Z. Z. W. Maen.

Voor Hellevoet sluys een Z. W. ten Z. Maen.

Tussen 't Mars-diep en de Maas in 't baerwater komt de voorvloed uit de Noord-Zee, en draeit te met N. O. en N. O. ten N. na land toe.

In Zee neffens dese landen / buyte 't gezigt van land / is 't een streek of anderhalf later vol Zee / hoe verder van land hoe later.

Niet seer lange na dat de vloet buiten de Maas begint te gaen / begintze ook de Maas in te gaan / maar de achterste vloet valt seer sterk in / desgelyks ook in 't Goereese-Gat. Digt voor de gaten op 't land draeit 't getyt met de Son om / also dat wanneer de agter vloet de gaten in valt / keert die Z. waert / en werd een gaande Eb / d'agter Eb valt weder dwars tot de gaten uit 't Zeewaert.

Strekkinge en Coersen.

Van de Maas ofte Goeree tot Doeveren Z. W. ten W. / wel so westelyk	25 mylen
Van de Maas tot Noordvoorland W. Z. W. wel so westelyk	25 mylen
Van de Maas tot de Naas is de cours West	23 mylen
Van de Maas tot Hitland N. N. W.	136 mylen

Hoogten.

De noordkant van de Maas	52 graden
De noordkant van 't Quacx-diep op	51 gr: 58 min.
De mont van 't Goereesche Gat op	51 gr: 54 min.

Deese twee Figuuren behooren by AA aen malkanderen.

Als Gravesant Z. O. ten Z. van u is / een half myl buiten land zynde / dan vertoont de kust van Holland benoorden de Maas, als in de 2 Figuuren hier boven afgebeeld is.

Als men open voor de Maes is / vertoont 't land daer benoorden aldus.

Deese Twee Figuren behooren aan een.

Als men open voor de Maas is N. W. ten W. van den Briel, dan vertoont 't land bezuiden de Maas als in de 2 Figuren hier boven.

Deese 3 volgende Figuren behooren hier aan beide AA en BB aen een.

Als men voor 't Goereesche Gat, is omtrent 1 myl buiten land / dan vertoont het land van wederzyde / als in de 3 Figuuren hier boven afgebeeld staet.

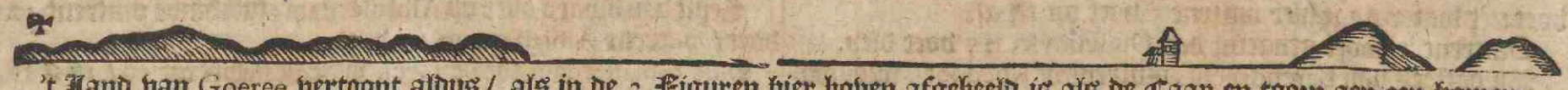

De Vierde Vertooninge,

Van de Zee-gaten, tuſſen de Maas en de Wielingen,

Als van Brouwers haven, Zierk-zee, ter Veer en de Weilingen.

Kevitſen.

DE gelegentheid van de Maas en 't Goereeſch-Gat, is genoegzaem in de voorgaande vertooninge beſchreve Tuſſen 't land van Goeree en Schouwen, gaen ook 2 gaten / in 't Noordelykſte heet de Kevitſen, is alleen voor kleine Schepen / 't Zuidelykſte voor groote ſcheepen / heet 't Brouwershavenſe-gat, daer tuſſchen beide leid een groot droog zant / geheeten de Springer, dat bloeit niet onder dan met ſeer hoge vloede. Om de Kevitſen te vatten / zo brengt den Toorn van Zierick-zee Z. O. ten Z. / of een weinig zuidelyker van u / gy zult dan op 't land van Schouwen omtrent de Zierickzeeſche toorn een boſch boomen gewaar worden / brengt dat en de toorn van Zierick-Zee over een / en loopt daer op aen tegen 't zand / zo droog of zo na als gy wilt / gy loopt dan ruim genoeg beweſten 't W. hooft heen. Als gy binnen 't W. hooft komt tegen 't zand aen de Z. zyde / gaet dan by 't drooge zand / Springer, O. waert over: ten einde 't drooge zand loopt daar nog een punt over of onder water / daer moet men na uit taſten / die gepaſſeert zynde / loopt dan regt op Brouwers haven aen / na 't uytwyzen van de Baert / 't is in dit gat op 't droogſte 10 voet diep.

Nader beſchryving om in de Kevitſchen te Seylen.

Om de Kevitſchen in te zeilen / zo moet men de Tooren van Zierick-Zee, 't welk een plompagtige dikke Toorn is / ende ſtaet aen de binnen kant van Schouwen, dien Toorn zal men brengen Z. Z. O. en Z. O. ten Z. / dan zal hy binnen de Duinen ſtaen / dan ziet men een hooge Boſch Boomen (die niet afgehouwen worden om dit merk wille) brengt de voorſchreven Toorn / in dat Boſch Boomen / dan ſult gy ten einde 't Weſt-Hooft loopen / dan loopt men tegen het droogte van de Springer aen / en om de Oost daar al by heen: als gy het droogſte zand ten einde zyt / ſo ſteekt 'er nog een Puntje af / hier moet gy wel na taſten / dat gepaſſeert zynde / zeilt regt op Brouwers-haven aen / tot voor Brouwers-haven toe / in 't droogſte van de Kevitſe is tot 10 voet waters.

't Brouwers havenſe Gat.

BRouwers haven is een bequame Zee Stad / hebbende zo een uytmuntende wel gelegen inkomen ofte Zee gat (genaemt 't Helmer-gat met een deurgaande diepte tot aen zyn Haven toe / en een treffelyke reede voor de allergrootſte ſcheepe / die men vint) als eenige ſtad in Holland of Zeeland, gelyk 't heeden ten dage nog is. By aldien iemant van Oost of van Weſt uyt der zee komt / weſende voor 't zelve gat / op omtrent 10 vadem water / de Capen van 't land van Schouwen voorſz. over een hebbende / en begeerende aldaar in te loope / die moet zyn cours houde en zeile O. Z. O. in / zo lange tot dat hy de toorn van Reniſſe, weſende een ſcherpachtige toorn / brengt beooſte 't O. waerſte groote witte zant / genaemt de Wolfak, gelege op den oover van Schouwen. Den zelve toorn O. waerts digt aan 't zelve zant ſtaende / hebbende een mans lengte / dan mag men op deſelve cours inlope tot digt by 't ſtrange toe / en zal in 't inkoomen deurgaens binden 5 en 6 vadem waters / en binne zynde op 't droogſte 4 vadem alles op 't leegſte water en ebbe: den Oever van 't land hebbende / zynde een weinig W. waerts van Reniſſe voorſz. / zal aldaer een ſcheere binde / ſtreckende van ſtrange af / alwaer een ton met een ſteert op leid / welke Scheere gy in 't inzeilen moet Z. waerts houde. Die gepaſſeert wezende mag gy voorts op 't land inlopen / neven den Oever van 't land / tot aen 't hooft van Brouwers-haven toe.

Maar in gevalle ymand omtrent of voor 't Brouwers-havenſe Gat zynde op 10 vadem / en de Capen van 't land van Schouwen over een hebbende / als voorn is / ende van daer na 't Goereeſe Gat wilde zeylen ofte aldaer inloope / die moet / om benoorde den Oofter te lopen / en de Hompels te myden welke Hompels zeer periculeuſe ondieptens zyn / leggende N. W. af van Springers plaet / hebbende aen de Noord-zyde een punt genaemt Gerritshil, aen 't N. W. heel ſteil / zonder failliere zyn Cours houde / en zeyle N. ten O. / ſo lange tot hy de Toorn van Goeree benoorde de Keet-werf krygt / welke toorn deurgaans aen Zee moet blyve / wel verſtaende dat hy de Oofter en de Hompels niet nader mag komen als op 8 vadem waters.

Nader beſchryving om 't Brouwers havenſe gat in te Zeylen.

Om het Brouwers havenſe Gat in te zeylen / moet men weeten / dat 'er Banken voor Schouwen leggen / die langs het land ſtrekken / te weeten den Oofter, die omtrent een myl van 't land leid / dan nog een / die wel twee en een half myl van 't land leid / daer maar 3 vadem water op blyft / maer den Oofter en blyft geen vadem water op: om nu dit Brouwers havenſe Gat in te zeilen / zet men eerſt de kapen over een / zo lange tot dat Renis komt aen den Blenk, houd dat zo ſtaende / gy zult dan over 3 vadem water loopen / houd deze merken / zo lange tot Ouddorp aen Goeree komt te ſtaen / ofte zo gy wilt / tot de ſtrant toe / gy zult overal dieper water binden / maer het is al tot Brouwers haven toe ſchoy en ſteil; maer als gy op die merken zeilen wilt / houd Renis in den Blenk, als 't gezegt is / tot dat Ouddorp in Goeree komt te ſtaen / houd dat zo ſtaende / tot dat Bommene buiten de Oſſenſtaert komt / loopt dan op die merken aen tot Brouwers haven toe.

De Keel, 't Nieuwe-diep, 't Velt, en Roompot.

NA Zierick-Zee mag men loope door verſcheide gaten / door de Keel, 't Nieuwe diep, 't Velt en den Roompot. Om door de Keel te zeilen / zo loopt (als voren van 't Brouwershavenſe gat is gezegt) eerſt op de merke van den Blenk en Reniſſe aen / zo lange tot dat Ter Veer komt aan de weſtelykſte hoek van Schouwen genaemt 't Hoot, houd die over een of aen een / en loopt daer op aen tot tegen de ſtrand / en daer voort by langs / gy zult zo in de Keel op 't droogſte vinde 18 a 19 voet / en tegen de hoek van 't Hoot komende / 4 a 5 vadem. Tuſſen 't Hoot en 't Nieuwezant, daer valt 't op 't O. eynde tot zommige plaetſen droog / loopt al by de ſtrand van Schouwen langs tot neffens de Zuydelykſte Kaap van Schouwen, wykt dan wat van de wal na de Banjaard om een ſchaer te mepde / die van Schouwen afſtrekt / die men van buiten komende mag onderzeyle. Daer leid een ton op de punt / daer aen is dit ligt te vernemen / daer voorby zynde / loopt al by de wal langs heen tot Zirik-zee. Een ſtuk binnen die ton op de punt van de ſchaer is nog een tonneke geleid voor de gene / die dat uyt wil zeile / om niet van beooſte op die voorſz. ſchaer te zeile.

Om 't Nieuwe-diep in te zeile / zo neemt agt op 2 ſteene Vierboede / ſtaende digt bezuyde de Capen van 't Brouwers havenſe gat; zet de binnenſte een handſpaets lengte bezuide de buitenſte / en loop dan daer op aen / gy ſult zo tuſſen de Hille en 't Nieuwezand in loopen op 16, 17, 18 voeten / gaet al op die voorſz merken aen tot tegen de ſtrand / dan komt gy in de Keel, zo gy die 2 voeden over een brengt en daer op aen zeylt / gy zult zo over de ſteert van de Hille loopen / op 11 en 12 voeten. De Hille is een blakagtig zand / dat men aen de Z. zyde op 't lood mag genaken / maer 't Nieuwe-zand is heel ſteil / daer breekt de zee geweldig op. Als gy dan tegen de ſtrant in de Keel komt / zo loopt by de ſtrand langs inwaart aen / als in de beſchryvinge van de Keel is gezeyd. 't Nie wediep

Nader beſchryving om het Nieuwe diep in te Zeylen.

Om het Nieuwe-diep in te zeylen / zet men de Vierboeden een handſpaets lengte uyt malkanderen / te weten / de binnenſte weſt uyt / men houd dat alzo ſtaende / dan loopt men over de punt van de Hille, daer blyft omtrent 16 a 17 voet Water / dan

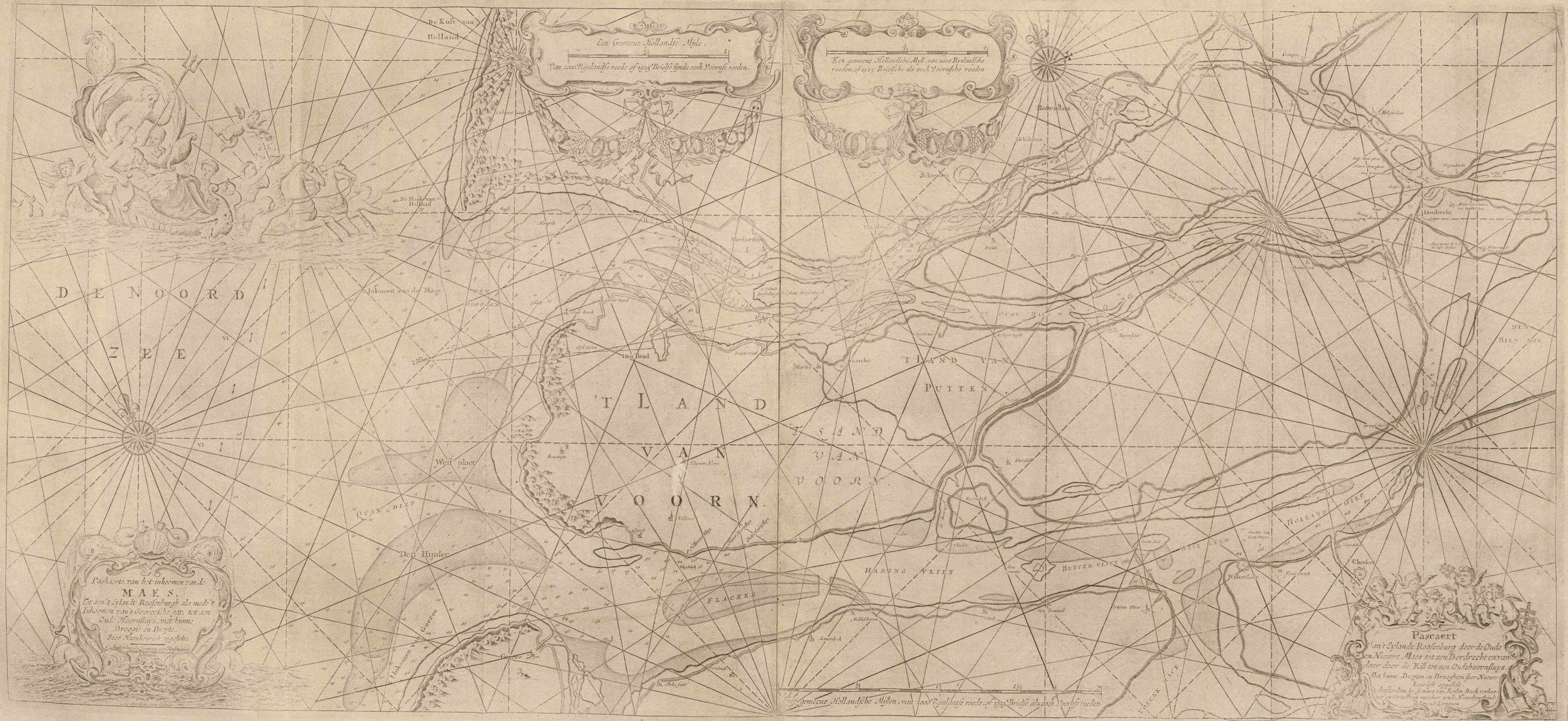
De Kust van Holland
Een Gemeene Hollandsse Mijle,
Van 2000 Rijnlandse roede of 1925 Brielse sijnde ook Voorsse roeden.
Een gemeene Hollandsche Mijl, van 2000 Rijnlandsche roeden, of 1925 Brielsche als ook Voorsche roeden
Rotterdam
Delfshaven
Schiedam
Dordrecht
De Hoek van Holland
Inkomen van de Maas
Den Briel
'T LAND VAN VOORN.
'T LAND VAN PUTTEN.
Weir plaet
Den Hinder
QUAAD DIEP
HARING VLIET
BUTTER VLIET
HOLLANDS DIEP
FLACKEE
Goeree
Willemstad
Charlois
DEN BIES BOS
DE NOORD ZEE
Pascaert
Van 't Eylandt Roosenburg door de Oude en Nieuwe Maes tot aen Dordrecht en van daer door de Kill tot aen Oudehoornsluys.
Met hunne Dieptens en Drooghten seer Nauwkeurigh opgestelt.
Ter Aenschouwinge van 't Rooden Boeck verbetert en vermeerdert sooals Nieuwerdings is gedaen.
Paskaerte van het inkomen van de MAES,
Tot aen 't Eylandt Roosenburgh als mede 't Inkomen van 't Goereesche gat, tot aen Oude Hoornsluys, met hunne Drooghte en Dieptes.
Seer Naeukeurigh opgestelt.
Gemeene Hollandsche Mijlen van 2000 Rijnlandse roede of 1925 Brielse als ook Voorsse roeden

Paskaart van de Kusten van ZEELAND.

Beginnende van de Maas, tot aan de Wielingen, alles op het Nieuws overzien, en merkelyk verbetert.

Nota. De Cijffers in dese Kaart, meeten tot voeten gerekent werde.

Amsterdam. Johannis van Keulen.

Duytsche Mylen 15 in een Graade.
Spaansche Mylen 17½ in een Graade.
Fransen Engelsche Mylen 20 in een Graade.

HOLLANDT
VAN VOORNE
Den Briel
Oost Voorne
Dirksland
Ouddorp
Goeree
Van Goeree
Ouddorp
Diep
Brouwershaven
Zierikzee
ZUYD BEVELAND
SCHOUWEN
Renesse
Noort Schouw
Kerkerke
Zierikzee
Noort Beveland
Oost Souburg
Oost Kapelle
Veere
Arnemuyden
Middelburg
Vlissingen
Rammekens
Oost Souburg
Oost Kapelle
Domburg
Westkapelle
Zoutelande
Breskens
Cadsand
S. Lambert
Sluys
Sand.
Aardenburg
Oostburg
Sluys
Hulst
Axel
Ter Neuse
Biervliet
Hendyk
Saamslag
Ter Goes
Zuydt Beveland
Vlissingen
Middelburg
Veere
Arnemuyden
Hendyk
Biervliet
Ter Neuse
Axel
Saamslag
Hulst
Sand.
Cadsand
Breskens

dan loopt men alzoo tuſſen de Hille en het Nieuwe Sand door: de Hille mag men wel aen taſten / ofte Oſtwaerd op ſoeken / maer 't Niewe Sand is ſeer ſteyl en breelat byeeſyk: als men tot by de ſtranden toe is / krygt men 5 Vadem waters / dat woet de Keele genaemt / die gaet al by de ſtraud heen tot by de Haep / die op 't einde van Schouwen ſtaet / dan moet men van de wal afwyken / anders ſouden men in een ſchaer zyten / daer een Ton op 't eynde leit / zult al 3, 4, 5, 6, 7, 8, Vadem water hebbende: wyk dan te met na de ſtrant toe / daer woet het wyt en Breet / dan loopt men al by het land heen te Zirk-zee: maer 't beſte gat om tot Zirk-zee te zeilen / is Renis in de Blenk, zoo lange tot dat Ter-veer in de hoek van Schouwen komt / hout dat zoo ſtaande tot by de ſtrand / zoo zyt gy ook in de Keele, zeilt dan / als voozen verhaelt is: daer is nog een gat om te Zirk zee te zyten / werd genaemt 't Veld / ende gaet al langs de Banjaart in / de merke zyn deezen / daer ſtaat een Haep op 't eynde van Schouwen, ende ook een Oude Tooren, daer een Caapje op ſtaet / het is den Tooren van Weſt ſchouwen, ende is ook de binnenſte haep / deſelve hout men ook weſt uyt / omtrent een Windboom lengte / wel verſtaende / als gy nog een groote myl van 't land zyt / om alzoo over de punt van 't Nieuwe Land te loopen / en zult daer niet minder als 12 Voet water hebben / hout dat ſoo ſtaende zult te met weder diepen / dat gy 4 Vadem water krygt / dan zyt gy in de Keele, dan moet gy even wydig van de ſtrand blyve / zult daer een tonnetje binden / dat voormaels verhaelt is / ende daer bezuiden heen lopen / en dan regt op de uitſteekende Hoek van Schouwen aen / dan voorts langs 't Land van Schouwen heen / al tot Zirk-zee toe.

Om 't Veld in te zeile / ſoo neemt agt op deze na beſchreeve merken: By na op 't zuydelykſte eind van Schouwen, ſtaet een toorn alleen in 't veld met een Caep daer op / geheeten Weſt-ſchouwen, 't Veld. brengt die toorn een Wind boom lengte bezuide de voorſz. zuydelykſte Caep van Weſt-ſchouwen, en loopt daer op aen / gy zult ſo tuſſe 't Nieuwe-zand en de Banjaart deur loope / en op 't droogſte binde (neffens de uyterſte punt van 't Nieuwe-zand) 12 a 14 voet diep / daer voorby zynde wert 't 15, 16, 18, tegen de ſtrand 20 voet diep. By de ſtrand komende / loopt daer by langs heen tot Zirk-zee toe / als hier voor van de Keel en 't Nieuwe-diep is geſeid. Als gy dit gat inloopt / moet gy u wel wagten voor den Banjaart, die is op de N. zyde heel ſteil / digt daer aen is 't 3, 4, en 5 vadem / maer neffens de voorſchreve ſtrand / die van Schouwen afſtrekt / 6 en 7 vadem diep. 't Nieuwe-zand is aen de Z. zyde redelyk blak.

Het Veergat.

Die 't Veergat in wil zeile / komende uit der zee / ſo houd Weſt Kapelle met weſtelyker dan Z. van u / ſo kent gy de Banjaard niet bezeile. Maer ſo gy Weſt-Kapel beweſte 't Z. van u brengt / ſo geraekt gy lichtelyk op de Banjaart. Loopt ſo op Weſt kapel aen / tot dat Middelburg een ſcheeps langte beweſte Ooſt Kappel ſtaet / dan zyt gy aen 't einde van de Ban- Merken van de Banjaart. jaard. Houd dan op Ooſt Kappel in Middelburg aen / tot dat Kortgeen komt voor / of geen groote windbooms langte bezuide Weſt-Kerke, dat zyn twee toorens ſtaende in 't verdronke land en dan van u O. Z. O. Houd die Toorens alſo ſtaende / en loopt daer op aen / gy ſult d'eerſte ton van 't Veergat in 't geſigt kope. In 't Veergat legge 3 tonne met 2 bodems / van maekſel als groote Orhoofde / die moet men aen ſtuurboord laten. Eer men by d'eerſte ton komt / zeilt men voorby een andere ton aen bakboort / leggende op de hoek van de Polle, een hoek van de Banjaard, dat is een Peerton / van maekſel als alle andere tonne in de Maas en elders leggende. De eerſte Ton in 't Veergat leid op 3 vadem. Van d'eerſte tot de tweede en derde ton is de cours Z. O. ten Z. doch men kan gemaklykſt van d'een tot d'ander ſien. De tweede en derde legge op 2 vadem / elk op een hoek van een plaet / geheeten de Maagt. Tege over de derde ton leid een droogte geheeten de Onruſt, die ſtrekt met een lange ſcherpe punt na de derde ton toe / ſo dat 't daer tuſſen beide niet ſeer wyd is / daerom moet men digt benoorde de ton langs loope. 't Is tuſſen die ton en 't voorſchreve punt van de Onruſt niet dieper als 12 en 13 vadem; maer neffens de eerſte en tweede ton is 't ruim en diep genoeg. Voorby de derde ton zynde zeilt regt na de Veer toe. Tegen over der Veere leit een plaet geheeten den Schotsman, die heeft men alleen te ſchouwen.

Nader Beſchryving.

Om het Veergat in te zeilen / ſal men Ooſt-Kappelle in Middelburg brengen / en dat ſo houden ſtaen / tot dat de verdronken Torens te weten Weſt-Kerk en Kortgeen, een windboom lengte voor malkander komen te ſtaen / te weeten den Inder (is Kortgeen) W. uit ſtaet / en hout dan dat ſtaende / ſoo lange tot dat Domburgh binnen de Witte duyn komt / dan ſult gy tegen Ter Veer een Ton ſien: het zyn tonnen gelyk Orhoofden / ende hebben witte bodemen: daer leggen 'er drie op een rey / daer moet men digt by langs / dat de tonnen aen ſtuurboort blyven: de tonnen gepaſſeert zynde / zult

regt na Ter Veer toe loopen / en lieber 't land van Walcheren wat te gieren / om de plaetſe te ſchouwen / die dwars van Ter Veer leggen.

Nader Beſchryving.

Die van Zierik Zee hebben een gat om in te komen / genaemt de Roompot: om dit gat in te komen / als men uit den Noorden komt / ſo ſet men Weſt Cappelle Z. van hem / ſoo lange tot Middelburg in Ooſt Cappelle komt / dan zyt gy ten einde de Banjaart, houd dan Ooſt Cappelle in Middelburg, ſoo lange tot de twee verdronke Torens Weſt-Kerk en Kortgeen wat voor malkanderen komen / houd die zo ſtaende / ſo lange tot dat Ooſt Cappelle Z. W. ten Z. van u komt / dan ſult gy ſien na den Witte-duyn, die gy dan tegen Domburg ſult ſien / of daer omtrent / houd dan Domburg ofte Sint Aecht regt over den Witte duyn, ſoo loopt gy regt in de Roompot, en ſult daer tonne van ſatſoen als in de Maas binden leggen / ende ook daer ſtaerten op ſtaen / die met ſtaerten zyn / moeten aen ſtuurboort blyven / en de andere aen bakboort / als men nu tuſſchen twee alzulke tonnen deur is gepaſſeert / ſoo ſal men regt O. aen zeilen / tot dat Koukerke buiten de hoek van Schouwen komt / ende daer op aen loopende / en al voort langs 't land van Schouwen heen / dit agt ik wel voor de beſte paſſagie om na Zirk-zee te zeile; want hier is overal groote diepte / ſo dat men meer als 5 vadem water behoud / en ten andere dat men hier langs het Ty ſeylt; want het Nieuwe-diep en ook het Veld is ſeer periculeus / om dat men altyd dwars Tyen heeft.

So gy de Roompot in wilt na Zierik-Zee, en dat gy gekomen zyt tuſſen de Peerton op de hoek van de Polle en de eerſte of De Room- uiterſte ton van 't Veergat, dan komt Domburg aen 't Hooft, pot. dat is een witte duyn op Walcheren, byna van maekſel als de Wolfakken op 't land van Schouwen; Houd die over een / gy ſult nog voorby 2 tonne loope / die aen bakboort ſulle legge langs de Polle. Van hier zeilt men O. aen / ſo lang tot de toorn van Kouwkerke op Schouwen komt eſſen buite de hoek van Schouwen, loopt daer regt op dien hoek aen en daer by om / voort by de wal langs na Zierik-zee. Als men ſo na de hoek van Schouwen loopt / ſo zeilt men nog tuſſen 2 tonnen door / d'een geleegen aen bakboord / op de uitterſte hoek van de Banjaart of Hoogplaat, en d'ander met een ſteert aen ſtuurboord / op de hoek van een ander plaet geheeten Poolvoet, geleege tuſſen 't land van Schouwen en Oreland. Alle de tonne met ſteerte moet men inzeilende aen ſtuurboord / en die ſonder ſteerte aen bakboort laten.

Om 't Veergat uit te zeile / ſo neemt agt op de gevange toorn / die moogt gy niet benoorde de toorn / die aen 't hooft ſtaet / brenge / of ſoud op de plaat raken / die tegen over 't Levers-huys legt / want voor 't Levers huys is 't heel naeuw en daer loopt een kreek door / daer 't gety ſterk door valt / ſo wel de eb als de vloed / de eb naer Schouwen en de vloed na Walcheren: Kortgeen moet gy altoos een ſcheeps lengte zuidelyker als Cats houde / ſoo komt gy aen de eerſte ton / gaet ſo van tonne op tonne tot op de derde en laetſte toe; aen 't land van Walcheren meugt gy geen quaat doen: omtrent de Polder leid een Plaetke genaemt de Schotsman, daer leid een ton op tot waerſchouwing / 't is bezuide de ton diepſt / met een ſcherpe wind moet men hem ook wel voor de Roompot wagte / want de vloed ſeer ſterk de Roompot in trekt / houdt al dicht agter 't land weg / 't is daer diep genoeg / tot Middelburg komt in Ooſt-Kapel, gaet dan W. N. W. in zee tot buite de Steenbank. Komende uit de W. en begeerende 't Veer-gat in te weſen / ſo brengt Domburg beooſte 't Wagthuys van Domburg, om de Querens te myde; houd dan op 't land aen / 't is aen de walle ſchoon en diep / en moogt ſo na kope / als gy ſelve begeert. De Querens legt binne 't Reutel, en is met laeg water 4 vadem diep of ſo gy van Vliſſingen en Botkille, of 't Vliſchers-gat uit komt / of den Deurloy, of anders uit de Weſte / of doet de wal ſo na niet aen / als gy 't Wagthuis van Domburg niet ſiet / of let op 't boſch van Weſt-hoven en op Ooſt-Kapel. Als gy tuſſen Weſt-hoven en Ooſt-Kaopel door ſien kund / ſo zyt gy by van de Querens, giert dan de wal by: tuſſen de Querens en 't land daer loopt nog een land diep / maer is ſeer naeuw / gy moet ſo na de wal kope / dat de land zee ſchier aen u breekt / 't en is niet gerade met gemeene ſcheepen hier door te kope / 't en ware door hoog dringende nood / want de Querens ſeer hard zyn.

Die deſe lande aen doen wil / ſpare zyn lood niet / want door de verſcheidenheid der gronde ſal hy komme gewaer worde / waer ontrent hy verballe ſal / al is 't dat hy buite 's lands geſigte is.

So gy voor de Maas komt te verballe / ſo ſult gy daer lange blaken ontmoete / diep 13 en 14 vadem: als de Maas Z. O. en Z. O. ten O. van u is / droogd 't langſaem op / ja by een halve voet t'effens.

So gy voor Goeree komt te verballe / ſo ſult gy geen banken gemoete / maer eenige overballe met groote ravelingen / dan is 't by diep 13 a 14 vadem / en dan is Goeree Z. O. en Z. O. ten O. van u / Schouwen op zyn averegts / dat is Reniſſe beooſte de Blenk, en de Haep O. van u / dan zyt gy open voor 't Brouwershavenſe gat / en ook van de Keele na Zierik-Zee. Uyt der zee komende en hier verballende / ſo ſult gy de Steenbank gemoeten op

6 badem / daer door zyt gy verſeekert / dat gy Schouwen op zyn averegts hebt / daer benoorde ſult gy geen banken gemoeten / en Weſtelyker ſult gy 't dzooger binden.

Uyt der zee komende en dat gy komt te verballen / dat Middelburg in Ooſt-kapel, of een weinig daer beooſte of daer beweſte is / daer ſult gy 3 banken gemoete: Breebank, Oeſter-bank en Steenbank, gelyk in de kaert te ſien is.

Weſt-Kapel. Uyt zee komende op Weſt-kapel te verballe / en Weſt-kapel Z. O. van u is / daer ſult gy ook deſe 3 voorſz. banken gemoete / en daer als gy de Breebank en Oeſterbank gepaſſeert zyt / ſo gemoet gy Steenbank, ſo ſteyl dat hy niet aen te looden is / want met een voet 12 badem / ſult met d'ander voet 2 badem hebben / en 13 / 14 a 15 voet water / hier is 't op 't alderdzoogſte / dan ſtaet Middelburg beweſten Domburg in 't Roggen-brood en is ook op 't ſchorſte of ſteilſte; over Steenbank zynde / en binnen daer aen komende / aldaer is weder 21 a 22 badem / als Weſt-kapel Z. ten O. en Z. O. van u ſtaet / ſo kond gy geen quaad aen de Steenbank doen / en loopt daer beooſte om / als Weſt-kapel Z. O. van u is / ſo kunt gy aen de Steenbank niet misdoen / en loopt 'er beweſte om; maer ſo gy Weſt-kapel Z. O. ten Z. van u bragt / ſo ſoud gy daer midde op zeile. Zeeland mag men ſien van de Companje op 16 / 17 badem: tegen Walcheren valt een derde paxt van de vloed na 't land toe / daer naer O. ten N.

Komende uit der zee te verballe / als Bovens Kerk beweſte af of aen de kerk van Weſt-kapel ſtaet / daar ſult gy altyd harde grond ontmoete en ras op raſſe / op 13 a 14 badem / tot dat gy tegen de Raan aenkomt; d'eerſte ſteek grond / die gy gewaar word / is digt aan de Raan; Middelburg aen de Duin ofte ter halver wege de Schans en de Duinen / of een duim of twee innewaerts / daer ſult gy overal effen ſteekgrond binde tot de Raan toe.

Brugge. Brugge beweſte de Staaker of in Liswegen komende / daer hebt gy al harde grond tot op 8 a 9 badem / daer komt gy in 't Schooneveld, daer de Zeeuſe Viſſers viſſen / en is al ſteek grond

Brugge in Liswegen komende uit der zee / ſo ſult gy de Heden daer gemoete / 8 a 9 badem diep / daer tuſſen een weinig onderſcheid / maer altyd harde grond tot aen de ſmalle bank toe / daer ſult gy niet meer dan 5 badem water binden / ſy is heel ſmal / en zoo zult gy in de O. Weele verballen; deeze ſmalle bank ſtrekt zig van de Raan van de W. kant of / gelyk de Splete doet: ende deſe Ooſt-weele is 't batten van de Splete.

Viſſchers Gat.

Boeyens. kerke. OM 't Viſſers gat in te zeile / breng Boeyens Kerke aen 't O. einde van de Nieuwen-Dyk, ſo zyt gy in 't regte diep: gy moogt Weſt kapel wel brengen in 't O. einde van de Nieuwen-Dyk, maer dan moogt gy ook niet noordelyker komen om van de Querens byy te blyven; Boeyens Kerke mag aen de Boereſchuure niet kome / of gy ſoud 't Callo te na kome / maer Boeyenskerke op een lengte van de boere ſchuure / niet nader: want Callo is heel ſchor en ſteil; de boere ſchuure / ſtaet omtrent een ſchips lengte beooſte Weſt-kapel. Als de vloed begint te gaan in zee / zo hebt gy in dit Viſſers gat een voor eb / en als de eb in zee regt begint te gaen / dan is in dit Viſſers gat een voor-vloet: dit gat is wyd / kort en diep / al langs 't land weg tot Vliſſingen toe: ſo gy 't Viſſers gat of Botkille in geloope waert / en de wind ooſtelyk byygt / ſo loopt naer de Sloeve, die tuſſchen de Noorder en Ooſter Raſſe deur loopt / 't merk daer van is Ooſt-kapel in Weſt-Kapel, daer kont gy alſo op 't lood tot in de Deurloo komen om alſo na Vliſſinge te lavere hier in deſe Sloeve blyft niet minder met heel leeg water dan 12 voet; ſo gy mand onder Steenbank ten anker leyd en moet kappe of van 't anker ſpille / die lette wel op 't Reutel, op 't welke met heel leeg water niet minder als 4 badem water blyft / ſoekt 't Reutel aen en houd al de ſlag van de Reutel, tot dat gy Roggenbrood gewaer wezd / 't welke al meer uitmunt als de duine van Domburg; wyk van 't land niet / als gy de duinen van Domburg Z. van u hebt / of 't Roggenbrood Z. ten W. van u / maer houd al digt langs 't land / ſo na als gy wil / om niet na de Banjaart te komen / en voort op 't loot 't Veergat in / al digt by 't land langs / 't is daer diep en ſchoon / tot dat gy agter de hoek komt / indien dat gy raedſaam vind te kappe / ſo wagt tot het gety regt gaet / indien gy kond: dit voorſz. Reutel waerſchoud u voor de Querens, want de Querens legge binne dit Reutel.

Van de Zeeuſche Gaten in Wielingen.

HEt Canael-tuſſchen 't Eyland Wacheren en Vlaanderen heeft verſcheide Diepte en Gaten / daer door men met groote ſchepe mag in en uyt zeyle / als Botkille, de Doorlo, de Splete en de Wielingen, werd gemeenlyk na eene 't voornaemſte der ſelve / met een naem de Wielinge genaemt. De grootſte dzoogte / daer deze voorſz. gaten tuſſen deur lope / zyn de Raſſen, de Engelſche Pol en de Inner bank, ſiet hier van in de kaert.

De Raſſen. De Raan. De Engelſche Pol. Calloet. Querens. Deze Sanden / als namentlyk de Raan, den dzoogen Raan, de Raſſen, Calloet en de Querens, eer gy die komt te genaken / ſo vind gy dzoogte van 4 of 5 badem / dan zyt gy 2 gatelingſchooten buiten eenige Sanden / want deſe Dzumpel bevangt alle deze voorſz. Sanden / en ſtrekt ſig van Brugge in Liswegen tot voorby de Querens, ſo dat als gy aen u lood deſe opgang gewaer wezd / dan is 't tyd af te houden / ende de ſlag van deſe Dzumpel houdende / kan men des noods zynde by nagt een ſchip bequamelyk 't Veer-gat op 't lood inbrenge: deſe Dzumpel wezd met 2 verſcheide namen genoemt; van daer de tooren van Middelburg komt in Weſt-Kapel en daer beweſte word 't Raan genoemt / en als men deſe opgang heeft / ſo ſegt men binnen de Raan te zyn / alhoewel men eygentlyk buite is; maar benoorde Middelburg in Weſt-kapel word deſelve dzoogte Reutel genoemt.

De Botkiel.

DE Caep een weinig byy van de duynen zynde / is men open voor de Bot-kiel of Weſt-Kapel een windboom lengte benoorde de Molen / ſo mag men met een diep gaende Schip van 12 a 13 voet wel op 't land aenhoude / gy kond met leeg water wel over de ſteezt van de Noorder Raſſen loopen / maer met een diepgaende ſchip in 't rechte diep te komen / houd de kerk en de Mole over een. Ooſt-Kapel.

Die de Bot-kiel in zeile wil (komende van de N.) die brengt Boeyens-Kerk, een klein ſpits Torenke / tuſſen Weſt-kapel en de Molen / dog de Molen naeſt / dat is een kort merk en een kort bezaet / loopt daer ſo op in; ſo gy Boeyens-Kerk aen de vlerken van de Molen brengt / ſo hebt gy 't diepſte water / maer zyt digt aen Callo, want ſo gy Boeyens-Kerk buite de Moole bragt / ſo ſoud gy op de Raſſen zeile / of als Boeyens-Kerk in de toozn van Weſt-Kapel is / ſo ſoud men op Callo zeile / 't welk is een hard en ſteyl zand ſonder aen te lode / daezom ſo loopt op de doorſz. merken / ſo lange tot dat gy de W. hoek van Diefshoek bezuide de hoek van de Duyn van Weſt-Kapel ſiet / ſo ſult gy op Callo niet zeile; loopt dan digt langs de wal in / tot dat gy Vliſſingen benoorde Diefshoek ſiet / of de Toren van Vliſſingen in de Schare van Sieken, gaet dan digt agter 't land heenen / 't is daer diep genoeg / want ſoo gy de Tooren zuydelyker bzogt / ſo ſoud gy perykel lyden om op de Geer te zeilen; en voor de Bot-kiel is 't 14 a 15 badem diep / harde grond / Kas op Kas / en dzoogt by 3 en 4 badem teffens op / tot dat gy komt op 8 en 9 badem / daer is 't ſteekgrond en duurt tot by de Raan. Boeyens. Kerk. Callo. De Geer.

In deſe Pinkzee maekt een Z. Z. W. Maen een voor vloet / en als de Maen Z. ten W. is / ſo gaet de vloed eerſt regt in zee.

't Ooſt gat of Viſſchers-gat.

OM 't Ooſt gat in te zeilen / komende van benoorden / ſo ſet Weſt-Kapel Z. ten O. en Z. Z. O. van u dan ſal Weſt-Kapel aen 't ryſen van de duynen ſtaen / die aen 't derde hooft komen; loopt ſo op die merken aen / tot dat Domburg komt aen Middelburg, wykt dan wat van de wal om de Querens te ſchouwen / die voor Domburg leggen / en loopt by de hoofde langs een Dyk / houd Weſt-Kapel niet weſtelyker als aen 't ryſen van de Duine / of anders ſoud gy op Callo zeile / voor 't Viſſers-gat hebt gy op 16 en 17 badem ſagte grond / en dzoogt al langſaem op. Querens.

De Deurloy.

DE Deurloy gaet tuſſen de dzooge Raan en de Raſſen in / op de Raſſen en blyft niet meer als 3 of 4 voet water / en zyn ſeer bezre blak en hazde grond / de dzooge Raan valt wel 4 voet boven water dzoog / en aen de N. kant dzoog en ſteil / dat ſe gangs niet om aen te looden is. Raſſen.

Om de Deurloy in te zeilen / komende van de W. of N. ſo brengt Weſt-Kapel (of Walcheren) aen de N. kant van de Schans, houd dat ſo ſtaende / tot dat 't Kaſteel van Sluys komt een kleine Scheeps lengte beweſte de O. duine van Cadſand, dan zyt gy in de mont van de Deurloo; maer is 't / dat 't Kaſteel van Sluys by de duine komt van Weſt-Kapel O. N. O. van u of aen de Z. kant van de Schans / ſo ſoud gy de dzooge Raan wel bezeile; maer brengt u merken gelyk te pas / en gaet O. in / ſo lange tot dat Sluys binnen de O. duinen van Cadland komt / dan zyt gy binnen / houd dan O. ten Z. in naer Vliſſingen, of de Toren van Vliſſingen in de witte muur / of houd Middelburg in de Ooſterſe duin van de dzie / houd dat ſo ſtaende / tot de Toren van Vliſſingen in de witte muur komt / en 't Kaſteel van Sluys aen S. Lambert, dan hebt gy de ſteezt van de Bank / zeilt dan daer 't u goed dunkt.

De dzooge Raan leid van Vliſſingen W. ten N. / en van Weſt-Kapel W. Z. W.; als Sluys komt tuſſen S. Lambert en de Ooſtduine van Cadſand, ſo zyt gy dwars van de Raſſen: de Noorderſte Raſſen ſtrekt van de Weſt-Kapel aen de meulen / tot Weſt-kapel aen de Schanſe / de ooſterſe Raſſen leggen aan de hoek van de duin; een Z. Maen maekt aldaer 't hoogſte water / als ook in alle Zeeuſche Gaten / en voor Vliſſingen een Z. Z. W. Maen.

Die de Deurloy uyt wil zeile / die gaet W. ten N. van Vliſſingen aen / of brengt de toren van Vliſſingen in de witte muur / houd dat ſo lang ſtaende / tot dat S. Lambert beweſten de Wulpen komt

komt / of dat Sluys een kabel-lengte komt aen 't ryfen van de O. duinen van Cadfant, houd dan W. N. W. ofte N. W. ten W. aen om de drooge Raen te fchouwen / tot dat het kafteel van Sluys komt een fcheeps lengte buiten Cadfand of de Ooft duinne / houd dan W. en W. ten Z. aen / dan ftaet Weft-kapel benoorden de Schans / dan zyt gy de drooge Raen gepafleert; de drooge Raan ftrekt fo verre W. / tot dat Brugge komt een kabellengte bewelten Heyft. Om de Raflen te fchouwen / als gy in of uit wilt zeile / zo brent de Tooren van Aardeuburg bewelten de Toozen van St. Lambert, want als de toorens ober een zyn / fo zoud gy op de Raflen zeilen.

Als Vliffingen bezuide de Nolle ftaet / dan zult gy de ooffer of zuider Raflen niet onderzeilen; gy moet 't kafteel van Sluys niet onder de Duinen bedekke / want gy zoud op de Raen zeilen.

Befchryving van de Joonen ofte Zee-Tonnen, leggende voor en Midden vaerwaters van den Deurloo.

Tot aanwyfing van het rechte Vaarwater voor alle Scheepen komende van de Weft of van de Noord / en op den Deurloo by het eiland Walcheren inlopende / tuffchen de Raen / Raffen / Elleboog en Geer of Zoutlands plaetje / zyn gelegt 7 Swarte / 1 Roode met 1 Witte Joon / leggende alle Zwarte Joonen meeft midden Vaarwater van genoemde Deurloo / en zyn alle gemerkt met het Ordinaire Ooft Indifche Compagnies merk / 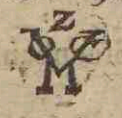 ; en boven dien genombreert / 1, 2, 3. 4, 5, VI, 7, de Roode Joon met R, en de Witte met W, dat maakt te zaamen 9 Joonen; leggende in maniere gelyk volgt.

De 2 buitenfte Joonen / als 1 Roode / 1 Swarte / en 1 Witte leggen buiten den Deurloo in Zee / dwars voor het watten ofte het inkomen van den Deurloo meeft in een rechte linie van malkanderen en omtrent Zuid weft en Noord Ooft van den anderen gelegen / volgens een Compas / het geen op 10 graden Noord-weftering was verbeterd / dat is wellkers lelie 10 graaden beooften de Naald is gelegt / zynde ook deezen drie voorgenoemde Joonen op de Caert geteekent R. 7 W. en leggen in dezelve Caert op de volgende diepte en merken.

De Roode Joon R legt aen de Zuyd Zyde van den Deurloo / op de diepte van 4 en een half vadem / gereekent het laegfte water en ter merke aldus:

Den Toozn van Middelburg ftaet de derde Duin binnen de Zael Duin / en den Toozn van Weft Kappel in Walcheren / omtrent in 't Ooft / op een Compas als voozn.

De Swarte Joon gemerkt 7, legt regt voor het midden van het inkomen der Deurloo / op de diepte van 6 Vadem fchaers met laeg water / en meeft in 't Noord Ooft van de Roode Joon R, op een Compas / als voren gezegt / en ter merke aldus:

Den Toozn van Middelburg ftaat van de Zuid tegens de Zaal Duin / en den Toozn van Hepft in Vlaanderen ftaet een Scheeps lengte beooften Brugge.

De Witte Ton W. legt aan de Noord-Zyde van den Deurloo / op de diepte van 6 vadem fchaers / met laeg water / en in 't N. O. wel fo zoo O. van de Swarte Joon / op het Compas als voozen / en ter merke aldus:

Den toozn van Middelburg eben benoozden alle de Duinen / die bezuiden Weft Cappel zyn; en den Toozn van Oofl-Cappel / omtrent een Scheeps lengte bezuiden de Toozn van Domburg.

Nu volgen de zes Swarte Joonen, om na binnen te zeilen.

Van de midden Swarte Joon gemerkt 7. te voren befchreven tuffchen de Roode en Witte Joon / omtrent Z. aen / legt de Swarte Joon / (op de Caert ook gemerkt VI,) op de diepte van 5 vadem fchaers met laeg water / en ter merke aldus:

Den Toozn van Domburg volgens Lootsmans merk / Benoozden het Hegt / en omtrent in 't Zuiden van de witte Joon W, volgens het Compas als voozn.

Van de Swarte Joon gemerkt VI Zuyd-Oofl omtrent aan / legt de Swarte Joon gemerkt 5, op de diepte van 4 vadem / zegge vier vadem fchaers met laeg Water / en ter merke aldus.

Den Toozn van Middelburg in 't wagthuis van Zoutlande / den Toozn van Vliffinge op een derde van de Meulen / en Domburg volgens Lootsmans merk / in de Hoeduyn.

Van de Swarte Joon / gemerkt 5, omtrent Z. O. ten O. aen op 't Compas als voren / leid de Swarte Joon gemerkt 4 op de diepte van 4 vadem fchaers met laeg water / en ter merke aldus.

Den Toozn van Oofl Kappel een groote Windbooms-lenghte benoozden den Toozn van Oofl-Kappel; den Toozn van Vliffingen omtrent het midde tuffchen de witte muurs Noozd kant en de Meulen / en de vaffe Meulen ftaet van de Noozder een weinig van 't Stadhuis. En hier af en aen is de punt / die 'er van de Raffen affteekt.

Van de Swarte Joon gemerkt 4 O. Z. O. wel fo Zuid aen / op een Compas als boozn / legt de Swarte Joon / gemerkt 3, op de diepte van 4 vadem fchaars / met laeg water en ter merke aldus.

Den Tooren van Domburg tuffchen den Toozn van Weft kappel en de Meulen; Weft kappel in 't Bos / St. Anne in Vlaenderen een weinig af; Vliffingen op een derde van de Meulen; Weft kappel eben binnen de Duin.

Van de Swarte Joon gemerkt 3 / meeft O. Z. O. aen / op een Compas als boozen / legt de Swarte Joon gemerkt 2 / op de diepte van 6 vadem met laeg water / en legt ter merke aldus. de Meulen van de Weft kappel tegen het opgaan van de eerfte Duyn; den Toozn van Middelburg een Cabel lengte benoozden het Baken / Vliffingen ruim een derde van de Meulen; Weft-kappel omtrent in 't N. N. O. op een Compas als boozn.

Van de Swarte Joon gemerkt 2 / O. Z. O. wel fo Oofteljk op 't Compas als boozn / legt de Swarte Joon gemerkt 1 / zynde de eerfte Joon van binnen / en de laefte Swarte Joon / van buiten na binnen / op de diepte van 5 vadem groot / met laeg water en ter merke aldus.

Den Toozn van Zout-lande in den Voet Pad by Zoute lande / de Oiezk van de Meulen tegen de Noozd-kant van de Toozn van Vliffingen aen den Toren van Middelburg een groote Cabel lenghte bezuiden het Baken: Zout-lande in 't N. N. O. ruim een half Oofl / 't Baken omtrent in 't O. N. O. Weft-kappel meeft in 't Noozden / op een Compas als boozn. Leggende deeze Joon of en aen de Zuyd punt van 't Zoutlands Plaetje genaemt de Geer / en men kan by tamelyk helder weder van d'eene zwarte Joon op de andere Swarte Joon zien; en tuffchen twee Joonen zynde / kan men een derde Joon beoogen.

Om nu de Deurloo in te Zeylen, volgens die geleyde en befchreeven Joonen en op de Caart geteekent R. 7. W. VI. 5. 4. 3. 2. 1.

Die dan van den Noord of van de Weft af komt, en wil den Deurloo in, die brengt Weft-Cappel in Walcheren, (op een Compas als voorn, 't geen op 10 graden Noordweftring is verbetert) in 't O. a O, t. Z. van hem; en vooral niet Noordelyker als O. en houd dat zoo ftaande, tot op de diepte van 7 à 6 Aadem gereekent met laag water, en aldaar een van de Joonen ziende, het zy de Roode, Swarte, of Witte Joon kan op zyn Tye inwaart zeilen op de tweede Swarte Joon, Gemerkt VI. dat is, indien men by de Roode Joon, leggende aan de Zuyd zyde was vervallen, dan is de Cours O. op Weft-Cappel aan, tot op de Zyde van de genoemde Swarte Joon VI., doch by de Witte Joon vervallen zynde, zoo moet men om de Zuyd Zeilen, na die voorzeide Joon VI, Maar by de Swarte Joon 7, (leggende in 't midden tuffchen de Roode en Witte Joon) komende, dan is men recht voor 't midden van den Deurloo, dan valt de Cours Z. O. nu de Wind en Stoom is, op die zelfde Swarte Joon VI, die men dan ook in die ftreek ziet: dezelve op zyde hebbende zo ziet gy in 't Z. O. de Swarte Joon gemerkt 5, daar op aanzeilt als vooren, en op zy zynde, dan kunt in 't Z. O. t. O. zien leggen de Swarte Joon, gemerkt 4, daar de Cours op aangefteld, daar by weefende, dan zyt gy of en aan de punt, die 'er van de Raffen affteekt, van welke Joon O. Z. O, op, hebt gy de Swarte Joon gemerkt 3, daar na toe ftreevent; en by dezelde komende ziet meeeft in 't O. Z. O. de Swarte Joon gemerkt 2; daar op aangezeild, en op zyd zynde dan ziet gy meeft in 't O. Z. O. de Swarte Joon gemerkt 1, daar op. aanzeilt als voorn; zoo dat men van Swarte Joon tot Swarte Joon moet zeilen, en dat gaat meeft al midden Vaarwater, tot die laaftgenoemde Swarte Joon 1; en daar nevens zynde is men vry van de Zuyd-punt van 't Zout lands Plaatje; en men zeild van daar op 't Land van Walcheren aan, houdende de Cours volgens dat Vaarwater meeft op Dies-hoek aan of wel op de hoek van Galg-duyn, tot dicht onder de Walcherfe wall, en dan vervolgens langs dezelve wal van Voorby Vliffinge, en dus alzoo na de reede van 't Caftеel van Rambkens.

ONdertuffchen zult nu ook volgens de ftrekking der Joonen / die loop des Strooms kunnen ontdekken en dus doende het altyd midden vaerwater (gelyk de zwarte Joonen leggen) kunnen houden / gereekent met een open wind / gebruikende evenwel altoos daer by het diep lood: want men in dat Vaerwater van den Deurloo / boozname[n]tlyk tuffen den Raen en Raffen / niet veel onderfcheid heeft van gronden / zo in diepen als droogen / nochtans hoe nader de Raan hoe zachter grond / zynde mede dezelve Raen aen de Noordkant fteil / en de Noozder Raffen zeer

verre vlak / langzamelyk op droogende / en hoe nader dezelve Kaſſen / hoe hazder gront.

Ook moet men met diepgaende Scheepen voor al de Tyreeknen / en niet eerder de Swarte Joon paſſeeren dan met half vloed / en ſo doende zal men in de naeuwte en het ondiepſte tuſſen de Kaen en Kaſſe geen minder diepte vinden dan 5 vadem: en kunt verdagt wezen / dat een Zuide Maen aldaer 't hoogſte water maekt / gelyk mede dat de voorvloed ſterk om de Zuid loopt / het midden van de Vloed om de Zuid-Oſt / en vervolgens recht na binnen.

Coerſſen der geleide Joonen van Buitengaats na binnen zeylende.

Van de Swarte Joon gemerkt 7 leggende tuſſchen de Witte en roode Joon / op 6 vaem ſchaers / alles met laeg Water / en Middelburgs Toorn aen de Zuidkant van de Zael / is de Cours op de Swarte Joon VI, Z. O. omtrent diep van 6 tot 5 vadem.

Idem van den Joon VI. omtrent Z. O. tot de Joon 5, diep van 5 vadem, tot 4 vadem ſchaars.

Idem --- 5 Idem Z. O. ten O. tot --- 4, Diep 4 vadem ſchaars.

Idem --- 4, omtrent O. Z. O. tot de Joon 3, diep 4 vadem ſchaars.

Idem -- 3 Idem O. Z. O. tot de Joon 2, diep van 4 tot 5 vadem.

Idem -- 2 Idem O. Z. O. tot de Joon 1, diep 5 tot 5 vaaem groot.

Om den Deurloo uit te zeilen volgens de geleide Joonen.

Van 't blak zeilt men dicht by de Walſcherſe Wal / en alzoo voorby Vliſſingen langs dezelve wal tot op de zyde of dwars af van de Galg-duin; daer zynde krygt men in 't geſigt de eerſte zwarte Joon gemerkt 1; dan houd men wat uit de Wal / en ſtuurt na die genoemde Joon; die op de zyd' hebbende / dan is men af en aen de Zuid punt van 't Zout-Lands plaetje / en als dan ſtaet de Vierk van de Vliſſingſche Meulen tegen de Noordkant van den Toorn van Vliſſingen aen / alwaer meeſt in 't W. N. W. op een verlegt Compas zult zien de tweede Swarte Joon / daer op toe zeild / op zy van dien wezende / zal den Toorn van Vliſſingen ruym een derde van de voorgenoemde Meulen ſtaen / na de kant van de Witte Muur, of anders geſegt den Toorn van Vliſſingen ſchaers twee derde benoorden de Witte Muur na de Meulen; van waer omtrent in 't W. N. W. als voorn. zult zien de derde Swarte Joon / daer na toeſtevent / en op zyd' zynde dan zal Weſt Cappel eben buiten de Duyn komen / en St Anne in Vlaanderen een weinig af / en Vliſſings Toorn op een derde van de Meulen: van daer in voorige ſtreeken W. N. W. ziet men de vierde Swarte Joon / daer men op aenzeild / en nebensdien wezende / is men af en aen de punt van de Raſſen: daer het met laeg water ſchaers 4 vadem diep is / en Vliſſingen ſtaet omtrent in 't midden tuſſchen de Witte Muur en de Meulen, van waar men in N. W. ten W. kan zien de vyfde Swarte Joon / daer men de cours op aenſteld / en daer by zynde / zal den Toorn van Middelburg in 't Wagthuis van Zoutelande ſtaen / en hebt dan in 't N. W. de zesde Swarte Joon; daer na toezeild; op zyd wezende bent gy buiten / en zult in die zelfde ſtreek van N. W. kunnen zien de zevende of laetſte Swarte Joon: ſteit dan u cours van daar na u begeerte.

Coerſen der Joonen in 't uitzeilen, de 1ſte Joon legt van Vliſſingen omtrent W. ten N. een half N.

Van de 1ſte tot de 2de Joon Coers omtrent W. N. W. diep van 5 groot tot 5 vadem.

Van de 2de tot de 3de Joon Coers omtrent W. N. W. diep van 5 tot 4 vadem.

Van de derde tot de de 4de Joon Coers omtrent W. N. W. diep 4 vadem ſchaars.

Van de 4de tot de 5de Joon Coers omtrent N. W. ten W. diep 4 Idem.

Van de 5de tot de 6de Joon Coers omtrent N. W. diep van 4 vadem ſchaars tot 5 vadem.

Van de 6de tot de 7de Joon Coers omtrent N. W. diep van 5 tot 6 vadem ſchaars.

Om het Ooſt-Gat, ook genaemt het Viſſchers-Gat, in te zeilen.

Zoo iemand van de Noord afkomt / en wil na Walcheren toe / om het Ooſt Gat in te zeilen / die brengt den Toorn van Weſt-Kappel / zoo dra hy den zelven komt te bekennen / in het Z. Z. O. van hem volgens het rechtwyzend compas / en zoo doende zal hy / alvoorens de Steenbank genaekt / het Baeken by Weſt-Kappel al in 't gezigt krygen / 't geen met genoemde Toorn van Weſt-Kappel over een zal wezen: en indien dat Baaken te ver buiten den Toorn mogte ſtaen / zoo moet hy het omtrent daer tegen aenbrengen / en zeilen dan daer alzoo op aen / dan zal hy midden over de Steenbank loopen / en geen minder Water hebben dan 4 en een half vadem / gereekent laeg water / dog daer Beooſten of Beweſten is minder diepte; daer over zynde krygt terſtond dieper Water; en als nog dat merk van 't Baken met den Toorn houdende / zeild daer mede het Ooſt-gat in tot dicht by de Walcherſche Wal / en zo vervolgens langs dezelve Wal tot Vliſſingen, en zoo na 't Vlak. In 't Ooſt gat is met het laegſte Water 3 en een half a 4 vadem / ook valt de Stroom met een voor Ebbe ſterk Noord heen / en de midden en achter Ebbe het Ooſtgat regt uytwaerds / zoo ook met een Voorvloed / dan valt de ſtroom Zuid heen / en de midden en achter vloed recht innewaerd van 't Gat: en wanneer de Vloed in Zee begint te gaen / dan heeft men in het Ooſtgat een voor ebbe / en als de Ebbe in Zee begint / dan is in het zelf de gat een Voorvloed.

Waarſchouwinge van Steenbank.

Kunt verdagt weezen / zoo dra als gy Weſt-Kappel uit der Zee eeben beoogen kont / en 't zelve volgens een recht-wyzend compas brengt in Z. Z. O. van u / en dan het Baken by Weſt-Kappel in 't gezigt krygende / dat gy met het zelve merk van Tooren en Baeken meeſt over een geruſt over de Steenbank kunt zeilen / alzoo daer het diepſte van de Bank is / zynde 4 en een half a 5 vadem met laeg Water / en N. O. en Z. W. van die diepte / of Weſt-Kappel Zuidelyker of Ooſtelyker als Z. Z. O. (gereekent op een compas als vooren) is het by dyger; en wanneer Weſt Kappel Z. O. van u is ruim 2 mylen buyten de naeſte Wal / zyt gy op het droogſte van de Bank / zynde 12 a 16 voet / en is daer zeer ſteil / en niet wel om aen te looden. En als Weſt-Kappel O. Z. O. van u is / dan loopt gy geruſt beweſten de Steenbank heen.

De Sloeve.

Om door de Sloeve van de droge Raan en natte Raan door te lope / komende uit de zee / ſo zet Weſt-kappel eben beooſte Knoke, zeilt daer ſo op aen / tot dat Middelburg een weinig bezuide de Kaep ſtaet / dan zyt gy in de Spleet.

So 't gebeurde by donker weder of tegen den avond / dat gy die ſpleete ſchroomde uit te loopen en geern buiten al de buite waert / ſo behoeft gy de Sloeve niet te vreeſe / want ſy is breed en wyd; van 't Kaſteel van Sluys af aen 't voet zand van Cadſants duine meugt gy niet komen / en wederom na de W. / tot dat 't Kaſteel van Sluys komt aen 't voetzant van Vlaanderen, en is op wederzyde blak opgaende harde gront: in de weſt gaten als in de Innerwielinge, Wielinge en de Splete loopt de eb lang Zuidwaert / ſo dat de regte vloed niet bove 4 uur duurt; in de voorſz. W. gaten maekt een Z. O. Maen de voorvloet; dat water / dat gy met een Z. Maen niet hebt / dat zult gy niet krygen.

Of als gy Middelburg in 't ſlop van Zoutlande hebt / en Brugge in de Staker, ſo zyt gy opengaets van de Sloeve, 't is een bequaem merk voor de Sloeve en Deurloy, maer ligt kond Middelburg qualyk aen de O. kant van 't Schip brenge ſonder de droge Raan te na te komen. Uit ter zee komende en benede de Deurloy verballende om beweſte de droge Raan te loopen door de voorſz. Sloeve, ſo brengt 't Kaſteel van Sluys ten halve 't gat van Sluys, daer ſult gy met leeg water 22 voet vinden: om dit gat van buite te vatte ſo brengt Brugge in de Staker, en de Weſt-Kapel in de Cnoke, want deſe merke kome gelyk over een / houd dat ſo ſtaende / tot dat Weſt-Kappel in Walcheren komt aen de eerſte duine / ſo zyt gy wel te wege in de Splete.

Om by tyd van nood tuſſen de noorder en de ooſter Raſſen deur te lope / ſo ſoud Weſt-Kappel over de Molen / en loopt W. Z. W. in zee / dan komt gy tege de Raan aen te zeile / binnen gaets is 't 2 vadem diep met leeg water.

De Splete.

Om de Spleet van beweſte in te zeile / ſo brengt Brugge een Spaek lengte beweſte Liswegen, en Wenduyn in de Zale. Blankenburg beweſte de Galgeſcheere / een Duintje dat beweſte ſtaet / dan ſal Heyſt een grote maſt lengte beweſte die hooge duin ſtaen: is 't dat Brugge eerder in Liswegen komt als Wenduinen in de Zaal, ſo zyt gy tegen de Raan: is 't dat Wenduinen

duine eerder in de Zaal komt / of Blankenbarg by de Galgeſcheeren, eer dat Brugge komt in Liſwegen, ſo zyt gy tegen de bank; verder O. komende / dat Brugge aen dat ronde duintje komt / dat tuſſen de Staaker en de hooge duin van Heyſt ſtaet / en Weſt-Kapel aen Knoke, ſo zyt gy de Raen naeſt / of Liswegen aen de Staaker en Brugge aen Heyſt, ſo zyt gy de Raan mede naeſt / dan ſult gy Middelburg aen de 3 duine ſien / brengt dan Middelburg in de ooſterſe van de 3 Duine / houd dat ſo ſtaende / tot dat de Tozen van Vliſſingen aen de witte muur komt / die by 't Gaſthuis aen de N. kant is: en als 't Kaſteel van Sluys aen S. Lambert komt / dan hebt gy de ſteert van de Bank / zeilt dan / daer 't u goed dunkt / of brengt u merken regt over een / ſo zyt gy in 't vatte van de Spleet, gaet dan O. N. O. aen / ſo lang tot Heiſt in 't Glop komt / of als de Bruggelingen over een zyn / houdt u ſtroom wel / en gaet dan N. Oz ten O. en O. N. O. in / of houd Middelburg een weinig bezuide de Caep / tot dat Vliſſingen in de witte muur komt / ſeilt daer ſo op aen / tot dat 't Kaſteel van Sluys booz Sint Lambert is / gaet dan bry na Vliſſingen.

Om de Spleet uit te zeilen / ſo gaet van Vliſſingen W. ten N. over een bloed / en W. over een eb / tot dat Vliſſingen in de witte muur komt / houd dat ſo ſtaen / tot dat de Tozen van Middelburg aen of even bezuide de Caep komt / houd dat ſo ſtaende / en zeilt W. Z. W. aen / dan loopt gy regt in de Spleet: als dan Heyſt in 't Glop komt / ſo hebt gy 't broogſte van de Bank of Pol op zy / houdt u ſtroom wel / de boozbloed met de agter ebbe vallen naer Vlaanderen, d'agter bloed met de booz ebbe valle dwars in zee / een Z. en N. Maen maakt hier 't hoogſte water / als ook in de Wielingen, en dan hebt gy geen hoger te verwagten. Om de Spleet by donker weder of by nagt uit te zeilen / ſo gaet van Vliſſingen W. of W. ten N. aen / paſt wel op uw ſtroom / is 't dat gy 't harde van de bank boelt / ſo loopt het over / tot dat gy 't ſagte krygt / werpt nog een reis of 2, en ſo 't ſagt blyft / ſo gaet W. Z. W. aen / met die coers komt gy uitloopen: is 't een booz-eb / die brengt u verre om de N. / is 't een booz bloed / die brengt u verre om de Z. / maer paſt wel op uw Ty.

So gy Blankenburg aen de Galgeſchaaren brengt / eer dat Brugge in Liswegen komt / ſo zyt gy te verre in 't lang / ende 't Ript te naer.

Blankenburg aen de Grlgeſchaare, en Weſt-Kapel aen de Duinen / ſo zyt gy ten halve in de Spleet.

Brugge in Liſwegen en Blankenburg ½ ſcheeps lengte beweſte de uiterſte Galgeſchaaren, ſo zyt gy mede ten halve in de Spleet, en dit is u beſte merk / en wel u naeſte dwars merk / dat gy hebt.

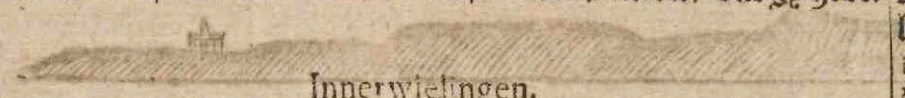

Innerwielingen.

OM de Innerwielingen in te zeilen / ſo kan men ten naeſte by wel giſſing maken / of men Oſtende gepaſſeert is / doet dan 't land aen / digt by de Vlaamſche ſtrand langs loopende / tot dat gy booz Heyſt komt / daer ſal u de Paardemarkt gemoetten / houd dan S. Lambert 2 Scheeps lengte benoozde de Ooſtduinen van Cadſand, want gy meugt S. Lambert aen de O. duinen van Cadſand niet brenge / of gy ſoud de Paardemarkt onderzeilen / daerom ſo moet gy S. Lambert ſo ſtaende houden / want Ript is hier weinig en paſſelyk diep / blyft op 't minſte met leeg water 18 voet: volgt ſo u coers by de Peerdemarkt langs: 't Kaſteel van Sluys komende in of binnen de Cadſants duine / daer is 't Ript heel broog / en blyft niet meer als 7 voet waters / daerom ſo brengt Middelburg beooſten de Diefshoek houd dat ſo ſtaende: 't Kaſteel van Sluys binnen de Cadſants duinen komende / daer ſteekt een punt van 't vaſte land / 't Krakezand genaemd / daerom moet men daer de ſtrant 1 Piſtoolſchoot myden / anders hebt gy niet te ſchouwen.

Of als gy de Wielingen van de W. wil in zeilen / ſo houd Wenduyne een weinig beweſte Blankenburg, houd dat ſo ſtaende / eer dat Brugge komt aen Liswegen, gaet dan O. ten N. aen / of Middelburg beooſten de Diefshoek, en loopt daer ſo op in.

De Innerwielingen uit te zeilen / ſo ſet de toren van Vliſſingen bezuide 't Stadhuis / en houd dat ſo ſtaende / of Middelburg beooſten de Diefshoek of daer in / en gaet dan W. ten Z. aen / tot dat Liſwegen beweſten Heyſt ſtaat / gaet dan u coers: een Z. Maen maekt daer hoog water.

Of als gy Heyſt beooſten 't hooge hebt / dan komt gy de Peerdemarkt bequaam aen looden: als men booz by de Stad van Vliſſingen is / en na 't vlacke laveeren wil / neemt men de Cadſantſche zyde niet te naer om de bloeds wille / want 't is daer benoozde wyd en breed genoeg: 't Krakeſand komt gy ook wel looden.

De Wielingen.

SO gy de Wielingen begeerd in te zeilen / brengt de toren van Wenduynen in een Scheer, die beooſte de ronde duin van Wendvyn ſtaet / houd dat ſo ſtaende / tot dat gy over 't Ript zyt / eer Brugge aen Liſwegen komt / ſo zyt gy ten halve in de Wielingen ſo O. N. O. aengaende / tot dat Brugge aen Liſwegen komt / ſo brengt Blankenburg binnen de inwaardſe Galgeſchaaren, volgens u voorgaende cours. Brugge aen Heyſt en Weſt-Kapel aen Knoke en moogt gy niet wel doen koome / of ſoude te verre om de N. zyn / en de Engelſche Pol te naer komen / maer brengt Brugge een maſt lengte beooſte Heyſt en Weſt-Kapel aen Knoke, ſo hebt gy de regte diepte / ende zyt als dan ten halve in de Wielingen in 't regte baerwater / houd N. O. ten N. in / of Middelburg bezuide de Haep: een Z. maen maekt 't hoogſte water. Binnen de Caep legge 3 duintjes / als gy Middelburgs grooſte toozn daer in hebt en de kleinſte niet zien kond / houd dat ſo ſtaende tot Southlande toe; als gy Middelburg in deſe 3 duintjes hebt / ſo zyt gy mede ten halven in de Wielingen; de toozn van Middelburg en mag aen de grooſte duin niet geraken / of gy ſoud te verre om de nooz zyn en op de Engelſche Pol geraken / Vliſſingen mag aen 't Stadhuis niet komen / of gy ſoud te verre om de Z. zyn en op de Franſche Pol geraken / daerom houd de boozſz. merken / ſo zyt gy altoos ten halve de Wielingen, tot dat 't Kaſteel van Sluys komt beooſte St. Lambert, als dan zyt gy bry van alle Zande / Kleve en broogte.

Om de Wielingen uit te zeile / ſo gaet van Vliſſingen W. aen of de toozn in de witte muer / tot dat gy de Wulpen gepaſſeert bent / gaet dan W. Z. W. aen boozby 1 rip, tot eat Sluys komt agter de duine van Cadſand: houd St. Lambert buiten de duinen van Cadſand in 't boet ſtrantje / maer brengt hem niet aen de duin / gaet dan W. Z. W. aen / tot dat Brugge komt beweſte Liſwegen, dan zyt gy buiten al de Banken / wykt van de wal af / want 't is daer heel blak.

Van de Franſe Pol daer ſtreekt een Kiſſe af ontrent W. N. W. daer maer 8 voet waters op blyft / heel ſmal / 't Kaſteel van Sluis een weinig beweſte de Cadſants Duine komende / daer gemoet gy dit boozſz. Kiſſe en kan van 't weſt onderzeilt worde.

Blankenburg in 't afgaen van de Weſterduinen van de Schaare en Brugge van beooſten Liſwege, dan zyt gy in de Wielingen, maer verder ooſt komende / Brugge in de Staker, en Heyſt beweſte de hooge duin / en mede Liſwegen aen Staker, en Brugge een windbooms lengte beweſte de hooge duin van Heyſt, als ook Heyſt een handſpaeks lengte beweſte Knoke, dan zyt gy wel te wege in de Wielingen.

Brugge aen Wenduinen en Liſwegen aen Blankenburg, dan zyt gy regt neffens 't zand / dat boor Blankenburg leid / als Brugge aen de Schanſe is / en Heyſt beooſte de Staker, dan zyt gy regt binnen 't zand.

Litwege aen Heyſt, en Brugge een windboom lengte beweſte Knoke, zyt mede wel te wege / dan ſal de toozen van Vliſſingen regt by benoozde 't Stadhuis ſtaen / maer als gy van de O. komt / dan ſtaetſe verder N. / als 't Kaſteel van Sluys aen St. Lambert is / dan moet die tozen een windboom lengte benoozde 't Stadhuis zyn / zeilt dan by naer Vliſſingen.

Als Middelburg in de Schaar is / die een nets lengte benoozde Diefshoek ſtaet / en 't Kaſteel van Sluys aen St. Lambert, dan zyt gy regt in 't batten van de Wielingen van beooſte; Liswegen aen de Staker, en Blankenburg in de middelſte duin van de Galgeſchaaren, dan zult gy regt op de Bank wezen.

Om te weeten / wanneer het hoogſte Water aen alle deeze boozſz. plaetſen is: als de Maen nieuw of vol is / ſo is het hoogſte Water in het gat van de Maaſe omtrent ten half drie: in 't Goereetſche Gat omtrent ten 2 uuren: in de Kevilen ook ten 2 uuren / in het Brouwershavenſe Gat, ten half twee / 't gat van Ter Veer ten twaelf uuren.

Van 't Gety en loopen der Stroomen.

Aen Brouwers haven maekt hoog water een Z. Z. W. en N. N. O. maen.

In 't Brouwershavenſe Gat, een Z. ten W. maen.

Tot Ter Veer een Z. Z. W. en N. N. O. maen.

In 't Veergat een Z. en N. maen.

't En is niet geraden / beſonder met zuidelyke of Z. W. winden 't Veergat in te loopen / voor dat de bloed half verloopen is: want de agter-eb met de boozbloed valle dwars over de Banjaart ſterk de Roompot in / na 't land van Schouwen toe / maer de bloed half verloope zynde / dan valdſe recht 't Veergat in; als de Maen Z. O. of N. W. is / dan is 't water aldaer al 2 derden deele gewaſſen.

Gelyk hier booz gezeid is van de Maas en 't Goereetſche gat, als ook hier voor de Gaten van Brouwers-haven en Ter Veer, draeit de bloed met de Son om / alzoo dat de agter bloed de Gaten in valt / daer na Z. waert om draeit en word een gaende eb / maer de agter eb valt regt de gaten uit dwars in zee / en met de boozbloed dan weder om de N.

Booz de Wielingen maekt 't hoogſte water een W. ten Z. en W. Z. W. Maen.

Tot Vliſſingen en Rammekens een Z. Z. W. Maen.

Tot Weſt-kapel aen 't land van Walcheren maekt hoog water een Z. en N. Maen. Als 't water een uur gevalle is / zo begint de ſtroom aldaer uitwaert te vallen / en als 't een half uur gewaſſen is / in te vallen: maer booz de Botkil begint die eer te gaen een uur booz 't leegſte water / dan 't valt

ting in zee. In de Splete en over de droogte daer omtrent gelegen draept 't getij met de Son om / en valt ten laetſte de gaten in. Een Z. en N. Maen maekt aldaer 't hoogſte water / de voorvloed valt daer over de diepte na land toe. Als de Maen omtrent O. Z. O. is / of dat 't water 2 uuren gewaſſen is / dan begint het te draeyen naer 't Z. / eerſt Z. Z. W. / voort voorby 't Z. na 't O. / tot dat de Maen Z. Z. O. is / dan valt de vloed om de O.

Als Blankenburg omtrent Z. O. ten O. van u ſtaet / van daer O. waert draept 't getij alſo tegen de Son aen / als geſeyd is / maer van daer W. waert en ſult gy geen draeyende getyen vinden.

Tegen Zeeland in 't baerwater valt een derdendeel van de vloed na land / daer na O. ten N. Zeeland mag men ſien van de Companje op 16 vadem.

Droogvallende Banken en dieptens.

Botkil en Deurloy blyft 24 voet / met laeg Water.
Viſſchers-gat 30 voeten Water.
Op de Raan 16 voeten Water.
De drooge Raan valt droog boven water 4 voet droog.
Franſe Pol, blyft 7 voet Water.
Paardemarkt boven water 3 voet hoog.
Krakeſand blyft 5 voeten Water.
Engelſche Pol blyft 6 voeten Water.
Op de Ooſter Raſſen blyft 3 voeten Water.
Op de Noorder Raſſen blyft 6 voeten Water.
Op de Geer blyft 5 voeten Water.
Op de Callo blyft 5 voeten Water.
Op de Querens blyft 5 voeten Water.
Den Banjaart valt op verſchepden plaetſen droog.
Siet voorders van alle de dieptens in de Kaert.

Van Weſten komende en de Raan gemoetende / Kabelt uw ſtroomen wel / een Z. W. Maen maekt een uytval / en een weſte Maen maekt overal een leeg water / dan hebt gy de hardſte zee / gaende tye in de gaten: op de 8 a 9 vadem hebt gy met een W. Z. W. en W. ten Z. Maen in zee gaende Tye / en valt N. W. in zee / ſterker als de Eb of Vloed doet / ſo dat gy met een O. N. O. gang met een ſcherpe wind niet innewaart en kont komen / en ſtrekt dit getij tot 't Veergat toe / en ſult 't vinden op 13 a 14 vadem / hoe nader de Raan of 't land / hoe ſterker tot de Maaſe toe / maer voor de Maaſe gaet een eb / ſo dat als gy beooſte de Maas verkalt / gy niet kond laveren als buiten 's lands geſigt / maer de vloed gaet recht in / hoe verder om de N. / hoe ſoverder vloed.

Strekkinge en Coerſſen.

Van Vliſſingen tot Blankenburg, meeſt W. Z. W. 7 mylen.

Van Blankenburg tot Ooſtende Z. W. ten W. anderhalf myl.

Van Vliſſingen tot 't Voorland, W. wel ſoo Zuydelyk / 18 mylen.

Van de Wielingen tot Doeveren, W. ten Z. en W. Z. W. 20 mylen.

Van de Wielingen tot Leidſtaf of Jarmuyen, N. W. 25 mylen.

Hoogten.

De mond van 't Brouwershavenſe Gat leid op 51 gra: 51 min.
De mond van 't Veld leid op 51 gra: 48 min.
De mond van 't Veergat leid op 51 gra: 40 min.
Vliſſingen en Rammekens, en de Zuydkuſt van Walcheren leggen op 51 gra: 28 min.

Hoe haar deeze Landen uyt der Zee vertoonen.

Brouwershaven.

't Land van Schouwen vertoont aldus / als 't 2 of 3 mylen van u is.

Blenk of Wolfak O. Z. O. van u. Wagebaan.
Reniſſe. Viſnaminge duyn. Land W. zand. Kaap. Kaap. Vuurboeden. Hoot. Z. Z. O.

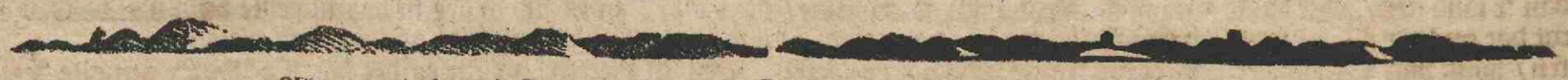

Als men is voor 't Brouwershavenſe Gat vertoont 't land van Schouwe aldus.

Weſtkapel. Soutlande. Middelburg. Schouwen. Kouwerke. Vliſſingen.

Dus vertoont Walcheren, als men in de Deurloy of voor de Splete is.

De

Nieuwe Pascaert

Beuattende in sich
de Kust van
VLAENDEREN
yande Wielingen tot de Hoofden
Wger in oock te sien is syn diepte en ondiepte
als mede hoe haert lant uitter Zee vertoont
alles op het Nieuws oversien en Verbetert.
Met Privilegie voor 15 Jaer.
t Amsterdam, by Johannis van Keule
Boeck en Zee-kaert verkooper
inde Gekroonde Leotsman
ande Nieubrug.

Duytse mylen 15 in een graet
Spaense mylen 17½ in een graet
Eng: en Fra: mylen 20 in een graet

BOULONNOIS
PAYS
RECONQUIS
DE HOOFDEN
DE HOOFDEN
VLAENDEREN
ZEE
WALCHEREN
LANDT
ENGELLAN
I THANET
Wimille
Beberken
Marquise R
Ambleteuse
Basingen
St Jean
Audingen
Moulin de Ramscau
Cap Grinez
Fretun
Calogne
Moulin de Coquelle
Escalles
Waldamme
Borborch
Cassel
Greveling
Wynoxberge
Groot Sinten
Elegn Sinten
Duynkereke
Sint Kate
Vurne
Nieupoort
Lombart sede
Wesconde
Middelkerck
Ravesse
Albartus Schans
Oudenburg
Oostende
Brugge
Damme
Ian Davids
Wonduine
Sluys
West cappel
Cadsand
S. Lamboorn
Vlissingen
Schoone Helt
Muddelburg
Burens Kerck
Dembury R.
Ramsgate
Margate
Kings Downe
Manor Castle
Deale Castle
Deale Church
Sandowne Castle
Sandwich
Hope bay
Westgat Bay
S. Laurens
Petzer
Margot
Northfoorland
Target sand
Long sand
Black Deepe
Knock
Tenterden
Dover
Dover Castle
S. Forr Land
Harwich
Kings Downe
Goose
Oye
Calais
Gravelin
Mardyk
Ian Davids
Wonduine
Blanckenberge
Westcappel
Heyst
Ackart
Scheur
Ost Cl. Ate
Middle
De Kate
De Splzet
Droone Ruen
De Put
Oster Ranck
Ost Ranck
Noort Broecke Diep
Noort Broecke Ruyt
Noort Broecke Bancken
Noort Broecke Bancken
Noort Broecke Diep
Noort Broecke Ruyt
Noort Broecke Bancken
Noort Broecke Bancken
Noort head Sand
The Falls
Goodwin Sands
Brake
Ridge
Ridge
Ridge

De Vyfde Vertooninge,

Kuſt van VLAANDEREN, van de WIELINGEN tot de HOOFDEN.

Vlaamſche Kuſt.

Toren op de Vlaamſche Kuſt.

VLaanderen is een duinagtig en heuvelagtig land / met veele Toorens langs de kuſt / ſtrekt meeſt W. Z. W. tot Calis toe. 't Eerſt beweſte Sluis gat komt een Toorn / en is plomp en dik / genaemt S. Anne. De tweede is Knocke, een ſpitſe Toorn. De derde is Weſt-Kapel, en is een plompe Toren met een plomp kapken daer op. De vierde is Heyſt, een lange ſpitſe Toorn hoger als Knocke. Tuſſen Heyſt en Liswegen, dog Liswegen naeſt / daer leid de Staker, is een duyn met een Zale, van verre beter te kenne als na by: uit de Zee vertoont hy hem als een hoogagtige Molhoop. De vyfde is Liswegen, een dicke plompe toorn / de dikſte daer omtrent. Tuſſen Liswegen en Blankenburg hebt gy de Galgeſchaaren. De zesde / Blankenburg, is ook een dicke Tooren hooger als Liswegen, niet ſo dik. De ſevende Bruggelingen zyn 2 hooge ſpitſe torens te landewaert in / daer na komt de Schans van Blankenburg. De agtſte is Wenduynen, een dikke plompe Toorn met een heel klein ſtompje. Tuſſen Wenduyn en Ooſtende, leid nog een ſpits torenke geheete Jan Davids torenke. De negende daer na volgt de Stad Ooſtende, en heeft een ſpits torenke. Ooſtende leid 1 myl weegs beweſten Wakerhout.

Geeſen is een ſpits Torenken te landwaers van Ooſtende. Oudenburg is mede een ſpits torenken mede te landewaerts van Ooſtende, beooſte Geeſe, dog niet ſo hoog.

Een half myl beweſte Ooſtende leid S. Kathryne, 1 myl daer beweſte Middel Kerk een dicke plompagtige hooge toren. Van Middel Kerk tot Nieupoort is 't $1\frac{1}{2}$ myl / daer is een plompe toren met een ſcherp torenke. Een weinig benooſte Nieupoort, leit ons Lieve Vrouwe van Lombardyen, een hooge plompe toren.

Van Nieupoort tot Broers is een Myl. Broers is een kerkjen bel ten Weſten een groote hil over de duin / en d'ander gebel ten Ooſten in een zael van een groote berg. Van Broers tot Soutkooten, is ander half myl. Soutkooten is een ſtompe tooren / en ſtaet beweſten vier ronde heuvels / die buiten heel ſteil zyn / en worden genaemt de 4 Bergen: van Soutkooten tot Duynkerken, is 't anderhalf myl: van Broers tot Duynkerken 3 mylen: de Soutkooten is $1\frac{1}{2}$ myl benooſten Duynkerken. St. Catharina is een ſpits torenken benooſte Duynkerken. Duynkerken heeft een hooge plompe tooren met een klein ſpits Torenke. Wynoxbergen is een hooge ſpitſe Toren / met een hooge kerk / met nog een ſpits daer nevens / digt by malkanderen / te land van Duynkerken. Van Duynkerken tot Grevelingen zyn 3 kleine mylen; daer tuſſen ſtaen deſe Torens / eerſt Klein Sinten, een ſcherp Torenken / een half myl van Duynkerken; Groot Sinten, een ſtompe dikke Toren / een half myl van Klein Sinten. Mardyk heeft een ſtompe dikke Toren met een ſcherp kapjen daer op: wat Weſtelyker leid Loyen, bykans als Mardyk, en S. Joris een hooge ſpitſe Toren. Van Mardyk tot Grevelingen is 't ander half myl: Grevelingen heeft geen Torens / maer daer ſtaen 2 Meulens / een op de Ooſtpoort, de andere aen 't Weſt-einde van de Stad. Van Grevelingen tot Calais zyn twee groote mylen: Calais heeft veel ſpitſe Torens / een die boven alle hoog is; en tuſſen Grevelingen en Calais leggen deeze dorpen / meeſt ſonder Torens / ten eerſten / Hame een platte kerk met een ſpitsje op 't midden: dat is de gantſche kennis van Vlaanderen. De kuſt van Vlaanderen is lang: tuſſen Calais en Blankenburg is 12 of 13 mylen weegs / en Blankenburg van Vliſſingen 4 mylen; ſo dat van Vliſſingen tot Calais is ten minſten 16 mylen.

't Geene hier geſegt is van de Torens en meulens / langs de Zeekuſten van Vlaanderen, is ſonderlingen dienſtig en nodig / ſoo tot het geene voren is beſchreven van de Wielingen als tot de bezeilingen van de havens van Vlaanderen, maer allermeeſt tot kennisſe van de Vlaamſe banken.

Ooſtende heeft 3 a 4 torens / en verſcheide molens.

Om tot Ooſtende binnen te zeile / loopt men digt beooſte de Stad tot de Haven (genaemt de Geulen) in / aen de O. hoek van de Have leid een hooft / daer een bank op ſtaet / men moet digt by 't hooft inloope / daer is 't diepſt; van de W. zyde / te weten aen de Stad loopt wat blakte af / daerom moet men die zyde 2 ſchips lengte ſchouwe / met laeg water en dagelyks Ty blyft in dit gat 6 voet / en met hoog water is 't 22 voet. Regt binne de Have mag men ankere / waer men wil / met laeg water leid men daer met een groot Schip vlot. Ooſtende.

Om voor Ooſtende te ſette komende uit der zee / ſo ſet Geeſen, een ſpits torenke te landewaert in van Ooſtende gelege / aen de W. kant van de Stad / ſo komt gy over de uitterbank loopen / daer met leeg water 4 vadem waters op is / loopt zo digt voor de Stad / of ſettet als gy daer een ſtuk over zyt / maer byengt Geeſen niet Weſtelyker aen de W. zyde / gy zoud op een Bank zeile / die beweſte Ooſtende leid; Oudenburg aen 't O. einde van de Stad Ooſtende, zo kunt geen quaad aen de uitterbank; Oudenburg is ook een ſpits toorenke te landewaert van Ooſtende, beooſten de Geeſen, maer niet zo hoog.

Om bequaamelyk voor Ooſtende te ſette buiten 't Ript, zo brengt de Stad Z. Z. O. van u / zo ſtaet Geeſen aen 't O. einde van de Stad / en Liſwegen een kabellengte beweſten Blankenburg zettet daer op 12 en 13 vadem / daer is een goede grond: wilt gy over 't Ript tuſſe de banken en 't Ript, ſo brengt Geeſen als boven aen 't eind van de Stad / en Liſwegen ten halve tuſſen de duine en Blankenburg, maer de duine naeſt; ſettet daer / gy ſult 'er met laag water 7 vadem baſte grond hebbe; en Blankenburg een kabel-lengte beooſten die duine / dan ſtaet Wenduine in 't tweede glop aen de Ooſt, ſettet daer op 't harde van de bank / zult daer met leeg water 5 vadem hebbe / en zo gy wat meer na de wal toe liep / ſoud gy daer wel dieper water hebbe / maer de grond is te week / dat 'er geen ankers houde wille. Geeſen als voorz. aen 't O. eind van Ooſtende, en Liſwegen ten halve tuſſen de duinen en Blankenburg, zo zyt gy op 't Ript, zult daer 4 vadem waters vinden met leeg water; zo Liſwegen aen de Duinen is / zo zyt gy tegen de bank aen / en als hy daer agter is / zo zyt gy daer op / daer blyft met leeg water 4 vadem water / het loopt om de O. tot ſommige plaetſen by droog / tot $2\frac{1}{2}$ vadem.

Nieupoort heeft 4 Torens / de S. Nicolaas toorn is een dikken toorn met een ſpits / met een kerk daer aan. De kaſteel tooren is een plompe toorn / een rondeel gelyk; de Vuurtoorn is een ſpits toorentje / ſtaet effen buiten de Stad na de Haven toe / dan ſtaet 'er nog een toorentje in de Stad / is mede ſpits. Nieupoort is een Tyhave / die met leeg water heel droog valt / met hoog water op een dagelyks ty is 'er 13 voet water / digt voor 't gat leid een bank / die ſtrekt van benooſten 't gat van Nieupoort tot dwars voor 't gat W. waert over / en leid met half vloed droog / met hoog water komt 'er niet meer als 8 voet water. Nieuwpoort.

Als men uit der zee komt en wil voor Nieupoort zeilen / ontmoet men eerſt de voorſchreve Banken / den Dyk, de Ratel en Breebank, Kalbank en Stroom; als men komt op de bank genaemt de Dyk, dan men 't met zyn lood gewaar word aen de diepte daer op / hoe weſtelyker daer op hoe vlakker water / en hoe Ooſtelyker / hoe dieper. Als men Nieupoort Z. O. van hem heeft / loopt men daer over op 15 a 16 vadem / hy is daer breed een groote kanon ſchoot; en daer over zynde krygt men weder dieper water / van 18, 19, 20 a 21 vadem; 't word genaamt 't Breediep, als 't dan weder begint op te droge / komt men tegens 't Ratel aen: om daer over te looyen op 4 vadem / zo houd de toorens van Veurne wat benooſte de Broers-duyn, ſult daer met laeg water overlopen op 4 vadem. Maer zo men de bovenſtaende torens van Veurne bragt in de Broers-duin, ſo zou men daer niet meer hebben als 14 a 15 voet. Over 't Ratel zynde krygt men weder dieper water van 15, 16, 17, 18 vadem; dat word genaamd 't Smaldiep; als 't dan weder begind op te droge / komt men tegens de Breebank aen. Om over de Breebank te ſeilen op 4 vadem met laeg water / zo zet de toorens van Veurne een weinig benooſten de Broers-duyn, houd die zo ſtaende / ſulder op die voorſchreve diepten overloope / maer zo gy de voorſchreve toorens in 't midde van de Broersduin bragt / zoude maer 15 a 16 voet waters hebbe. Daer over zynde / krygt men weder dieper water / men ſet dan Nieupoort Z. O. ten Z. van hem / en houd dat ſtaende / dan komt men tegens Kalbank aen / daer loopt men dan over met leeg water op 4 vadem / en daer over zynde krygt men weder dieper water van 7 / 8 a 10 vadem / genaemt 't weſt negen-vadem diep; daer is goede Reede en ankergrond. Om uit Zee tot voor Nieuwpoort te zeilen

Om van daer over de Stroombank te zeile tot binne Strooms, zo zet men de Vuurtoorn van Nieupoort een weinig beweſte de Stad aen de W. duin / en houd die dan ſo ſtaende / dan loopt men over de Stroombank op 16 a 17 voet: daer binnen zynde krygt men weder dieper water van 9 a 10 vadem / dat heet binnen Strooms, maer 't is daer niet heel wyd / zo dat 'er niet goed leggen en is voor diepgaende Scheepen. Om tot Nieuwpoort in te zeylen voor de Stad.

Die tot Nieupoort wil weſe / moet van beweſte tuſſe die voorſchreve bank en 't land komen / en bezuide die Bank inzeilen / zo lange tot 't binnenſte Baeken komt effen deur of benooſten 't buitenſte / en loopt daer regt op aen / en voorts midswaaters tuſſen de hoofden in: Tuſſen de bank en 't land is 't aen weder zyde blak opgaende grond / zo dat men de wallen aen weder zyde mag aantaſten / maer aen de N. zyde is de bank ſchoragtig / digt daer by langs is 't 13 vadem diep. Binnen 't gat is aan weder zyde van 't diep met bakens beſtekt / daer loopt men tuſſen deur tot

aen de Stad / die leid omtrent een Kartou schoot van de Zeekant; op 2 groote baliens word des nagts gevuurt / maer niet langer als van half Vloet tot half Ebbe.

Om voor Nieupoort te loope van de Oost / so set de toren van Nieupoort aen de eerste hooge Duyn beoosten de Stad / gelyk de tooren van Duynkerken om 't Oostgat uit te loope / dan zal de Toren van Nieupoort Z. en Z. ten W. van u staen / houd daer so op aen / zoo loopt gy tussen Strooms en Booneland door / tot tegen de Banki / als gy daar droogte voelt / so gaat Z. Z. W. en Z. W. ten Z. aen / tot dat de toorn van Nieupoort Z. O. van u staat / set daer op 9 en 10 vadem / 't is daer ruim en breed en goed beschut.

Tussen Vurne en Nieupoort staen 2 Torentjes / als Oost-Duynkerken en Wullepe.

Van Nieupoort tot Duynkerken is 't binnen de Banken deur by de wal langs schoon / zonder eenige duyle banken / en met leeg water al 15 voet diep / hoe nader de wal hoe dieper. Neffens 't Klooster ten Duyne is 't naauste neffens de Broers-Bank, die niet verre van de wal leid / daer op blyft 6 voet water / daer neffens moet men digt by de Wal langs.

Broers Duyn, of Ten Duyn. Braak.

Tussen Nieupoort en Vurne, naest aen Vurne, leid Broersduin of Ten Duin, is een hooge witte duyn / leit een weinig in 't land / is ten aanzien / of men de Blinker buiten Haarlem siet.

De Braak leid regt voor Duynkerken, waer dat men van beooste en ook van bewese kan inkomen: om nu van bewesten in de Braak te loope / so set S. Joris aen de Schuur, die beooste Grevelingen staet; houd dat so staende / of set de toren van Grevelinge Z. en Z. ten O. van u / zeilt daer so op aen / tot dat de Toorn van Duinkerke O. Z. O. van u is / loopt dan by op de merken / die hier zullen volgen.

Set nu voorts de groote toorn van Duynkerke in de witte Blink / die bewese de Stad leid / dan zal hy O. Z. O. van u zyn; loop daer zo lang op aen / tot dat S. Catharina is aen de grauwe Duin / die beooste Duynkerke leid / houd die merke zo staende / en loopt zo de Braak in; als dan Klein Sintes aen of essen beooste 't houte Wambuys staet / zo hebt gy de steert van de Braak op zy / dan laet 't Toornke van S. Catharina wat Oost aenschiete / loopt zo tot voor de Stad / settet daer op 10 a 11 vadem; of laet S Catharina in de witte blenk (beooste de grauwe Duin) komen / en settet daer.

Om de Braak in of uyt te laveere / na de O. of W. / so loopt de Braak niet nader als 8 vadem / want hy is steyl / dan moet gy 't wende; komt de Splinter niet nader als 5 vadem / wendet mede; als dan Klein Sinten bewese 't Houte Wambuis is / zo zyt gy bewese de Braak, dan meugt gy wel verder 't Zee lope.

Om van beooste in of uit de Braak te zeilen / so set de grote tooren van Duinkerke aen de eerste hooge graeuwe duin / die beooste de stad leid / dan sal hy Z. W. ten Z. van u staen; houd hem zo staen / en zeilt so in en uit; maer brengt hem niet in 't glop beooste de Duin / om niet op de noorder Cams te zeilen / want daer is maer 2, 3 a 4 voet water / ook niet bewese / om niet op de smalle banki te zeile / want het is heel steil / daer is op 5 voet water; maer de Cams hond gy aen looden.

Duynkerken.

De toorn van Duinkerke is een hoge stompe toren / men kan hem wel 6 myl in zee sien. Vuurne heeft 2 spitse Toorens / d'eene wat hoger als d'andere; aen d'eene staet een klerk / maer men moet de toorens beoosten de Broersduin hebbe / eer men de klerk kan zien.

Om uit der zee voor Duynkerken te zeylen.

Om voor de 4 banke voor Duynkerke te zeile / so set de groote Toorn van Duynkerke Z. ten O. van u / of Wynoxbergen aen de Oosterse / die beooste de Stad staet; houd dat so staende / zo meugt gy met een half vloet over al de 4 banken loope: want daer blyft met leeg water op de Braak 10 of 11 voet / op de Breebanc 9 voet / op de Ferteel ofte Ratel 13 voet / en op de Dyk 21 voet watets: als gy deze voorseide merken volgt / so sult gy niet mis doen / maer zo gy Cassenbergen bewesten die Stad brogt / so soud gy qualyk 3 a 4 voet waters hebbe met leeg water; een Z. ten O. Maen maekt hoog water aen de Vlaamse Kust, en op al de banke / maer de vloed loopt tussen de banke tot een Z. Wese Maen.

Om tusse de Braak en Breebank door te lope / so gy uit 'er zee komt / so loopt soo lange op de merken van Wynoxbergen in de Mole / tot dat Grevelingen te weeten de toorn / aen het hoog van de oosterse Duyn beooste Grevelingen komt / houd dat so staende; loopt dan Z. W. en Z. W. ten W. aen / als gy so wat geloope hebt / so laet de toren wat Oost aen schiete / of gy soud de Breebank te na kome: gaet dan u cours tot voor Mardyk, settet daer op 8, 10 en 12 vadem / 't is daer ruim en breed.

Om bewese de Braak over de banken in zee te loopen / so set Wynoxbergen over 't Houte Wambuis, die zal dan ontrent Z. O. ten O. van u staen / houd dat zo staende / tot Mardyk aen groot Cassel komt / en loopt so in / daer 't u gelieft.

Om over de Splinter te loope / so set Loyen een windboom lengte bewesten de Meulen / en de 2 Schuure / die tussen Mardyk en Loyen staen / so na by malkanderen / dat men daer door kan sien / daer is op de Splinter met half vloed 5 vadem water / daer binnen komende diept het kort af; als gy dan 10 a 12 vadem hebt / meugt gy 't sette op u Loot langs de strand / en na de Schuur loope / aen 't O. einde van de Splinter is 't tussen 't land en de Splinter niet zeer wyd: Clein Sinten aen de O. kant van 't Fort / en Loyen een spaeki lengte bewese de Molen / daer leid de Ryp-Garst, een slimme Banki. Ryp-Garst.

Om voor Mardyk te sette / loopt so lange op de voorsz. merken van Duynkerke aen / tot dat Grevelingen aen de W. kant van de O. duine beooste Grevelingen komt / en Klein Sinten aen de O. kant van 't groote Fort / en Loyen over de molen / settet daer op 8, 10 en 12 vadem / 't is daer ruim en breed. Mardyk.

Als Klein Sinten aen Groot Sinten staet / daer hebt gy op 't droogste van de Splinter, met leegste water met een spring-stroom 7 voet / met een dood stroom 10 Voet water. Splinter.

Wynoxbergen een weinig bewese de Roohuyse, die bewegste 't groote Fort staen / blyft met leeg water op de Splinter niet meer als 2 a 3 voet / en als St. Catharina even bedekt is aen 't O. einde / komt men even binne de Splinter, en komt van de voorsz. 2 of 3 voet op 4 vadem.

St. Catharina ten halve tussen de Oosterse Molen van Duynkerken, en 't rysen van de Oosterse Duin / en Grevelingen aen de O. kant van de Westelykste Duin van Grevelingen, hebt gy binne de Splinter 12 vadem steeligrond.

Cassel even bewese de Molen / die beooste Mardyk staet / hebt gy op de Splinter met leeg water 2 vadem.

Klein Sinten aen Groot Cassel, moogt gy over 't West einde van de Braak loope / sult daer met leeg water op hebbe 4 vadem.

Loyen aen 3 huyse / die effen bewese Mardyk staen / daer is een Sloeve in de Splinter daer men met hoog water op mag setten: om daer voor te setten / so brengt dat merk / als voorseid is / en S. Catharina tussen beide grauwe Duine beooste Duynkerke, settet daer op 8 vadem / 't is daer wyd nauw / om dat gy de Braak begint te vatten.

Groot Sinten, ten halven in 't groote Fort / is mede een Sloeve in Vuilbaart, daer men mede by hoog water over mag / om daer voor te sette / so brengt eerst dat merk / als gezeid is / te pas / en S. Catharina aen de oostelykste Duin beooste Duynkerke, settet daer / daer is goet legge / en zyt beschut van de Braak. Vuylbaart.

Tussen Grevelingen en Calais dwars af / leid mede een bankje / en daer is ras op ras / so dat sommige die niet wel bedreve zyn op de kust / diktwils meenen / dat 't de Vlaamsche Banken zyn / maer 't diept haast / en droogt mede haest / daer aen zyn se wel te kenne.

Grevelingen is ook een Ty have / daer men met hoog water in moet / daer staen 2 Baliens / die moet men neffen malkanderen houde / en zeile zo tusse de hoofden in; aen de O. zyde voor de Haven leid een plaetje / die moet men schouwen. Greve lingen.

Van de Vlaamsche Banken.

Al de Zanden / die tussen 't Gat van Sluys en Calais leggen / worden de Vlaamsche Banken genoemt: waer dan 't eerst is 't harde sand van Paardemarkt op 2 vadem / en strekt hem so langs de kust op 3½. 3 en 2½ vadem tot voorby Oostende, daer is bezuide tussen 't land en de banki 4 en 4½ en 5 vaem water: benoorde is 't regte vaerwater van wielingen de Kute genaemt; daer is met leeg water 5, 6 en 7 vadem: 1 myl dwars van Oostende leid 't Ript of Uyterbank, daer is 4 en 4½ vadem water op: Geese aen 't O. einde van Oostende, en Liswegen ten halve tussen de Duine en Blankenburg, zo zyt gy op 't Ript. 't Zand. Kute. Ript.

Tussen 't Ript en 't Land leggen nog 2 plaetjes van 3 en 2½ vadem.

Voor Oostende begint een banki / die strekt hem digt langs de kust voor de Haven van Nieupoort, daer is 2 en½ vadem water op / tussen 't land en de banki is 't 4, 5, 6, 7 en 8 vadem diep.

Dwars af benoorde dese banki leid Booneland, waar op 2 vadem water is / en op sommige plaetse 1½ ook wel 1 vadem met laeg water / daer bewese regt voor Nieupoort, leid de Stroombank, beginnende van westende, en strekt Z. W. tot aen de smalle banki vast / blyft met laeg water 14 a 15 voet; hoe westelyker hoe dieper. Boone-land. Stroom-bank.

Tussen Kalbank en de Strooms, leid nog een plaetje genaemt Reven: strekt van Nieupoort af / tot aen de Broersduin, is op de Oostpunt 4 a 5 vadem / op de Westpunt 2 vadem / en in 't midden van de Banki 8 a 9 voet. Reven.

Tussen negen Vadems bank, Calbank, Strooms en Revensbank, is een brave wyte genaemt Negen Vadems-diep: als Nieupoort Z. O. ten Z. en Z. Z. O. van u is / of als de Vuur toorn van Nieupoort in 't midde van de stad gebragt is / en dan 1½ myl buiten de wal zynde / daer is heel goed legge en goede ankier-grond / daer blyft met 't laegste water 9 vadem. 't Wes negen vadems diep.

By dit negen Vadems diep / is ook een banki genaemt negen Vademsbank, gelegen N. N. W. van Nieupoort 1½ myl / strekkende N. O. tot aen de Witte bank, als men Nieupoort Z. Z. O. van hem heeft / is 't diep daer op met laeg water 5 vadem / en Nieupoort Z. ten O. van u 6 vadem. negen vadems bank.

Beooste Nieupoort schiet een Kiftie van de wal / daer men hem wel voor wagten moet: tussen Nieupoort en Duynkerken leggen 8 banken / waer van de Broers Bank d'eerste is / en is driekantig / leid neffens Broers en 't Klooster ten Duynen, seer digt by 't land / strekt van de wal 1 myl in zee: men mag tussen de Broers-bank en 't land door loopen / op 4 en 5 vadem met laeg water / maer men loopt 'er gemeenlyk be- Broers-Bank.

beweſten om/ als men langs Vlaanderen zeilt binne de banken door.

Cams. De tweede is de Cams, die beweſte Broersbank leid/ die is 3 badem diep aen beel Gaſſen van 2 a 3 voet/ men mag tuſſen 't Zand en deſe bank op 7 en 8 badem/ en ook Geede maken voor alle winden.

Tuſſen de Broers-bank en Kams, de Noorder Kams en Smalbank, loopt een Kanael genaemt 't Nieulak, is niet wyder als 2 Kabel lengte/ is in 't midden in de Cuyl diep 13 a 14 badem/ maer droogt aen de Kams ſteil op/ en ook aen de Smalbank des gelyks.

Noorder Cams. So men benoorde de Cams om de W. loopt/ ſo loopt men tegen de Killen of Noorder Kams aen/ daer is 4 a 5 voet waters op/ leid mede aen beel Gaſſen/ die nog minder zyn/ daer een weinig beweſten hebt gy de Braak, ſtrekt met een kromte van de Noorder Cams tot digt aen de Splinter voor Duynkerke, ſo dat hy pas ſo beel beweſten als beooſten loopt/ daer is 6 a 9 voet water op/ maer op 't W. einde diept hy/ datter met laeg water 3 en 4 badem op is/ binnen de Braak is 't 10 en 11 badem diep/ daer loopt een Sloebe door/ van 10 of 12 voet diep.

De Braak. Benoorde de Cams, en beooſten de Noorder Cams, leid de Smalbank van 2 a 3 badem water/ maer op de ſteert is 't wel 4 badem diep. Deſe Smalbank en de voorgenoemde Stroom ſtrekken heel tot malkanderen/ op 2 badem deipte/ is 2 mpl lang/ leid geſtrekt meeſt N. O. en Z. W.: tuſſen de Smalbank en de Cams is 't ruim en breed/ 't is daer 8 en 9 badem diep.

Smalbank.

Steenbank. Benoorden de Smalbank leid de Steenbank, die heeft aen de O. kant een haek/ ſchiet ten naeſten by voor Nieupoort, is aen de W. kant 3 en 4 badem/ en op de zuidelykſte ſteert van de haek 1½ badem diep/ aen de N. kant leid een Gas in de Steenbank van 3 voet water: tuſſen de Smalbank en de Steenbank is 8, 9 en 7 badem water/ 't is redelyk breed tuſſen beide; deſe Bank en de Calbank leggen aen een.

Calbank. Calbank leid benoorden de Steenbank, deſe 2 Banken ſtrekken heel aen malkanderen/ hier tuſſen beide is het 2 a 3 badem diepte/ en op de Calbank is het diep/ 4, 7, 9 en 10 badem/ leid ook ½ mpl beooſte de Breebank, ſtrekt van Zoutkote tot Middelkerk N. O. en Z. Z. W. als men de toorns van Vurne over de Broersduyn drengt/ ſo is 't diep daer op 18 voet; als men Nieupoort Z. O. ten Z. van hem heeft/ 4 badem; Nieupoort Z. Z. O./ 6 badem/ en hoe verder om de O. daer op hoe dieper water/ en hoe verder W. hoe blakker water/ en ſtrekt hem met de O. ſteert naer de Weſterbank toe/ de ſloebe tuſſe beide word Tropzeel genaemt/ 't welk 't regte baerwater is om tuſſe Booneland door te loope; daer in 't baerwater is 't 12, 11, 10, 9, 8, 7, 6, tot op 5 badem toe diep. Omtrent noorde van de Steenbank leid de Breebank, dit is een heele lange Bank/ ſtrekt van beweſten Duynkerken, tot voorby Nieupoort en Ooſtende, meeſt N. O. ten N. en Z. W. ten Z./ hoe weſtelyker hier op hoe blakker water/ hoe ooſtelyker hoe dieper/ heeft aen de O. kant een groote Haek/ die ſtrekt digt aen de Steenbank: ſo dat 'er nog een goede paſſagie is om met Scheepen door te lopen van 12, 11, 10, 9, 7 en 6 badem/ en de zuidelykſte ſteert leid digt aen Wilberſand. Als men de toorn van Veurnes Z. Z. O. van hem heeft/ is 't daer diep 21 voet/ hoe weſtelyker daar op/ hoe ondieper: of en aen Duynkerken valt 't meeſt droog/ op de ſteert is 't 1, 2 en 2½ badem diep/ en als men klein Sinten een weinig beweſte 't groot Fort houd/ ſo ſoud men regt midde op een Polder loope/ die op de bank leid/ is bykans een mpl lang/ als mede die op de Ratelbank, heeft niet meer als 3 en 4 voet water doorgaans; en als men Nieupoort Z. O. ten Z. van hem heeft/ is 't daer op diep 4, 5, 6 en 7 badem/ hoe zuydelyker Nieupoort van u/ hoe dieper water op deſe voorſchreven Breebank Tuſſchen de Banken en deſe Breebank is 't wyd en breed/ en is 14, 12, 9, 8 en 7 badem diep.

Breebank.

Ratelbank. De Bank genaemt de Ratel of Ratiel, ſtrekt mede van beweſte Duynkerken tot voorby Nieupoort en Ooſtende, leid van Calais Clif N. O. en N. O. ten O. 3½ mpl/ is aen de W. kant heel vlak: N. N. W. van Duynkerke, diep daer op 4 a 5 voet/ Duynkerke Z. ten O. van u/ diep daer op 8 a 9 voet/ Duinkerken zuyde van u/ diep daer op 20 en 21 voet: als men Nieupoort Z. O. ten Z. van hem heeft/ is diep 6 badem/ hoe ooſtelyker daer op/ hoe dieper water/ en op 't zuyd-einde leyd een polder van 4 a 5 voet/ valt met ſpringſtroom droog.

Het Smaldiep. Tuſſen deſe 2 Banke/ genaemt de Ratiel en Breebank, loopt een Canael door genaemt 't Smaldiep, is aen 't O. einde wyd en breed/ en aen 't W. einde loopt 't naeuw toe/ in de kuyl diep 17 a 18 badem/ 't Ratiel nader komende/ begint 't op te droogen. De Breebank nader komende begint het mede op te droge.

In alle deſe Canale mag men laveeren tuſſen de voorſchreve Banken/ van de eene bank tot de ander/ en ſetten tuſſen de banken/ waer men wil.

Den Binnen Dyk. De Bank genaemt den Binnen-Dyk ſtrekt van beweſten Duynkerke tot voorby Ooſtende, leyd van Calais Clif, N. O. 2½ mpl/ ſtrekt meeſt N. N. O. en Z. Z. W./ is op 't noord einde 10, 12, 14, 17 en 18 badem diep/ maer op 't zuyd-eynde 5, 7 a 8 badem/ en is aen de W. kant heel vlak: Duynkerken Weſterwater.

Z. O. van u/ diep daer op 5 a 6 voet/ Duinkerken Z. O. ten Z. 2½ badem/ Duinkerken Z. Z. O./ 6 a 7 badem/ hoe verder om de Oost/ hoe dieper water daer op: op de bank leid meede een Polder/ aen 't Z. einde maer 6 voet diepte. Wynoxbergen even beooſten 't groote Fort/ ſo loopt 't regt op de Polder aen/ daer maer 4 en 3½ badem waters is. Deſe banken zyn zeer ſorgelyk/ want de Ruyting leid bykans in 't baer water: tuſſen deſe Bank en de Ratiel gaet mede een Canael door/ is benoorde in 't inkoomen 22, 20 en 19 badem/ en verder om de Z. word 't drooger/ maer is wat ſorgelyk door te loope/ want benoorde hebt gy den Dyk, een weinig om de Zuid hebt gy de Ratiel, deze zyn aen de Zuid kant hoe langer hoe naeuwer/ en aen 't end loopenſe heel tot malkanderen. Dit Canael werd genaemt 't Breede-diep. Als men Nieupoort Z. O. van hem heeft/ is 't diep 16, 17 a 18 badem/ dat is regt in de Kuyl, maer de Dyk nader komende droogt mede al trekkende op. Een myl beweſten de noordelykſte ſteert van den Dyk, of N. W. ten N. 6 myl van Ooſtende in zee/ leid een bank/ genaemt Hinderbank, of Abank, is 2 myl lang/ ſtrekt langs 't baer-water N. O. en Z. W./ met laeg water diep daer op 14, 15, 13 badem/ hoe ooſtelyker daer op hoe ondieper/ is een musquetſchoot breed/ en heel ſteil aen de binnen kant/ digt daer aen is 't diep 18 a 19 badem/ en aen de buitekant 20 en 21 badem. Men wil wel ſeggen/ dat hy met een ſteert tot aen de buiten-dyk ſtrekt. Aen weerkante van de zuidelykſte ſtaert leid een bankje/ het binneníte van 5 a 6 badem/ en 't buitenſte van 4 badem diepte.

Hinderbank of Abank.

Ruyting. De Bank genaemt de Ruytinge, leid van Calais N. N. O./ en van Calais Clif N. O. ten N. 4 mpl/ en is 2 kleine mpl lang/ 't is daer diep 5 a 6 badem/ op 't Zuid einde leid een Polder/ daer maer 1½ badem waeer op is. Als groot Caſſel over Mardyk komt/ dan mag men geen quaad aen de Ruytinge/ maer Mardyk moet niet weſtelyker komen/ of men ſoude op de voorſz. Polder zeile: tuſſen deſe en de Dyk gaet een Canael door van 18 en 20 badem diep.

Clif. 4½ Mpl N. ten O. en N. N. O. van Calais, en N. N. O. van Calais Klif leid de buitenſte bank/ 't Clif genaemt/ is op 't droogſte 8 voet diep/ benoorden 't Clif of zeewaert is 't 23 en 24 badem diep/ op de zuid zyde/ naer de Ruiting loopt een Canael door/ de Polder genaemt/ van 20 en 23 badem.

De Splinter ſchiet tuſſen 't Houte Wambuys en de Haven van Duynkerken van de Vlaamſche Kuſt af/ en loopt ſo in Wilberzand na Breebank toe; men kan door verſcheiden plaetſen door de Splinter heen/ gelyk in de beſchryvinge te ſien is.

Beweſten de haven van Grevelingen leid een bank of blakte langs de wal/ ſtrekkende een goed ſtuk van land af 't zeewaert tot by Calais toe/ geheeten het Nieuwland, daer mag men by langs overloopen/ op 5, 4 en 3 badem/ na dat men wil.

Cales. De haven van Calais valt met alle getye heel droog/ en met hoog water op een dagelyks Tyd is daer niet min als 3 badem waters. Om daer in te zeile/ ſo houd de Meulen (ſtaende aen de Oost hoek van de Stad) regt over 't Ooſter hooft/ en loopt ſo digt by 't Ooſter hooft in/ en laet 't Kaſteel aen de Weſt-zyde van u leggen: van 't Weſter hooft loopt een rif ken af/ daerom moet men dat myden. Binnen 't Weſter hooft komende/ moet men Weſt waerts op wyke tot in de Cuype; en daer met laeg water droog ſetten. Des nagts als 't Gety is/ ſtaen daer 2 Vuure/ daer loopt men op in. Ten is niet gerade dit gat in te komen voor 't hoogſte water/ om de geweldige ſterke ſtroom/ die daar met de vloed inloopt/ om de Ankers van de Scheepen/ die daer binne legge/ te ſchouwen. 't Is daer binnen periculeus en quaad legge/ beſonder met een noordelyke wint/ die waeit daer open in.

Cales Clif. Dwars van 't weſter hooft van Calais, leid een Bank van twee badem/ tuſſen 't Hooft Meyland en deſelve Bank mag men door loopen op 2 badem met half vloet/ de Bank is badem diep. Onder Calais Clif aen 't Ooſt einde mag men 't zetten op 10 badem/ maar aen 't Weſt einde leit een Steen of Klip onder 't water/ een Baſſen ſchoot van land. Calais Clif leid tuſſen Calais en Swartenoes.

Van 't Gety en loopen der Stroomen.

LAngs de Kuſt van Vlaanderen aen 't land maakt vol zee een Z. en N. maen.

In de baerweg/ buiten de Vlaemſe banken in zee/ maekt hoog water een Z. W. maen.

Eſſe buiten de Vlaamſe banken voor Duynkerken, Z. Z. O. van u 6 a 5 mylen buiten de wal maekt 't met een W. Z. W. en O. N. O. Maen 't hoogſte water/ met een nieuwe of volle maen.

In 't Smaldiep, is 't hoogſte water met een Z. W. ten W. Maen/ als de maen nieuw of vol is.

In 't W. negen-badems-diep met een Z. W. Maen/ als

de maen nieuw of vol is.

Tot Nieupoort in de haven met een Z. maen / als de maen nieuw of vol is.

Midden in de Hoofden een Z. weste maen.

Als Blankenburg O. Z. O. van u is / van daer O. waert beginnen de getyen sterk tegen de Son om te drayen / maar van daer W. waert en sult gy geen drajend gety meer vinden.

Langs de Vlaamse Banken valt de Voorvloet over de banken na 't land toe / omtrent 't derde part van 't Gety / daar na langs 't land / maar de agtervloed valt N. waerts langs de zee in 't regte vaar-water.

Als de vloed daer neffens in zee begint te gaen / dan is 't aen land al half vloed en 't water ten halve gewoffe / so dat men in alle de gaten op de Vlaamsche kust met 5 of 6 voet waters in kan.

Midden deur de Hoofden valt de vloed N. O. ten O. en de ebbe Z. W. ten W.

Voor Calais en Swartenes gaet de vloed eerst een quartier naer land toe / en daer naer N. N. O.

Van de Dieptens.

TUssen het Marsdiep en de Hoofden in 't rechte vaerwater / is 't 23 en 24 vadem diep. Regt buyte de Vlaamse banken 18, 19 en 20 vadem / maar by de Goeying of omtrent het Voorland, is 't 26, 28, en ook 30 vadem diep / hoe naerder aen Goeying hoe dieper water.

Neffens Goeying zynde op 28 of 29 vadem / en is men geen 2 Gotelings schoten daer van.

Om uit 't Marsdiep na de Hoofden te zeylen / so gaet niet anders aen als Z. W. en Z. W. ten Z. / maer let wel scherp op de stroomen: als gy dan gist 30 of 35 mylen gezeilt te hebben / so kiest de Vlaemse banke tot op 20 of 18 vadem / als gy die gronde seeker zyt / so gaet Z. W. / en ten lesten Z. W. ten W. aen / so sult gy midden in de Hoofden komen.

Vlaanderen mag men van de Companje sien op 15 vadem / dan is men binnen de punt van de Vlaamse banken.

Calais Clif en de hoek van Doeveren mag men sien / als men van voor de Hoofden is op 24 vadem.

Brugge in Lifwegen, op 't minsten met leeg water blyft 17 voeten water.

Strekkingen en Koerssen,

VAn Blankenburg tot Oostende Z. W. ten W. anderhalf myl.
van Oostende tot Nieupoort W. Z. W. anderhalf myl.
van Nieupoort tot Duynkerken W. Z. W 3 mylen.
van Duynkerken tot Grevelingen W. Z. W. 3 mylen.
van Grevelingen tot Calais Z. W. ten W. 1 myl.
van Calais tot Calais Clif Z. W. ten W. 1 myl.
Uyt de Hoofden na 't Rif van Jutland N. N. O. 90 mylen.
van Calais tot der Neus in Noorwegen N. N. O. 108 mylen.
van Calais Clif tot Swartenes Z. W. een groote myl.

Hoogten.

Cadsands Westhoek leid op	51 grad:	24 min:
Oostende leid op	51 grad:	12 min:
Nieupoort leid op	51 grad:	9 min:
Duynkerken leid op	51 grad:	2 min:
Grevelingen leid op	50 grad:	59 min:
Calais leid op.	50 grad:	55 min:
de Hoofden en Doeveren leggen op	51 grad:	10 min:

Hoe haar deze Landen uyt der Zee vertoonen.

Dus vertoont de kust van Vlaanderen, van Blankenburg O. waert / als men de Wielingen in ofte uit zeilt.

Aldus vertoont hem de kust van Vlaanderen tussen Oostende en Nieupoort.

Dus vertoont de kust van Vlaanderen tussen Nieupoort en Calais, als men daer by langs zeilt.

De Zesde Vertooninge,

Van de Oost-Kust van Engeland, en van de Rivier de Theems van Londen, van Doeverden tot Dunwig.

VAn de Brug van Londen tot in Wappingsnefs is de Cours W. N. W. en O. Z. O. / en benede 't laege-end aen Fontain stairs leid een klip aen de Z. kant / en is periculeus om een Schip op te verzeylen. Van Wappingsnefs tot Ratclifs rack is de cours N. O. en Z. W. En van dit Rack tot Cucholds punt zeylt men dan N. O. allengskens krommende tot 't O. toe. Dit gedeelte van de Rivier word de Poel genaemt.

De Poel. Limehouse-rak.

Van Cuchold punt tot Deptford, loopt 't Limehouse-rak Zuyd af / aen de W. kant staen 2 wind molens; aen 't zuid-end omtrent een achtste van een myl af is 't wy droog en plat: op het droogste aen de O. kant / dat 't Honden-Eyland genoemt word / is maer 6 voet met laeg water. Van Deptfort tot 't laeg end van Greenwig, leid 't windige Greenwicher-rak, O. aen 't Lager end is een bequame plaets om Scheepe te leggen / genaemt Greenwich-hole, hebbende 2 vadem diepte met laeg water. Aen 't opper end is een droogte omtrent Sandertnefs.

Greenwicher-rak.

Van 't laeg-end van Greenwich tot de stad Blackwal, strekt hem 't Blakwals-rak N. ten W. Op eenige plaatsen is 't hier wel te leggen / maer best aen de W. kant omtrent Laynefs of Blakwals punt / dat regt tegen Blakwal over leid. Daer van loopt een droogte / dat maer met laeg water droog valt. Van Laynefs tot Hooknefs leid 't rak / dat men Nel-hope of Bugbyes hole noemd / Z. O. en N. W. Daer is eenige droogte voor Hooknefs, hebbende met laeg water niet bove 2 voete. Van Bugbyes-hole tot 't laeg end van de Stad Woolwig, strekt hem 't Woolwicher-rak O. ten N. Aen de N. kant van Hamkreek en daer een weinig bezuyde leid een droogte / genoemd de Woolwichbank, daer op is maer 2 voet met laeg water. Dese bank loopt 't derdendeel van dit rak over de Essexsche kust. In dit rak is 3½ vadem / maer beneede de Stad nog dieper. Van de Stad Woolwich tot Barkingkreek, leid 't Gallions-rak N. N. O. Aen de W. kant staen een weinig hupse en boome / die men Galions hupse en boomen noemt. Regt daer tegen over is goede reede. En aen 't laeg-end van dit rak is een punt / dat men Maggotnefs noemt. Voorts loopt 't Barkings-bank-rak van Maggotnefs tot Crofnefs, al krommende met een bogt na de Kentische kust. Hier in 't midde leid de grootste droogte van de Rivier de Teemse, genaemt de Barking-bank. Tussen Barking Creeke en de bank is niet boven 6 voet met laeg water / maer 't diep is tusschen de Bank en de Kentsche zyde / hebbende 2 a 2½ vadem / met laeg-water. Van Crofnefs tot Gallionsbooms strekt hem 't Halfwegbooms-rak eerst O. Z. O. / en daer na O. ten Z. met 4 en 3½ vadem met laeg-water. Dit rak heeft zyn naem van de half wegs bomen / waer van een op de Kentsche kust staet / en d'ander daer regt tegen over op de Essexsche kust / also genaemt / omdat se half weg tussen Londen en Gravesand zyn. Omtrent Gallionsbooms leid een droogte / maer niet periculeus / hebbende met laeg getye nog 8 voet water. Aen de Essexsche kant leid ook een blot tot bewaering des banks voor de wreedheid der Getyen / die seer veel aen de kust setten / dat men Dagenham Jety noemd / tussen deselve en Crofnes aen de Kentsche kust / leid een klein bankje / dat met laeg water somtyds droog leid. Van Reyham af tot 't punt aen de Essexse kust / genaemd Coldharbour, loopt 't Erils rak Z. Z. O. / hebbende meest over al 4 vadem water / maer voor de kerk is de beste plaets voor een groot schip te ankeren / om dat 't daer wat dieper is. De Rand is een hoyt rak / loopende van Coldharbour O. ten N. tot Crafforddnes, tot beweste Darford Creek heen. Regt tegen de Creek, in 't midden van de Rivier leid Rauhil, een

Galhonsrak.

Barkingrak.

Dagen-Hamrak.

Erilsrak.

De Rand.

Nieuwe Paskaert
van d'Oost Kust van
ENGELANDT
van
Dover tot Duinwich
Als mede de
Teems tot de Rivier van Londen
Met alle hunne Diepte en Droogte op het
Nieuws Overzien en van veel fouten verbetert
Ter
AMSTERDAM
By Ioannis van Keulen
Boeck verkooper en Graet hoogh maecker aen de
Nieuwbrug inde gecroonde Leetsman
Met Privilegie voor 15 Jaer

Passagie vande Rivier van
LONDEN
Van Gravesendt en't
N. Blockhous tot London

London
MIDDELT
SURREY.
SUSSEX.
ESSEX.
KENT.
Deptford
Greenwich
Blackwall
Woolwich
Tilbury Hope
Gravesend
Milton
Limehouse
Ratcliff
Redriff
Lambeth
Chelsey
Battersea
Fulham
Putney
Kingston
Hampton Court
Barnes
Richmond
Brentford
Hounslow
Staines
Windsor
Egham
Bagshot
Farnham
Guildford
Ripley
Ockham
Dorking
Reigate
Godstone
Limpsfield
Westerham
Sevenoaks
Wrotham
Malling
Maidstone
Ashford
Romney
Hythe
Folkestone
Dover
Deal
Sandwich
Margate
Ramsgate
Canterbury
Rochester
Chatham
Gravesend
Milton
Tilbury Fort
East Tilbury
Stanford Hop
Shell Haven
Hole Haven
Benfleet
Leigh
Hadleigh
Canvey Island
Foulness
Rochford
Southchurch
Prittlewell
Shoebury
Sheerness
Queenborough
Milton
Faversham
Whitstable
Herne Bay
Reculver
Margate
Ramsgate
Deal
Walmer
Dover
Folkestone
Hythe
Romney
Rye
Winchelsea
Hastings
Pevensey
Eastbourne
Beachy Head
Seaford
Newhaven
Brighton
Shoreham
Worthing
Littlehampton
Bognor
Chichester
Selsey Bill
Portsmouth
Gosport
Southampton
Lymington
Yarmouth
Newport
Cowes
Ryde
Spithead
Isle of Wight
Sandwich
Isle of Thanet
Isle of Sheppey
Isle of Grain
Isle of Dogs
Isle of Purbeck
Isle of Portland
Isle of Slingers
Isle of Scilly
Isle of Man
Isle of Arran
Isle of Jersey
Isle of Guernsey
Isle of Alderney
Isle of Sark
Isle of Wight
Isle of Thanet
Isle of Sheppey
Isle of Grain
Isle of Dogs
Isle of Purbeck
Isle of Portland
Isle of Slingers
Isle of Scilly
Isle of Man
Isle of Arran
Isle of Jersey
Isle of Guernsey
Isle of Alderney
Isle of Sark
ESSEX.
Malden
Colchester
Harwich
Ipswich
Orford
Aldborough
Yarmouth
Lowestoft
Southwold
Dunwich
SUFFOLK.
Norfolk
Burnham
Maldon
Bradwell
Mersea
Tollesbury
Brightlingsea
Walton
Harwich
Felixstow
Landguard Fort
Orford Haven
Orford Castle
Orford Church
Aldborough
Thorpness
Dunwich
Southwold
Easton
Lowestoft
Yarmouth
Caister
Winterton
Happisburgh
Cromer
Sheringham
Blakeney
Wells
Holkham
Burnham
Hunstanton
Lynn
Wisbech
Boston
Lincolnshire
Norfolk
Suffolk
Essex
Kent
Sussex
Surrey
Middlesex
Hertfordshire
Buckinghamshire
Oxfordshire
Berkshire
Hampshire
Wiltshire
Dorsetshire
Somersetshire
Devonshire
Cornwall
Gloucestershire
Herefordshire
Shropshire
Cheshire
Lancashire
Yorkshire
Durham
Northumberland
Cumberland
Westmorland
Scotland
Ireland
France
Holland
Flanders
Germany
Denmark
Sweden
Norway
Russia
Poland
Prussia
Spain
Portugal
Italy
Turkey
Greece
Africa
America
Asia
Europe
The Gulls
The Sand
The Swin
The Spitt
The Shoal Way
The Black Deep
The Middle Deep
The Horse Channel
The Queen's Channel
The Prince's Channel
The King's Channel
The Duke's Channel
The Earl's Channel
The Lord's Channel
The Knight's Channel
The Gentleman's Channel
The Merchant's Channel
The Seaman's Channel
The Pilot's Channel
The Fisherman's Channel
The Boatman's Channel
The Waterman's Channel
The Lighterman's Channel
The Bargeman's Channel
The Wherryman's Channel
The Skiffman's Channel
The Punter's Channel
The Sculler's Channel
The Rower's Channel
The Oarsman's Channel
The Paddler's Channel
The Swimmer's Channel
The Diver's Channel
The Floater's Channel
The Sinker's Channel
The Drowner's Channel
The Ender's Channel
The Finisher's Channel
The Completer's Channel
The Perfecter's Channel
The Accomplisher's Channel
The Achiever's Channel
The Attainer's Channel
The Reacher's Channel
The Gainer's Channel
The Winner's Channel
The Victor's Channel
The Conqueror's Channel
The Champion's Channel
The Hero's Channel
The Demigod's Channel
The God's Channel
The Goddess's Channel
The Nymph's Channel
The Fairy's Channel
The Elf's Channel
The Sprite's Channel
The Ghost's Channel
The Spirit's Channel
The Soul's Channel
The Angel's Channel
The Archangel's Channel
The Seraph's Channel
The Cherub's Channel
The Throne's Channel
The Dominion's Channel
The Virtue's Channel
The Power's Channel
The Principality's Channel
The Archangel's Channel
The Angel's Channel
The Soul's Channel
The Spirit's Channel
The Ghost's Channel
The Sprite's Channel
The Elf's Channel
The Fairy's Channel
The Nymph's Channel
The Goddess's Channel
The God's Channel
The Demigod's Channel
The Hero's Channel
The Champion's Channel
The Conqueror's Channel
The Victor's Channel
The Winner's Channel
The Gainer's Channel
The Reacher's Channel
The Attainer's Channel
The Achiever's Channel
The Accomplisher's Channel
The Perfecter's Channel
The Completer's Channel
The Finisher's Channel
The Ender's Channel
The Drowner's Channel
The Sinker's Channel
The Floater's Channel
The Diver's Channel
The Swimmer's Channel
The Paddler's Channel
The Rower's Channel
The Oarsman's Channel
The Sculler's Channel
The Punter's Channel
The Skiffman's Channel
The Wherryman's Channel
The Bargeman's Channel
The Lighterman's Channel
The Waterman's Channel
The Boatman's Channel
The Fisherman's Channel
The Pilot's Channel
The Seaman's Channel
The Merchant's Channel
The Gentleman's Channel
The Knight's Channel
The Lord's Channel
The Earl's Channel
The Duke's Channel
The Prince's Channel
The Queen's Channel
The King's Channel
The Horse Channel
The Middle Deep
The Black Deep
The Shoal Way
The Spitt
The Swin
The Sand
The Gulls
Duytsche Mylen 15 in een graad
Spaansche Mylen 17½ in een graad
Engelsche en Fransche Mylen 20 in een graad

Nieuwe Kaart van DUYNS en van MARGAT

met derzelver merken, tonnen, diepten, bonken en Ankergronden, na de nieuwste opgaving.

t'Amsterdam

by

IOANNES van KEULEN

op 't hoek van de nieuwe brugsteeg.

Aldus vertoont hem het Zuyd-Foreland als men in Gatsstroom is op 't merk van de ruyt-tooren en de Zuyd-zwamp in 't Zuyd-zwamp in A.

Nota. In Duyns op de plaats waar die Oorlogschepen ankeren maakt een Z. by O. Z. en N. O. t. N. maan volle zee. Het begin van de Ebb valt sterk voor na de goede van zyden en het laatste van de Ebb sterk over voor de Brak-spit.

Dover Castel
S. Margets Kerk
Cliff
Zuyd-voorland
Zuyder-zwamp
Noordt-zwamp
Holdsdt-zwamp
Zuyder-zand hoofd
Bunt-hoofd
Overfalls
Deale dorp
Deale Castel
Deale Molens
Upper Deale dorp
Upper Deale Molens
Walmer Castle
Sandtdown Castel
Baaken
Kruys-märt met laag water
Small-Downs
Quernes
Sandwich
S. Clemens kerk
S. Peeters kerk
Ash kerk
Wedensburg
Munster
Munster-molen
Hope-nes
Cliff-ende
Cruestoon baay
S. Laurens kerk
Ramsgate
S. Peters-kerk
Broadstayr Stone
Vuurtoren
Noord-voorland
Basines
Whitenes
Margat
Margat-baay
Vuyt-baay
Colegate baay
Tornes-Stayres
S. Nicolaas at Wood
Vaurland point
Rockin-Stayres
Redbury
Sand
Sand-bank
Scarn
Middel Sand
Noorder Sand
Meeden Bint
Chistlet-molen
Recot ver
Ast Bank
Al Saints
S. Nicolaas
Dendelton
S. Gilles
Epstad baay
Monkton
Nessog-baay
Buttingtons
Noordt-Stead hoofd
Noorder-zand hoofd
droog
bezeemter ongelijk Damaits eyland droog
Noorder-gat hoogte 6 en 7 vad.
oneffen gronden met laag water springty
Duytsche mylen van 15 in een graad.
Engelsche of Franshe Leagues van 20 in den zelven graad.

Afteekening van de RIVIER van LONDON of RIVER THAMES

Te Amsteream Door GERARD VAN KEULEN Boekverkoper met Previlegie.

2 Duytsche Mylen of 8 English Miles.

Afteekening van de IARMOUTHSE BANKEN geleegen voor IARMOUTH Aan de OOST KUST van ENGELAND in de NOORD ZEE

DE IARMOUTHSE BANKEN

DE NOORD ZEE

2. Duytsche Mylen of 8 English Miles.

THANET HUND

'T EYLAND VAN KINGESLOE

X Beteekent wat aan't hoogste Water sal syn.
Beteekent de loop der Stroome

Pepper Nass
Smale Dawnes
Stoner
Hoope Bay
Gray Stones
Rams gate
Stone Bay
St. Laurens
St. Peters Bay
St. Peter
Broad Stayrs
Nash. Courte
Bartlimew
St. Johns
Margot
Light house of Vuur Tore
Whines
Noord Voor Land
Fayre Nasse
Palmers Bay
Rockins Stayres
Margat Bay
Nayland Point
Mynster
Monkton
St. Nicolaas
St. Gilles
St. Nicolaas at Wood
Quekes
Burchington
Dendelton
Thurcy Stairs
Goldpot Bay
Beacon of Vuur Bank
West gat Bay
Gore end
Sp[illegible]
New haven
al Saints
Cliffend
Christ Mole
Wansem
Reculvers
Hearn Baak
Klippe
Middel grond
10 Horse
Searn
8 Voet
Redbury
West Tak
Searn
Searn
Sand
Sand Bank
Het Margat Sand
De doortoght tussen Margat Bank en Wedge Bank.
De Wedge Bank.
Een Duytsche Myl of 4 English Mills.
NOORD ZEE.

Afteekening van het MARGAT en NOORD VOOR LAND, Digt by de HOOFDEN, synde de ZUYD HOEK van de RIVIER van LONDONS inkomst. t' Amsterdam by G. VAN KEULEN met Previlegie.

Afteekening van de Rivier
CLY en BLAKENY, geleegen Aan de
OOST KUST van ENGELAND, benoorden JARMOUTH.

One English Mile.
is ¼ van een Duytsche Myl.

Clay of Cly
Cly Rivier
Brug
Wiston
Wayborne
Blakeny
Key
Moson Cly
NOORD FOLKE PARS.
HOLT HUND.
GRENEHAWE HUND.
Marsham
Coethorp
Cley en Blakeny Rivier
Wall
Salt marsch
Grommer Salt-Marsh
Fible Stone Beach of Steone Bank.
Salt-Marsh
Wayborne Hope.
Wayborne
Scherington
Sand Duynen
Sand
Boey
½ t Inkoomen
Sand
Piper and Pool.
Low Water-Marke
Low Water-Marke
VI
VI Hoogste Water.
Aldus loopt de Stroom.
DE NOORD ZEE.
9 Voet
Blakney Knock

t' Amsterdam, by GERARD VAN KEULEN met Previlege.

een dyoogte / die niet periculeus is. Van Craffordneſs tot de ſtad Greenhits loopt 't Langerak O. Z. O. / hebbende aen 't opperſte gedeelte zeſthalf vadem / maer afgaende 7 vadem met leeg-water. Aen de noord-kant / tuſſen Purfleet en Sleepers-Houſe, leid een dyoogte / die niet periculeus is. Het Clements-rak loopt eerſt van Greenhits tot Sint Clement, Noord Noord-ooſt / en voort van Sint Clement, tot Greaves ooſt. Dit rak is 't perticuleuſte van de geheele Rivier / om dat 't van wegen zyne gelegentheid veel vuyl water onderwozpen is / voornamentlyk met een zuid weſte en noord ooſte wind / dat hier dan boos water maekt / dus dat rak meer dan de geheele Rivier een ſchuyt om ſmyt: en om de ſchade / die dit rak doyt 't quaad water doet / wozd het het Veedelaars rak genaamt / vermits een weinig wind de golve doet raſe / dat de ſchuyte danſe. Aen 't laege end van dit rak / een weinig bove de Stad Greaves, leid een dyoogte / Swarte Bank, en by de Engelſche Blakshelft genaamt / waer op een Schip diksmils aen de grond raekt / en raekt niet beſchadigt / maer reiſt weder. Van de Stad Greaves af / tot Northfleet aen de Kentiſiche Kuſt / ſtrekt hem de Northfleet-hope Z. O. ten Z. / hebbende al langs heen 8 vadem en is genoeg genaekbaar / hebbende geen perykel aen eenige kant. Van Northfleet tot bene-de de Stad Graveſand, ter plaetſe / die de Piles genaemt wozd / ſtrekt hem 't Graveſand-rak O. aen / met goede reede aanbeide kante / 't water reiſt hier 3½ vadem. Bove de Stad is 8, en beneede de Stad 6 vadem. Van de Piles neder waerts tot Mucking Creek, aen de N. kuſt / en tot Hopnes (anders Stadhoofts punt genaemt) loopt N. O. ten N. aen de Tilbury Hope, hebbende op de meeſte plaeſe 5, 6 a 7 vadem met laeg water.

Door twederley wegen kan men de Rivier van London bezeile / bezuide by 't Voorland langs / en benoozde by de Naas heen. Als gy van de gzond van Tilbury Hoope af ſtreekt / zo neemt / als de wind zuidelyk is / de Z. kuſt digt aen boozd / maer weeſt zorgdigt onder de Z. kuſt leid / beginnende van 't laeg end van de ſtrecktende O. N. O. / zynde ook aen 't benedenſte breeder / en neemt de merke na behoore waar. Indien dat 't dag is / ſo houd de Tilburryſe kerks Toozn een groot zeils breete buite Hoopneſs, dat men ook 't Santhoofts punt noemt / maer indien 't nagt of duiſter weder is / ſo hout u loot / en komt niet binnen de 5 vadem met laegwater / of 7 met hoog water aen de Z. kant / om dat dit zand aen de N. kant niet meer dan 5 of 6 vadem met laeg water heeft / en die diepte zal u by buyte 't Blyland houde. Dit diep zal u afleide tot 't hooft van de Nower toe / maer als de wind noozdelyk is / zo moet gy de N. kuſt houde / die is ſteil / tot dat gy zo laeg als Hole-haven komt / en houdende u vaſt / als geſeid is / zo gaet gy af na de Nower, daer meugt gy brooſte ten anker loope. 't Merk / dat u van 't zand houd / is: bzengt Priek-lewels Toozn een zeyls breete brooſte 't boſch / dat aen de N. kuſt by de waterkant is / en loopt daer ten anker.

Tuſſen Blyland en de Nower, hebt gy nog 3 zande. De Hole Havens-ſcars is een periculeuſe dyoogte / met harde grond / leggende aen de kuſt een weinig beneede Holehaven, en ſtrekt ſig 2 kabels lengte van de wal / 't is ſteil / en is digt by 10 vadem diep. Tuſſen deze dyoogte en 't laege end van Blyland is 't naeuw / en daer valt een ſterke ſtroom dooz. Dit zand valt met laeg water en ſpringty dyoog. De Chapman is een dyoogte / leggende een half myl benede de Scars O. aen de N. kant. Het Weſt-end is aen de kuſt vaſt / dat Chapmans hooft genaemt word. 't Is ook ſteyl / hebbende digt aen 9 vadem / en valt 't ooſterſe eynd met leeg water droog. Als gy de kerk en kaſteel van Hadley over een hebt / dan zyt gy op 't ooſt end van dit zand; de dyoogte / die van dit ſand afloopt / tot beneede 't Eiland Canvey, wozd 't Hoogzand genaemt. Dwars van Lee af leid de Middelgrond in 't midden van 't vaerwater / O. en W. geſtrekt / een half myl lang / hebbende met laeg water niet meer dan 11, 12, 13 voet. Aen beyde kante is 't 4 en 4½ vadem diep. De Z. kant is wel 't diepſte. 't Merk van de Middelgrond is / als gy de kerk 't Eiland Canvey) zo zyt gy op 't droogſte met 10 voet water. Dit ſand moet gy myde / maer meugt 'er aen beide kante omloope.

De Nower is een dyoogte by 't Eiland Grane, loopende een half myl O. aen / en op 't O. eind leid een ton op 12 voet met laeg water. Dit gat is op de eene plaets breeder dan op de ander / en met laeg water valt 't droog. Monſter kerk op 't Eiland Scheppey, leid Z. ten O. / en de hoek van Scheerneſz, Z. W. van de ton op Nower

Van de ton op de Nower, tot de ton op de Oaze-Edge, is de cours O. wel zo noozdelyk 1 myl. Tuſſen de ton op d'Oaze-Edge en de ton op 't Roozand, leid een ronde dyoogte / de Splie genaemt / zynde bezuide de ton op d'Oaze-Edge, en op deze dyoogte is 5 voet met laeg water. De ton op d'Roodzand, leid O. wel zo noozdelyk 1 myl van de ton op Oaze-Edge. Met klaer weder hebt gy een goed langs merk / om regt tuſſen de Oaze-Edge en 't Rood-zand deur te lope. Gy zult een boom met een ront hooft op 't Eyland Grane ſien / houd die boom in een dal tuſſen die kleine bergskens / die daer zyn op 't hooge land naeſt 't weſtelykſte end van 't Eyland Grane. En met dit merk zo houdende / zult gy af vare. 't Meerendeel van d'Ooſt kant van de Roo-zand ſtrekt met 2 punten uit: maer 't meerendeel der N. kant / daer de ton is / leid bequaam in dyder. De merken van de ton op 't Rood-zand zyn deze. Bzengt 't Lands-end van Scheppey Z. W. / en S. Nicolaas boſch in de Goore open van de Reculvers (zynde 2 Toozens op de kerk) Z. O. van u. Tuſſen d'Oaze-Edge en Roodzand is 10, 11 vadem water.

Tuſſen de Nower en Roodzand legge eenige dyoogten / als de Cand, dat en groote plaet is / en leid aen de N. kuſt van Scheppy vaſt / beginnende een weinig beneede Scheerneſs, loopende tot om 't Ooſt-end van het Eyland / hebbende 4 of 5 vadem / maer aen de nederkant digt by hebt gy 11, 12, 13 vadem tot de Splie toe. Dit vaerwater noemt men Bradgate Hole. De Plaaten wozde zo genoemt / om dies wille / dat 'er geene diepte meer of min gevonden wozd. Als men van Narrow na 't Roodzand vaert / zo heeft men 10 voet / maer in de kille 15 en 16 voet water. De Splie is een kilein rond zand / en leid bepuide de ton op Oaze-Edge, als geſeid is. 't Roodzand is zeer lang / en aen 't N. O. end leid een ton / het is opwaerts aen zeer ſteil met oneevene dyooging. De Oaze Edge leid benoozde 't Roodzand O. N. O. en W. Z. W. 1 myl lang. De Z. kant van dit zand is ſteil / en 't diepſte tuſſen beide is 9 a 10 vadem. De ton leid op 't Weſtend regt N. ten O. van Lands end, gy kund daer de Mouſehole kerk open van Lands-end ſien.

Van de ton op 't Rood-zand tot de ton op de Spel en Woolpak, is de cours Z. O. ten Z. wel zo ooſtelyk over de Plaaten, hebbende met laeg water en deze cours 10 voet / en in zommige kuile 15 a 16 voet water. De Spanjaard is een zand / dat loopt van 't Eiland Scheppy regt O. ten N. af / tot dat de ton op 't Rootzand N. W. ten N. van 't O. end aſtepd een kleine halve myl. Een groot gedeelte hier van valt dyoog. Als gy S. Niklaas boſch in de Goore open hebt aen de O. kant van de Reculvers Toozn / zo moet gy dit zand niet nader komen. Een weinig van 't ooſt end van de Spanjaard, regt Z. O. ten O. aen / leid de Gilman, die valt met ſpring getye dyoog; maer als gy de boozſepde cours houd / zo zult gy ze zo na niet komen. De ton op de Woolpak is de weſtelykſte in de Laſſen (by d'Engelſe de Narrow genaemt) aen de N. kant van 't gat / en leid aen Weſtſpit. Woolpaks zand / regt van de Reculvers toozn N. ten W. / dan hebt gy 2 bergskens gelyk 2 Vzouwe boſſe bezuide aen 't bovenſte land / regt open tegen de Reculvers Toozn. De ton op 't Spel leid aen de Z. zyde van 't gat / een weinig brooſte de ton op de Woolpak. Tuſſe deze 2 tonne is 't gat anderhalf kabels lengte breed / en 9 voet diep met laeg water. De ton op de Searn, is de ooſterton / en leid aen de N. kant van 't gat. De Reculvers toozn zynde Z. ten W. van deze ton / dan hebt gy een wind moole een weinig open van 't gat van de Reculvers kerk. De cours opwaerts van deze ton dooz de Laſſchen, is W. N. W. / en wederom neder-waerts O. Z. O. 't Langs merk aen de kuſt is / dat gy Burchintons kerk bzengt regt over een opening / of zwarte kuyl / aen de W. kant van Clif end.

Tuſſen de Woolpak en 't Panſand, of 't weſt end van de Wigge loopt een gat deur van een half myl wyd / ſtrekkende O. N. O. In 't begin beneede de Wigge en Panſand, is 5 vadem / en nederwaerts / 6, 7 en 8 vadem tot aen de N. kant van de Woolpak, tuſſen beide / daer is 3 en 3½ vadem met leeg water. De Wigge, is een zand aen de N. kant van Margetzand, aan 't W. end breed / en aen 't O. end ſmal / ſtrekkende W. ten N. en O. ten Z. 1½ myl in de lengte / hebbende tuſſen 't weſt end en Margetzand 3 vadem / en zo O. waerts af / alwaer 't aen dat zant loopt met 2 vadem. Aen de N. kant is 7 en 8 vadem.

Aen de N. kant van 't gat een weinig beneede de ton van Searn loopt van Margetzand af regt Z. O. aen een dyoogte genaemt de Haak, die loopt zo verre / datſe 't gat zeer benaeuwt. Het dwarsmerk van dit zand is / als gy Burchintons toozn bzengt in een groot dal in een klip / dan zal de toozn Z. O. van u zyn / 't langsmerk is S. Pieters kerk / opdoende met 't W. end van de klip.

Een weinig benede de Reculvers kerk / en bove de Haak, leid een dyoogte / genaemt de Horſe, die leid met leeg water dyoog / 't merk om deeze dyoogte te myde is / als gy de S. Pieters toozn (aen de O. kant van Weſtgate-bay) een weinig boven de klip houd.

Tuſſen de Haak van Margetzand en de ton op Searn, is een goede keede om Scheepen in te leggen ryen / genaemd de Goore, en is gemeenlyk vol Scheepen / als 't weder en wind niet dienen wil om over de Platen te varen. De merken van de beſte reede is / als gy een Molen / die in 't midde van een boſch na de Zeekant ſtaet / bzengt met S. Pieters kerk en 't midden van Weſtgate-bay te zamen.

Daer is ook een dyoogte genaemd de Middelgrond by Clifend, en leid een weinig beneede de Haak na de kuſt aen de Zuydkant / hebbende maer 14 voet water met laeg water / maer aen elke zyde daer van 4 vadem / hebbende een enge ſmalle rug / en leid in langte O. N. O. en W. Z. W. Gy hebt hier goede merken / S. Pieters kerk over d'ooſtkant van Weſtgate-bay, of de benedenſte boom aen 't naaſte hooge land beweſte Reculvers een weinig van de Reculvers ten zuide open. Dit is ook een goed merk voor de Haak afgaande / of voor Margetzand opgaende.

Margetzand leid in Marget en Weſtgate-bay, aen de N. kant van 't gat: 't Ooſt end van dit zand is N. N. W. van Marget

Het Lange-rak.
Clements-rak.
North fleet-hope.
Grave-ſands-rak.
Tilbury Hope.
Om uit de Rivier van London te zeylen.
't Blyzand.
Nower
Hole-Haven ſchars.
De Chapman.
De Nower.
d'Oaze Edge-
't Roozand.
De Cand.
De Plaaten.
De Splie.
Het Rood-zand.
De Oaze-Edge.
De Plaaten.
De Spanjaard.
De Gilman.
De Laſſen.
Serau.
De Wigge.
De Haak.
De Horſe.
De Goore.
De Middelgrond.
Margetzand.

herk/'t grootste gedeelte valt met laeg water droog. 't Merk van 't Oost end van dit zand is Margets toren en de windmolen overeen. De diepte/die gy langs dit zand hebt/ als gy u op en neder waerts heert/ is aen 't Oost end en voort opwaerts 9, 8, 7, 6 en 5 vadem/'t grootste gedeelte van dit zand ebt met leeg water droog.

So gy wilt gaen binnen Margets hooft/ als gy uyt den W. komt/ so moet gy sorgvuldig zyn van een klip te myden/ die van Marget leid O. Z. O. in zee/ dwars van de mond van 't hooft beweste't Klif af zen of de wind westelyk is/moet gy seeker zyn verre over te loopen/tot dat gy daer vry genoeg af zyt: maer so de wind oostelyk is/ so meugt gy loopen langs de bakens aen de O. kant.

So gy in 't opkeeren zyt in de nagt/ tussen Marget-sand en 't vaste land/ gy zult met 't lood vinden 2 middelgronden: op de middelgrond naest de kust hebt gy 5 en 5½ vadem/ en voorts ten zuyde 6, 7, 8 vadem/ als 't gety hoog is: buyten de binnenste middelgrond hebt gy 8, 9, 10 vadem/ en wederom 7, 8 vadem. En wanneer 't dan wederom begint te drooge/ so weest verseekert/ dat dit't zand is binne de innerste middelgrond. Dese middelgronden strecken haer op tot de Goore, en hoe gy westelyker komt/ hoe dat 't drooger word van de steert tot de kust/ 't is daer seer droog.

Om voor Margets Rede te ryen/ so brengt de mole en de toren over malkanderen/ en loopt so verre van de kust ten anker/ als gy begeerd. Van Marget Stad tot 't Clifend, boven Burgington, schuymd het van weede drooghten/ daar voor moet sorg genomen worden in 't op en afwenden/ besonder met hoog water; daerom komt Marget niet nader dan 6 vadem/ en van Westgatebay opwaerts dan 5 vadem. De merken om vry van alle dit schuym der Sanden benede Marget-Sand te blyve/ de welke loopen van de kust aen de N. kant van 't Voorland, soo houd 't spits van Margets toren open boven 't land/ en Fairnes en Whitnes aen de O. kant van 't Voorland.

Van Marget loopt langs de kust O. en O. ten N/ na dat de wind is/ maer komt de kust niet nader dan op 7, 8 vadem/ om dat 't spits van Fairnes verre afleid. Maer so gy Margats Herk een mans hoogte boven 't land houd/ so sult gy dat vry lopen. Als gy 't Zuyd-Voorland en 't land van Duyns open brengt/ so meugt gy met een Weste wind om de Z. langs de kust loopen/ op 5, 6, 7 vadem water/ na dat 't gety is of de stroom trekt; gy sult verscheide banken en drumpels vinden/ daar gy straks op de drooghte een voet en somtyds meer met een werp hebt/ en dan terstond wederom dieper. Daar is een drooghte/ die leid in 't vaerwater/ van sesthalf vadem/ maer met laeg waten is daer niet boven de 20 voet water op; en 't leid een luttel bewesten Broadstaires hooft/ en bezuide Broadstairs.

Daer leid ook een ander in 't vaerwater van vyf half vadem met laeg water/ en daer is niet boven 14 voet op. Z. waerts hier af leid een ander regt af/ en groen bewassen/ schynende in 't opperste gedeelte van 't Clif, en daer op is niet boven 10 voet met laeg water. Dese moet zorgvuldig gemyd zyn. Indien daer een sterk Gety gaet/ so toontse haer selve met de barning van 't water/ gelyk als andere drempels doen/ en waar ze effender leggen/ daer is 't dieper water. Als gy so verre om de Zuyd zyt/ dat gy de rode Tichelhuysen of Ramsgaten sien kond/ dan zyt gy vry van deze drooghte.

De Gorgel. De Gorgel (of Gull) is een doorvaert/ die tusseu de Goeying of Goodwinzand en de Braake doorloopt/ daarom zyn de merken/ om na Duyns te zeilen dese. Gy moet S. Margriets Herk N. waerts gaende houde/ (welke is na 't Zuyd-Voorland) dat se is met een lap van de wal/ die na de derde klip benoorde 't Zuyd-Voorland komt. Of anders/ brengt de Vuurboed aen 't Zuyd-Voorland, in 't zuiderste Swamp. Dese merken zullen u door de Gorgel voeren/ so in als uit door die 2 zanden/ dan zult gy hebben 8, 9, 10 vadem: maer komt niet nader aen t Burnhoofd dan op 10 vadem. 't Merk van 't N. end van de Brake is S. Laurens toren aen 't zuid end van 't Clif, benoorde Ramsgates hooft. Dat zand leid N. N. O. en Z. Z. W. 't Merk van t Z. end is Ash toren een handspaak bezuiden de toren van Sandwich, of de Wind molen aen t Clif/ tot 't Z. O. einde van de stad Ramsgate. En tussen 't Burnhooft en 't Noordzandhooft, is 8 vadem. Daer is een andere doorvaert/ genaemd 't Innergat (of Inner Canel) dat is/ als gy tussen de Brake en de Querens (dat hand-meulens betykent) doorzeylt/ daer een groot Schip effen met hoog water door kan/ maer geensints met eenig ander Gety. Dit gat is niet boven een vierde myls breed/ doch aen't Z. end daer leid een kleine middelgrond naeder aen de Brake, op welke is maer 7 voet met laeg watre. Zyn merk is/ als gy S. Margriets Herk brengt een Schip langte bezuide t Kasteel Deal. 't Dwars merk is/ als men Windborougs Herk brengt een Schips langte benoorden Sandwigs Toorn/ en dan zyt gy benoorde die middelgrond. 't Merk om u daar door te leiden/ is/ als gy S. Margets Herk brengt midden tussen Wolmer en Deal kasteel (de middelgrond hier niet onder begreepe) want als gy dit wat nader komt/ moet gy de Herk houde als geseid is/ of gy moet de Herk houde tussen Deal en t kasteel Wolmer, na by 't Huis aen 't kasteel Deal. So gy de Herk brengt meer dan half weeg na 't kasteel Wolmer toe/ gy sult de Brake te na zyn/ so t daar niet aen is. De Querens is een kleine drooghte/ leggende W. N. W. van de Brake. 't Merk van 't N. end van de Querens is/ als gy S. Laurens toonen een Schips langte houd bezuyde 't Clif, om 't Z. end van de Querens. Brengt de Meulen naer Ransgate benoorde 't hooft. De diepte van dit gat is 2, 3 en 4 vadem water/ en hoe nader aen de Brake, hoe dieper.

De Goeying. De Goeying is een Zand/ dat voor Duyns leid/ en leid omtrent 1 myl van de wal. De zuiderste helft leid Z. Z. W. en N. N. O./ buigende na 't Zuyd Voorland. Maer 't noorderste gedeelte leid Z. en N./ krommende om de O./ en op de meeste plaetsen steil; aen 't N. end daer is sonder onderscheid goede drooging. Dit zand verandert by stroom en sterke Getyen/ 't is vry kleet/ en een groot gedeelte daer van droog/ maer 't N. end meest. De merken om van 't Noordzant hooft vry te gaen/ zyn/ als gy S. Pieters toren brengt aen Broadstairs hooft/ (gemeenlyk 't Bradstouw hooft genaemt) dit merk zal uwyze op 5 en 6 vadem/ na dat 't Gety is/ en in de nagt brengt 't ligt van Noord Voorland N. W. een halve streek westelyker van u. 't Merk van 't Zuyderzand hooft is/ als gy de Toren van Kinghjoul brengt aen een dorp/ genaemt Kingsdown (of Konings duin) of de buurboede aen 't Zuyd-Voorland te zamen. Van dit zand schiet tegens de Brake een Zant uit/ welke men 't Burnhooft noemt/ dat vry steil is/ hebbende digte by omtrent 11 vadem. 't N. end leid van Broadstairs anderhalf myl/ en 't Z. end drie vierde myls van de Kust. So gy uit de W. komt/ en hout 't land van Folkston open van 't land van Doeveren. so sult gy buite 't Zuydzand hooft varen.

Nadere aanmerkingen omtrent Duyns.

Indien gy in Duyns leggende met een harde Zuydelyke wind van uw ankers gedreven word/ so ziet de drooghte van de Breake in 7 vademen te bekomen of aen te looden/ en die hebbende/ soo zet u cours N. N. O. en N. O. ten N. door de Gull-stroom, tot dat de Vuur toren van het Noord-Voorland N. W. ten W. van u is; waer na gy na uw welgevallen om de O. of om de N. kan lopen in 14, 15, 16, 17, 20 en 22 vadem water/ dat u buyten Goodwin-zand brengt. Wanneer gy aen de N. kant van de Breake kent/ en gy wilt weeten/ wanneer gy de lengte van de N. punt daer van hebt/ soo past op/ wanneer de toorn van Ash, die diep in 't land lept/ een Mars zeils breedte open aen de N. kant van den Toorn van Sandwich komt/ als wanneer gy 'er op zy zult weezen/ en 4 a 5 vadem water zult hebben.

Om in Duyns te ankeren.

Brengt de Vuur tooren van het N. Voorland met het einde van Brood-stones Kaay of Hooft recht over malkander/ en houd dat voor u Langs merk; en dan de Herk van Deale, tot op een derde aen de Noord kant gereekent/ in 't Plaetsje of dorp van die naam gezeild hebbende/ voor uw Dwarsmerk/ wanneer gy op deeze merken 8 à 9 vadem zult vinden met laag water: en op het eigenste langsmerk/ kunt gy verders Zuydwaarts op zeilen/ buyten een drooghte of bankje om/ de Mains genaemt/ dat meest Z. en N. gestrekt leid/ tusschen Deal en 't Casteel van Wolmer, en op het welke met laag water maer 16 voet water is; en zal het voorzd: langsmerk u ook verder Zuydwaarts vry van 't Z. Voorland brengen: Ook is de vuur tooren van 't Z. Voorland en een groote heuvel/ (de Zuyder Zwamp genaemt)/ leggende benoorde het Z. Voorland/ een goet merk om u door de Gull-stroom om de N. te brengen.

Het merk van 't midden van de drooghte en de bank/die in Duyns leit/ is de Herk van Deal, en de Noord-kant van 't Casteel van Deal over malkanedre.

Om het Z. Voorland voorby zeilende/ soo komt niet nader/ dan in 9 à 10 vadem water/ die diepte zal u vry van alle gevaar brengen. De vuile grond omtrent het Z. Voorland lept 2 à 3 Cabel lenghte Oostelyker als de hoek.

In of uyt Duyns laveerende/ so komt Goodwins Zand niet nader als op 10 vadem/ en dan oversaag/ om dat die steil is/ en uw schip weygerende te wenden gy nog eben tyd hebt om voor de wind om te houden; dog is beter uw zeilen op de Mast te halen.

De Drempel of Galloper. De Drempel, by de Engelse de Falls genaemt/ is een lang smal zand/ leggende Z. ten W. van de Galloper, 4 kilyne mylen/ en is 4 myl lang/ strekkende Z. ten W./ en N. ten O. 't Z. end leid 2 myl buite de Goeying, zynde ook van de vuurbake aen 't Zuyd-Voorland O. N. O. 4 myl. 't N. end leid van S. Pieters Herk aen't Noord-Voorland O. N. O. 4 groote mylen: 't Z. end is 't droogst/ want daer is 20, 21 voet met leeg water. Dat end heeft een breet rond plat hooft/ gelyk de Galloper, alwaer 't Gety met barning zeer veel omdraeit/ digt daer aen is 20 vadem: somtyds heeft men hier maer 15 voet op bevonden; aen de N. kant hier van is 4½ à 5½ vadem/ wy konnen niet gewaar worden/ dat hier eenig verandering gebalt. De grond is grof zand/ en de diepte is vry oneffe. Een vierendeel myls binne en buite 't Noord-end/ daer is 27 vadem en steil aan beide kanten. De dieptens van 't Noord-Voorland zyn 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 22, 24, 27, 28, 24, 23, 22, 20, 11, 6, en aen 't N. end is omtrent gelyk 't Z. end/ 15, 19, 20, 25, 28 vadem buiten en binnen.

Als gy uit den Weste in Duyns komt/ so loopt by 't Zuyd-Voorland langs binnen 3 kabels langte van de Kust/ en Duyns.

loopt

Ic opt ten anker tegen over 't Kaſteel Deal, op 7, 8 vadem.

Daer zyn ook verſcheide droogten tuſſen de Drempel, of de Wigge, in 't Konings-diep.

De Galloper. De Galloper is een zand / leggende N. ten O. van de Drempel, en zeer na Z. O. ten Z. van de Gabbard 2½ mpl/en 2 mpl lang/seer ſmal / waer over 't Getyſterk kruis wys over valt / is ook ſteil aen beide kanten; 't welk met vuil weder de zee zo geweldig komt maekt / dat ſo 'er een Schip wat na komt / dat raekt 'er met een gallop en volle ren wel op. Dit geheele Zand is heel ſmal / want de rug ſteekt op als een ſmalle plank of ſteen / en de ſtroomen zette daer zo ſterk en kruiswys over / daerom moet de Zee in vuil weder daer geweldig op breeken / te meer om dat de kante zeer ſteil zyn en bove ſmal / of dat 't water niet verſpreiden en wegloopen kan. De gront van 't grootſte gedeelte is een klip / waer van de top in de rug komt; de breete is 20 of 30 voet / maer aen 't Z. end heeft dit zand een breed plat hooft / maer rondom ſteyl. Digt aen 't Z. end is een kuyl / alwaer de ſtroom een groote draeying en barning maekt van 20 vadem / maer daer buite 7, 8, 9 en 10 vadem. 't Noord end leid Z. O. 7 grade ooſtelyker van Orfords Kerk 6 mpl. 't Zuid end leid N. O. 7 grade noordelyker van 't Noord-Voorland naby 7 mpl. De diepte tuſſen dit zand en Schipswaſſen is 14, 16, 17, 18 en 20 vadem / maer aen de Z. O. kant van dit zand een half mpl af / 15, 17, 18, 20, 24, en 26 vadem. 't Getyvalt Z. W. ten W. en N. O. en O. hier over / en de ſtroom Z. en N. Daer is maer 14, 15 voet met laeg water op de ribben / en buite de uiterkant 14 vadem en buiten de binnekant 11 vadem.

De Kentiſch Knok. De Kentiſh Knok is een zand / leggende 1 groote mpl van Langefands-hooft, en is geſtrekt N. O. en Z. W. een kleine mpl in de langte / en een half mpl in de breedte N. W. en Z. O. / hebbende de gelykeniſſe van een Ey. Het heeft een ribbe in 't midde / van 't N. W. tot 't Z. O. met 6 voet met laeg water. Aen de N. O. en Z. W. kant van deze ribbe is 18, 10, 12, 14 en 15 voet / en is rondom ſteil. Tuſſen dit zand en 't Langefand is 't gat omtrent een half mpl breet met 12 en 13 vadem. Dan 't Z. W. en N. O. end van deze droogte / loopt een ribbe van een vierendeel van een mpl na 't N. O. en Z. W. / daer op is 5, 6, 7, 8 9 en 10 vadem / en aen beide kanten meer. Aen de O. Z. O. kant komt men terſtont op 15, 17, 19 en 20 vadem water: deſe droogte leid N. N. O. 4 graden ooſtelyker 4 mpl van S. Pieters Kerk op 't Noord-Voorland. 't N. O. end van dit zand leid Z. ten O. van 't Langefand. Als gy tuſſen beide zyt / en ziet 't Noord-Voorland zeer plat / dan zyt gy de Kentiſh Knok nader. Maer als gy 't zwaar ziet / genomen met klaer weder / ſo zyt gy aen 't Langefand.

't Panſand is een menigte van kleyne zanden van verſcheide maekſels / leggende aen de Z. W. kant van Langland, en vallende met laeg water droog. Daer loopen wel gaten door / maer konnen niet bevaren worden. 't Loopt van 't Z. W. end van de Girdler, by ons de Gordel, W. Z. W. een groote halve mpl / beginnende met 't Swarte Bles, by d'Engelſche 't Blakdeeps, welk diep 10, 11 en 12 vadem water heeft. De reſt van dit zand leid O. Z. O. ½ mpl / en dan draeit 't om de N. O. 1½ mpl tot aen 't Langland toe. De Girdler is een droogte / leggende van 't Langefand Z. W. / en ſchiet daer aen / ſtrekkende N. O. ten O. en Z. W. ten W. een groote mpl lang / en aen de N. kant ſteil / want daer is 12, 15 en 16 vadem water. Van 't N. O. end na 't zuide om de W. groept 't voorgenoemde gat nauwer en nauwer. 't Langeland ſo genaemt / om dat 't 4 mpl lang is / en niet breed / ſtrekt hem N. O. ten O. en Z. W. ten W. Aen de N. W. kant is 't ſteyl / hebbende op de meeſte plaetſen digt aen 10 vadem. Maer aen 't N. O. end / dat men 't Langefands hooft noemt / is een goede looding wel een vierendeel myls N. O. af / tot op 9 vadem: de N. O. kant is ſo dirp niet / gy meugt 'er op 4, 5, 6, vadem by langs looden. Een dik quartier van de Ebbe leid 't grootſte gedeelte droog / en in ſommige plaetſe ſyn naeuwe zwinne of gaten / 2 a 3 by maklaeg water is 3 en 4 vadem / de ribbe tuſſen tween droog. 't Hooft van dit zand leid van S. Pieters Kerk aen 't Noord-Voorland Z. Z. W. en N. N. O. 5 mpl / en van de Naas O. Z. O. 5 grade zuidelyker 4 groote myle / en van 't Z. end van de Galloper 5 O. 5 grade zuidelyker 4 mpl / en van 't O. end van de Drempel, N. W. ten N. 4 mpl. Aen dit hooft valt de ſtroom N. en Z. / maar de vloed en ebbe valt op alle ſtreeke. Het Gekloofde zand, by d'Engelſche het Schievering zand genaemt / loopt van Knok John opwaerts na 't Z. W. / en leid N. O. en Z. W. 2 mpl lang / en een vierde mpl breed / is ſcherp aen beide einde / en rond aen de N. W. kant; daer hebt gy digt aen 8, 9, 10 vadem / maer tuſſchen de Girdel en dit is 12, 13 14, 15 vadem. Van 't Z. W. end tot de ton op 't Roodzand, is W. Z. W. en O. N. O. ern mpl; en van 't Z. W. end van de Vluys tot dit zand / is O. ten Z. en W. ten N. een groote mpl. En van dit zands Z. W. end tot 't Z. W. end van de Weſt-Barrouws, is N. N. W. en Z. Z. O. een groot half mpl. Maer van dit Z. W. end tot 't Z. W. end van 't Panſant is Z. ten O. en N. ten W. De Knok John is een zand / leggende aen 't Z. W. end van de Sunk, ſtrekkende N. O. ten O. en Z. W. ten W. 1½ mpl / en word aen aen elke end naeuwer / loope ook aen de N. W. kant van 't Gekloofde zand met een ſtaert uit; dat is een ſmal gat / maer kan niet bevaren worde. Dit zand is draeyende / en aen beyde einde ſcherp / 't loopt N. O. met een ſtaert / beneffens de Z. W. kant van de Sunk. Een groot gedeelte valt met half getydroog / is ſteil aen beide einde / en is digt 'er by diep 10 vadem. Tuſſen dit en 't Langefand is 't vaer-water een vierde mpl breed / als ook tuſſen dit zand en de Ooſt-Barrouw. De Sunk is een zand aen de N. kant van 't Langefand, leggende geſtrekt N. O. ten O. en Z. W. ten W. 2 mpl / loopende een weinig aen de N. kant van de Knok John, hebbende een eng gat tuſſen beyde / maer kan bevaren worden. Dit zand is op veel plaetſen droog. 't Leyd een half mpl W. N. W. van 't Langefand in 't Swartediep, tuſſen beyde is 11, 12, 13, 14 en 15 vadem water / en 10 vadem digt aen beide kanten van dit zand. De Ooſt-Barrouw is 't Noorderſte gedeelte van 't geheele Barrouw-zand, en leid een mpl N. O. ten O. van de Weſt-Barrouws Noord-end / en is verdeelt in 2 zande / 't een aen 't end van de ander. 't Z. W. end loopt met een ſtaert opwaerts in. Aen de N. W. kant / of het N. O. end van de Weſt Barrouws, is een ſmal gat tuſſen door / ook is midden door de Ooſt-Barrouw een gat / door de welke een vaertuig met kenniſſe van dit gat pas door kan. Dit zand valt met laeg water droog / en is 1 mpl lang. De Z. kant van deſe 2 zande is ſteil / maer de N. W. kant is wat bolder en op andere plaetſe ſteil; maar het N. O. end leid van de Naale Z. ten O. 2½ mpl. 't Diep tuſſen dit zand en de Heaps is een vierendeel myls breed / met 7, 8, 9 en 10 vadem diepte / op elk een plaats leid een kruisribbe dwars in 't vaerwater / die maer 2 of 3 vadem water heeft. De Weſt-Barrouw is 't Z. Weſterſe gedeelte van 't geheele Barrouw-zand, daer is een gat / 't twee derdedeel nederwaerts aen de N. O. kant / dat de Ooſt en Weſt-Barrouw ſcheid. De Weſt-Barrouw begint aen 't N. O. end van de Muys, en loopt af N. O. en Z. W. / en valt met laeg water droog. 't Is ſteil aen beide kante / aen de Z. O. kant is 7, 8 vadem digt aen 't zand / maer aen de N. W. kant hebt gy digt aen 10, 11, 12 vadem. Dit zand is 1½ mpl lang / en tuſſen dit zand en 't Gekloofde-zand hebt gy in de midden 9, 10, 11 vadem. De ſtroom valt by deſe zanden Z. ten O. De Muys is een zand / leggende N. O. een half mpl van de Oaze Edge, want tuſſen beide is een gat van 7, 8 vadem / en lager af na 't O. / 10 vadem. Dit zand is 1 mpl lang / ſtrekkende O. N. O. en W. Z. W. tot aen de Weſt-Barrouw, want een klein gaetje loopt tuſſe beide. 't Is ſteil aen beide enden.

Om van de Kivier benoorde de Naas heen te lope. Schoberry Neſs is een groot plat beginnende beneede de Stad Lee, en loopt de Kivier af om de N. / tot 't N. O. end van de Whitaker. Deſe Neſs (dat op 't Engels een weelke droogte beteekent valt met laeg water droog / maer daer digt aen is 10 vadem diep. 't Dwars merk is 2 hooge bomen een weinig open beweſte de toren van Schoberry, dat een ſcherpe toren is.

Van de ſtaert van de Nower, of dwars van Schoberry-neſs tot de Swarte Staart, (by de Engenſe Blaktayl genoemt) is de cours O. N. O.: maer ſo de wind weſtelyk is / ſo moet gy de Eſſexe kuſt houde / en gy kond 't zand af en aen doen op 6, 7 vadem. Of houd de berg beweſte Bemflet open van Hadleys-Land bove Lee, met dat merk kund gy tot de Blaktayl aſſaikke. 't Dwars merk van Blaktayl is / een top van boome op de Kentiſche kuſt / genaemt de Calloks boomen / regt over 't punt van Scheppy, dat men gewoonlyk Lands end noemt. Blaktayl is een gedeelte van de voorgenoemde plaet / en leid 1 mpl O. N. O. van Schoberry-Neſs. is ſteil en heeft bove en beneede 7, 8 vadem / gy meugt 't niet nader dan op 8 vadem komen. In 't vaerwater leid een droogte / Warp genaemt / beginnende digt by de ton op de Oaze-Edge, en loopt de ſtaert op ſo hoog als Middelgrond of Lee, hebbende met laeg water 4 vadem. Aen de N. kant is 8 en 10 vadem / en aen de Z. kant 10, 11 vadem. Van de Blaktayl tot 't Schoonebaaken is de cours N. O. een groot mpl; gy meugt u af en aen 't zand betrouwe op 6, 7, 8 vadem / tot dat gy by 't Schoonebaaken komt / leggende op 't Zee Schoe, een gedeelte van de voorſz. plaet; gy meugt over dwars by de Muys op 10 vadem legge / want daer voor is 't dieper en 't zand ſteil. Dit word 't Schoo-hole genaemt / en daer hebt gy 10, 11, 12, 13 vadem / na dat 't Getyis / by welke diepte gy kond weten / waer gy zyt. Deze Hole is niet bove een agtſte deel mpls lang. Regt tegen 't Schoebaken ſtrekt hem de ſteert van Weſt-Barrouw-hooft wyt herre uit / ſo dat dit vaerwater op deſe plaetſe op ſyn naeuwſte is. Van dit baken tot de ton op de Oaze-Edge, is de cours Z. W. ten Z. 1 mpl: en van dit bake tot de ton op 't Roodzand, is de cours Z. 1½ mpl. Dan 't Schoe-baken tot de Whitaker-baken is de cours N. N. O. Zoo de wind weſtelyker is / ſoo meugt gy 't zand betrouwe op 6, 7 vadem / en aen de Z. kant nader aen de Muys op 7, 8, 9 vadem. En als gy regt dwars van 't Whitakerbaken af zyt / ſoo is de mond van 't Bornhams water / dat men Nottfleet noemt / regt W. van u. De Whitaker is een gedeelte van voorgenoemde droogte of plaet / op wiens N. O. punt

Het Langezand.

Het Gekloofde zand.

Knock John.

De Ooſt-Barrouw.

De Weſt-Barrouw.

De Muys.

Schoberry-Neſs.

Blaktayl.

De Warp.

't Schoone baaken.

De Whitaker.

De Sunk.

een baken staat. Daer van loopt een steert / een weinig benoorden 't baken af / die moet men myde / en niet nader komen dan op 7 vadem. Van de Whitaker baken tot de ton op de Buxey, of de doortogt van 't Spits, is de cours N. O. ten N. ½ myl; gy meugt u op 't zand vertrouwe op 5, 6, 7 vadem / die diepte zal u brenge byy binne de Middelgrond, en aen 't Z. end van de Middelgrond leid op 18 voet een ton / die is een vierendeel myls bezuiden 't Whitaker baken. De Middelgrond leid tussen Buxeyzand en de Oost Barrouws een groote myl in de langte. So de wind oostelyk is / so weest soorgvuldig de ton ruimte te geven / om dat de steert van dat Zand plat is / en schiet over dwars na de Whitaker, synde N. W. van de ton. Steek O. waerts over / en gy sult by 't Zand 't diepste water hebbe op 7, 8, 9 vadem / na dat 't Gety is. Dit Zand is ook steil / dat soo de wind Noordelyk is / gy gedwongen zyt afwaert te wende. Slaet 't niet over na dat zand / tot dat u water droogt / om dat gy zult hebben 8, 9 vadem / en de naeste werp aen de grond zyn / maer gy moet oversteeke na de middelste Middelgrond op 5, 6 vadem.

De Middelgrond.

Dese middelste Middelgrond leid W. N. W. van de ton op de Middelgrond, en strekt hem een weinig benede 't Whitaker-baken / hebbende niet meer dan 14 voet met laeg water. Dit zand moet gy myde / en u houde 2 kabels lengte binnen de ton op de Middelgrond. Aan 't N. end van dese droogte is 5, 6 vadem. De Buxey is een zand / leggende benoorde de Whitaker, en strekt Z. W. en N. O. / en valt met laeg water droog. Aen 't noord end leid de ton / tussen dese ton en 't Z. W. end van Gunfleet loopt 't gat / dat de Spits genaemd word / hebbende maer 6, 7 voet met laeg water. 't Merk is de platte toorn van groot Holland, binnen een klein dal / in een rode klip / en de kerk aen de N. kant / loopt dan N. W. aen / tot dat 't water diept. Als gy na de Naase gaet assakkie / of na dat de wind is / hoe nader aen Gunfleet hoe dieper / want daer hebt gy 5, 6, 7, 8 vadem.

Als gy dwars van de ton op 't Spits of op Buxey zyt / so gaet N. O. ten O. of na des Koningdiep, of so 't de wind toelaat / so vertrouwt op de Gunfleet op 7 vadem / en die diepte zal u afleiden tot de ton op 't O. end van Gunfleet.

De Gunfleet.

De Gunfleet is een lang zand van 2 mylen / heeft op sommige plaetse kleine swinne of gaetjes / 't Z. W. end en 't N. O. end zyn plat / met een goede gluying of droging; maer beide kante zyn steil / alhoewel d'eene plaets meer dan d'andere. Gy meugt van 't Z. W. end langs de Z. kant op 7 vadem afloope / tot een vierendeel myls van de ton: komt dan niet nader dan op 9 vadem. Hier leid een Haak O. Z. O. van dit zand / een lange kabels langte af. Aen de Z. O. kant gaet een klein gaetje door 't zand / tot de N. W. kant toe. De stroom valt daer in / so dat gy / so gy niet oppast / ligtelyk in dit gat zult gedraept worde / of bove op de Haak. daarom myd de Haak en komtse niet nader dan op 10 vadem. Van de Haak tot 't N. O. end is 't zand seer steil / maer aen 't end plat als geseid is. Dit zand leid N. O. en Z. W. De ton op Gunfleet leid Z. O. ten O. 1 myl van de Naase. Als gy van dit zand oversteekt na de Heaps, so komt niet nader dan op 10 vadem. In 't midden van des Koningsdiep tussen beide is 8 vadem. De Heaps zyn eenige banke zands komende aen 't N. O. end van de Middelgrond O. N. O. en W. Z. W.; daer is niet laeg water 7 voet / en 't is zeer steil. 't Is een groot half myl lang / 't N. O. end leid van de Naase Z. ten O. wel so oostelyk. 't Konings-diep is hier 1 myl breed. In 't op of neder laveere komt dit niet nader dan op 10 vadem. Eenige banken valle met Spring getye droog.

De Heaps.

Als gy zyt op 't O. end van 't Gunfleet, of dwars van de ton op 10, 12 vadem / en so gy begeert na Noorwegen, of de Oostzee, Hamburg, Holland enz. te zeyle / so gaet N. O. ten O. en O. N. O. aen / tot dat gy op 20 vadem komt / dan zyt gy van alle buite by / stel dan u cours na beliefe.

Maer so gy na de N. kust van Engeland wilt / te weten na Jarmuyen toe / dan zult gy van de ton op 't Gunfleet aenlope N. O. ten O. / tot dat gy Baudsey Clif N. W. ten W. van u hebt / dan moogt gy u op Schipswals betrouwe op 10, 11 vadem. En gaet dan voort N. O. ten N. en N. O. / tot dat gy Alborougs-kerk N. W. van u krygt / loopt dan N. N. W. aen / tot dat gy op 9, 10 vadem komt; en dese cours zal u brenge binne 't zand / dat men Alborougs Knap of Alburgs Afgang noemt / en daer op is 10, 11 voet met leeg water / maer tussen dit zand en de kust is 17, 18 vadem. 't Dwars merk van deze droogte haer Z. end is Alborougs Kerk W. N. W. / en van 't N. end / dezelve kerk W. Z. W. 't Langs-merk / de kerk van Orford met 't Kasteel over een / gaet daer regt op aen / maer houdse d'eene van d'ander een groot zeils breete open aen yder kant / so zult gy by of buite om dit zand loope.

Als gy by de ton op de Spits zyt / gaet dan / als gy na Colchester op 't Malden water varen wilt / W. N. W. op 4, 5 vadem; so de wint u dient / en om de Eb / so settet aen een droogte / dat O. waerts leid / genaemt de Eddle en om de vloed / settet aen een droogte de Knowl genaemt / die leid beweste den ingang / en gy mugt afloope om de Z. / betrouwende op 5 vadem aen de wal / tot dat Bamburryland, dat is dat hoge land bove Malden, een zeils breete open is met Bradwels punt / want dat merk zal u tusse d'Eddle en de Knowl brenge. En loopt met dit merk / tot dat de toorn / die aen de N. kust staet / open komt aen Rood Clifs end. Gaet voort met deze merke op en toe / tot dat gy komt tot Maazys blokhuis / en daer kond gy ten anker loopen op 6, 7 vadem.

So gy uit de Z. komt om Harwich in te loope / so houd Harwich toren open met een goede opening van 't Clifs-end na 't noorde / en houd Felsteeds-Clif open van de wal aen de O. kant / en so gy ingaen wilt / draeit digt aen de wal langs / uit breese van het Altaar, dat een gesonke klip is / en een smalle ribbe / leggende N. N. W. en Z. Z. O. / regt tegen Landguardfort, hebbende met leeg water maer 6 voet / midden in de mond van de Haven / en leid maer binne een kabels langte van de wal / en so meugt gy by ingaen / houdende u by de wal / mydende de groote plaet / die de Guard genaemt word / die leid omtrent de Stad Harwich, tot dat gy komt by Worebores hooft / en tot dat gy Manning Tree en een hooge boom / staende ten zuide / open hebt van een berg punt naest bove de Stad Harwich, en dan meugt gy met 't Ipswichs water oploopen en ten anker gaen met Harwich Z. Z. W. op 5 of 6 vadem water / en hoe hooger op hoe beter grond / so dat gy de Stad Z. van u hebt / maer weest soorgvuldig voor een lang uitstrekend zand van Schoele-punt, dwars van 't Ipswichs water.

Harwich. Altaar.

Maer als gy uit de N. komt om Harwich in te loope / en dat gy de Whiting essen voor by zyt / so verre als Bawdsey Clif, so houd Orfords Kerk en Kasteel open van 't Clif, en dat brengt u by van Andrews. En als gy de Buurbakens siet / so houdse over malkander / en loopt 'er op in op 4 of 5 vadem / of elders wat meer met hoog water / en loopt dan in omtrent by 't punt: 't gat gaet N. N. W. in: gy moet de Altaar myde / maer aen beide kante langs zeile by de eene kust of d'ander / maer langs de O. kust is 't best / want binnen synde van 't zeil gestreke worde / uitgenome gy loopt aen de kust / daer meugt gy voor de Stad / waer gy begeert / ten anker lope op 5, 6, 7 vadem / gy moogt verder gaen in de kogt / om dat 't daer over al klaer is.

De Andrews is een smal punt van kleine steene een weinig van Landguardpunt, dat met laag water droog valt. Aen de Z. W. kant van die punt legge verscheide hopen kleine steenen / die met spring gety droog vallen: maer als gy 2 buurbakens over een hebt / so loopt 'er op aen. En als gy Harwich uitloopt / so brengt de toorn van Bawdsey open van 't land bezuide Bawdsey, so zult gy de Andrews misloopen.

De Andrews.

De Rugge, by d'Engelsche de Ridge genaemt / is een bank van grote stene / leggende bezuide de Andrews, daer is met leeg water maer 4 of 5 voet. 't Merk om die te myde / is / de 2 Buurbakens te Harwich obeeeen. En so gy de Harwich Moole in 't noord-end van de klip laet loope / so zult gy daer regt oploope; maer so niet / so loopt gy by: 't Leid N. O. en Z. W. / en is seer smal. Buite de Altaar, en binne de Rugge, dwars van Andrews, is de Rygrond daer een goede kede voor scheepen is / met 4 of 5 vadem met laeg water. 't Merk daer van is de Wind-mole aen 't N. end van Harwich klif: en de bake van Bawdsey-klif. over 't N. O. punt van de wal / die van Landguardfort ten noorde loopt. Bevoosten de Andrews tusse Landguardfort en Woodbridge-haven, digt aen de kust legge de Platters, zyn eenige hopen en banke kleine stenen / dewelke om te myde / gy niet nader moet komen dan op 4 vadem. Hier af noorde na Woodbridge-haven leid een kleine droogte / die 10 voet met laeg water heeft. Gy moetse myde / en niet nader komen dan op 5 vadem. De West Roks is een groote meenigte van banke aen malkanderen / hebbende eenige kleine zwinnen of gaten onder een; de grond is van verscheide gedaente / een party zand / een party steen groot en klein. Op eenige plaetse is 't droog / en op de meeste andere plaetsen 2, 3, 4, 5 voet met leeg water. De grond is oneffen / en strekt hem een kleine myl N. O. en Z. W. uit; maer N. W. en Z. O. een groote myl aen de west kant legge eenige droogte / die daer aen behore: en aen de noord kant leid 't Corkzand, tussen beide loopt een klein zant van 7 voet water. En de Z. W. kant leid van de ton op de Gunfleet N. ten O. en N. N. O.: gy meugt aen de zuid kant niet nader komen dan op 7 of 8 vadem. 't Merk van dit zand is Harwich kerk een weinig nader aen Landguardfort, dan aen Harwich-Clif. De Cork is een zand / aen de noord-kant van de West-Roks steer na aenlopende / valt met leeg water droog / en leid een groot halve myl van Landguardfort, en Z. O. ten O. van de uiterste hoek van de Andrews, 't Merk om het by te loope is / de Harwich kerk te brenge aen een zwarte brouwery / die een weinig binnen 't land staet. De Cutler is een droogte / leggende N. O. van Bawsey klif daer is met leeg water maer 6 voet op. Dit zand leid zeer boos / nadien de vloed en ebbe daer beide regt op sette; daerom als daer een Schip aen de grond raekt / 't kan der qualyk weder af komen. Gy meugt 'er op 4 vadem by komen. In 't baerwater is 5 en 6 vadem. Dese droogte is meest rond en zeer harde grond. 't Langs-merk is / als gy Harwichs toorn een zeils breete open hebt van Felsteeds Clif. 't Dwars merk is / de Bawdsey toorn aen 't noord end van een dik bosch aen de waterkant / dan is de toorn van u N. W. 5 grade westelyker. De Middelgrond is een bank / tusse Orford-haven en Orfordnes, een weinig buite de kust / daer op is 18 voet met laeg water. Maer tussen dese bank en de kust is 5 en 6 vadem. Het leid omtrent een derdendeel van de Whiting, en 't strekt hem by de kust langs: tussen dit en de Whiting is 6 en 7 vadem,

De Platters. De West-Roks. De Cork.

De Middelgrond

De Reede van HARWICH, HANDFORD= WATER en WOOD BRIDG HAAVEN met alle de Banken is gelegen in de NOORD ZEE aen de Oost-kust van ENGELAND op t Inkoomen van de R. van London.

t AMSTERDAM by en door GERARD VAN KEULEN met Previlegie

TENDERING HUND
Tendering Districkt

SAMFORDE HUND
Samforde Districkt

COLNES HUND
Colnes Districkt

WILFORDE HUND
Wilforde Districkt

HORSY EYLAND

FOWLEY EYLAND

Handford Water

Harwich

Landouar'd Fort

Woulton

Naze

Wallet

the Wallet

Anker Grond

Stone of Steene Bank

Corck Sand

West Rocks

Corck

Coldermores Cat

Gunfleet

Boey

Naze Rocks

Platters

Langard Stone

Felsto Road

Felsto Reede

Felsto Bank of Bacon

Flerste Cliff

Felixtow

Ferry House

Orwell Haven

Ipswiche

Harwich Haven

Marsh Land

Falkenham

Balsey of Wood Bridg Haven

Balsey Cliffe

Balsey Kerk

Balsey Wood

Alderton Kerk

Hoseley Kerk

Hosely Bay

Orford Haven

THE SLEAD WAY

West leading Mark for the Slead way

West leident Merk van de slead way

East leading Mark for the Slead way

Oost leident Merk voor de Slead way

Aldus loopt de Stroom

Anker Grond

Een Duytsche Myl of 4 English Miles

DE NOORD ZEE

De Onion. De Sleedweg.

De Onion is rond leggende bezuide Orfordneſs regt in de ſtroom / daer op met leeg water 14 en 15 voet. De Sleedweg, door dewelke de ſchepe pas binne 't Sand tot Orfordneſs konnen komen / gaet 't Swin op en af. Als gy Bawdſeys toren / synde de hoogſte grootſte toorn daer omtrent / ſtaende omtrent een vierendeel van een myl van de kuſt een weinigje open van de noordkant van Bawdſey Clif in 2 of 3 bomen houd / dan is de kerk N. N. W. van u / en deſe merken houdende / zo zeilt Z. Z. O. uit in 't beſte vaerwater van de Sleedweg, bevryd voor de zuid enden der zanden van Orford, en ten noorde van Cork in de Weſt-Roks; en zo gy de toorn van Bawdſey aen 't noord-end van Bawdſey-Clif brengt / dan zal dat N. ten W. van u zyn / en gy de Weſt-Roks te na; maer houd gy de toren van Bawdſey N. W. van u / zo komt gy te na 't zuid end van de Schipswaſz. Als gy van Bawdſey de Sleedweg afloopt / dan is die N. N. W. van u / en de diepte zal zyn 4, 5, 6, 7, 8 en 9 vadem. Loopt dan Z. W. ten W. en W. Z. W. / na dat de wind is / en dat zal u leide naby de ton op Gunfleet, zo zyt gy op 't Swin, en als gy op 10 en 11 vadem komt / ſo gaet zuid op na de ton op Gunfleet toe. De Sleedweg is een oneffe grond / gy hebt 7, 8 en 9 vadem / en de naaſte werp op 4 en 5 vadem.

De Whiting.

Tuſſen Alboroug en Dunwich, omtrent half weege / leid een boſch / dat hoog is aen beide enden / en in 't midden laeg / gelyk een zadel / dat men in 't gemeen eerſt ſiet / als men omtrent dit land komt te verbaſten / en is ook 't kenbaerſte op de kuſt van 't land / buite zuidwaerts is de gront wyt laeg en blinkende. Omtrent een myl bezuide Alborougs leid Orfordneſs, en tuſſen beide zyn 2 boſſen / die gy van verre ſiet gelyk kaſteele: tot Orfordneſs ſtaet een laege Toren in een groot kaſteel / met een breede Toren / met open venſters daer in / als een Kerks Toren. Voor Dunwig kond gy ten anker loope / om dat daer goed legge is / op 8 of 9 vadem water / met eenige ſagte gront. Voor Alboroug is de beſte Reede op de geheele kuſt daer omtrent op 6 of 7 vadem water.

De Whiting is een klein lang zand / leggende bezuide Orfordneſs regt in 't vaerwater / geſtrekt N. O. ten N. en Z. W. ten Z. een klein myl lang / en 3 kabels langte breed. 't Zuydend leid verder van 't land dan 't noord end: daer is niet bove 5, 6 voet op met leeg water; 't is ook breeder / hebbende 4 vadem water. Zo gy uit den noorde komt / ſo loopt gy daer beweſte toe. Gy kond ook beooſte de Whiting, tuſſen deſelve en Bawdſey langs zeile. 't Noord eind van de Whiting leid digt langs de kuſt / en Z. Z. W. van de Vuurbaeke op Orfordneſs 1 myl. Dit zand is ſo uitnemend ſteil en ſcherp / met de eene werp hebt gy 9 vadem / en de naeſte daer aen maer 5, en dan zyt gy daer geen Schips langte van / en eer gy 't lood wederom werpt / ſo zyt gy daer op / want ſo gy voor aen de gront zyt / ſo hebt gy aen de agter ſteve nog 5 of 6 vadem. All langs de binne kant is 't ſeer ſteyl / zo dat gy niet vaſt kend als maer met de uiterkant / gy meugt daer by langs loopen op 5 vadem / tot dat gy binnen 't zand komt. Als gy uit den noorden komt / en wilt binnen de Whiting doorzeilen / zo moet gy digt by de kuſt langs loopen / en dan Z. W. omtrent by 't punt van Orfordneſs, tot dat gy komt binnen 't N. punt van de Whiting. Als de Toren van Orford Kerk N. W. van u is / dan zyt gy dwars van de Whitings N. punt. En binnen zynde / ſo zeilt wat zuidelyker / te weten Z. W. ten Z. na Bawdſey Clif.

't Merk van de Whitings Z. end / is de Toren van Alderton, ſtaende benoorde de Kerk van Oaſſy, die een laege platte breede toren heeft / hebbende een zeer hooge vierkante Toren / alhoewel zo groot niet als de Toren van Bawdſey, W. 8 grade noordelyker / en de Toren van Bawdſey W. ten Z. 2 graden zuidelyker. Men ſegt van een ronde droogte by 't Z. end van de Whiting, dat de Ketelbodem genaemt word.

Het Bawdſey-zand.

Buiten de Whiting leid 't Bauwdſey-zand, geſtrekt N. O. en Z. W. 1 myl lang / en 2 kabels langte breed. 't Grootſte gedeelte valt met leeg water droog. 't Merk van 't Z. end is de Toorn van Bawdſey N. W. / dan ſtaet de Kerk na 't Z. open van een weinig toppen van bomen. Dit end leid een groote myl van de kuſt / en is ſeer ſteil / hebbende digt aen 8 en 9 vadem / daer valt een ſterke ſtroom by langs. 't Merk van 't N. end is 't Kaſteel van Orford N. ten W. 5 grade weſtelyker / de Vuurbaken Noord 6 grade ooſtelyker. Dit end leid van 't Z. end van de Whiting, Z. O. ten O. een half myl. De diepte tuſſen beide is 6, 7, 8, 9 en 10 vadem / maer aen de O. kant 8, 9, en 10 vadem / en aen de W. kant 7 en 8 vadem. Dit zand leid W. ten N. wel ſo noordelyk van de Kerk van Alderton, en van de Kerk van Bawdſey W. wel ſo zuidelyk. De Kerk van Bawdſey is dan ook aen 't Noord end van een kort boſch. De Schipswas is een zand buiten de Bawdſeyſand, leggende N. ten O. en Z. ten W. 2 kleine myle lang maer ſmal; van 't Z. end loopt een Haak aen de N. W. kant af / dit is een periculeus zand / om de ſterke ſtroom / die daer by langs valt / al is 't dat 't grooſte gedeelte met leeg water droog valt; een Schip dat daer op verlore gaet / zal in 3 dage daer op verſtonde worde door de ſtroom / 't Merk van 't N. end is de Kerk van Orford N. W. anderhalf myl / en een groote myl van de Vuurbakens. 't Merk van 't Z. end is de Toren van Bawdſey N. W. / 5 grade weſtelyker / 2 groote myle van de kuſt. De Z. O. kant is zeer ſteil / synde digt daer by 10 vadem / maer de N. W. kant is zo ſteil niet / gy meugtſe op 7 of 8 vadem langs loopen / alleen u maer voor de Haak wagtende. 't Z. end is platter dan 't N. end. De diepte tuſſen dit zand en de Bawdſey-land is 8, 9, 10, 11 en 12 vadem / en een half myl buite dit zand na 't ooſte is 'er 15 en 16 vadem.

De Schipswas.

De Gabberd is een zand beooſte 't Schipwas 2 groote myle leggende Z. en N. een half myl lang / en een kabels langte breed / daer op is maer 12 of 13 voet met leeg water / en heeft aen beide kante goede gliping of drooging. 't Leid ſchaers 4 myle O. Z. O. van de Kerk en 't Kaſteel van Orford. De diepte tuſſen de Gabbert en Orfordneſs is naby 18, 19 en 20 vadem / alleen een half myl W. N. W. van 't N. end hebben wy 2 werper daer af / 27 vadem. 't Z. end leid van 't N. end van de Galloper, na giſſing / derdehalf myl N. W. ten N. / de dieptens tuſſen tween zyn 14, 15, 16, 17 en 18 vadem.

Alborougs-Knape is een zand / dat leid 1 groote myl van Orfordneſs, beooſte Alboroug. 't Merk om daer op van te lopen / is / als gy Orfordneſs Kerk een groot zeils breete van 't Kaſteel open houd. Op dit zand is maer 2½ vadem met leeg water / en ſo gy daer buiten komt / ſo hebt gy 16 vadem / maer binnen 12 of 14 vadem water.

Nader Beſchryving van een Engelſche Auteur

Directie om over de Spits door de Wallet, en by de Naaze in Harwich te zeilen.

Har. Wich. Toa van de Spits.

De Rivier de Theems door het Konings-diep af komende / en dat men over de Spits in Harwich wil zeilen / zoo moet principael op het Ty gelet werden / want de Ton van de Spits met leeg water maer op 5, 6 a 7 voet water legt / en de paſſagie diſkwils verandert / zo dat men de eene tyd meer water als een ander tyd vind. De gezegde Ton legt op de weſt kant van Gunfleet-zand, en op de ooſt kant van Buyens-zand, ſtrekkende zuden ten ooſten van een platte diſkke Toorn / Great holland-church genaemt / dat u de paſſagie tuſſchen hun beiden doet kennen / alwaer men doorgezeilt hebbende in de Wallet komt / dat om de Gronden / die daer buiten leggen / een zeer goede Reede is / daer men in 5, 6, 7 a 8 vadem water kan ankeren.

Wallet. Goede Reede.

De Naze.

Verders in de Wallet zynde / zo ſtuurt men na de Naze, dat aen een Huis met Bomen daer by wel is te kennen / en om de Stone-bank te myden / zoo houd de Toorn van Harwich en Harwich-beacon Clif in een / en dit zal u tuſſchen de Naze en de Stone-bank, als ook tuſſchen de Pyn-bank en de Ridge door / in de Rowling ground brengen / daer de Schepen in 3 à 4 vadem water konnen ankeren: Synde het Merk / van de beſte plaets om hier te leggen / de Wind molen van Harwich omtrent 2 Windbooms lengte van Harwich-Clif open te brengen.

Stone-bank. Rowling ground.

Om van de Naze; tuſſchen Cork-ledge en de Ridge door te zeilen.

Daer is een ander Canael om van de Naze tuſſchen Cork-zand en de Ridge door te zeilen / in 5, 6, a 7 vadem water; wanneer men de Bomen van de Naze Zuid-weſt zo lang van zich moet houden / en N. O. aenlopen / tot dat men de Toorn van Harwich aen de Brouwerye / die benoorden Landguardfort legt / gebragt heeft / en is men dan by van de Corckledge of Rif; dit vaerwater werd meeſt by Colliers gebruikt / die om de N. ſeilen.

Andrews.

Wanneer men in de Rowling-grond is / en dat men na Harwich zonde willen zeilen / zoo houd na aen de Andrews, dat een ſteile Zand bank is / die van Landguardfort afſtrekt / welke met leeg water droog legt / en daer met de voor ebbe een harde ſtroom over gaet. Om een klein ſteenachtig Bankje / de Alter genaemt / dat 1½ kabellengte Weſt van Landguardfort legt / te myden / (want daer met leeg water maer 5 a 6 voet water op is) zo kan men beweſten het zelve / en tuſſen Harwich-Clif doorzeilen / na dat het water gewaſſen is / want uw Schip dieper als 15 voet gaende / zoo moet gy na de bloed wagten / om de Glutton, dat een ſmalle Bank is / die dwars van 't Brouwhuis (dat even benoorden Landguardfort legt) het vaerwater overſtrekt / te komen te paſſeeren / en daer na weer dicht aen de Bank van Landguardfort houden / om by van de Griſſle, die tuſſchen de Wal en Harwich legt / te zeilen; zynde op de Griſſle met leeg water maer 3 voet water. Ook loopt 'er noch een ſmalle kreek tuſſchen de Griſſle en de Guard, daer met leeg water 9 voet water is; maer als men Dover-court-church van de Stad Harwich open gezeilt heeft / zoo zyt gy by van beide / en komt gy voor de Stad in 5 vadem water ankeren / daer het ſecuur leggen is / want zo al een van u ankers tegen de Wal dreef / het in een zagte gront zoude komen te zitten. Een zuide Maen maekt hier hoog water / en met ſpringtyde ryſt en valt het water 15 a 16, en met ordinaire tyden 10 a 11 voet.

Alter. Glutton. Griſſle. Guard. Harwich haven.

Om door de Sledway in Harwich te zeylen,

Gun Fleet

By de Ton van de Spits zynde / en dat men daer niet over wil zeilen / zoo ſtuurt langs Gunfleet-zand in 7 a 8 vadem na beneeden / tot dat de Ton van de Gunfleet outrent een half myl van u is / wanneer men niet min-

der als in 9 vadem water moet laten komen / alzoo daer een kleine droogten Oost-Zuyd-Oost is omtrent een kabel lengte van het zand / door 't welk / en Galmores-gat. de Vloeden sterk in de Wallet trekken / zoo dat met stilten dezelve u gemakkelyk op Gunfleet-zand zoude zetten / welk Zand zich Noord-Oost en Zuyd west uitstrekt / en op verscheide plaetsen droog valt; de Ton van de Gunfleet legt Zuyd Oost ten Oosten / iets oostelyker van de Naze. By de Westroks mag men in 7 a 8 vadem by langs lopen / in de Sledway, Balsey-church of Kerk Noorden ten Oosten en Noord Noord-Oost van u houdende / tot dat gy de Toorn van Harwich en het Brouwhuis / dat eben benoorden Landguardfort legt / in een gebragt hebt / dat u by van Corkledge zal brengen / op welke met leeg water maer 2½ vadem water is; en stuurt dan Westelyker / Orford-Kerk en Kasteel een Windbooms langte van Balsey-Clif open houdende / tot dat de Vuurtoorns aen een zyn / die gy moet houden / tot dat gy de Andrews gepasseert zyt / wanneer men zich na 't voorige / dat om in Harwich te zeilen gezegt is / van reguleeren: de Platters mag men tot op 5 vadem aenloopen / op welk zand met laeg water maer 2 a 3 voet water is / en op de Ridge 7 voet / het Cork-zand valt heel droog / en strekt zich Noord oost en zuid-west in lengte een halve / en in breedte een vierde myl.

Toν van de Gunfleet. Westrocks.

Westrocks is een steen of rotsachtige Bank / Noord-Oost en Zuid West omtrent ¾ myl lang / en een halve myl breed synde / en valt dezelve op verscheide plaetsen droog; tusschen de zelve en de Cork loopt een kleine passagie.

Westrocks.

Om uit Harwich door de Sledway te zeylen.

ZOo houd dicht aen de Bank van Landguardfort, zorg dragende met een ebbe de Andrews niet na te komen; en als gy de Vuur-toorns in een hebt / zo zeilt daer op / tusschen de Andrews, Ridge en Platters door / tot dat gy de Kerk en Kasteel van Orford een Windbooms lengte van Baudsey-Clif open gebragt hebt; alzoo continueerende / tot dat de Toorn na Harwich aen het Brouwhuis is / en zeylt alzoo de Sledway uit / Balsey Kerk Noord Noord West houdende: doch so gy uit moet labeeren / zoo laet aen de eene kant Balsey kerk aen de twee Boomen / die aen de Noord kant van 't Bosch staen / komen; en voor de andere kant soo brengt de Kerk 2 Windbooms lengte open van 't Clif, of anders soo laet het na de Westroks oberstaen / tot dat Balsey Kerk Noorden ten Oosten van u is / en na de Schipswash en Balseysand, tot dat de gezeide Kerk Noord-West ten Noorden van u zal syn. Baldsey en Bauwsey is eens.

Balsey-zand.

Baldsey-zand, het Zuid-end van 't selve / legt Noord-West half West van Balsey-Kerk, en een myl van de Wal / en is styl / synde daer 8 a 9 vadem dicht aen de Bank. De Merken van 't noord end is 't Kasteel van Orford, tusschen 't Noorden ten Westen en Noord Noord-West / en de Vuur toorn Noorden en half oost van sich te hebben / en legt dit ¾ myl van de Wal. Een groot gedeelte van deze Bank valt met leeg water droog.

Schipwash-zand legt buiten de Balsey-zand en de Whiting, en strekt zich Noorden ten Oosten en Zuiden ten Westen 2½ myl in lengte / doch is seer smal buiten het zuider eind / dat breeder is / en daer de Merken van zyn / Blysand Kerk noord west half west / een groote 2 mylen daer af / en de Kerk van Orford noord-west / en de Vuur toorn noord noordwest half west van u synde / soo heeft men de Merken van 't noord-einde / en valt dese Bank meest droog met leeg water.

Schipwash-zand.

Whiting-zand legt noord oost ten oosten 1½ myl in lengte / Balsey-kerk heeft men west ten zuiden / en west zuid west aen 't zuid einde van sich / en Orfords Kasteel noord-west ten westen aen 't noord-einde / daer 5 vadem is.

Whiting zand.

Woodbridge-haven is een Baer haven / die aen 't west-einde van Balsey-Klif legt / en alzo de Baer dikwils verandert / en daer met leeg water maer 3 voet water op blyft / soo is best zich van een Loots te bedienen; een zuiden en zuiden ten oosten Maen maekt alhier hoog water / en ryst het water met springtyde 15 voet.

Woodbridge haven.

Culer is een klein Bankje / dat een vierde myl dwars van Balsey-klif legt / op 't welk met leeg water 6 voet water is / en 2 vadem tusschen het selve en 't Klif; om het te myden / soo moet men de Toorn van Harwich eben open van Felixe-Klif houden.

Culer.

Hosely-bay is een goede plaets (alzo daer rondom van buyten droogtens en banken leggen) om te ankeren; alhier vind men een goede en schoone grond.

Hosely-bay.

Om van Sledway, door Hosely-bay uit Orfordnes te zeilen.

UIt de Sledway, soo zeilt tusschen Balsey-klif en Balsey-zand (daer van de Merken hier voren gezegt syn) door / in Hosely-bay, en zoo de Wal houdende / die wel kan aangelood werden / benedewaert na de Nes, dat sonder eenig gevaer afgelabeert kan werden. Orfordnes is een laege Zand strand / daer 2 Vuur toorns op staen / doch de Kerk en Kasteel zyn hoog / en konnen wel 4 a 5 mylen ver gezien werden / de 2 Vuur toorns in een te houden is het Merk / om tusschen de Schips wasch en Alboroughs Knaps door te zeilen.

Albrough-knap is een kleine Zand bank / die recht Oost omtrent anderhalf myl van Albrough-Kerk legt / en is met leeg water daer 2 vadem water op het selve. Orford-Kerk en Kasteel in een te houden / is mede een goed Merk / zoo wel als de 2 Vuurtoorns in een te houden / om by hier van te zeilen. Tusschen de Bank en de vaste Wal / vind men van 11 tot 5 vadem water / gaende weg / na de Wal droogende / doch buiten de Bank komende / vind men 16 a 12 vadem water.

Albrough-knaps.

Om van de Boey Ton van de Spits, buiten Longsand en Kentish-Knock om te zeylen, na het Noord-Voorland.

BY de Spits synde / soo houd in 7 a 8 vadem water langs de droogte van de Gunfleet, ook in deselve diepten / soo de wind contrary synde gy af moest labeeren / tot dat de Boomen van de Naze Noord Noord West van u zyn / en stuurt dan Noord Oost ten Oosten en Oost Noord-Oost aen / tot dat gy de Boomen van de Naze west ten noorden van u gebragt hebt / en naderhant noch oostelyker / tot dat gy 17 a 18 vadem water sult hebben / om by van Longsand head en Kentisch knock te zeilen / moetende men in geen droger water komen / en dan stuurt men met een ebbe Zuyd Zuyd-West / en met een vloed Zuid-Oost ten Zuiden en Zuyd-Oost aan / na dat het Ty sterk gaet / en deze cours sal u by 't Noord-Voorland brengen.

Als gy by de Kentish knock zyt / so kunt gy het Noord-Voorland zien / leggende deze Bank Noord Noord-oost iets oostelyker van S. Pieters Church of Kerk, die op 't Noord-Voorland staet / doch moet men seer klaer weer hebben / soo men aen Longsand-head het Noord-Voorland sal sien / anders legt Longsand head oost zuid oost / en zuid-oost ten oosten omtrent 4 mylen van de Naze; by de Knock maekt een Noorden en Zuide Maen hoog water.

Indien men in 17 a 18 vadem water synde / buyte Goodwinzand wil omzeilen / soo stuurt oostelyker / na dat gy 26 à 28 of 30 vadem water bekomen hebt / en houd dese diepten / tot dat gy de Vuurtoorns / die op 't Zuyd-Voorland staen / in een gebragt hebt / om by van 't Zuydzand-head te blyven / of anders zo zeilt het Land van Doever open van 't Zuyd-Voorland.

Om van de Spits buiten de Westrocks en Schipswash om, de Rivier af te zeylen.

VAn de Spits, so houd in 7 à 8 vadem water langs de Gunfleet en Westrocks na beneden / en af labeerende / soo loopt niet verder over na de Sunk als in 12 vadem water. De Schipwash is mede steil om aan te loden / sullende men 10 vadem water dicht daer aen hebben / en legt Noorden ten Oosten en Zuyden ten Westen in lengte / doch so men het niet droger als in 16 vadem water laet komen / sal men een half myl daer buiten blyven.

Galloper-zant.

Galloper zand legt Noorden ten Oosten en Zuiden ten Westen 2 groote mylen in lengte / doch is seer smal / en niet boven een kwart Engelsche myl breed / op het selve is met leeg water 2 vadem water / en is mede zeer steil: de stroom loopt Noord-Oost ten Oosten en Zuid west ten Westen zeer sterk daer over heen / en een zuide en Noorden Maen maekt 'er hoog water: het zuider eind legt Noord Oost half Noorden 6 groote mylen van 't Noord-Voorland, en 't noorder-end Zuid-Oost en Zuid-Oost ten Oosten omtrent 6 mylen van Orfords-Kasteel: de dieptens van dit zand na de Schipwash syn van 20 tot 15 vadem water / en aen de Zuid-Oost-kant van dit Zand van 18 tot 26 vadem.

Gabbard-zand.

Gabbard zand legt Noorden ten Oosten en Zuid ten Westen omtrent ¾ myl in lengte uitgestrekt / en is omtrent een kabel-lengte breed / het noord eind legt Zuid Oost ten Oosten / en Oost-Zuid-Oost omtrent 4¼ myl van Orfords-Kasteel, en 3 mylen Oost van de Shipwash, en iets minder van de Galloper, tussen welke twee Zanden men van 16 tot 18 vadem water zal binden / en tussen de Gabbart en Orfordnes van 18 tot 20 vadem; West noord-west van 't noord eind is een kleine Holk geen kabel lengte groot / alwaer men 26 à 27 vadem water heeft.

De Falls.

De Falls is een smalle Bank / doch byna 4 mylen lang / strekkende noorden ten oosten en zuiden ten westen in lengte / het noord-eind legt oost noord-oost omtrent 4¼ myl van de Vuren van 't Noord-Voorland, en het zuid-eind oost-noord-oost half noord 4 kleine mylen van 't Zuyd-Voorland, en Noord westelyk van Calais, het zuid eind is het droogste / daer men 3½ vadem water vind / en aen het noord eind is 5 vadem. Verder is dese Bank steil om aen te loden / want men dicht aen deselve 20 vadem zal werpen.

De Falls.

De Rips-raps of het Vrouwe zand legt Z. ten W. ½ W. omtrent 3 Duytsche mylen van 't Zuid-Voorland, en op deselve streek Romans zand / omtrent 1 Duitse myl van 't Zuyd-Voorland, waar op met leeg water 24 en op het Vrouwe-zand maer 14 voet water is.

Van

Paskaart van t
CANAAL
ENGELANDT SCHOTLANDT en YRLANDT
Naaukeurig opgesteld en dienstig voor die achter Yrland ontdecken
t'AMSTERDAM
by Johannis van Keulen Boekverkooper en Graadt
Boog-Maaker aan de Nieuwen Dyk in de
Gekroonde Leets-man
Met Privilegie voor 15 Jaer

ENGELANDT

SCHOTLANDT.

YRLAND.

Hitland
Orcades I.
Rattenburg
Caithness
Sutherland
Ross
Murray
Lochaber
Argyle
Glasgue
Dunbritton
Rothsay
Farohead of C. Wrath
I. Fero
I. Skye
Rona
I. Roue of Barra
I. S. Kilda
Lewys
Trantents
Dery
Connaugh
Galloway
Leinster
Ulster
Munster
Kinsael
Lymeriek
Waterford
Dublin
Suffolk
Essex
Kent
Hoofden
Calis
Normandie
Britta
Walles
Chester
Carlisle
Southampton
Dorchester
Devonsh
Cornwal
Sorlingues
Heyland
S. Malo
Brazil
Nieuw oost ende Draught
Roksl. P.

Duytsche Mylen 15 in een Graadt
Spaensche Mylen 17½ in een Graadt
Eng en Fran Mylen 20 in een Graadt

WALLIS

ENGELAND

Goudtart

Plymouth

Falmouth

C. Lezard

Cornwal

Mouts-baay

S. Ives-baay

Sorlings Lands einde

Schoon lood

Wazige grond

Wazige grond

Wazige grond

Wazige grond

Old head

Bantre

Zantone C. Clear

Mean head

IERLAND

FRANKRYK

Morlaix

Penmark

Port Labbe

Heysand

Parker

La Chapelle

Verklaaring van 't Gety.	A. Waasgrond gemengt met Zand en swarte spikkels.
A. N. en Z.	B. Kleine Keyjes als Erwten en Wikken en Waasgrond.
B. N. ten O. en Z. ten W.	C. Fyne swart gespikkelde en Waasige grond welke somtyds niet aan het speer houde wil
C. N.N.O. en Z.Z.W.	D. Roodagtige grond swart gespikkelt. met roode Garsten sroo. Schulpen en Waasgrond.
D. N.O. ten N. en Z.W. ten Z.	E. Sagt schuur sand. Schulpen. en gebrooken Naalden. ook op eenige plaatsen. Wasige
E. N.O. en Z.W.	en Semelige grond.
F. N.O. ten O. en Z.W. ten W.	F. Groote verrotte Schulpen. Keyen als Boonen. witte en swarte.
G. O.N.O. en W.Z.W.	G. Roodagtige grond ..... Schulpen en Naalden.
H. O. ten N. en W. ten Z.	H. Grof rood gruys. witte Keyjes. Sand met sroo en Schulpen.
I. O. en W.	I. Grof grond. groote gebrooken Schulpen. swarte. goede, en roode Naalden.
K. O. ten Z. en W. ten N.	L. Grof sand. als kraal. fyn sand en Waasgrond onder land.
L. O.Z.O. en W.Z.W.	M. Fyn sand. Waasige aarde. en hier en daar rood sand.
M. Z.O. ten O. en N.W. ten W.	De strekkinge der gronden word aangewesen door deese teekens

De bovenstaande loop van 't Gety, en de gedaante der Grond is na de bevinding der Franssen, dog de Diepten in de Kaart na de Hollandsche Oostindische Zeelieden.

De Letters aan't West eynde van deeze trekken ~~~~ beteekenen en de loop van't gety, en de hoedanigheyd der gronden, die elders staan, beteekenen enkel de loop van't gety, zonder reflexie op de gronden.

Te Amsterdam by Joannes van Keulen.

5 10 15

Duytsche Mylen van 15 in een Graad.

Vertoninge en Gedaantens der Landen aande Kuſt van Vrankrijk tuſſen Calis en Hijſand

t' Amſterdam bij I. Van Keulen Boek en Zeekaart Verkooper Met Privilegie

Aldus Vertoont t Land van Calez tot voorby Beunen als men daar langs Sylt

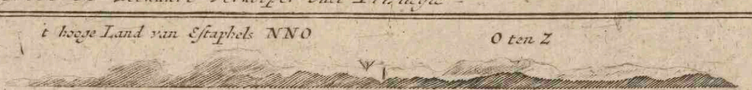

Aldus Vertoont t Land tuſſen Eſtaphels ende Somme

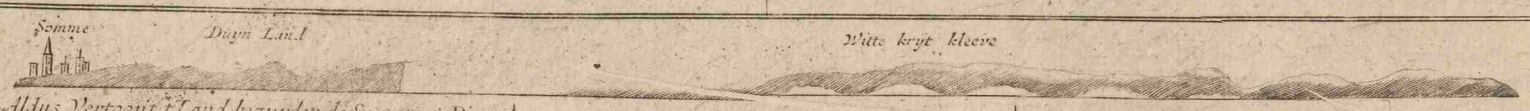

Aldus Vertoont t Land bezuyden de Somme na Diepe

Aldus vertoont 't Land tuſſen Diepen en Feſcamp als men daar bij Langs Sylt 2 myl van 't land

Aldus Vertoont Seijnhooſt en Struijſaard als men daar bij Langs Sylt

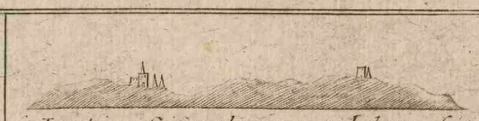

t Lant van Caën als men 3 myl daar of is

Sierenburg en t land daar bevorſte na C. de Hague als t 3 myl Z.O van u is

Aldus vertoont Ornaij 3 myl van u zynde.

Aldus Vertoont Ornaij met de Kilkalle Z.Z.O. 2 a 3 myl van u

Aldus Vertoont Ornaij en de Kilkalle als Ornaij Z.O. 2 of 3 myl van u is

Aldus Vertoont Garnſey O.N.O. van u Zynde

Aldus Vertoont de Weſthoek van Garnſey W. ten Z van u Zynde

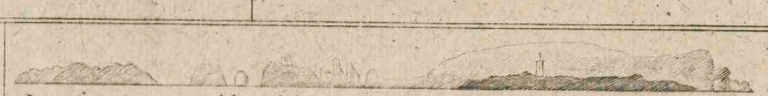

Garnſey Vertoont aldus als t W. eynd ZZO. en t O. eynd ZO. ten O 3 myl van u is

Aldus Vertoont Garnſey als t 3 myl dwars van u is

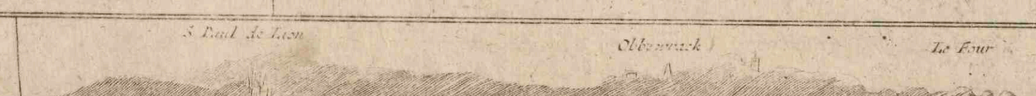

Aldus Vertoont t Lant St. Paul de Lion ende Four 3 myl van u Zynde en daar bij Langs Sylt

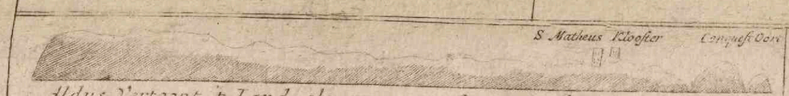

Aldus Vertoont t Land als men van Conquets haven is

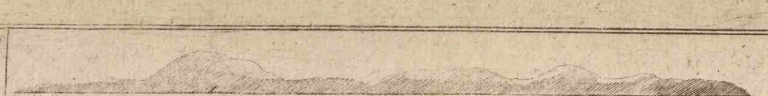

Aldus Vertoont Hijſand als t Z ten W 3 myl van u is

Hijſand Z ten O. 2 myl van u Zynde

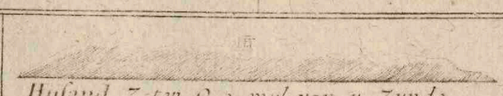

Hijſand Z ten O 3 myl van u Zynde

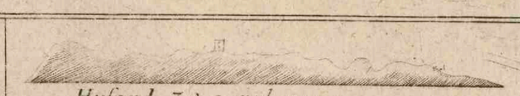

Hijſand ZO 2 myl van u

Hijſand O ten Z en OZO 2 a 3 myl van u Zynde

Hijſand O ten Z 3 myl van u Zynde

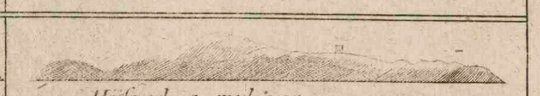

Hijſand 3 myl van u

Hijſand Ooſt 2 myl van u Zynde

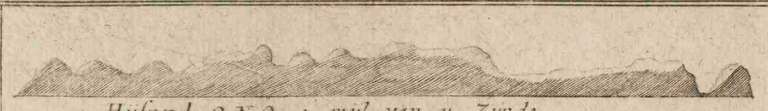

Hijſand O N O 4 myl van u Zynde

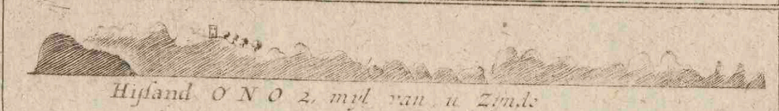

Hijſand O N O 2 myl van u Zynde

Hijſand N O ten O van u ſynde ſo ver als men even van beneden ſien kan

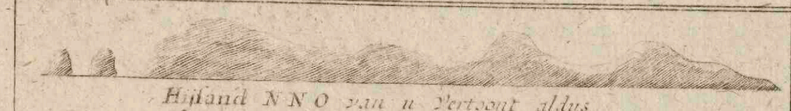

Hijſand N N O van u Vertoont aldus

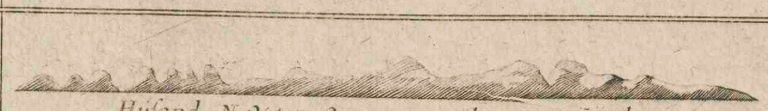

Hijſand N O ten O 2 a 3 myl van u Zynde

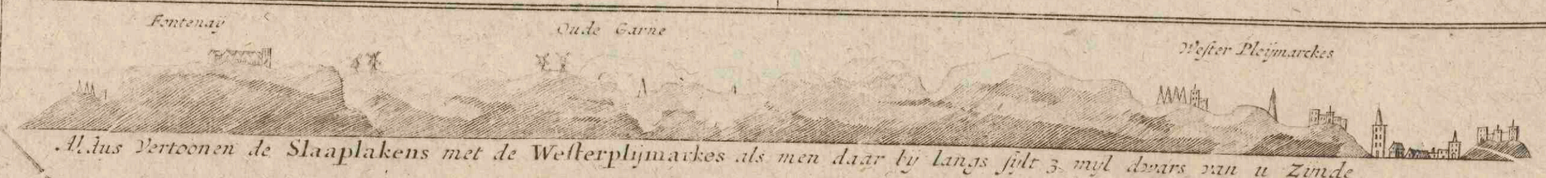

Aldus Vertoonen de Slaaplakens met de Weſterplijmarckes als men daar by Langs ſidt 3 myl dwars van u Zynde

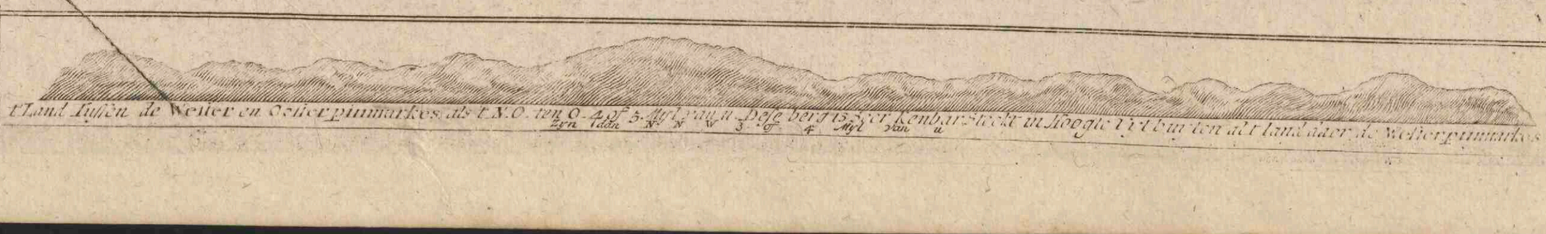

t Land tuſſen de Weſter en Oſterpijmarkes als t N.O. ten O. Zyn 4 Uddn. af 3 N. N. W. 3 myl van u Deſe berg 15 myl van u Kenbaar-heeft in hoogte t'Vt buyten dat land daer de Weſterpijmarkes

Vertoningen en Gedaantens der Landen aan de Zeekuſten van Vrankryk in het Canaal tuſſen Calis en Hyſand.

Aldus Vertoont het Landt van **Calis Cliff** *tot aan* **Camiers** *als men daar by langs Zeylt*

Aldus Vertoont het Landt van **Camiers** *tot verby de* **Revier de Somme** *als men daar by langs Zeylt*

Revier de Somme

Aldus Vertoont het Landt tuſsen **Treppe** *en* **Bouleville**, *als men daar by langs Zeylt*

Aldus Vertoont het Landt tuſsen **Fescamp** *en* **Hable de Graas**, *als men daar by langs Zeylt*

Aldus Vertoont het Landt van **Honfleur** *weſt waarts aan tot* **Corps de Garde**, *als men daar by langs Zeylt*

Dese opdoening behoort aan de voorgaande tot aan Fontenay

Aldus Vertoont het Landt tuſsen **la Madelena** *en* **C. Dranguet**

van **C de Dranguet** *tot* **C Barfleur**

Aldus Vertoont het Landt tuſsen **Pte. de Barfleur** *en* **C de la Hage**, *als men daar by langs Zeylt*

Aldus Vertoont **Ornay**, *als het 3 Mylen van u is*

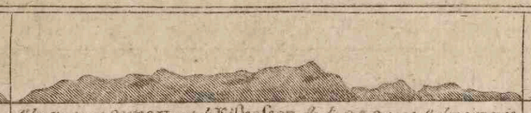

Aldus Vertoont **Ornay** *met de* **Kilkaſsen** *als die O.Z.O. a 3 Mylen van u is*

Aldus Vertoont **Ornay** *ende* **Kilkaſsen** *als* **Ornay** *Z.O. 2 a 3 Mylen van u is*

Aldus Vertoont **Garnzey** *O.N.O. van u Zynde*

Aldus Vertoont de Westhoek van **Garnzey** *als men daar weſt ten Zuyden van is*

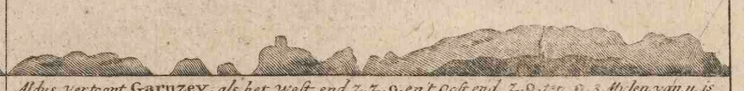

Aldus Vertoont **Garnzey**, *als het Weſt end Z.Z.O. en't Oost end Z.O. ten O. 3 Mylen van u is*

Aldus Vertoont **Garnzee** *als 't 3 Mylen dwars van u is*

Aldus Vertoont 't Landt **St Paul de Lion** *en* **Four** *3 Mylen van u zynde en daar by langs Zeylt*

Hyſand *Z. ten O. 2 Mylen van u Zynde Vertoont aldus*

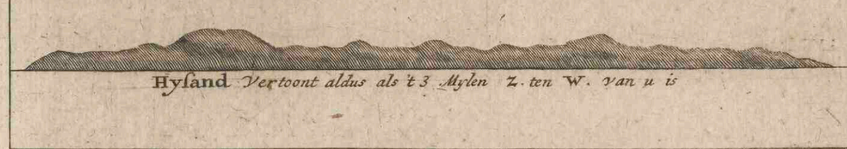

Hyſand *Vertoont aldus als 't 3 Mylen Z. ten W. van u is*

Hyſand *Z. ten O. 3 Mylen van u Zynde*

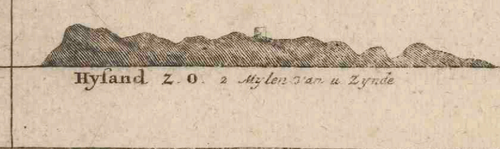

Hyſand *Z. O. 2 Mylen van u Zynde*

Aldus Vertoont **Hyſand**, *O. ten Z en O. Z. O. 2 a 3 Mylen van u Zynde*

Hyſand *O. ten Z. 3 Mylen van u Zynde*

Hyſand *3 Mylen van u Zynde, Vertoont aldus*

Hyſand *O. N. O. 4 Mylen van u Zynde, Vertoont aldus*

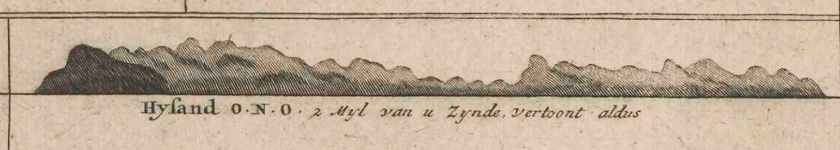

Hyſand *O. N. O. 2 Myl van u Zynde, Vertoont aldus*

Hyſand *N. O. ten O. 2 a 3 Myl Van u Zynde, Vertoont aldus*

Hyſand *N. N. O. Van u Zynde, Vertoont aldus*

Door **Claas de Vries** *Geometra, en uyt Gegeven tot Amſterdam by* **Joannes v. Keulen** *Boek en Zee-kaart Verkooper aan de Nieuwen brug, op de hoek van d'Nieuwen brug steeg, in d'gekroonde Lootsman, met Previlegie voor 15 Jaaren.*

Vertoninge en Gedaantens der Landen aan de Kust van Engeland tussen Doeveren en Dartmouth

Aldus Vertoont Doeveren als men beweste 't Vrouwe Zand door de hoosden sylt

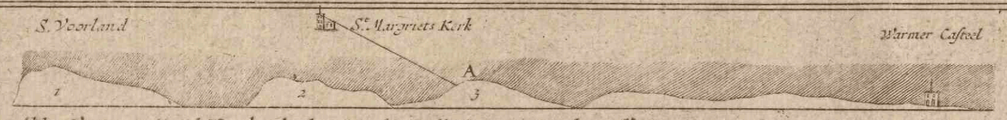

Aldus Vertoont Zuyd Voorland, als gy in de Gull Stroom Syt. hout St. Margriets Kerk een wynig aan de kand Van t 3 de klif gemerkt A dit is t beste merk van de Gull Stroom

Dus Vertoont Fierleij als men daar by langs sylt 3 myl van land

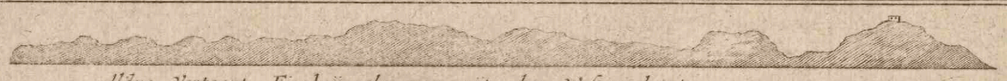

Aldus Vertoont Fierleij als men uyt den Weseen komt

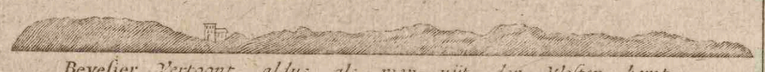

Bevesier Vertoont aldus als men uyt den Westen komt

Dus Vertoont Bevesier met de Kleeven als men uyt den Weste komt en dan langs sylt

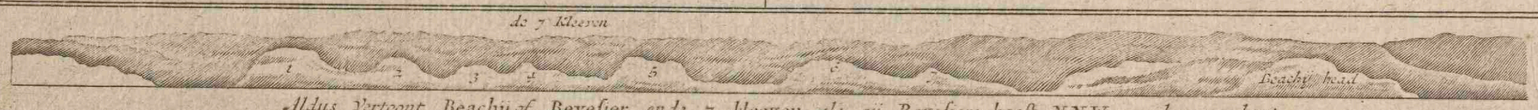

Aldus Vertoont Beachy of Bevesier ende 7 kleeven als gy Bevesiers hooft NNW 2 myl van u hout

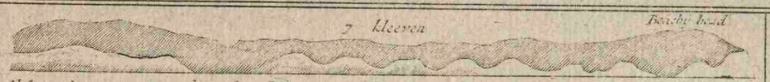

Aldus Vertoont Bevesiers hooft ende 7 kleeven als Bevesier O ten N 2 myl van u is

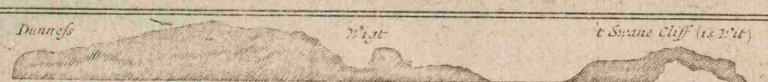

Aldus Vertoont t I. Wigt als gy Dunnes Weste 5 myl, en t Swane Cliff O ten N 2 myl van u hout

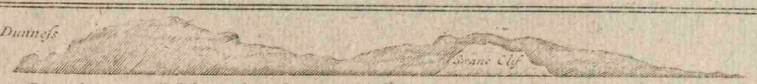

Dus Vertoont I. Wigt als t Swane Cliff N W ¾ westelyke 3 myl van u is

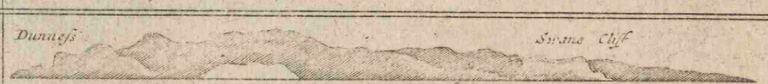

Dus Vertoont I Wigt alst Swane Cliff N ten W van u is

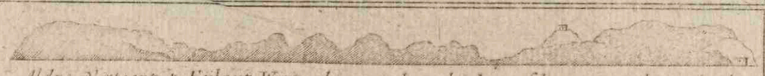

Aldus Vertoont t Eylant Wigt als men daar by langs sylt 2 a 3 myl van land

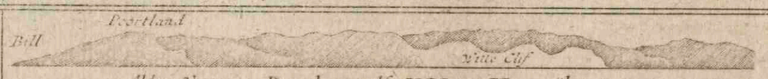

Aldus Vertoont Portland alst N W ten W 2 myl van u is

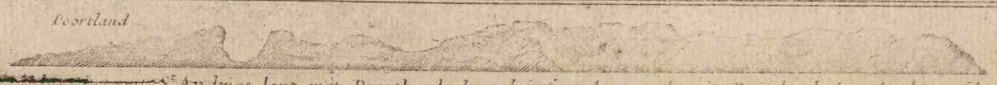

Aldus Vertoont S. Andries lant met Portland daar beweste als men beoste Portland daar by langs sylt

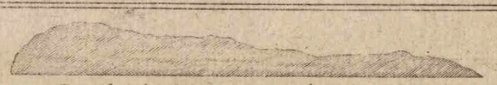

Portland als men van beweste komt

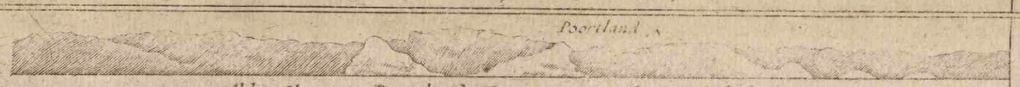

Aldus Vertoont Portland N ten O 2 myl daar af synde

Portland alst N ten W 5 myl van u is

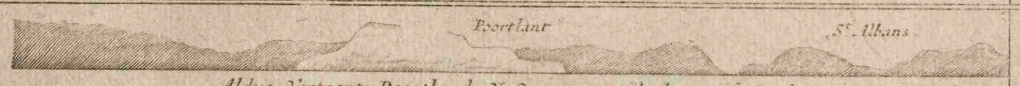

Aldus Vertoont Portland N O 2 a 3 myl daar af Synde

Portland als men van beoosten komt

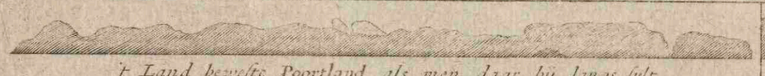

't Land beweste Portland als men daar by langs sylt

Dus Vertoont Portland O N O 3 myl daar af synde

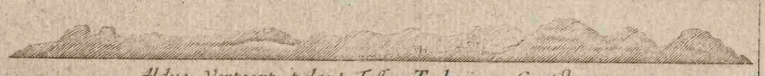

Aldus Vertoont t lant Tussen Torbay en Goutstaart

t Lant tussen Torbay en Goutstaart als Goutstaart Z W ten W van u is

Dus Vertoont t Lant tussen Torbay en Goutstaart als Goutstaart W Z W van u is

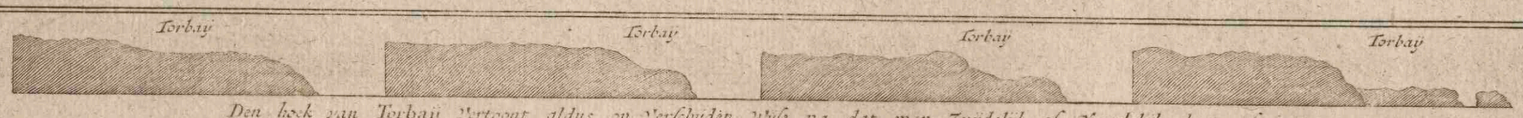

Den hoek van Torbay Vertoont aldus op Verschyden Wyse, na dat men Zuydelyk of Noordelyk daar af is

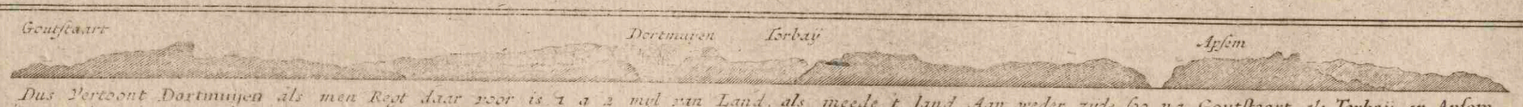

Dus Vertoont Dortmuyen als men Regt daar voor is 1 a 2 myl van Land, als meede t land Aan weder zyde soo na Goutstaart als Torbay en Apsem

Aldus Vertoont de Ingang van Dartmouth en Berry als gy Dartmouth N ten W 2 myl van u hout

t Amsterdam by I. Van Keulen Boek en Zeekaart Verkooper aan de Nieuwe Brug Met Privilegie

Vertoninge der Landen aan de Zuyd Kuſt van Engeland tuſſen Predmouth Bay en de Sorlinges

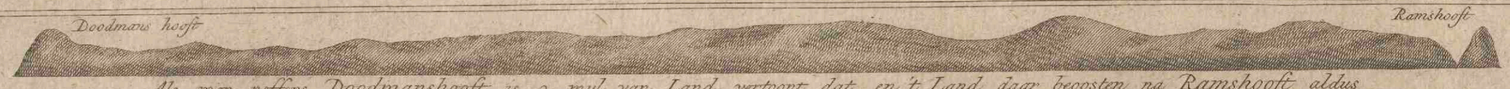

Als men neffens Doodmanshooft is 3 myl van Land, vertoont dat, en 't Land daar beoosten na Ramshooft aldus

Aldus vertoont 't Land beoosten Vaalmuyen als men daar by langs zeyld 1 myl van land

Aldus vertoont de Ingang van Falmouth als Pendennis Casteel N. W. ten N. 2 myl van u is

Aldus vertoont de Ingang van Helfort als de mond van de haven A West 2 myl van u is

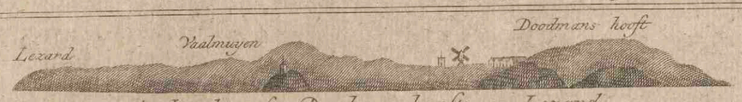

't Land tuſſen Doodmanshooft en Lezard

Aldus vertoont Lezardshoek als 't Oost 4 myl van u is

Aldus vertoont 't Land tuſſen Vaalmuyen en Lezard als men Regt voor Vaalmuyen is

Lezard als 't O. ten N. 4 a 5 myl van u is

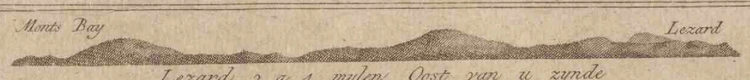

Lezard 3 a 4 mylen Oost van u zynde

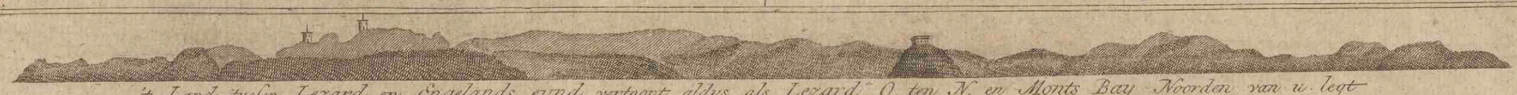

't Land tuſſen Lezard en Engelands eynd vertoont aldus als Lezard O. ten N. en Monts Bay Noorden van u legt

Dus vertoont Engelands eynd en 't Land daar beoosten, als 't N. N. W. en Monts Bay N. O. ten N. en N. N. O. van u is, 1 myl van land zynde

Engelands eynd, als men uyt der Zee daar op aan komt

Engelands eynd, als 't Z. O. ten Z. 5 a 6 myl van u legt, en de Ronde berg daar benoorden, Oost, dan kan men 't leege land tuſſen beide even zien

Engelands eynd, Oost van u zynde

De Sorlinges O. N. O. van u

De Sorlinges Z. O. van u zynde

De Sorlinges 4 a 5 myl van u

De Sorlinges Z. W. van u

De Sorlinges Z. O. ten O. van u

Aldus vertoonen de Eylanden van de Sorlinges, als gy de Molens W. ten Z. 2½ myl van u houdt

Aldus vertoont 't Land tuſſen Engelands eynd en C. Cornwal of 't I. Breesand, als men agter Engelands eynd is

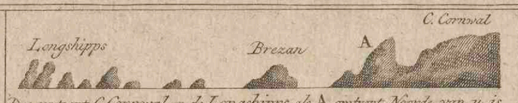

Dus vertoont C. Cornwal en de Longships als A. omtrent Noorde van u is

Caap Cornwal O. ten Z. van u en daar zoo ver af zynde dat men 't Land even van de Campanje zien kan

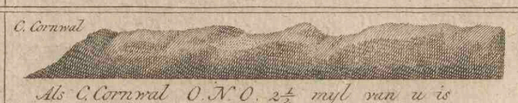

Als C. Cornwal O. N. O. 2½ myl van u is

t' Amsterdam by J. van Keulen, Boek en Zeekaart verkooper aan de Nieuwen brug met Previlegie.

Vertoninge der Lande aan de Zuijd Kuſt van Engelant tuſſen Dartmuijde. en Foij of Predmouth, B.

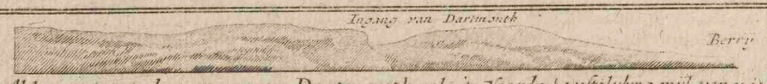

Aldus vertoont de ingang van Dartmouth als t Noorde t oeſtelyker 3 myl van u is

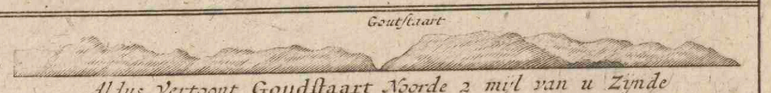

Aldus Vertoont Goudſtaart Noorde 2 myl van u Zijnde

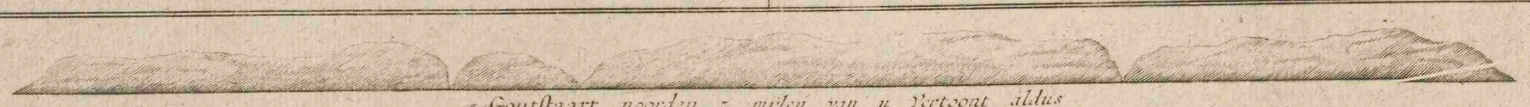

Goutſtaart noorden 3 mylen van u Vertoont aldus

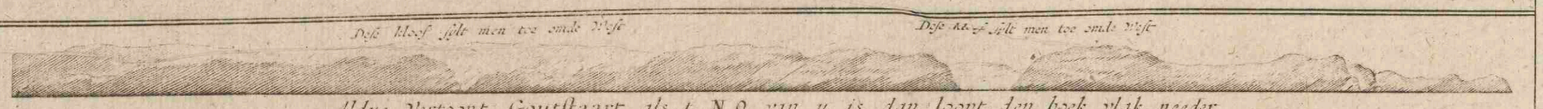

Aldus Vertoont Goutſtaart als t NO van u is dan loopt den hoek vlak neder

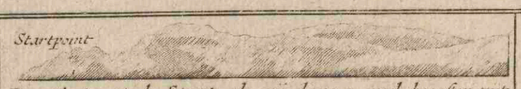

Dus Vertoont de Start als gij daar 2 myl beoosten zyt

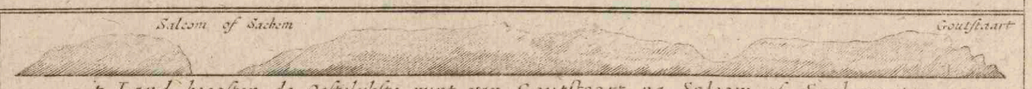

t Land beoosten de Oosteliykste punt van Goutſtaart na Salcom of Sachem toe

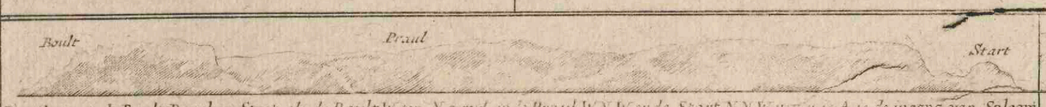

Dus Vertoont de Boult Praul en Start, als de Boult W ten N 3 myl, ende Praul W N W ende Start N N W van u is A is de ingang van Salcom

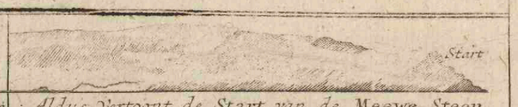

Aldus Vertoont de Start van de Meewe Steen

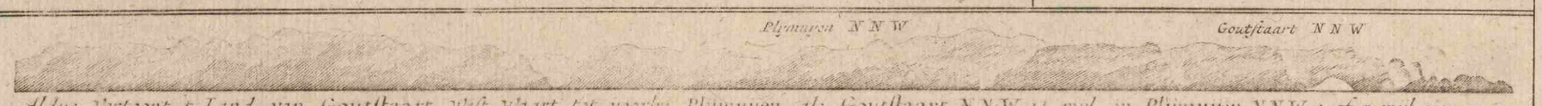

Aldus Vertoont t Land van Goutſtaart, Weſt Waart tot voorby Plymuijen, als Goutſtaart N N W 1½ myl, en Plymuijen N N W 4 of 5 myl van u is

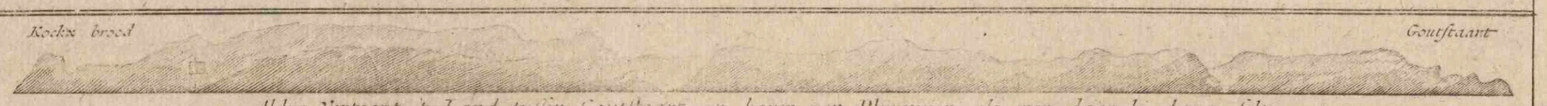

Aldus Vertoont t Land tuſſen Goutſtaart en haven van Plymuijen als men daar by langs ſelt

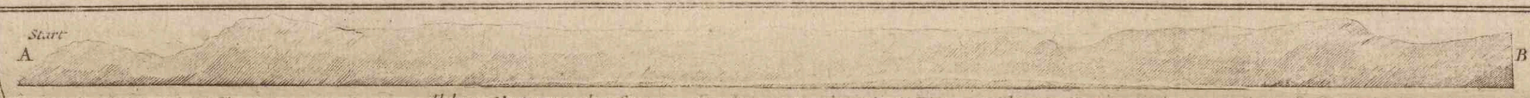

Aldus Vertoont de Start als die punt by A. Z W 2 myl van u is.

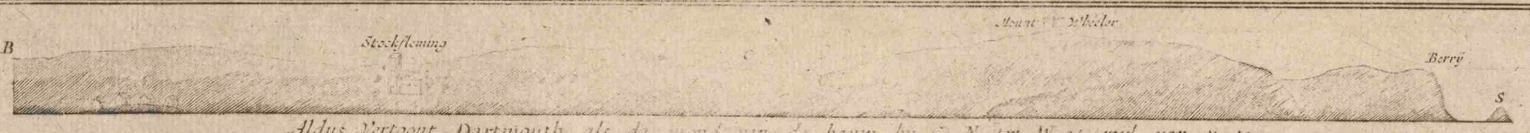

Aldus Vertoont Dartmouth als de mond van de haven by C. N ten W 2¼ myl van u is

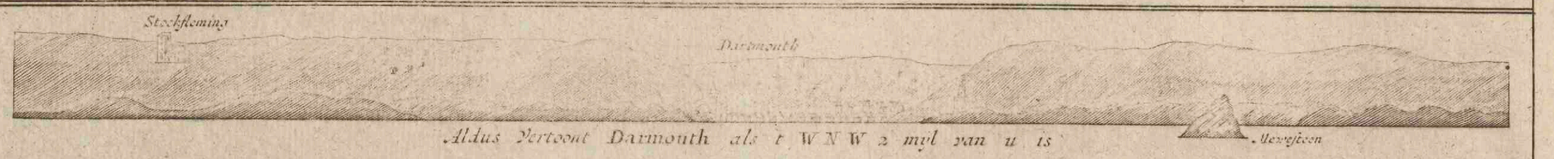

Aldus Vertoont Dartmouth als t WNW 2 myl van u is

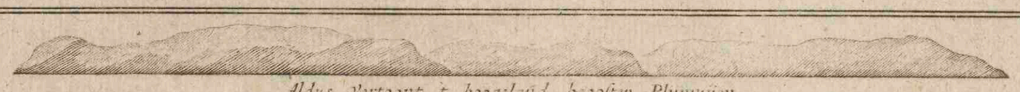

Aldus Vertoont t hoogeland beoosten Plymuijen

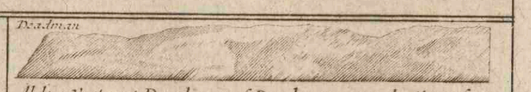

Aldus Vertoont Deadman, of Doodman van de Meeweſteen

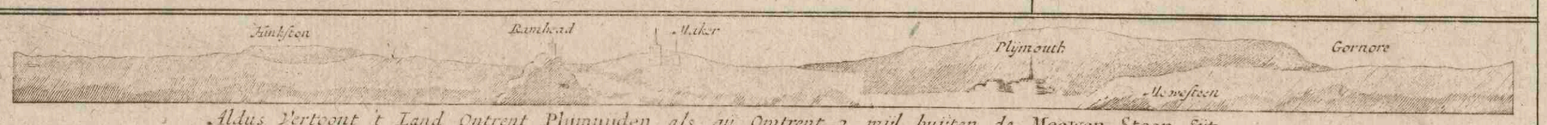

Aldus Vertoont t Land Ontrent Plymuijden als gij Omtrent 2 myl buijten de Meewen Steen Sijt

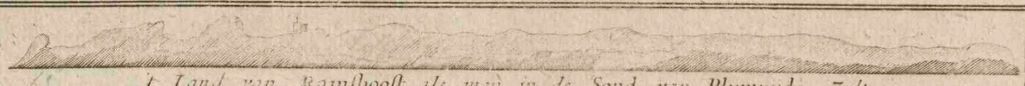

t Land van Ramſhooft als men in de Sond van Plymuijde Zylt

Start N O ten N 4 myl

Doodman N W 2¼ myl

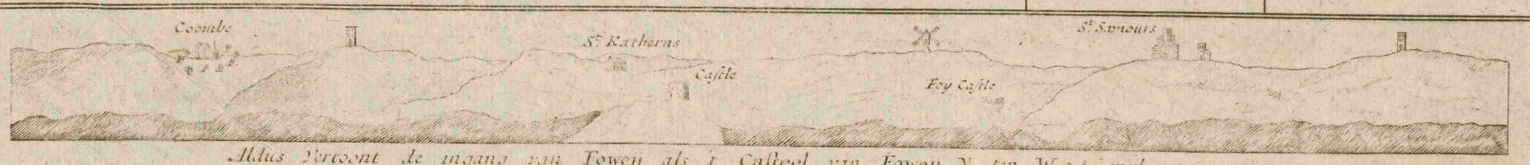

Aldus Vertoont de ingang van Foweij als t Caſteel van Foweij N ten W 2½ myl van u is

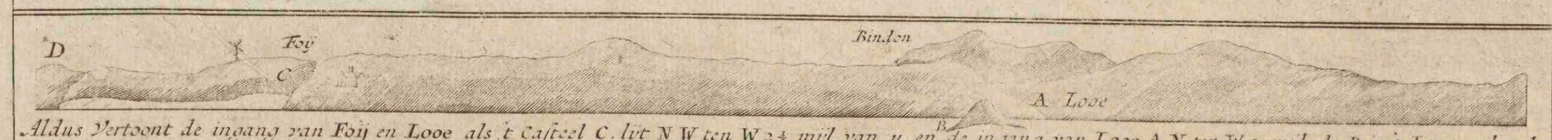

Aldus Vertoont de ingang van Foij en Looe als t Caſteel C. lijt N W ten W 2½ myl van u, en de ingang van Looe A N ten W 2 myl, de B is t Looe eyland

t Amſterdam by I. van Keulen Boek en Zeekaart Verkooper aan de Nieuwe Brug Met Privilegie.

Van 't Gety en loopen der Stroomen.

Aen 't Noord-Voorland maekt hoog water een N. en Z./ maer binnen de Teemse een Z. ten O. Maen.

Voor de Teemse tot Harwich en Orfordnes een Z. Z. O. Maen.

Te Londen een Z. W. Maen.

Te Graveſand een Z. Z. W. Maen.

Aen 't end van de Goore een Z. ten O. Maen.

In Duyns een Z. Z. O. Maen half ty/ en half quartierty/ 10 uuren 30 min. 16 voet. Als men reekent dat 't hoog water is/ dan gaet de vloed nog 3½ uur/ in tegendeel soo ook met de ebbe/ als men laeg water reekent/ dat de Eb-stroom nog meest een half tye loopt.

Tussen Calais en Doeveren een Z. Maen.

Van de diepte en droogte omtrent dese Plaetse, en op wat diepte men Land kan sien.

4 Mpl N. ten O. en N. N. O. van 't Noord-Voorland, of Margret, leid de Kentisch Knok: daer op is 6 voet waters: daer by synde mag men 't Land effen van benede sien: 3 mpl N. O. van deze bank is 't 20 vadem diep/ N. O. ten N. van 't Noord-Voorland 7½ mpl/ en van de Naase O. ten Z. omtrent 6 mpl leid de Galloper van 14 a 15 voet diepte.

De Gabbard is een zand tussen de Galloper en Orfordness, daer op is niet meer dan 2 vadem/ buite dat zand/ 4 mpl O. ten Z. van de Naase, is 't 20 en 25 vadem diep; daer synde kan men 't land sien.

Tegen Orfordnes kan men 't land sien van beneede op 22 vadem.

Van 't valle en lopen der stroome omtrent dese voorsz. plaatse.

Van 't Noord-Voorland valt de vloed na de Reculvers en over de Platen W. Z. W. en W. ten Z.

Buite Goeying om na Kentisch Knok, valt de vloed N. ten W. en W. N. W./ daer komt de vloed daer tegen ook van benoorde/ en ontmoete malkander by de Galloper met seer groote raveling en geruisch/ daer van dese bank de Galloper genoemt word en valt W. waert in de Zande en Gaten/ ook O. waerts na Vlaanderen.

Tussen 't Noord-Voorland en Orfordness valt de stroom buiten de zande Z. ten O. en Z. Z. O.

Als men benoorde de Galloper is/ so kan men geen ebbe reknen van die langs Engeland om de N. gaet/ de stroome vallen daer heen al langs de kuste/ bezuide de Galloper gaet de ebbe ter contraire om de Z. en de vloed om de N.

Tussen Calais en Doeveren valt de vloed Z. W. ten W. en de eb N. O. ten O.

Hoe verre deeze Landen van malkanderen, en van andere Landen geleegen zyn.

Van 't Noord-Voorland tot de Wielingen, is de cours O. en daer omtrent 16 mylen

Van 't Noord-Voorland tot de Mase O. N. O. wel soo oostelyk 22 mylen

Van 't Noord-Voorland tot het noord-einde van de Goeying, Z. O. een halve streek oostelyker een groote mpl

Hoogten.

Het Zuyd-Voorland leid op	51 grad:	9 min:
Duyns leid omtrent	51 grad:	20 min:
Sandwich leid op	51 grad:	25 min:
Het Noord-Voorland leid op	51 grad:	27 min:

NB. Om 's nagts door de Gorgel tot 't Noord-Voorland in te zeylen/ als ook om van Noord-Voorland Zuydwaerts des nagts zeilende het Goodwinsand te myden/ zie de Uyttrekzels uit het Marine-Calender, beginnende hier achter/ Pag. 44.

Hoe haar deeze Landen uyt der Zee vertoonen.

Als men van Duyns na 't Voorland loopt/ so is 't aldus gedaen. Doeveren, als men bewesten 't Vrouwe-sand door de Hoofden zeilt.

Aldus vertoont hem Duyns, als men daer beoosten heen vaert.

Aldus vertoont 't Kasteel met de Stad Doeveren, als men daer neffens komt.

'T TWEEDE DEEL
Van de Nieuwe Groote Ligtende
ZEE-FAKKEL,
'T TWEEDE BOEK.

Inhoudende de Beschryvinge van de Kusten van *Vrankryk*, van *Calais* tot de *Seems* of Zuydwest-punt van *Bretagne*, en de Zuyd-en West-Kusten van *Engeland*, en de West-Kusten van *Schotland*, van *Docv'ren* tot *C: Wrath*: Als mede de Zee-Kusten van *Yrland*.

De Eerste Vertooninge,
Zee-Kusten van VRANKRYK, van CALAIS tot PORT en BESSIN,
En de Kusten van *Engeland*, van *Doeveren* tot *Barfleet*.

Fransche Kust.

Swartens, Swartenes of Cap Grines,

EEen groote mpl beweste Calais-klif leid Swartenes, dit is een buite uithoek/ daer neffens leggen veel klippen en Gudsen langs de wal.

Tussen Swartenes en St. Jans.

Reede.

Daer mag men niet ten anker gaen/ de gront is daer langs buil en Gudsig.

St. Jan of Rade St. Jean.

In deze Reede of Inbogt is een schoone zandbay / in de bogt leid een Vissers dorp aen de Kust / daer neffens in de sandbay is zeer goede Reede voor Oostelijke winde op 5, 6, 10, 15, 16 vadem / na dat men verre van land afleid / om daer te sette zo brengt de Toorn van 't dorp over 't midden van de huizen: een weinig benoorde dit dorp staet een Mole met eenige huize.

Tussen St. Jans Reede en de R. van Boulogne leggen eenige Rotsen of klippen langs de Kust; die moet men niet te naer komen.

De Rivier van Boulogne of Beune.

Op de N. kant van de Rivier staet een hooge dikke Toorn / genaemt Fort d'Ordre of den oude Man, dit is een goed merk om deze Rivier daar by te kennen; een weinig benoorde deze toorn ½ mijls van land / leid een klipje onder water / daer geen Smak over kan.

Op de Z. hoek van de Rivier van Boulogne staet een steene muur / en daer op staet een groote Baeke van een mast / daer neffens aen de Z. hoek loopt een Kif af / dat moet men schouwe en loopen heel digt by 't hooft langs / dat aen de N. hoek leid. Binne 't hooft komende moet men terstond 't anker laten vallen en daer zette. 't Is een Ty have / daer men met hoog water in moet / en met leeg water heel droog sit. Op de Singel buite voor de Rivier leid een Bank / daer plagt men van bezuide op 2, en van benoorden op 3 vadem over heen te mogen lopen / daar wert nu van bezuide dieper door 't schuure van 't water langs 't voorsz. hooft / dat aen de N. hoek gemarkt is.

De Rievier van Etaples of Montreuil.

Als men in deze Rivier wil wezen / moet men daer met 't hoogste midswaters in: hier binnen valt het met laeg water over al droog.

De Rivier van Somme.

In deze Rivier verlope de zanden zeer dikwils / zo dat wy nauwelijks hier van een nette beschrijving ter neder kunnen stelle / waer op men zoude vast kunnen gaen. Ik zal nogtans hier van iets schrijven volgens berigt / doch weest voorzigtig: men zegt / dat men in deze Rivier door 2 byzondere gaten kan inkomen.

Om 't Oostergat in te zeilen: van de Oost hoek of Crotoy loopt een zand af tot dwars voor 't gat / en bewestе dat Kif leid nog een grote Bank / daer tussen gaet 't Oostergat in. Om nu hier door te komen / so brengt S. Vallory een kabellengte bewestе de Westhoek van 't gat genaemt Pt. de Hourdel, en loopt daer op in tot tegen 't land aen de W. hoek / en daer digt by langs: of so haast als gy over de Bank dieper water krygt / dan O. waerts op na de Bakens / doch ik weet niet / of daer nog Bakens meer staen.

Om 't Westergat in te zeilen: van de hoek of Pt. de Hourdel, loopt een Kif N. waert af / op 't einde daer van leid / zo men zegt / een ton / die moet men aan stuurboort laten / en loopt daer digt benoorde om; van Pt de Hourdel opwaerd is 't overal met Bakens bezet / daer loopt men digt by heen / en laat die alle aen stuurboord heel tot agter de hoek van S. Valery, daer men 't dan zet / en met alle gety droog zit / de zande verlope daer tellens.

Om 't Wester gat in te zeilen / komende uit den oost of noorde / moet men by de banke langs loope op 6, 7 vadem / en nader niet / die zyn zo steil / dat men daer tegen aen zittende met 't voorschip / agter 3 vadem diepte heeft. Ten einde de banke tegen 't land komende / vint men een Ton. Of zo men uit de West komt / en Crotoy krygt een kabel lengte binne Pt. de Hourdel en daer op aen zeilt / vint men de voorsz. buitenste ton. Behalve die leggender nog 4, daer van is de voorsz. aen Pt. de Hourdel de vierde en binnenste; men laet die alle aen stuurboord na land toe / en loopt daer benoorde heen.

Dese Gate en Zande daer binne (al voorby S. Valery) valle met leeg water heel droog / zelfs de tonnen vallen ook droog / dat men daer by loope kan; met half vloed en dagelyx Ty en is 'er niet meer als 2 vadem waters / 't is niet gerade daer in te loope / voor en al eer dat twee derdendeel van de vloet verlope is. Met dagelyks Ty vloeit 't daer 5, 6 vadem / maer met een springvadem op en neder. Met hoog water en springmag men op 8 of 10 voet over alle Banken en Zanden heen. 5 Myl opwaerts leid Abbeville.

Neffens de Somme is 't verre in zee blak water 5, 6, 7, 8, 9 10 vadem / 2 of 3 myl in zee: die uit den Weste komende by donker of mistig weer hem op zulke blakte vind / mag hem wel verzekert houde niet verre van de Somme te wezen.

De Rivier van Cresel.

Op de Z. hoek van deze Rivier leid Treport, die is een Tyhaven / daer men met hoog water in moet / en met leeg water droog zit.

Diepen.

Aen d'Oost kant van Diepen leid een schaer klippen / daer van loopt een Kif of Singels af om de N. W. / bezuiden dit Kif loopt dit gat Z. O. in / 't is een zeer naeu en kort verlaet / daer in lagen van outs 3 tonne midden in't Diep, maer zyn weggenomen / sy lagen een steenworp van malkanderen / ook kon men aen beide de zyde omloope / maar nu loopt men mits waters tussen de hoofden in tot achter aen de Stad / daer maekt men 't met een touw aen de wal vast: men mag daer niet zeilen voor half vloed / maer niet met half Eb: met laeg water valt 't geheel droog / maer binne aen de Stad blyft men blot / met hoog water komt daer 3 of ten hoogst 3½ vadem: daer komen altyd Loots-luiden om de Scheepen in te brenge.

St. Valery en Caux.

Van Diepen tot Valery en Caux is 't Z. W. ten W. 3 mylen.

Dit is ook een Ty haven / daer men met hoog water in moet / 't is een nau gat / doch men kan daer weinig schade doen aen de Banke / als men de wallen aen beide kanten myd / daer binnen komende laet men 't anker vallen / en maakt hem met een touw aen de wal vast: die nog anker nog touw heeft / mag daer binnen komende tegen de wal aen in de Singel zeilen / en also Schip en goed zonder schaden bergen.

De Haven van Fescamp.

Van St. Valery tot Fescamp is 't W. Z. W. 4 mylen.

Dit is een diepe Ty have / daer blyft met laeg water weinig mm als 2 vadem. Om de Oost zy van 't gat leid een bank of Plaet / men kan met kleine schepen tussen die en 't land deurzeilen / en met de slag-gaerde insteeken op 8 of 9 voet by de O. wal langs / die is blak. Om bewesten die Plaet in te zeilen / so houd de Toren van Fescamp buite 't land of buiten de W. hoek van de Haven / zo zal die Z. Z. O. van u staen / loopt op dit merk 't gat in / zo blyft 't voorsz. kant aen bakboort / en zult met half vloet in 't gat 2 vadem waters hebben / binnen komende tegens 't Stedeke / daer meugt gy zetten by 't W. land op 3 vadem.

Om tot Hable of Havre de Grace te zetten.

Van Caap de la Heve of anders genaemt Seyn-hooft N. W. leid een Bank / daer met laeg water maer 15 voet op blyft / als de Stad le Havre komt buiten C. de la Heve, dan is men neffens die bank. Om die te myde loopt digt by de Caap de la Heve in / tot binnen de eerste Mole / zettet daer op 5 vadem / en verwagt dan een Lootsman / die u in de have brengt.

Tusse Caap de la Heve en le Havre is een kleine Reede op 3 a 4 vadem voor de Kust agter de bank de la Lambe, die van le Havre met een kromte afstekt: zo gy van bewestе op de kleine Reede wilt zetten / zo moet gy agt gebe om de punt van de voorsz. Bank te myden; om dit te doen / zo hout C. de la Heve en de mond van een klein Rivierke / dat daer benoorden leid / over een / en loopt op 4 vadem / men legt daer beschut voor de O. ten N. / en O. N. O. en N. O. ten O. winden.

Die tot Havre wil wezen / moet daer met hoog water in loopen / want daer binnen sit men met alle getyen droog.

Om in de Rievier van Rouën, of Rouan in te zeile.

Zo gy uit den Noorde of Oosten komt / en gy wilt in deze Rivier in zeilen / zo loopt 't land benoorde Caep de la Heve aen boort en daer by langs / en loopt tot dat de Z. kant van de Rivier komt aen C. de la Heve, loopt daer op aen / tot dat 't land beoosten le Havre komt buite la Heve, loopt daer van na P. Hable Neuf of la Heve toe.

't Beste merk om dese Rivier in te zeilen / is dit / zoekt blak voor de mond van de Rivier te komen / dat gy de zelve voor u open siet / set dan 't land of uytpunt / die bewesten Honfleur aen de Z. zyde van dese Rivier leyd / over een met een Toorntje / dat een mooy stuk beoosten Honfleur staet / genaemt Fatouville, houd dit merk so staende / en loopt daer op in / doch wel op uw loot passende / want aen beide zyden leggen banken / die met laeg water op zommige plaetsen droog vallen en steenig zyn / in de Vaerweg is 5, 4, 3, 2 ook met leeg water 1 vadem / daerom moet men zorg dragen / dat men hier met hoog water in komt.

In 't midden van de Rivier / doch wel de N. wal naest / leid de Bank d'Amfar, dit is een steenige en slimme Bank / die op veel plaetsen droog valt met laeg water / aen de Z. kant is de passagie / en men heeft 'er met half vloed 3 vadem / maer aen de zyde van Honfleur is 't seer droog: als men Caan voor uit in 't gezigt houd en bove Caap de la Heve is / en dan zuide aen loopt / so zal men aen de bank van buiten niet schaden / maer men sal daer bewestе boven lopen; als de Oester poort van Havre komt over 't Oester hooft en de Oosterse Moole / en dat men daer op aen zeilt / so loopt men regt benoorde de Rettiers in.

Dese Rivier van Rouan of Seyne moet men op 't Gety in loopen; als 't naest of sterkste van de vloed verloopen is / dan mag men op 't lood by land langs zeylen / tot dat men de Rivier van Havre open kan sien / en als dan 't zuider kasteel komt aver 't Ooste / setten ten halve 't kasteel in C. de la Heve, om daer een Lootsman te verwagten: zo daer geen af komt / zo zeilt van daer regt op 't kasteel aen / dat op 't hooft staet / daer is 't diepste water.

Van Havre opwaert na Rouan te varen / is niet wel doenlyk sonder Lootsman / men moet met 't gety door d'eerste Travaille of Banke / die strekt van Havre tot Honfleur Z. O. / by 't zuyderland langs / en van daer langs de N. zyde van de Rivier tot Quille Beuf daer komende is men door de eerste Travaille; men moet ook wel verdagt zyn en hem wagte voor de sterke springby de Normandiers, la Barre genaemt / die alle getye met de vloed so geweldig aen komt / dat ankers en touwe genoeg te doen hebben om een schip te houden: om die en andere zwarigheden meer is 't niet geraden / de Rivier op te varen sonder Lootsman.

Tochet

A New Grad: matter Zee-caart vande compast map of the Coming in of the Chanel or the Heads; containing a Part of the Coast of BOULONNOIS, extending from Calis to Dannes, as also in ENGLAND, from the South Foreland to Rye; with the Sr Shallowneses and Depths by N. de Vries

Nouvelle Carte marine croissante en de vves de puis l'entrée du CANAL, ou le Pas de Calais, contenant en soy mesme partie de la Côte du BOULONNOIS, en tirant de puis Calais jusqu'a Dannez, comme aussy en ANGLETERRE, de puis le quel Voor-lant jusqu'a Rye avec ses profondeurs et Bans de sable Par N. de Vries Geometre

Nieuwe Wassende Gradige Pas-kaart van het in komen van het CANAAL of de hoofden, in sich begrypende een Gedeelte van de kusten van BOULONNOIS, strekkende van Calis tot DANNES, als mede in ENGELAND van het Zuydt voor-land tot Rye; met haar Droogtens en Dieptens.

Met Privilegie

Tot Amsterdam By de Nare de Luden

K. T.

Dover

S. FORR LAND

Foulkston

Sandute Castle

Hyth

Dunduirch

Rye

Rumnys

Camber point castle

Socket

Castle

Vit baken

Rye Channel

Rye Channel

Sand

Dunymes of Sangel

West baar

Oost baar

Canaal

Koog water Merk

Koog water Merk

Gatmans

HOOFDEN.

Ryppas ofte

Vroume S. Sand

d. Missys much Agr of 5 Sitte de N. yn

Cap Blanet

le Keneau

Escalles

Sangatte

Fort Nieulay

le Rasbin

Cologne

St Paul

Fretum

Pian

Wissant

Moulin de Ramscau

Inghen

Chatelet

Cap Grines

Audinghen

Rade de St Iean

St Iean

Basinghen

AMBLETEUSE

Marquis R.

Beberken

Wimille

Fort d'Ordre

Longue

BOULOGNE

le Portay

Pointed Alpree

Outreau

St Leonard

d'Elbeck

Ruisseau

St Estienne

Neuchatel

Forest d'Hardelot

Dannes

S. Ruisseau de Dannes

le Bassin de la Digue

Duitsche Mylen 15. in een Graad

Spaansche Mylen 17½. in een Graad

Eng: en Fran: Mylen 20. in een Graad

PAS DE CALAIS

RECONQUIS.

BOU

LON

NOIS.

Graden

BOULONNOIS.

PONTHIEU.

NORMANDIE VIMEUX

Pointe de Cornet

Camiers

Ruisseau de Camiers

Etaples

Pêcherie d'Etaples

Enocq

Canche R.

Cuque

Montreuil

Abb. de St. Josse

Berque

Varton

Mouchan

Groisiliers

la Rochelle

Nieuville

Autr R.

Quains

Requeville

la Motte

St. Quentin

Rüe

Moye R.

St. Firmin

Basse Nouvelle

St. Pierre

Le Crotoy

Pointe d'Mourdel

Mallassise

St. Valery en Somme

Somme R.

Neuville

Cayen

Lanchere

St. Blimont

Ouzganre

Bourg d'Aust

la Ville d'Eu

St. Remy

Criel

le Sart R.

Equeville

Assigny

Tyrpenville

Bracel R.

Rocher Darille

Ste Marguerite

DIEPPE

Heurt de Sotteville

Sotteville

Basse Buissiere

Banc de Quenet

Le Bassure de Bas

Le Bassure

d'Mysry's ing 7 gr of 3 Struck N. W.

XI

XI½

XI¼

XI¾

NOUVELLE

Cartemarine croussante en degrés d'une Partie des Côtes maritimes de NORMANDIE, VIMEUX, et PONTHIEU, entirant depuis Etaples jus qu'a Sotte Ville, avec leurs profondeurs et Bans de Sable,

NIEUWE

Wassende Gradige Pas-kaart van een gedeelte der Zee-kust van NORMANDIE, VIMEUX en PONTHIEU, strekkende van Etaples, tot Sotte Ville, met haar Drogtens en Dieptens tot

AMSTERDAM

by G. van KEULEN Boeck Zee Caert Verkooper en Graadboog maker aan de Nieuwenbrug in de Gekroonde Lootsman.

Met Privilegie Voor 15 Iaaren.

Duitsche Mylen 15. in een Graad.

Spaantsche Mylen 17½. in een Graad.

Fran: en Eng: Mylen 20. in een Graad.

A New Gradually Encreasing Com-
pass-Map, of a Part of the Sea Coasts of ENGLA-
ND, in which is contined the Coasts of SUSSEX,
Extending from Eastward of Hastings, to Arun-
del Haven, with their Shallowneses and Depths

NIEUWE
Wassende Gradige Pas-kaart van een gedelte der
Zee-kust van ENGELAND, in sig begrypende de
Kust van SUSSEX, strekkende van beoosten Hastings
tot Arundell Haven, met haar Droogtens en
Diepten Anno 1698

Duytsche Mylen a 15. in een Graadt
Spaantsche Mylen a 17½ in een Graadt
Engelsche en Franse Mylen 20. in een Graadt

SUSSEX.

Schoram
Kingston
Ierring
Lanner
Goreing
Heve
Brithemston
Arundell Haven
Preston
Rnethington
Roringden
Veuhaven
Telscomb
Denton
Cuckinore
Wilbrington
Pensy
Berly
Helhington
Hastings
BEACHY
ofte
BEVCSIER

IX
XI

1690

Tot
AMSTERDAM
by G. van KEULEN
aan de Nieuwenbrug in de Gekro
onde Lootsman. Met Privilegie voor 15 Jaren.

Tochet of Touques Rievier.

Een weinig bezuide de Rivier van Rouan de Seine leid Touques, aen de West kant van dit Rivierken staet een Baeke/ daer by loopt men in/ of men kan by de Oost-wal met de slaggaarde in tasten.

De Rievier van Caan.

Dese Rivier leid beweste de Rivier van Rouan: van Caan strekken ver of in zee eenige gronden/ men kan aen beide zyden daer in komen so van beoosten als bewesten/ also deselve voor de midden van 't gat leggen/ aen de Westzyde leid een Singel, daer men agter setten kan/ 't isser wyd en breed/ en al sandstrand/ het O. land is duynig en verre vlak op 6, 7 vadem/ daer kan men met de slaggaerde in tasten.

Nota/ langs dese Franse Kust leggen nog verscheide Bankjes/ Riviertjes en Inbogten/ dog is niet nodig veel van te schryven/ alzo het gene ik daer van bekent hebbe/ in de kaert gestelt is.

Van 't Gety en loopen der Stroomen.

Midde voor de Hoofden valt de vloed N. O. ten O. en de Ebbe Z. W. ten W.

Voor Calais en Swartenes valt de vloed eerst een quartier na land toe/ daer na N. N. O.

Tussen Swartenes en Beunen valt de vloed N. ten O. aen land/ maer buyten in zee N. N. O. Een Z. Z. O. Maen maekt daer 't hoogste water.

Tussen Beunen, Diepen en voor de Somme valt de vloet eerst een quartier na land/ daer na N. O. ten O. en de Ebbe Z. W. ten W.

Tussen Diepe en Struysaart buiten 't land in de Trava valt de vloed N. O. ten O. en de Ebbe Z. W. ten W.

Tot Hable Neuf of Havre en de Rivier van Rouan maekt een Z. O. Maen hoog water.

Van Struysaart tot Caan in de Fosse, valt de vloed Z. Z. W. en de Ebbe N. N. O.

Voor de haven van Caan, maekt hoog water een Z. Z. O. Maen/ binne de habe een Z. ten O. Maen.

Van de Dieptens en Kenteekens neffens deze Landen.

Calais Clif en de hoek van Doeveren kan men zien/ als men daer voor is op 24 vadem.

Bezuiden de Oude Man of Tour d'ordre, leid 't hooge land van Estaples, dat is zeer kennelyk/ om dat daer omtrent geen land so hoog is. Als dat N. N. O. van u is/ en gy neffens de Somme zyt/ daer is 't 8, 9 vadem diep.

Op 't land van de Somme tot Diepen staen veel scherpe torens/ zommige meulens en bomen/ en heest langs de zee al een zand strand.

Neffens Diepen mag men 't land zien op 20 en 22 vadem.

Omtrent 2 myl buiten Struysaart is 't 20 vadem diep.

Tussen Diepen en Zeynhooft staen ook veel scherpe torens/ boomen en huisen op 't land. Struysaart is allerkenneliksk aen een groote klip/ die daer neffens leid/ als een hooge Toren/ daer neffens in de Trave is 't 16, 17 vadem diep.

Strekkingen en Koersen.

Van Calais Clif tot Swartenes Z. W. een groote myl.
Van Swartenes tot de Oude Man zuiden/ 1½ myl.
Van Swartenes tot de Somme zuiden/ 10 mylen.
Van de Somme tot Treport Z. Z. W. 4 mylen.
Van de Oude Man tot de Somme, zuiden/ 8 of 9 mylen.
Van de Oude Man tot Diepen Z. Z. W. 13 of 14 mylen.
Van Somme tot Diepen Z. W. 6 of 7 mylen.
Van Tresport tot Diepen Z. W. ten W. 3 mylen.
Van Diepen tot Fescamp Z. W. ten W. 7 mylen.
Van Fescamp tot Struysaart Z. W. ten W. 3 mylen.
Van Struysaart tot Seynhooft Z. Z. W. 2 mylen.
Van Seynhooft tot Caan in Fosse W. ten Z. 6 mylen.
Van Seynhooft tot Barfleur ofte Cherbourg W. ten N. 13 mylen.
Van Swartenes tot Diepen Z. ten W. 16 mylen.
Van Swartenes tot Struysaart of Caap de Cour Z. W. ten Z. 24 mylen.
Van Swartenes tot de Kiskassen W. Z. W. 40 mylen.
Van Swartenes tot Wicht W. wel soo zuidelyk 27 mylen.
Van Swartenes tot Bevesier W. 13 of 14 mylen.
Van Diepen tot Wicht W. N. W. 26 of 27 mylen.
Van Diepen tot Bevesier N. W. ten N. 19 mylen.
Van Diepen tot Doeveren Noorden 20 mylen.
Van Seynhooft tot Diervliet of de hoek van Cherbourg, W. ten N. 14 mylen.
Van Seynhoort tot Poortland N. W. ten W. 20 mylen.
Van Struysaart tot 't oosteynde van Wicht, N. W. wel zoo Noordelyk 22 mylen.
Van Struysaart tot Bevesier Noorden 20 mylen.
Van Struysaart tot Fierley N. ten O. wat noordelyker 22 mylen.
Van Struysaart tot Doeveren N. N. O. 27 mylen.
Van Caan tot Diervliet N. W. 12 mylen
Van Diervliet tot Caap de Hague W. N. W. 6 mylen.

Hoogten.

De Hoofden en Doeveren leggen op	51 grad: 8 min:
Calais leid	50 grad: 55 min:
Ambleteuse leid op	50 grad: 45 min:
Etaples leid op	50 grad: 30 min:
S. Valery en Somme leid op	50 grad: 10 min:
Diepen leid op	49 grad: 58 min:
Fescamp leid op	49 grad: 47 min:
Cap d'Antifer leid op	49 grad: 45 min:
De hoek van Struysaart of Barfleur	49 grad: 38 min:
Cap de la Heve leid op	49 grad: 32 min:
Honfleur leid op	49 grad: 25 min:
De Cingels, Rye, Hastinge	50 grad: 58 min:
De hoek van Bevesier	50 grad: 49 min:
Bridhemston en Schoram	50 grad: 55 min:

De Kust van ENGELANT.

Doeveren of Doveren.

Als gy de Witte Weg aen 't N. W. van 't Casteel van Doeveren hebt regt over een Berg/ wiens laeg end van dit Kasteel afkomt/ of tussen de berg en S. Jacobs Kerk, die met een vierkante toorn aen 't N. eynd van de Stad staet/ brengt/ so zyt gy op de Reede van Doeveren, gy moogt daer ten anker gaen/ waer gy wilt/ van 7 tot 14 vadem.

Anders.

Brengt de Kerk van Douvres N. W. van u/ en de Berg/ die van 't Casteel na beneden komt/ even ingesloten met de witte kalk-weg/ die van het gebergte af na de Stad loopt; zullende gy op deeze merken 10 à 12 vadem goede anker gront hebben.

Foulkston.

Dwars voor Foulkston is goede Ankergront op 12 en 14 vadem/ en voor een Z. W. Wind op 8 en 9 vadem.

Om de N. O. hier van daan willende/ zoo houd by nagt de 2 vuuren van 't Zuid-Voorlann in een; en anders by dage het hooge land van Foulkstone even bry van het hoofd van Douvres: en dat zal u bry van de Zuid-punt van Goodwins-zand brengen/ die dicht by de 1½ mylen van 't Zuyd-Voorland legt. Dog om de W. gedestineert zynde/ zoo kunt gy/ gelyk boven gezeid is/ dwars van Foulkstone af ankeren/ ook wel van 9 tot 11 vadem; maer verder Zeewaert is de gront buyl/ zynde het hier een zwaere kliepe-gront/ dat wanneer uw touw niet breekt/ als het begint te waayen/ men bezwaarlyk zyn anker kan krygen.

Rumnys-Bay, of Reede onder de Singel.

Aen de O. kant van de Singels leid Rumnys-Bay, nevens dien Toorn/ die daer op 't land staet/ is goede Reede voor weste/ Z. W. en Noorde winden/ om daer in te zetten loopt zo verre in de Bay/ dat de hoek van de Singels Z. en Z. ten W. van u leid/ zet 't daer beweste de hoek van de Singels, alzo dat de hoek O. ten N. van u leid op 7, 8 vadem/ men kan 't hier ook zetten voor een N. O. wind.

Dungenes of Singels.

De Singels is een lage hoek met een Vuurbaken.

So men met een land-wind omtrent de Singels komt te geraken/ en moet men die niet te na komen/ om dat van de O. hoek een zeer periculeus Klif of bank afstrekt van 14 voet diep: men zegt/ dat ook van 't midden der Singels een Klif Z. Z. O. afstrekt/ dat men myde moet met diepgaende scheepen; zo gy uit den weste komt/ meugt gy de droogte betrouwen met een noordelyke wind op 8 à 9 vadem/ dog past wel op uw lood.

Anders zo is 't omtrent deze Singels of Dungenes reedelyk diep/ men kan 't daer sette op 9 à 10 vadem/ digt by de wal is goed te ankeren/ en goede gront aen de Oost kant met een westelyke wind.

Aan de O. kant van de Singels is goede anker-gront in 8 à 9 vadem/ dwars van de Toorен van Rumney en de Vuur tooren van de Singels Z. W. ten Z. van u. Daar is ook goede anker-gront bewesten de Singels in 8 vadem water/ en de geheele baay van Rye overal goede gront.

Van 't Z. Voorland na de Singels is de Cours Z. W. ten W. 5 Duytse mylen/ en van de Singels tot Bevesier W. t. Z. en W. Z. W. na dat de stroom is/ daar naauw op moet gelet worden. Dwars van Fairley leyt een bankje een kleine ½ myl van land/ daer op met laeg water en Springty niet over de 3 vadem water is; ook leyt 'er nog een bankje ter rechter hand van Pemsey-baay, daar op met laeg water maer 16 à 17 voet water is/ met een sloep daer boven op zynde zal 't Kasteel van Pemsey N. N. O. en de hoek van Bevesier W. ten Z. van u zyn. Ook zeggen de Vissers/ dat 'er dwars van de hoek van Bevesier ¼ myl van land nog een bankje zoude leggen/ op welk met laag water maar 18 voet water is/ en digt by 9 vadem.

NOUVELLE
Carte marine croissante en grés
D'une partie des Côtes maritimes de
NORMANDIE, contenant en soy la Côte du
PAYS de CAUX, en tirant de puis **Sotte Ville**,
jusqu'a **Beree**, avec leurs profondeurs et Bans de sable.

Nieuwe
Wassende Gradige Pas-kaart van een gedeelte
der Zee-kust van **NORMANDIE**, in sig be-
grypende de kust van **PAYS de CAUX**, strekken-
de van **Sotte Ville**, tot **Beree**; met haar Droog-
tens en Dieptens Door C: de Vries Geome
Met Privilegie

Tot
AMSTERDAM
by G van KEULEN
aan de Nieuwenbrugh in
de Gekroonde Lootsman

Duÿtsche Mÿlen 15. in een Graad.
Spaantsche Mÿlen 17½. in een Graad.
Engelsen Franse Mÿlen 20. in een Graad.

Meurt de Sotteville
Sotteville
Rade St Valery
Veulle
St Valery
Petite Dalle
Grande Dalle
St Martin
Bouleville
N. D. de Salut
Fescamp
Cap d'Antifer
St Cler
Bruneval
St Iouin
Heuqueville
Caurille
Cap de la Heve
St Adresse
Petite Rade
l'Eclat
Graville
LE HAVRE
Harfleur
Iancarville
Caudebec
Villequier
Quillebeuf
Rogue Rile
Grestin
Honfleur
Fiefleur
Fatouville
le Trait
Iumiege
Du Clerc
Menil
R. de Seine
Banc de Trouville
Touques
Pointe de Dive
Dive
Etrehan
Banc d'Arsar
Rattier
Cesars de Langrune
Langrune
Languille
Roche de Lyon
Fosse de Colleville
N.D. de la Delivrande
Bernieres
A Misweysing 74 gr: of ¾ Streek N. W.
PAS DE CAUX.
MANDIE.

Nouvelle
Carte marine croissante en degrés d
une partie des Côtes maritimes de NOR
MANDIE, contenant en soy les Côtes de CO
TENTIN et BESSIN, entirant de puis Berée
jusqu'a Cherbourg, avec leurs profondeurs et Bans de sable.
Nieuwe
Wassende Gradige Pas-kaart van een gedeelte
Der Zee-kust van NORMANDIE, in sig begrypp
pende de Custen van COTENTIN, en BESSIN
Strekkende van Berée tot Cherborg, met
Kaar Droogtens en Dieptens. Door Claas
de Vries Geometra tot Amsterdam by
G. van KEULEN.

VALDE SAIRE.

Cherborg
Rade de la Hougue
Barfleur
Pointe de la Percée
Grand Vay
Petit Vay
Isigny
Bane du Nord
Banc du Bec de l'Isle
Banc Cardonnet
Roches de Calvado
La Nure de veau
Corps de Grade

Duïtsche Mylen 15. in een Graad.
Spaansche Mylen 17½. in een Graad.
Eng: en Fran: Mylen 20. in een Graad.

Carte Marine croissante en degrés d'une partie des Côtes maritimes de NORMANDIE, entirant de puis Cherborg Iusqu'a les Mortes Femmes, contenant en soy les Iles de AURIGNY, ou ORNAY et GRENESEY, et une partie de JERSEY, avec leurs Profondeurs et Bans de sable Par N. de Vries

NIEUWE

Wassende Gradige Pas-kaart van een Gedeelte der Zee-kust van NORMANDIE, strekkende van Cherbourg tot les mortes Femmes, in sig begrypende de Eylanden AURIGNY of ORNAY, en Grenezey, en een gedeelte van JERSEY, met haar Droogtens en Dieptens, door C. de Vries Gem. Met Privilegie voor 15 Jaaren

T'AMSTERDAM
by
G van KEULEN
dan de Nieuwenbrugh in de
Gekroonde Loetsman

RAS DE BLANCHART.

Cap de la Hague

HAGUE.

GUERNESEY

Herm

CERS I.

JERSEY.

Cherbourg

Nieuwe

Divisée Milen 15. in een Grad.

Spaansche Mylen 17½ in een Grad.

Engl: en Fra: Mylen 20. in een Grad.

Nouvelle Carte marine

Croissante en degrés d'une partie des Côtes Maritimes de **BRETANGNE**, en tirant de Puis **JERSEY** jusqu'auprès de l'ouest du **Cap de Frehel**, avec leurs profondeurs et Bans de Sable Par N. de Vries Geom.

Nieuwe

Wassende Gradige Pas-kaart vaneen Gedeelte der Zee-kust van **BRETANGNE** Strekkende van **JERSEY** tot by Westen **Cap de Frehel**, met haar Droogtens en Dieptens,

Met Privilegie voor 15. Jaaren

t'Amsterdam by
G. van **KEULEN**
dan de Nieuwenbrugh in de
Gekroonde Lootsman

Duitsche Mylen 15. in een Graad.
Spaansche Mylen 17½ in een Graad.
Engsen Fran: Mylen 20. in een Graad.

JERSEY.

ISLES DE CHAUSEY.

BRETAGNE

NORMANDIE

Cap de Frehel
Plouvenon
Cancale
Parame
Avranches
Granville
Mont St. Michel

Nouvelle Carte marine croissante en degrés D'une partie des Côtes maritimes de BRETAGNE, en tirant de puis Le Cap de Frehel jusqu'aux Sept Iles avec leurs profondeurs et Bans de sable Par N: de Vries Geometra

NIEUWE Wassende Gradige Pas-kaart Van een gedeelte der zee-kust van BREETANGNE, Strekkende van Cap de Frehel, tot Les Sept Isles; met haar Droogtens en Dieptens.

Duytsche Mylen 15 in een Graadt
Spaansche Mylen 17½ in een Graadt
Engs: en Fran: Mylen 20 in een Graadt

t' AMSTERDAM by G. van KEULEN dan de Nieuwenbrugh in de Getroonde Lootsman; met Privilegie voor 15 Jaar

B R E T A I G N E

VII½

Roque Douve
Le Karlovin
Roche Gautier
Basse du Moulee
Rocarbol
Arcaur
Les Pres Noires
Les Manducasses
Rocgarvas
Le Jargan
Rochlas
Quencocueken
L. Boran
La Jument
Les Epées
Les Roenno
La Grande Pierre
Le Menlen
Bse Lacresineur
Chau de Goule de Chien
Roche Roffiguet
Bse du Four
La Tour
I. de Guettas
I. Tomé
Pennan de Trec
Riffle Chateau entre Pierres et les Sept Isles
Bse de basse Kerne
Bse Pierre Rouge
Bse Vert
Bse de Vert
Bse de Rumi
Basse de Rizouzio
Pradis Glas
I. Rizouzio
I. Melbam
Menjon
I. Plate
I. Duzery
I. Penne
I. Vezane
Tregastel
Ponconec
Louanec
Trelevern
Jardin
Penmenan
Treguier
St. Michel
C. G.
Les Sept Isles
Les Barbetes
la Calmardier
Carmorandiere
Les Chartiers
Blanc Courtois
Plampoal
Abbaye de Beauport
Ste Barbe
Plouzec
M. Plouzec
Pte de Minar
Pte de Beliou
Pte de Iour
Pte de Bre
Rocueler
Pte de Plouazo
Pte de Port de Pomme
Pte de Porterieu
St Quay
Establ
Pte de Benic
Isles
St Quay
Longue Roche
La Contesse
Les Roheins
Les Noires
Les Pores
Chaperon
Pte du Carmelet
Pte de la Tour
Pte de la Tour
Pte de Cordie
Roseliers
Chanseonet
Pte de l'Ilon
Les Craignolets
St Brieu
Ilion
Fiviac
Pleneuf
Ladouet
C. G. Pleneuf
Les Bouillons
Lejon
Le Pelé ou Petit Lejon
La Pte Liviere
La G.de Liviere
La G.de Basse
Les Binocheaux
Mats de Frehel
Les Robins
Guillaume
Les Guevers
Grand Mad.
Pte de Guebriant
Plouvenou
M. Plehérel
Pte de Guebriant
Pte du Carmelet
Pte de la Tour
Pte de la Tour
Pte de la Moye

men binnen niet minder als 16 voet water met laeg water vind. Van Rye na Beveſier willende zeylen/ moet men dwars van Penſey komende/ de wal niet te na nemen/ dewyl daer een Steen-bankje legt/ daer niet meer als 12 voet water op is/ zynde de Merken daer van/ Beveſier noord-weſt/ en Penſey Kaſteel noord-oost van u.

Beve-ſier. Van de Singels tot Beveſier, is de koers weſt-zuid-weſt/ omtrent 7 myl. Beveſier is hoog Land/ aen welkers weſt-zyde men de 7 Kalk kleeven ziet leggen/ en moet niet te na genomen werden; dewyl ſommige willen/ dat daer een klein Bankje dwars van de hoek in Zee zoude leggen. Tuſſen Beveſier en Wight leggen verſcheide kleyne Ty-havens/ als Turckmore-haaven, New-haaven, Schorum, Arundel, enz./ daer wy/ om dat die niet als by kuſtbaarders gebruykt werden/ en de gaten dagelyks veranderen/ geen gewag meer van maken/ als wat voorzen gezeyd is. Tukmore word anders Cukmore genaemt.

Gety-Tafel aanwyſende de tyd van hoog water en vol Zee, met een nieuwe en volle Maan, en hoe de getye en ſtroome loope, als ook hoe veel voeten de ſpring getyde ryzen en vallen.

Tot Doevere met een Zuyde en Noorde Maen.
Doevere Z. Z. O. 10 uuren 30 min. 16 voet.

Tuſſen Doeveren en de Singels, insgelyks tegen de Singels een Z. O. Maen vol zee.

Van Doeveren tot de Singels valt de vloet N. O. ten O. en de ebbe Z. W. ten W.

Van de Singels tot Beveſier de vloet O. N. O. en de Eb W. Z. W.

In 't Canael van Winkel Zee een Z. ten O. maen.

In Rye haven Z. ten O. en Z. Z. O. 10 uuren 30 min. 24 voet.

Tot Beveſier en Fairlee aen land Z. Z. O. en N. N. W. 10 uure 30 min. 20 voet.

In de Vaarweg daer neffens een Z. en N. Maen.

By Beveſier aen 't land voor de 7 Kleeven valt de vloed O. ten Z. en de Eb W. ten N.

Van Wight tot Beveſier O. ten N. en W. ten Z./ de vloed getyen ſetten hier 1 à 2 uuren/ na dat het aen land hoogt.

Van de Dieptens en Kenteekens van deeze Landen.

Tuſſen Winkel Zee en Picardie midden in 't Canael is 't diep 26 en 27 vadem/ op ſelke diepte mag men met Fierley en 't land van Doeveren ſien.

Buyte Beveſier neffens de 7 Kleeven is 't 28 en 30 vadem diep.

De Tweede Vertooninge,

Van de Kuſten van BRETAGNE, van PORT en BESSIN, tot

de Rievier van Lamion en de Kuſten van Engeland tuſſen Beveſier en Torbay.

Franſche Kuſt.

I. S. Marcou of S. Marcus Eylanden.

Tuſſen Barfleur en Pointe de la Perce, legge 3 eilande/ genaemt S Marcou: men kan daer rontom zeilen/ dog gy moet wel agt geven/ om dat 't 'er niet al te ſchoon is.

La Houge of la Honge.

Leid by 't N. W. van het S. Marcou eiland/ 't welk een plompe toorn is.

Inwyk tuſſen la Honge en Barfleur.

Benoorde la Honge leid de hoek van Barfleur, tuſſe beide is een groote Inwyk, daer men op 6 of 7 vadem beſchut kan legge voor alle winden van 't N. W. (weſte tot) 't W. N. W. des Compas. Ook waeit hier blak in een O. en N. O. wind.

Barfleur of Caap Barfleur.

Van de N. hoek van Barfleur (die N. N. W. van u leid/ als gy daer op de boven geſeide reede legt) loopt een Bank of Riſſe af/ dog daer kan wel een ſchip over: N. O. 1 myl van Barfleur leid een ſteen onder water/ die men myden moet/ alſo 'er geen ſchip over kan/ beweſten deſe Caep leggen ook eenige buite/ als men 't Hoogeland van Cherburg houd buiten Caap de Wyk, ſo zal men die niet bezeilen.

Caap de Wyk of Caap Levy.

Is beweſte Barfleur, daer is een goede reede op 6 vadem regt beooſte de 2 hooge klippe; 't is een zandbay.

Cherbourg, of Cherenburg.

Leid in een diepe Inbogt, allwaer 4, 5, 6, 7, 8 vadem water is/ men leid daer voor zuidelyke winden bevryd: men ſegt/ dat voor Cherbourg ſommige klippen of Eilandekens legge/ die rontom ſchoon zyn/ dog heb maer van een kennis/ 't welk I. Peele genaemt word.

Foſſe van Moberille.

Leid beweſte Cherbourg, en 1 myl beooſte Caap de la Hague dit is een Tyhaven/ daer voor leggen aen beide zyde 4 of 5 hoge klippen/ daer loopt men met hoog water tuſſen deur tot binnen de haven.

Ornay of Alderney, of Aurigny.

Leid beweſte Caap de la Hague, 't Ooſt-einde is ſchoon/ daer mag men tamelyk digt by langs zeile/ maer 't weſt einde is ſeer buil: daer legge ſommige Eilandekens digt aen 't Weſt-eind/ daer voor by zynde/ kan men na Jarzey zeilen ſonder ſchroomen/ bezuiden die voorſz. eilandekens ſchiet een ſteen rif af/ daer binnen is 't aen de Z. zyde ſchoon/ behalven aen de Zuid hoek/ daer is 't ook buil: die aen 't zuide van Ornay wil ſette/ moet daer op verdagt zyn en ſette 't regt beooſte 't Ty haventje.

Van 't W. einde van Ornay leid een groote menigte klippen/ W. ten N. en W. N. W. 2 groote mylen in zee. Op 't uiterſte of weſtelykſte eind leid een groote hooge klip met veel andere kleine klippen daer rondom. Ten halve deſe groote klip en Ornay leid nog een groote klip/ maer niet ſo hoog als de voorſz. weſtelykſte/ van die ſtrecke menigte van klippe af/ na de uiterſte toe/ valle met laeg water bove/ maer met hoog water leid 't veel onder. Deeſe 2 groote klippe werden by de Franſe les Casquettes en by de Duytſche de Kiskaſſen genoemt. Digt by 't W. einde van Ornay, na de Kiskaſſen toe/ leggen nog 2 groote rye klotze en uit-klippen/ genaemt de Barroches.

Kiskaſſen. Barroches. Wilt gy onder Garnzey ſetten (komende van de Kiskaſſen) ſo loopt op de N. O. hoek van Garnzey aen/ en ſo veel daer beooſte/ tot dat gy 't Slot/ dat aen de O. zyde van Garnzey op de klip ſtaet/ in 't geſigt krygt. Of ſo gy beweſte de Kiskaſſen omkomt/ ſo gaet Z. Z. O. aen/ of zuidelyker/ tot dat de N. O. hoek van Garnzey Z. ten W. van u is/ zeilt dan daer na toe/ gy ſult 't voorſz. Slot op de klip in 't geſigt lopen. Brengt dat over de Z. hoek van Garnzey en zeilt daer op aen tuſſen 't Eyland Aram of Harmans en Garnzey in tot by het voorſz. Slot/ tuſſen die Eilanden is 't aen weder zyde vol klippe en Rudſe/ daer men hem van wagte moet/ beſonder aen bakboort na Harmans toe: by 't ſlot komende/ meugt gy buite of binnen ſette/ waer 't u belieft/ buite 't Slot op 12, 13 vadem/ of binne 't Slot (dat is tuſſen 't Slot en Garnzey) op 6, 7 vadem met leeg water/ 't vloeit daer 6, 7, 9 vadem op en neder/ daer moet men giſſing op maken.

I Sarck of Cers Garnzey. Onder de Z. zyde van Garnzey mag men reede maken voor N. W./ N./ en N. O. winde. So gy uit den weſte ofte van de Kiskaſſen komt/ ſo loopt wy digt by de Z. O. hoek genaemt C. de Gruſe) om/ en by de Z. zyde van 't Eiland langs/ tot ſtyf ten halve 't land/ ſettet daer waer 't u goed dunkt/ op 18, 19 vadem. So de wind na 't Z. W. of W. Z. W. loopt/ ſo meugt gy by de Z. hoek om loope/ na 't voorſz. Slot/ en ſetten 't daer buite/ of daer binnen/ als hier voor geſeid is. Van de voorſz. Z. hoek loopt een riſſe af/ daer van ſommige klippe bove/ ſommige onder water leggen/ dat moet men ſchouwe/ als men daer by om zeilt.

Reede onder Cers. Omtrent anderhalf myl O. van Garnſey leid het Eyland Sark of Cers; daer mag men rontom ſette/ op 25, 26, 27 vadem. Van 't N. eind ſtrecke ſommige klippe af/ daer legge eenige boven/ en ſommige onder water. Aen 't Z. eind legge ſommige klippe/ maer alle boven water.

't Eyland Jarzey leid van Garnzey verscheide Z. O. 5 mpl/ rondom dat eiland is goede reede tot verscheide plaetse. Langs de geheele N. zyde kan men sette op 20, 21 badem. Aen de selve N. zyde een stuk binne de W. hoek leggen sommige groote klippe wy wat van de wal af/ geheete de Pater-nosters of Pierrelets. Aen de Z. W. hoek legge veel rotse/ die een groot stuk 't zeewaert strekke; daer benoorde/ te weten/ tussen die en de westelykste hoek aen de W. zyde van Jarzey, kan men tot verscheide plaetse sette op 10, 11, 12 badem. Aen de Z. zyde van Jarzey is ook goede reede voor een N. W. en W. N. W. wind. Aen de O. zyde leid S. Catelynen Bay/ daer is ook seer goede reede voor westelyke winden.

Pater-nosters.

S. Catelynen-bay.

Tusschen Jarzey en S. Malo omtrent ten halve regt in 't vaer-water/ legge by malkander een groote hoop hooge klippe/ die 5, 6 mpl omzeylens in 't ronde begryppe/ genaemt Minquiers, sommige bove en veel onder water/ so datter niet sonder groot perykel is tussen Jarzey en de Minquiers deur te lope.

Als men deur 't Ras van Blanckart na S. Malo wil zeyle/ loopt men gemeenlyk tussen Cers en Jarzey deur/ men mag ook beooste al d'Eilande en dryogte by de kust van Normandyen langs na St. Malo zeile/ in maniere als volgt.

Minquiers. klippen.

Als men komt een weinig voorby de C. Voorha, ontmoet men neffens 't Eyland Jarzey 3, 4 hooge klippe/ genaemt de Beuf, men mag daer beweste om tussen die en 't Eyland Jarsey deur/ of daer beooste by 't vaste land heen loope/ so men wil/ na 't Kif van Mortefaim toe/ dat leid na de kust van Normandyen Z. Z. O. 4 mpl van C. de Voorha.

Le Beuf.

Tegen over of neffens 't Kif van Mortefaim, leid een regel klippen gestrekt O. en W./ meer als een mpl in lengte/ geheeten Buf-Kyn, op 't O. einde leggen die veel boven/ en op 't W. einde meest onder water. Tussen die en 't Kif van Mortefaim moet men deur na Granville.

Bufkyn.

Tussen de voorsz. klippe Beuf en Beufkyn, leid nog een groote rye klippe/ geheete Ekeron, die strekt van de Z. O. hoek van Jarsey af na Granville. Al dese klippe laet men aen stuurboort/ en loopt daer beoosten heen.

Ekeron.

Van 't Kif van Mortefaim tot Granville is de Cours Z. O./ en van Bufkyn Z. Z. O. 3 mpl.

Granville.

Caap de Voorha en Granville zyn 2 uitstrekende hoeke: om de Z. hoek van Granville zyn 2 a 3 klipkens/ daer by loopt men om agter een Pierre of Hooft/ daer men met laeg water droog kait. Tussen Caap de Hague en Granville siet men op 't land veel huiskens/ meulens en boomen/ als men daer by langs zeilt. Regt bezuide 't Kif van Mortefaim staet een kerk met 2 toorns/ geheeten Coutance, langs die geheele kust is 't over al goed setten op 6, 7 badem/ besonder regt bezuide de Caap de Hague.

Anderhalf mpl W. van Granville, leid nog een groote rye klippe/ geheete I. de Chansey, by de onze de Zantzee/ tussen die en 't hooft van Granville moet men deur na Cancalle, of S. Malo.

4 Mpl bezuide Granville, in een groote Inwyk/ leid een Eilandeke voor de Kivier van Avranches, geheete Mont de Sint Michiel, daer op leid een Slot of Stedeke/ S. Michiel, met een hooge Toorn/ die men in Zee kan sien. Dese Inwyk is bezuide Gaanville binne de klippe van Cancalle seer blak opgaende van grond van 13, 10, 7, 6 en 4 badem tot een toe/ so dat met leeg water de inwyk soo verre droog valt/ dat men van de strant geen Zee nog water sien kan.

Mont de Sint Michiel.

Van de hoek van Cancalle Oost-waert legge 3 klippe/ daer onder mag men 't sette op 10 badem. Om na 't Stedeke te zeile moet men tussen de hoek en de voorsz. klippe inloope/ 't is daer tussen beide 8 en 7 badem diep. Voor 't Stedeke is 't blacker water. Benoorde 't Stedeke legge nog 2 klippe/ daer mag men onder sette op 5, 6 badem.

Cancalle.

Voor de have van S. Malo leid 't Eiland Sisember, op 't W. eind staet een meule/ en op 't O. end een kerk met sommige huiskens/ synde een klooster/ 't kerkje mag men (uit ter Zee komende) essen sien/ maer binne 't Eilant synde/ siet men 't beter/ om dat 't staet aen de Z. zyde van 't Eilant. Een groote Goteling schoot beooste Sisember leid een groote hooge klip/ geheete de Meeuwsteen, tussen die en Sisember, is 't al vol klippe en kudse/ die met hoog water meest onder legge. Een klein gaetje is daer tussen beide/ daer de Franse met kleine scheepkens weten in te loope tussen de klippe deur/ maer voor groote Schepe/ of die daer niet bekent is/ is 't niet te gebruike.

Meeusteen.

Tussen de Meeuwsteen en eenige andere klippen daer beooste strekt een gat Z. en Z. ten O. in geheete la Congie. Om dat in te zeile/ so loopt digt beooste de Meeuw-steen heen Z. O. ten O. regt op de Stad aen/ so lang tot dat gy 2 deele waters na de Meeuwsteen, en een deel na de Stad hebt/ dat is/ als de Meeuwsteen nog eens so verre van u is als de Stad/ gy sult dan by de N. W. hoek van de Stad 2 groote klippe sien/ omtrent een Goteling-schoot van de voorsz. hoek/ op elk staet een huiske/ de uitterste is de kleinste/ genaemt de kleine Be, de naeste aen de Stad is de grootste/ en heet de groote Be, zeilt daer na toe/ en loopt op een kabel lengte daer by om/ maer houd die cours so lange/ tot dat 't Toorneke/ dat regt bezuide de Stad op de hoek staet/ komt over de Toren van Bore, regt beooste Saledoor, houd die over een/ en zeilt daer op aen/ tot aen 't Z. einde van de Stad/ daar de meulens staen/ sult daer op de klippe gewaer werde 2 Bakens/ loopt daer met hoog water tusschen deur/ tot agter de Stad aen de O. zyde/ daer sit men met laeg water droog aen 4 touwe/ 2 aen de Stad vast/ en 2 op 't zand. Tussen die 2 voorsz. Bakens bezuide de Stad en daer omtrent is de grond scherp/ rudsig en klippig/ daerom moet men hem wagten met laeg water daer te blyve of te verballe/ maer daer binne aen de O. zy van de Stad is schoon zand grond/ daer moge de Schepe sette sonder perykel.

La Congie.

Kleine en groote Be.

Regt

Regt binnen of bezuide de voorsz. klip de kleine Be, mag men zette op 5, 6 vadem met laeg water / alzo dat de Toren van Bore komt een weinig beooste 't torenke op de hoek bezuide de Stad.

De Reede la Ranse

Die Reede noeme de Franse la Ranse, daer ankert men gemeenlyk eerst / en verwagt hoog water om bezuide de Stad om te loope. 't Vloeit hier tot S. Malo en daer omtrent 7 vadem op en neder met dagelyks Tyt.

Van 't W. end van Sisember streckt ook een groote deel klippe W. waert heen / meer als een groote Goteling-schoot / ten einde van dien gaat 't westergat van S. Malo, O. ten N. in. Om daer in te loope / zo neemt agt op een spits torenke / dat een stuk benoorde of beooste S. Malo in 't land leid / geheete Pellemy, als dat O. ten N. van u staet / zo zult gy daer neffens aen de wal zien een groote zwarte klip / die van zwartigheid uitsteekt buite alle andere klippe daer omtrent / en daer door zeer kennelyk is / brengt die klip en dat voorsz. toorenke ober een / en zeilt daer op aen tot neffens 't Eyland Sisember, of dat 't Toorenke (op de hoek bezuide de Stad) komt aen de Toren van Boore, beooste Saledoor, zeilt dan na de Reede la Ranse bezuide de kleine Be, of zo 't hoog water is / op de merke aen / en voort bezuide de Stad om / als hier voor gezeid is.

Als men dit Wester gat inloopt / laet men een hooge klip / geheete de Schoor-steen, aen stuurboort met meer andere klippen daer beweste / die met hoog water meest alle onder vloeje. Aen de N. zyde / dat is aen bakboord / legge ook veel klippe / daer van veel met hoog water onder vloeyen / en ook veel bove water blyven.

Nog een Zuider-gat strekt by 't land bezuide de klip van S. Antoni in / op merke / die men agter uit ziet / maer 't en werd niet gebruikt dan van kleine scheepkens.

Nog een zuider gat.

Omtrent ten halven tusse 't Wester-gat van Sint Malo en de C. de Farelle, leid een steen-bank onder water / een weinig beweste C. de Farelle leid een groote klip genaemt la Mave. Als men van C. de Farelle na S. Malo wil zeile en dat men die voorsz. klip houd regt op de hoek van Farelle, men zal ook zonder missen op de Steen-bank zeilen / maer zo men de klip bedekt houd onder of agter dien hoek / men zal daar bezuide heen loopen. Of zo men die buite de hoek houd / zo dat men tussen die en de hoek mag deur zien / men zal daer benoorden langs loopen. De voorsz. klip is een goed merk om de C. de Farelle te kennen / men mag tussen die en de kaey niet door.

Steen-bank.

3 Myl W. van S. Malo leid een groote Sand bay / daer men voor alle winden mag beschut leggen / men zet daer agter een groote klip neffens een Meule en zommige Boomen.

1 Of 1½ myl N. W. van die Sand-bay leid de C. de Farelle, die ook genaemt word C. de Late' na 't kasteel la Late, dat beooste die hoek staet / daer is goede reede voor W. en Z. W. winde.

C. Farelle.

2 Myl N. W. van 't gat van S. Malo leid de Oosterbank, leid van la Pierre de la Porte O. en W. / 1 myl / daer kan men onder ryde op 5, 6, 7 vadem.

Oster-Bank.

Van beweste C. de Farelle tot 't N. eind van 't Eyland Briack, is de cours W. ten N. 6 myl. 1 Myl van land W. van d'Caep leid een groote ry klippe bove water. Tussen de voorsz. Caep en 't Eyland Briack legge de Havens of rivier van S. Brieux en S. Benit.

Het Eyland Briack.

Sinte Brieux en Sint Benit.

't Eyland Briack, als men uit de ooste komt / ziet men daer op 2 Meulens / en tussen die een hooge ronde berg / daer een huiske opstaet. Men mag rondom dit Eyland zeile / en aen alle zyde reede maken / waer men wil / hoewel rondomme hier en daer zommige kleine klippe legge / zo is ober al goede ankier-grond. Een goed stuk van de N. O. hoek af / leid een klip geheete Souffe, en aen 't N. end leid een regel klippe onder water / daer moet men hem voor wagten.

Een groote myl W. ten N. van Briack, 2 of 3 myl buiten land / legge de uitklippe / genaemt de Pickels, daer mag men ook rondom zeile / maer daer beweste na 't vaste land toe legge veel blinde klippe.

Pickels.

3 Myl beweste Briack leid Port Blank, en een groote rivier / genaemt Lantriliers. Beooste dese haven legge veel uitklippen.

Port Blank. Lantriliers.

Beweste Port Blank legge de Sept Isles of 7 Eylande, van de Pickels verscheide W. N. W. 4 myl. Een myl daer bezuide leid 't groene Eyland, daer mag men rondom reede maken.

Sept Isles. Groen Elland.

Tussen de 7 Eylande mag men niet deur zeile / maer daer bezuide tussen die en 't groene Eyland gaet een wyd Canael deur. Van 't oostelykste eyland strekt een buil rif af Z. waert / op 't uitterste einde van dat rif leid een klip als een goed merk om dat rif om te zeile. N. W. van 't west einde van de 7 Eylande leid nog een blinde klip / die met laeg water bove komt. Men mag ook van Port Blank by de kust langs agter bezuide 't groene Eyland heen zeile / en komen daer beweste weder uit in Zee. Van daer N. W. in Zee leggen de Driakel-potten, dat zyn groote wreeselyke uit-klippen / die wyd en breed verspreid legge / W. Z. W. van de 7 Eylanden, en 3 of 4 myl buiten land.

Driakel-potten.

Van 't Gety en loopen der Stroomen.

Tot Markel, la Honge, Barfleur, Cherenborg en C. de Hague maekt hoog water by lande een Z. ten O. Maen.

Westerwater.

Van Zeyn-hooft tot Barfleur valt de vloed by 't land O. ten N. / en de ebbe W. ten Z. maer in 't Canaal buiten 't land valt de vloed O. N. O. en de ebbe W. Z. W.

Aen C. de Hague by 't land maekt hoog water een Z. ten O. Maen.

In 't Ras van Blankaart een N. ten O. en Z. ten W. Maen. De vloed valt door 't Ras N. O. en de ebbe Z. W.

In de eylande maekt een N. ten O. en Z. ten W. Maen vol zee. Men kan daer niet wel de vallinge van stroome reekene / om datze om de eylande verscheide loopen maeke / dog meest N. O. en N. O. ten N.: een quartier van t getyvalt de vloed dwars in de Kiskassen.

In Garnzey maekt vol zee een N. ten O. ende Z. ten W. Maen.

Tot Cancalle en Granville een W. N. W. Maen.

Tot S. Malo maekt hoog water een O. en W. Maen.

De vloed valt aldaer 't westergat in / en boegt 't oosser-gat weder uit / daer moet men zyn gissinge op maeke / als men dese gaten in wil zeile.

Van 't eyland Briack, in de Inwyk van Benit, valt de vloed Z. O. / maer in 't baer-water O. Z. O. en de eb W. N. W. Aen d'oost-zyde van 't eyland Briack op de Reede Z. Z. O. Een ooste en weste Maen maekt aldaer 't hoogste water.

Tussen de eylanden Briack en Gernzey maekt vol zee een W. Z. W. Maen / de vloed loopt daer O. Z. O. en de eb W. N. W.

In dat gewest en agter de Kiskassen draeit 't getyregstadig tegen de Son / zo dat daer nimmermeer stil water is.

Tussen Sept Isles, of de 7 Eylande en Gernzey in 't baer-water maekt vol zee een W. Z. W. Maen.

Tussen Briack en de 7 Eylanden maekt vol zee een O. ten N. en W. ten Z. Maen / de vloet valt daer O. en O. ten Z.

Tussen Sept Isles of de 7 Eylanden en de uit-klippen van Morlions, valt de vloed Z. O. agter de Driakel Potten in na 't groene-Eyland, maer in 't baer-water daer buite O. en O. ten N.

Van de Dieptens en Kenteekens neffens deze Landen.

Omtrent C. de Barfleur en Cherenburg 3 myl van land is 't 30 vadem diep.

Barfleur is een hooge hoek / beneede op 't witte land staet een plompe toorn / 2 Meulens en zommige huisiens / daer beweste is meer wit land.

Op C. de Hague staet een Slot met een klein torenke / een weinig daer beooste staet in 't land een scherpe toren 2 myl / daer beooste leid Cherenburg, met een plompe Toren.

't Eyland Ornay is aen 't W. eynd hoog met een steile neergaende hoek / 't O. eynde is bergagtig of heuvelagtig / maer lager als 't W. eynde / men siet 'er in 't voorby zeile een toren of twee op met eenige meulens. Op de N. zyde van 't eyland leid een witte berg als een Zant duyn.

Benoorde de Kiskassen, 2 myl van land / is 't 35 en 40 vadem diep.

Tussen de Kiskassen en Gernzey is 't 30 en 40 vadem diep / meest al steen grond.

N. W. 3 myl van Gernzey is een put / daer't 80 of 90 vadem diep is / anders is 't 40 vadem.

Tussen Gernzey en Jerzey is 't 26 en 25 vadem diep.

In de Trave van Jerzey, Rockeduve en 't eyland Briack is 't diep 20, 25 en 30 vadem.

Strekkingen en Koersen.

Van Caap de Hague tot het west-einde van de Kiskassen, W. ten N.	6 mylen
Van de Kiskassen tot Beveser N. O. ten O.	27 mylen
Van de Kiskassen tot Wicht N. O. ten N.	15 mylen
Van de Kiskassen tot Portland N. ten W.	10 mylen
Van de Kiskassen tot Goudstart W. N. W.	15 mylen
Van de Kiskassen tot de Sorles W. wel soo noordelyk	40 mylen.
Van Caap de Hague tot Caep de Voorha Z. ten O.	5 mylen.
Van Caap Voorha tot Granville Z. Z. O.	7 mylen
Van Granville tot Mont Sint Michiel Z. Z. O.	4 mylen
Van Granville tot den hoek van Cancalle Z. W.	4 mylen
Van de hoek Cancalle tot het Ooster-gat van S. Malo, W. en W. ten Z.	4 mylen
Van 't Eiland Sisember voor S. Malo tot C. Farelle W.	3 of 4 mylen
Van Caap de Farelle tot 't Eiland Briack, W. ten N.	7 of 8 mylen
Van 't eiland Briack tot de Pickels W. ten Z.	2 kleine mylen
Van de Pickels tot de 7 Eylanden W. Z. W.	4 mylen
Van de 7 Eylanden tot de Driakel Potten W. Z. W.	2 groote mylen

Van de Driakel potten tot Iſle de Bas of Weſtphalen W. Z. W. 7 mylen
Van Iſle de Bas tot Heyſand W. Z. W. 12 mylen
Van Caap de Hague tot 't Weſt einde van Jarzey tuſſen Sark en Jarzey door / W. Z. W. en Z. W. ten W. 8 mylen
Van de Kiskaſſen tot het weſt-einde van Garnzey Z. W. ten W. 4 of 5 mylen
Van Garnzey tot Jarzey Z. O. ten O. 7 mylen
Van Roche Blanche tot Iſle Bas Z. ten W. en zuiden / 4 mylen
Van Garnzey tot St. Malo Z. Z. O. 12 mylen
Van Roche Blanche tot de Kiskaſſen N. O. ten O. 20 mylen
Van 't zuid-einde van Jarnzey tot St. Malo Z. Z. O. 7 of 8 mylen
Van Garnzey tot de klippen van Rockeduves Z. Z. W. 6 of 7 mylen.
Van Rockeduves tot de Minquiers O. ten Z. 6 of 8 mylen
Van Rockeduves tot C. Farelle Z. O 8 mylen
Van Rockeduves tot de klip Caminoi Z. en Z. ten W. 3 mylen
Van Rockeduves tot 't Eyland Briack Z. ten O. 4 mylen
Van Garnzey tot de 7 Eylanden Z. W. 11 of 12 mylen
Van de Kiskaſſen tot Four of Hyſand Z. W. ten W. 34 mylen.
Van de Kiskaſſen tot Lezard W. en W. ten N. 28 of 29 mylen.
Van Garnzey en Lezard W. ten N. 28 mylen
Van de 7 Eylanden tot Lezard N. W. ten W. 22 mylen
Van de 7 Eylanden tot Goudſtaart N. ten W. wel zoo weſtelyk.
Van de 7 Eylanden tot Portland N. N. O. 24 mylen
Van St. Paul de Leon tot Lezard N. O. ten N. 21 mylen
Van St. Paul de Leon tot Goutſtaart N. ten O. 21 mylen
Van St. Paul de Leon tot Portland N. O. ten N. 29 of 30 mylen.
Van Iſles de Bas tot de Fours W. Z. W.

Hoogten.

C de Hague leid op	49 grad:	25 min:
't Eyland Ornay leid op	49 grad:	48 min:
De Kiskaſſen leggen op	49 grad:	48 min:
Garnzey leid op	49 grad:	36 min:
Jarzey leid op	49 grad:	12 min:
De 7 Eylanden leggen op	48 grad:	45 min:
Roche Blanche leid op	49 grad:	4 min:
S. Paul de Leon leid op	48 grad:	51 min:
Le Four leid op	48 grad:	38 min:
Hyzand leid op	48 grad:	30 min:

De Kuſt van ENGELAND.

Van Beveſier tot het Eyland Wight, is de koers weſt-zuid-weſt 13½ myl / moetende men tuſſchen beide groote voorzigtigheid gebruiken voor de Eaſtbarrowhead en Owers, die 7 mylen beooſten Wicht leggen / en drie mylen van de wal.

Eaſt Barrouwheads of Ooſt Barrouws hooft.

Deze bank valt met laeg water en ſpringty droog / aen de binne kant van dit leid nog een droogte / welkers N. kant meede droog valt.

De Ouwers of Weenburg-zand.

Digt by de droogte hebt gy 15 vadem water / gy moogt hem op 't lood niet nader komen dan 12 à 13 vadem.

't Dwars merk van Weenburg is Chicheſters ronde toorен N. N. W. van u / als gy aen de buite kant van Weenburg zyt: 't Langs merk is 't Swane klif op Wight W. ten Z. wel zo zuidelyk / want 't Swane-klif W. Z. W. is daer regt op. Als gy met een Noorde-wind uit de O. komt / zo meugt gy niet nader dan op 18 vadem komen / maer komt gy uit den weſten / zo komt niet nader dan O. ten N. op dezelve diepte. Menigte zyn bedrogen / als zy van Dunnole (dat wy Wolfershorn noemen) quamen / en O. ten N. en O. N. O. aenliepe / dat zy geen agt name / dat de agter vloed zet na 't Eyland Wight toe / en voorts haar onbemydelyk op Weenburg. Zo gy kenniſſe van Weenburg hebt / zo loopt benoorde by 't land deur.

Daer zyn goede merke om hier van bevryd te zyn / houd Dunnole regt W. van u / zo zult gy daer een braef ſtuk buiten heen loope / digt daer aen 12 vadem / komt zo na niet / maer hout 't op voorſz. 18 vadem / zo zult gy in geen perykel kome: zo gy by nagt of donker weer hier komt te vervallen / paſt dan wel op uw lood / want met weinig wind of kalmte / zo zult gy door de ſterke vloed daer aen gezet worden / daerom zo gy dit gewaer werd / gaet dan ſchielyk ten anker.

Als gy van beooſten komt / zo loopt van Shorum Z. Z. W. / tot dat gy 18 vadem krygt / gaet dan krymoedig W. Z. W. / die cours zal u buiten de Owers brenge.

Nader Beſchryving van een Engelſche Auteur.

De Eaſtbarrowhead legt van Arundel zuiden ten weſten 3 mylen / op welke met laeg water maer 10 voet water is / ſtrekkende zig in lengten zuiden en noorden ½ myl / en in breedte oost en weſt ½ myl: ¼ Myl noorden ten ooſten van deze Bank / legt een andere / Klein-Barrouwhead genaemt / die omtrent ½ myl noorden en zuiden in lengte / en ¼ myl in breedte ſtrekt; Chicheſters Kerk legt noord-weſt van 't zelve. Een ½ myl benoorde deſe / leggen noch een partye kleine klippen / Kinsmans klippen genaemt / zuiden ten weſten omtrent een myl van den ingang van Arundel, tuſſchen deeze en de vaſte wal is 5 vadem water.

Weenburg legt zuid zuid-ooſt van de Toorn van Chicheſter, en een myl van de wal / of 4 mylen groot ooſt van Bembridge-point, op 't Eyland Wigt; en ſtrekt zich noord-ooſt en zuid-weſt 2½ myl in lengte / en ¼ myl in breedte in de midden / doch ſmalder aan de enden / en valt droog met laeg water. Ook legt 'er binnen deze Bank een ander Bankje / welkers noord einde mede met laeg water droog valt / tuſſchen dewelke en de vaſte wal weer een andere Bank / de Mixens genaemt / legt / zig in lengte als Weenburg ſtrekkende / en zuiden omtrent een ½ myl van de hoek van Selſey. Tuſſchen deze en de Weenburg zoude men kunnen doorzeilen / maer dewyl men zonder hier zeer wel bekent te wezen / zulks niet zoude kunnen doen / zonder zig in groot gevaer te ſtellen / zo is zulks ook niet te raden: doch wanneer men Dumnoſe weſt van zich houd / en men in geen droger water als 18 vadem komt / zo is geen de minſte zwarigheid te wachten / moetende men verdagt wezen / dat men 12 vadem water dicht aen deze droogtens zal werpen / en dat door dien de ſtroomen hier 8 uuren en meer / na S. Helena-bay intrekken / het beſt is by nacht of donker weer / het niet te na laten komen / of by ſtilten als anders / by tyds te ankeren.

Canaal tuſſen d'Owers en Mixens of Mixon.

Tuſſen deze 2 banken loopt een klein Canaal door / 't welk goed is voor die geene / die daer heel wel bekend zyn / maer voor de onbekende en is 't niet raedſaam om daar door of binnen te zeilen / alzo 't niet zonder perykel is / want binnen deze banken leggen nog andere vuile gronde / zo dat 't beſte is om zig van deze droogtens af te houden / als voorſz. is / want 't heeft meenig ſchip ſchade gedaan.

Chicheſter.

By de weſt kant van d'Owers is een ingang van Chicheſter, daer is 't heel ſlim om in te komen / daerom raed ik niemant om hier zonder Loots in te gaen / dan die 'er heel wel bekend is.

Om beooſten Eaſt barrouwhead the Park in te zeilen, paſſeerende door de Looe-Stroom.

Gy moet Chicheſter Kerk beooſte Pagham Kerk brengen / wanneer gy 18 vadem hebt / omtrent ⅓ van een quart Duitſe myl daer na / dan zal de Witte Weg op den heuvel over een bos boomen by Pagham te zien zyn / tuſſchen beide Kerken, en gy zult verbolgens al zagtjes opdroogende gronden binden tot The Park toe van 18, 15, 12, 8, tot 6 vadem / en verder tot de ſtrand toe al minder diepte. Gy meugt ankeren op 4, 5, à 6 vadem in de Park, goede grond / hebbende Selſei-hill omtrent ½ Duitſe myl van u in 't N. W. of N. W. ten W.

Om The Park door de Looe-Stroom uit te zeilen.

Brengt de Weſtelykſte Strand hoek van Selſey-haven, over Pagham Kerk, en houd dat zoo ſtaende / tot dat Semi en Seminot op 't Eiland Wight komt by Culvers Clif op 't zelve Eiland te ſtaen; welke een weinig open van malkander moeten gehouden worden / om door de Looe-Stoom te komen / alwaer gy op 't laeſt zult 5, 6, 7, vadem water hebben / maer 10 vadem krygende / dan bent gy beweſten de klippen voorby / en dan is Chicheſter kerk in een met Medmeryhouſe beweſten een Meulen.

Om

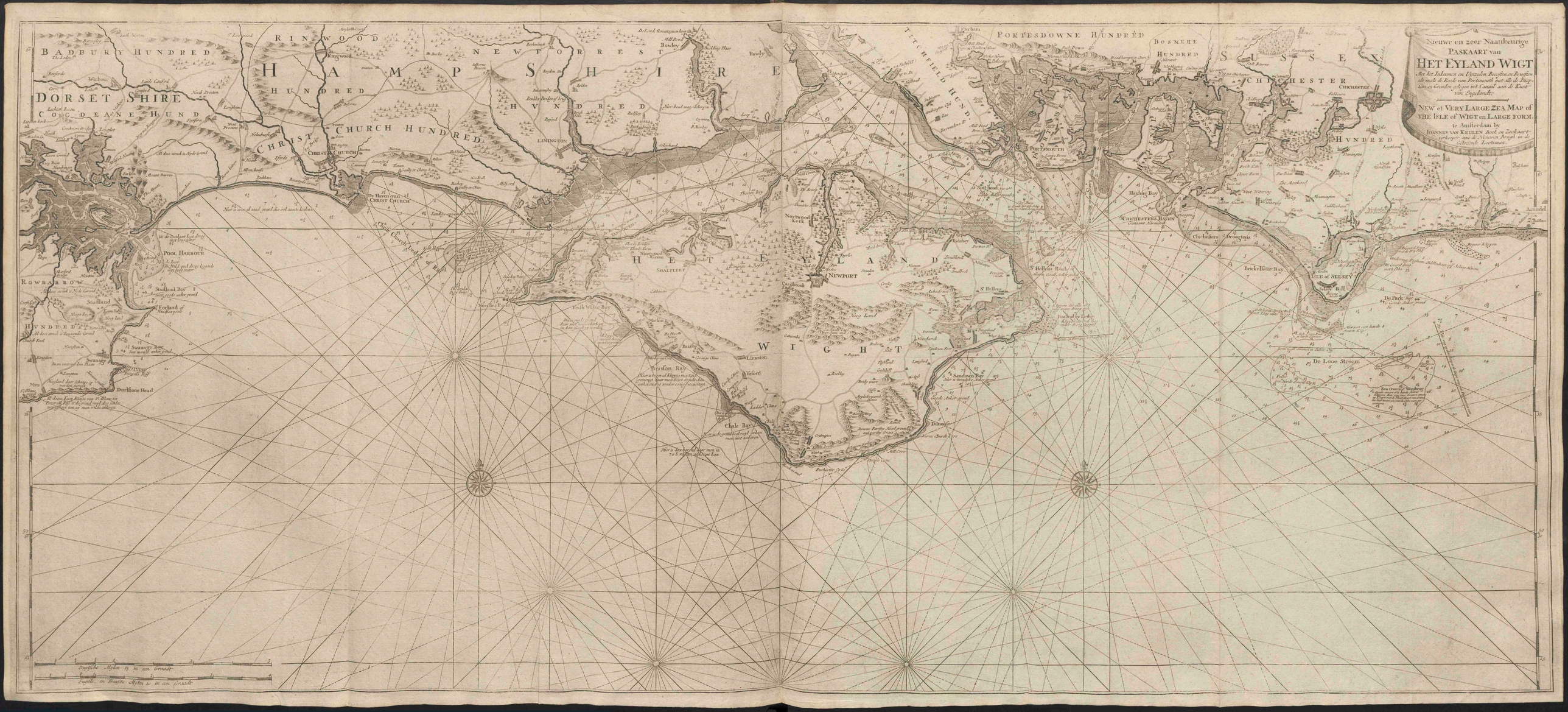
Nieuwe en zeer Naaukeurige
PASKAART van
HET EYLAND WIGT
Met het Inkomen en Uytzeylen Beoosten en Bewesten
alle de Reede van Portsmouth met alle de Diepten
en Gronden gelegen int Canaal aan de Kust
van Engelandt.
NEW et VERY LARGE ZEA MAP of
THE ISLE of WIGT en LARGE FORM.
te Amsterdam by
IOANNES VAN KEULEN Boek en Zeekaart
verkooper aan de Nieuwen Brugh in de
Silveren Lootsman
BADBURY HUNDRED
RINGWOOD
NEW FOREST
HAMPSHIRE
DORSET SHIRE
COGDEANE HUND.
CHRISTCHURCH HUNDRED
CHRISTCHURCH
Ringwood
Bowley
LIMINGTON
Fawley
Winbourne
Little Canford
North Preston
Lytchet Bayon
Lytchet Matravers
Upton
Longfleet
Poole
Parkstone
Sandbanks
Studland
Swanage
Durlstone Head
POOL HARBOUR
ROWBARROW
HUNDRED
Studland Bay
Swanage Bay
Ballard Down
Old Harry Rocks
Christ Church Ledge of Rocks
De Haven van Christ Church
Hier is over al rond en rond by de zee aan te Loden.
Hier is over al rond en rond by de zee aan te Loden.
Hier is over al rond en rond by de zee aan te Loden.

A New Gradually Increasing Compass-Map, of a Part of the Sea Coasts of ENGLAND, in which is contained the Coasts of DORSET SHIRE; and HAMPSHIRE, extending from the West side of Wight to Brid Port. With their Shallowneſſes and Depths by Nicholas de Vries, Geome

Nieuwe Waſſende Gradige Pas-kaart van een Gedeelte Der Zee-kust van ENGELAND, in ſig begrypende de Kust van DORSET en HAMP SHIRE, ſtrekkende van het Weſt eynde van Wight tot BRID PORT, metal haar Droogtens en Dieptens door C. de Vries Geometr

Met Privilegie Voor 15. Laren

Duytſche Mylen 15. in een Graadt

Spaenſche Mylen 17½. in een Graadt

Eng: en Fran: Mylen 20. in een Graadt

D O R S E T. S H I R E.

H A M P. S H I R E.

Bridport
Burton
Seaton
Overbury's
Waymouth
WAYMOUTH ROAD
Waymouth
Weymouth Castle
Melcon Loose
PORTLAND ROAD
Portland
Stonepeere
Ras van Portland
Shaimbles
Lulworth
Bindell P.
Kimmeridge
Grantland
Nonsuch
Poole
Forckston
Christ Church
Milford
Salt Pitts
Nash
Black cliffs
Kingels burrough
Shingels
Sandfleet
Needles
Haven of Poole
Kelton
Kesworth
Warchum
Arne
St. Nicolas
Branksea
Sould haven P.
Stombora
Orce
Newton
Studland
Newfoundland
Newfast P
Kings bridge
Worth
St. Adam
Langston
Sandwich
Perenall P.
X
XI
X½
Tot AMSTERDAM by G. van KEULEN aen de Nieuwenbrugh In de Gekroonde Lootsman

Culliford Hund
Preston
Ringston
PART OF DORSET SHIRE
Cambecanes
Winfrith Hund
Helwarden
Hasler Hund
Buckland
West Chekerell
Bardwey
East Chekerell
WAYMOUTH REEDE
Mount poynygs
West Lulworth
East Lulworth
Flete
Melcomb Regis
Waymouth
Weeke
Weymouth a Wall
Nose
Memphill
Guyfforde
Bindall Punt
Smaymouth Passage
A Steep Stone Beach
Weymouth
Weeke
Weymouth Casteel
Sandeffoote Castle
POORTLANDS REEDE
of Portland Road
Portland castle
Cheselton
Thisham
Portland Kerke
Stoone Peere of Steene Hoofden
THE BRITISH SEA of HET-KANAEL
Portland Bill
PORTLAND
Aldus loopen de Stroomen
X½ uur t hoogste Water met een nieu en volle Maen
X½
de Misswysing van t Compas is hier 7½ Gr: of ⅔ streek N° W
Hoek van Portland
t Ras van Portland
Race of Portland
Een Duytse Myl van 15 in een Graed
Shambles
A Scale of 4 Mile
A Scale of one Mile
HET LAND VAN SCHEP-WAY
De Rivier RYE CAMBER RUMNEY MARSH
is geleegen voor in t Canael aen de kust van ENGELAND even binnen de Hoofden
Sand
De Oost Baer of East Barr
White Marks
Beacons
Channel of Canael
Old Camber
HET LAND SCHEP-WAY
East Maine
Rye Haven
West Baer of West Burr
Gulford of Gulfordle
Hoog Water teeken
Channel of Creek
Stone Beach
Camber Sallow of Camber Point
Camber Hed of Camber Hooft
HET KANAAL
Owse Bank
Camber Castle
Oud Winchelsey verdronken
Rye Cambre
Laag Water teeken
Bank
Winchelsey
High Water Marke of Hoog Water teeken
Klippige Hoek
Klippen
Iekesham
West Maine
Pett
Stoket
Mill of Moolen
de Stad Rye
Winchelsey Castle
Pamel bridge
Stonelink
de Cijfer letter boven de streepjes betekenen t hoogste en onder de streepjes t laegste Water
Peasmersh
t Amsterdam by GERARD VAN KEULEN met Previlegie
HASTINGS RAPE
Vdymire
Fayrleigd

A NEW Gradually Encreasing Compass-Map, of a Part of the Sea Coasts of ENGLAND, in which is contained the Coasts of DEVONSHIRE, extending from BRID PORT, to Big Berry, with their Shallowneſſes and Depths, By Nicholas de Vries Geometr

NIEUWE Wassende Gradige Pas-kaart van een Geleelteder Zee-kust Van ENGELAND, in sich begrypende de kust van DEVONSHIR Strekkende van BRID PORT, tot Big Berry; metal Haar Dreogtens en Dioptens Door C. de Vries Geom

DART MOUTH
Hughdowne
Mill
Kingsward
Old Ruines Silver Coue
Kingward Castle
Warfleete
Dartmouth Castle
Fort
Hill Bay
Blackoare Point
Mine Stone Bay
Froward Point
Compasse
Blackstone Point
Blackstone
Little Dartmouth
Combe Point
Roade
Meystone
Homestone
Combes
Nutwell
Lenstone
Forderham
South Town
Kenton
Starr Crosse
EXMOUTH
Lankston Pt
Dolage
Tinmouth
Tin R
Babacon
Bobs Nose
Meystone
St. Mary Church
Tuckey
Abby
Paintor
BAY
Broad Sond
Flat Fornc
King William Gelland
Borre
Barry Rock
Kings Ward
Dartmouth
East Black Stone
Little Dartmouth
Stoke Fleming
Blak Point
Meystone
Harrow wall
Big Berry
Strat Gate
START BAY
Bur
Kings Bridge
Boult tayle
Saltcomb
Boult
Strart Crosse
Scary
Prattle
GOUD START
Sydmouth
Salcomb
Brunscom
Barworth Point
Gilliton
Lyme
Chidock
Axemouth
Stanton
BRID PORT
SHIRE
X
XI½
VIII½
t'AMSTERDAM by G. van KEULEN. aan de Nieuwenbrug in de Gekroonde Lootsman Met Privilegie Voor 15. Jaaren
Duytsche Mylen 15. in een Graadt
Spaansche Mylen 17½. in een Graadt
Engelsche Franc. Mylen 20. in een Graadt

Om over de Baar tot Chicheſter in te zeilen.

Brengt Bosham Kerk, (zynde omtrent ¾ van een Duits myl van land) een weinig beoosten van 't midden tuſſen de beide uithoeken van de haven, welk merk u brengen zal in 't Wester-diep, alwaer gy ankeren meugt op 5, 6, 7 vadem water. In 't opzeilen tot Chicheſter is u het Gardners-zand in de weg / dat met laeg water en Spring ty droog valt: om dit Sand om te loopen / zo loopt recht op 't eyland Thorney, tot dat de Schoorſteen van een huys in Snowhill komt aen Weſtwietering Kerk. Om door de Sledway met ſpring-ty te gaen / zoo brengt Bosham-Kerk aen de meulen by Rookshill, zult hebben 2 Vadem met ½ vloed.

Nader beſchryving der Kuſt, van Beveſier af, tot omtrent Chicheſter.

Ooſt-Seaford leid beoosten / en Weſt-Seaford beweſte de hoek van Beveſier. Dwars van Ooſt-Seaford kan men op 10 à 11 vadem ankeren; aan de W. kant van Beveſier is de kuſt overal ſchoon / tot Shoreham toe / en men kan overal op 9 à 10 vadem ankeren; ½ myl dwars van Schoreham is een gat voor kleine Scheepen: ½ Myl bniten Arundel heeft men 5, 6 en 7 vadem goede anker-gront.

Kaſt-borough-head leyt 4 mylen omtrent bezuiden Arundel beoosten de Owers of Waimbrug-zand, en valt met laag water droog.

Van Schoreham komende / reguleert uw na het gety en de ſtroom / zoo gy weſt-waards de wil hebt / tot dat gy op 17 of 18 vadem water komt: dog komt Waimbrug niet nader als op 14 vadem: en alzo W. Z. W. aangaande / zult gy Wolfershoorn of Dunnole byy voorby lopen. Dwars van Waimbrug af zynde / ziet gy de Kerk van Arundel recht N. van u; en als gy dan 16 à 18 vadem vind / kunt gy ſtaat maken bezuiden Waimbrug te zyn; Chicheſter Kerk in 't N. N. W. van u hebbende / zyt gy of en aan de Waimbrug, daar gy acht op het gety moet geeven / dewyl de vloed dwars over Waimbrug om de N. O. zet: Wolfershoorn is als dan W. iets Z. van u.

S. Helena Reede.

Beſchryving om aan de Ooſt-kant van Wight binnen te zeylen

Komt de Owers niet dieper als gezegt is dan 18 vadem / hout Culver Clif en Swane Clif W. N. W. van u / de kuſt is een hooge en ſteile Kalk-klif, en leid beweſte Benbridge-point, 't welk de Ooſtelykſte punt van 't Eiland Wight is: als gy een myl of daer omtrent van 't Swane Clif zyt / dan ſtuurt 't in voor S. Heleens, draeg ſorg voor 't Rif / dat van Benbridge-point afſtrekt / gy moogt over de punt deſſelfs loope op 6 of 7 vadem: als gy 't Swane Clif agter Benbridge-punt hebt / of dat 't verborge is / zo zyt gy binne: als gy in S. Helene Reede wilt ten anker gaen / brengt S. Helena Kerk W. Z. W. en ankert daer op 5, 6, 7, 8 vadem / daer leid ook een klein modder bankje in S. Helena-bay, daer met leeg water 14 voet op is / genaemt Warner, en leid N. O. van S. Helena Kerk.

Anders.

Loop op 't Swane-Clif aan / tot dat gy in 10 à 11 vadem water komt / en ſtuurd dan Noordelyk / tot in 7, à 8 vadem / wanneer gy de droogte van Brembridge Ledge krygt / op deeze diepte dan voortloopende / tot dat gy de Gilkikkers in een hebt / zoo zyt gy binnen Bembridge Ledge en S. Helena Baay.

Doch om de W. van daan komende / om in S. Helena baay in te loopen / zoo ſtuurt dwars van Wolfershoorn zynde / N. O. ten O. of O. N. O. aan / tot dat gy Bembridge Ledge in 7 vadem water krygt. Houd dan het Caſteel van Sanddown even buyten het Swane Clif open / tot dat gy S. Helenas Kerk-toorn gewaar word / wanneer gy by van 't rif van Bembridge Ledge zult wezen. Laaſt-genoemde tooren Z. W. ten W. of W. Z. W. van u zynde / zoo ſteekt op na S. Helena-baay, daar gy aan de Z. kant van de Warner, (daar een witte ton op legt) in 8 à 9, of aan de N. kant daar van in 15 of 16 vadem kunt ankeren / wanneer de Ooſtelykſte Gilkikker Zuydwaerts een windbooms lenghte open van de weſtelykſte zal zyn / en in 8 vademen leggende / zult gy de weſtelykſte Gilkikker een windbooms lengte open van de Ooſtelykſte Z. waards zien.

De bank genaamt de Horſe.

Dit is een hard zand en op ſommige plaetſe is maer 7 voet met laeg water / deſe bank ſchiet een groot ſtuk van 't land boven Wight af.

Wanneer 't Zuidzee kaſteel en een vierkante toren in 't land / dewelk is Portsmouths Kerk toorn / regt over malkander zyn / dan zyt gy dwars van de Horſe. Als gy 't kaſteel van Portsmuyden aen de W. kant van 't boſch houd / ſo gaet gy ſelver tuſſe de Horſe en 't land deur. Als de groote Witte-kalk-put, die men in de Berg boven Portsmuyden ziet / in 't Zuid-zee Caſteel is / zyt gy binnen de Horſe. Aen en onder de Horſe hebt gy met laeg water maer 10 voet / en daer omtrent is goede drooging / komt ſe niet nader dan 5 of 6 vadem / houdende de Tooren van de Kerk van Portsmuyden, over een klein redoutje aen de Ooſtkant van Portsmuyden gelykende na een Duyve-huys in een. Als S. Helenaas Kerk Z. W. ten W. van u is / dan is 't Z. O. ende van de Horſe N. O. ten N. en 't Weſt-end N. ten O. van u.

De ooſtelykſte part van de Horſe word genaemt Dean, als de wint mole op 't Eiland Wight ſtaet Z. W. ten W. / dan zyt gy regt tegen de hoek van de Horſe.

Om tot Spithead te Ankeren.

Uit S. Helena-baay in Spithead willende in zeilen / kan men aen weder zyde van de booysz: modderbank omzeilen; doch is beſt die aen bakboord te laeten en Gilkikker (een groote witte Caſteel of Toorn aen de zeekant) met de Tooren van Stoke-Kerk over een te brengen / of wel de laeſt genoemde Tooren wat bezuide de Gilkikker te houden; dus zult gy het beſte Canaal tuſſchen Nomans-land en de Horſe treffen tot in de reede van Spithead; alwaer noch een ronde ton op een wrak van een geſprongen oorlogſchip leit / het welk gemyd en gepaſſeerd zynde / men overal byy mag ankeren. De beſte reede is / het doorp Ryde aen de waterkant van 't eiland Wight in 't W. Z. W. en de Gilkikker in 't N. W. van u te hebben / daer ſchoone ankergrond is / en ordinaer oorlogſchepen leggen.

Zo gy na Spithead wil zeilen / zoo is uw langsmerk de 2 Gilkikkers in een / en het dwars merk een heuveltje of Zeemerk ſtaande boven op 't gebergte even in 't gezigt te houden / zoo dat het zig achter geen ander land verbergt / als gy de wal nadert / anders gy gevaar zou lopen / van ten eerſten op Nomans land te ſetteen / dat zeer ſteil aan te looden is / want 18 vademe gewoyen hebbende / gy met de volgende goop vaſt zou zitten / het welke gy kunt vermyden mits altyd het voorſchreve Zeemerk in 't gezicht te houden. Aan de andere kant tegens Deans zand droogt het al gaende op / en is gemakkelyk om aen te looden.

Om in Spithead op een Admiraals afſtand te leggen / zoo brengt het Konings Dock over de punt van het blokhuis / daar gy in 14 à 15 vadem zult leggen. Met kleine ſchepen kunt gy nader aan de Spit / in 9, 8, of 7 vadem loopen / zynde over al goede ankergrond. Dog zoo gy in Stokes-baay zoude willen leggen / zoo nadert de droogte / afſtrekkende van de Gilkikkers tot op 8 à 9 vadem / en houd die diepte / tot dat de laege punt van de Gilkikkers beoosten 't N. van u is / en dan verders / tot dat de voorſz. punt en Z. Zee-Caſteel over een komen / wanneer gy beoosten de Brouwery in 10, 11 à 12 vadem kunt ankeren.

Van S. Helena in Spithead willende laveeren / houd de Gilkikkers aan ieder kant een windbooms lenghte van malkander open / en komt Nomans-land niet nader als in 18 vadem / maer de Horſe kunt gy tot in 5 à 6 vadem aanloopen / en dan over ſtaag gaan.

Om binnen Portsmouth te zeilen.

Als gy Portsmouth in zeilen wilt / ſo moet gy binnen een ſteenwerp van de wal loopen / en houd 't witte pat open benoorde 't Kaſteel / loop de wal ſo na aen u ſtuurboords kant / dat de oude Kerk aen de kant van Goſport binnen de hoek komt / om by te loopen van de droogte aaen ſtuurboort / en gaet voort een weinig binne de halve galg.

Om uyt de Looe-ſtroom komende, Spithead en Portsmout-Haven in te zeilen.

Houd Sanddown dicht aen Culver-Klif, om Bembridge-Rif by te gaen / tot dat de Kikker in een zyn / en dicht aen Ashedown Baken komen; als dan hebt gy 8 vadem: verders houdende deeze merken / tot dat Bembridge-punt en Donnole is in een / als dan gy zult vinden 7 vadem; op 't zelfde merk verder houdende / zult gy hebben van 7 tot 9, 12, 15, 18 vadem / tot een myl beooste Warner-Buoy, het welke duurt omtrent tot dat de Kalk-kuyl op Poſt-Down komt over South Sea Caſteel; houd dan dit merk / tot dat Gosport Caſteel komt over Blokhouſe-punt; op welk merk gy in den haven inloopt. In Spithead meugt gy ankeren op omtrent 12 à 14 vadem / hebbende de Kikker omtrent; Duyts myl N. W. van u.

Merken van Nomans-Zand.

Als gy van S. Helena binnen of agter Wight wilt loopen / zo loopt de kuſt niet te na / houd de Wind-mole / die op 't hoge land van Wight ſtaet / tuſſen Z. W. en Z. W. ten Z. van u / dan ſal de Mole regt over 't vlakke land / dat by de water kant is / komen / houd die Mole wel in 't geſigt / zy ſal u dan van Nomans zand af brengen / dit is een groot en breed ſand / 't welk van de kuſt komt afſtrekkende / en valt met laeg water droog / en digt daer aen hebt gy 3 vadem / en als de Toorren van beide / en de wind Mole / die daer Z. Z. W. afſtaet / in malkander komen / dan zyt gy dwars van de midden van dit ſand: als gy de kuſt ſo na quam / dat de windmole hem agter 't land verbergde / dat gy die niet kond ſien / zo zyt gy te na / en ſoud op de rug van dit ſand lope aen de gront.

Om in S. Helena te laveeren.

Zo gy agter Wight verder op wilt zeile in Stooks-Bay, na Hampton water of Jarmouth, en ſo 't gebiel / dat gy laveere moeſt van S. Helena na Spithead, draegt dan ſorg voor Nomans-land, want 't loopt daer ſteil aen toe / gy zult 12 vadem hebbe met de eene woyp / en voort met de andere goop ſyt gy aen de ſtrand / maer aen de Horſe moogt gy op 8, 9 vadem ſette / gy moet de Toorren van Stooke aen weerskanten van de Kerk van Gilkikker een weinig open houde.

Cowes reede is de beſte ruſt plaets binnen 't Eiland van Wight; tuſſen deſe Reede en 't Kaſteel Calshot leid in 't vaerwater / maer 't land naeſt / een hazde droogte genaemt de Brambles dwars tegen Newpoort over / die valt met laeg water en ſpring getyen

Cowes Reede. Brambles.

meeſt droog / 't is by 't rimpele en breeke van de zee wel te kennen; daerom al mydende dit zand / ſo loopt men digt by 't Eiland langs / tot dat men op Cowes Reede komt.

Stoaksbay. Om in Stoaksbay te loopen / ſo laet 't Zuydzee Haſteel aen 't boſch Hyaut (of het boſch benoord-ooſten Portsmuyden) en gaet inwaerts met 't oude Haſteel / dat aen de O. kant van Stoaksbay is / houdende dat ſo een weinig aen ſtuurboort / tot dat gy de windmole aen de Saalduyn (by d'Engelſche Porch Kowin genaemt) krygt / een halve zeils breete beweſten 't witte Klif / en daer mougt gy op 't beſte van de Bay ſette op 7, 8 vadem / gy kond ſo op gaen na Cowes. Kowes Reede. So gy inloopt / ſo houd de kant van 't Eiland / en anker met 't Haſteel Z. W. van u een weinig buite de kuſt. Jarmuijens Reede. Daer en boven mougt gy loope W. Z. W. met 't Fort Jarmuyen, en ſet 't een ſtuitje van de kuſt op 7 vadem. 't Diepſte water tuſſen Cowes en Stoaks-bay is 15 à 19 vadem / en tuſſen Cowes en 't Haſteel Hurſt 15 en 18 vadem.

Hurſt. Set 't by 't Haſteel Hurſt Z. W. ten Z. van u een weinig buite de kuſt op 8, 9 vadem / of W. Z. W. van u / daer is 't al goede grond.

Om by de Naalden (dat zyn hooge ſpitſe ſcherpe witte klippen als maſten / leggende aen 't W. eind van Wight uit te loopen / ſtuurt regt voor 't Haſteel Hurſt, en loopt van 't Haſteel Hurſt Z. W. ten Z. / dit is een heele ſteyle plaets. Daer zyn klippe aen de kant van 't Eiland in de middelweg / tuſſen 't Haſteel en de Naalde, dog Wight 't naeſte genaemt de Warders (of Wachters): in 't in en uitgaen moet gy waernemen / dat de vloed aen de Naalden ſet / maer de ebbe aen de Swingels Hills, dat zyn harde ſteenen / en Calks-Roks, 't laegſte water is 4½ vadem / als gy de Naalden in een hebt. So gy met een ebbe inloopt / zo moet gy Z. of Z. ten W. aengaen.

In Stoaks-baay leggende / en door de Weſt-Naalden willende uytlopen / zo is u langs merk Zuyd-zee-Caſteel en de lage punt van de Gilkikker in een / tot dat het Caſteel van Cowes Z. W. ten Z. van u is / ſtuurt dan op dat Haſteel aan / dan paſſeert gy by door de middelgronden van de Brambles: ½ Myl van Cowes af zynde / houd af om de W. digt by het eyland Wicht langs / tot dat gy Jarmouth ziet / ſtuurt als dan op Hurſt-Kaſteel aan / de vaſte wal altyd aan boord houdende tot beweſten Hurſt-Kaſteel; en dan zal een Z. W. ten Z. cours u by door de Weſt-Naalden in zee brengen. Tuſſchen de Naalden en Swich-berg-hill, daar het met laag water droog valt / draagt zorg / want de ebbe zet direct op Swich berg hill, en de vloed op de Naalden. Het beſte ty om de Weſt-Naalden uyt te zeilen / is de agter-vloed.

Om van beweſten Wight by de Naalden in te zeylen.

Om by 't W. eynde van Wight in te zeilen: zo loopt regt op de Naalden aen / dat zyn hooge ſpitze klippen / als maſten / leggen aan 't W. eynde van Wight, brengt den innerſte hoek van Wight, ofte het Caſteel Hurſt, een weynig buiten of benoorden de Naalden, zeilt daar op aan / tot dat gy komt by de Naalden, laet die aen ſtuurboort van u / en loopt op een kabel langte daer in / by 't hooge witte land / dat is 't W. eind van 't Eyland Wight, latende de Naalden aen ſtuurboort / en Swingels Hill aen bakboord leggen / wel op de ſtroom lettende / want die gaet daer ſeer ſterk / waer door gy ligt op de Naalden ſoud gezet worde / dit heeft menig ſchip in Darswater bay gezet / maer ſo iemant wel op zyn loot paſt / ſo ſal hy geen noot hebbe om in Darswaters-bay geſet te worden / en om dat ſommige niet wel op haer loot gepaſt hadden / is het de oorzaek geweeſt / waarom zy haer ſchepen verloren hebben; houd 't op 25 of 30 vaden water / en niet dooger / dan en behoeft gy niet bange te zyn voor 't verleide van de ſtroom.

Met een Zuideſyke wind de W. Naalden inkomende / houd direct op Hurſt-Caſtle aan / om dat het hoog land is / en gy de Steenbank de Warders moet myden / die dwars af van het Steedje Jarmouth leyt; doch van Hurſt-Kaſteel dicht by de vaſte wal langs loopende / tot dat gy boven Jarmouth zyt / hebt gy niets te vreeſen. Steekt dan verder over na 't Eyland Wicht, laatende, van het vaarwater aan de kant van het vaſte land / om de drooghte die van het vaſte land afſtrekt. De Brambles is een groote droogte / tuſſchen 't Haſteel van Cowes en Cashat-Caſtle in / halfweegs 't vaarwater van Cashat-Caſtle.

Noteerd / dat tuſſchen de W. Naalden en de Swingels-Hill met laag water niet boven 5 kabel-langhte wyd is / en niet boven 4 vadem diep; daarom / om dat de Naalden ſteil zyn / zoo houd ze in of uytgaande op 2 kabel-langhte van u N.

Als gy binnen zyt / zo loopt regt op 't Haſteel Hurſt aen / of regt na 't land / maer myd de Warders, die by 't Eiland langs onder water leggen. De diepte tuſſe de Naalden en dit Haſteel is 7, 8, 9, 10, 11 en 12 vadem. Binnen 't Haſteel Hurſt komende / daer is 't wyd en breed; laet 2 deele water aen bakboord / en een aen ſtuurboort / zeilt ſo voort tot voor de Stad Newton, en ſet 't daer op 9, 10 vadem: of loopt voort / zo gy wilt / om de hoek van Cowes (by d'onſe Kalveroort genaemt /) en ſet 't voor de Haven van Newpoort op 10, 12 vadem. Newpoorts-haven leid van 't Haſteel Hurſt N. O. ten O. en O. N. O. omtrent 2 myl.

Het is te merken / dat de Ty zeer ſchielyk in en uit valt / bezonder met Spring Ty; daerom is 't zelden beproeft om in en uit te zeilen tegen het gety aen / of men moet een ſtyve friſſe koelte hebben.

Om met de Ebb' uit te zeilen / houd wel over tot het Eiland om de Singels te meiden / wanneer gy de Warder Ledge gepaſſeert bent / want het gety zet ſteyl over de Singels na Chriſt-Church-head.

Om in te zeilen op de vloed / wanneer het gety ter contrarie zet / houd over tot de Singels, om het Warder-Rif te myde.

Om benoorden de Singels, houd Hurſt-Caſtle en Sconcepunt aen malkander.

Van de W. Naalden tot het hoge land van St. Albans is de cours W. ten Z.: dwars van S. Albans omtrent 1½ myl zyn zeer ongelyke gronden / als 5, en daar na 11, 12, ook wel 14 a 15 vadem; dit is de oorzaak van de groote rabeling in 't Ras van Poortland, en van de ſtortingen omtrent Peveral-punt en Studlands-baay.

Chriſt-Church.

Chriſt-Kerk is een ſandige plaets om in te loope / alwaer kleyn vaertuig met hoog water in loopt / deze plaets leid beweſte Hurſt Haſteel.

Van de Naalden aen Wight W. ten Z. 3 myl / leid den hoek van S. Andries land genaemt Peveral point, daer van daan ſtrekke eenige klipkens om de O. kegt benoorde dien hoek is een bay / genaemt de bay van Sandwig, daer is goede reede / voor die om de W. begeert te weſen. So gy uit den weſte komende / daer ter reede uit loope / zo neemt de ſlag van S. Andries land / en loopt by de hoek op 4, 5 vadem met half vloet / zo meugt gy aen de voorſz. klipkens niet misdoen. Om de hoek komende / wykt W. waert op na Sandwig. Regt benoorde Sandwig in de Bay / leid een ronde heuvel / daer neffens wat te landewaert in ſtaet een Meulen / brengt die Meulen aen de Z. kant van die ronde heuvel / en zeilt daer op aen tot op 4 of 5 vadem / en ſettet daer ſo diep of droog al 't u blieft / daer is 't goed leggen voor een Z. W. en Z. Z. W. wind.

Een kleine myl N. ten O. van de voorſz. hoek / regt W. van de Naalden van Wight, leid een ander hoek / by de Engelſen genaemt de Hamfaſt-point, daer benoorde leid een Stedeke geheeten Studland, daer voor is ook een goede Reede. Op 't uiterſte van dien hoek is ook een gat door 't land / daer men door ſien mag / en eſſen buite op de punt ſtaet een hooge ſteile klip / geyk een maſt / byna als de Naalden op 't W. eind van Wight. Om voor Studland ter Reede te loope / zo zeilt by de tweede hoek met 't gat om de ſteile klip / op 4 of 5 vadem / en gaet W. N. W. na Studland toe / alwaer goede Reede is / daer regt bezuide leid een Valeike / brengt die W. Z. W. van u / en loopt na de wal tot op 4 vadem / daer is de beſte Reede / daer leggende kond gy dat voorſz. gat in de hoek ſien.

Poole-Haven.

Een myl benoorde de voorſz. hoek met 't gat leid de haven van Poole. Om daer in te zeile / komende om de voorſz. tweede hoek met een ſteile klip / zo gaet N. W. of wat noordelyker aen / zo zult gy regt voor uit gewaer werde een hooge platte Berg / die bove 't ander land daer ontrent uitſteekt / houd die tuſſen beide walle / en loopt daer regt op aen: ſo gy laveeren moet / ſo ſpaert u loot niet / en loopt niet verder W. waert over / dan dat die Berg komt aen 't W. land / ſo haeſt hy dat begint te raken / moet gy wenden of ſoud terſtond vaſt ſitten: Gewend zynde / loopt ook niet verder O. waert over / dan dat die voorſz. hooge platte berg komt aen de O. duin / dat is een hooge graeuwe ſcherpagtige duin / leggende aen de O. zyde. Als gy deſe voorſz. merke alzo houd / ſuit gy in dit baer-water met half vloed water genoeg hebbe / daer blyft op 't droogſte met 't leegſte water 10 voet / doch 't vloeit 'er niet meer als 5 voet op en neer / het vloeit daer 2 mael in een gety. Een Z. O. en N. W. Maen maekt daer vol zee / ook een Z. ten O. en N. ten W. Maen nog eens / dat geſchiet door de Voorebbe / die uit Wight komt. Als gy binne 't gat komt / gaet dan N. N. O. aen / houd de Baliens / die aen 't Oſt-land ſtaen / aen ſtuurboort / en loopt daer by tamelyk digt by heen / de walle zyn aen beide zyden ſchor / en 't diep en is niet wyd / buiten 't diep is 't blak. Dit is Lootsmans water.

Om over de Baar tot Poole-Haven in te zeilen.

Houd Brownſea-Caſtle aen Nordhaven-punt, de Bomben in 't W. van u.

De gronden in de havens van Poole en Chicheſter zyn veranderlyk / daarom is 't raedſaem / dat wie daer in zeilen wil / zig daer van altoos laet onderrechten.

Kembridge Klippen.

Deſe klippen leggen een weinig beweſte Peveral-punt, leggen Z. ten O. van de wal af 1 myl in zee / en met laeg water is daer 6 voet op / en 1 half myl bezuyder is 13 voet / en 1 half myl bezuyder is 4 vadem.

Klip van St. Albans-hooft.

Daar leid ook een klip van S. Albans-hooft 1 half myl van de wal af / daer is met laeg water 12 voet op / en leid tuſſen Kembridge-klip en Peverall-punt.

Lulworth.

3 Myl van Peverall-punt is een kleyn inhampje of holte in 't land / genaemt Lulworth, daer klyn vaertuig ter reede gaet legge.

Om

Om in Poortlands Reede te komen.

Poortlands Reede is een uitnemende ſchoone Reede voor weſtelyke en zuidelyke winde: wilt gy in Poortland ter Reede loopen komende uit den weſte / ſo loopt op 2 Kabel lengte ofte 1 Gotelings ſchoot by de hoek van Poortland om: om de tweede hoek komende / ſo wykt W. waert op tot voor 't Slot / en ſettet daer op 7, 8, 9, 10, 11 vadem / alſo dat de hoek van Poortland Z. ten O. en Z. Z. O. van u leid / daer leid men beſchut voor een Z. en Z. ten O. wind. Met een Z. W. en Z. Z. W. wind moet men wel verdagt zyn op de geweldige Kabelinge van 't Ras van Poortland, die ten halve Poortland beginne / en ten halve Sint Andries-land eindige / de gront in dat Ras is ook heel oneffe en bankig / ſomtyds 7, dan 10 en ook 15 vadem diep.

De vuuren van Poortland ſtaen N. en Z. van malkander.

Een ander merk om op Poortlands Reede te komen.

Gy moet ſorg drage voor een dryoogte genaemt Shambles, daer is maer 14 voet met laeg water op / gy moet Waymouth Kaſteel regt aen de O. kant van Poortland ſetten / en dat ſal u brengen regt aen de kant op 3 en 1 half vadem water / dan ſal de hoek van Poortland W. ten N. van u ſtaen / maer als gy 't ſelfde Kaſteel en de punt een zeil breet open ſet / ſo ſal 't u brenge regt op de ankerplaets van Poortlands Reede op 5 à 10 vadem / de O. kant van Poortland moet gy Z. / Z. ten O. en Z. Z. O. van u brenge / dit ſo houdende moogt gy digt by 't land zeilen / van de Bill regt in de reede. Door dien by deezen hoek veel ſcheepen zyn gebleven / zoo werden tegenwoordig 2 vuuren aldaer 's nachts gebrand / die meeſt Z. en N. van u ſtaen.

Ter reede van Poortland kan men in 9 à 10 vadem ankeren / als de Bill Z. ten O. van u is / of wel verder na binnen in 6 à 7 vadem / hebbende de Bill Z. Z. O. van u. In of uit de reede van Poortland willende / het zy gy uyt den W. of uyt den O. komt / zo loopt dicht by de Bill, op ¼ myl afſtand langs / om de dryoogte van Schambles te myden / die ½ myl van land legt / en daar op met laag water niet boven 12 voet is. Dog zoo gy begoeſten de Shambles wilt loopen om in de reede van Poortland te komen / zoo maekt / dat gy Waymouth Kaſteel ziet / en houd dat dan eben by van de Bill, en dat merk zal u by van de O. kant van de Shambles tot in de reede van Poortland op 5 à 6 vadem water brengen.

Waymouth.

1 Myl benoorde de Reede van Poortland, leid 't Stedeke Waymout, dit is een Ty-haven met een Baai daer voor / met laeg water is daer maer 6 voet / en 't water reist 6 à 7 voet met een ſpringty / binne de ſandbaer is een klein gat / daer met laeg water 9 voet is / voor deze have mag men zette op 4 à 5 vadem.

Als gy daer in loopt / zo neemt de N. kuſt naeſt / want de andere kuſt is dryooger water.

By 't end van de ſtad Melcomb, dewelke / als gy hier in inloopt / aen u ſtuurboort leid / is een ſterk gebouwd ſteene hooft / maer op 't end ſtaet een Fort of Battery / en aen 't opper-end van de Stad is een houte brug / die ook aen de Stad Waymouth leid / legge aen beide kanten aen een kaye / daer is een goede Reede om te legge / maer buite de rede hebt gy 4 of 5 vadem / maer aen de kaye hebt gy alle getye de gront / want de ſchepe of Vaertuige die by de Kaey of in de Stad legge / ſtaen met laeg water droog.

't Ras van Poortland.

Is een groote Kabeling met gedruis en gewelt van 't water of ſtroom / ontſtaende uit de ongelyke gront / die daer is / genaemt Overfals, daer 't water zeer hoog en hol gaet / door de ſterke ſtroomen; men zoude denken / dat 'er dryooger was / de ſterke ſtroomen beginne 1 vierde myl van de W. kant van Bill, en ontrent 1 half myl van Land: loopt aen de O. kant zo ver als S. Albans. Daer is goede anker-gront aen de O. kant van Poortland voor ooſtelyke winde.

Lyme.

Is een klein haventje geheete Lime Cobbe, daer de ſchepe aen de gront legge met laeg water.

Exmouth.

Voor Exmouth mag men reede maken aen 't Zuid-einde van de Singels, die voor de haven leid op 7, 8 vadem / alzo dat de klippe van Tomanſtonen Z. en Z. ten O. van u komen te legge / daer is goede gront / en beſchut voor zuide wind.

Als gy in deze plaets gaen wilt / daer is 't heel naeu / 't heeft klippe aen de O. kant / en zand aen de W. kant / met laeg water is daer maer 6 à 7 voet op de Zand-baer / maer met hoog water 16 a 18 voet / maer zyn altyd Lootſe om u binnen te brengen / ik raed niemant om zonder Loots binnen te loopen in deze plaets.

Als gy over 't zand of Baer bent / daer is een plaets geheete Star Croſs, daer de ſcheepe altyd vlot legge / en daer is 10 a 12 voet met laeg water / maer die ſcheepe / die na de Stad Topsham gaen / die legge met laeg water aen de gront / en 't goed / dat zy losſen / word met ligters door de ſluiſe in de Stad van Exon gebragt.

Tinmout of Tin Rivier.

Tinmouth leid / tuſſchen Torbay en Exmouth; 't is een Ty-haven / alwaer klein vaertuig leid / en 't hadde in onde tyde groote vaert op Newfoundland of Terre Neuf, daer is goede ankergront op 4 a 5 vadem.

Van 't Gety en loopen der Stroomen, en hoe veel de Getye ryſen en valle.

In Selſey Haven maekt hoog water een Z. O. Maen / en aen de Owers, Pullers en Mixon, als ook in de Looe-Stroom een Z. O. Maen / 15 voet met Springty. De vloed komt van Dunnoſe af / recht O. ten N. aenloopen / de ebbe ter Contrarie. In Chicheſter en Langſtone havens maekt vol Zee een Z. ten O. Maen ⅓ Z.

Tegens Wicht voor Wolfershorn maekt vol Zee een Z. ten O. Maen.

Tot S. Helena na Kalver-oort een Z. Z. O. Maen.

S. Helena by de wal Z. O. ten 9 uure 0 min. 16 voet.

Portsmouth-haven omtrent Zuyde 11 uure 45 min 16 voet.

Tot Hampton aen de Kaey een Zuide en Nooryde Maen 11 uure 45 min. 15 voet. Tot Spithead een Z. O. Maen ¼ Z.

Binnen de Naalde van Wight ontrent een Z. O. ten Z. Maen 9 uure 30 min. 6½ voet.

Cowes ontrent Z. Z. O. ten 10 uure 15 min. 16 voet.

Voor de Haven van Poole een Z. O. en N. W. Maen (ook een Z. ten O. en N. ten W. Maen) / 9 uuren 0 min. 5 voet.

De vloet in alle deze havens duurt 7 uuren / en de ebbe 5 uuren.

Portland Kee en Waymouth O. en W. ten 6 uuren 0 min. 6 voet.

Exmouth ſond O. ten N. en O. 5 uure 30 min. 14 voet.

Tegen Portland en Z. Z. O. en N. N. W. Maen.

Van Portland tot Wight valt de vloed O. ten N. en de Eb W. ten Z.

De uuren hier boven genoemt zyn te verſtaen met nieuw en volle Maen. In Chicheſter, Selſey, Langſton, Portsmouth, en de rivieren van Southampton, Newport, Bowley, Limington enz. word de buitenvloed genaemt het zagte binnen-getye / om dat het als dan zeer langzaem daer in vloeid; maer zo haeſt het buite Ebt / dat men het Weſter getye noemt / dan waſt het water ſterk in alle deze havens en rivieren / en valt zeer ſnel in / voor al in Cicheſter, Langſtone en Portsmouth-haven.

In Chriſt Church en Poole-haven is de voorvloed of het eigentlyke hoog water met een Z. O' Maen 5 a 6 voet / dan volgt de Ebbe anderhalf uuren: en de vloed weerom 1½ uuren / alzoo dat de achter-vloed of tweede hoog water van 2 a 3 voet is met een Z. maen omtrent: dan begint de Ebb weerom / en duurt ontrent 4 uuren; alzoo dat voor en achter-vloed te ſamen duurt ontrent 7 uuren / en voor- en achter ebbe te zamen weinig over 5 uuren.

In Studland-bay en Swanage maekt een Z. O. Maen wel zoo Ooſtelyk hoog water / maer daer is geen achter-vloed / en ebt daer 8 uuren en vloeit 4 uuren.

De vloet valt van Durliſtone-head tot Chriſt-Church-head, en daer van over de Singels tot Sconce-punt. Anderhalf Duitſe myl in zee van Durliſtone-head af valt de vloed rond om Dunnoſe, maer nader Durliſtone-head of van daer tuſſchen af valt de vloed na Brilſon-Caſtle en Fresh-water-Baay.

Van de Dieptens en Kenteekens neffens deeze Landen.

Buiten neffens Wight is 't 38 vadem diep / op zulke diepte kan men 't land zien.

In 't Canael tuſſen Poortland en de Kiskaſſen is 't 43 vadem diep; als 't klaer weder is / kan men 't land aen beide zyden zien / hoe men Engeland nader is / hoe dryooger 't is / na de Kiskaſſen is 't dieper.

Strekkingen en Koerſſen.

Van Wolfershorn tot de Naalden van Wight W. ten N. en W. N. W. ruim	3 mylen
Van de Naalden van Wight tot de hoek van S. Andries land / Weſt ten Z.	3 mylen
Van de Naalden van Wight tot Poortland W. ten Z. en W. Z. W.	8 mylen
Van Wight tot Diepen O. Z. O.	26 mylen
Van 't Oost-einde van Wight tot Struyſaart Z. O. wel zoo ooſtelyk	22 mylen
Van Wight tot de Kiskaſſen Z. O. ten Z.	15 mylen
Van Portland tot Seyn-hooft Z. O. ten O.	30 mylen
Van Portland tot de Kiskaſſen Z. ten O.	10 mylen
Van Portland tot Bridport N. W. wat Nooryelyk	5 mylen
Van Portland tot Exmouth W. N. W.	8 mylen
Van Portland tot Torbay Weſt	9 mylen

Hoogten.

De Banken genaemt Weainburg leggen op 50 grad: 35 min:

Wolfershorn 't Zuid-einde van Wight legt op 50 grad: 29 min:

Peverall Point legt op	50 grad: 35 min:
De hoek van St. Andriesland legt op	50 grad: 22 min:
De hoek van Portland legt op	50 grad: 26 min:
Bridport legt op	50 grad: 46 min:
Exmouth legt op	50 grad: 37 min:
Torbay legt op	50 grad: 26 min:

De Derde Vertooninge,

Van de Kuſten van VRANKRYK van LAMION tot de SEEMS,

en de Kuſt van Engeland van Torbay tot de Sorlings.

De Kuſt van Vrankryk.

Rieviere Lamioen.

Tuſſen de Driakel-potten en de 7 Eylande leid de riebier Lamioen beweſte 't Groene-Eyland. Om daer in te zeile / moet men hem wagte ban de N. O. hoek / die is buil.

Neffens de 7 Eylande op 't baſte land / ſtaet een kerk met een hooge toren / genaemt onze Vrouw van de Klaarheid, daer aen kan men die bekenne.

Neffens de Driakel-potten ſtaet ook een hooge tooren / daer aen men bekenne mag daer by te weſen / dog 't moet heel klaer weder zyn / dat men daer goed beſcheit ban land kan zien.

Die by nagt of donker weder ban Heyſand komt / en na S Malo wil / en ga met een zuidelyke wint niet ooſtelyker als O. N. O. / of N. O. ten O. met een weſtelyke wint / zo lange tot dat hy de Driakel-potten op zyde heeft. De bloed valt Z. O. agter de Driakel-potten en 7 Eylande, en zoude een ſchip by nagt ligtelyk daer na toe trekke. By dag of als 'er gezigt is / heeft men geen noot.

Agter de Driakel-potten, leid de Ty-haven ban Sint Jan de Doy, 2 mpl beweſte de Driakel-potten, en 2 mpl beooſte Morlions. Men mag ban daer na Morlions zeilen dooz de klippe / en zette op 5, 6 badem met leeg water.

Morlions.

Beweſte de Driakel-potten leid een groote klip / 't ooſter gat ban Morlions leid daer af bezſcheide Z. W. ten Z. 1 mpl / maer 't weſter-gat W. Z. W. en W. ten Z. 3 of 4 mpl / dat loopt by een groote lange gehackelde klip in. Dat gat mag men Z. en Z. ten W. in zeile / tot 't Slot ban Morlaix. Om 't Slot zynde / mag men deur de klippen weder O. waert aen / en loope dat ooſter gat uit / N. N. O. en N. ten O. in zee / na de ſtroom is / de bloed komt daer uit den N. W.

Morlaix

So men ban Morlaix wil na Morlions, men mag dooz de klippe O. aen daer na toe zeile / 't is al gebzoke lant / daer met leeg water 5 badem diepte bipft.

S. Paul de Leon

Wil gy na S. Paul de Leon, zo loopt de groote klip met de 2 hoornen of Zaele aen / en daer digt by langs / daer booz by zynde kieſt 't land / op de ſtrand leid een dorp geheeten Plampol, zeilt daer op aen en daer by langs / daer beooſten gaet de Rivier in. Dit zyn al Ty-havens / maer tuſſen de klippen ban Morlions en 't Eyland Bas is 't met laeg water diep genoeg om een ſchip te bergen.

't Land ban S. Paul de Leon is dubbelt land; op de kerk ban S. Paul ſtaen 2 ſcherpe torens. 't Eyland l'Iſle de Bas leid dwars daer booz / daer op ſtaen 2 ſtake / ban verre aen te zien als meulens. Op 't O. einde ban dat Eyland leid een zeer hooge gehackelde klip / als men beooſte die klip is / ziet men 2 ſcherpe torens een ſtuk ban den andere / dat zyn de torens ban Plampol. Het ſlot ban Morlaix mag men dan ook zien Z. O. ban hem legge op een hooge klip.

l'Iſle de Bas.

De booresz. uiterſte lange gehackelde klip ban Morlaix leid ban 't hooge Eyland l'Iſle de Bas O. en O. ten Z. 2 of 3 mpl. Men mag by 't baſte land langs / agter en dooz deze klippe zeile / al tot de 7 Eylande toe / 't zyn al groote inwykken / daer meeſt tot alle plaetſe goede anker-gzond is.

Roche Blanche.

N. en N. ten O. 4 mpl ban l'Iſle de Bas leid een dangereuſe klip genaemt Roche Blanche, die met leeg water 't hooſt by na boven ſteekt / leid anders onder water / ban de Kiskaſſen Z. W. ten W. 20 mpl / ban de 7 Eylande W. N. W. 6 mpl.

Roskou.

Agter l'Iſle de Bas leid 't Stedeke Roskou, men mag aen beide zyde ban 't Eyland in zeilen in de Haven Roskou.

Om 't Ooſtergat in te zeylen / moet men / als men de hooge klip met de Zael of 2 Hoornen / geheeten le Taureau, gepaſſeert is / en by 't land komt / tuſſen de O. hoek ban 't Eyland en de hoek ban 't baſte land daer tegen over midswaters in zeylen / 't is in 't gat 7, 8 badem diep. Binne de hoek ban 't Eyland komende / moet men daer by omloopen W. ten Z. en W. aen / tot ontrent te middelwege agter 't Eyland / en zette 't daer op 8, 9 badem: Roskou zal dan Z. en Z. ten O. ban u leggen.

Als men 't Weſter gat wil inzeilen / ziet men daer beweſten digt by 't baſte land 2 groote lange klippe. Dan de hoek ban 't baſte land / regt beooſten de ooſtelyke lange klip ſtrekt een kif ban 't land af / dat maekt de W. zyde aan 't gat / men moet tuſſen dat kif en de Z. hoek ban 't Eyland Z. O. in loopen / en als men binnen den hoek ban 't Eyland komt / N. O. op wyken / midden onder 't Eyland / en zetten 't daer / als geſeyd is.

Abbevrak.

Ontrent een mpl N. W. buiten de klippen ban Abbevrak leid een ry klippe onder water. Die by nagt ban de Four, of na de Four zeile of labere wil / die en komt daer omtrent 't land niet nader als op 45 badem.

Een mpl beooſte le Four legge langs de kuſt / en al heel tot de Four toe / veel lange zwarte gehackelde klippe / tot veel plaetſe aen te zien als Dorpe / die werde de Back-ovens genoemt; daer agter aen 't baſte land (dat niet zeer hoog is) ziet men daer by langs zeilende veel witte Zand-bape / en hier en daer zommige huisliens / daer aen dat boorsz. land daer ontrent zeer kennelyk is.

Le Four. Back-ovens.

Heyſand bertoont hem uit der zee aen 't Z. end leeg / en na 't N. eind ſchuins op gaende / op 't midde ſtaet een klein plomp torenke / aen welke teekens 't goed te kenne is.

Hey. ſand.

Om binne Heyſand deur te zeile / is de cours ban le Four na S. Mattheus-hoek zuide / by de 4 mpl. Op de hoek ban le Four legge 2 regels kleine Rudse / en daer bezuide langs de kuſt nog 3 and're dubbelde klippe als les Lignoux, J. du Caſt en J. de Guiner, elk een quartier mpls ban malkander. Loopt op 2 kabel lengte by de boorsz. Rudse op de hoek langs / dat is d'O. zyde of 't baſte land veel nader / als Heyſand.

Les Platereſſes.

Om les Platereſſes te ſchouwe / die tuſſen de boorsz. dubbelde klippe en Heyſand legge / zo gy S. Mathieu Klooſter houd in de leege valleye beooſte Conquet-oort, en zo daer op aen zeilt / zo loopt gy d'O. zyde het naeſt / tuſſen de 3 boornoemde klippen en de blinde la Vabelle en B. de Tendoc deur tot neffens M. de Terſien, een Moolen op 't hooge land alleen / en boort neffens Ploumoguer, dankeggen les Platereſſes N. W. ten W. en de boorsz. Molen N. O. ten O. ban u. Als de Helle een hooge klip beooſte Heyſand en benoorde J. de Mallenne komt over J. Banne, zo is men regt door les Platereſſes en la Vabelle.

Helle.

Die ban le Four na Conquet moet labeeren / neemt agt op deſe merken. In de hoek ban Conquet-oort zyn 2 Valeyen / de ooſtelykſte een kleine / en de weſtelykſte een groote / na de afbeelding ban de Figuur.

Als men O. waert over na land toe loopt / en dat 't Klooſter ban S. Mattheus komt een wintboom lengte beooſte de kleinſte Valey na uitwyſe ban de Figuur / dan is 't tyt te wende / en als men W. waert over na Heyſand loopt / en dat 't boorsz. Klooſter ban S. Mattheus komt weinig bupten de hoek ban Conquets-haven, moet men ook wende / want als 't boorsz. Klooſter komt 2 Scheeps langten bupten de boorsz. hoek / zo is men digt by B. aux Porceaux.

2 of 3 Kabels lengte dwars ban de hoek ban Conquets-haven of Conquets-oort t'zeewaert / leid een blinde klip / die met ſpringſtroom bove water komt / geheeten P. de Conquets. Om die te ſchouwe komende uit den noorde of ban le Four, en op de boorsz. Commerke (ban S. Mattheus Klooſter in de grootſte Valey ban Conquets-oort) gekomen zynde / tot digt by Conquets-oort, zo loopt daer digt by om op een kabel lengte daer by langs / of houd 't Klooſter ban S. Mattheus eſſe buite aen de hoek ban Conquets-oort, en daer zo op een kabel lengte / als gezeyd is / digt by om / zo laet gy P de Conqueſt een tou lengte of 2 aen ſtuurboort ban u / en meugt daer aen niet misdoen.

P. de Conquets.

Als gy 't kleine kerkje op de hoek ban Conquets-oort O. ban u hebt / dan is P. de Conquet W. regt dwars ban u / of als de zuydelyke huyzen ban Conquets beginne bupte of aen de hoek ban Conquets te komen / zo hebt gy ook P. de Conquets op zyde / W. en W. ten Z. ban u een kleine Goteling ſchoot.

Wilt gy in Conquets-haven zeylen / zo loopt op een tou lengte als boorsz. is by de hoek om / tot dat gy de Haven open ſiet / dan komt gy tegen Victoire, dat is een klipke omtrent een Tou lengte ban 't O. land ban Conquets-haven af / leggende onder water / om dat te ſchouwen loopt by de N. wal langs tot binne de haven. Tuſſen la Victoire en les Moines, dat zyn de klippen neffens S. Mattheus hoek / is een goede reede onder 't Klooſter ban S. Mattheus, zo boor de gene / die om de N. als om de Z. begeert te weezen. Wilt gy op deze Reede weezen / komende ban Conquets-oort, zo loopt op les Moines aen / tot dat 't Klooſter ban S. Mattheus O. Z. O. ban u is / zeilt dan daer na toe tot boor 't Klooſter en zet 't daer op 6 badem.

Conquets-haven. La Victoire. Les Moines.

Een halve mpl beooſten S. Mattheus hoek na Breſt toe / leid een blinde klip een halve Goteling-ſchoot ban de N. wal. Wilt gy in Breſt water zeile / ſo gaet ban S. Mattheus-hoek O. ten Z. en O. Z. O. aen / en houd 't N. eind ban les Bonſlevins buite S. Mattheus-hoek, zo lange tot dat de Meulen op 't N. land benoorden de Bomen komt / dan zeilt gy bezuiden de boorsz. klip heen / en meugt zo daer aen niet misdoen / maer zo gy les Bonſlevins brengt by of aen S. Mattheus-hoek, gy zult niet miſſen daer op te zeilen.

Om benoorden de boorsz. klip heen te zeilen / zo loopt ban S. Mattheus-hoek op / N. 't land langs / en houd les Bonſlevins bedekt agter de groote Rotſe / die ban S. Mattheus-hoek aſleid / en

zeilt

Roche Blanche

VII½

VII½

VII½

VII½

I. de Rouzic

I. Plate

I. du Corf

I. Bonne

I. du Mome

I. de Melhan

Les Marten

Les Trapieu

La grande Meloine

Meloine

La Taureau

Le Nocher

Le Crapaux

L'Irondelle

Les Boeufs

Basses Irebenuel

Pongaro

Basse Commanen

Le Mihe

Irebordeu

Lanion

Loguen

Cotodrez

Kerion

St Yvet

Ste Hichel en greue

St Efflan

Ste Jagues

Toulaschirt

La Charue

Les Trois Pierres

Le Leac

Le Penuen

Les Broullerezon

Le Poinuc

Le Bizer

Les Feuilles

Le Condorez

Le Poinu

Le Regnel

Menoren

Plouzeat

Breleuene

Le Remiou

Plougoulin

St PAUL DE LEON

Kroaziou

Pempoul

Cleder

St Talmes

Sibiriis

Kranuel

Pouldu

Kerlaz

Kerlouan

Plouescat

Goulven

Ploudern

Treuigner

Ponerist

Knic

Lambader

Lesneuen

Folgoet

N. D. Berquen

Manuic

Gobriant

Balise

Maison du Muſnier

Plouezoc

Tertr Morgon

S. François

MORLAIX

Inse de Goulven

Laneslat

Plounegan

Plouescat

Rochorezen

Kinaurrie

Kerenes

Kerlouan

Passe St Garrec

Pte Lanuec

Chaſ du Run

Gridene

Lerret

Chanic

Kuldu

Gueuree

Plumejou

M. Dieu

Pte Vrezen

Poſte

Pte Kerlouan

Pte Kerlaz

Penerrein

Rocheur

Le Laureau

Le Bas

Le Haut

Pte blanche

Pte de la grande Pierre

Pierre neuve

Calhje

Le Rei verdun

Le Gueſſic

Le Gueſſiquen

Le Gueſſiquenic

Le Gueſſiquenic

Le Gueſſiquenic

NOUVELLE

Carte marine croissante en degrés
D'une partie des Côtes maritimes
de BRETAGNE, en tirant de puis l'est de
Cheual de Corigeou jusqu'a la partie de l'
Ouest de l'Ile Douessant, ou Xersand.
Avec leurs profondeurs et Bans de sable

Nieuwe

Wassende Gradige Pas-kaart van eenge
deelte der Zee-kust van BRETANGN
Strekkende van benoosten Cheual de
Corigeou tot bewesten Isle Douess
of Xersand, met haar Broogtens en
Dieptens door C. de Vries Ge

Tot
AMSTERDAM
by
G. van KEULEN
aan de Nieuwenbrugh in
de Gekroonde Lootsman

Met Privilegie voor 15. Jar

Duitsche Mylen 15. in een Graad.
Spantsche Mylen 17½. in een Graad.
Engelsche Franse Mylen 20. in een Graad.

ISLE DOUESSANT.

PASSAGE DU FOUR

ROCHES DE IORSAI

Grande Canal

HAVRE D'AURAY

Cheual de la Pendante

Cheual des Maloins

d'Vlissingen
Hagregat Smack N°. 91.

VI
VII½
V

A New Grad nally Encreasing Compass Map, of a Part of the sea Coasts of England, in which is contained a Part of the Coasts of Cornwall, extending from Big Berry, to Falmouth, With their Shallownesses and Depths, by N: de Vries Geom

Nieuwe

Wassende Gradige Pas-kaart van een gedeelte der Zee-kust van ENGELAND, in sig begrypende een gedeelte van de kust van CORNWALL, strekkende van Big Berry tot Falmouth met haar Drooge tens en Dieptens door Claas de Vries Geomet

anno

Duytsche Mylen 15 in een Graadt

Spaansche Mylen 17½ in een Graadt

Eng: en Fran: Mylen 20 in een Graadt

DEVON

CORNWALL

SHIRE

PLIMOUTH

PLYMOUTH SOUND

FALMOUTH R.

St Blaze

Padstow

Fowey

Polperro

Looe

Plymouth

Saltash

Kentsburn

Weston Mills

Keyne

Wilcombe

Newpoint

Thanck

Carhele Point

Carbis

Kings Poach

Leary Point

Saltrum Bay

Pun Mills

Ostone

Inswork

Milbrooke

Maker

Withy hedg

Becon

Stadon Point

Freshwater

Causon

Rame

Becon

Rame head

Shovell

Sandy cove

Winberry

Nouton Ferres

Stoke

Newton Ferry

Tunmouth

Bur

Wiseman's Stone

Mixsto

Castermill Pill

Pendewuck

Pollect Point

Polruan

Fowey Castel

Polchenis

Predmouth

Predmouth bay

Tullland Point

West Low

East Low

Seaton

Crafft Hole

St Michiel

Penagizza

Black head

Turner wape

Govin

Sonan

Gall Rock

St Mawes

Place

St Anns P.

Castle

Pendennis

Trefusis

Messack Point

Mylor

Carrick Bridge

Carrick Point

d'Mussel ring

Tuskar

Old Lt stone

Mer: sizen

VIII

VIII½

VIII¼

VIII¾

Tot Amsterdam by G van KEULEN aan de Nieuwenbrug in de Gekroonde Lootsman

zeilt zo op de W. hoek van Bertheaume-bay aen/ tot dat de voorſz. Meulen/ ſtaende op 't N. land/ komt N. W. ten N./ en de Bomen N. N. W. van u ſtaen/ dan ſult gy zyn voorby de voorſz. Steen/ maer daer bezuide heen te loopen is 't beſt en ruimſte.

Om voort na Breſt te zeilen (voorby die voorſz. Steen zynde) zo loopt voort op 2 kabel lengte by de N. wal langs.

Van de W. hoek van Bertheaume-bay Z. Z. O. een kleine myl leid P. Corpin, de uiterſte van een rye klippen/ beweſten de W. hoek van Corpin, leggende met laeg water boven/ en met hoog water onder water. Tuſſen de W. hoek van Bertheaume en P Corpin regt in 't vaerwater/leid Baſſe Buſſer een blinde klip. Men loopt benoorde deſe klip langs/ om na Breſt te komen/ O. ten N. 1 myl tot bezuide les Fillettes, leggende 2 kabel lengte van de wal/ loopt daer bezuide heen N. O. en N. O. ten O. tuſſen beide walle door tot boven Nevent. Als Breſt komt buite de hoek/ ſo zeilt daer op aen/ en ſettet daer met een anker t'zee op 8, 9 vadem/ met een tou te landewaert aen een boom vaſt: men kan ook N. O. ten N. opwykien voor de Rivier van Landerneau. dewelke meeſt O. N. O. in ſtrekt/ en is Lootsmans water: die daer begeert te weſen/ moet een Lootsman nemen/ die hem na ſyn begeerte binne brengt. 't Vloeit met dagelyks getyd daer 3 vadem op en neder. Een Z. W. ten W. en N. O. ten O. Maen maekt daer volle zee. Men kan ook van Breſt om de Z. loopen/ en ſetten 't daer tegen 't Z. land op 6 à 7 vadem.

Zoo gy binne Breſt komt ſetten/ ſo moet gy voort Ankey-gelt betalen 10 ſtuivers/ daer voor krygt gy een briefken van vryheid: of 't gebeurde/ dat gy u Schip verloor op Bretagnien, gy ſoud daer mede uw goederen moge aentaſte/ anders ſynſe onvry.

Bertheaume-bay leid 1 myl beooſte S. Mattheus-hoek, 1 myl voorby die voorſz. blinde klip/ daer is 't goed ſette voor een N. en N. O. wind/ op 10 en 11 vadem.

Tegen over Bertheaume-bay leid Crodon of Klaas-duynen, van S. Mattheus-hoek verſcheide Z. O. 1 en 1 half myl/ is een groote inwyk. Om van S. Mattheus-hoek na Krodon te zeilen/ houd Bonslevins effen buiten les Moines, dat zyn de ruyſe buiten Mattheus-hoek, en gaet O. ten Z. en O. Z. O. aen/ tot dat gy komt voor de Bay/ en daer open in zien meugt; gy zult dan een Kappelleken of Kerkje ſien ſtaen op een Singel/ loopt daer op aen/ op 6, 7, 8, 9 en 10 vadem/ daer is de beſte reede.

De Cheminées, of Kimmeneſſen, zyn de klippen/ die daer leggen Z. waert van Heyſand, en W. waert van S. Mattheus-hoek. Tuſſen S. Banne en Heyſand loopt een gat N. O. en Z. W. deur/ dat is redelyk ruim en breed en diep genoeg/ daer blyft met leeg water 40 à 45 vadem. Die/ uit den nooyden komende/ om de vloed niet en mag boven Heyſand en de Kimmeneſſen zeilen/ mag die deur loope/ of die uitter Zee by nooydelyke winde niet en mag boven Heyſand zeilen/ mag met de vloed die in loopen/ en zo zyn reiſe goed maeken/ als men midswaters tuſſen beiden Landen die in of uitloopt/ mag men niet misdoen.

Van S. Mattheus-hoek na 't Gat van Fontenay, of de Keyſer en Keyſerin, is de cours Z. ten O. 4 myl/ daer tuſſen beide legge verſcheide klippen/ daer men hem voor wagten moet/ als la Vendre, la Goymon, la Pourquette, R. de Minguet, en meer anderen.

La Vendre en la Goymon leggen van de W. hoek van Crodon W. Z. W. 1½ myl/ van S. Mattheus-hoek Z. ten O. ook 1½ myl. De klippen bezuiden la Pourquette leggen van la Pourquette 1 klein myltje/ en van de W. kuſt van Crodon Z. W. ten W. 1 myl/ die met laeg water effen boven komt/ gelyk ook la Vendre en le Goymon, maer la Pourquette vloeit met hoog water onder.

P. Corpin, Pelle, la Chevre, le Bouc, Baſſeville legge beweſte 't land van Crodon, daer mag men tuſſen deur loope op 10 vadem na de hoek van Crodon, daer is goede Reede en anker gront.

Wilt gy van S. Mattheus-hoek zeile na 't Gat van Fontenay zo gaet Z. ten O. aen/ brengt de Meule van Feneſtiers, die op de O. hoek van Conquets-haven ſtaet/ over de hoek van S. Mattheus, regt beweſte 't Kloſter/ en houd die ſo ſtaende/ ſo lange gy die ſien meugt/ gy ſult ſo aen de voorſz. klippe geen quaed moge bezeile. Als gy dan by de Keyſer en Keyſerin komt/ ſo ſchouwt voor eerſt de Keyſer, om een deel blinde klippen/ die aen de O. zyde onder water daer affſtrecke. Dit gat van 't Gat van Fontenay ſtrekt tuſſe de Keyſer en de Keyſerin deur Z. en N. die dit wil door zeile/ moet op ſyn Getyd wel letten/ en de ſtroom wel kabele/ want die loopt meeſt dwars over dit Gat/ zo dat 't met een Z. W. wind en een uitval of ebbe/ ook by ſtilte ſeer ſorgelyk is in dit gat in te komen.

Een weinig bezuiden de Keyſer leid 't O. einde van de Seyms, de ſtrekke van daer wel 4 groote myle W. ten N. in Zee. Een myl N. W. van de W. hoek van de Seyms leid een blinde klip/ die men ſchouwe moet/ en W. Z. W. 1½ myl van de Seyms leid een regel klippe als een bank/ daer 't niet dieper op en is als 7 vadem/ maer tuſſen die ruyſe en de Seyms is 't 50 vadem diep.

Tuſſen de Seyms en Heyſand ſtrekt de Brezond in/ O. Z. O. na S. Mattheus-hoek en van S. Mattheus-hoek W. Z. W. 4 myl na Zee.

Beooſte Fontenay of de Keyſerin leid de Vrieſſe-Bay, anders B. de Trepas, daer mag men 't ſette voor een Z. O. en O. Weſterwater.

wind op goede Anker gront.

Beooſten de Vrieſſe-bay leid Port David, een wyde diepe Vaert/ ſtrekkende O. N. O. te lande waert in. By de O. zyde van die haven leggen 2 Eylandekens of klippe/ daer mag men rondom ſette/ en voor alle winden beſchut legge.

Van 't gety en loopen der Stroomen.

Tot Morlaix en S. Paul maekt 't hoogſte water een W. ten Z. Maen/ maer in 't vaerwater daer neffens/ een Z. W. ten W. en W. Z. W. Maen.

Aen Ile de Bas maekt hoog water een W. ten Z. Maen.

Daer buiten in 't vaerwater valt de vloed O. N. O./ en de ebbe W. Z. W./ desgelyks van daer langs de kuſt van Bretagne tot de Four of Heyland.

Tot Abbewrack maekt vol zee en O. N. O. en W. Z. W. Maen.

Buite Heyland maekt 't hoogſte water een W. Z. W. en O. N. O. Maen/ binnen de baeye een Z. W. ten W. Maen. Aen S. Mattheus-hoek maekt een Z. W. en N. O. Maen 't hoogſte water.

In de Breefond tuſſen Heyland en de Seyms maekt 't hoogſte water een W. Z. W. en O. N. O. Maen: de vloet valt ſeer ſtyf op Heyland, en daer bezuide door de Cheminées of Kimmeneſſen, dwars over de vaert na de Back-ovens, desgelyks tot de Breefond in na Breſt toe/ ook by S. Mattheus-hoek heen na de Back-ovens met ſeer groote rabelinge. Die om Heyſand komt zeile/ moet zyn gisſinge daer na maken.

In 't Gat van Fontenay maekt vol zee een Z. W. ten Z. en N. O. ten N. Maen. De vloet valt zeer ſtyf daar tuſſen by de Keyſer deur/ huibers na de Keyſerin toe/ met ſeer groote rabelinge over 't Kalf, (dat is 't Steen-rif/ dat van de Keyſerin affſtrekt/, en van daer voort N. en N. ten W. inwaert na S. Mattheus-hoek, daer ſtaet ſeer op te lette by ſtilte/ om niet van de ſtroom verleid te worde. Met ſtorm uit den nooyde of zuide is 't niet ſonder perykel in dit gat te komme/ beſonder met een ebbe of uitval.

Van de Dieptens en kenteekenen van dese Landen.

Ontrent de Driakel-potten langs de kuſt is 't 45 en 50 vadem diep/ op ſulke diepte mag men daer ontrent 't land ſien. By nagt en is 't met gerade die kuſt en de 7 Eylanden naeder te komen als op 45 vadem.

Neffens S. Paul de Leon en Ile de Bas 4 myl van 't land is 't diep 45 vadem.

Tegens Abbewrak, 4 myl van land/ is 't 50 en 55 vadem diep.

De Back-ovens, of 't land van de Four, mag men ſien op 50 vadem.

Heyſand omtrent zuide van u zyde/ mag men ſien op 50 vadem.

In 't Canaal, tuſſen Poortland en de Kiskaſſen, is 40 vadem diep: als 't klaer weder is/ mag men 't land aen beide zyde ſien/ hoe men Engeland naeder is/ hoe 't dooger is/ na de Kiskaſſen is het diepſte.

Z. W. van Heyſand 4 of 5 myl/ is 't 75 vadem diep/ en dan mag men 't land van de Companje ſien.

In de Breefond is 't 45 vadem diep.

Weinig buite de Seyms 1 myl is 't 50 vadem diep. Men mag de Seyms en 't Slaap-laaken ſien op 60 en 65 vadem.

Tuſſen Heyſand en de Seyms in de baer-weg is 't 55 vadem diep.

De Kuſten van ENGELANT.

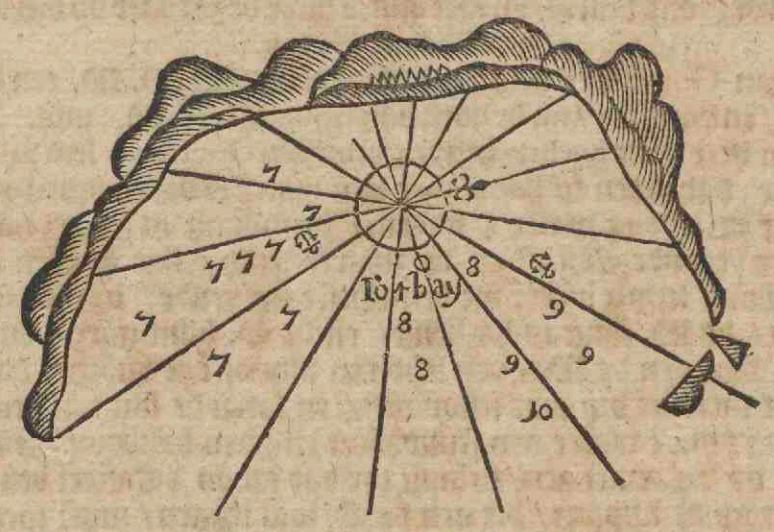

Torbay is een groote plaets/ en heeft heele goede gront om te Ankere/ men kan daer beſchut legge voor nooydelyke en weſtelyke en zuidelyke winde/ de ooſtelyke winden wayen hier open in;) om in Torbay ter Reede te loope/ ſo brengt de Z. hoek of Berry Z. ten O. en Z. Z. O. van u/ na dat u Schip diep gaet: als de wint aen de O. kant van 't zuyde komt/ dan mag men ankere/ men ſet het daer op 7, 8 vadem/ de Bay vertoont als hier boven is afgebeelt.

In deſe Bay zyn 2 kleine habentjes/ daer kleine Scheepen of vaertuige aen de gront leggen/ Brixham leid aen de Z. kant en Tarkey aen de N. kant/ hier legge des Konings Scheepe in een goede en behoude plaets.

Van de Bill van Poortland tot aen Torbay is de cours W. 8 mylen/ en de kuſt tuſſchen beide ſchoone zand gront. Torbay heeft ook geen kuylen de geheele baey over/ maer ſchoone ſteenigront. De gemeene ankerplaets is recht af en aen het Dorp Brix-

P. Corpin.

Les Fillettes.

Landerneau.

Bertheaume-bay.

Krodon.

Kimmeneſſen.

't Ras van Fontenay.

Seyms.

Breſont.

Vrieſſe. Bay.

ham, in 9 of 10 vadem water / brengende Birryhead Z. Z. O. van u.

Dartmouth.

Dartmouth leid 2 mpl aen de W. kant van Berry of Torbay, de ingang is seer nauw / strekkende tussen 2 hooge landen in / en is maer esse een kabel lengte wyt / aen de W. kant is een kasteel en aen de O. kant een blok huis / in tyde van Oorloge plag men die met een keeten over te spannen / aen de W. zyde staet nog een kerkje op 't hooge land / geheete S. Patrix kerk.

Om daer in te zeile / komende van Goutstaert, of van beweste / so loopt by 't land daer bewese langs / so lang om de O. / tot dat de kaep van 't dorp / dat aen de O. zyde van de haven leid / komt midden in 't gat van de Dioert / zeilt dan daer op aen tussen beide lande mits waters in / en weest wel gereed met de Boot / of de wind wilde uitwarrelen om 't hooge land / dat gy dan meugt in Boechseeren.

Want hier is groot perykel om in dese plaets in en uit te gaen / of de zuidelyke wint moet daer regt in waeye: maer so de windt oostelyk of westelyk is / dan de hooge lande legge aen elken kant / dan waeyt 't altemets regt in en regt uit / dat is een groote verhindering / als hier een Schip uit laveert / om dat de zeile met een contrarie wind tegen de masten aen slaen; maer daer legge Booten of schuite / klaer om te hulp te komen / men heeft daer goede schuite om te roepen (zy worde Twoboats geheete / en zyn heel goed om Scheepen in en uit te Boegseeren) sonder dese Schuite is 't heel periculeus om in en uit te gaen / de noordelyke winde waye daer regt uit / en de zuidelyke regt in: binnen komende / wykt aen de O. kant voor de Brouwery / en setter daer op 10, 12 vadem: of voor 't Dorp aan de O. kant / daer 't u believt: dit is een seer goede haven en bequaem om al de Scheepen van geheel Engeland in te berge / en te beschyde.

Buite voor de mond van dese have is goede Reede en Ankergrond / is genaemt Dartmouth Range.

Blinde klip. Aen de O. zyde van de Dioert leid een blinde klip / de merke om die te schouwe / zyn dese: stuurt op S. Patriks Kerk aen / maer breng de Kerk niet binne 't Dorp / dat op de W. kant van de Haven staet; maer houd de uyterste huyse van dit Dorp aen de O. kant van 't Kapel / en altoos in 't gesigt buyte 't bolwerk / aen de N. kant by S. Patriks Kerk / so zult gy de blinde klip misloopen.

Gout-staert. Van Dartmouth tot Goutstaert, daer is een bogt / men mag daer digt aen de wal komen / daer leid een kleyn klipje / een half myl van de staert / en in 't midde van dese bogt; naest aen Dartmouth staet een spits torenke redelyk hoog en wit / geheete Tack-man, dat is een goed teken om Dartmouth by te kennen Goutstaert is een leege punt lands / en gaet van de Zee kant schuin in na 't hoog land: onder den hoek van Goutstaert aen de O. zyde is goede Reede voor westelyke winde tussen 't kerkske / dat op 't hooge land staet / en de hoek van Goutstaert op 10, 11 vadem / also dat de hoek Z. W. van u leid.

Tac-man.

Reede onder Gout-staert.

Van Birryhead tot Goutstaert is de cours Z. W. 6 myl / hebbende men tusschen beide de ingang van de haven van Dartmouth, (die by het dubbelde land / dat 'er is / bekend word / en door de Kerk van Takman); aen de O. kant van Dartmouth tot aen Berry-head is de kust altemael schoon / soo ook 2 à 2½ myl daer bewesten / daer gy dan in de stroom van Goutstaert hoek zyt; altwaer ½ myl van 't naeste land / en 1 myl van Goutstaert hoek de grond buil is / en met quaed weer de zee daer op breekt.

Salcomb Haven.

Van Goutstaert na Praul is de cours W. N. W. een kleine myl / en van daer / na de hoek van Boult W. N. W. ½ myl. Tusschen deze twee hoeken ontrent bewesten Goutstaert leid Salcomb Have, dat is een ty have / met leeg water is daer binnen 9 voet / maer met hoog water 4 vadem / de ingang is geheel nauw / tussen 't oude Casteel en de zwarte steen / dat is niet boven een kabel lengte breet: uit den Weste komende / opent die hem selve / de W. kant is hachelig / en de O. kant gaet schuin neder; digt aen de W. hoek leyd een klip of rye rudsen / daerom moet men die by wat schouwen / en laten de klippen aen bakboort; houd ⅔ water aen stuurboort en ⅓ aen bakboort: zeilt dan regt op 't Canael aen / so lang tot dat gy by 't Casteel bent / soo loopt gy de klippen / die aen de O. wal leggen / mis: men kan daer voort al sien barnen / wat hinderen mag: binne de hoeken komende / kond gy aen geen van beide wallen misdoen: loopt dan voorts middelwaters in tot voor Salcomb, daer is met leeg water 4, en met hoog water 8 vadem en goede anker gront / daer binnen in de Bagg is ook heele goede anker grond op 3, 4, 5 vadem met leeg water / 't Boult-hooft is heel hoog land: met 't laeste quartier Eb voyt 't hier hoog water ten 6 uuren / met een nieuwe of volle Maen.

Op de drumpel van 't gat blyft met leeg water en springstroom niet min als 11 voet / en daer binnen zynde krygt men 3 voet water.

De Haven van Plymouth.

Dit is een wyde en diepe Bay / benoorde Rams-hooft ('t welk de W. hoek van deze Bay is /) is een schoone Bay / genaemt Coulon-bay daer men 't setten mag digt onder 't land.

Coulon Bay.

In de midde van de Bay / de O. kant naest / leid Schovel-Klip altwaer maer 16 voet met laeg water op is.

Shovel klip.

Daer leid nog een andere klip wat zuydelyker als de voorsz. digt aen Schagitone, genaemt Thinker Schears of Swittsure, daer is met laeg water maer 17 voet op. En Tinker Schaer of Swift

De merken daer van zyn dese: Beoosten Plymuyen staet een Torenke genaemt Montbatten, met een Molen / en bewesten S. Nicolaas Eylandeke staet een Edelmans-huys / genaemt Edg-Comb. Als het Torenke van dat huys komt over den hoek neffens het Eyland / en die voorsz. Tooren en de Meulen beoosten Pleymuyen over een / so is men op de binnenste steen of droogte. Maer als den hoek van West-comfer komt om de hoek bewesten het Eyland / en de voorsz. Toren en Meulen ook over een / dan is men op de uyterste steen. En desselfs merken.

Aen de W. kant is 't best om in te zeilen / 't regte merk om ten anker te komen en de beste grond en Reede is: brengt Edg-Combe regt open met Withyhedge, dat is een lang bos boome. Om t'Ankeren.

In dese Have digt voor 't land van Pleymuyde leid S. Nicolaas Eyland / daer strekke rontom klippen af / maer de meeste wel aen de Z. kant / alle onder water. S. Nicolaas Eyland.

Katwater of Kattegat is een goede plaets / daer Scheepen leggen / die om de W. gaen: so gy hier binnen wilt gaen / so loopt tussen S. Nicolaes Eyland en de hoek daer beooste (altwaer Battenberg op leid) heen / so lang tot dat gy Katwater voor u aen stuurboort open hebt / zeylt dan O. waert aen tussen de hoek van Pleymuyde en de voorsz. O. hoek / latende het meestendeel des waters aen stuurboort tot binne dien hoek / als gy daer binne zyt / set het 't naeste na de N. wal / daer is met leeg water en dagelyks by 4 à 5 vadem diepte. Om in 't Catwater te zeylen.

Als gy in Katwater binnen loope wilt / so moet gy de Z. hoek myden / want daer voor in het ingaen leid een blinde klip onder water / 2 kabels langte van de kust. Op de hoek van de klip leid een ton / die moet gy aen stuurboort laten / om dat de Z. kust blak is / daer leid een zandbank / die strekt tot de tweede hoek van de Z. kust van 't Katwater.

Daer op legge eenige klippe / daerom so myd dese hoek / maekt dat gy altyd een goet anker klaer hebt / om regt tegen over Battenberg te setten. Om dat veelen dit niet wel waergenomen hebben / so synder veel Scheepen aen de wal geraekt.

Aen de N. wal van 't Katwater leid een Inwyk / aen wellkers W. kant de Stad Plymouth geleegen is / deze Inwyk word genaemt Sutton Poole, daer legge de Scheepe met laeg water in de modder voor de Stad Plymouth. Sutton Poole.

Weinig beooste S. Nicolaas Eyland leid een steen onder water / daer 't met leeg water niet dieper op is als 2 vadem / om agter 't Eyland te zeile mag men beoosten of beweste die steen om loopen / na dattet te pas komt. Wilt gy in Ham Oaze zeilen / beweste de klip heen / so neemt de slag van 't Eyland op 4 of 5 vadem met leeg water / en loopt daer so by om / tot dat 't bissers Dorp / leggende N. waert in 't land / komt in de W. kant van de baly aen de N. wal / dan zyt gy tussen 't Eyland en die steen door geloopen / en al beweste de steen. Agter 't Eyland / op 't land van Plymouth, staet een muur of hepning / als gy die eyndelangs aen siet / en de Kerk van 't voorsz. Bissers Dorp komt aen de N. kant van de Baly / en 't Katwater open komt / dan loopt gy over de steen: agter 't Eyland mag men 't setten op 12 en 13 vadem. Om agter S. Nicolaas Eyland te zeylen.

Aen de W. kant van Plymouth sond / strekt een groote klivier op / genaemt Ham Owse of Ham Oaze, by ons West-comfer genaemt / hier legge de Scheepe / die om de O. gaen: so gy tot Ham Oaze wilt in zeilen / gy moet 't S. Nicolaas Eiland een groote plaets geven / houd 't regt in 't baerwater tussen 't Eyland en Battenburg, tot dat gy 't bergje Edgcomb open brengt / so loopt dan tussen 't Eyland en 't Noortland door / en voorts regt op 't bergje Edgcomb aen / (houd 't een goed stuk van German klip / die leid aen stuurboort zyde 2 Scheeps lengte van de kust / daer met laeg water 4 voet op is) als gy in de naeute komt / so moet gy zorg draege / dat gy hier niet op en raekt met Eb of Vloet / (so steil is het / de stroom sal u daer regt op sette) / gy moetse myde / tot dat gy de huise van 't Bissers Dorp open hebt van de O. hoek van 't baerwater / en loopt dan over na de N. kust / tot dat gy de voorseide O. hoek agter 't Eiland bedekt hebt. Ham Owse. West-Comfer.

Myd ook een blinde klip beoosten de N. hoek van de wal: aen de W. kant van 't baerwater een half kabel lengte van de N. hoek / loopt 't gat midde deur tot West-comfer. Op dese blinde klip is met laeg water 3, 4 voet.

Gy moet midswaters tussen beyde lande in zeilen / tot dat gy 't gat regt open hebt / maer wagt u voor een Rif / dat van de Z. punt afstrekt / als gy dit gepasseert bent / staet dan na de slinker hand / tot om de W. hoek / en als gy daer binnen zyt / so set het / waer 't u believt / op 16, 15, 12 of 10 vadem; in 't naeuwe is 't 15, 16, 17 en 20 vadem diep.

Als gy bove Frowart-punt zyt / daer is een brave Werf gemaekt / om de Scheepen schoon te maken / de Scheepen mogen ankeren tussen 't Eyland en 't vaste land digt onder 't Eyland. Werf boven. Frowart punt.

Jalmewater is een plaets / daer is met leeg water 2 of 3 vadem / maer werd niet veel gebruykt / 't bloeit met een volle en nieuwe Maen O. ten N. Jalme-water.

Van de hoek van Goutstaert tot de Meeuwesteen is de coers W. N. W. omtrent 7 myl. Van de O. kant van 't inkomen van Plymouth-Zond is de kust al schoon / tot dat gy op ¼ myl

na

Nieuwe Afteekening van het Inkoomen van PLYMOUTH en Salcombe Rievier geleegen int' Canaal aan de Zuijd-kust van Engeland.

tot Amsterdam by Gerard van Keulen aan de Nieuwen brugh met Previlegie

Plymouth Sound of de Haven van Plymouth

Het Landschap CORNWALL

CORN WALL

DEVON-SHIRE

de Stad Plymouth

Saltash Stok

Verwigh van Pline Rivier

Pline Rivier

Trematon Kasteel

Kentabury

Weston Mills

Lime Rivier

Begger I.

Wilkeyshone

East Anthony

Henpoink

Keme

Thanck

Carbelpoint

Carbell

Owse

Kings Dock

Froward Punt

Ivey

Mt Wise

Stoke of Stakedameron

Stonhouse of Steene huysen

White hal

Mill

Mill Bay

Cittadell of Kasteel

Sutton Poole

Coxside

Lower Lary all Owse and dry at low water

Lary Punt

Saltrum key

Plinstock

Spurleston

Kings bridge

Plymton

Ham-Owse

West Confer

St. Iohns Rivier

Passage

Crumble

Pellegge

Wake

German

Mt Edgcombe

Empy Combe

Insworke

Millbrooke

Maker

Reding

Anker Grond

Water Castel

S. Nicolaes I.

Island Reefe

18 Foot

Winter Rock 14 Foot

Beeston

Mount Batton

Catw Water

Spikepunt

Catdowne

Bearhead

Oost Confer

Pinlet Mills

Ostone

Bagg

Witte klap of White Rock

Withy hedg of Witte hegge

Withy hedg

Radford

Ngoe

Saint Charle

Baak of Becon

Staddon Punt

Bouy Sand

Freshwater of Vars Water

Sandy Cove

Winberry of Wemberie

Newton Ferris

Stoke

Jalme Rivier

Vuyle en blinde klippen

Shagstone

Pinker

Swift Sure

Causon

Causon Bay of Coulsham Baye

Blinde Klippe

15 Foot Shovell

Rame

Ramehead

Penlee Ramehead

Klippe en Vuylen

Penlee Point

Anker Grond

Murle Poole

Becon of Baak

Ramehead of Ramshooft

Mewstone of Meeuwensteen of Zeekoe hoodt

Old Castle of Oud Casteel

Blackstone

Boult Baak

Bacon Hoogland

Boult head Mewstone

Roade of Reede

Praule

Salcombe

River Salcombe gelegen: tussen Goudstart en Plymouth haven. aen d' kust van Engeland In Devonshire

een halve Duytse Mijl van 15 in een Graad of 1 Mile Engels

A New Gradually Encreasing Com-
pass-Map, of the West side of ENGLAND,
extending from Falmouth, to St Ives; with their
Shallownesses and Depths by Nicholas de Vries Geometr.

NIEUWE
Wassende Gradige Pas-kaart van het Weste eynde van EN-
GELAND, strekkende van Falmouth, tot St Ives
met haar Droogtens en Dieptens Door Cr de Vries
Geometra tot Amsterd by G van KEULEN.
Met Privelege tot voor 15 Jaren.

Duitsche Mylen 15 in een Graadt
Spaansche Mylen 17½ in een Graadt
Engel en Fran: Mylen 20 in een Graadt

CORNWALL

C. Cornwall
Breezan
Gull Rocks
Gurnets haad
White sand bar
Longships
Longs tipps
Landsend
Corrlo
Penfauce
Market Iew
S Poul
Mount Hoke
MOUNS BAY
Precedents Lost
Lough
Englands Eye
Rundle stone
Gulf
VII
St Ives
St Ives Bay
Horsses
Turner Ware
Esak
PENRIN
St Glurias
Trefusis
Flushing
St Mawes
FALMOUTHE
Budock
PENDENNIS
Place
St Anns P.
Maunam
Terril
Bare
Helford sond
FALMOUTH R.
Helford
Dena
Manacles
Blak Haad
Prosigul Rock
Smiths Point
Robinsom Cove
LEZARD.
Stryggs
V
VII
d Ushants Rog
Mgr of S Strike N. byt
14

De Rivier van FALMOUTH en HELFORT SOUND int Groot is geleegen int CANAAL Aan de Kust van ENGELAND

Te Amsterdam by GERARD VAN KEULEN met Syne Majt. Privilegie.

a Scale of 3 English Miles. De 4 maken een Graet voor De Rivier van FALMOUTH.

1. Duytsche Myl. of 4. Engelsche Miles.

Scale of 4 English Miles. De 4 maken een Graet voor Helfort Sound.

Mopasse
Gop
Lamb Creeck
Ardeuera
Key Church
Key Kerck
Tregortham
Helfort
Mill Creek
Ferry
Poole
Baar
Lymouth
Taluern
Koning Hendriks Passagie
Tolbarts
Dena
Maunan
Turner Ware
Narre
HELFORT SOUND
Compas voor Helfort Sound
Middel Bank
Mississick Punt
St. Just
Polgosack
Feak
Carren Water
Strangwich Passage
Just Poole
Iregare
Miler
Miler Poole
St. Mawes Bank
Perkoeval
Telkerth
Firrisam
Flushing
Trefusis
Carreck Reede
St. Mawes
St. Mawes Casteel
Rock
Penrin
Baar
St. Anthoni Place
Pendenis Casteel
FALMOUTH
Shag Klip
Falmouth Klip
Blak Rok
St. Anns Punt
Arwenack
Budock
Swan Poole
t Inkoomen van FALMOUTH.

Nieuwe Afteekening van de Rivier van FOWEY FOYE of FAWYK

Geleegen in't Canael aen de Zuyd-kust van ENGELAND tussen Plymouth en Falmouth.

met een Nieuwe en Volle Maen maekt het hier ten half Ses t hoogste Water.

tot Amsterdam by GERARD VAN KEULEN Aen de Nieuwe brug met Previlegie.

MOUNTS BAY

Geleegen aen't Eynde van t Canael aen de Zuyd-kust van ENGELAND.

A Scale of One English Mile.

½ Duytsche Myl

een vierde van een Duytsche Myl.

Aldus Vertoont de ingang van Foweij als 't Casteel van Foweij N ten W 2½ myl van u is.

Aldus loopt de Stroom

Reede en goede Anker-grond

t Inkoomen van Fowey Foye of Fawyk haven

de Misweysing is hier 7½ Graad of ⅔ Streek Noord Westering.

de Dieptens syn in Vademen gesteld.

HET KANAAL

CORNWALL

POWDER HUND

WEST HUND

Trewardreth Bayc

de Stadt FOWEY of FOYE of FAWYK

Mount Edgcumbe

Plymouth Sound

Cawsand Bay

Penlee Point

Rame Head

Whitsand Bay

Looe Island

Looe

Polperro

Fowey Harbour

Gribbin Head

Polruan

Pont Pill

Lerryn

Lostwithiel

Golant

Tywardreath

Par

Par Sands

Par Harbour

Charlestown

Pentewan

Mevagissey

St Austell Bay

Dodman Point

Gorran Haven

Veryan Bay

Nare Head

Carne Point

Falmouth Harbour

Pendennis Castle

St Mawes

St Mawes Castle

Falmouth

Flushing

Mylor

Restronguet Creek

Penryn

Penryn River

Truro River

Truro

Malpas

Tresillian River

Tresillian

Roseland

Gerrans Bay

Portscatho

St Anthony Head

Manacles

Helford River

Helford

Mawgan

Porthleven

Loe Pool

Helston

Helston River

Gunwalloe

Mullion Cove

Lizard Point

Kynance Cove

Cadgwith

Coverack

Black Head

Porthoustock

Porthallow

Falmouth Bay

Carrick Roads

Gyllyngvase Beach

Swanpool

Pill

Polomangon

Boconock

St Nightin

Wiseman's Stone

St Winow

Ethye

Mixsto

Tmynhouse

Barrete

Golant

St Veepe

Caffy Mill Pill

Caren Punt

Carock Passage

Foy rock

Colgutte

Pendennick

Hall

Polleeth Punt

Foy Castle of Fowey Kasteel

Shoals bank

Lamehan

Pontpill dry at low Water in Spring Tydes

Landteglose

Polruan of Poluan

Ruins of St Saviours Chaple

St Saviour

St Saviours Punt

Vuyl en Klippe

Lansallos

Killegath

Polperrye

Talland Punt

Klippen

Hoog land

Menabilly of Menehile

St Katherns Cove

St Katherns Castle

St Katherns

Coomb

Polcheris of Polkerris

Predmouth Bay

Predmouth bay

Predmouth

Poulrudman

Doove house

langs heen vuyl

Klippe

Baak of Bacon

Vuyle en Klippe

7 Voet met laeg Water

7 Voet legt met half sy bove water

Conroys dry at the first Quarter Ebb

Plakke

Menabilly of Menehile

Coombe

St Katherns

Castle

St Saviours

Foy Castle

Ludgvan

Kenegey

Talbas

Vlak land

Gulual

Vlakke

Forlaskeys

Market Jew

Blinde

Golsury

Illary

Peere of Castle

Castell

Bergh St Michael

Mount

Vuyle Klippen

Paranuthno

Hoogh Land

Klippen boven Water

Pengersike

Vuyle

Eglandkeyes

Blinde klippen

12 Voet

Casthorna

Penzance

Blinde Klippen

Newlin

Vlak land

Klippen

Mousehole Keep

Covers Lake

Anker Grond

Morick

Reede

Carren base

14 Voet

Loleigh

6 Voet

Anker-Grond

Hoog Land

Kerk

St Paul

House Hole

St Clements Eyland

Pill

Barrete

Golant

Caffy Mill Pill

Caren Punt

Foy rock

Colgutte

Pendennick

Hall

Polleeth Punt

Foy Castle of Fowey Kasteel

Shoals bank

Lamehan

Pontpill dry at low Water in Spring Tydes

Landteglose

Polruan of Poluan

Ruins of St Saviours Chaple

St Saviour

St Saviours Punt

Vuyl en Klippe

Lansallos

Killegath

Polperrye

Talland Punt

Klippen

Hoog land

Reede en goede Anker-grond

t Inkoomen van Fowey Foye of Fawyk haven

de Misweysing is hier 7½ Graad of ⅔ Streek Noord Westering.

de Dieptens syn in Vademen gesteld.

na aan Bigbury-Baay komt. Digt by de Meeuwesteen zult gy 9, 10 en 11 vadem water vinden; dwars daar van af zynde / zoo continueert W. N. W. te stuuren / tot dat gy Plymouth-Sound open krygt / al schoon de wind Oostelyk is; en wanneer gy de Toorn van de Kerk van Plymouth even by van de westelykste hoek van 't Kasteel ziet / loopt op dat merk de Sound in / tot dat gy het dak van Edgecombs-huys by van Reding-point ziet; dan ankert in 7 of 8 vadem steygrond / regt tegens over de Hegge van Whity, vertuyd met uw dageliks om de N. W. en uw tuy-anker om de Z. O. wanneer gy met zuydelykte winden voor beide zal ryden. De geheele O. Zyde van Plymouth-Sound is vuil / tot dat gy de voorschreeven merken open krygt.

Eddy Stoone of Meeuw-steen.

Dese Steen leydt Z. Z. W. van Pleymouth Sont / de N. W. kant is boven water / (met hoog springty) 6 of 7 voet hoog / de N. W. zyde heel steil / van de Z. Z. O. kant strekken veel klippen ver af / die met leeg water boven leggen.

Op dese klip is een Vuur-toorn gebouwt geweest / daer by nagt een groot Lanteern-ligt wel van 16 Heerse wiert aangehangen / daer op woont maer een man en vrou / dog is met een harde storm daer af gewaeit of omgestort: dog dese toorn sal mogelyk in korte tyt daer wel wederom opgestelt worden / dese Meeuwesteen leid van Goutsteert W. iets zuidelyker / en van Ramshooft Z. ten W. een weinig westelyker schaers 3 myl / digt voor Ramshooft hebt gy 20 vadem / tussen dit Hooft en de Meeuwesteen 35 en 36 vadem / en in de stroom van Meeuwe-steen 40 vadem / houd 't buite de 40 vadem / en sult by dese steen niet komen: by de Meeuwe-steen en tot Pleymouth is 't te gelyk hoog water.

Van Goutstaart tot Lezard buite de wal bloeid 't half ty Z. O. ten O. / 't is half vloed tot Pleymouth, eer dat de vloed buyten de wal is.

Haven tussen Oost en West-Loo of Low.

Oost en West-Loo zyn 2 kleine Dorpjes / legge 2 of 3 myl beweste Ramshooft, dese plaats is wel te kennen / aen een hoog eiland / leid een weinig aen de W. kant van de ingang van dese haven / dit is een Ty-haventje / daer veel klein vaertuig en Visschers schuite in leggen / die met leeg water droog zitten / met hoog water is hier 9, 10 voet / als gy daar in komt / moogt gy voor 't Stedelie of Dorp sette / 't is een open Reede.

J. S. Michiels. Agter dit voorsz. Eiland / 't welk S. Michiels Eiland word genaemt / mag men 't ook setten op 5 of 6 vadem / daar is goede anker-grond / men kan beoosten en vanbewesten daer agter zeilen / maer van beoosten is 't wydste en ruimste.

Fowey of Foy, by de onze Fawyk haven genaemt.

Dese have leid N. O. ten N. 1 myl van Deadman of Doodmanshooft, en beweste 't voorsz. S. Michiels Eiland / de W. punt van Foy is genaemt Predmouth. Z. O. van dese punt leid een ry vuile klippe ½ myl van de punt / genaemt de Conneys, zy leggen met een half ty boven water / met leeg water tussen dese klippen en Predmouth-punt is maer 7 a 8 voet; als gy in Foy gaen wilt / houd Deadman (of Dootmanshooft buyten de Winhead Roks of Windhooft Klip, en dit merk sal u van de Conneyes bewyse.

Conneyes klippe.

Fawyk of Foy is een Ty-haven / daer een schip met half vloed in mag / men kan dese have wel kenne / zy gaet tusse 2 hooge landen in: aen de W. kant / als gy daer in gaet / leid een Kasteel en een oude witte Kerk / waer aen Foy te kennen is / met een plompe toorn aen 't W. eind / en aen de O. kant van Foy de muur van een oude verballe Kerk / de ingang is een kabel lengte breed / van d'eene tot d'andere zyde: dese plaets leid N. O. en Z. W. in en uit.

Waaraan Foy te kennen is.

Om in Fawyk of Foy te zeile / so moet men ten minste een halve vloed hebbe / en loope dat midswaters tussen beide hoeken in / daer binne zynde / is geen peyl te wagte / kiest dan / wat zyde gy wilt / dog 't meeste water is by 't O. land / tussen de Stake en de Toren / die op 't W. land staet. Binnen de Stad komende / (als gy 't W. land inkomt) so wykt dan terstont wat af / en loopt tot bykans midden in de Haven / 't W. land naest / tot voor 't Dorp / dat aen de W. zyde van de Haven leid / daer is een diepe put / genaemt de Poel, daer een Schip / dat 8 elle diep gaet / met leeg water mag vlot legge. In die voorsz. kuil moge 4 of 5 schepe legge / gy moogt ook boven of voor de Stad ankeren.

Om in Foy te zeylen.

So gy by 't O. land inkomende / in de voorsz. kuil of Poel begeert te weze / so zeilt tot binne de Stake / wykt dan van 't O. land af / tot dat gy 't W. land naest komt / om een Plaet te schouwen / die by de O. wal heen langs de have strekt / en neffens 't eerste huis van 't westerste Dorp begint. Of 't gebeurde / dat gy 't niet en mogt in strekken / so laet uw anker valle buyte de Stake / en kort met trosse tot binne de voorsz. Poel.

Gy meugt ook so verre in zeilen / dat gy een muur siet aen de W. zyde van de have / daer een Dorp agter leid. Een Schipslengte bezuide die muur is 't goed legge by 't O. land aen 4 touwe gemeert / daer mag ook een Schip van 8 elle vlot blyve legge: gy meugt ook nog verder in zeile voor by 't glop / dat aen de W. zy leid / daer de meulen in staet / dog en komt de Noordhoek van 't glop niet te na) daer neffens leid een Rotse onder water / daer voor by zynde / meugt gy 't schip mids waters toope / daer is 't best legge voor diep-gaende Schepen.

Dit is de beschryving die wy hier van kunne geven. 't Is dan in de voorgaende redenen gestelt / dat dit een Ty of zand-haven was / en dat men daer niet in kan gaen als met half vloed.

Een Engelse Auteur zyn verhaal.

Maer een seeker Engelse auteur spreekt dit glat tegen / en segt / dat daer met leeg water niet minder als 3 vadem is / en dat aen de W. kant een beeter uitgang is als aen Pleymouth of Falmouth, ook segt hy / dat men met een spring-ty de scheepe aen de wal kan halen / om lekke te stoppe en schoon te maken: lagen in den tyd van de Hollandse Oorlog in 't Jaar 1666 in dese haven boven de 60 Virgnis vaarders te gelyk.

Met een spring-ty ryst en valt het wel 17 a 16 voet / en 't is hoog water met een volle en nieuwe maen ten half 5 uure.

Daer is goede ankering buite dese have op de reede van 5 tot 10 vadem water / maer buite dat diep slegte grond.

Deadman of Doodmans-hooft.

Deadmans-hooft leid Z. O. ten Z. 2 myl van Foy, en 2 myl daer bewestе leid Falmouth.

De hoek van Doodmans-hooft is dubbelt land / met een ronde berg / die na 't weste schuins neder gaet; een stuk aen 't west einde staet een meule met een scherpe toren / en sommige huysiens op 't land / een stuk daer bewestе mag men dat slot Pendennis op een ronde heuvel tegen 't hooge land aen sien / dat is seer kennelyk land / als men uit den weste of van Lezard komt.

Windhead-Rock.

Een weinig benoorde Doodmans-hooft leid een klip boven water digt aen de wal / geheete Windhead-Rock of Wynhooft-klip; klein vaertuig / dat hier wel bekent is / zeilt binnen dese klip.

S. Blazey Bay.

Tussen Doodmans-hooft en Predmouth, zynde bewest hoek van Foy, strekt een groote diepe sand-bogt in / gehe S. Blazey Bay: van Doodmans-hooft tot Falmouth moogt gy digt aen de wal zeile; tussen Deadman en Falmouth leid een klip boven water / geheten Gull-Rock.

Om in Falmouth-haven te zeilen.

Falmouth.

Falmouth is heel wel te kennen by Pendennis Kasteel / dat staet op een berg aen de W. kant van de Mond van de haven / in de Mond van dese haven leid een groote klip boven water / de W. wal naest / genaemt Falmouth-klip, men kan hem met half ty boven water sien: daer is een baek boven op / dat wyst u / waer dese klip leid; als die onder water is / mag men in 't uit en in zeile aen beide zyde van dese klip / om de Oost kant is 't beste / want daer is 't diepste water / en de meeste ruimte.

Falmouth klip.

't Ooster kanaal.

Als gy dit Ooster-kanaal in loopt / so meid de Oost-hoek / want daer strekke eenige klippe van deselve af / houd het in dit Canael op 7 of 8 vadem / en houd de O. kust / tot dat gy binne 't Slot S. Mawes komt / dat is dan O. van u / daer hebt gy 16 of 18 vadem / maer half weg de haven tegen over Smithik, is niet boven 4 of 5 vadem.

Careck reede.

Als gy voorby de voorsz. klip zyt / en wilt in Careck-reede ten anker gaen / dat is een plats / daer groote Scheepe leggen / gy moogt in de baerweg wel zeile / maer altyd wel op u loot passen / daer is 18 vadem langs de geheele baerweg / tot Carrecks reede toe / gy zult ook in 't ingaen waer neemen / dat gy de Manacles op / en verborgen houd aen / de hoek van 't Slot Falmouth; tot dat de Kerk hem verbergt aen gints zyde Pennicomquick binnen de N. hoek van Smithik: gy moogt aen S. Mawes kant houden op 5, 6 vadem. Als gy dan aen gints zyde S Mawes zyt / en set 't Kasteel O. N. O. van u / so gaet ten anker op 18 vadem. 't Wester-anker siet gy leggen op 4 vadem.

't Wester kanael.

Om bewesten de voorsz. klip in te zeile / zo neemt de slag van 't West land / daer 't Slot op staet / op 5 of 6 vadem: een stuk binnen die steen zynde / so loopt na dat W. land toe. Bewesten die klip is in dat gat 6 en 7 vadem diep met half voet / maer in 't gat daer beoosten de klip 7 en 8 vadem.

Als gy voor S. Mawes Slot komt / en wilt in de Molen-poel loopen / so moet gy oversteken op 4 of 5 vadem aen de W. kant / tot dat de hoek van Manacles hem verbergt binnen 't Slot / en houd 't niet open voor de breese van de hoek van de Mace aen de O. kant / tot dat gy Pennicomquick in de O. hoek van Smithick verborgen hebt / en loopt dan aen de O. kant op 12 of 13 vadem / tegen 't middelste hoog end aen de O. kant / maer loopt niet op / tot dat 't Kerkstien van de hoek van de Moolenpoel open komt / ten zy gy dyooger water begeert / want hoe lager neder waerts hoe dieper. Let wel. De Kerk van Moagan, die boven Pennycomquik is / zynde in de suiderste huisen van de Stad / so zyt gy na de Z. kant van de Mace.

Als gy S. Mawes Kasteel voorby bent / daer leid van de O. kant een Zant-bank / en loopt heel steil toe / en leid meest 't halve Canael over van de O. kant. Die in S. Juist pool wil zeilen / dat is de beste plaats van dese geheele Falmouth-haven, houd digt aen de W. kant van Trefusis-land, gaet dan over na S. Juist pool tussen S. Maweszand in de Midde / gy moogt 'er met 't loot op aen loopen / maer niet dieper komen als 6 vadem / so aen d'eene als d'andere kant / na u Schip groot is en diep gaet.

S. Juist Pool.

Nota. Men kan beter van Carrec-reede als van Juist zeil gaen.

Van Juyst-pool meugt gy zeilen tot Turnerware punt / houd digt by de O. kant / daer sult gy 2 vadem met leeg water hebben / en 5 met hoog water / als gy aen de punt van Turner bent

Om te zeyle

Juyſt Pool. houd het een weinig van de punt af / om een droogte / die vlack van de punt recht afſtrelt; als gy boven de geſeide punt bent / ſo moogt gy ankeren / daer gy wilt / tuſſen Turnerware en Mopaſz in een goede plaets: maer die vaartuigen / die na Truto gaen / neemen 't getyt mede / daer zynde leid gy droog met laeg water / daer kan men een grote Vloot ſchepen tuſſen Turnerware en Mopaſz leggen.

Turnez Truto.

Om voor Falmouth te ankeren. Als gy voor de Stad van Falmouth ankeren wilt / en dat u Schip boven 12 voet diep gaet / ſo moet gy met leeg water niet over 't zand gaen (dat leid tuſſen Trefules-land en Pendennis) maer gy moet de ſtroom of getyt mede nemen / en ankeren voor de Stad / tegen deſe klip is 3 vadem met laeg water / en boven en beneden de klip daer is 2 vadem met laeg water. De vaertuigen / die na Penrit gaen / moeten 't getyt mede nemen / daer leid men met laeg water droog by de zyde van de Kaey.

Een goede plaats om te laden en te loſſen. De Schepen hebben hier occaſie om op de ſtrand te halen / om die ſchoon te maken en lekken te ſtoppen / hier is ook goede gelegentheid om goederen te laaden en te loſſen.

Want daer is een Kaey gemaekt / alwaer een Kraen op ſtaet / om daer mede de goederen uit en in de Scheepe te doen / ook zyn daer verſcheide Pakhuiſen / om goederen te bergen / daer kunne de Scheepen leggen tegens de Kaey of de wal digt voor de Pakhuiſen; 't getyt of water ryſt en valt hier tot ſpring-tyt 18 a 20 voet / en 12 a 14 voet met leeg getyt; met een nieuwe en volle maen gaet de vloet 5½ uur lang.

S. Mawes Reede Daer is een kleine plaets geheete S Mawes Reede / daer klein vaertuig voor de Stad S. Mawes leid / op 2 a 3 vadem met laeg water.

Manacles.

N. waerts van de noordelykſte of ooſtelykſte punt van Lezard, tuſſen Hilfoort en de voorſz. punt leggen eenige ſteen rotſe / een groote myl van 't land af / geheete de Manacles. Z. ten W. van de haven van Falmouth, en O. N. O. van de voorſz. Blakhead of 't Swarte hooft, waer van veel derſelver zyn boven water en blyve onbedekt / tuſſen deſelve en de kuſt is het ſeer vuil en klipagtig / alſo dat men ſonder groote perykel niet ſou konnen tuſſen de ſelve deur loope.

Die uit Falmouth zeilt / en moet W. waert gaen / moet niet zuidelyker gaen met een Ebbe als Z. Z. O. / of Z. O. ten Z. ſo de wind is / om alſo klaer te loope van de voorſz. klippe.

Hilfort-Haven

Hilfort leid tuſſen Falmouth en de Manacles, 't is een opene plaets / en leid W. in / die werd weinig van Scheepen bevaren: aen de Z. zyde van de Have leid een ſchorre hoek / en aen de N. zyde een leege ſcherpe hoek / als gy daer in en uit zeilt / hout regt in 't baerwater / maer liever aen de Z. kant als aen de N. kant / de N. kant is met vuile gronde / op de Z. zyde is ook een ſcherpe Toorn / en op de N. zyde een Slotke op 't ſchorre land.

Merk om in te zeilen. Binne de haven aen de Z. zyde leid een Edelmans Huys benede aen de ſtrand / en op 't hooge ſtaet en drommel boomen / die houd men over een / en loopt ſo midswaters 't gat in. Aen de N. zyde ſtaen ook 2 of 3 Boomen / die komen een maſt lengte weſte een Huiske / dat in een witte Sand bay ſtaet / daer mag men ook midswaters op in zeilen / 't is een hoyt Liet / binnen komende ſet men 't op 7 vadem.

Ankerplaets. Nota Als gy in deſe have bent / en gy wilt ten anker gaen / 't ſelverſte merk is dit: ſet Maunan Kerk N. N. W. of N. W. van u / daer mooght gy dan ankeren op 3½ vadem met laeg water en ook 2 vadem / na dat 't Schip groot is; een weinig aen de O. kant van Hilfort Stad leid ook een ſand / dat aen de Z. kant 't beſte is / daer is 2 voet met leeg water op / en ook de ſelfde diepte voor de Stad / alwaer 't kleine vaartuig leid / deſe plaets is wel te kennen by Maunan Kerk, die ſtaet op een berg aen de N. kant.

Lezardt.

Lezard heeft 3 uitſteekende hoeke / de noordelyke is 't Swarte Hooft geheete / van deſe tot de tweede leid de kuſt meeſt Z. W. ten W. / en voorts tot de derde omtrent W. Z. W. / of W. ten Z. van de tweede of middelſte hoek leggen 't zeewaert een kabel lengte ſommige klippen / die de Engelſe Stags noemen / daer de zee met leeg water en hard weder geweldig op breekt / en ſtrekt O. en W. / en leggen boven water een kleine myl regt zuide van de wal af / het is 'er heel ſteil / want digt daer aen hebt gy 12 vadem / op 't Zuid end van Lezard ſtaet een Toorn / op 't hooge na 't N. eind ſtaet een / die ſcherp is.

Als gy van Falmouth om de W. of na Montsbay gaet met een ooſtelyke wind / dan komt Lezard, en voornamelyk de Manacles niet te na: want daer leid een blinde klip buiten de Manacles, deſe moet gy myden; houd u ſo verre van de wal / dat gy 't ſpits van den toorn / genaemt S. Leveron, boven 't land ſiet / ſo gaet gy van deſe vuile zy / tot dat gy by Lezard punt komt / daer voor leid een ry klippe / die met laeg water droog vallen.

Monts-bay.

Montsbay leid tuſſe Lezard en Engelands End, aen de W. hoek van Montsbay leid een klein Eiland / daer op ſtaen 3 ſtompkens / als warders of Bakens; aen de O. kant van Montsbay leid ook een Eyland geheete Mount S. Michael, dit is een hoog Eilandeke / boven op de top ſtaet een oud Kaſteel / aen de N. W. kant van de Mount is een klein habentje / alwaer klein vaertuig aen de grond leid met laeg water / en leid van de vaſte wal, myl: als 't leeg water is / kan men daer over gaen.

Om in Montsbay te zeilen. Om in Montsbay te zeilen / komende van Engelands end, of van Lezard, en dat gy beweſte de klippe zyt / genaemt Engelands-kay, ſo loopt op 't eiland M. S. Michael aen / ſo lang tot dat gy op ½ myl daer by komt op 20 a 22 vadem.

Engelands-Kay. Aen de O. kant voor deſe Bay legge een party klippe onder water / genaemt Engelands-kay, legge een goed ſtuk van de wal of t'zeewaerts / daer is met leeg water niet meer als 8 a 9 voet op / men moet hier by donker weder wel op letten.

Van daer Z. waert na Lezard is 't langs de kuſt al vol met klippe en Gudſen / dog zy zyn digt aen de walle.

Penſance. In 't Z. W. van Montsbay is een kleine have / geheete Penſance, alwaer klein vaertuig met laeg water aen de grond leid.

Govers-Lake. Aen de W. kant van Montsbay, tegen over 't Eiland M. S Michael is een inbogt geheete Govers-Lake; dit is een goede plaets om te ankere / om dat gy de klippe onder water van Carrenbaze en Lowleig Z. O. van u brengt / op deſe klippe word de Zee gebroke / daer is met leeg water 4 a 5 voet op: ſo gy in Govers-Lake wilt gaen / ſo moet gy ſo veel ten weſte zyn / dat S. Paulus W. N. W. van u is / want ſo gy ooſtelyker waert / dat de Kerk N. W. ten N. wat weſtelyker van u was / ſo ſoud gy geen ſuivere grond hebbe. Zynde nu 't weſt land nader / ſo loopt by 't Eiland Klement, (dat voor de Stad Mouſe Hole leid) in / want de grond is daer ſuiver / maer laet 't Kaſteel by een groote weg aen ſtuurboort aflegge / om dat 't rondom 't kaſteel vuil is. Als gy binne 't Eiland S. Klement komt / ſo ſult gy een groote Sand-bay ſien / de Z. O. en O. Z. O. wind blaeſt daer regt in / maer voor alle andere winde leid men daer beſchut.

Om te ankeren in Govers Lake. Wilt gy dan ten anker / ſo moet gy S Pauls Kerk Z. W. ten Z. van u houde / en S. Klements Eiland Z. en Z. ten O. / en Penſance noorde / gy ſult daer ter plaatſe hebbe 4 à 5 vadem met leeg water en ſpringty.

Om buite de 2 klippe te loopen. So gy buite Lowleig en Carrebaze klippe wilt om loope / houd S. Pauls Toorn boven 't land in 't geſigt / en loopt op dit merk aen / gy zult dan buite of beooſte de 2 klippe heen loope.

Mouſe-Hole. Daer plag voortyds wel een klein habentje in Mouſe Hole te weeſe / maer is nu weg / en niet meer.

Om in Montsbay te ankeren. Gy moogt in Montsbay ankere / ſo gy wilt van 20 tot 7 vadem water / 't vloeid daer met een volle of nieuwe maen ten half vyve / dat is O. N. O. / ſpringty / reiſt 18 à 19 voet.

Engelands-Eynd.

Dit is de uiterſte W. hoek van geheel Engeland.

Op Engelands Eynd leggen 2 ronde berge / als men die in 't geſigt krygt / ziet men op de hoogſte een ſpitſe toorn / wat naerder daer by komende / ſiet men op 't uiterſte einde nog een ſpitſe toorn in 't lage land / daer aen is Engelands-eynd redelyk wel te kennen / de grond is daer ontrent witagtig zant / met root zand en ſchelpen gemengt.

Van Montsbay tot Engelands-eynd is de wal heel ſteil.

Rundel-Steen.

Omtrent een myl Z. of Z. ten O. van Engelands-eind leid de Rundel-Steen dit is een klip / die boven water leid / van half Eb tot half vloed toe / en dan weder onder vloeid.

Neffens die ſteen op 't land ſtaet een Kerk / als men die eſſen ſien mag over 't gebergte heen / dan is men neffens de voorſz. klip / te weten even verre van de wal als de ſteen / maer als de Kerk agter 't hooge land bedekt is / dat men die niet ſien kan / dan is men nader aen 't land als de klip of binne die klip na land toe / en ſo loopt men tuſſen die en 't land deur / daer tuſſe is 20 vadem.

De Wolf of Gulf Rokk.

De Wolf is een kleine ſcherpe klip / leid altyd boven water / en is rontom tamelyk ſchoon / hy loopt aen beide zyde ſteil neder / en is niet grooter als een ordinaire boot / deſe klip leid van Engelands-eind Z. W. ten Z. 2½ myl / om hier van bevryd te weze / houd de buite kant van Longships aen 't Brizan eiland / en dat merk ſal u van de Wolf brengen / daer is 30 vadem water / digt aen die ſteen.

Longs-hips of Lange-Schip.

Deſe klippe legge N. W. ten N. 1½ myl van Engelands-eind af / legge hoog boven water / geſtrekt O. en W. / en 't leid niet ver van land / 't is al vuile grond tuſſen deſe klippe en 't land / men ſegt / dat men met kleine vaertuig wel tuſſen deſe klippe in kan zeilen / dog men moet dan wel bekent zyn. Men kan ſo van benoorden als van bezuide agter deſe klippe loopen / en reede make op 8 of 9 vadem diep; bezuide daer in komen is 't naeuwſte /

en

Nieuwe Afteekening van de SORLINGES EYLANDEN, by de Engelsche genaamt Scilly Isles; Vertoonende alle desselfs menigvuldige en gevaarlijke Klippen, aanwijsende, hoe men op seckere Merken (by noot daar in vervallende) ten Anker kan koomen: tot Amsterdam door en by Gerard van Keulen, aan de Nieuwen brugh, met Previlegie.

Schale van een Duytsche Myl van 15 in een Graad.

Schale van 1¼ Engelsche of France Myl van 20 in een Graad.

40 de Poul Bank heeft 15 Vadem Water en leyt 1½ Myl van Goreggan.

T EYLANDT St MARYES

St MARTINS

Broad Sound of Bree Sond

Het N W Kanaal

Het Z W Kanaal

Smith Sond

Broad Sond

Channel

Sond

Tresco

Bryer

Hell bay

Tresco Flatts

St Martins Flatts

Reede

Abby Pond

Dolphing

Palace

Church

Castel of Bryer

Castel Hugh

Hugh Toron

Vyraugh

Vyssers dorp

Pims I.

Taylors I.

Bacon Ledge

Ratt I.

Newman of Newman

Stevern of Stevle

Fort

Woelpak

Ffecrafer

Calfe Rok

Cow

Schipmans head

Guahall

Biggal

Scilly

Mauden Bougher

Sceale Rok

In Asvragiek

Gutteriges Escape

Mincarlo

Biggall Rok

Brean Ledge

Ley Steeple Ledg

Showat Low Water

Peked Ledge

Nun Deeps

Legriffrey

Old Wark

Gunner Rok

Crim Rok

Ranney Ledg

Crebawethen I.

Retarriers Ledge

Bisschop and Clerks Roks

Crebinack Ledge

Petnanthys R.

Rosavena

Roscareers

Tree Brothers Roks

Ruall Rok

Hell wethers

Ithrenemene

Menpingo I.

Molledgan

Goreggan I.

Poul Mark

Santwanah Marre Ledge

Wingleton

Spanisch Leg Ledge 6 Voet

Bartholomew Ledge 6 Voet

Round Rok

Drop Rese R.

Kite Nest

Burgh

Gugh

Lac Lyst-House of Vuur Toren

Burns

Gittern

Core

Ruddy

Hlyne Smith R.

Smith R.

Nit R.

Mare R.

Greene I.

White I.

Stow I.

Samson

Ledge Southard Well

Ledge

Rag'ed

Crow

Pots I.

Navy

Scarce I.

Great Cro

Pentle Rock

Cheese Rock

Plump I.

Lizard

Damaseons of Damaseons

Guthers

Key

Cruthers

Hedge Rock

Crugglis I.

Chriggchills of Truggs hills

Baar met laag Water Voet

Sandy Baar

Innazidaan

Banscaran

Creeb

Blok Howse

Looke Out

Carlanmorval

Well

Carnewidd

Cow I.

Cow

Calfe

Taylors I.

Bacon Ledge

Pims I.

Ratt I.

Newman

Castel Hugh

Hugh Toron

Church

Old Towne

Old Castel

Iolmon

Vyraugh

Preraser

Woelpak

Guants Castle

Carrik Starne

Gilstone

Pennants Point

Deep Point

New Found land

Potthillick in this porse St Herdsly was found and buried

Tells I.

New key

Ut Tod den

Porthmaron

White I.

Brewer

Baker

Tean

Penbrose

St Helena

Menarvert

Round I.

Blak Rock

Iven Rock

Iaen Sound

Tean Sound

North Wether

Golden Ball

Old Grimsby

New Grimsby

Kitte Bottom

Kitte Peerskele

Grimsby Peer

Castel

Channel

Flemisch Led

Fearing Led

St Martin head

Chappell

Lank mark

Church

Chapell Rock

Khard Lewis I.

Chimley Rock

Kingsake

Irisch Ledg

Mold Ledg

klyn Gannelly

groet Gannelly

klyn Nornuer

groet Nornuer

klyn Arthur

groet Gannick

klyn Gannick

groet Arthur

I Raged

Menawethen of Meledaina

klyn Biggal

groet Biggal

Croo Sond

Channel

Graden

Nun Deeps

Showat Low Water

Legriffrey

Showat Low Water

Crim Rok

Gunner Rok

Retarriers Ledge

Bisschop and Clerks Roks

Crebinack Ledge

Petnanthys R.

Rosavena

Poul Mark

Broad Sond

Het Z W Kanaal

Smith Sond

Channel

Sond

Tresco

Bryer

Hell bay

Tresco Flatts

St Martins Flatts

Reede

Broad Sound of Bree Sond

T EYLANDT St MARYES

St MARTINS

en 10 badem diep / van benoorde is 't best en ruymst 8 en 6 badem diep / maer aen de slinker zyde digt aen de N. hoek van Engelands-eind leid een blinde klip / die moet men daer in zeilende schouwen.

Witte Sandbay.

Leit een weinig benoorde de Langeschip, en is een kleine ombogt aen 't baste land / alwaer klein Vaartuig kunnen ankeren / een weste wint waeit daer (open) in.

Brizan of Brezan-Eyland.

Dit eiland leid van Langeschip N. ten O. 1½ myl / dit is een hoog rond eiland / leid ¼ myl van C. Cornwall, die daer wel bekent zyn / zeilen binnen dit eiland.

Seven Stones of Seven Steenen.

Tusse C. Cornwal en de Sorlinges legge een party gevaarlyke klippe genaent de 7 steene / die legge met half getyt boven water / maer meest onder water / daer is altyd groote branding op / en zyn heel periculeus / en leggen gestrekt N. W. en Z. O. ½ myl / zy leggen West ½ Zuid van Brezan en C. Cornwall, en N. O. ½ myl van S. Martens-head.

Om uyt den Westen komende het Canaal te passeeren.

Uyt den W. komende / en dat gy het Kanaal met een Z. Z. W. wind willende aendoen u op de N. breedte van 49° 20 bevind / zoo stuurt O. ten Z. of O. ½ Z. om die breedte ten naasten te houden / en zoo gy op 120 of 100 badem gront werpt / zoo kunt gy gissen 100 à 120 Engelse Leagues van de Lezard te weezen / en zynde deeze de upterbank / zoo zult gy geen gront weer hebben / als in 86, 80, of 76 badem op de binnen-bank / en zult om de Zuyd van daan komende met deeze diepte verder in zyn als anders; wanneer gy tot in 46 of 65 badem gekomen zynde / wit zand met gebrookte schulpen en naalden aan u lood bind / kunt gy gerust weezen van midden vaarwaters in 't Canaal te weezen; en zoo gy de eygenste breedte houdende in 45 badem komt / dat gy beoosten / of dwars van Lezart zyt / dan loopt N. O. en N. O. ten N. heen / om het land op te doen / doch zoo het weer daar toe te donker was / en dat gy in 40 of 42 badem water komt / zoo stuurd O. ten N. en wanneer gy dwars van Goutstaart zynde 43 badem syn wit zand bind / zoo kunt gy gerust weezen / dat gy nog omtrent 4 mylen van land zyt / stuurt dan O. N. O. het lood altyd gaande houdende / tot dat gy 34 badem met zwart zand als gestoten Peper krygt / als wanneer gy Berryhead omtrent 3 myl N. W. ten N. van u zult hebben. Houd dan O. ten N. aen / en als gy Lyme op zyde hebt / zult gy 32 badem Visschers gront binde. Continueerd dan O. ten N. te stuuren / tot dat gy steenen zoo groot als boonen krygt / met dezelve diepte als voozen / als dan gy maar 3 mylen van Portland zult zyn. Hebt groote acht op de loop van 't getyt / en stuurt O. of O. ten N. / na dat gy 't getyt op of onder uwen boeg hebt / en zal deeze cours u in 18 bademen buyten Wolfershoorn en Waimburg om brengen; met deeze diepten zoo houd de eygenste coers van O. ten N. / tot dat gy in 26 badem komt / met klein grabeel-gront / dat beoosten Waimburg is; en af en aan Schoreham zult gy met die zelve Coers 35 à 36 badem Visschers-gront hebben / en dwars van Bevezier 32 badem; maar 30 badem of minder bindende / zoo weest verzekert / dat gy beoosten Bevezier zyt. Steekt dan na de wal tot in 16, 18 of 20 badem; en van 16 badem stuurt O. N. O. of O. ten N. / na dat gy het getyt hebt / en als gy naby de Singels komt / bind gy 18 a 20 badem met Singel-gront. Stuurt nog maar voort O. N. O. tot dat gy in 22 badem syn wit zand komt / wanneer gy verzeekert kunt weezen van beoosten de Singels te zyn; stuurt dan N. O. of N. O. ten O. tot dat gy dwars van het Zuyd-Voorland zyt / dat gy in 7, 8, of 9 badem voorby kunt passeeren / om alzoo in Duyns te loopen.

Doch zoo gy om de N. of na de Hollandse Kusten gedestineert zyt / zoo stuurt van het voornoemde witte zand in 22 badem O. N. O. / dat u byy van Goodwin zand zal voeren; maar met klaar gezigt / zoo houd het Zuyd-Voorland byy van het hooft van Douvres, dat u ook byy zal brengen: dwars van Foukstone is de gront al steenagtig tot aan het Z. eynde van Goodwins-zand.

Van het hooge land van S. Albans tot aan Wolfershoorn zult gy witte kley / als cément binden; goopt 'er dikwils uw lood.

Het Canaal aandoende draagt zorge van niet Noordelyker als ter breedte van 49°. 20 of 49°. 30 te koomen / tot dat gy beoosten de hoek van Lezard zyt. Veele zyn by misgissing in 't verkeerde Canaal verballen / om datze 't Canaal Noordelyker hebben aangedaan / niet lettende dat de vloed na S. Georges Canaal 9 uuren lang intrekt / en maar 3 uuren eb heeft.

Beschryving van de SORLINGES of SCILLY.

Dese eilanden leggen W. een weinig Zuydelyker / 6 of 7 myl van Engelands-end, men kan die wel 4 à 6 myl in zee sien: dese eilande of klippen syn een groote menigte in 't getal / ende verdeelen sig in veele eilanden; langs de W. zyde leggen menigte van klippe en Rotse / aen de Z. kant is goede Reede voor alle winde als meede een goede Put daer de Scheepe met laeg water droog zitte / daer legge in 't geheel 152 eilande / waar gras op wast / zy worde by de Engelse al eilande geheete / maer wy reekenen dese niet meer als klippe / uytgenome 7, die de naam van eylande kunne draage / waar op menschе woonen / te weten:

S. Mareys eiland is te kennen aen 2 of 3 Woolens / die op 't Z. W. einde staen / die Woolens staen boven op een berg / waer van de eene maer roeden heeft en de andere sonder roeden / a ge meede aen 't Casteel / dat op dit Z. W. eynde staet / maer wat meerder na de binne kant of wat noordelyker als de Wolens. 1. S. Mareys eyland.

S. Agnes eiland is te kennen aen een Duyn toorn / die daar op staet / genaemt by de Engelse Ligthouse. staet op een hooge heuvel de N. kant naest / omtrent 130 voet hoog / met een groote Lanteernligt / 't welk een heel goet ligt is / de Lanteeren staet op de ton van de toorn / is rondagtig en groot / rontom met glaesen / het is een koole vuur / welke in een groote kuyper gestookt wort / wort 's avonts aengestookten en duurt tot middernagt / men kan dat 5 à 6 myl in zee sien: eer dat ligt hier was / so zyn der 's winters veel Scheepen op verlooren / dog nu niet een. 2. S. Agnes.

Samsons eyland is te kennen aen verscheide klippen / die aen de buitekant legge / 't zyn hooge klippe en lope bove scherp toe. 3. Samson.

't Eyland Breyer is slim te kennen / en weet hier van geen kenteeken neder te stellen. 4. Breyer.

't Eyland Tresco is te kennen aen een oud verballen Casteel / dat op de W. hoek staet / dit Casteel is zwart van couleur / en bove plat. 5. Tresco.

't Eyland S. Anna leid om de O. van Tresco, op 't zelve staet maer een boere huisje. 7. S. Anna.

't Eyland S. Martins is te kennen aen een witte Toorn / dat op de O. hoek staet / is omtrent 2½ myl N. O. en Z. W. van de Sevensteen / en is een goed zee merk. 1. S. Martin.

Wat nu dese eylanden belangt / zyn rontom heel schoon / uitgenome aen de Z. W. kant is 't gruwelyk om aan te zien / en is seer klippig en steyl / de klippen leggen van Agnes wel 1½ myl in zee / als mede aen de N. W. kant leggen ook een party hooge klippe / maer digt aen de wal / en zyn aen de buytekant schoon. De N. / Z. en O. kant van de Sorlinges is meest schoon / dog heel steil.

Daer zyn 6 gaten / door welke men bequamelyk kan in zeilen om binne te komen / als 1. Mareysfound, 2. Crofound, 3. Broad sound, 4. Smithsfound, 5. Newgrimsbey, 6. Oldgrimsbey. Ses gaten om binnen ta komen.

1. Mareys Sound en Reede.

Uyt de Z. komende / vind men S. Mareysfond, 't welk 't zuydelykste gat is / en een van de beste gate / en strekt in tussen S. Mareys eiland en S. Agnes of Gug, daer binne is de principaelste reede van al de eylande / so gy door dit gat wil in zeylen in S. Mareys Reede / moet gy tussen 't eyland S. Maria en Gug in loope / digt aen de kant van S. Mareys, daer is 't heel goed.

Om dit gat te vatte soo loopt eerst om de N. O. / tot dat de Windmoole van S. Mareys agter een hoogte komt / (om de O. hoek van S. Agnes te myden / want dit is heel buil) dat men de Molens niet sien kan / dit so hebbende / so loopt op 't eiland S. Mareys toe tot 2 kabel lengte na aen de wal / dog met hoog water en ruime wind / maer met leeg water moet men 't eiland nader komen / so ver gekome zynde / hout dan 't eiland aen stuurboort / en zeylt daer by langs na de Z. W. hoek / tot dat gy de Molens weder sien kond / dan komt 't gat voor u open: houdende so de Molens in 't gesigt / loopt dan stoutelyk daar op in / boor eerst een weinig W. N. W. en dan N. W. / en dan Noorde / so dat men met een ooste wind pas kan opzeilen tot op de reede. Om in S. Mareys Reede te zeylen.

't Is best om aen bakboord in te gaen en aen stuurboort uit te loope / komt de stuurboort-kant niet nader / of dat gy de steene van de kust beproeven wilt.

So gy een hoog Schip hebt / moet gy so ver van 't eiland blyven / dat gy de kap van de Mole sien kan / en is 't dat men wat laeg by 't water is / so is 't genoeg / als gy de zeile van de Windmole (die op een Berg staet) eben sien kund.

In de vaerweg tussen de Penninis Point van S. Mareys eiland en de Gug, regt middewaters leid een party klippe by een / genaemt Spanis Ledge (of Spaanse-klippe) die met spring tyden op 't laegste water effen boven komen / met gemeen water is 'er 6 voet op / en hoog water by de 3 badem / als de zee wat lebendig is / en met vuil water breekt en rabelt die hier geweldig op / so gy de roede of zyl van de Mole in 't gesigt houd / so loopt gy daer beoosten om / houd digt aen Penninis Point, en stuurt 't na 't hooge land / daer de Molens en Casteel op staen / als gy dan de Spaanse-klip op zyde hebt / so staet de Vuurtoorn over een zwarte klip (die byy hoog boven water leid aen 't eiland S. Agnes) en als de Vuur toorn beweste de hooge klip komt / so bent gy de voorste klippe gepasseert / dan zeilt noorde op / om aen de O. kant van een klip te komen / die boven water leid / brengt dito klip W. N. W. van u / en laet daer 't Anker valle op 5 à 6 badem / daer is goede zand-gront / men kan in dat gat in komen hoog of laeg water / want het is 'er diep genoeg. De klip. Spanish Ledge

Om de Woolpack te myden / die aen de Z. kant van de Gug van S. Mareys leid / en is digt aen land / en men kan hem met half getyt sien / zoo moet gy een mooy stuk af houde om van dese klip bevryt te zyn / men mag dat geheel eiland om zeile / zo wel aen de binne als de buyte kant / op 2 kabel lengte van de wal / en dat met hoog water. DeKlip. Woolpack.

Bartholomeus klippe.

S Barthelemew of Bartholomeus-klippe, dit zyn een party klippe / die by malkandere onder water leggen / regt in 't baerwater / om dese klippe mis te zeilen / loopt een weinig beweste de Woolpak of Gug na de Stevern-klip, die boven 't water leid / en houd 't bovenste van de wiek van de Moole mede in 't gesigt / dan sult gy beooste de Bartholomeus-klippe heen loopen / en van deselve bevryd zyn / daer is maer 6 voet met laeg water op / en leid Z. Z. W. van Stevern en de Gug; als men de Vuur-toorn Z. W. ten Z. van zig heeft / dan heeft men de klippe op zy bewesten van zig.

2. Merken.

Maer daer is nog een ander merk om de Spaanse en Bartholomeus-klippe te myden / voor eerst: hout de Stevern-klip en 't hooge land van Samson over een / dat sal u bevryden van de Spaanse klippe; voor 't tweede: als gy daer dan voorby zyt / hout Castle-Bryer (dat is een heele hooge en ronde klip) aen 't leege land van Samson, dat sal u van de Bartholomeus-klippe bevryde; maer in gebal gy dese merke niet wel en weet / so houd u aen 't eerst gestelde merk / of so gy een Lootsman wilt hebben / so doet maer een schoot met u kanon / of laet een wimpel waeyen / daer sal 'er een tot u kome.

Woolmanklip.

Als gy by de Blokhuise / die aen de water kant staen / komt / daer leid een kabels lengte van de Kust een blinde klip / genaemt de Woolman, daer mag men aen beide zyden om / maer daer beooste heen is 't ruimste en beste. Om daer in te zeilen komende uit den Ooste / so loopt by 't O. land langs op 8, 9 vadem / gy sult so beoosten de voorsz. Steen heen loopen / dit leid neffens een Schans / regt buiten 't Slot. De merke om die Steen te schouwe / zyn - klippe / die om de W. zyde binne de Haven legge / d'een / te weten de innerste / is wat grooter als de andere / so gy die over een brengt of de noordelykste een weinig beooste de zuidelykste of kleinste / also dat gy daer neffens door sien meugt / en dan daer op aen zeilt / gy sult so verre genoeg beooste de Steen heen loopen.

Om in S. Mareys Reede te ankere.

Als gy nu in S. Mareys Reede wilt in loope / en binne de punt komt / so loopt daer rontom / en setter in 't gesigt van de huisen / als of gy de Stad van een kalepe open krygt / houdende 2 derdendeel van de haven aen u bakboort / of brengt de klip W. N. W. en N. W. ten W. een weinig van u / of 't Casteel Z. Z. O. / en ankert daer op 5 vadem met laeg water / en 7 à 8 vadem met hoog water / hier leid men beschut voor alle winden / uitgenomen de Z. O. wind brengt hier een groote Zee in. 't Vloeid hier met een volle en nieuwe Maen O. N. O.

Een andere kleine haven.

Daer is een kleine haven tot Gug-Stad, daer met laeg water klein vaertuig aen de gront leid / en is een goede plaets om schoon te maken en lekke te stoppen.

Gedenkt dit eyland niet te na te setten / om dat de gront buil is / maer opwaert tussen Grow-gat en de noorderste klip / so dat de punt van S Maria O. Z. O. van u is / en de breede gront open van 't Z. W. ten W. tot W. ten Z. Maer so gy de noorderste klip nader wil zette / so zult gy 2 punte open hebben en S. Maria-gat bedekt. Gy kond uit S. Maria-gat niet zeile / als de wind Z. W. waeit.

2 Cro Sond.

Cro Sond is aen de O. kant van de Sorlings, is een goed gat om in te komen / en loopt W. N. W. in / en O. Z. O. uit / en is tussen 't Eyland S. Martins en de N. hoek S. Mareys: dit gat heeft zyn naem na 2 klippe / die in 't zelve leggen en genaemt worde de grooten en kleine Cro: om in dit gat te komen moet men hoog water hebben: want als men hier binnen na de Reede zeilt / so ontmoet men een sand plaet / die by na dwars over 't baerwater loopt / want met leeg water blyft hier maer 2, 3 en 4 voet op / maer met spring-ty en hoog water is 'er digt by de 4 vadem water op / daerom moet men de tyd waerneemen / in dit gat en is anders niet in de weg / of gy kunt het zien.

Om in Crosont te zeilen.

Zo gy van Cro Sond in wilt zeilen / ziet / dat gy al de klippe W. of W. N. W. van u krygt / dan bent gy aen de O. kant voor 't gat / loopt dan by op 't land aen / tot dat gy 't eyland te zien krygt / by welkers O. hoek een witte toorn staet / dat is dan S Martinus eyland / loopt dit niet te na / om dat gy van de klippe moet blyven / zeilt dan wat zuidelyk mede na 't oostelykste Eiland / dat is Mareys Eiland / loopt dit digt aen / en zeilt digt by 't N. einde langs / houdende alzo S. Mareys Eyland aen bakboord / en S. Martins Eiland met alle de hoge klippe die tussen beide leggen / aen stuurboort / is ruim en wyt / men kan daer in laveeren / als men dan wat verder in komt / ziet men aen bakboord van de N. hoek van S. Mareys Eyland een zand-punt afstreken / maer aen stuurboord van 't Eyland S. Mareys loopt een groote plaet af / tot by na aen de voorsz. zand punt van S. Mareys, alwaer men met hoog water over moet / gelyk voorsz: daer over zynde / moet gy wel aen stuurboord uit zien na een kleine klippe / die leid ½ myl van de wal / genaemd de Crow, en is met half gety boven water / houd die aen stuurboord; tussen deze klip en S. Mareys N. wal is niet meer dan 6 of 7 voet met laeg water / deze klip is rondom schoon / men kan daer by heen zeilen: die hier niet al te wel bekent is om verder te zeilen / die neemt een Lootsman / en doet een schoot met u kanon of laet een wimpel waeye / daer zal 'er aenstonts een tot u kome.

Crow-Clip.

Reede om te Ankere.

Als gy dan verder op wilt zeilen / en de voorsz. klip gepasseert bent / zeilt dan nog een weinig W. op / so krygt men 't Dorp en 't Casteel / dat op de Z. W. hoek van S. Mareys Eiland staet / daer ontmoet men een ronde klip leggende 3 vadem boven water / brengt deze klip aen stuurboord van u als voorn / en laet daer u anker vallen / dan zyt gy op de Reede.

3. Broadsound, of Bresond.

Bresond is een heel lang verlaet en zeer periculeus / voor die hier niet wel bekend is / en lykt met hoog water en slegt water een heele Zee te zyn / maer leid vol klippen en Rutzen / die men met Ruig weer wel kan zien / dit is een Lootsmans water / daerom raad ik niemant hier in te zeilen zonder Loots van deeze eylanden; hier komen ook weinig Scheepen uit of in / of het moet by nood zyn: daer zyn 2 Canaele / die u in dese Zond brenge / een Z. W. Canael en een N. W. Canael.

2. Canaale.

Om in te zeilen 2. Merke

Die hier in wil zeilen / moet 't Z. W. Canaal kiezen / want dat is 't beste van de 2. Ik zal hier tweederlei merke stellen om deze Canael in te komen / op dat de gebruiker dat gene kan nemen / waer mede hy het best kan te regt raken.

Eerste Merk.

't Eerst is / zeilt tussen de Bisschop en de Crim / dat zyn de 2 westelykste klippe van de Sorlinges, en leggen een mooi stuk boven water / dan stuurt N. O. ten O. in / en hout de Eilande van Great Gannely en Great Graninck open / dat zyn dan de Oostelykste Eilande.

2. Merk

En schuyd S. Mareys eiland af / als gy in de kaert van de Sorlinges kunt zien / met dit merk loopt gy in / binnen meenigte van klippen / heel gevaerlyk om te zien / en 't merk is heel periculeus om te kennen.

't Tweede of een ander merk om in te zeilen / 't naeste dat 'er van is / als men uit den Weste van daen komt / brengt de Vuur toorn van S. Agnes O. Z. O. van u / hout dat so staande / tot dat gy een klip omtrent / of in 't gezigt krygt met een zael / dit is den groote Smith / houd dan de vuur-toorn buite dese klip omtrent een Wind-boom lengte / tot dat gy een Gotelingschoot buite de klip komt. Myd ondertussen le Criffy, is een ry klippen / die in de baerweg legge / wykt dan N. O. op / tot dat gy aen stuurboord 't dorp op de Z. W. hoek van S. Mareys Eiland begint te zien buiten de Haep / die daer voor leid / laat dan u anker vallen / als voorzen gezegt is.

Om te Ankere.

4. Smith Sound.

Smith Sound is een periculeus gat / daerom als gy kunt / moogt gy dit gat wel myden / daar is water genoeg / maar 't is 'er zeer naeuw / en strekt aen de W. kant S Agnes in / dat gat komt weinig te pas / doch iemant die hier niet wel bekent is / kan daer wel in komen met een zuidelyke wint / de cours is N. N. W. en Z. Z. O. / en al wat schadelyk is / leid bove water: dit gat is wel te kennen aen de vuurtoorn / die op S. Agnes staet / die men in 't in zeilen aen stuurboord laet leggen / en die groote menigte klippe (die aen de W. kant van dit gat leggen / en wel 1 myl in zee strekke) aen bakboord / het merk waer op men in kan zeilen / is: brengt Castle Breyer, dit is een hooge ronde klip / die bove water leid / die gy in 't N. ten W. van u ziet legge / over een met de groote Smith / 't welk een klip met een zadel is / en deze 2 klippe so over een houdende / zal u dit merk dan brenge tussen S. Agnes en Melledgan, daer leid ook een kleine klip / genoemt Mempingo in de baerweg / laet die aen bakboort van u legge / en als gy tussen 't Eyland S. Agnes en 't Eyland Anner zyt / zeylt dan voort tussen Anner en de groote Smith door / latende de groote Smiths klip aen stuurboort legge / so lang tot dat gy de Smith eben gepasseert zyt / en Z. O. van u hebt / zet het voort Z. O. op / tot voor S. Mareys Reede / als voorsz. is.

't Merk om in te zeile.

Om te Reede te gaan.

5. New Grimsbey.

New Grimsbey leid aen de N. kant van de Sorlinges, is meede een goet gat of Reede / maer heel naauw om van buite te batte / en 't is breesyk aen te zien / als men uyt der zee komt / en strekt in tussen 't Eyland Breyer en 't Eyland Tresco, Breyer aen de W. kant / en Tresco aen de O. kant / 't is niet periculeus om in te gaen / maer is best voor kleine schepe / om dat het op sommige plaatse met laeg water droog komt te vallen / maer daer is water genoeg om in te komen.

Om in te lope.

Als men hier uit wil zeilen / komende uit den Z. of W. / so is dit gat te kenne by een out verfallen Casteel / dat op de W. hoek van 't Kant Tresco staet / is zwart van couleur en boven plat / houd dit Eyland aen bakboort / komt dat aen de buite kant niet te na / daer leid een klip digt bove water / maer hout 't Eyland Breyer, 't geen aen stuurboord leid / 't naeste / en loopt dan so ver in / tot dat gy 't Casteel aen bakboord gepasseert bent / en aen stuurboort een hooge witte klip omtrent / loopt digt daer by langs / en als gy 5 à 6 kabel lengte voor by deze klip zyt / en gy 5, 6 à 7 vadem water krygt / in 't midde van de 2 walle / so laet daer u anker vallen / of ook wel voor 't Casteel meede op 5, 6 à 7 vadem / gy leid daer beschut in dit gat voor alle winden / uitgenomen N. W. ten N. / N. en N. N. W. winde waeje daer open in.

De Reede

Om dit gat te batten / als men uyt den W. van daen komt / moet men de Sorlinges Eilande en klippe alle zyde of aen stuurboord van zig brenge; u zal eerst ontmoete meenigte groote hooge klippe in 't aenkomen / die legge aen de N. W. kant van de Sorlinges, houd die aan stuurboort / en zeilt daer langs / tot dat gy de N. hoek van 't Eyland Breyer ziet / zeilt daer een weinig by langs /

Als men uyt de West komt.

langs/ tot dat gy dit gat voor u open hebt/ en 't Casteel van S. Mareys daer voor in 't gezigt hebt/ houd dat Casteel buite de voorsz. N. hoek van Breyer staende/ en zeilt daer op dit merk gerust in/ tusschen de 2 Eilande als voorsz. is: door dit gat is 20, 30, en 45 vadem.

6. Old Grimsbey.

Oud Grimsbey is een plaets/ waer klein vaertuig mag Rede make/ daer in loope eenige Canaele in en uit/ 't is heel naeu en niet wel om in te komen/ daerom moet men hier een Lootsman nemen.

De Zuider Stroom gaet van half Vloed tot half Ebbe S. Mareys zond uit/ en de Wester-stroom komt van half ebbe tot half vloed daer weder in/ en ontlast zig dan weder voor Broad Sound.

Omtrent de Sorlings, en 5 à 6 mylen daer beweſten/ als ook weder van de Sorlings tot aen Engelands-eind, gaet de Noorder stroom altyd 9 uuren om de Noord/ beginnende met de achter-ebbe om de Noord-west te zetten/ en zo voort over het Noorden/ tot dat ze in 't Noord-Oost eindigt/ wanneer het hoog water aen de Sorlings is/ en de Zuidelykste Stroom weder begint/ en 3 uuren om de Zuid loopt. Uyt de Zuid komende/ kunnen sy in 60 vadem water/ daer men 6 à 7 mylen daer af zal zyn/ en uit de Noord komende/ kunnen dezelve meede omtrent op dezelve distantie gesien werden/ daer ook 60 Vadem water is/ maer een weelie zandige grond zal gevonden worden. Vyftien a zestien mylen West ten Noorden en W. N. W. van de Sorlings legt een bank/ op de welke maer 50, 51 à 52 vadem water/ en tusschen dezelve bank en de Sorlings is het weder 60 vadem diep.

Directien om uit de Spaansche Zee komende het Canaal aan te doen.

Uyt den Oceaan op de Gronden komende/ zal men ten eerste verandering aen de couleur van 't Water bemerken/ en zyn verders de naaste observatien/ de verscheide dieptens/ en het onderscheid van gronden/ die men met het lood heest; doch op het laatste is met geen zekerheid te betrouwen. Alleenlyk is het een generale observatie/ dat men zuid-waarts of omtrent de Franse Kust grover sand of grabeel (gemengt met schulpen/ en scherpe steentjes/ naelden genaemt) vind/ als wel aen de Engelsche wal. West-zuid-west van Heysand omtrent 6 à 7 mylen/ zal men 74 à 75 vadem water vinden/ en 3 à 4 mylen west van Heysand 68 à 70 vadem. West noord-west 6 à 7 mylen van Heysand heeft men 70 à 71 vadem water/ en 3 à 4 mylen daar af 65 à 66 vadem. Noord-west van Heysand 6 à 7 mylen/ is 70 vadem/ en 3 à 4 mylen van de Wal 64 à 65 vadem water: noord noord-west van Heysand omtrent 5, 6 à 7 mylen/ van 64 tot 68 vadem water/ en 8 mylen daer af zynde/ 60 vadem. Noorden 6 à 7 mylen van Heysand werpt men 64 à 65 vadem water/ en van 2½ tot 4 mylen van de wal werpt men 60 vadem; zynde de grond op de bovenstaande peylingen en dieptens/ bezet met witte steentjes/ en het zand veel grover als aan de Engelsche Kust, want 4 à 5 mylen bezuiden de Sorlings vind men van 50 tot 60 vadem water/ de grond is wit zand/ somtyds met roode en zwarte stippen/ of ook wel kleine stukken van schulpen daer onder gemengt/ doch van alles is geen zekerheid/ en daarom niets secuur te reflenen als een goede polus hoogte of latitude te hebben; en zo men 49 graden 35 minuten/ of 49 graden 40 minuten breedten houd/ tot dat men in 55 à 60 vadem water komt/ iets meer of min/ na dat het Sy is (want het welk 3 vadem hoog vloeid) zoo kan men het vuur op de Sorlinges, als het noorden ten oosten 4½ à 5 mylen van u is/ klaar zien; daer men 58 vadem water en syn wit zand met zwarte stippen en stukken van schulpen vind: doch zoo men benoorden de Sorlings komt/ zoo vind men 53 à 57 vadem water/ en kan men het vuur op de Sorlings, met klaer weer omtrent 4 à 5 mylen in de nacht zien.

Veele Schepen zyn tegens hun gedagten in S. George of verheerde Canael verballen/ om datze niet gisten op een stroom/ die 9 uuren om de noord/ en maer 3 uuren om de zuid gaet (deze stroom zet om de noord west/ als het half ebbe aen de Sorlings is/ en eindigt in 't noord oost met hoog water) werdende men dezelve 4 à 5 mylen bewesten/ en 3 à 3½ bezuiden de Sorlinges gewaer/ als ook tusschen de Sorlinges en Lezart. Bezuiden de Sorlings op 49 graden 30 minuten/ 49 graden 35 minuten/ of 49 graden 40 minuten noorder breedte zynde/ en 55 à 60 vadem water hebbende/ zo mag men oost ontrent 12 of 15 mylen aenhouden/ tot dat men van 60 tot 52 vadem water gekomen is/ en dan met bekwaem weder om de noord stuuren/ om zig aen 't Land bekent te maken.

De Lezart noord ten oosten 6 à 7 mylen van u zynde/ zal men 55, 56 à 57 vadem water hebben; en schulpachtige grond/ met dunne platte steentjes zonder zand/ gevonden hebbende/ mag men om de noord tot in 50 vadem water houden/ en de Lesart gepasseert zynde/ behoeft men de Eddystone of Meeusteen niet te brezen/ zo lang men boven de 40 vadem water heeft; zynde dit de diepte regt in de stroom van de zelve/ en met 35 vadem water zal men daer binnen door lopen.

Verzekert zynde/ dat men Lezard gepasseert is/ zo mydt doch voor al de Franse Kust; want de vloeden/ die na Gernzey en Jarzey loopen/ u op de Kiskasse zoude zetten/ en heeft men by deze kusten dieper water en grover zand grond als wel aen de Engelsche Wal, en daerom is het best van Goutstaert na Portland, en verder na 't Eyland Wight, altyd in de diepte van tusschen de 30, 35 à 40 vadem te houden. Als gy na by het Eiland Wight komt/ zo draegt zorge voor 't intrekken van de stroomen in de Naalden, en ook in S. Helena-bay, die verscheide Schepen in Freshwater-bay, en andere weer op de Owers, of Weenburg (die beoosten Wight leggen) gebragt hebben; want de agter vloed en de gantsche ebbe in S. Helena-bay intrekt/ dat menig Schip verleid heeft/ en daer van de beschryving/ als verder van de Kust tot de Hoofden, hier voor is te vinden. Alleenlyk moet ik nog zeggen/ dat zo men wat na de Franse Kust houd/ men tusschen Bevesier en Bullen-bay een Bank zal vinden/ regt in 't vaerwater/ op dewelke maer 13 vadem water is/ dat misschien in de nagt iemant bekommert zouden maken/ en doen denken digter aen de Wal te zyn/ als hy in der daad zoude wezen.

Van 't gety en loopen der Stroomen langs de Kust van Engeland.

Van Torbay tot Engelands-eynd, als mede in de Sorlinges.

In Dortmuyen en Torbay maekt vol zee een W. ten Z. en O. ten N. Maen ten 5 uure 15 min. 17 en 18 voet.

Tegen Goutstaart in 't Canaal een W. N. W. en O. Z. O. Maen.

Van Goutstaart tot Portland, midde in 't Canaal, valt de vloet O. N. O./ en de Ebbe W. Z. W.

Neffens Dortmuyen by 't land valt de vloet N. O. ten N. en de eb Z. W. ten Z.

Neffens Torbay na Exmouth in de Inham/ valt de vloed N. N. O. en de eb Z. Z. W.

In Pleymuyen en Fawyk maekt 't hoogste water een W. ten Z. en O. ten N. Maen ten 5 uure 15 min. 16 voet.

Tegen Fawyk in 't Canaal een O. Z. O. Maen.

Bupte Vaalmuyen een O. ten Z./ maer in de haven van Vaalmuyen een O. ten N. Maen ten 5 uure 15 min. 18 voet.

Van Hilfort en tot Lezard aen 't land/ maakt een O. Z. O. en W. N. W. Maen 't hoogste water.

Van Rams hooft tot Goutstaart by 't Land binnen de Ideston of Meeuwsten, valt de vloet O. Z. O. en de eb W. N. W.

Van Doodmans-hooft tot Ramshooft, valt de vloed O. N. O. en de eb W. Z. W.

Van Lezart tot Doodmans-hooft N. O. en Z. W.

In 't Canaal tussen Lezard en Goutstaert, neffens Fawyk, valt de vloed O. ten N./ en de eb W. ten Z.

In Mounts-bay en aen Engelands-eind maekt hoog water een W. Z. W. en O. N. O. Maen ten 4 uure 30 min. 19 voet.

Aen de Sorlinges maekt vol zee een W. Z. W. en O. N. O. Maen 4 uure 30 min. 20 voet/ 't gety loopt 'er Z. W. ten W.

Bupten de Sorlinges in 't Canaal desgelyks een Z. W. ten W. Maen; en van de Sorlings loopt het gety N. O. in Mounts-baay.

In de Mont van 't Canael, een Z. W. en N. O. Maen.

Van de Sorlinges tot Lezard valt de vloet N. O. ende Ebbe Z. W.

Tussen Sorlinges en Londay valt de vloet N. O. ende Ebbe Z. W.

In de Sorlinges maekt hoog water een W. Z. W. Maen/ binnen aen de W. kant/ 3 myl buiten land loopt de stroom wel 9 uure om de N./ en maer 3 uure om de Z.

't Is hoog water aen al de Eylande van de Sorlinges, met volle en nieuwe Mane ten half vyve/ dat is O. N. O./ de spring getye ryse en valle 21 en 22 voet/ en met quartier Maenen 15 of 16 voet.

't Z. gety gaet bupte S. Mareys-sound van half vloed tot half Eb.

De W. getye komen in S. Mareys-sound van half Eb tot half vloed/ en loopen uyt door Breesond: ontrent de Sorlinges en tot 5 à 6 myl van desselfs W. kant na Engeland toe/ daer loope de N. getyen 9 uure om de N. kant/ en de stroom begint van de N. kant te sette met de laatste quartier Eb/ dan om de N. W./ en eyndigt in den N. O./ om dese tyt is 't tot de Sorlinges hoog water/ en dan komt 't Suyder gety en loopt 4 uure om de Z. kant.

Onderrichting van een Engelsch Auteur.

De eerste plaets in Engeland daer de vloed begint/ is by de Longsschips, die de stroom doet verspryden/ een gedeelte om de Noord/ en 't andere om de Zuid; de vloed begint in 't O. N. O. en zet 9 uure om de Noord/ en van de Longsschips na de Rundelstone en Gulf zet het gety 3 uuren om de Z. O.; zoo dat het hoog water aen de wal is/ eer het gety om de Zuyd zet.

Aen de Sevenstones tusschen de Sorlinges en Engelands-eynd, zet het begin van de vloed om de N. W. 9 uuren/ en eindigt in 't N. O. met hoog water/ wanneer de Stroom met de Son om de Zuid trekt/ dat is O. N. O. aan land.

Een O. N. O. Maen maekt aen de Golf of Wolf hoog water/ en zet de stroom dan nog om de Oost/ tot het half ebbe aen land is; en wanneer het half ebbe in Mountsbay is/ zoo begint de

der Stroom in 't N. W. en eindigt in 't N. O. 9 uuren / tot dat het hoog water aen land is.

Berigt om in eenige Havens te zeylen van de Kuſt van Engeland: Getrokken uyt de Mariners Calender.

Berigt om in de *Sorlings* binnen te zeilen.

DE *Sorlings* zyn in verſcheide Eylanden verdeeld: want langs de weſt kant leggen een groot gedeelte klippen, waar dat verſcheide kanaalen doorgaan, dewelke tot een ingang verſtrekken: dog de Zuidelykſte, welke is *St. Marias-Zond* genaamd, is de beſte, zynde een goede opening in deeze doorgang: dog in de midde van het zelven leggen twee verdronke klippen, op dewelke met hoog water men de Zee kan ſien breeken: het beſten is dezelven aan bakboord te laaten en dus in te gaan, en aan ſtuurboord, wanneer men uytgaat: ook moet men zoo digt de ſtuurboords wal langs zeylen, als dat men daar omtrent een ſteen zoude kunnen op gooyen; en wanneer gy nog beneeven de hoek bent, zoo moet gy ſtout op loeven om ten anker te koomen in het gezigt van de huyzen: of wanneer gy de Stad vry van de valleye ziet, zoo laat de $\frac{2}{3}$ van de Haven aan bakboord kant.

Berigt om in de *Mounts-Baay* te zeilen, om te ankeren binnen *Goverslake*.

DAar zyn twee verdronken klippen, welke regt in de weg geleegen zyn van den ingang van 't binnen water omtrent $\frac{1}{4}$ Duytſe myl buyten uwen anker plaats: deeze klippen leggen N. N, W. en Z. Z. O. omtrent een octaaf Duytze myl in lengte, om die te meyden, geeft agt op het volgend berigt:

Wanneer de wind in de Ooſtelyke hoek is, zoo houd de Ooſt wal omtrent op $\frac{3}{4}$ myls afſtand van u, en houd *St. Paulus* Kerk volkoomen in het gezigt booven de heuvel, tot wanneer gy een Kerk op de O. wal zult gebragt hebben een zeyls breeten benoorde *St. Michaëls* heuvel, dan zoo gaat af tot de heuvel van het lak, houdende u merk, tot dat gy *St. Pauls* Kerk beneeden de heuvel hebt, zoo brengt een anker in 't N. O. uyt en het ander in 't Z. W, zoo ſult gy wel vertuid leggen, en in een ſeer goede zand grond.

Gy moogt inkomen behoudende de helft van de Kerk booven de heuvel, dan gaat gy dito klippen beooſten om, en wanneer gy daar beweſten omloopt, dan duykt de Kerk agter den heuvel, en als gy 'er op bent, dan is de ſpits van de Tooren in een met een lange hegge, en diep daar op omtrent 6 of 7 voet met laag water.

Wanneer de wind in de Zuidelyke of Weſtelyke hoek is, ſoo houd het Land digt aan boord, het geen ſchoon is: gy meugt op een ſeſtiende myl beneeven de hoek gaan: maakt voortgang, tot dat gy *Mouſehole* Eyland bedekt krygt en *St. Paulus* Kerk beneeden het Lant duykt, om een anker in 't Z. W. uyt te brengen, dan ſult gy het andre N. O. uytbrengen: zoo zult gy in goede grond vertuit leggen, zoo als voorſegt is: pas wel op om de kerk aan de Ooſt wal van u te hebben een zeyls breeten benoorden de heuvel.

Wanneer uw ankertouw goed is, zoo zullen u ankers nooyt van zelfs los raaken: de wind zynde Z. Z. O. of Z. O. ſtuuwt veel water na binnen, en wel zeer verbolgen, als het ſterk waaid: hoe harder dat het waaid, hoe ſterker uytſet gy tot uwen voordeel hebt: daar is geen gety: gy legt altyd teegen de wint te ryden, en u ankers zullen eerder los gaan met een N. W. wind, vermits de gront een weinig ſchuyns afloopt.

Om binnen *Pleymouth* te zeylen.

Aan de Ooſthoek van *Pleymouth-Zond* legt een hooge ronde klip, welke de *Meeuwſteen* word genaamd: tuſſchen dezelven en *Ramhead* is de doorgang N, N. O. op, zynde wyt en diep.

Een wynig aan de Noordhoek van *Ramhead* is een goede ſandige baay, alwaar goet ankeren is digt onder de wal in 9 of 10 vaam diepten: Zuyden een wyning Ooſtelyker van *Ramhead*, legt een klip booven water, welke de *Eddyſtone* werd henaamd, (en daar op een Vuurbaak onderhouden werd) de hoek van *Pleymouth* legt daar N. ten O. van af omtrent 3 Duytſe mylen.

In de vaarweg by 't lant van *Plymouth* legt een Eyland *St Nikolaas* of *Drake* Eyland genaamt, dat aan de weſt wal vaſt is met een reeks klippen onder water, zoo dat gy daar beooſten heen mag zeilen.

Inzeylende in *Catwater* zoo maakt, dat gy op een goede ruymte afhoud van de Z. hoek van 't inkoomen; want daar leggen aan de kant van dien hoek een gedeelten klippen onder water omtrent twee kabels lengte van de wal: op de hoek van dit rif leyt een Ton, alwaar omtrent twaalf voet water is met halve vloed, welke Ton aan ſtuurboord kant moet gelaaten worden, wanneer men inkomt; en wanneer 't *Catwater* geheel open is, zoo kunt gy van beooſten binnen loopen, behoudende in het inkoomen van de Haven twee derde deelen van het vaarwater aan ſtuurboord, ter oorſaaken de Zuydwal daar wat vlak is, daar legt een zand bank, die ſtrekt tot aan de tweede hoek van de Zuydwal van *Catwater*.

Een wynig Ooſtwaards van het *Draken* Eyland legt een klip onder water, op dewelke met laag water niet dieper is als twee vaam: om binnen te zeylen meugt gy beooſten of beweſten deeze klip zeylen, zoo als de gelegendheid bybrengt.

Berigt om binnen het Ooſteynde van het Eyland Wight de Haven van Portsmouth in te zeylen, als meede binnen Hampton.

WAnneer gy uyt de Ooſt komt, met een Noordelyke wind om binnen het Eyland *Wight* of na *Portsmouth* te zeylen; naar dat gy tot de Weſtkant komt van de ondiepten, welke de *Ower* genaamt werd, zoo moet gy Noordweſtelyk inhaalen tot aan *St. Heleenaas* hoek, dog neemt het niet al te veel Noordelyk, want daar legt de bank voor van *Langſtone* haven tot aan de Ooſtkant van *The Horſe*, die niet booven 13 voet diepten heeft met laag water; maar houdende op 7 of 8 vaam, zult gy 'er vry buyten om loopen; ook brengt u die koers aan het Z. O. eynde van het zand de *Horſe*: *St. Helenas* Kerk zynde Z W. ten W. van u, kunt gy op 5 vaam loopen, en wanneer gy het Weſtelyke groote witte pat in een gebrogt hebt met *Poſttown* (het geene het hooge lant benoorden *Portsmouth* is) een ſcheeps lengte beweſten het *Z. Zee* Kaſteel is, dat op de hoogten ſtaat, dan meugt gy ſonder ſchroom op loeven: zynde als dan aan de Weſtkant van *The Horſe*; en ſtuurende op dit merk aan, zal u zulks langs de *Horſe* geleyden tot aan de hoogte en verders tot in de haven van *Portsmouth*, houdende digt onder de wal, tot dat gy aan het eynde van de Stads Bolwerken komt, daar gy voor een plaatje een weynig afhoud, het welke van de wal afſtrekt: dit is voor een Ooſtelyke wind. Dog wanneer gy naar *Stokes* baay wilt, en de vuurbaak op *Brouwndown* (dat geleegen is aan de N. N. W. kant van *Haſſel-Wood* hoek) omtrent een ſcheeps lengte buyten de voornoemde hoek hebt gebragt, zoo kan gy voortaan weſtwaards gaan langs de buytekant van het *Spits*, dat de ondiepten is aan de Weſtkant van den ingang van de haven van *Portsmouth*.

Wanneer de wind Weſtelyk of Zuydelyk is, en dat gy uyt den Weſten komt en de Ree van *St. Helenas* of *Stokes-baay* opzoekt (van *Dunnoſe* tot *St. Helenas* hoek is de koers N. O. ten N. en N. N. O) zoo betrouw niet nader aan *St. Helenas* hoek dan op 6 of 7 vaam, want de *Spits* ſtrekt daar vry wat af: wanneer het helder weer is, dat gy *Zand-Down* Kaſteel kunt houden open van *Culvers-Clif*, zoo zal dat merk u geleyden buyten om de *Spits* van de hoek: ſtuur altoos op dit merk, tot dat *St. Helenes* Kerk omtrent twee ſcheeps lengte van het roode *Klif* binnen *St. Helenas* hoek, of dat *Port Sea* Kaſteel is beooſten het *Zuyd-Zee* Kaſteel: dan bent gy van de hoek bevryd, en dan kunt gy ſtuuren tot de Reede van *St. Helena* N. W. en hebbende die hoek in 't Z. ten Weſte gebragt of tuſſchen dit en het Z. ten O., kunt gy ten anker gaan in zeeven of 8 vaam water en zeer goede en zuivre grond.

Merkt dat gy geen goede zuyvre grond en hebt langs het Eyland, eer gy *St. Helenas* Kerk knnt zien, gelyk voorſegt is, en de hoek gebragt hebt in het Z. Z. W. van u.

Van *St. Helenas* hoek te gaan tuſſchen *Nomans* land en de *Horſe* zoo is de regte koers N. W. ten N. en N. W. dog men heeft geen effe gronden op de Z. W. kant van *Nomans* land: want men heeft 'er 16 vaam, en de naaſte werp dan wederom 3, en by *The Horſe* kan men inkomen op 10, 9 of 8 vaam: zo het ſterkſte van 't gety voorby is, en men ſtil water heeft, zoo zal men daar van een groote toevloed hebben door de overval van het water en voornaamentlyk by *Nomans* land: wanneer gy helder weer hebt, zoo vind gy daer twee goede merken om u binnen *Wight* te geleyden, gelyk volgt: houd de 2 windmolens in de Duynen van *Wight*, zoo dat gy die vry over de boomen tuſſen u en de zelven kan zien, dog niet meer als eeven boven dezelven, by dit merk kunt gy inkoomen, en zoo al gaandeweg langs het Eyland heenen gaan buyten om eenige middel gronden ſtrekkende Z. Z. W. van de hoek van *Nomans* land.

Dus is 'er ook van *St. Helenas* hoek (wanneer het klaar weer is en dat men het zelven kan zien) een merk, zynde een gedeelten van een oud Kaſteel, dat wel eer *Haſſel Woods* Kaſteel genaamd wierd, ſtaande aan de *Gilkikker* hoek (dewelke men altoos wit behoud,) houd *Gosports* Kerk en dat Kaſteel in de midden van het boſch omtrent de Kerk, het geene zig gelyk een valy vertoond of een inham, en dan meugt gy direct ingaan ſonder ſchroom: of zoo de wind zodanig is, dat gy genoodſaakt bent om af te keeren, zo meugt gy op het voornoemde merk binnen twee zeyls breeten van beide kanten van het boſch ingaan: in de midden van het Canaal is omtrent 11 vaam water, en zo gy dezelve merken regt onder het eynde van het boſch brengt, zoo zult gy op een middelgrond koomen by de *Horſe*, alwaar niet meer als 10 voet is met laag water en hard ſand.

Ter

Ter Reede van *Yarmouth* zynde en dat gy buiten de *Needles* wilde gaan, zoo ſtuur van *Hurſt* Kaſteel, welke plaats zeer ſteil is: het Kaſteel voorby zynde, zoo ſtuur na de *Needles* klippen, die ſcherpe witte Rotsſteenen zyn: zoek ruymte om eenige klippen, die van het Eyland afſtrekke in de vaarweg. Tuſschen het Kaſteel en de *Needles*, moet gy digt aan de *Needles* houden

Om binnen Wight by miſtig weer te zeylen.

Om te zeylen tuſſchen *Wight* en de *Engelſe* wal in miſtig weer, gaat tot op 6 vaam by *St. Helenas* en ſtuurd N. W· ten N. en N. N. W. van *St. Helenas* hoek, tot dat gy 12 vadem hebt, gaat dan Weſtelyker, als gy die diepten vind: komt niet naader by *Nomans* lant als op 9 of 10 vadem, in deeze diepten kunt gy langs *Wight* houde, zoo de wind Zuydelyk mogt weezen: maar zoo hy ruym is, zo gaat op 14 of 15 vaam, het geene een goede afſtand is van weerskanten, en zoo moet gy W. ten Z. ſtuuren en Weſt Zuyd Weſt, na dat gy de dieptens vind, tot gy tot *Cowes* komt: geeft agt, dat by de *Stokes* baay zal minder water weezen: zoo gy nader by *Cowes* gaat, kunt gy 'er ankeren op 12 en op 14 vaam in de midde van het Kanaal op waasgrond.

Berigt om binnen het Noordvoorland te zeylen in de nagt, door de Gulls heen.

SOo gy voor u anker komt te dryven onder het *Noord-Voorland*, gelyk dikmaals kan gebeuren, en gy dan het *Noord-Voorland* niet kan opzoeken, zoo zoekt het *Noortſand* hooft, en zoo gy maar alleen het vuur van *Noord-Voorland* kan zien, wanneer dat vuur N. W. of N. W. ten N. van u is, zoo ſteek over tot 8 of 9 vaam: en in deeze diepten zynde (ſtuurende Z. Z. W.) zoo kunt gy verzeekert weezen, dat het u regt ſtreeks inbrengen zal binnen de *Brake*, houdende altyd met oplettenheyd u loot gaande, en koomende niet naader aan de *Brake* als in 5 vaam, nog buyten 9 en een half, na mate van 't gety, daar op gy zeylt, deeze koers zal u buiten alle gevaar door geleyden.

Berigt aangaande het noordeynde van het Goodwin-Zand, voor die geenen dewelke zeylen by nagt van het Noord-Voorland om de Zuyd.

WAnneer gy aan het *Noord-Voorland* bent, om na *Duyns* te gaan en het gety valt te vroeg of te laat; om het dan binnen *Downs* te brengen met de wind uyt het Z. W. of Z. Z. W. zoo neemt het volgende Berigt:

Zoo het in de morgen is voor dag, maakt u gereet om u anker te ligte in bekwaame tyd, om te weezen aan het *Noordſand* hooft, wanneer het gety begint om de Zuyd te drayen: van het *Voorland* af meugt gy naar buyten met de vloet Z O ten O. en Z. O. aangaan: dog houd het vuur van het *Noord-Voorland* N. W. ten Noorden, zoo zal u deeze koers uytbrengen; dog tot meerder zeekerheyd zoo pas wel op u loot, en dan meugt gy met de voornoemde winden of en aan gaan op 7 of 8 vaam, en ſtuurende naar buyten met de voornoemde koers, gy zult ſchielyk de diepten verandert vinden van 15 tot 20 vaam: dan meugt gy Zuydwaards ophaalen langs de O. zyde van het *Goodwin-Zand* ſtrekkende Z. Z. W. en N. N. O. Op 12 of 14 vaam en is men niet booven een piſtool ſchoot van het zand: dog by daage ligt, zoo de wind hard waayt, dat men niet wel door *Guls* zou durven loopen, dan is het merk om u na het *Noorderſand* hooft uyt te brengen een plat te Kerk op het *Voorland*, dewelke de *St· Pieters* Kerk werd genaamt, een ſcheeps lengten benoorden *Broodſtairs* pier of hooft: of wel het zand op het loot niet naader komende als hier voor gezegt is, en dus het begin van 't gety waarneemende, het welke buyten het zand gaat, meugt gy Zuydooſtwaards aanſtuuren tot dat *Zuyd-Voorland* van u afgeleegen is W. ten Z., dan kunt gy overſtuur gaan en gy zult het *Zuydſand* hooft ontdekken, en op *Duyns* Ree inkoomen, zo ſchielyk als eenige andre ſcheepen 'er kunnen koomen, die te gelyk met u van het *Noord-Voorland* vertrokken zyn.

Van de Diepte omtrent deſe Plaetſe, en op wat Diepte men Land kan ſien.

Goutſtaert en 't land van Dortmuide kan men beyde ſien op 45 vadem.

Als men 't hoog land van Pleymuyen noorde van hem heeft / mag men 't ſien op 50 vadem / dat is hoog dubbelt land / en doet hem eerſt op aen 2 berge. Dat ſelve hooge binne land loopt dan neffens Dortmuyde toe.

Dootmans-hooft mag men ſien op 42 vadem / van Lezard af tot Goutſtaert toe.

Lezard mag men ſien op 55 vadem / de grond aldaer is wit en root ſchelpig zant.

De Sorlinges mag men ſien aen de Z. zyde op 53 vadem water / de grond is aldaer ſteenagtig met ſommige roode ſchelpe / en ook op 60 vadem ſchelp en ſandagtig / en dan zyt gy 5 à 6 mpl van 't Z. eynd / daer ontrent hebt gy ook ſandagtige en modderige grond.

Engelands-end mag men zien op 52 vadem.

De Sorlinges mag men op de N. zyde zien op 45, 46 en 48 vadem / daer is waeſige grond met zommige ſteentjes daar onder.

Als men benoorde de Sorlinges is / vertoont die eerſt aen 4 eylande / op 't ooſtelykſte ziet men een Toorn of Slotje / beooſten die 2 Eylande ziet men nog 2 groote heuvelachtige rudſen / en daer beweſten 3 hooge zwarte klippe.

W. N. W. en W. ten N. 8 of 9 mpl van de Sorlinges, is de grond zoo waaſig en weeli / dat men die naaulyks aen 't loot kan kryge / daer loope eenige Schulpjes onder.

De diepte en verſcheydenheid van gronde zullen wy gevoegelyk in de volgende Tafel hier onder aenteykene.

Strekkinge en Koerſſen.

Van Portland tot Dartmouth W. ten Z	12 mylen
Van Portland tot Goutſtart W. Z. W. dat Weſtelyker	14 mylen
Van Goutſtaert tot de Kiskaſſen O. Z. O.	15 mylen
Van Goutſtaert tot de 7 Eylanden Z. ten O. wel zoo Ooſtelyk.	18 mylen
Van Goutſtaert tot St. Paul de Leon Z. ten W.	21 mylen
Van Gontſtaert tot Hyzand Z. W. ten W.	29 mylen
Van Goutſtaert tot Ramshooft W. N. W.	6 mylen
Van Ramshooft tot Iſle Lou of J. S. Michiel Weſt	3 mylen
Van Iſle Lou tot Fawyk W. ten Z.	2 mylen
Van Fawyk tot Doodmans-hooft Z. W. ruym	2 mylen
Van Dootmans-hooft tot Falmouth W. Z. W. ruym	2 mylen
Van Falmouth tot Lezard Z. W. ten W.	4 mylen
Van Goutſtaart tot Eddyſton ofte Meeuwſteen Weſt	6 mylen
Van de Meeuwſteen tot Ramshooft N. ten O. ontrent	3 mylen
Van Ramshooft tot Dootmans-hooft W. ten Z. en W. Z. W.	6 mylen
Van Doodmans-hoort tot Lezard Z. W. ten W. en Z. W.	6 mylen
Van Goutſtaert tot Lezard W. ten Z.	16 mylen
Van Lezard tot Gernzey O. ten Z.	28 mylen
Van Lezard tot de 7 Eylande Z. O. ten O.	22 mylen
Van Lezard tot Heyſand Zuyden	22 mylen

Hoogten.

Torbay legt op	50 grad: 26 min:
Dartmout legt op	50 grad: 14 min:
Goutſtart legt op	50 grad: 4 min:
d'Eddy-Stone of Meeuwſteen legt op	50 grad: 4 min:
Pleymouth-ſond het inkomen legt op	50 grad: 15 min:
Favey of Tarwyk legt op	50 grad: 16 min:
Dootmans-hooft legt op	50 grad: 8 min:
Falmouth Riv. 't Inkomen legt op	50 grad: 5 min:
Lezard legt op	49 grad: 55 min:
Montsbay legt op	50 grad: 6 min:
Gulf of de Wolf legt op	49 grad: 55 min:
't Middelſte van de Sorlinges legt op	50 grad: 55 min:
't Noordelykſte van de Sorlinges legt op	50 grad: 0 min:
't Zuydelykſte van de Sorlinges legt op	49 grad: 50 min:

Dit is van de Sorlinges volgens de gedagten van een Engels Autenr; alhoewel die in de Caerten 5 Minuten Noordelyker leggen; men dient zich op de bovengemelde breeten te houden / om zoo veel te minder ſchaden daer op te krygen.

Als de Sorlinges van u zyn.

	mylen	
Noorden	8 of 9	Met de diepte.
Ooſt ten noorden	5	
Ooſt noord ooſt	12 of 15	
Ooſt ten noorden	11 of 12	
Ooſt ten noorden	4	
Ooſt noord ooſt	6	
Noorden	8 of 9	
Ooſt noord ooſt	5	
Noordooſt ten N.	15 of 15½	

De natuur van de gronden.

vadem.	
65	Gebroken Schulpen / met rood en wit zand.
60	Eenig zwart zand.
80	Een aard van een klippige grond.
72	Peper zand / vermengt met geel zand.
72	Zwartachtig ſtof zant / als Moſtaert zaad / vermengt met gebrooken ſchulpen.
60	Zwart zand.
65	Kleyne ſchulpen / vermengt met wit en root zand.
60	Fyn zand.
53	Zand en modder groente te zamen.

Als de Soorlinges van u zyn. De natuur van de grond.

Met de diepte.

	mylen	vadem.	
Noordooſt ten O.	7½	55	Fyn wit en rood zand / vermengt met ſchulpen / als netten.
Noordooſt ten N.	7½	57	Fyn rood zand.
Ooſt ten noorden	11 of 12	72	Eenige Peperachtig zand / zwart en geel.
Noordooſt ten O.	37 of 38	100	Wit zand / met modder groente / en netten daer onder.
Noord weſt	3 of 4	50	Grups zand / en zwart onder als netten / met veel zwarte gebroke ſchulpen.
Noord ten ooſten	6	58	Modder groente / met eenige S. Jacobs ſchulpen.
Zuyd zuyd ooſt	4	45	Wit zand / vermengt met ſchulpen
Ooſt ten noorden	19	72	Zwarte ſteene / wit rood zand / vermengt met zwartachtig ſtof-zand.
Noordooſt ten O.	19	64	Grups zand / en ſchulpen / witte roode / als 't gram van meel.
Noordooſt ten O.	4½	48	Zwart zand.
Zuyden	4	50	Grups zand / zo fyn als wit meel.
Noord ooſt	7½	65	Fyn grups zand / haring beenen en kleine ſteenen.
Noord noord W.	25	77	Rood zand vermengt met ſchulpen.
Noordweſt ten N.	5	64	Schulpen / als Lezard noord ooſt van u 10 mpl is.
Ooſt ten noorden	15	70	Wit Modder groentjes zand / als Moſtaert zaad / en ſtukken van ſchulpen daer onder.
Noordweſt ten N.	10	65	Grups zand / en eenige ſtukken van ſchulpen.
Noord weſt	5	50	Steen grond.
Ooſt ten noorden	63	97	Fyn wit zand.
Noord noord ooſt	75	102	Wit zand / dan zyt gy gekomen op een bank.
Noorden	7½	65	Wit zand / dat is de ooſtkant van de bank.
Zuyd zuyd ooſt	9	60	Grove modder groente.
Noord W. ten W.	7½	54	Zand met kleine roode ſchulpe vermengt / als Lezard ontrent 6 mylen O. N. O. van u af is.
Ooſt zuyd ooſt	4½	53	Grof zand en fyne roode ſchulpen.
Noord W. ten W.	3	62	Vermengt rood zand en zwart zand / en eenige glinſterende witte ſchulpen met tanden.
Weſt ten noorden	10	66	Fyn wit zand / met eenige moddergroente.
Weſt	15	66	Rood en fyn zand / en eenige glinſterende witte ſchulpen / vermengt met eenige fyne roode ſchulpen.
W. een ½ ſtreek Z.	22	68	Fyn wit zand van koleur / als Modder-groente / vermengt met eenige glinſterende ſchulpe.
Noord w. ten w.	2	44	Grove ſchulpen en zand met dunne ſchulpen / en eenige kleine dingen / als punten van gebroke ſchulpen.
weſt ten zuyden	24	75	Fyn wit zand / kleine glinſterende ſchulpen / en eenig klein Peperzand.
w. z. w. een ½ ſt. w.	25 of 29	81	Fyn wit zand / met eenige lange magere witte glinſterende ſchulpen / vermengt met Peper zand.
Ooſt	9	96	Grauwe Moddergroente / gemengt met fyn zwart zand en ſtukke van dunne witte ſchulpe.
Ooſt	5		De grond is Moddergroente / met zand.
Noord ooſt	9	68	Grups zand met eenige witte ſteenen / zo groot als Amandelen / en andere kleine zand-ſteenen en gebrooken ſchulpen.
Noord noordweſt	3	40	gelyk als boven.
Ooſt ten noorden	9	100	Grups zand met ſteenen zo groot als erwten / vermengt met kleine ſchulpen.
Noordooſt ten O.	5	53	Gruis zand en veel kleine ſchulpen / als kleine en witte foelie.
Ooſt ten noorden	9	100	Rood zand / gebrooken ſchulpen / en zwarte ſteenen.
Noorden	13	90	Rood zand / en zwarte ſteenen / als zout ſteenen.
Noordooſt ten N.		42	Moſſel ſchulpen.
Noordooſt ten N.	5	72	Een bleeke grond / wit grof zand als ruyſchende ſteenen met kleine ſtukken van kzampe / en kleine grauwe platte ſteenen / en witte glinſterende dingen als naalden.
Noord-ooſt	1½	52	Een witte grond / geel / ruw en langwerpig zand / met weinig klein roodachtig zand / en witte glinſterende dingen als punten van naalden.
Zuyd zuyd ooſt		54	Roode / witte en zwarte ſtukken / als Haes ſchzaepſel / vermengt met rood grof ſand.
Ooſt ten noorden	6 of 7	65	De grond is witachtig geel / met een weinig fyn rood ſchulp zand / met ſtukken van kzam-pen / met veel wit en geel langagtig zand / en kleine witte dingen als punten van naalden.

Als Heyſand van u is.

Ooſt	15	70	Grups zand / vermengt met zeer weinig kleine ſchulpen.
Zuyd-ooſt ten O.	15	72	Gzoote ſteenen als boonen / en erwten / gzaeuw / makende grooten gaten in de reut.
Ooſt	4½	65	Rood zand / ſchulpen en ſteenen / en dingen als punten van naalden.
Ooſt	12	70	Fyn wit zand.
Ooſt	15	72	Grups zand / vermengt met eenige kleine ſchulpen.
Ooſt	3	82	Kleine ſteentjes als gzaeu / zwart en rood zand / met eenige kleine ſchulpen / als ſtucken van ſcherpe grond.
Noord ooſt	21	80	Gzoote ſtucken van Moſſel ſchulpen / vermengt met kleine ſtucken.
Ooſt	25	87	Spriet oogend zand / gelyk het Gerſt ſtroo.
Ooſt zuyd ooſt	11	70	Groote ſchulpen / gzaeuw en rood / met ſtucke van gebrooken Moſſel ſchulpen gemengt.
Ooſt zuid ooſt	9	68	Wit grof zand / vermengt met ſchulpen en peperzand.
Zuyd ooſt ten Z.	7	65	Zand en eenige ſchulpen.
Noordooſt ten O.	5	68	Zand als foelie / of punten van beeren / eenige graeuwe en eenige wit.
Noord	4	63	Vol van kleine foely zand.
Ooſt	5	6	Vol van foely zand met gebzooken ſchulpen.
Noozde tenooſten	13 of 14	80	Gonde ſteenen / vermengt met ſchulp zand.
Ooſt ten noorden	9	70	Witte ſchulpen.
Ooſt zuid ooſt	6	66	Witte ſchulpen / en eenige weinige ſteenen.
Ooſt noord ooſt	9	68	Kleine ſchulpen / en dingen als haring beenen / en eenig vermengt zwart foely zand
Noord ooſt	19	53	Zand grof en dun / en eenige kleine witte ſchulpen / vermengt met zwarte ſteenen.
Zuyd ooſt ten O.	5	65	S. Jacobs-ſchulpen.
Noordooſt ten O.	6	68	Foeln zand wit en grauw.
Ooſt ten noorden	19	85	Wit en gzaeuw zand met kleine en roode ſteenen / en gehakt als tanden.
Ooſt ten zuyden	3	63	Schulpen als Alykruiken.
Noord ooſt	6	70	Geel grof zand / met eenige ſtukken van krampen / zommige ſtukken van witte dunne ſchul-pen / en met eenige platte gzaeuwe oneffene ſteenen.

Als

HET VERKEERDE CANAAL
OFT
CHANELL OF BRISTOLL OR SEVERN SEA

NIEUWE
PASKAART
VAN HET
CANAAL VAN BRISTOL.
Of anders Genaamt
HET VERKEERDE CANAAL.
Beginnende van SAINT FAITH en MILFORD HAVEN,
Tot BRISTOL.
Gelegt naar de Nieuwste Onderrindinge van Ervaren Zeelieden.

Tot AMSTERDAM By
IOANNES VAN KEULEN.
Boek en Zeekaart Verkoper en Graatboogmaaker.
Op de hoek van de Nieuwen-brug-steeg
In de Gekroonde Loots man.

THE
NEW
SEA MAP
OF
THE CHANNEL OF
BRISTOL.
Beginning from the SAINT FAITH and MILFORD HARBOUR to BRISTOL
Made according the Newest Experience of expert Mariners.

AMSTERDAM Printed for JOHN VAN KEULEN, at the Corner of the New bridge alley, in the Crowned Dilele, where you may have all sorts of Sea Books, Sea Charts and Mathematical Instruments

Duytsche Mylen 15 in een Graad.
Lieues de France 20 par Degrees.
A Scale of English Miles 60 one Degree.

WALS ENGELAND
NORTH DEVONSHIRE
SOMERSETSHIRE

Afteekening van de Rivier AVON of BRISTOLL, is geleegen Agter int Verkeerde CANAAL Aan de WEST CUST van ENGELAND of CORNWAL.

CHEWE HUND
Bedminster
Laag Land
HARTCLIFF en MINSTER HUND
Longashton
Rountam Passage
Leigh Court
Gebergte
Hot Wells
Lime Kills
Glas huysen
St. Vincents Rippe
Cleveden
Clyston
Cooks Folly
Sneat Park
Lodge
Ive
Chappel Pill
Cliff
The Dock
Avon
Froome
De Stad BRISTOLL
St George
PORTBURY HUND
St Georges
Crocken Pill of Crokampill
Hung Road
Laag Land
Morgans Pill
Hug: Rode
Alher is Koninc William geland Den 6. Sept: 1690.
Brod Pill
Sherehampton
GLOCESTER
Porshut
Pas se of Porshut Punt.
Oude dijk de Lees Wijck
King Road of Kingings Reede
Rivier Avon
THE SEVERN of t Canaal van Bristol
Low Water Mark

Te Amsterdam by GERARD VAN KEULEN. met Previlegie.

½ Duytsche Myl of 2. English Miles.

PART OF CORK

Dus woont Old Head of t'Oude Hooft als t W. z. W. ½ Myl van u is dan kan men de Haven van Kingsale open in Zien.

Durras Brack
C. Adam
C. Donyn
Danriks brack Bay
Hauke Head of Hacke Hooft
Witte Sand plekke
't Huys vande Lord Courcuse
Bank
Charles castle
Light house of Faur Loren
Old Head of t Oude Hooft of t Hooft van Kingsale
Breame I
the Bay of old Head of Bay vant Oude Hooft
DE RIVIER VAN KINGSALE
Riff
C. Adam
Sand Creek of Sand Bay
Sandy Cove Point
Sandy Cove
Sandy Cove Island
Sandy Cove Pt
Ruines of a Fort Pervallen Casteel
Donelough
Fortune of Money Point
Vrouwe Klippe
Yoole
Baar
Crudock Pt
Verralle Casteel
Light house
Rincoran Cove
Bulman
Stingtye loag Water
Trohane of Ballimans Point
Hangman Punt
Lazy Cove of Lasty Cove
Rushlock Cove of Withuys
Hoog Gebergte
Frowards Point
Drombey
Drumcallaham Pt
Ballymachus Pt
Stags of Oyster Haven
Soverains Ballock
Oyster Haven
Oyster Haven Island
PARADE DE CHATEAU NEUF
CASTLE PARK
Ringrone
De Stad KINGSALE
Compass Hill of Compas Berg
Market
Trish Cabins Modder
Sanding kea
Custom house
Oude Klip
Silly
Dock
Oud Fort
Pale Keys
C. Rinvrange
Summers Cove
Bensons Cove
New Fort of Nieuw Casteel of Rinconans Fort.
COVNTY IN
IRLAND

Als t'Oude Hooft of Old Head 2. Mylen z. West van u is, soo Vertoont't them aldus.

De RIVIER VAN KINGSALE, is Geleegen Aan de Zuyd kust van IRLAND, Met alle desselfs Geleegentheeden Int Groot.

Te AMSTERDAM by GERARD VAN KEULEN, Aan de Nieuwe brug Met Previlegie.

½ Duytsche Myl van 15. in een Graad of 2. English Miles.

PART OF WALLES of PEMBROKES SHIRE

English Miles.

Dewys Land Hund

Rowse Hund

Brides Bay

Dungledy Hund

THE IRISH SEA

Bishop and Clerkes, of de Bisschop met zyn Klerken

Scaumor I. of Scaline Island

Middle Island

Gateholme Island

Stockholme Island

Ramsey

St. Davids

Haverford west

Milford Haven

Nerberth Hund

Castle Martin Hund

Rowse Hund

Pembroke

Benton Castle

Old Monastrey

Landshipping

Landstad Well

Burton

Cathaston

Carew Castle

Cary Castle

Benton Castle

Tinbuy

Claidy

't Land tussen Tinbuy en Milford, is aldus gedaan, als men by 't Land langs sylt: t Spits van de Toren van Tinbuy is heel witt.

't Land van Milfords hoek tot St. Davids head, vertoond zig als in deese 2 Figuuren afgebeelt is.

Van Milford tot Tinbuy sylt men by de kust langs 4 of 5 hoeken om, is meest slegt Land gelyk duynen, 2 Myl buyten de hoek Tinbuy staat een spitse Toorn, met nog twee andere smalle plompe Toorenkens, daar aan is de kust goet te kennen.

These Hills Show at Sea before the land by the Sea side.

L. Low Water Mark.
A. Sunk Rock 17 foot at Low Water on aspring.
C. Carr Rocks Show at half Tyde.
B. Good Place to hawl ashoar. Note that the Spring tydes rise 30 foot, and the nipp 20 foot.

Afteekening van BRIDES BAY, gelegegen even benoorden MILFORDS HAVEN, op de Noord hoek van 't Verkeerde Kanaal aan de West kust van ENGELAND.

Geteekent en gedrukt tot Amsterdam by GERARD VAN KEULEN, aan de Nieuwen brugh, met Previlegie voor 15 Jaaren.

De Haven van MILFORD, Geleegen aan de West kust van ENGELAND aan de Noord hoek van 't Verkeerde Kanaal, in't groot.

een Duytse Myl van 15 in een graad.

4 English Mile: 60 in een graad: de 3 maken een Engelse of France Myl.

Als Heyſand van u is.

	mylen		vadem.	
Noordooſt ten O.	15	Met de diepte.	80	Wit en geel grof zand / met kleine glinſterende punten van naalden / met ſtukken van krampen / graeuwe en platte ſteenen met weinig ſtucken van Oeſter ſchulpen.
Ooſt ten noorden	15		68	De grond is rood / geel en zwart / vermengt met weinig kleine witte ronde ſteenkens.
Ooſt ten noorden	18		80	Groot ruw zand met verſcheiden ſlag van ſchulpen / roode / witte / geele en graeuwe / met ſtukken van krampen.
Ooſt	21		77	De grond is wit en geel grof zand / met ſtukken van witte dunne ſchulpen / en graauwe ſtukke van krampe / met kleine witte glinſterende dingen als naalden.
Ooſt ten zuiden	36		95	De grond rood / geel en zwart zand / met klein wit rond ſchulp zand / en eenige kleine ſtukjes van dunne ſchulpen.
Ooſt ten zuiden	20		95	De grond is graeuw / rood en geel / gemengt met klein zwart zand.

Als Lezard van u is.

Noordooſt ten N.	20	Met de diepte.	80	De grond is graeuw / root en zwart / met geele roode ſtucken.
Noord noord ooſt	9		62	Oneffene ſteenen / graauw / rood en zwart / met roode ſtucken van ſchulpen / en eenige graauwe kleine berimpelde dingen als naalden.
Noord ten ooſten	7½		60	Geele ſtucke van ſchulpen / en graauwe ſtukken van zagte platte ſteene / met eenige roode ſtukken van ſchulpen / zonder eenig zand.
Noordooſt ten O.			78	Graauw / geel en rood ſchulp zand / met roode geele en blaauwe ſtukken van ſchulpen.

Als Goutſtaart van u is.

Noordweſt ten N.	12	Met de diepte.	57	Alderhande ſtucken van ſchulpen met een weinig geel en wit ſchulpſand / en alderhande kleine ſteentjes / en kleine dingen als maeyen in 't ſpeck.
Noord ten ooſten	12		55	Wit roodachtig ſchulp zand / met ſtukken van krampen / met kleine roode en graauwe ſteentjes.
Noord ooſt	6		40	Graauw / rood en ſchulpachtige zand.
Noord noord ooſt	9 of 9½		47	Bleek modderige zand / met veel kleine ſteentjes.
Noord noord W.	9 of 9½		40	Rood zandachtig klip met gaten in de reut.
Noord ooſt	9 of 9½		50	Wit / geel en klein ſchulp-zand / eenige ſtucken van witte ſchulpe / met kleine glinſterende dinge.

Zo gy tegen Heyſand u lood werpt / en vind klein wit zand / kleine ſchulpe en eenige kleine dingen / als modder-groente / maar wit / zo zal Heyſand N. O. van u zyn. Maer zo gy langagtige kleine dingen als naalden vind / zo zal Heyſand Z. O. van u zyn. Maer groot rood zand vindende / zo moet gy N. waerts aen loopen / tot gy een wit zandige grond krygt / met kleine langwerpige dinge / en dan kunt gy zeker zyn / dat gy in 't inkomen van 't Canaal zyt.

Eindelyk indien gy veel loodet / zo zult gy veel verſcheiden ſlag van de grond krygen / en dikwils groote verandering in een kleine ruimte of afſtand / en indien gy u looding vind / witte ſchulpen met kleine dingen als ſtroo en naalden / 't is zeeker dat gy Heyſand naaſt zyt. Maar zo gy grugs-grond hebt / of kleine zwarte ſteentjes vermengt met kleine witte dingetjes / zo zyt gy de Sorlinges naaſt.

De Vierde Vertooninge, van de

VERKEERDE CANAAL, anders de CANAAL van BRUSTOU.

Van Caap de Cornwal, tot de hoek S. Davids.

St. Ives. VAn Caap de Cornwal, tot 't ſtedeke S. Ives, van onze Schippers genaemt S. Yves, ſtrekt de kuſt ontrent O. ten N. / en O. N. O. 4 of 5 myl. Sint Yves leid op de W. hoek van een groote Bay / die ontrent ander half myl wyd is. Aen de O. hoek van die Bay leid een Eylandeke / daer ſtrekt een groote ry rudſen af / een goed half myl dwars in Zee / die komen veel met half ebbe boven water. Daarom die van Caap Cornwal af komt / en langs de kuſt wil zeile na Stoupert of Badſtou, moet daer neffens de wal ten minſten een myl ſchouwe / om die voorſz. rudſe wille. Tuſſen dat voorſz. eilandeke / aen de O. hoek van de Bay en 't baſte land / is 't tot veel plaetſe ook rudſig en buil / zo dat een / die daer niet wel bekent is / daer niet mag tuſſen deur zeile dan met zeer groot perykel. In de Bay van Sint Yves is aen alle zyde goede zant-grond / daer men over al mag ſetten / en de wallen zo na komen / als men wil. Aen de W. zy. de van de Bay / aen 't ſtedeke is een hooft / daer loope kleine Scheepkens agter om beſchut te zyn voor noordelyke winde / maer groote Schepen en moge dat niet doen / die zette 't daer neffens op 6, 7 vadem.

Van S. Yves tot de hoek Hartland-point, is de cours N. O. 12 of 14 myl / daer tuſſchen beide / omtrent ten halve leid de hoek van Stoupert, daer beooſte leid Padſtou, in een Inwyk / daer zeer goede Reede is op 7, 8 vadem. Aen de W. zyde van dien hoek leid een blinde klip onder water / en op de hoek een groote hooge rotſe. W. waert van dien hoek na Sint Yves, zyn veel witte Zand- en kyt-Baeyen langs de wal / daer aen is de kuſt daer zeer kennelyk.

Stoupert. Padſtou.

Hartland-point is een uitſteekende hoek / 3 myl noorde daer van leid 't eilandeke Londay, dat is een langwerpig Eiland / leid meeſt geſtrekt N. ten O. en Z. ten W. Aen de O. zyde van dat eyland / mag men reede maken / voor weſtelyke winden / op 14, 15 vadem / maer aen de W. zyde is de grond buil.

Hartland-point.

Aen de N. O. hoek ſtrekt een groot kif af / geſtrekt N. O. omtrent 1½ myl lang / opgegeven door Schipper Jochem Pareiberg.

Beooſten Hartland-point O. Z. O. 3 myl van 't Z. einde van Londay, leid de ſpoert van Bede-foort, een Typhave / daer veel Scheepen in en uitvaren / weinig binnen de mond verdeelt die haer in 2 Elvieren / op de Weſterſte aen ſtuurboord leid Bede-foort, en op de Oſterſe aen bakboort 't Stedeke Barneſtable.

Bede-foort.

Van de hoek benoorde Bedefoort-haven, tot Ilfercomble is de Cours O. N. O. 3 myl / dat is een have / daer met leeg water 3 a 4 vadem diepte blyft / voor de haven is ook goede Reede op 8, 9 vadem met half vloet.

Barne-ſtable. Ilfer-comble.

8 of 9 Myl beooſten Ilfercomble leggen 3 Eylandekens ontrent 1½ Myl noorden en zuide van malkander / genaemt de Holmen, 't noordelykſte heet de Flaatholm, 't zuidelykſte de Scheepholm, of Stepholm, daer tuſſen beide de Holmen wat naerder als Ilfercomble, leid 't Stedeke Mynhead, daer veel ſchepe laden.

Flaat-holm.

In 't vaerwater / tuſſen Ilfercomble en de Holmen, aen de Engelſe zyde aen d'eene zyde / en de Banken aen de Walſche zyd aen d'ander zyde / midde in 't Canael is 30, 25, 20, 18, 16 en 15 vadem diep; hoe men de Holmen nader komt / hoe 't vlakker werd. Als men van beweſte binnen 't Eyland Londay komt / zo mag men dan 't land aen beide zyden zien / te weten van Engeland en Walles: de Engelſche kuſt heel van C. de Cornwal af tot de Holmen, is al te mael ſchoon / maer de kuſt van Walles is meeſt al buil en vlak / van 't Eyland Caldy af tot Briſtou toe / met veel Banken / Zande en uitſteekende Reven: de Holmen en 't Eiland Londay leggen verſcheide W. Z. W. en O. N. O. 14 myl.

Die van Londay na Briſtou wil zeylen / moet by de Engelſche kuſt langs loopen / tot dat hy binnen de hoek van Naas is / om Naasland te ſchouwen / of tot op de hoogte van Purlok en Minehead, en dan voort tuſſen de Holmen deur / latende Stepeholm aen ſtuurboort / en de Flaatholm aen bakboort naeſt houdende. Men mag ook met kleine blakgaende Scheepkens bezuide de Ste-

Reede onder Stepe-holm.

Stepeholm om zeilen / maer 't is daer zo heel blak / dat 'er met leeg water niet meer als 2 badem water blyft. Onder Stepeholm mag men zetten waer men wil / op 4, 5 badem.

Die van de Naas af komt en na Brult wil / moet na de Stepeholm toe / en daer benoozden by heen loopen / dit leid van de Naas O. Z. O. 5 mylen.

Om 't regte en beste baerwater tussen de Holmen deur te zeilen / zo zeilt de zyde van Flaatholm naest / daer is 't diepste / met een open wind mag men zo na daer by langs zeilen / zonder misdoen / dat men een steen daer op werpen mag. Binne of benooste de Holmen komt van 't O. land een groote droogte afschieten / strekkende met een groote steert om de W. / die mag men uit den westen komende / onderzeilen. Om die te schouwen / zo zet de Flaatholm, als gy die gepasseert zyt / Z. W. van u / houd die zo staende / tot dat gy 1 myl gezeilt zult zyn / neemt dan agt op een klein Eilandeke / dat dan aen de O. wal omtrent dwars van u zal leggen: als 't W. eind van 't Eiland Z. O. van u is / dan zyt gy neffens de poinct van 't rif / daer meugt gy ook tussen de klip en de hoek van Kardief doorsien / gaet dan N. O. aen langs de Engelse gronden / dewelke blak zyn / zo dat men daer by langs looden mag op 3, 4, 5 badem / zo na als men wil: op 't land agter 't Eyland staet een berk met een plompe toorn / als die komt te midden in 't Eyland / in een glop / dan zult gy de Engelse gronden geheel en al gepasseert zyn / loopt dan vryhk na de Engelse kust en zo digt daer by langs / als 't u belieft / na Passis of Ports-huspoinct toe. Van Flaatholm tot Passis-poinct in 't regte baerwater is 14, 15 badem diep / de Walsche zyde moet men schouwen en hem daer van wagte / die is heel oneffen en vol schorre en steile banken / die tot veel plaetsen met leeg water droog vallen / men mag die kust niet nader komen als 12 badem; daer na toe zeilende heeft men met de eene worp 10 badem / en eer men weder werpt / dan zit men vast / al heel van Flaatholm af / tot neffens Brult toe.

Om de hoek van Passis-poinct zet men 't op de Kings-Reede, dat is tussen de hoeken van de Kivier van Brust, de Kivier naast / daer is een goede klep grond op 8, 9 badem: die in de Kivier wil weezen / word van de Lootsluide daer in gebragt. Men mag van daer ook voort de kust langs zeile / na de Kivier van Sabrina, daer is ook gelyk de Kivier van Brust, een schoone Kivier om in te lope.

Om van Brult na Londay te zeile / zo gaet van Passis-poinct W. Z. W. aen / tot dat de Flaatholm Z. W. van u komt / of dat de 3 Meulens op 't Z. land even verre van malkander staen / te weten / dat die op 't hooge land in 't midde tusse die 2 andere staet / zeilt dan regt op de Flaatholm aen / by digt daer bezuide langs / daer voorby zynde / gaet voort W. Z. W. na 't Eyland Londay.

Omtrent 2 mylen benooste Flaatholm, leid de Stad Kardief, in Wals-Engeland, met een Ty-haven / daer voor is een goede Reede / zo wel voor Scheepen / die om de W. als de O. begeert te wezen / daer men byna voor alle winden kan beschut legge / daer beoosten en benooste legge veel zande en banke / die met leeg water droog vallen / en alzo daer een beschut maken voor N. O. en O. winde. Die op de Reede voor Kardief begeert te wezen / komende uit den weste / moet tussen Flaatholm en de hoek van Kardief (leggende een stuk bezuide Kardief) in loope / en om de hoek komende / dan N. waert op by de wal langs de reede.

Digt aen de hoek van Kardief, te weten daer beweste / legge 2 Eilandekens / het eene de hoek naest is Siley, 't westelykste Barrey, tussen Siley en Flaatholm leid een klip Z. O. ten O. van de hoek / die moet men schouwe / als men daer tussen deur zeilt / na de Reede van Kardief. Als 't hoog water is / zo mag men over al 't geene / dat met half Ebbe daer niet boven komt.

Omtrent 4 myl W. van de hoek van Kardief leid de Naas, daer beweste om / balt 't Land eerst ontrent N. W. / daer na Z. W. of Z. ten W. / en maekt alzoo een groot inwyk tusschen de Naas en Worms-hooft, daer zeer goede Reede is voor Weste / Noorde / N. O. en Oostе winde.

Van de Naas een weinig van de wal / leid een groote bank / geheten Naas-sand, die strekt van daer W. ten Z. en W. Z. W. styf 5 myl in Zee; van Wormshooft desgelyks loopt een bank / die heel steil is genaemt Helwicx ontrent 2 myl Z. Z. W. en Z. W. ten Z. in Zee: die uit den ooste komende in de Wyk tussen de Naas en Wormshooft wil ter reede loope / moet digt by de Hoek van de Naas langs loope tussen de Naas en Naas-sand deur; des gelyks die uit de weste komende daer begeert te weze / mag digt by den hoek van Wormshooft en Helwich deur lope / 't is daer tussen beide een vierendeel myls wyt: die uit der zee komt / mag tussen beide de voorsz. zande of banke inkome / 't is daer wyt en breed.

Worms-hooft is een uitstrekkende hoek / van verre aen te zien byna als Old-hooft in Yrland, maer is boven roder / en gaet na 't noorde schuins neder / heeft veel witte plecken / daer door is dat seer kennelyk.

Ontrent 3 mylen beweste Worms-hooft, leid 't Eilandeke Caldy, daer staet een witte Toorn / vertoont uyt ter zee als een wit zeil / die daer is gestelt om 't land by te kennen. Tussen dit eyland en de hoek van Worms-hooft ontbalt 't land met een groote inwyk O. waert na Carmarren en Tinbuy. In de Inwyk is over al goede Anker-grond om te setten. Aen alle zyde van 't eilandeke Caldy mag men ook sette en beschut legge voor alle winde. Een weinig benooste Caldy leid een ry klippe / geheete de Wellox; die beooste 't eiland om wil zeile na Tinbuy, mag digt daer by om loope / W. waert op tusse 't eiland en de blinde deur / die latende aen stuurboord; of hy mag ook beooste en benooste die blinde langs loope / die latende aen bakboord / en so dan ook na Tinbuy, en setten 't daer voor 't Stedeke op 5, 6 badem. Beooste en benooste de voorsz. klippe is 't ook goet zetten op 6, 7, 8 badem / 't is daer al schoone grond en verre blak water / men mag ook beweste 't eiland Baly, dat is tussen 't eiland en de hoek van 't vaste land deur zeile na Tinbuy; maer 't is daer naeuw / dog schoon en diep genoeg.

De Kivier van Carmarten leid van 't eiland Caldy verscheide / N. O. ten N. ontrent 3 myl; 't gat om daer in te zeilen / strekt O. N. O. in; aen de O. of Z. zyde leid een groote Bank / die verre van de wal afstrekt / en op de buite kant blak af gaet. Om daer in te zeile / mag men by de O. of N. wal in loopen tot over de Drempel van 't gat / daer op is met half vloed omtrent 14 voet water / over de Drumpel zynde / werd het weder 4 badem diep / en daer omtrent / dan mag men voorts op 't lood by de Z. wal langs loope tot binne de Kivier.

3 Myl beweste 't eiland Caldy leid S. Goeyvens-hoek, de Z. hoek van Wals-Eyland, by sommige genaemt de Wibok, een halve Engelse myl Z. Z. O. van dien hoek leid een blinde klip / genaemt de Kraan, daer moet men hem van wagte.

2 Myl beweste S. Goeyvens-poinct leid de haven van Mylfoort of Muylfoort, een ruime wyde baert / op de hoek leid een oude ronde Toorn / daer voor deser op gebuurt is / waer aen so wel als aen de eilanden Schookham, Scanmore, Gresholme en Lundy dit gat wel kennelyk is / strekkende voor aen N. O. in: binne de hoeke komende / mag men N. waert / O. waert en Z. waert op wyke na verscheide plaetse en Reede. By de N. hoek om mag men zeile na Dale-Reede, daer is 't goed leggen op 3 en ½ badem met leeg water. Als men komt regt binne de Z. hoek in 't open van Muyl-foort-haven, daer leid een eilandeke of klip gelyk de Meeuwsteen by Plymuyen, daer een weinig voor by zynde / mag men Z. waert in een Bay loope / daer men beschut legt voor alle winden.

Den ingang van Myl-foort-haven kent men makkelyk aen een oude buur toorn / die op S. Annes-punt staet / en aen twee steene sorten / waer van aen ieder zyde van de ingang op de Cleeve een staet. Oost ziet men Schup-eyland, dat aen de Oosthoek van 't inkomen leit / en daer binne het voorschreve Rat-eyland, dat wat kleinder is / maer anders veel na de Meeuwesteen by Plymouth gelykt. Niet verre beweste dit laegste legt een blinde klip / daer met springtyde en laeg water 16 à 17 voet water op is / een groote quart myl verder inwaert legt een klip boven water / die schoon is en de Stak genaemt word. In Angle-road is de beste ankerplaets / doch is de geheele haven zeer goed en secuur / en konnen de scheepe tot Langhamferry en Cotecanles in 't blot leggen / in 3, 4 à 5 badem water met laeg water. Een W. Maen maekt hier hoog water / en wast hier met Spring-ty 36 en ordinair ty 26 voet; zoo dat men hier altyd een Schip zoude konnen op de wal zetten / om schoon te maeken / of anders te voorzien. Digt by Londy-point, en omtrent ½ myl van de haven legt een kleine klip de Crow genaamt / die met half ty boven water komt. Verders vertoont zig de opdoeninge van Land zoo als op Plymuyden.

Weinig beweste Muylfoort-haven leggen 2 eilandekens / 't zuidelykste is 't kleinste / genaemt Stekholm, en 't noordelykste Scaline. Omtrent 2 myl N. N. W. daer van leid 't eiland Ramsey, daer tussen beide heeft 't land een groote Inwyk / geheete de Breede bay. Ramsey leid aen de N. hoek / en Schaline aen de Z. hoek van de Bay / daer in langs de wal is goede reede voor O. N. O. / Oosten en Z. O. winde / op 7, 8, 9 badem. Op de N. hoek van dese Bay leit 't Stedeke Sint Davids, daer benooste strekt de kust van Walles voort N. O. tot Cardigan.

1½ of 2 Myl W. ten Z. 't Zuidwaert van 't eiland Schaline, en 2 groote myle Z. waert van Ramzey leid het eilandeke Gresholm, dat is een ronde schoone klip / en omtrent 5 myl daer af legge nog 2 kuile eilandekens / genaemt de Smals, zynde Z. O. ten Z. 8 myl van Tuscar, met hoog water en spring-vloet vloepe die onder water / 't noordelykste is Scakum, 't zuidelykste Camcy, daer loope 2 Kiskens af / 't eene N. N. W. en 't ander Z. Z. O. in zee. Tussen de Smals en Gresholm leid nog een ry rudsen / die met leeg water boven komen / 't en is niet sonder merkelyke perykel daer tussen beide deur te loopen / bezonder met stilte / om dat de stroom loopt daer seer sterk tussen deur / een O. Z. O. Maen maekt buyten de Smals het hoogste water. Schookham leid W. N. W. van S. Anne-punt 1 groot myl van Mylfoort-haven. Scanmoir leid N. N. W. van Schookham 1 kleine myl / en W. van S. Brits-head: daer is een goed Canaal tusschen Gresholm, Schookham en Scanmoir, dat schoon en diep is. Barrel legt W. en W. t. N. ontrent 1 myl van Gresholm, komt met half ty boven water / en is verder schoon. De Hats vertonen zig met laeg water boven / leggen ander half myl beweste Gres-holm.

Aen de N. W. zyde van 't eiland Ramzey, leid de Bisschop

met

Om tussen de Holmen deur te zeilen.

Merke van de Engelse gronden.

Kings Reede.

Kardief.

Siley Barry.

De Maas.

Naas-zand.

Helwicx.

Worm hooft.

Caldy.

Wellox.

De Rivier van Carmarten.

S. Goeyvens hoek.

Kraan.

Muyl-foort-haven.

te AMSTERDAM by JOANNES VAN KEULEN
Boek- en Zeekaart verkooper aan de Nieuwen dam met Privilegie

NIEUWE PASKAART VAN IERLAND en de West kust van ENGELAND, Vervattende in sig St. JORIS en het VERKEERDE KANAAL.

Gedept naer de Nieuwste ondervinding van ervaren Zeelieden.

THE NEW SEA MAP OF IRELAND and the West Coast of ENGLAND, containing St. GEORGE and the CHANNEL OF BRISTOL.

made according the newest experience of Expert Mariners.

SCHOTLAND
GALLOWAY
NORT-HUMBER-LAND
CUMBER-LAND
WEST YORCK
LAN-CASTER
KUST
CHESTER
VAN
WALES
ENGE-LAND
GLOCESTER
LAND
SOMERSET
DEVON-SHIRE
ULSTER
CONNAUGH
LAND
LEINSTER
MOUNSTER
I E R-
L A N D
S. JORIS KANAAL
S. GEORGES CHANNEL OF
HET VERKEERDE KANAAL
or THE CHANNEL OF BRISTOL

Duytsche Mylen van 15 in een Graad.
Fransche Mylen van 20 in een Graad.
Engelsche Mylen van 60 in een Graad.
Schotse Mylen van 30 in een Graad. | Ierse Mylen van 18 in een Graad.

DE WESTHOEK VAN ENGELAND EN IERLAND

Afteekening van de Rivier of Haven van CARLINGFORT,

Geleegen aen de Oost-kust van YRLAND.

Ca Narro Water — *Rose trever* — *lord Dunganon* — *Narrowater* — *Hooge Bergen* — *Clanal* — *Polly*

Een Duytsche Myl of 4 English Miles:

DOWN COUNTY

Laag Land — *Dundrum M.* — *of Berg* — *Killone Bay* — *Savare* — *Casteel* — Carling Fort — *Sout Pan* — *Green Castle* — *Dese Bergen vertoonen sig van verre als Hoog Land* — *Relly* — *Vragh River* — *Cramfeeld Pt.* — *Soldiers Pt.* — *Low Land* — *Blokhuys* — *Green Oare Grange* — *New Castle* — *Laag Land* — *Baar* — *Schombergh* — *8 Voet* — *Passage* — *Road of Reede* — CARLINGFORD HAVEN

PART of LOUTH COUNTY

DUNDALKE HAVEN

Forway — *Lough* — *Laag Land* — *Mere* — *Toune* — *Haygarden* — *Medlin* — *Punt*

Op de Baar is er met laag Water 9 a 10 Voet en met t' hoogste Water 20 a 22 Voet.

PART OF DUBLIN COUNTY IN IRLAND

Griffin — *Kelroe* — *Kilbarockhuyse* — *Laag Land* — *Irelands eye I.* — *Cor Casteel* — *Hedenho al. Hout* — *Hoat Towne* — *Hoaths Hooft* — *Hoath* — *Sutton* — *Ligt Huys* — *Kilhester* — *Clantarfe* — *De Stad* DUBLIN of DUBLING — *Ballibought* — *Haring Towne* — NOORD BULL — *Hart Sand legt met laag Water booven* — *Anker plaats voor kluyne Vaartuygen* — *Sutton Creek* — *Green Bayley* — *Boey* — *Baar van 6 Voet* — *Clantarfe Poole* — *Salmon Poole* — *Poole beg* — *Iron Poole* — *Cock lake* — *Larry hill* — *Ring Cut* — *Lesie Riv.* — *Ring Sond* — *Perch of Parsine* — *St. Cort* — LEINSTER — ZUYD BULL — *Hart Sand legt met laag Water booven* — DUBLIN HARBOR — *Remyne* — *Merton of Merrion* — *Cock lake* — *Bertoen Reede* — DUBLIN BAY — *Newtone Castleel* — *Monks Towne of Moneton* — *Soud van Dalkey* — *Bullock* — *Roch Dalkey* — *Dalkey Punt* — *Muggall of Ricworholm* — *Klyn Dalkey* — *Bank* — *Dalkey of Groot Dalkey*

Nieuwe Afteekening van de

BAY van DUBLIN

Geleegen aen de Oost-kust van

IRLAND.

Te AMSTERDAM *by* GERARD VAN KEULEN

Met Previlegie voor 15 Iaeren.

¾ Duytsche Myl of 3 English Miles.

Bis-schop met zyn Kler-ken.

met zyn Klerken, dat zyn Klippen en Rudsen / ſtreckende O. waert en Z. W. waert van dat eiland / een goed ſtuk in zee: 5 mpl W. N. W. van Ramzey leid noch een groote klip geheeten Maicus, die rondom vuil is met veel Blinden. Die omtrent die gewesten komt te zeilen of by te leggen / moet hem daer voor wagten.

Zoo eenig ſchip na het Canaal gedeſtineert quam te verhalen in 't Canaal van Briſtol of de Severne, zonder dat de wind gunſtig waer om daer weder uit te komen; zoo is het raadſaamſte in Milford-haven te loopen / dat zekerlyk een van de beſte havens van Groot-Britannien is; alzoo men geen Loots aldaar benoodigt is / en zoo wel by nacht als dag daer uit en in kan laveeren / zonder de minſte zwarigheid / zoo men zig van de Tyden bedient: en binnen zynde kan men over al ankeren / of ankers en touwen verlooren hebbende / het in een zachte grond tegens de wal zetten.

Van 't Gety en loopen der Stroomen.

Aen de kuſt van Engeland tuſſen de C Cornwal en Hartland-Point maekt hoog water een W. Z. W. / en W. ten Z. Maen.

Tegen 't Eiland Londay een W. ten Z. maer aen 't eiland een O. en W. Maen.

Aen 't eiland Londay, en aen de Holmen maekt hoog water een O. en W. Maen.

Tot Briſtou binne maekt vol zee en W. ten N. Maen.

Tot Muylfoort haven. maekt hoog water een O. ten N. en W ten Z. Maen.

In 't Canaal van Briſtou, tuſſen Londay en de Holmen valt de vloed O. N. O / en de ebbe W. Z. W.

Binne de Holmen na Briſtou valt de vloed N. O. ten O. en de ebbe Z. W. ten W.

Tuſſen Londay en Muyl-foort valt de ſtroom N. O. en N. O. ten O.

Tuſſen Engelands Eynd en Londay in 't vaerwater is 't 45 vadem diep / 't land van Cornwal kan men ſien op 45 vadem.

Op wat Diepte men deſe Landen kan zien.

2 of 3 Mpl buiten land neffens Sint Yves, Stoupert of Padſtou is de grond ſcherp en rudſig / maer digter by land is 't al zantgrond.

Tuſſen S. Yves en Hartland-point zyn veel witte Kryt-bergen langs de kuſt / beſonder neffens Stoupert of Padſtou, daer aen deſe kuſt te kennen is.

In 't Canaal tuſſen de Holmen en Briſtou is 't 12, 13 en 14 vadem diep / men mag 't land aen beide zyden ſien.

Aen Waels-Engeland, omtrent Muyl-foort en daer benoorde mag men 't land ſien op 42 en 45 vadem.

Strekkingen en Koerſſen.

Van de Sorlinges tot Hyſand Z. O. ten Z. en Z. Z. O. 26 mylen.

Van de Sorlinge tot C. de Finiſterre, Z. ten W. wat weſterlier 113 mylen

Van de Sorlinges tot C. Clare in Yrland N. W. ten W. 24 mylen.

Van de Sorlinges tot Waterfoort N. ten W. wat N. 30 mylen

Van de Sorlinges tot C. Cornwal N. O. 7 mylen

Van C. Cornwal tot S. Ives O. ten N. wat Noord 4 mylen

Van S. Ives tot Stoupert-point N. O. ten N. 7 mylen

Van Stoupert-Point tot Hartland-Point N. O. ten N. 7 mylen.

Van S Ives tot Hartland Point N. O. 14 mylen

Van Hartland-Point tot het Eiland Londay N. 3 mylen

Van C. Cornwal tot Londay N. O. en N. O. ten N. 18 mylen

Van C. Cornwal tot Mylfort-Haven in Waels Engeland N. N. O. 25 mylen

Van de Sorlinges tot Mylfort N. N. O. wat O. 30 mylen

Van C. de Cornwal tot de klip Tuskar N. ten W. wat noordelyker. 30 mylen

Van C. de Conwal tot Waterfort N. N. W. 30 mylen

Van 't weſt einde van Londay tot Bedyfort Z. Z. O. 4 mylen.

Van Bedyfort tot Ilfraycomble O. N. O. 3 mylen

Van Londay tot de Holmen O. N. O. 15 mylen

Van de Stepeholm tot de Kivier van Briſtol N. O. ten O. 9 mylen.

Van de Stepeholm tot de Naas W. N. W. omtrent 5 mylen

Van de Naas tot Gooyvens-point W. wel zo noord. 12 mylen

Van Gooyvens-point tot Mylfordhaven N. W. ten N. 2 mylen

Van 't Eiland Siely tot Ramzey N. N. W. 2 mylen

Van Londay tot Mylfort N. ten W. en N. N. W. 9 of 10 mylen.

Van Muylfort tot C. de Cornwal Z. Z. W. 25 of 26 mylen

Van Muylfort tot de Sorlinges Z. Z. W. en Z. W. ten Z. 30 of 31 mylen.

Hoogten.

Engelands-eynd legt op	50	grad:	8 min:
C. de Cornwal legt op	50	grad:	20 min:
S Yves legt op	50	grad:	24 min:
Stoupert-Point legt op	50	grad:	40 min:
Hartland-point legt op	51	grad:	2 min:
Londay eyland legt op	51	grad:	14 min:
Flaat Holmen legt op	51	grad:	25 min:
Briſtou legt op	51	grad:	30 min:
De Naas legt op	51	grad:	25 min:
Worm-hoolt legt op	51	grad:	35 min:
Gooyvens-Point legt op	51	grad:	35 min:
De Smals leggen op	51	grad:	45 min:
Muylfort-haven legt op	51	grad:	40 min:
Het eiland Ramzey legt op	51	grad:	50 min:
S. Davids-hoek legt op	51	grad:	56 min:

Hoe haar deſe Landen uyt der Zee vertoonen.

Dus vertoont 't land tuſſen C. de Cornwal en S. Yves, als 't omtrent 3 mpl van u is.

Dus vertoont 't land / als men voor of neffens S. Yves is omtrent 4 mpl buyten 't land.

Beweſten Stoupert vertoont 't land aldus / als men daer langs zeilt 2 mpl buyten 't land.

't Land beooſten Padſtou of Stoupert toont aldus / als 't 2 mpl O. ten Z. van u is.

't Land van Stoupert of Padſtou toont aldus / als men daer by langs zeilt 2 of 3 mpl buiten land.

't Eiland Londay N. van u / toont aldus.

Londay N. N. W. van u is aldus gedaan.

't gat van Ilfraycombe.

Withuys.

Dus vertoont Ilfraycomble, als men regt voor 't gat is digt by land.

Abridge. Ilfraycombe.

Dus vertoont de kust van Engeland tussen Ilfraycombe en de Holmen, als men daer by langs zeilt.

De Naas. Kardief. Silye

Dus vertoont 't land van Walles, van Kardief na Wormshooft.

Dus vertoont 't land van Walles, tussen 't Eiland Caldy en Mylfoort-haven, als 't Noordelykste N. N. O. en 't zuidelykste O. Z. O. van u is/ en dat men het essen van de Companje mag sien.

Tinbuy. Caldy.

't Land tussen Tinbuy en Muylfoort is aldus gedaen/ als men 't langs zeilt/ 't spits van de toren van Tinbuy is heel.

't Land van Muylfoort-hoek tot de hoek Davids-head, vertoont als in deze 2 Figuuren afgebeeld is.

Van Muylfoort tot Tinbuy zeilt men by de kust langs/ 4 of 5 hoeken om/ is meest slegt land gelyk Dupne. 2 Myl buite de hoek van Tinbuy staet een spitse toorn met nog 2 andere smalle plompe toreukens/ daer aen is de kust omtrent goet te kenne.

De Vyfde Vertooninge, van de

Oost-kusten van YRLAND, tussen WATERFORD en de MAIES.

Als ook de West-Kust van Engeland tussen St. Davids-hoek en de Moul van Galloway.

ALs men van Engelands-eynd tot Waterfoort zeilt/ is de Coers N. N. W./ met sulke Coers verhalt men regt op Waterfoort. Van de Sorlinges tot Waterfoort is 't N. ten W./ wel so noordelyk 30 myl/ daer tussen beide is 't wasige en weekachtige gronde.

Omtrent ten halve tussen de Haven van Waterfoort en de hoek van Carnaroort, leggen 2 eilandekens een half myl buite land/ genaemt de Saltes, 't zuidelykste is 't grootste/ leid van de hoek van de Toren van Waterfoort verscheide regt O. 2 myl; tussen deze 2 eilande mag men deur zeile op 5, 6, 7 vadem/ maer men moet 't kleinste of noordelykste Eilandeke naest loope/ om eenige blinde klippe te myde/ die aen 't N. eind van 't groot eiland legge/ en met 't leegste water dyoog hallen.

De Saltes. Van 't noordelykste en kleine eiland van Saltes na 't vaste land strekt een Steenbank of Dyenpel af/ daer men wel eertyds by leeg water te voet plag over te gaen/ maer nu over zeile mag. Om tussen 't vaste land en de Saltes deur te zeile/ so laet de 2 derdepart water aen de zyde na de eilande/ en een derdendeel na 't vaste land/ zult op de voorsz. Dyumpel met leeg water 2 vadem diepte hebbe.

Een half myl buite 't zuidelykste eiland van de Saltes leid een klip boven water/ geheete Kingsberg, en Z. W. omtrent so wyt dan die/ en Z. ten W. van 't Z. einde van Saltes leid een

Kingberg. blinde geheete Rinmor, van groote als een Schip/ die komt met half ebbe even boven water/ is so heel steil/ dat men met een schip daer tegen aen soude mogen leggen/ en hebben 15 vadem water/ so dat men sonder eenig hinder daer so digt by langs mag heen zeile als men wil/ men mag ook/ als men niet beter kan/ tussen Kingsberg en 't grootste eiland van Saltes deur zeilen/ maer buite om is 't best en zekerste.

Beooste die klip Kingsberg Z. O. van 't grootste eiland van Saltes, leggen nog sommige blinde/ genaemt de Frayles, die komen met leeg water bove/ daer mag men ook binnen deur zeile. N. O. van de Saltes leggen nog 2 klippe/ de zuidelykste 't Tuns en de noordelykste de Noordrok.

De Frayles Tuns, en Noordrock. O. N. O. van 't grootste eiland van de Saltes of van Kingberg en Z. W. ten Z. van Carnaroort leid een klip boven water/ geheete Black-rok, die is rontom schoon en klaer/ so dat men daer by digt rontom zeile mag sonder hinder/ doch 't vierendeel van een myl O. waert daer af leid een blinde geheete Barrel, daer moet men hem voor wachten. Blakrock.

Barrel. Onder de eilanden van beide de Saltes mag men Reede maeke: onder 't grootste aen de N. W. zyde/ 't N. eind naest/ 't Merk of kennisse van de Reede is een swarte klip/ aen te sien als een omgekeerde boot/ daer neffens moet men setten/ op 7, 8, 9 vadem/ daer is goede zand-grand/ beschut voor een O. Z. O. en Reede onder de Saltes. Z. O. en Z. wint/ een Z. W. wint wayt daer by langs de wal/ so men naerder aen de wal zet op 5 vadem of daer omtrent/ daer is scherpe grond.

Onder 't kleinste eiland mag men setten aen de O. zyde/ op 7, 8 vadem digt by land/ alzo dat de N. hoek van dat eilandeke N. N. W. van u leid/ daer leid men beschut voor Z. W./ Weste en N. W. winde.

Van de hoek van Waterfoort strekt de wal N. waere benoorde de Saltes heen O. N. O. tot Carnaroort, met veel bogten en inwyken/ en daer neffens is al wasige en zwarte zand grond. Iemand daer bekent zynde/ soude ter nood tot verscheide plaatse aldaer goede reede konnen vinden/ daer en is niet/ dat hindere kan als een klein buitje/ beweste Carnaroort digt by land.

Die uit Waterfoort komende bezuide de Saltes wil omloopen/ moet niet oostelyker gaen als O. Z. O./ om buite de Duile/ dewelke bezuide de Saltes legge/ heen te loopen/ als dan de Saltes noor-

De vuylen by de Saltes schouwen.

noozden van hem zyn / so is de Cours daer van Tuscar recht N. O. of weinig Oostelyker / maer na buiten Tuscar heen te loopen moet men ten minste N. O. ten O. aengaen om die misse zeilen.

De Tuscar is een groote zwarte gladde klip / leid aen te sien als een omgeheert schip / maer is omtrent tweemael so groot / aen de N. zyde daer van legge nog 2 kleine klippe onder water. De Tuscar leid van de hoek van Grenoort verscheide Z. O. ten O. / en Z. O. weinig min als een myl / van de Saltes O. N. O. 3 groote mylen / van Blak-rok ook O. N. O. 2 myl / en van Engelonds-eynd N. en N. ten W.

Mascus klip.

Van de Tuscar O. ten Z. ontrent 6 myl / leid nog een groote klip / met veel kleine klippen daer ontrent / geheete Mascus. Die van Engelands-eynd komt / en na Yrland begeert te zeilen / moet daer wel op letten / besonder als hy door westelyke of noordelyke winden een weinig beooste 't rechte baerwater geraakt is.

Om onder de hoek Carnaroort te setten komende uit den westen / so wacht u van 't land niet nader te komen als op 6 vadem / so lange tot dat gy de hooge Berg / die beweste de hoek leid / door hy gepasseert zyt / als dan de Meule een wint boom lengte om de O. deur is / so meugt gy 't zetten op 9 vadem / daer is 't zeer goet leggen.

Reede onder Carnaroort.

Van Carnaroort na St. Margriet-Bay strekt de wal voort N. O. een kleine myl / die daer tussen beide klippig en rudsig is / doch de buite strecke niet zeer verre t'zee. Om daer buite te blyve / blyft so verre buite land / dat gy 't dubbelde binne land meugt sien bove 't voorste land uitkyke / so zult gy geen nood hebbe / maer so gy de wal so na komt / dat 't binne land van 't voorste bedekt wort / of daer voor uit u gesigt gaet / zult gy dan voorseker op de voorsz. klippe zeile.

By S. Margriets op 't voorsz. land staet een Edelmans Huis in de duinen / als gy dat met de Meule die binne staet / over een hebt / meugt gy na de reede loope / en laten die klippe / welke ten halve in de Bay boven water leggen / of aen stuurboort of aen bakboort van u / set daer op 5, 6 vadem zantgrond.

Caljach.

Omtrent Z. Z. O. van S. Margriets-bay in zee leid een blinde klip / die met leeg water droog leid / geheete Caljach, om die te schouwe / let op dese merke: als gy van Carnaroort af komt / en Blackrock over een met 't kleine Eiland van Saltes hebt en houd / en so N. O. waert aen zeilt / sult gy recht op deze Blinde zeilen. Om daer bezuide heen te loopen / so houd Carnaroort over een met het kleinste Eiland van Saltes, of om daer benoorden heen te zeilen / so houd Blakrock, buiten of beoosten 't groote Eiland / so zult gy aen deze blinde niet konnen misdoen. Merken van Blakrock.

Van S. Margriets-bay tot de hoek Grenoort strekt de kust N. O. een half myl.

De hoek van Grenoort is niet seer hoog / maer steil en boven op blak / daer van strekt een rif af een vierendeel myls O. ten Z. in zee / van louter Klippe en rudsen / 't welk met ireg water een goet stuk weegs van 't land droog valt. De schepen / die uit de Z. komende na Dublin of in Westoort wille wesen / loope gemeenlyk tussen de Tuscar en de voorsz. klippen van Grenoort in / om binnen de zanden of banken te komen. Veeltyds loopense eerst in Waterfoort om een Lootsman te huren / die haer op brengt. Voor de gene die zyn zelfs Lootsman begeert te wezen / sullen wy beschryve alle de merke die waer te nemen zyn / so om in Grenoort te zeile / als 't diep of habe van Westtoort, so die nu ter tyd zyn / en die daer by legge / doch die niet altyd so en blyve / om dat door de vloede 't gat hoe langer hoe noordelyker uitstrekt en ook dieper wert.

Rif Grenoort.

Uit der zee komende op 1 myl of 2 nahy Grenoort, so sult gy 't hoog hachelige binneland hoog boven de hoek van Grenoort, die als voorsz. niet zeer hoog / maer boven op blak is / heen sien. Aen dat voorsz. hoog hachelige binnenland kan men 't batte voor 't gat van Westtoort so wel als men uit den Z. als uit de O. komt. Als gy de hoek van Grenoort in 't gesigt hebt / so loopt daer regt en bymoedig op aen / tot dat 't voorsz. binneland op 't oog maer een mans lengte boven de hoek van Grenoort uitsteekt / na uitwyse van de navolgende Figuer / dan zyt gy noch verre genoeg van de wal om geen noot te hebben van 't Rif van Grenoort. Of past / dat gy die wel niet nader en komt als op 6, 7 vadem / doch ter nood mag men 't zif op 5 of 4 vadem aen loope / maer wagt u ook / dat gy so verre daer niet af en wykt / dat gy meerder als 8 of 9 vadem diepte hebt / anders zoud gy de bank / die benoorde de Tuscar leid / te na komen / die is aen de binne kant heel schor / daerom en wykt niet verder van de wal als op 7, 8, 9 vadem / maer van het N. komende ontrent Haanmans-pads, dan meugt gy wel op 10 en 11 vadem dieper afwyke. Haanmans-pads en meugt gy ook niet nader komen als op 7 vadem.

Hoe haar dese Landen uyt der Zee vertoonen.

Boven land of hooge Land over den hoek Grenoort.

S. Margrets Kasteel en kerk. Withuys. Hoek van Grenoort.

Vlakke Voorland van S. Margrets Kasteelke tot Greenoort.

Als gy 't voorsz. hachelig Gebergte / als gezeid is / een mans lengte houd boven 't Land van Grenoort, en so N. waert aen zeilt / so lange tot dat gy dat selve Gebergte krygt buite of benoorde de steyle hoek van Grenoort, so zyt gy nog neffens 't Rif en moet dan nog al Noordwaert op zeilen / houdende de meulen / die naest aen de hoek van Grenoort staet also / dat gy de Haep effen boven 't steile van Grenoort meugt sien / als gy die so houd / sult gy aen 't Rif niet konnen misdoen. So haest gy dan een Kasteel / 't welk een weinig binnen de strand staet / siet buite de hoek van Grenoort uitkome / so meugt gy wy op 't loot daer na toe loope tot in de Bay van Grenoort.

De voorsz. Meulen staet op 't Land van Grenoort een stuk te landewaert in / die kan ook dienen tot een merk / so om de wal als 't voorsz. Rif niet te na te komen: want so gy 't Land so na niet komt / dat gy die Meule uit 't gesigt verliest / maer so verre daer van blyft / dat gy die in 't gesigt houd / so blyft gy verre genoeg van de wal en van dat klippig Rif / als dan de Meulen W. en Z. W. ten Z. van u komt / so zyt gy essen 't Rif gepasseert / loopt dan N. W. ten W. en N. W. / na de wint of stroom is / tot in de Bay van Grenoort.

Grenbay

Of tot een ander merk / zeilt so lange N. op / tot dat gy beweste Grenoort op 't laege Land een lang zwart Huis siet uitkomen / 't welk vertoont als een zwarte klip op 't Land / dan meugt gy aen loebe na Land toe op 4 en 5 vadem by 't Rif langs en loope also in / tot dat gy 6, 7 vadem krygt / en straks daer na sal 't 8, 9 vadem diep werde / maer dan droogt 't allengskens tegen 't land op. So gy een ruyme wind hebt / so zeilt so lange N. waert op / tot dat gy een ander klein zwart Huiske siet uitkome bupte de hoek / zeilt dan daer na toe / gy sult so doende geen nood van 't Rif hebben.

In de Bay is 't heel blak water / gy meugt daer so na aen de wal legge / als 't u belieft / op 6, 5, 4 en ook wel 3 vadem / en kond daer ook een Lootsman kryge / die u in Westtoort brengt.

Om van Grenbay in Zee te zeilen

Om uyt de Bay van Grenoort te zeile / meugt gy wel so digt by de wal uyt lopen / dat gy maer de vleugels van de Meulen boven 't Voorland yeen meugt sien / en loopt so al O. Z. O. aen by 't Rif langs na Zee toe / of na dat de wind of stroom is / so lange tot dat gy de kap van de Meulen sien meugt / dan meugt gy 't draepende houde / en te met zuidelyker aengaen / so sult gy 't Rif wel sien kabele.

Om na Westfoort te zeilen.

Om uyt de Bay van Grenoort te zeilen na Westfoort met een ondiepgaende Schip / so meugt gy wy by de wal langs loope / en zeyle tussen de Haanmans-pads en 't Soudre deur / dat is een kille / daer met gemeen hoog water 8 voet / maer met een springty 10 voet water is.

De Haanmans-pad is een droog Zand / 't welk de Z. zyde van 't gat van Westtoort maekt / strekkende van 't Soudre af / 't Soudre dat is de Z. hoek van 't vaste Land van Westoortshaven.

Droogte van Westoort.

Maer so u Schip dieper gaet / so moet gy uit Gramby zeilende wy wat van Land afwyke / om bupte 't Zand te kome / dat van de Haanmans pads of schiet / dog moet u ook wagte niet al te verre daer afte wyke / want so gy daer bupte komt tot op 10 vadem / gy sult te na aen de Bank kome / die bupte leid / die is aen de binne-kant heel steyl en schor / daerom en wykt niet verder van de wal als op 7, 8, 9 vadem / maer van het N. komende ontrent Haanmans-pads, dan meugt gy wel op 10 en 11 vadem dieper afwyke. Haanmans-pads en meugt gy ook niet nader komen als op 7 vadem.

Wilt gy op de Barre van Westfoort wesen / en de droogte van Haanmans-pads schouwe / te weten daer benoorde om / so neemt agt op deeze merke. Aen de N. zyde van 't gat van Westfoort leid een hooge Berg met een ronde heubel / die bove 't Voorland uyt kykt / en een Kasteelke / in de leegte weinig bove de strand tegen 't Land aen te sien / brengt die ronde heubel een weinig benoorde dat Kasteelke / zeilt daer so op aen / maer en brengt de heubel niet binne of bezuide dat Kasteelke / of gy soud nood hebbe van 't sand van Haanmans-pads: ter nood of by scherpe wint zout gy die over malkandere moge brenge / en so daer op aen zeile / doch 't is best die wat uit malkanderen te houde / te weten / 't Kasteelke bezuide dien heubel / en of 't gebeurde / dat gy die voorsz. merke niet wel en mogt sien of onder kenne / so meugt gy op 't

loot by 't zand van Haanmans-pads op 7 vadem om lope / sonder misdoen.

Om dan te weten / wanneer gy verre genoeg om de W. gezeilt of Haanmans-pads gepasseert of open voor 't gat zyt / so sult gy in 't Z. land een kasteelke sien / dat ontrent 3 mpl te Landewaert in binne de strand staet / in 't afgaen van t hooge Land van West-voort Z. W. ten W. van u / als dat op die streek van u is / en dat 't staet tussen die 2 noordelykste duinkens / die op de voet strant op 't Soudre, dat is op de Z. wal leggen / so zyt gy Haanmans-pads gepasseert / zeilt dan op de merke van dat kasteelke en de Duinkens aen / over de Drumpel of Barre van 't gat / daer is by hoog water 16 voet diepte. So haest gy de uiterste blakte aen de hoek van Haanmans-pads gepasseert zyt / sult gy wat na Haanmans-pads toe wyke / hoewel die heel steil is / op dat u de stroom niet en brengt op de steert van de Noord-gronde, daer de Mast op staet / dat is een focke-mast van het schip / dat daer gebleven is en in 't zand geweid leid / neffens die focke-mast zyn de Noord-gronde heel schor en steil / maer buyte en binnen heel blak op gaende.

In dit gat en op de Barre maekt een O. en W. Maen 't hoogste water / maer de vloed loopt dan nog een half getyt voorby 't gat / en trekt om de N. / dus dat als in 't gat en op de Barre 't hoogste water is / so loopt de stroom nog dwars over 't gat / daerom moet men hem zo na aen Haanmans-pads houde / als geseid is / dat is de oorsaak / dat de steert van Haanmans-pads so langs so meer noordelyker werd omgeworpe / en dat 't gat nu noordelyker uitstrekt / als 't plag te doen / en nog in toekomende tyd te verwagte staet / dat 't nog meer noordelyker sal uitstrecke / so dat de voorsz. merke / zo te vermoede is / niet voor altoos zulke zyn. Gelyk als de vloed na 't hoogste water in 't gat nog een half getyt 3 uure sterk om de N. loopt / so loopt de ebbe ook een half getyt nog om de Z. na 't leegste water / dog niet so sterk als de vloet.

Over de Drempel zynde / sult gy 3, 3½, 4 vadem / en in de kille tussen de Noord-gronde ende Haanmans-pads neffens de Mast 5 vadem diepte hebbe / loopt al by Haanmans-pads langs tot tegen de Voet strand aen / en staet dan over na de N. wal om de gronde te myde / die bewestе bobe 't Soudre legge / gy meugt de drooghte aen de N. zyde wel aen lope op 10 en 11 voet / na dat gy diep gaet. In 't regte diep van dit overslag sult gy met hoog water 15 voet diepte hebbe.

't Merk van dit overslag is een wit kasteelke / dat aen de N. zyde van de have en de blakte van 't Land staet / als dat komt over de steile hoek van 't innerlykste eilandeke van die 2, die aen de N. wal legge / en omtrent een mans lengte hoog schynt te wesen / so meugt gy van daer vreselyk N. W. op aenloope / tot dat een Capelleke / staende binne in 't land bezuide West-voort, een kabel-lengte benoorde 't ander voorgenoemde kasteelke in 't afgaan van 't hooge hackelige eiland / dat voor merk heeft gedient om voor de Barre te zeile / komt over een zwarte heubel / die gy op 't hooge land een weinig bezuide 't kasteel van West-voort sult sien. Als gy dese merke over een hebt / slaet dan weder over na 't Z. land tot op de merke aen / want dan sult gy de zande van 't Soudre al te bove zyn / en met die gang ook geen noot hebbe van de steert van 't zand / die van de hoek van de passagie afschiet / 't welk is aen de N. zyde / dan 't is daer ruim en wyd / so dat men daer wel mag laveeren / is altemael blak water / van 10 en 10½ voet by hoog water. Op de voorsz. merke aen seilende / sult gy een goteling-schoot buite 't kasteel van West-voort aen de Z. wal kome / zeilt daer voor by langs / en hout de slag van de wal / tot dat gy binne 't kasteel komt / daer meugt gy 't sette / en sult daer 3 vadem water binde.

Voor een onbekend man of die daer onbedreve is / is 't best aldaer setten / want voor de Stad legge sommige Blinde. Die voor de Stad begeert te wesen / moet neffens de Kay of 't Hooft van de Merke by wat van de wal afwyken / om een blinde / die daer omtrent leid / en loope neffens 't W. eind van de Stad / en ankere daer op 3 vadem / of daer omtrent.

Bezuiden de zanden / die bewestе of boven in 't Soudre leggen gaet een kille deur / daer meer water is dan in den overslag benoorde die Zanden om. 't Merk om dat voor te zeile / is dat men de hoogste heubel van 't hoog hackelinge land (agter West-voort) houd regt over 't kasteel van West-voort, dog en kan sonderling niet verder gevordert worden met deur zeilen / door dien men gelyk wel nog op 't ondiepste heen moet / als men de Zande aen 't Soudre gepasseert is / te weten over de voorsz. diepte van 10 of 11 voeten.

Om met een diepgaende schip uit te zeile van West voort meugt gy niet dieper laden als 10 of 10⅓ voet / om over de voorsz. blakte te komen / gy sult dan bove (te weten benoorde de drooghte / die binne of bewestе 't Soudre leid om zeile / en loopen tussen die drooghte en Soudre in / en setten 't / daer sult gy beschut legge voor alle winde / behalve met een Z. W. wint hebt gy weinig beschut / sult daerom u best Anker in 't Z. W. uit brenge / en 't ander in 't N. O. / op dat die winde / die uit de Z. W. over land kome / u niet op de Noord-gronde op sette. Daer aen 't Soudre meugt gy de rest van u last inneme / 't is een mpl van de Stad.

Wilt gy voor de Barre van West-voort setten om 't getyt te verwagten / so settet een weinig benoorden de Barre, en wykt wat daer van af tot op 18 vadem / daer is schone sand grond.

By nagt buurt men op 't Soudre met 2 buure voor de Vissers / om des nagts by de Haanmans-pads in te komen / die daer op in seilen wil / moet 't hoogste buur een weinig besuide 't ander buur houden / om de N. gronden te myden.

Behalve 't diep by Haanmans-pads langs / hebben de Visschers nog een gaetke / dat digt by de N. wal uitloopt / daer met hoog water omtrent 6 voet diepte is.

Van de Barre van West-voort mag men O. ten Z. en W. ten N. uit en in / tussen de banken deur in zee / of uit der zee in zeilen / dat is een ruim en wyd Canaal.

Canaal door de Baeke neffens West-voort.

Om van de Barre van West-voort binne de Zanden deur na Dublin in te seylen / so houd de slag van de wal / en loopt daer by langs / op 6, 7, 8 vadem / gy sult ook een kabel lengte van de wal langs seilen / die is suiver en schoon sonder eenige buile / so dat pemand maer een weinig kennisse van 't land hebbende / wel by nagt daer by langs mag zeilen / alleenlyk moet gy u wagte niet verder van de wal te loopen dan op 7 of 8 vadem / om niet tegen de banken te geraeken / die zyn aen de binne kant heel schor.

Als gy 2 mpl van de Barre N. waert syt geseilt by de wal langs / sult gy 3 witte plekken of klippen in de duinen sien / weinig daer benoorde staet een stuk muurs als een pilaer van een kerk; neffens dese pilaer een mpl van de wal begint een zand genaemt de Rusch en de Ram, strekkende van daer langs de wal om de N. / men mag daer aen beide syde om seilen / maer 't is best de wal te houden / en daer binne deur te loopen op 6, 7 vadem / gelyk geseid is / uit vreese van de buitenste banken / die heel schor zyn / die men gants niet loden mag / daerom word het meest gelate daer buite om te zeilen.

Rudsch en Ram.

Neffens dese voornoemde Rusch en Ram, heeft de wal by wat inwyks na de hoek van Glas-karick toe / als gy den hoek hebt / so zyt gy 't voorsz. Zand gepasseert.

De hoek van Glas-karick is een leege hoek / weinig daer benoorde staet een Casteel.

Hoek van Glas-karick.

So gy buite de banke en 't N. Canael synde / binne de banke wilt syn / so houd dat voorsz. Casteel / so gy dat in 't gesigt kant krygen / een weinig benoorde die leege hoek / en loopt vry moedig daer op aen na 't land toe / sonder voor de grond te vreze / dat is een goed Canael door de Banke / sult daer met minder als 15 of 16 vadem diepte binde / tot dat gy komt op de drooge tegen 't land aen / dat gat strekt N. W. in.

Canaal door de Banken neffens Glas-karick.

Om van Glas-karick voort te zeile na Dublin, loopt al by de wal langs / die is daer by wat bogtig / en houd u als vorzen / op 8, 7 of 6 vadem. Styf 2 mpl benoorde Glas-karick leid een sand / een half mpl van de wal / genaemt de Glaskarmen, 't is daer tussen beide by oneffe van gront / maer loopt even wel binne dat sand deur / en houd de slag van de wal / maer niet so verre daer af / dat gy op 10 vadem quam / gy soud digt by de Glaskarmen heen zeilen / die is steil / en omtrent 2 Engelse of een halve Duitse mpl lang.

Glas-karmen.

Een Engelse mpl benoorde Glaskarmen leid de hoek van Arkeloo, by de Engelse genaemt Arbkelohid.

Merken om de Glaskarmen te schouwe Arckelohed.

Zeilende tussen Glaskarmen en 't land deur / kan men N. waert 2 hoeken voor uitsien / te weten Mizanhed, en daer benoorde Wicklohed. Zo gy Wicklohed houd effen binnen de hoek van Mizanhed, so en kond gy aen de Glaskarmen niet misdoen / maer wilt gy buiten de Glaskarmen om zeilen / zo houd Wicklohed een goet stuk buiten 't Mizanhed, zo sult gy daer buite heen loopen / en daer aen niet misdoen konnen / maer zo gy de hoek van Wicklohed houd effen buite aen Mizanhed, gy zult niet missen op de Glaskarmen te zeilen.

Aen de N. hoek van Arckelohed leid een klein steenen Kisje heel schor en steil / daer is meest op te letten / als men uit den noorden komende Z. waert heen wil / men mag dat niet nader komen als 5 vadem. Aen de wal leggen sommige klipkens bove water: als gy uit den noorden komt / en de klipkens W. N. W. van u zyn / zo zyt gy daer voorby / te wete bezuide dat Kisje / en meugt dan 't land weder op 't lood aensoeke / in 't gemeen blyft men wel so verre van de wal / dat men geen hinder kan hebben van dat voorsz. Kisje.

Rof van Arckelohed.

Aen de N. zyde van de hoek van Arckeloo is een schoone sandbay / daer goede anker-gront / en over al goet sette is op 8, 7 en 5 vadem. In de Bay word veel Haring gevangen.

Bay van Arkeloo

Een Engelse mpl benoorde de hoek / is de Kivier van Arckeloo maer heel ondiep / met hoog water en komt daer niet meer als 7 voet waters.

Neffens Arckeloo loopt een Canael deur de banken in zee. Om uit der zee daer in te zeilen / neemt acht op een ronde berg in 't land. Brengt die W. N. W. of W. ten N. van u / en seilt dan daer bymoedig op in / maer zo gy die ronde berg W. van u brengt / en daer op aen seilt / gy sult op de punt van de Noord gronde zeile / 't is in dat Canael 7 of 8 vadem diep.

Om het Canaal neffens Arkeloo in te zeilen.

De kust van West-voort tot Wickeloo strekt meest N. ten O. weinig meer oostelyker / maer die buyte de Banke of Zande wil langs loope / moet wat noordelyker aen gaan als N. N. O. om die gronde te schouwe / die legge ontrent Wickeloo 2 mpl van 't land af / en Z. waert legge de Luyd-gronde schaers een mpl van

de

Afteekening van Het EYLAND MAN in St. Georges Channell tussen IRLAND en ENGELAND

A Scale of 4 English Miles
of een Duytsche Myl.

THE ISLE OF MAN
HET EYLAND MAN

The Calfe of Man
Castle Towne Bay
Derby Haven
Derby Bay
Douglas Bay of Haven
Douglas Towne
Ramsey Towne
Ramsey Bay or Haven
Maughold Heade
Point of Aire
Peele Towne
Kirk Jarman
Kirk St Michael
Christ Church
Kirk St Maughold
Kirk St Andrew
Kirk St Bridget
Kirk St Patrick
Kirk St Ballough
Kirk St Ann
Kirk Santon
Kirk Onchan
Kirk Lonan
Kirk Braddan
Kirk Oncan
Castle Towne
Port Erin
Port Wick
Port Mory
Port St Mary
Port Iron
Port Soderick
Port Grenaby
Port St Malen
Port Le Mary
Port Le Vack
Port Le Mash
Port Le Hash
Port Le Bash
Port Le Dash
Port Le Cash
Port Le Rash
Port Le Nash
Port Le Gash
Port Le Sash
Port Le Tash
Port Le Wash
Port Le Yash
Port Le Zash
Port Le Qash
Port Le Xash
Port Le Jash
Port Le Kash
Port Le Lash
Port Le Pash
Port Le Fash
Port Le Gash
Port Le Hash
Port Le Dash
Port Le Bash
Port Le Cash
Port Le Rash
Port Le Nash
Port Le Mash
Port Le Vack
Port Le Wick
Port Le Mory
Port Le Iron
Port Le Soderick
Port Le Grenaby
Port Le Malen
Port Le Mary
Port Le Eran
Port Le Erin
Port Le Mary
Port Le Malen
Port Le Eran

Afteekening Van de Rivier DEE of CHESTER WATER als ook de Rivier MERSEY of LIVERPOOLE geleegen aen de West kust van Engeland, int Canael St. George Z.O. en N.W. vant Eyland Man

NB. de Dieptens syn in Vademen gestelt met laeg Water en op Spring tij west t Water met de Vloet 5 Vadem. soo dat boven de Streepjes staet t hoogste en onder de Streepjes t laegste Water beteekent, ten 3½ uur maekt t hier t hoogste Water met een nieuwe en volle Maan.

SOLWAY FIRTH is geleegen aende West kust van Schotland Noort Oost en ZW vant Eyland Man

SOLWAY-FYRTH or Hunae Bay

CHESHIRE

FLINTH SHIRE

CHWYRE

LANCASTER

CUMBERLAND

DENBIGH

DEUA

BROXTON HUND

Eden River

Dee River

Dyffrydwy or the River Dee

THE RIVER OF MERSEY

Hyle Sand

Burton Sand

Formby Sand

Horse Channel

CHESTER WATER

CHESTER BARR

St GEORGE KANAAL

LIVERPOOLE or Leverpoole

Te AMSTERDAM By GERARD VAN KEULEN Aen de Nieuwen-brugh Met Previlegie voor 15 Jaeren

2 Duytsche Mylen van 15 in een Graed of 6 Englis Miles

de wal / daer een Stuurman na gissing op maekte / liep buite de sande langs N. ten O. aen / zeilende neffens Arckeloo / en verloor daer 't schip. Arkeloo lag van haer / doe zy daer op saten / W. ten Z.

Mizanhed. 1½ Myl benoorde Arckeloo leid Mizanhed, dat is een zwarte hoek / Tussen Mizanhed en Arckeloo is 't in 't vaer-water / 9 vadem diep / is ook daer tussen beide langs de heele kust goed sette en schoone Grond.

Wickelohed. Van Mizanhed tot Wicklohed, is 't ook 1½ myl: dit rak is wel so hoxt als 't ander van Arckeloo.

De Wolf. 1 Engelse myl bezuide de hoek van Wickloo leid een klipje digt aen de wal genaemt de Wolf, dat komt met half getye bove water. De Vissers boots lopen wel daer binne deur / maer met Scheepe is niet doenlyk.

Horse schoe. Recht bezuide Wicklohed, wat uitterlyker als de hoek / leid noch een klippig sand / genaemt Horse schoe (dat is te zeggen / Peerts-hoef) wyt digt aen de hoek Z. ten O. daer van verscheide. Men soude ter nood / als men niet beter mogt / daer binne deur moge seile / maer 't en is niet geraden voor de gene / die daer niet heel wel bedreve is / daer buite om te loope is 't best en zekerst / wykende wat na de diepte toe. So men de hoek van Brahed houd een weinig buite Wicklohed, so en kan men daer aan niet misdoen / of so men 't hooge binnenland dus houd / dat men 't esen boven 't land van Wickloo kan yeen sien / en 't niet geheel daer achter 't schuil gaet / so loopt men daer buite om op 4 vadem.

De hoek van Wickloo is steil en steenig / met een 2 tops bergske / binne staet een Capelleke / als men dat kan sien door de zaal van de berg / so heeft men de Horse-schoe op zy / of men is daer recht neffen.

't Dorp van Wickloo leid benoorde de hoek in de Bay / daer een Haventje is / 't welk met hoog water 10 voet diepte heeft.

In de Bay is de grond so gantsch ruil en singelachtig / dat de ankers daer niet en houwe / maer buite de Bay / wat verre van de wal na de Banke / is de grond wat beter.

Canaal door de Banke neffens Wicklo. Neffens Wickloo is ook een Canael door de Banken. Om dat uit of in te seile / so houd 't Casteel van Wickloo, dat gy het open van de hoek kan sien / daer op meugt gy veylyk in of uit zeile.

Sond van Dalke. 14 Engelse myle / dat is 3½ Duytsche myl van Wicklo, leid de hoek van Brae, een hooge steile steenige hoek / en 't hoogste land daer omtrent aen de zee kust.

Tussen Wicklo en Brae, leid een blakke uithoek / met een Vissers dorpje / genaemt Nikalteel, dat langs zeilende heeft men 4, 5 en 6 vadem / maer van de blacke hoek na de schoxre hoek van Brae is 't 14 vadem diep. 't Land strekt daer N. en N. ten W.

Te landewaert in leid een hooge Berg / van fatsoen als een Suiker-brood / dat is de landelykste van de 3 Bergen / die men de Wingaarts noemt / als men die door malkander en N. W. ten W. van hem brengt / en houd / so mach men daer op wy tusse de banke door in zee loope / of uit der zee op die merken binnen de banken door inkomen / dit is een heel ruym en wyd Canael.

Dwars van de voorsz. Suyckerbrood, bezuide Brae is een bank / die niet dieper en is als 4 vadem / heel steenig en scherp van grond.

Brahed. Brahed is heel steil / desgelyks ook de grond daer neffens / men is op 10 vadem diepte digt by de wal. Benoorde de hoek leid een Ty-haventje / daer staen de huise geheete de Brae aen de N. zyde.

Eyland Dalke. Van Brahed tot 't eyland Dalke leggende aen de Z. hoek van de Bay van Dublin, is de cours N. ten W. een groote myl / daer tusse beide heeft de wal wy wat inbogts.

Sond van Dalke. Aen de N. W. zyde van 't Eyland Dalke legge sommige klippe gestrekt langs 't vaste land niet verre daer af. Men seilt binne 't Eiland deur / en laet alle de klippe met 't Eiland t'zeewaert legge.

De soort tusse 't eiland Dalke en 't vaste land / werd genaemt de Sond van Dalke, strekt N. N. W. en N. ten W. deur / is 7, 8 en 9 vadem diep / men mag 't daer agter 't Eyland zette / 't land naest / daer is goede sand-grond / of wat bet inwaert: daer leid een ronde klip 't vaste land naest / daer mag men 't met een touw aen vast maken / en een anker dwars over 't gat na de andere klippe toe om de stroome wille / want 't getey loopt daer zeer sterk deur. Een Z. Z. O. en Z. ten O. wind wapt daer open in / maer also 't daer naeuw is / kan daer geen hol water gaen / met een Z. O. wind heeft men daer luwte van 't Eiland / en met een zuide wind beschut van 't vaste land.

Van 't Eyland Dalke tot voorby 't dorp Dalke strekt de wal N. W. ten W. / voor 't Dorp heeft men wat beschut voor een Z. O. wind / de wind oostelyker synde / leit men daer open voor zee.

Bertoen reede. Men leid daer op 8, 9 vadem / hoe nader 't Eiland hoe dieper. Die plaetse noemen de Engelse Bertoen-reede, men mag 't niet westelyker zetten als voor 't Dorp / beweste 't Dorp is de grond kuil en scherp.

Hout ofte Hedenno. De N. hoek van de Bay van Dublin, geheete Hout of Hedenho, is een heel hooge hoek / schynt van verre als een Eyland te syn / maer is een smalle en heel leege hals aen 't vaste land vast / daer benoorde legge de Eilande Yrlands-ey en Lambey, die mag men bezuide de hoek Hout (voor 't gat van Dublin synde) over die voorsz. smalle hals heen zien.

Van de Sond van Dalke tot de Barre van Dublin, is de cours N. N. W. / in dat vaerwater is 't diep 9, 8, 7, 5 en 4 vadem / hoe nader de Barre hoe drooger water. So op zeilende zult gy de westelykste klip / die buite van 't Eiland van Dalke leid / een handspaek lengte open van 't eiland of de andere klippe af houde / en alzoo door 't gat komen / zonder hinder van 't zand te hebbe / of gy meugt wat oostelyker zeile / regt op 't leege van de N. wal aen / en op 't lood daer by langs na de Barre toe. So gy uit de noorde komt / mengt gy digt by de hout Hoek of Heden-hout op 't lood om loope / en al by de N. wal langs tot voor 't gat / daer langs is 't diepste water / maer na de Dalke toe is 't blacker / van de Z. wal loopt een groot steert-zant af by na tot tegens de N. wal aen / daer benoorde gaet 't diep in. Op die steert een weinig binne de Punt staet een bake van een mast gemaekt / by de Engelse genaemt de Paarsing.

Merken van het zand van de wal. Om dit voorsz. zand niet te na te kome / uit den zuide komende / so neemt acht op 't Eiland Yrlands-ey, houd dat alzo dat gy effen over 't leege land / dicht aen 't hooge land van Hedenhoo of Houd koud zien / so en meugt gy aen dat zand niet misdoen. Als de toren van 't S. Patrix in Dublin, die aen 't land van Dublin staet / recht over dat Baeke Paarsing komt / so zyt gy noch benessens de hoek van 't zand / 't welk wy een stuk benoorde Paarsing uitschiet. Om daer boven te seile / so loopt so veel noordelyker / tot dat Paarsing komt recht over een kasteeltje met 3 torentjens / 't welk bezuide de Stad staet / of als de Paarsing komt tussen dat voorsz. kasteeltje en de Stad / dan zyt gy bove de punt van 't zand / gaet dan W. ten Z. innewaert aen / tot over de Dumpel / daer is met Spring-ty 15 of 18 voet water / maer met leeg water en dagelyks Ty niet meer als 6 voet / men mag 't aen beide zyden loode. Als gy over de Dumpel zyt / so zettet binne 't zand by 't Bake in Poelberg, daer is 4 vadem diep met hoog water. 't Merk van deze Reede is / dat gy dien voorsz. berg als een Suiker brood / daer hier voorn afgezeid is / en tot een merk verstrekt om 't Canael van Wickeloo in te zeile / brengt over een andere lager berg / dan zyt gy op 't beste van de Reede / brengt u beste anker in 't Z. W. uit / tege de slag van de Z. W. winde / die daer somtyds zeer sterk uit de Z. W. over t hooge Gebergte komt storte / en 't ander in 't N. O.: met leeg water legge de Zanden daer rontom die Reede droog.

Reede in Poelberg.

Reede neffens Klantarf. Men mag 't ook zette wat meer innewaert aen de N. zyde van de soort neffens een Dorp / geheeten Klantarf, in een Poel / daer met leeg water 9, 10 voet blyft / maer rontom t Schip (gelyk tot meest alle plaetse van de Haven) valt t geheel droog / so dat men daer pas mach zwaeye en draeye / men vertuyt hem daer. Een Z. Z. O. en N. N. W. en Z. O. en N. W. Maen maekt al t hoogste water.

So de Schepe / die daer kome / wat groot zyn / moetense al in Poelberg blyve legge / en dicht voor de Stad is heel black / en valt daer met leeg water heel droog. Met een dagelyks Ty kan men voor de Stad niet kome met een Schip / dat 5 voet diep gaet / maer by een spring met Schepe / die 7, 8 voet diep gaen.

Aen de N. zyde van de Kivier / een weinig uitterlyker dan de Stad / tegen over Ringshead, leid een Eilandeke / daer binnen is een bequame plaetse om Schepe schoon te maken.

De Zande of Banke / die langs de Oost kust van Yrland legge / van de Tulcar af tot Dalke toe / zyn buite of op de O. zyde zeer steil / so dat men die niet nader mach komen als op 24 en 25 vadem / op 20 vadem is men heel digt daer aen / zyn tot sommige plaetse niet dieper als 1 en 1½ vadem / maer aen 't N. eynd by Dalke 2½ en 3 vadem diep / al steenig grond / en streeke om de buite zyde langs N. N. O. en Z. Z. W. / legge aen 't N. eind 2 myl / maer aen 't Z. einde ½ myl van Land. Wilt gy in Dublin wezen / en buite deze Zande omloope / so loopt so verre om de N. / tot dat gy 't Eiland Yrlands-ey kond zien buite de hoek van Hedenhoo. loopt daer recht op Hedenhoo aen / so en zult gy aen de N. zyde niet misdoen.

Merken om buiten de banken om te zeilen.

Yrlands-Ey. De N. hoek van de Bay van Dublin, genaemt Hout, is rontom schoon / so dat men rontom anckere mag / daer benoorde legge de Eilande Yrlands-ey en Lambey, Yrlands-ey is 't kleinste / leid tussen de voorsz. hoek Hout en Lambey, aen de W. zyde staet een Kappelleke / daer neffens mag men reede make. Aen 't Z. eind loopt een steenig Rif / dat moet men schouwe. Tegen over dat Eiland aen 't vaste land leid een have voor kleine Scheepe / aen 't Stedeke Maleheal.

Maleheal Lambey. Onder Lambey mag men zetten onder de N. zyde voor een zuidelyker wind / op 12, 13 vadem / maer voor een wint uytter Zee moet men wyke aen de W. zyde neffens een Edelmans huis / en zetten 't daer / doch ten isser niet zeer goet legge / over mits 't daer altyd geweldig rold.

Drodag. 4 Myl N. W. ten N. van Lambey, leid de have van Drodag, daer tussen beide (Lambey naest) digt by land legge de Uitklippe / de scheres. ½ Myl benoorde Lambey leid een groote klip geheete Rockabil, daer mag men aen beide zyde omloopen.

Drodag heeft een naeuwe kromme haven / daer 't niet wel in te komen is sonder Lootsman / of yemand die daer wel bedreven is.

Dondalk 3 Of 4 myl daer benoorden leid de have von Dondalk, die is zeer ondiep / en wort weinig bevare; met leeg water mag men te voet daer over gaen.

N. ten W. 7 myl van Lambey, 5 myl benoorde Drodag en

Carling-Foort. 2 kleine mylen van Dondalk, leid de have van Carling-Foort. De N. hoek van die have is wat buil en rodsachtig / doch men mag op 't lood daer by om loope / de Z. hoek is heel buil met klippe en blinde / die moet men schouwe / en loope by de N. wal in: Eenige zegge / dat men tussen die klippe en de Z. hoek mag deur loope met kleine Schepe / maer 't is niet zonder perykel: als men binne de Blinde is / moet men na de Z. wal toe loope / en booxt daer by langs heen tot boox 't stedeke Carling-foort, en zette 't daer op 6, 7 of 8 badem / zo dxoog als men wil / men zoude daer in 't slyk moge zeile en een Schip berge zonder Anker of Touwe-

Groen-kasteel. Groen-Kasteel leid aen de N. O. zyde van de have ½ myl van Carling-foort.

5 Myl N. O. of wel zo oostelyk van Carling-foort leid een uitstreckende hoek / genaemt Sint Jans-point, daer tussen beide omtrent ten halve legge de Montes van Carling foort een hoog Gebergte. Van S Jans-point loopt een steen rif af / daer men hem

Sint Jans-point. van wachte moet. Een groote myl benoozde Sint Jans Point leid

Arglas. Arglas, van daer booxt tot de have van Strangfoort is 't 3 Myl.

Aen de N. hoek van de have van Strang-foort schiet een buil klippig Kif af. Een weinig van de Z. hoek af leid een blinde Klip / die met half ebbe boven water komt. Om in deze haven te zeilen / moet men die booxtz. blinde na bakbooxt laten / en loopen daer benoozde om / maer hem wel wachten van 't booxtz. rif aen de N. hoek. Men kan daer ook bezuide de booxtz. Blinden tussen die en de hoek deur loopen / maer daer benoozde om is 't beste en ruimste gat. Wat het inwaerts leid nog een ander blinde klip aen de N. O. zyde / die moet men aen stuurbooxt laten / als men in zeilt. Als men dan zo verre komt van Audleys Castle, daer mag men ankeren / of booxt in loopen tot om de hoek aen bakbooxt en zetten 't daer achter.

1½ Myl benoozde Strangfoort leggen de klippen Zuyd-rok en Noord-rok.

Van Strangfoort haven N. waert strekt de kust booxt noch O. N. O. 1 kleine myl tot de hoek / die sommige noemen de hoek van Arglas, andere de hoek of 't hooft van Morlinges van daer booxt onthalt de kust na de Bay van Knockfergus N. N. W.

Hoek van Arglas. Caap de Morlinges. Zuyd-rok. Noord-rok. By dien booxtz. hoek Arglas of C. de Morlinges, te weten / daer benoozde een half myl legge 2 groote klippen / de zuidelykste heet de Zuyd-rok, die leid een half myl bezuide de noozdelykste genaemt de Noord-rok. Van 't Z. eind van de Zuyd-rok loopt een steen rif af / wel een half myl verre / ook een van de N. O. hoek een groot stuk N. O. in zee. De Noord-rok is een groot ry klippen / die veel met hoog water onder loopen. Daer loopt ook een buil rif af na land toe / so dat men qualyk tussen de klippen en 't baste land mag deur zeilen / men moest daer uitnemende wel bedreeven zyn. Maer tussen de Noord-rok en Zuyd-rok gaet een schoone wyde Vaert deur / daer men tussen deur laveeren en tot veel plaetse setten mag / 't is over al goede en klaere sand-grond / 6, 7, badem diep.

Van benoosten de Zuyd-rok, na de eilanden aen de O. hoek van de Bay van Knockfergus, genaemt Koppen of Kopland-

Koplands-Isles. Isles, (van onze Schippers de Koopmans Eylanden) is de cours N. N. W. 5 myl: want als men van d'O. zyde van die Eilanden Z. waert zeilt / loopt men met een Z. Z. O. gang ruim genoeg buiten de Noord en Zuid-rok heen. Daer tussen beide leggen nog verscheide Eilandekens / klippen en blinde / daer men hem booz wagten moet / als men naby die wal komen wil.

De Koplands-Isles of Koopmans-Eylanden leggen een Engelse myl van land / zyn op de buite zyde t'zeewaert schoon / maer aen de binne zyde loopen daer zommige Reven en Duilen af / midswaters daer tussen deur is 't 5 en 6 badem diep / maer 't is best daer buiten om te loopen / ten ware booz pemand / die daer heel wel bedreven is. De N. hoek van de Bay van Knock-fergus leid verscheiden van de Koplands-Isles 2 myl N. W. of wel so noozdelyk / want met een Z. O. gang van die N. hoek na de booxtz. Eilanden / dat loopt daer ruim buiten heen.

Bay van Knock fergus. De Bay van Knockfergus is een groote wyde Vaart / 2 myl die Bay inwaert / W. van de Koopmans-Eylanden is de Reede booz Knockfergus, daer is goede Anker-grond op 3 en 4 badem. Wat meer uitwaert na de N. hoek / ook aen de N. zyde van de Bay staet een kasteel / geheete Mylsgils Kasteel / daer neffens is een zand bankje / daer 't zeer goet setten is / so wel booz groote als kleine Scheepen / booz noozde en N. W. winden / maer een Z. W. wind maekt op deze plaetse sobere Reede.

Onderrichting van de Engelse West-Kust, tegen Yrland over.

Deeze Cust wozd weinig bevaeren / behalven op Chester en Leeverpool, daerom de overige kust ook zoo bekend niet en is.

Op Carnarvan-bay is met leeg water niet boven 7 à 9 voet water / doch het wast hier mee een Springty 24 voet / de merken van de Bar zyn Tutlehill en een toozn aen 't Noozd einde van Carnarvan town, en een klein huisje / dat aen Bakboorts zyde ingaende staet / alle drie in een te brenge; of wel 2 van deeze in een zal u in de Ferry in brengen / waer na gy overal / waer het u behaagt / kan ankeren. Een Zuid Oostе Maen maekt op Carnarvan-bar hoog water / en ryst het water met Springty 24 voet. Holy-head-road leid benoosten Junis Cubby eyland, benoozde welk eiland eenige blinde klippen / de Cubby en Platters genaemt / leggen: verders is de reede goed zand grond. Holy-head is hoog land; het maekt 'er met een nieuw of volle maen ten 10 uuren hoog water / met Springty wast het 20 voet / met ordinair ty 13 à 14 voet. De vloede en ebben gaen N. N. O. en Z. Z. W.

Om in Beaumarris op Anglesey te zeilen.

Tusschen de Scarrys en Carrren-point legge blinde klippen / de Platters van Scarrys, niet verre van de Scarrys, daerom houd aen Carren-point, die schoon is. O. N. O. van Scharrys ½ myl en N. t. O. van Westmouse leid Colerok een kleine blinde klip / daer op met laeg water 6 voet. Daer is een klein hoog eiland Priestholm genaemt / daer op een verfallen kerk met een toozn staet / tussen dit eiland en de punt van 't baste land Trwyndu genaemt / leid een klip / de Horse genaemt / die met half ty boven water komt / die men ingaende aen de linker hand moet laten leggen / en omtrent in 't midden tusschen Trwyndu-point en de Hors booz houden / om eenige klippen / die van de Noozd-Oostkant aen Trwyndu afleggen / te myden; en alzoo het ty hier zeer sterk gaet / met een Spring-ty 33 à 34 voet het water wassende / soo is best stil water waer te nemen / waer na men binnen zynde over al tusschen dtn ingang en Beaumarris kan ankeren. Ook kan men bezuide Priest eyland om binnen zeilen / tusschen het eiland en Levand Sand booz / welk laeste met een vloed naest moet gehouden wozden / om eenige blinde klippen / bezuiden het eiland / te myden. Met Spring-ty ryst het water alhier 22 à 24 voet / en een Z. Z. O. en Z. O. t. Z. Maen maekt hoog water.

Om over Chester-Bar te zeilen.

Noozd-Oost van Groot Ormshead omtrent een kleine myl daer af leid een Bank Noozden ten O. en Z. ten W. omtrent ¼ myl in lengte strecckende / op de welke niet boven 13 voet water is / en is smal / aen de Oost-zyde is het een opgaende grond / maer aen de W. kant heel steil.

Chester-Bar leid 4 mylen Oost / half Noozden van Ormes-head. Houd Groot en klein Ormes-head even open van malkander en loopt zo na binnen / tot dat gy de 3 bergen zuiden van u hebt / wanneer gy op het droogste van de Bar, en omtrent ½ myl van de wal zult zyn; en men krygt daer na ten eersten dieper water / moogende men booz zeilen langs de wal / en wat dieper / zoo men 't begeert / zoo men maer zorgt van dry van Heilzand te houden / dat altyd kan gesien wozden / want het met Spring-ty maer een à 2 uuren onder water legt / en dan zich zelve booz de raveling noch altyd ontdekt; en kan men tot Dortpool of Nillon of Wild-road of Highlake opzeilen; met Springty de zal men met laeg water 9 voet water op Chester-bar vinden / maer het wast 'er als dan 5 badem / en met ozdinaer ty 3½ badem wassende / zoo is nooit eenige zwaerigheden te wachten. Een Z. Z. O. en Z. t. O. Maen maekt hoog water.

Zoo gy tot Dortpool wilt opzeilen / zo moet gy zozg dragen booz de Oud-Scarroks, die met laeg water dzoog leggen / en daerom na de boeg zyde over houden; het dwarsmerk van deeze Oud-scar is Grange-moole aen Kerby-church te brengen / en als gy Kerby-hill van een berg open hebt / so zyt gy hem gepasseert / en kan men in Dortpool in 3 badem water ankeren.

Dzie quart Myl binnen de Bar leid een lage zandige punt Point of Air genaemt / dat men ingaende aen stuurbooxt zyde laet leggen; een ¾ myl van deeze plaets is Moyltan-mark binnen Wildroad, daer scheepen koolen laden.

Om in Highlag en Leeverpool te zeilen.

Achter Hylsand zynde / zoo brengt de moolen en het bos in een / en loopt zoo na binnen / digt langs Hylezand en Highlake houdende / en ankert / daer de scheepen na Leeverpool willende / een gedeelte van hun lading losse om over de Gzonden na Leeverpool te loopen / daer met leeg water 3 badem water op de Bar is / maer werd / om dat 't niet gebaken of beton is / niet gebruikt.

Van 't Eyland Man.

Douglas-haven loopt in een vers water riviertje / dat met laeg water droog en met hoog water 10 à 12 voet water is; een Z. Z. Oostе Maen maekt 'er hoog water en met Springty reist het water 20 voet.

Ramley-Bar is een zeer goede reede / die van buiten een zandbank heeft / daer de zee op breekt; en is in de bay een riviertje / daer met hoog water de scheepen in loopen / dog vallen die met laeg waeer dzoog. Alhier gaet een zeer sterke stroom / die zig als een raveling vertoont / voozal by point of Air.

Whitehaven legt een weinig benoozden S. Breeshead; groote scheepen neemen 'er kolen in / om na Dublin te voeren.

Van

Nieuwe Paskaart van de WEST KUST van SCHOTLAND, de LEWYS EYLANDEN en de NOORD KUST van YRLAND,

beginnende van C. Wrath of de Noordelijkste hoek van Schotland tot in het S.t Ioris Kanaal.

te Amsterdam by GERARD VAN KEULEN Boek en Zeekaart verkooper aan de Nieuwen brugh met Privilegie.

The County of Donegall

PART OF IRLAND

Synde de

North Iron

Lough Foyle

Londonderry

County

Antrim County

Down

County

Belfast

Carrickfergus

Cathendon Bay

Strangford Lough

Glotta Zee

St. George's Channel

The Irish Sea

Loch Ryan

The Bay of Glen-luce

Galloway

PART

Nieuw gevonden Bank

Orvenis

Loch Ewe

Loch Maree

Loch Broom

Loch Inver

Loch Kanaav

Loch Lievn

Loch Loung

Kilmore

Torbay

Cumingham

Rum

Skie

Kilda

Stackhs

Stackarmin

Hoorvar

Do 7 Eylanden

The Western Isles, of de LEWYS Eylanden

Harris

Loch Broom

Loch Brevn

Strath

Fare head

Ard Wering head

Rew Rew Allen

Doose Bank lost met laag Water boven.

Deutsche Mylen van 15 in een Graad.

Engelsch Leagues 20 per Degree Lieues de France 20 par Degree.

Zeeuwse Mylen van 30 in een Graad. Norse Mylen van 15 in een Graad.

NIEUWE CAART van de Rivier van GLASGOW, in 't Groot.

Als meede van de voor kust, met de voor aan leggende Eylanden, in 't Klyn.

t'Amsterd.m by JOAN.s van KEULEN & Zoonen Boek en Zeekaart Verkopers, als meede alle Soorte van Mathematische Instrumente.

2 Duytsche Mylen. = of 8 Engelse Miles.

1 Duytsche Myl van 15 in een Graad = of 4 Engelse Miles.

De dieptens zyn alle vademen, behalven die van Dumbuysoord, die voeten zyn met hoog water.

PART of the NORTH CHANNEL with the FIRTH of CLYD

Afteekening van de Rivier FOYLE of LONDONDERRY Geleegen aen de Noord-kust van YRLAND

t AMSTERDAM by GERARD VAN KEULEN Aende Nieuwe-brugh met Previlegie.

8 English Milles of 2 Duytsche Mylen van 15 in een Graed.

DE NOORD-KUST VAN YRLAND

Enish Owen

Londonderry

Verrolg vande Rivier

H. de Lough Foule

BAY OF LOUGH FOYLE

Droogte

de Reed

Lamne vaddy

Aghanloo

Habidashers

Taghanvale

Camsontra

Tinglezen

Fang Water

Amagh

Verefort

Tyrkt Castel of White Castle

Drong

Ballyargus

Rood Casteel of Red Castle

Rattin

Ballilane

Balnallo

Cairngarow

Drough

Balle Inch

For

Green Castle

Ardemagilligan or Magillians Point

Times of Tours Bank

Lac of binne Water

Coldagdag Haven

Coldaghead

Masseglone

Carrowbeg

Ballocherry

Glangad

d Eylanden Enterhull

Clander

Bangider

Grangefort

Amagh

Nerfore

Charles Fort

Brocks halle

Culmor fort

Boom of Tree

Penyburn Mill

Carrengrid

Sheen

Gregan

Fine Riv.

Coolmorfort

Babben grad

Tarderme

Kilmore

Tower

Taughe

Fardrom

Dromatagh

Crowkeele

3 Trees of 3 Boomen

Corkenen

Camsontra

Taghanvale

Afteekening van de Rivier van CARRECK FERGUS of KNOCKFERGUS BAY Geleegen aen de Noord-Oost kust van YRLAND

te AMSTERDAM by GERARD VAN KEULEN met Previlegie.

1½ Duytsche Myl of 6 English Miles.

ANTRIM

DE RIVIER CARRECK FERGUS

Knockfergus of Carreck Fergus

Hier lande Konink William 1690

Kasteel

Bank

Kilrote

old Tower

I Loum

White Head

Gray Punt

Loune

Crosse

New

Very Low

Copland I

Donnaghadee

Hier is de Armee van K William geland

White House

Spitt

Bosch

Holthed

Holly wood Abb

Collum Kill

Bergh

Reagh

Veer huys

Belfast

Cons Water

Carmoyle

Bakers

Mt. Bangor

Alhier lande Schomburg 1689

Portte Voe

T KASTEEL VAN CARRECK FERGUS

Hier lande Koning William 1690

Van 't valle en loopen der ſtroome hier omtrent.

In 't gat van Weſtfoort maekt een O. en W. Maen volle zee.

De vloet loopt daer nog een half getij na 't hoogſte water om de N. / en de ebbe ter contrarie een half getij na 't leegſte water om de Z. / maer niet ſo ſterk als de vloed.

Aen de O. kuſten van Yrland, bezuiden de Bay van Dublin maekt hoog water een Z. Z. O. en N. N. W. Maen.

De vloed loopt van de Tuſcar buiten de banken heen tuſſen Yrland en Engeland N. N. O. en de ebbe Z. Z. W.

Aen deſe voorſz. kuſte maekt hoog water een Z. Z. O. en N. N. W. Maen. Te Dublin een Z. O. en N. W. Maen.

De vloed komt hier uit de zuyde en ook uit de noorde / benoorde Yrland om / en gemoete malkander ontrent neffens Carlingfoort, daerſe tegen malkander ſtuyte / de ebbe ter contrarie valt benoorde Carlingfoort na 't noorde / en van daer Z. waert na 't zuide.

Aen de kuſt van Yrland van de Zuyd-rok en Noord-rok tot de Kooplands-Iſles maekt hol Zee een Z. Z. O. en N. N. W. Maen / maer daer benoorde een Z. O. Maen.

De vloet komt daer van beweſte / en valt tuſſen Yrland en Schotland deur / van de C. Cantyr tot de Moul van Galway Z. Z. O. tot aen 't eiland Man, daer de vloede uyt den zuide en noorde malkander ontmoeten. De ebbe ter contrarie valt langs de kuſt N. N. W. tuſſe Yrland en Schotland W. waert na de groote Zee.

Hoe deeze Landen van malkanderen en van andere Landen leggen.

Van Waterfoort tot de eilanden van Saltes Ooſt / maer daer bezuide om O. Z. O. 2 mylen
van 't zuid-einde van de Saltes tot Black-rok n. o. ten o. 2 myl
van Blackrok tot Carnaroort n. o. 1 myl / maer tot Grenoort 2 m.
van de Saltes tot de Tuſcar o. n. o. / maer van buiten de buiten bezuiden de Saltes n. o. en n. o. ten o. 4 mylen
van Blakrok tot de Tuſcar o. n. o. 2 mylen
van voor Grenoort tot in Greenbay eerſt / n. w. ten n. / en daer na w. n. w. 1 myl
van Greenbay tot de Barre van Weſtfoort n. en n. ten w. 1 g. myl
van die Barre tot voor Weſtfoort is omtrent anderhalf myl
van Waterfoort tot Gresholm ooſt ten zuiden 16 mylen
van de Tuſcar tot de klip Maſcus o. ten zuiden 6 mylen
van de Tuſcar tot de Smaals klippen z. o. ten z. omtrent 8 mylen
van de Tuſcar tot Engelands-eynd z. ten o. en z. 80 mylen
van de Tuſcar tot S. Davids-hoek o. ten z. 11 mylen
van de Tuſcar tot 't eyland Bardeſey n. o. ten n. 16 mylen
van de Tuſcar tot Holy-head in 't eyland Angleſey n. o. ten noorden. 22 mylen
van de Tuſcar tot The Calf of Man in 't eyland Man n. n. o. en n. o. ten n. 30 mylen
De Banken ſtrecken van de Tuſcar na 't noorden / n. n. o. en z. z. w. Van de baere van Weſtfoort tot Glaskarick n. ten o. 3 m.
van den hoek van Glaskarick tot den hoek van Arckeloo, noorden ten ooſten. 3 mylen
van Arckelohed tot Mizanhed n. ten o. wel zoo ooſtelyk 2 myl
van Mizanhed tot den hoek Wickloo noord ten ooſten wel zoo ooſtelyk. 1½ myl
van Wicklohed tot de blacke hoek by Nikaſteel noorden 2 myl
van Nicaſteel tot de hoek van Brae, n. en n. ten w. 2 myl
van Wiclohed tot Brahed, n. en n. ten w. 4 mylen
van Brahed tot het eiland van Dalke n. 1 groote myl
van Dalke tot de Barre van Dublin, n. n. w. 2 kleine mylen
van de Sont van Dalke tot den hoek Hout, n. n. o. 2 mylen
van de Barre tot de Stad Dublin weſt zuidweſt 2 mylen
van de hoek Hout tot Brachipult-point z. o. ten o. 15 mylen
van de Barre van Dublin tot Holyhead in 't eiland Angleſey ooſt 14 mylen
van de hoek Hout tot The Calf of man n. ten o. 15 myl
Met een noord noordooſte cours loopt men buiten den hoek Hout, Yrlands-ey, en Rocka-bil heen.
van Lambey tot Drodag noordweſt ten noorden 4 mylen
van Lambey tot Carlingfoort noorden ten weſten 7 mylen
van Carling-foort tot S. Jans-point n. o. 5 myl: van S. Jans-point tot Strangfoort n. o. ten noorden.
van Lambay tot de Zuyd rock noord noordooſt 16 mylen
van de Noord rock en Zuyd-rock tot de Koplandts ofte Koopmant-Eylanden, noord noordweſt 4 mylen
van de Koopmans-Eylanden tot de Noord hoek van de Bay van Knockfergus noordweſt wel ſo noordelyk 2 mylen
Een myl daer benoorden leid de haven van Oldvliet.
van de Zuydrok tot St. Davids hoek z. ten o. 38 mylen
van de Zuyd-rok tot Brachipult-point zuid ten ooſten / en z. zuidooſt. 26 mylen
van de Zuyd-rock tot Holyhead zuid zuidooſt 18 mylen
van de de Zuyd-rok tot The Calfs of man 12 of 13 mylen
van de Zuyd-rocks tot 't Point of Ayre, de noordhoek van 't eiland Man ooſt ten zuiden. 10 mylen
van de Zuyd-rock tot de zuidhoek van de Moulle van Galloway noordooſt ten ooſte 5 mylen

Hoogten.

Waterfoort of den hoek Toren, legt op	52 grad:	5 min:
De klip Tuſcar op	52 grad:	12 min:
Weſtfoort uitgank op	52 grad:	22 myn:
Dnblin op	53 grad:	20 min:
Strang-foort uitgang op	54 grad:	27 min:
De Zuyd-rocks op	54 grad:	32 min:
De Mayds op	55 grad:	
St, Davids hoek op	51 grad:	56 min:
't Eiland Bardeſy op	52 grad:	50 min:
Cheſter uitgang op	53 grad:	25 min:
Holy-head op	53 grad:	26 min:
The Calf of man op	53 grad:	56 min:
Lancaſters uitgangh op	53 grad:	56 min:
't Point of Ayre de noord-hoek van 't eiland Man op	54 grad:	26 min:
Carliſles uitgang op	54 grad:	42 min:
De zuid-hoek van de Moull of Galloway op	54 grad:	42 min:

Hoe haar deeze Landen uyt der Zee vertoonen.

Dus vertoont de Saltes, als die 3 of 4 mylen W. en W. ten N. van u zyn.

Grenoort.

Dus is 't land van gedaante tuſſen Saltes en de hoek van Grenoort, als Grenoort omtrent anderhalf myl zuiden van u is.

Grenoort.

De volgende Figuur behoort hier aen de AA aen malkanderen.

't Land N. waerts van Grenoort vertoont aldus / als de noordelykſte hoek daer 't kruyske boven ſtaet / N. ten W. 4 myl van u is / en Grenoort Z. W. ten W. zo ver dat men 't eſſen van beneden ſien kan. De Tuſcar mag men dan ook uit de Mars ſien in 't Z. W.

Suykerbrood Brahed.

Dus vertoont de kuſt van Yrland, als Suykerbrood N. W. / en de hoek van Brahed N. W. ten N. omtrent 5 mpl van u is. Als 't Suykerbrood N. W. ten W. van u komt / dan meugt gy daer op aan over de N. gronden deur een Canael loopen / van 9 en 10 vadem diepte.

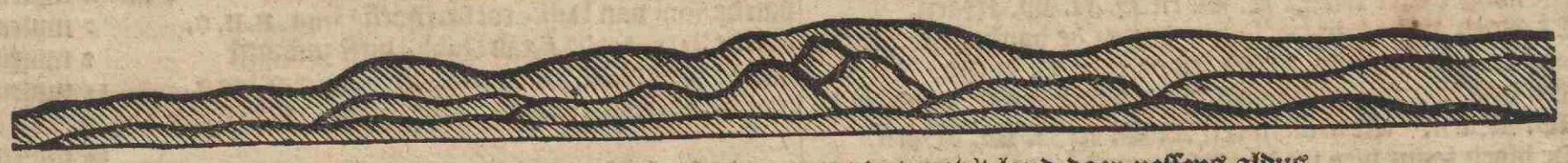

Als 't Suykerbrood dwars van u is / vertoont dat met 't land daer neffens aldus.

Suykerbrood. Brahed. Eyland Dalke.

Sont van Dalke.

Dus vertoont de kuſt van Yrland, tuſſen 't Suykerbrood en 't eiland Dalke, gelegen aen de Z. hoek van de Bay van Dublin. als men omtrent Brahed is / 1 mpl of 1½ buiten 't land.

Zuyd hoek van Dnblin. Eyland Dalke. Den hoek Hout Eyland Lambey.

Als men uyt den zuide komt / vertoont aldus de Bay van Dublin, met de hoek Hout. en 't eiland Lambey daer benoorden.

't Eiland Lambey is aldus / als 't een mpl N. W. ten N. van u is.

't Land recht bezuide Carlingfoort, als die hooge hoek 4 mpl N. W. van u is; die in Carlingfoort wil weſen / moet digt by de wal in.

't Land benoorde Carlingfoort vertoont aldus / als de noordelykſte hoek N. ten W. 4 of 5 mpl van u is.

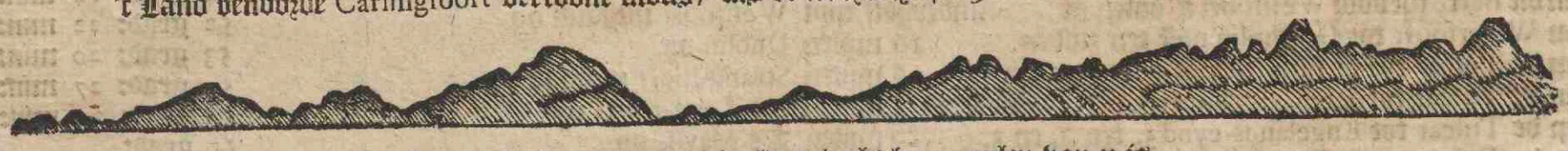

S. Jans hoek vertoont zich aldus / als hy 4 mylen van u is.

Dus vertoont de hoek van Schotland, tegen over de Bay van Knockfergus, genaemt de Moul van Galloway, als men daer by langs 1 mpl buite 't land zeilt / en dat de noordelykſte en lage hoek N. O. / en de zuidelykſte Z. O. van u is. Onder de N. hoek is 't aen beide zyde goet zetten / op 10 of 12 vadem / voor zuidelyke en oostelyke winden.

Isle of Man is aldus van gedaante / als het 4 mpl Z. O. van u is.

De Zesde Vertooninge, van de

Noord-Kuſt van YRLAND, tuſſen de MAIDS en 't Eyland

Aran, als ook de Weſt-Kuſt van Schotland, tuſſen Moul van Galloway, en 't Eyland Ramzey met de Zuyderſte der Lewys Eylanden.

Kouw-Eyland. REgt benoorden de Noord-hoek van de Bay van Knockfergus leid een eylandeke geheete Kouw, van daer ſtrekt de kuſt van Yrland voort Noord Noord W. 6 of 7 mpl tot 't eyland Rangleens, daer tuſſen beide leggen de 9 Maigdes of 9 Maagde 1 mpl buite land / en ſyn 2 benoorde de Bay van Knockfergus: dat zyn groote klippe / die weinig bove water legge / of leege klippige eilandekens en menigte klippe daer by onder water / die na 't N. N. O. ſo veer uitſtrecke / dat men ze op 1 of 1½ mpl niet mag genake. Daer loope eenige kille deur die buile / daer men ter nood ſoude moge deur zeile / maer 't en is niet gerade te onderſoeke / als men beter mag. Niet ſeer lange geled e kwam een man by dag onbekent daer in / hy liep 'er door alleen op 't geſigt van 't breke en barne des waters / en raekt 'er onbeſchadigt deur / maer niet ſonder groot gevaer. Die van 't Faire Forland of komt / moet ten minſte Z. O. ten O. aengaen om buite die voorſz. buile heen te loopen / van de W. zyde loopt ook een ſteerke klippe af na land toe. Voorts is 't daer ſchoon / zo dat men daer binne deur mag zeile / dog men mag die Maides niet nader komen als ten halve tuſſen beide / maer de kuſt zo na als men wil / die is ſchoon en klaer met veel Bayen / daer men 't overal ſetten mag: hier en daer legge nog eenige klippe / maer al bove water / daer is niet / dat hindere kan / of men kan 't ſien.

De Maydes.

Een groote mpl benoorde de N. hoek van de Bay van Knockfergus, en een half mpl Z. Z. W. van de Maides leid een have geheete Oldvliet. Om die te kenne / als men uit de noorde komt / ſiet men 2 plompe Torenkes / 't eene wat hooger als 't ander / gelyk of men een Schip ſag met Zeile en Folk / ſonder Mars of Top zeils / die ſtaen op de N. zyde van de Bay. Aen de Z. hoek leid een klein rond eilandeke of klip / geheete de Knie, een klen-

Oldvliet.

Eyland Knie. kennelyk merk om dese Bay te kenne / men loopt daer midswaters in. Maer als men uit de zuide komt / en dat eilandeke Knie in 't gesigt krygt / loopt men daer digt by om. Van Oldvliet N. waert tot Faire Forland is 't voort een heel schoone kust / daer men digt heen mag zeile / by en onbeschroomt / of men moet veer van Land afloope na de Schotse kust buite de voorsz. Maides om.

Faire Forland. Faire-head of Faire Forland is d'uiterste N. O. hoek van 't vaste land van Yrland, leid regt bezuide 't eiland Rachleen, alzo dat deze hoek en de O. hoek van Rachleen zuide en noorde van malkanderen leggen.

By de Rachleens of Faire Forland de N. O. hoek van Yrland komt Schotland en Yrland op 't naest aen malkandere. De Rachleens is een eiland / daer men rontom mag zeilen / 't zy daer benoorde of bezuide om / zo men wil / na dat 't aen de wind of stroom mag te pas komen. Aen de Z. W. zyde is een schoone Bay / daer 't goet legge is / byna voor alle winden.

Als men van beweste komt / schynt 't bezuide de Rachleens digt te weze zonder opening / overmids d'oostelykste hoek van Yrland, Faire Forland, wat verre agter de Rachleens uitstrekt / maer als men daer tussen komt / doet 't hem allengskens zelfs open. Aen beide zyden zyn de walle daer blak en schoon / so dat men daer zetten mag / waer men wil / 't zy aen de kust van 't vaste land van Yrland op 8 of 9 vadem / of in de bogt onder 't eiland op schoone zand gront.

Tegen over Rachleens, digt by 't vaste land / leit nog een klein hoogagtig eyland / geheete 't Lams of Schapen Eyland, Lams-Eyland. daer bezuide mag men niet om zeile / maer tussen dat en 't eyland de Rachleens, is 't wyt genoeg.

Van de Rachleen tot de Skeres Portrush, is de cours W. ten Z. verscheide 5 myl. 1½ Myl daer benoorste aen 't vaste Land is Porto Belletrie, een kwade Reede voor groote Schepe / de gront is daer buil en Scherp.

Tussen Porto Belletrie en Skeres Portrush, de Skeres naest leggen de Kieckens, dat zyn blinde klippe / daer men aen beide zyde mag om zeile / om agter Skeres Portrush te Reede te loope. Kiec. kens.

Skeres Portrush De Skeres Portrush is een klippig eiland / heeft aen de Z. zyde een schoone Bay / daer men op 6 of 7 vadem schoone zandgront beschut mag legge voor alle winde / behalve voor een O. N. O. wind / die waeid daer langs de wal open in. Om agter dit eiland te komen uit den ooste / moet men digt by 't vaste land langs loope / om de voorsz. blinde / de Kiekens, te schouwe / 't is daer overal schoon en klaer; of zo men buite of benoorde de Kieckens daer agter wil loope / moet men de O. hoek van 't eyland wat schouwe / om een blinde klip / die een weinig van de O. hoek van 't eiland afleid. Aen de N. W. zyde van deze Bay is ook een klein eng gat / daer men deur zeilen mag.

Band-haven. Regt beweste Skeres Portrus leid de Band-haven, daer langs zeilt men op na de nieuwe stad Coltan, dat is een kwaet gat om in te komen / so om 't sterke af-water / als om dat 't seer ondiep is. Met Scheepe / die 8 voet diep gaen / moet men ten minste drie quart van de vloet hebbe / eer men daer in mag.

Long-foil. Touns. 2 Myl N. N. W. van Band-haven, of W. ten N. van Skeres Portrus leid de haven van Longfoil, daer voor leid een groote Zand-plaet / geheete de Touns, die van de W. hoek van de Have een groot stuk N. waert van de wal afstrekt; als de wint uyt der Zee komt / hyand en breekt de Zee daer geweldig op. Met kleyne ondiepgaende scheepkens mag men met hoog water bezuyde Touns in Longfoil have zeyle / tussen de Touns en de W. hoek (genaemt Magillions-point) in / doch 't is daer seer oneffe / en met vol Zee komt daer niet boven 8 voet waters / maer beweste Touns langs is 't heel diep. De Touns mag men van buyte om lode op 4 vadem.

Om 't gat (dat beweste Touns in strekt) te vatte uit de ooste of by de Touns langs komende / so neemt agt op een klein zand bankje / dat aen de W. zyde effen binne de N. hoek van de Rivier / die aen 't hooge land leid / brengt dat by de voorschreven N. hoek alzo / dat gy dat open sien meugt / en zeilt daer op tot by 't land; by 't land komende / loopt daer by langs Z. W. aen tot neffens Green-kasteel. So gy uit den weste of noorde komt / so meugt gy vry sonder schroomen langs de wal en de hoek op 't loot om loope / sonder by de Touns te komen; al wat u hindere mag / meugt gy sien. By Green-kasteel komende / daer meugt gy 't sette / alzo dat gy With-kasteel buiten de hoek van Green-kasteel meugt sien / daer sult gy agter de Touns beschut leggen voor winden uit der zee.

Om van Green-kasteel op te zeile / so loopt op 't loot by de W. wal langs / en schuwt de zandekens / die so hier en daer langs die zyde leggen / tot dat gy komt voorby With-kasteel neffens de 3 bomen / daer is de gemeene Reede.

Tussen Green-kasteer en With-kasteel, Green-kasteel naest / gaet een kille of Slenk door de gronden na de O. wal / die also diep of dieper is als 't regte baerwater na With-kasteel. Als men van Green-kasteel af komt / moet men daer wel op lette en hem niet verre van de W. wal begeve / om niet in de Slenk te verballe.

Reede in Long-Foil. Hoe men van de voorsz. Reede voort op sal zeile na de Stad Derry, kan men uit de kaerte merken.

Van Longfoil haven tot de eilandekens Ensterhul, by sommige genoemt Monsterhul, is de cours N. W. ten N. 3 of 4 myl / dat zyn zwarte eilandekens of klippe niet seer hoog boven water / legge regt benoorde de aldernoordelykste hoek van Yrland, geheete Emilthon, een hoog slegt land / en seer goet te kenne voor die 't eens gesien heeft / ook door zyn gelegentheid. Tussen de eylandekens en de hoek mag men deur zeile / doch niet sonder groot perykel voor die daer niet heel bedreve is / om veel Duyle / die daer tusse beide legge; 2½ Myl d'wars van Enesterhul in zee loopt een Riff af / dat men myden moet / als men daer benoorde om wil zeile / so dat men wel 2 myl t'zeewaert houde moet. Onder de hoek Emilthon aen de W. zyde mag men Reede maken voor oostelyke winden / of om 't gety te stoppen. 4 Eylande Enesterhul.

Van de eylandens de Enesterhil tot Lough Swilly, van eenige genoemt Lockfili, is de cours Z. W. ten W. 4 myl / dat is een schoone haven: Om daer in te zeile / moet men de W. zyde schouwen / en by d'O. wal langs in lopen. 't Land omtrent Lough-Swilly is 't hoogste lant van de gantse N. kust van Yrland, daer aen dat 't ook seer goet te kenne is / voor die uit den noorde komende daer ontrent verkalt. Long-Swilly.

3 of 4 myl W. Z. W. of wat westelyker / leid een ruime wyde haven geheete Schaap-haven, daer is tot sommige plaetsen wat rudsig / daer binne mag men beschut legge voor alle winde: de W. hoek van die have is een uitstekende hoek / genaemt Horn hid, Hoorn hooft, of Kaap de Horn, daer op leid een Berg met 2 heuvelkens / aen te sien als 2 Hoorns / daer na werd dien hoek alzo genaemt. Schaap-haven. Caap de Hoorn. Horn-hid.

Aen de W. zyde van dien hoek mag men ook Reede maken en setten 't binne de klippe voor oostelyke winden.

Tussen Lougswilly en Schaaps-haven leid nog een Bay / daer men ankeren mag / dog de gront is 'er niet heel schoon / daer neffens een half myl buite land leid een ry klippen / die met hoog water onder / en met leeg water boven leggen / men mag (als men niet beter kan) tussen die en 't land deur loopen / maer daer buite om is 't ruimst en seherst.

W. N. W. 2 myl van C. de Cornwal of Hoornhead, leid 't eiland Tore, daer bezuide leggen 3 eilande geheete de eilande van Balaneste: men mag bezuide Tore Eyland, te weten tussen Isle Tore en de eilande Balaneste, ook binne de klippe deur zeile. Tores Isle. Eylanden van Aran.

Van de Tore, of 't eiland Tore, tot de eilande van Aran, is de Cours W. Z. W. 6 myl / daer tussen beide niet verre van 't eiland Aran, legge sommige hooge klippe t'zeewaert schuins nedergaende / genaemt de Staaks van Aran. Staack van Aran.

Langs al de kust tussen Hoornhead en d'eylande van Aran is over al goed Ankergrond.

Om agter de eilanden van Aran te zette komende uit de N. zoo loopt by dat groote eiland langs / dat latende aen stuurboort / tot dat gy daer binne zyt / wykt dan Z. W. waert op / en zet 't aen de Z. O. zyde / daer is de Reede. Men mag ook in de eilanden daer tegen over na 't vaste land tot verscheide plaetse ankere / en voor alle winde beschut legge.

Op de N. W. hoek van Yrland een goet stuk te landewaert in / leid een zeer hooge berg / van fatzoen by na als een Suykerbroot. die werd men by klaer weder voor alle andere landen eerst gewaer wel 7 myl in zee: als dien berg O. ten Z. van u leid / en gy dan daer op aen zeilt / gy zult niet misse regt op 't groote eiland Aran te verballe.

De Kust van Schotland.

DE Have of Inwyk van Lougrean of Lockreen in Schotland, by de hoek van Galway, leid verscheide van Faire-Forland de N. O. hoek van Yrland, O. ten N. omtrent 9 myl: maer de hoek geheete Cantyr leid van Lockreen verscheiden W. maer de hoek geheete Cantyr leid van Lockreen verscheiden W. N. W. en O. Z. O. 7 myl. Daer tussen beide gaet een groote wyde Diept N. N. O. waert op / geheete Dunbritton-Fyrth, langs daer op zeilt men na Glaske in Schotland. Lougrean.

Den Inwyk van Lockreen mag men in zeile / en een goet stuk weegs wel in laveere / om daer binne te zette voor westelyke winde. Als men de lande aen weder zyde niet nader komt als op 4 vadem / mag men niet misdoen. Men mag 't een stuk inwaerts zetten / by de tweede hooge hoek aen de O. wal op 10 of 12 vadem. Dunbritton Fyrth.

5 Myl noorde van de hoek van Galway in de voorsz. groote fioerd leid een hoog scherp eiland / rontom schoon / van fatsoen by na als een rook hoop / genaemt Ailza of Elzee, daer mag men vry diep rontom zeile / 't is daer rontom en digt by 18 vadem diep.

Van Elzee noorde 4 myl leid nog een eilandeke / digt aen de O. zyde van 't groote eiland Arren, geheete Lamalash of Lamme Isle, ook rontom schoon / daer mag men rontom zeile / en onder zette voor alle winde op 10, 12 of 13 vadem / te weten / tussen dat eyland en 't groote eiland Arren in. Elzee Eyland. Lamme Isle.

N. O. ten N. / 2 groote myle van Lamme Isle, en op de selve streek 6 mylen van Ailza leid een eiland op de hoek van 't vaste land / genaemt Kommer Isle, daer benoosten tussen dat eiland en 't vaste land mag men deur zeile in een schoone bay / daer men voor alle winde beschut leid / en van daer voortmer Isle Kommer

hoort na Dunbritton of de Rivier van Glaske zeile. Tot beaniſſe van dat eiland / als men van Elzee af komt / of van bezuide na dat eiland toe / zo wort men aen de O. zyde aen 't vaſte land 1 groote myl bezuide het eiland Kommer-Iſle gewaer een groot Kaſteel / en nog een Kaſteelke een goet ſtuk daer benoorde digt op de waterkant / dat ſtaet regt aen 't water. Loopt tuſſen 't eiland en 't vaſte land N. N. O. in en laet 't eiland een groot Kabels-lengte aen bakboord; 't vaſte land aen ſtuurboord moet gy meer ſchouwe / om een groot Kif / dat daer van afſtrekt na 't eiland toe / en wat N. waert aen. Ten einde dat Kif komende / loopt dan regt na 't vaſte land toe / in de Bay / en zet 't daer met u anker op 10 vadem neffens een ſteene Hups met een Boomgaert daer by / 't zal dan 7 vadem diep zyn agter u ſchip / en bertoopt u daer wel.

Om uit den ſioert van Kommer-Iſle op te zeile na Glaske, gaet dan eerſt N. W. ten N. tot by de hoek van 't Eiland / dat beweſte van u is / en daer by heen Noorden aen / te met ooſtelyker / ten laeſte N. O. / loopt zo al by 't O. land langs zonder daer af te wyke / gy zult niet miſſe voor de ſioert van Glaske te kome. By de hoek komende loopt daer by om / eerſt O. N. O. / O. en O. ten Z. ten laeſte O. Z. O. al by 't Z. land langs / gy zult dan een ſtuk voor uit een Kaſteel aen 't Z. land gewaer werde digt op de water kant / met 2 Boſchkens boome op 't hooge land / regt O. Z. O. van 't Kaſteel / hout dat voorſz. Kaſteel tuſſen die 2 boſſche boome / en zeilt daer op aen / zo zult gy regt 't diepſte van de Kille langs loopen / daer is 5 vadem met hoog / en 3 vadem met leeg water. Van de O. wal ſtrekt een groote droogte af / die meer als de 2 derdeparten van de N. wal na de Z. wal over de Sioert ſtrekt / die valt met 't laegſte water droog / daerom moet men de N. wal ſchouwen / en by de Z. wal langs loopen. Daer ſtaet een witagtig Kaſteel op de Z. wal / daer neffens beginnen de voorſz. zanden. In de kille is 't ſteenigrond / maer na de zanden is de grond hart / daerom als gy met uw loot de hardigheid gewaer wert / dat is een teken / dat gy die droogte te na komt / zeilt zo voort opwaert na Dunbritton, daer leid een eilandeke aen de Z. wal / dat is met laeg water aen 't land vaſt; als gy daer 2 kabels lengte voorby zyt / zo zettet daer op 5 vadem met hoog water.

Een Z. ten W. Maen maekt aldaer 't hoogſte water.

Tuſſen Ranghleens en Caep Cantyr in Schotland gaet zo ſterke Gas voor / als in 't Gas van Blankert.

Tuſſen 't eiland Scharbey en Suray of Jura Yle is een opening om in zee te loopen / maer gaet geſtadig zoodanige zware ſtroom / dat men daer niet zeile mag.

Van Clange zeilt men na Scharby W. Z. W. / en van daer N. na I. Polderen, en van I. Polderen na 't Kaſteel Dovard is de cours W. N. W. 1 groote myl: tuſſen beide legge 2 blinde klippen en een eylandeke.

Van 't Kaſteel Dovard na Roe is de cours N. O.; houd de ſlag van de N. wal / 't is daer in 't vaerwater tot voorby 't eyland Liſmour, dat gy aen ſtuurboort laet leggen / 40, 45, 50 à 60 vadem diep. Voor de Rivier van Lochwaber 15, 10, 7, 5 vadem / van daer N. N. W. is 't weder 12 en 15 vadem / onder de boſſe is goed anker-grond.

Van 't Kaſteel Dovard gaet men ook W. N. W. / en dan N. W. en van daer N. ten W. na Trapemory, zynde een ſchoone Bay met 14 à 15 vadem goede anker-grond. 't Is daer in 't vaerwater 14 à 15 vadem diep.

Benoorde Trapemory leid over 't vaerwater Roer mochy, van daer tot Collen is de cours W. 4 myten. De Noord ooſt hoek van Collen en 't eiland Muk leggen van malkanderen W. Z. W. en O. N. O. 3 groote myten / maer de eilande Muk en Cannay N. W. ten W. en Z. O. ten O. 2 myl / midsgaders de eilande Muk en Rum een kleine myl Z. O. en N. W.; maer Rum en Egge O. N. O. en W. Z. W. 1 myl; tuſſen beide leid nog een eilandeke.

De beſchryving van de Lewys Eilanden zal in de volgende vertooning volgen.

Van 't Gety en loopen der Stroomen.

Tot Egliſtoun in de ſioerd van Glasque, maekt vol Zee een Z. W. Maen.

In de have van Longhfoil maekt vol Zee een O. ten Z. en W. ten N. Maen / de vloed komt daer uit de W. en N. W.

Aen de eilanden Eneſterhul en in Schaap-haven, maekt vol zee een ooſte en weſte Maen / de vloed komt daer uit den weſten.

In alle deſe Yrſche havens maekt hoog water een O. N. O. en W. Z. W. Maen. Maer buite aen land in zee / een N. O. en Z. W. Maen.

Omtrent Clange maekt volle zee een O. ten Z. Maen. Tuſſen I. Liſmour en Lochwaber een W. Z. W. Maen.

Boven 't Kaſteel Dovart na Trapemory een W. Z. W. Maen.

Voor de Bay van Oruſe een O. en Weſte Maen.

Op de N. hoek van Lochile maekt een W. ten N. en O. ten Z. Maen hoog water.

Diſtantien, Strekkingen en Koerſſen.

Van Oldvliet tot de Rachleens binnen de Meyden deur / N. N. W. 5 myten

Van de Mayds tot Rangleens N. W. ten N. 4 myten

Van de Rangleens tot Skeres Portrush W. ten Z. 5 myten

Van de Longhfoil tot de eilanden Eneſterhul N. W. ten N. 3 of 4 myten

Van Eneſterhul tot Longswilly Z. W. ten W. 4 myten

Van Longswilly tot Schaapshaven W. Z. W. wat weſtelyker 4 myten

Van C. de Hoorn ofte Hoorn-hid tot 't eiland Tore W. N. W. 2 myten

Van 't eiland Tore tot de eilanden van Aran W. Z. W. 6 myten

Van Faire Forland tot Lougrean O. Z. O. 8 myten

Van Lougrean tot C. Cantyr N. W. 7 myten

Van de Moul van Galloway tot de klip Elze noorden 4 myten

Van Elze tot Lammelash Noorden 4 myten

Van de Z. W. hoek van 't eiland Molm, genaemt Lerry, tot Loggendael de W. hoek van Iley Z. Z. W. 6 myten

Van Loggendaal tot de Rivier Brogh, op 't eiland S. Pieters N. W. ten N. 17 myten

Van Loggendael tot S. Helena N. N. W. en N. W. ten N. 19 myten

Van 't Zuid eindt van Lewys tot de N. W. hoek van Yrland is de Cours Z. Z. W. omtrent 20 myten

Hoogten.

De Noordhoek van de Moul van Galloway leit op	55	grad:	0 min:
De Oosthoek van Port Glaſque op	55	grad:	40 min:
C. de Cantyr op	55	grad:	16 min:
't eiland Rangleens op	55	grad:	14 min:
De eylanden Eneſterhul, aen 't Noordelykſte van Yrland	55	grad:	22 min:
't Eiland Tore legt op	55	grad:	10 min:
't Eyland Aran op	54	grad:	51 min:
Loggendal op	55	grad:	46 min:
Larry op	56	grad:	6 min:
Schlyt de Zuyd hoek van 't eyland Skye op	56	grad:	42 min:
De Noord hoek van 't eyland Ramſey op	57	grad:	25 min:
't Eyland Schayl op	56	grad:	25 min:
Broch in 't eyland St. Petrus op	56	grad:	43 min:
P. Patricius in 't eyland Euſt op	57	grad:	26 min:

Hoe haar deze Landen uyt der Zee vertoonen.

't eyland Elzee in de groote Inwyk van Dunbritton vertoont aldus.

't eiland Lammalash of Lamme-Iſle aen d'ooſt zyde van 't eyland Arren, vertoont aldus / 2 myten van u.

't eiland Commer-Iſle leggende voor de ſioerd van Dunbritton of Glaſque doet hem aldus op.

Dus vertoont C. Cantyr, als die N. W. ten W. 7 myten van u is.

De

Paskaart Vande WEST CUST van YRLANDT

Beginnende van Klady Tot aen De Blasques,

Met alle zyn Diepte en Droogtes
Dus ver-Naaukeurig opgesteld
en van veel fouten verbetert.
Anno 1681.

WEST CUST VAN YRLANDT

CONNAUGH.

Klady
Castel
I. Aran
Kilbeg
Loughris
Tellin haven
Tellinsheed
C. Tellin
I. Ruglene borne
Bulsbaun
Dungal
Dungal haven
Ballast haven
Bondroes
Meale haven
Slego
Endrigo
Moye ofte Mann
Bulfraun
Stakes van Broadhaven
oosterEylandt
Broad haven
Bresel
Bores
Fachon
Schanzee
Don Patrick hd
Port Nassaudy
Schynes ofte Slyne head
Kennekie
Kardis
Clare Bocht
Aebolhd
Blaerock ofte de Meer
Galloway
Castel
Bernouw
Assigan
Beeconnaw
Celtewemore
Snurin
Maas
Blached
Clanneny
Kallonechan
Ballagary
Dwellhoff
Lyskamer
Small Soudt
De Eylanden van Aran
S. Gregorius Sond
Lymeryck
Montfel
Castel van Carigonel
Adare R.
Berrys
Rocks
Young Castel
Clare
Ballestine
Pluis Castel
I. Quoine
Lonchol
Pt. Alparuf
Castel Olin
Tar Ball
Pt. Kolba
Pt. Arnor
Pt. Salin
Carabeske
Kolweinskol
Barbarres
Fildris
Letter
Beel Castel
Scaurin
Cats Sauin
Lumis hoofd
Loys
Brandonhil
C. Slaid
Sond van Blasques
Blasques

t'Amsterdam

by Ioannes van Keulen aende Nieuwenbrugh Inde Gecroonde Loots man. Met Privilegie voor 15 Jaar.

Duytsche Mylen 15 in een Graadt
Spaensche Mylen 17½ in een Graadt
Engelsen Franse Mylen 20 in een Graadt

De Zevende Vertooninge, van de

Weſt-Kuſt van SCHOTLAND, tuſſen 't Eyland RAMSEY

en C. Wrath met de noorderſte der Lewys Eylanden.

LOchgar leid 4 mpl benoozde Lochile, en van Loch-gar tot S. Koire, is 't regt noozde ook 4 mpl: van de hoek van S. Koire ſtreckt een klein rif ke t'zeewaerts.

Van Raarza of Ranza tot Stoir Aſſin is de cours N. ten O. 8 mpl/ Stoir Aſſin is een duſe hoek/ daer by gaen Loch Snytaſſin in/ en 1½ mpl daer bezuide leid Fewris uitgang/ in 't inkomen van deeze uitgang leid een Eiland aen de noozd-zyde/ daer kan men tuſſen dooz/ en is 5 vadem goede ankergrond/ van 't Z. W. einde van dit Eiland ſtreckt een rif ke af.

Van Stoir Aſſin tot Loch-gar is 't Noozd Ooſt 1½ mpl/ en van Loch-gar tot J. Handa N. O. 1 mpl/ daer kan men agter omloopen na Laxfioerd.

Van Laxfioerd tot J Blok is 't N. O. 3 mpten/ by dit Eiland leid nog een eilandeke. Tuſſen J. Blok en 't vaſte land is 't 13, 14, 15 vadem diep.

Van J. Blok tot C. Wrath, anders Farohed genaemt/ is 't O. N. O. 1 mpl/ en 1 mpl Z. O. ten Z. leid Loch-Haringpoe. Aan de N. O. hoek van C. Wrath leid digt by land een klip onder water/ daer men ſig wel vooz wagten moet.

Van d'Eylanden agter de N. W. hoek van Schotland.

Van Schotland W. waert benoozde Yrland leggen veel eilanden/ van welke wy eenige hier ſulle beſchzyve/ met ſo veel beſcheit als tot nog toe daer van bekent is.

't Eiland Barre of Rona is 't noozdelykſte eiland agter Schotland gelege/ leid van Fulo verſcheide W. Z. W. 18 mpl/ leid by 2 andere kleine eilandekens 1 groote mpl van malkandere.

De eilanden van Lewys zyn van Rona verſcheiden Z. W. 9 mpl/ en van 't N. eind van Lewys tot S. Kilda is Z. W. ten W. 12 mpl.

Aen de O. zyde van S. Kilda is een goede Reede booz de weſte en N. W. wind/ dit eiland leid by de andere eilandekens/ daer van de 2 niet ſeer groot en zyn: op het zelve dat beweſte leid/ mag men ſommige Huiſen ſien ſtaen/ en deſe 2 eilandekens leggen 7 mpl beweſte 't groot eiland van Lewys: op de kuſten van Lewys legge nog 2 rye groote Rotſe als of 't eilandekens waren/ van malkanderen zuiden en noozde wel zoo ooſtelyk/ 5 of 6 mpl.

De zuiderſte leggen by 3 eilandekens/ maer de noozderſte leggen by 8 kleine eilandekens of klippen.

't Eiland Lewys is in veel ſtukken gedeeld/ dooz de welke men tot veele verſcheide plaetſe zeilen mag/ Lewys met zyne eilanden ſtrekt Z. Z. W. en Z. ten W. omtrent 30 mple/ ſommige ſeggen/ dat de Lewys eilanden ſtrecken Z. W. ten Z. en N. O. ten N.

Beſchryving van de merken om in de Sterneway te zeilen.

Als men uit het N. komt langs Lewys, paſſeert men eerſt Lekkenhead, en dan is daer een grooten inwyk bezuiden Lekkenhead: men ziet dan land in 't Zuid West ten Zuyden gelyk een eiland/ doch het is het vaſte land/ dat zeilt men voorby/ zoo kzygt men daer booz dicht bezuide te zien een ronde klip/ als een hoop hoop/ die ſtaet by booz 't land/ daer aen kan men 't kennen om voor Sterneway neer te loope; die klip boozby zynde zeilt men na de Weſtwal/ dan houd men N. N. W. in/ meeſt langs de W. wal/ tot dat men kzygt te zien een zwarte laegachtige plaets in 't land gelyk een eyland/ dat moet men aen ſtuurboozt houden/ en dan is nog een laege punt/ iets laeger als de andere en is rompelig/ die houd men aen bakboozd/ en dan loopt het gat tuſſen beide in: als men daer booz komt/ zeilt men Noozde ten W. in aen bakboozts punt om de blinde aen ſtuurboozd mis te zeilen/ (doch als het Weſtelykſte huys van het dozp Sterneway by is booz Bakboorts-punt, kan men voorgenoemde blinde by lopen/) de Stuurboort Point op zy hebbende/ houd men wat Noozdelyker midden 't vaerwater booz 't dozp neer/ doch de W. wal dan naeſt ankert men op 6 à 7 vadem goede grond/ dan maekt men een touw om een ſteen aen de Ooſt wal vaſt/ als men niet wilde booz twee ankers vertuyt leggen.

Om van Sterneway of Hilnes door te zeylen.

Van Sterneway uitzeilende zuidwaerts houd men de Weſtwal namenelyk Lewys naeſt om de blinde klippen te myden/ die W. Z. W. van S. Helena Eyland af leggen/ en als men zo verre komt/ dat Glas-eyland Noozd-Weſt van u is/ dan is men de voorgenoemde blinde klippen gepaſſeert/ dan zeilt men Z. 't W. in na de hoek van Schlyt; het welk is een hoge ſteile hoek by de Engelſe genaemt Don Bakkenhead, zeilende daer langs Z. Z. O. ende Z. t. O. aen/ zoo als het Land ſtrekt/ na Canna of Bannay eiland op/ recht op Rum aen/ alwaer vyf hooge bergen ſtaen/ de derde daer van ſtaet een weinig beweſten de twee/ als men die Z. Z. O. van zig heeft: als men dan komt tegen het land/ opent zig de zond van Cannay, 't welk is een ſteile hoek/ die men heeft aen Stuurboord van Cannay, duys zeilt men de zond langs dooz; de hoek van Cannay op zyde hebbende/ zeilt men Rum naeſt zuidweſt de zond dooz/ dan Z. O. t. Z. en Z. Z. O. langs Rum, dan kzygt men laeg aen bakboozt/ dat het eerſt is boozby Rum, dat op zyde zynde/ zeilt men Z. Z. O. het eiland Muk boozby aen bakboozt/ dit gepaſſeert zynde/ zeilt men Z. O. t. Z. recht op 't land aen/ dan kzygt men een hoge ſteile hoek booz uit gelyk een optrap/ genaemt op Hilnes Roer-Moerikje, dat houd men aen bakboozt/ zeilende dicht onder die hoek langs/ Z. O. t. O. en O. Z. O. op na Molle Sond, zoo kzygt men aen ſtuurboozt een ſteile hoek/ daer beooſten een inwyk ofte bay/ namelyk Tapermory, zeilende midswaters daer in; men kan in de bay ankeren waer men begeert/ zynde het aldaer goede ankergzond/ op 14, 15, en 16 vadem diepte: de Coerſen van Tapermory dooz de Sond of doozgang tuſſchen Mull en de vaſte wal van Schotland is eerſt Z. O. t. Z. ende dan Z. O./ Z. O. t. O./ en O. Z. O./ dan is het Ooſtelykſte N. N. W. van 't Caſteel van Doward: midden in 't vaerwater leggen twee kleine eilandjes/ die zeilt men beooſten om/ houdende die aen ſtuurboozt; dan zeilt men Z. t. O./ Z. Z. O. neerwaert aen het Caſteel/ booz welke Caſteel men zyn Marszeil moet ſtryken; daer na is de coers van 't Caſteel Doward W. Z. W. een weinig zuidelyker langs het land van Mull-Ile, tot aen Loch-bay, het welk is een inwyk op Mol/ en dan is het zuidelykſte van Maria-eylanden, (het welk leid aen Bakboozt) Z. t. O. van u: dan zeilt men Z. W. na Yle-Sond op een van de hoogtens of heuvels op 't land van Yle eerſt aen/ ende daer tegen aenkomende/ zeilt men de W. wal/ welke is Yle, naeſt; de coerſen dooz Yle-Sond zyn eerſt Z. t. W./ dan Z./ Z. t. O./ en Z. Z. O/ zoo als Yle zig ſtrekt/ zeilende midswaters dooz: daer van is de cours na Caap Cantir Z. t. O. en Z. Z. O.

Op de N. W. hoek van Yrland legge ook ſommige eilande/ daer men al tuſſen deur en rontom zeilen mag.

Tuſſen Rona en Orkadanelle legge ook ſommige eilande/ daer men ook al tuſſen deur en rondom zeilen mag.

Die aen deſe eilanden verkalt/ die zy wel op zyn hoede/ want 't meeſtendeel van dien wozd bewoont van wilde en wrede menſchen.

In Lewys en de eilanden daer omtrent/ maekt een Z. W. en N. O. maen 't hoogſte water/ maer buiten de N. hoek van Schotland een Z. O. en N. W. maen.

De Stroom gaet tuſſen 't noozderſte gedeelte van Schotland en de Lewys eilanden geſtadig om de N.

Van 't Gety en loopen der Stroomen.

In Fewris uitgang maekt een W. N. W. en O. Z. O. maen volle zee.

By J. Blok by C. Wrat en Loch Haring-poe, een Z. O. en N. W. maen.

De ſtroom gaet tuſſen dit en de Lewys eilanden geſtadig om de N.

Strekkingen en Courſſen.

Van Rona tot Lewys is de Cours Z. W.	14 mpten
Van 't Noozd einde van Lewys tot S. Kilda Z. W.	12 mpten
Van S. Kilda tot 't Noozd-einde van Hitland N. O. ten O.	70 mpten

Hoogten.

De eilanden van Rona leggen op	58 grad:	58 min:
Het Noozd-einde van de Lewys op	58 grad:	30 min:
De klip Rokol leid op	58 grad:	40 min:
De Noozd weſthoek van Schotland op	58 grad:	25 min:

Hoe haar deeze Landen uyt der Zee vertoonen.

Dit land leid op de N. W. hoek van Schotland, niet veer van Loch Haring-poe.

Dit Eyland leid W. Z. W. van Schotland.

Dit is 't Eyland Barre, of Rona, als 't 3 mpl Z. Z. O. van u is.

Als 't Eyland Lewys 6 mylen O. van u leid / is 't aldus gedaen / en men is dan binne S. Kilda.

Dat eyland leid ook op de Kuſt van Lewys.

S. Kilda is aldus gedaen / als 't Z. W. van u is / 6 mpl.

Aldus vertoont S. Kilda, als men 4 mpl Z. W. daer van af is.

S. Kilda Z. W. ten W. / 4 mpl van u zynde / is 't aldus gedaen.

Aldus is S. Kilda gedaen / als 't N. N. O. van u is / 4 mpl.

De Agtſte Vertooninge, van de

Weſt-Kuſt van YRLAND, tuſſen 't Eyland ARAN en

de Blaſques.

Caap de Tellinghed.

VAn 't Eiland Aran tot de hoek Tellinghed, by de Yren genaemt de C de Telling, is de cours Z. W. ten Z. 6 mpl. Een weinig beweſte C. de Telling leid een Eiland geheete Raiglene-borne.

By de C. de Telling, leid een Eiland / een klein half mpl van land / men mag tuſſen dat eiland en de Caep by deur zeilen ſonder hinder.

Bezuide C. de Telling, te weten / tuſſen de Caep en de Stakes van Brodhaven, leid 't land in een groote bogt / daer veel verſcheide goede havens leggen / als Telling-haven, Kilberg, Dungal.

Van de C. de Telling na Kilberg, ſtrekt de kuſt O. Z. O. omtrent 3 mpl / daer tuſſen anderhalf mpl van de Caep / leid Telling-haven, een ronde bay met goede zand gronde / daer mogen omtrent 40 Scheepen leggen / W. en Z. W. winden waeyen daer open in / voor alle andere winden leid men daer beſchut.

Baye Kilberg.

Kilberg of Kaleberg is ook een ſchone ronde Bay / daer in voor aen 't inkomen heel enge / als men een weinig van de wal is / ſchynt 't daer al digt ſonder openinge te weſen. Omtrent een half mpl beweſte deſe Bay 't vierendeel van een mpl van land / leid een klein Eilandeke / dat heel laeg en effen is / aen de beide einde ſlegt nedergaende / dat is een goet merk om deſe voorſz. Bay te kenne. Men mag tuſſen dat eilandeke en 't baſte land ook deur zeile / ſo men wil. Als gy uit den weſte komt / en dat eilandeke gepaſſeert zyt / ſo kieſt die wal / die ſchoon en klaer / of loopt daer dicht by heen / tot dat gy 't open van deſe bay gewaer word / zeilt dan tuſſen beide wallen in ſonder ſchrome / daer is niet / ſo in 't gat als binne in de Bay / dat u hindere mag / ſo gy niet op de wal zeilt: daer binne komende / zet / waer dat 't u belieft op 5 6, 7, 8 vadem / zo droog of diep als gy wilt: aen de N. zyde binne de Bay ſtaet een kaſteelke.

Mackſwyns-Baye.

Omtrent 1 mpl meer O. waert leid nog een Bay binne ſommige klippe / geheete Mackſwyns-haye, doch daer is quaet in te komen voor de gene / die daer niet bedreve is. Men loopt tuſſen de klippe in / tot dat men daer binne komt / daer mag men een Schip berge zonder Anker of Tou.

Sint Jans Point.

1 Groote mpl Z. waert van Kilberg leid een lange uitſtekende hoek / geheete S Jans-point. Regt W. van dien hoek / een klein half mylke leid een groote klip onder water / daer de Zee met groot geruis geweldig op breekt en ſtort / tuſſen de klip en de hoek van S. Jans point mach men wrepelyk deur zeile / 't is daer ſchoon en klaer.

Dungal-haven.

2 Mpl beooſte de voorſz. hoek S. Jans point, leid de have van Dungal, ſtrekkende zuidelyk in. Om daer in te zeile / moet men eerſt de O. Wal ſchouwe / die is zeer buil met drooge plate en klippe. Als men komt neffens een Caſteelke / dat aen de N. zyde ſtaet / daer neffens loopt een kifje van de wal / dan moet men weder na de N. zyde wyke / de Z. zyde werd daer blak en droog. Tuſſen S. Jans-point en Dungal-haven langs de kuſt is al goede anker-grond.

Moye.

De have van Moye heeft voor aen zee een wyde Bay / daer in legge zommige klippe. Om die in te zeile moet men die alle aen de W. zyde / dat is aen ſtuurboort van hem late / en lope na een ſmal duinig Eilandeke toe / dat heeft aen 't N. einde een kifje / daer moet men beweſte heen / en late dat Eilandeke aen bakboort. Even binne dat voorſz. Eiland leid nog een klein ront groen Eilandeke / dat laet men aen ſtuurboort / zo haeſt als men daer neffens komt / moet men 't anker laten valle / want effen daer voor by is dyoog en harde zand grond. 't Grootſte Anker moet men brenge na 't voorſz. lange ſmalle eiland / en 't werp anker na 't klein groen eilandeke / dat valt daer met leeg water altyd dyoog. So men van daer voor 't Stedeke Muye of Muyn wil weſe / moet men daer ligte tot 8 voet / om tuſſen 't lange ſmalle eiland en de Z. gronde deur te komen / daer is met hoog water en dageliks Dy niet meer als 9 voet water. Over dien hals zynde komt men in een Kom of Poel / voor 't ſtedeke Muyn, daer mag men met leeg water blot legge. Op de Reede neffens 't eilandeke is 't 15, 16 voet diep.

Stakes van Brod-haven.

De Stakes van Brod-haven zyn Uitklippe / leggende N. waert 1 mpl of 1½ 't Zee / van de hoek benoorde Brod-haven.

Brod of Breed-haven ſtrekt Z. ten W. in. In die Baert legge 3 of 4 klippe / die moet men aen bakboort late / en loopt daer beweſte heen / tot binne de have.

Black-rock.

1 Groote mpl beweſte Brod-haven leid nog een uithoek Z. W. van Staken verſcheide. Van daer ſtrekt de kuſt na Blak-rock Z. Z. W. Black-rock is een groot hoog zwart Rotſe / met meer ander klippe daer by / leid van de hoek verſcheide Z. Z. W. 5 mpl / en 1 mpl N. W. van de hoek van Ackelhid.

Ackelhid.

Ackelhid is een hoek by hoog / doet hem op van verre als een Eiland / met een groot Zael / daer aen is die ſeer kennelyk.

Binne dien hoek legge nog 2 uitmuntende hooge berge / die men beneffens die hoek voor al 't ander land uit der zee eerſt ſiet / zo dat de hoek hem eerſt op doet als 3 eilande. Men mag tuſſen Ackelhed en Blak-rock deur zeile: uit de zuide komende laet men Ackelheid aen ſtuurboort / en Black-rock met de klippe daer by aen bakboort 't zee waert / gaet N. N. O. en N. ten O. tuſſen beide deur na de hoek van Brod-haven, 't is daer ruim en wyd.

Sleyne hooft of Twaalf penning.

Benoorden en beooſte Ackelheid legge verſcheide havens / daer goede Reede is. Regt benoorde Ackelheid mag men O. waert in loope / tuſſen 't leege land daer benoorde aen bakboort en 't hooge land van Ackelheid aen ſtuurbboort / tot heel daer agter / en ſetten 't op 7, 8 vadem / voor alle winde beſchut / men mag van daer mede N. waert / of agter 't land van Ackelheid om / Z. waert in zee uit komen.

Van Ackelheid tot Slynehid of Slynehooft by 't varende volk 12 Penning genoemt / (om dat 't land hem op doet aen 12 ronde heuvelkins) is de Cours Z. ten O. en Z. 8 mpl. Daer tuſſen legge nog 3 eylande voor een groote Inwyk / 't noordelykſte of naeſte aen Ackelheid heet Clere, dat heeft een hooge berg aen 't N. einde heel ſteil / en aen 't Z. einde is 't blak neder gaende. 't Tweede of middelſte heet Boche, daer binne is een Reede voor die om de Z. begeert te weſen / daer men ſetten mag op 4 vadem. 't Zuidelykſte heet de Horſe.

Patrick Hill.

Tuſſen Ackelhid en 12 Penning leid te landewaert in een ſeer hooge berg als een Suyker brood / geheete S. Patricx Hil, of by ſommige Don Patricx, die mag men verre in zee ſien / en vertiert lang agter 't Voorland aen de zee / als men N. waert of Z. waert langs de kuſt zeilt.

Eylanden van Aron. S. Gregorius Sond.

Van Slynehead tot voor de Bay of groote Inham van Galloway, is de Cours Z. O. 7 mpl / waer voor legge 3 groote eilande / geheete de eilande van Aron, 't noordelykſte is 't grootſte / zy worde bewoont / dog men kan de torentiens van buite niet ſien. 't Gat tuſſen 't noordelykſte en middelſte heet de Zond van S. Gregorius, die is aen beide zyde rein zonder eenige buile / zo dat men daer in mag laveere van 't een eiland tot 't ander / zonder

Nieuwe Paskaert, vande suyt syde van YRLANDT

Beginnende van Blasques tot ande Koeck van Waterfoort. Met al syn diepten en Droochten, Nieu keurigh opgestelt en van veel fouten verbetert.

Met Privilegie voor 15 Jaar

SUYT SY VAN YRLAND T.

Veerlijn Vlidems Bank door Stuurman Hendrik Janse Hoter.

t Amsterdam by Johannes van Keulen op 't Boeck en Zee kaert verkoper ande Nieubrug Inde gekroende Lootsman

Duytsche mylen 15 in een graet.

Spaensche mylen 17½ in een graet.

Engel en Fra: mylen 20 in een graet.

Dingle Bay

Blasques

Kilmare

Corck

Kynsael

Waterfoord

Dungarvan

Ardmore point

Capel il.

Ballicotton Cotton ile

Bantrey

Balgobbon

Glendore

Ross

Steakes

C. de Clare

Croock haven

Donkerym

Valencia Hand

Smerwick

Dursey

Bull

Calf

Fastens

HET LAND SCHAP OF BARRY EYLAND

Geteekent en Uytgegeven door GERARD. VAN KEULEN
Boek en Zeekaart Verkooper tot AMSTERDAM Met Previlegie

THE COUNTY OF CORKE

LITTLE ISLAND of KLYN BARRY EYLAND

GREAT ISLAND of BARRY EYLAND

MOUNSTER

DE HAVEN VAN CORKE
Geleegen Aan de Zuyd Kust van IRLAND
de Dieptens syn in Voeten Gestelt

DE RIVIER van WATERFORD

de Zuyd Kust van IRLAND

Een Duytsche Myl.

1 Duytsche Myl van 15 in een Graad of 4 English Miles.

The Figures in The Map denotes how Many feet Are in the Chanelles And Upon the Sands at Low Water.

Where Great Shipps ride tis good ground and Very Convenient for Building of Shipps

Afteekening Van C. DE CLARE
Aan de Zuyd West hoek van IRLAND.

CORKE
MAHUND
CORT
ERAGH
OCONER
Ballatimore Bay
Bantrey R.
Long Iland
Bord Ile
Beare Horne Bay
Bown Lough
Croock haven
Domanes Bay
Penar
Tolder
Douemay
Kilmare
Donoghan
Schaps Hid
Drie Castel Hid
Mesan head of Mysen head
Schaps Head
Scharp Head
Can Brow
Calfs
Baltemoer
I. Sheirke
C. de Clare
C. Clear
Cloister
Clare
Melonhen
Rosbrin of Rosbrenon
Rosbren
Combu
Sken
Hay
Hoge
Flats
Prie
Artenay
Penaser
Limcon
Cainor
Comyn
Lime
Eastne of Faltenee
Rosse Castel Haye of Castle Haven
Cappel
C. Lateruus
C. Lough
C. Dran
C. Perles
Stakes
5 Castels
Mount
Crook
Douemor
I. Sprick
Abastroa
Down
Cove
Spain
Kilhoa
Rincatina
Copenoen
Prie
Combu
Artenay
Penaser
Rosbren
Scholhaven
Sken
Hay
Hoge
Flats
Cloister
Clare
Melonhen
C. de Clare
C. Clear
Ballatimore Bay
Long Iland
Limcon
Cainor Comyn
Lime
Eastne of Faltenee
Scharp Head
Penar
Douemay
Domanes Bay
Kilmare
Donoghan
Bord Ile
Schaps Hid
Drie Castel Hid
Tolder
Croock haven
Can Brow
Bown Lough
Beare Horne Bay
Mesan head of Mysen head
Bantrey R.
Croock R.
Mount
Crook
Douemor
I. Sprick
Abastroa
Down
Cove
Spain
Kilhoa
Rincatina
Copenoen
Prie
Combu
Artenay
Penaser
Rosbren
Scholhaven
Sken
Hay
Hoge
Flats
Cloister
Clare
Melonhen
C. de Clare
C. Clear
Baltemoer
I. Sheirke
Calfs
Rosse Castel Haye of Castle Haven
Cappel
C. Lateruus
C. Lough
C. Dran
C. Perles
Stakes
5 Castels
Glanmier
Glan Mor
Spin Kettle
Woody Island
Brugh
Spiak head
Lord
Black Rocks
Balin Temple
Spring Garden
C. Carrigan
Dun Daniel
Douglass
Marie Burrough
Ronans Court
Passage
Horse head
Mayd bank
Carigagreenane
Carigolans
Barrys Point
Woody Island
Brugh
Spiak head
Lord
Black Rocks
Balin Temple
Dun Daniel
Spring Garden
C. Carrigan
Douglass
Marie Burrough
Ronans Court
Passage
Horse head
Mayd bank
Carigagreenane
Carigolans
Barrys Point
Reed Eyland
Passage
Where Great Shipps ride tis good ground and Very Convenient for Building of Shipps
Ballybrelly
Roynes Pt.
Foote R.
Carick howel Castle
Carik Howell
Midleton
Part of St. John Brodriks Parck
Road to Youghall
Racoary
Ballynabrud Bay
Bally Ourdock
Ballynanon
Ballnacor
Ash Grove
East Passage
Ra Coarsey
Kuskine
The Cove
Monks Town
Gyant Stairs
Monks Town Creek
Leane Creagh
Golden Stone
Rasfenin
Spike I.
Corbey Island
Rostellan Core
Rostellan the Earle of Inqiquins Seat
Corke Bay
Vena Carruing
Doos Nose
Canklin
Curabineen Punt
Craig Haven River
Rams head
Tuffbut Bank
White Bay
Kenle Cove
Sand Bay
Temple Bredy
Kilpatrick
Kine Billy
Stags
Tranakan
Dovegnor
Inchy
Blinde
Havikes Kly
't Inkoomen van de Rivier Corke
Yoeten
Yooghall
Broda
Enires
Corke
B. Ray
Monks Town Creek
Leane Creagh
Golden Stone
Rasfenin
Spike I.
Corbey Island
Rostellan Core
Rostellan the Earle of Inqiquins Seat
Corke Bay
Vena Carruing
Doos Nose
Canklin
Curabineen Punt
Craig Haven River
Rams head
Tuffbut Bank
White Bay
Kenle Cove
Sand Bay
Temple Bredy
Kilpatrick
Kine Billy
Stags
't Inkoomen van de Rivier Corke
Yooghall
Broda
Enires
Tranakan
Dovegnor
Inchy
Blinde
Havikes Kly
Yoeten
Waterford Haven
Slade pt.
Houke Tour of Toeren van Waterfort
Creaton head
Bauker
Dunceanon
B. Beg
Slade Banker
Killoghan
Rams grande
Lambs Town
Roche Rock
Yadelmon
Barron Rivier
Stookstein
Rosse
Lady Grace
Ballybyn
Dramdore
Ouster
South Pallick
Tackergal
Wexford
Great Island
Carrig Island
Waterford
Creaton head
Slade pt.
Houke Tour of Toeren van Waterfort
Waterford Haven
Bauker
Dunceanon
B. Beg
Slade Banker
Killoghan
Rams grande
Lambs Town
Roche Rock
Yadelmon
Barron Rivier
Stookstein
Rosse
Lady Grace
Ballybyn
Dramdore
Ouster
South Pallick
Tackergal
Wexford
Great Island
Carrig Island

der misdoen. De N. zyde van 't middelste eiland is van loutere steile steene klippe / als men binne de eilanden komt / moet men 't middelste wat schouwen / om een Rif te / dat daer af strekt.

Men mag ook benoorde 't noordelykste eiland zeilen in de groote Bay van Galloway. Desgelyks mede bezuiden 't zuidelykste / te weeten / tussen 't zuidelykste Eiland en 't vaste land deur / maer dat Eiland is aen 't Z. einde buil / daerom moet men digt by de Z. wal langs loope of ten minsten 2 derden deelen water na 't Eiland laten / so in 't in als uit zeilen.

Een stuk binnen de Eilanden aen de Z. zyde leid een hooge zwarte hoek / genaemt Black-rock, daer moet men na toe loope en daer by langs in / 't zy dat men van bezuide / of door S. Gregorius Sond, of van benoorde in komt / want de N. zyde van de Bay is buil en rudsig. Omtrent 2 myl N. O. van Blakhead, leid een eiland geheete Motton Isle, daer agter aen de O. zyde moet men 't zetten in een Poel op 5 of 6 vadem.

Blackhead.

Motton Isle.

Voorder en mag men de Kivier N. waert aen niet op zeilen met Scheepen / dan alleen met Schuiten. Een N. O. en Z. W. maen maekt daer vol zee / en vloeid in die Inwyk so sterk / dat de klippe die met 't leegste water boven komen / daer mag men met 't hoogste water over heen zeilen; met laeg water by springstroom valt de grond W. Z. W. van Mottons eyland wel 1½ myl weegs droog / meest al klippen en rudsige Grond.

Als men van Blakhed na Mortons eiland zeilt / moet men hem wagten van de N. zyde en meest na de Z. zyde gieren. Omtrent ten halven tussen beiden leid een Plaet / de N. zyde naest / daer moet men bezuiden langs.

Lupishooft.

Van de Bay van Galloway tot Lupis-hooft de N. hoek van de haven Limrick is de cours Z. Z. W. en Z. W. ten Z. 9 à 10 myl: ten halve tussen beide leid een eilandeke / dat rontom buil is / met uitstrekende klippige Geben t'zeewaert / wel 1 myl buiten 't land.

Haven van Seatrick Limrick.

Bezuiden de hoek van Lupis hooft gaet de Haven van Limrick in 3 of 4 myl. O. N. O. binnen de voorsz. hoek leid een eiland / geheeten Seatricx, daer moet men bezuiden om zeilen en laten 't aen bakboort in 't opzeilen. Aen de O. zyde van dat Eiland is een goede reede. Op dit eiland Seatricx woonen de gezworene Lootsluiden / als men daer neven komt en een schoot schiet / moetenze of komen en u opbrengen.

Omtrent ten halven tussen dat Eyland en Lupis-hooft, leid een droogte / die moet men schouwen / en daer benoorden langs zeilen. Van't eiland Seatricx tot Limrick zyn noch 9 myl: Eerst van daer 4 tot 't eiland Quoine, daer vind men 2 leege Eylanden / daer moet men benoorde langs digt by heen. Van daer O. N. O. na een groote klip / genaemt de groote Os, voorts Z. O. na een andere groote klip geheete de kleine Os.

Grooto en kleine Osse klippen.

In de haven voor de Stad komende maekt men 't aen 't Kasteel vast / met 3 of 4 touwen / want daer gaet een zeer sterk Gety / so van vloed als van Ebbe / een O. N. O. maen maekt 'er vol zee.

Van de haven van Limrick en Lupis-hooft, tot de haven van Smerick, is de Cours Z. W. 6 myl / daer tussen leid de kust met een groote bogt / daer in leggen sommige eelandekens genaemt de Hogs

Regt beoosten Smerick leid Brandonhil of Sibrandon, een seer hooge berg / die boven alle andere lande daer omtrent in hoogte uytsteekt. Die uit der Zee ontrent die geweste komt / word die berg over alle andere lande eerst gewaer / en daer door ligtelyk bekent. Men mag die 12, 14 en somtyds 16 myl in zee zien / na datter klaer weder is.

3 Myl W. Z. W. van Smerick, een weinig van land af / legge 4 of 5 eilande / hooge ronde berge en klippe geheete de Blasques, met sommige Rudse en kleine eilandekens daer by.

Van 't Gety en loopen der Stroomen.

In alle dese habens maekt een O. N. O. en W. Z. W. maen hoog water; maer buite aen land in zee een N. O. en Z. W. maen. Als ook Motton Isle een N. O. en Z. W. maen.

Strekkingen en Courssen.

Van de eilanden van Aran tot Telling-head Z. W. ten Z. 6 mylen
Van C, de Telling-head ofte Tellinghed tot Kilberg O. Z. O. 3 mylen
Van Cap de Telling tot de Stakes van Brod-haven Z. W. ten W. 8 of 9 mylen
Van de hoek van Brod-haven tot Black rock Z. Z. W. 5 mylen
Van Black-rock tot Ackelhid Z. O. 1 myl
Orn Ackelhid tot Sleyne hooft of twaalf-penning Z. ten O. en zuid.
Van Blackrock tot Rocol N. N. W. 64 mylen
Van Sleynehead tot de Bay van Galloway Z. O. 7 mylen
Van de Bay van Galloway tot Lupishooft de noord hoek van Limrick-haven Z. Z. W. en Z. W. ten Z. 9 of 10 mylen
Van Lupis-hooft tot Smerick Z. W. 6 mylen
Van Smerick tot de Blasques W. Z. W. 3 mylen
Van't Sleyne-hooft tot Brandonhil Z. ten W. 16 mylen
Van de Bay van Galloway tot de Blasques Z. W. ten Z. 16 of 17 mylen

Hoogten.

't Eiland Aran leid op	54 grad:	58 min:
C. Telling of Tellinghid op	54 grad:	53 min:
De Stakes van Brod-haven op	54 grad:	15 min:
Black-rock op	53 grad:	52 min:
Slyne-hooft op	53 grad:	18 min:
De Kivier van Galloway leid op	52 grad:	58 min:
Lupis-hooft op	52 grad:	27 min:
De Blasques op	52 grad:	0 min:

Hoe haar dese Landen uyt der Zee vertoonen.

Dese 2 Figuuren behooren by de A A aen malkanderen / vertoont de gedaente van 't land tussen Kilberg en Slego.

Dus vertoont 't land beooste de Staacks van Brodhaven na Moye en Slego.

't Land benoorde Blackrock tot de Staacx. en daer bezuide voorby S. Patricx-Hil, vertoont als in de 2 Figuuren hier boven afgebeeld staet / als men dwars van Blackrock is.

Dus vertoont 't land tuſſen Blackrock en Ackelhid, als 't O. van u is. Als men meer noordelijker komt / vertieren deſe hooge bergen ook wyd uit malkander.

De punt van Blackrock vertoont aldus / als men N. waert daer af is.

Don Patricx of St. Patricx-Hill.

Dus vertoont de punt van Blackrock, als men daer bezuide is / men ſiet dan een ſpits over de punt / als van een ſpitſe toorn / maer 't is een hooge ſpitſe klip / leggende aen de N. zyde.

St. Patricx-Hill.

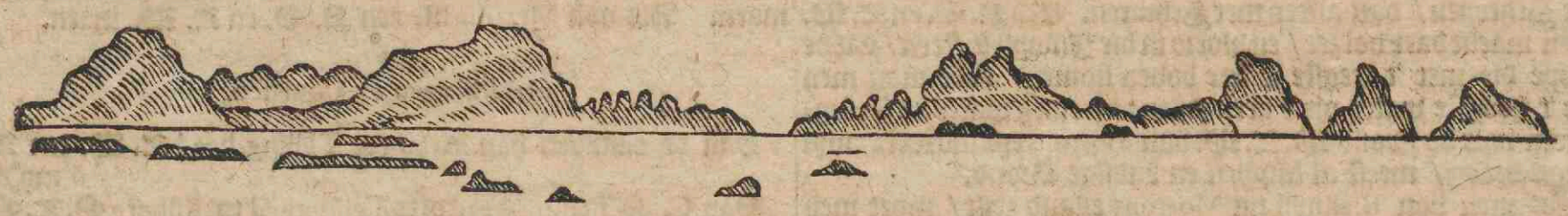

Dus vertoont St. Patricx-Hill, als 't Z. O. ten Z. van u is / niet veer van land zynde: daer benoorde aen leggen ſommige Eylandekens en klippen.

St. Patricx-Hil.

Blackrock.

Dus vertoont de tweede hoek benoorde Blackrock, leggende op de hoogte van 54 graden en een half. De Eylanden / en 't vaſte Land benoorde en bezuide de Bay van Galloway, vertoont / als men in deſe 5 volgende Figuren ſien kan / als men is regt voor d'Eylanden van Aron, die voor de Bay van Galloway leggen.

Noorden 8 myl van u zynde.

N. N. O. 10 myl.

Deſe drie volgende Figuuren behoorен aen de gelyke tekens aen een.

N. N. W. 6 myl 't vaſte land benoorden Galloway.

N. 3 myl.

Tuſſen deſe 2 Eylanden is 't 20 vadem diep.

Deſe drie eilanden van Aron, voor Galloway.

Gaalhooft N. ten O. O. en O. ten Z. 4 myl. O. en Z. O. Z. O. ten Z. 7 myl. Z. Z. O. 8 mylen. Z. ten O. 9 mylen.

Dit is 't vervolg van de twee voorgaende Figuuren / van AA‘ BB, aen malkanderen.

N. O. ten N. 5 mylen van u af zynde. N. O. 4 mylen. N. O. ten O. 5 myl. N. N. O. 4 myl. O. 5 myl. O. N. O. 6 myl. N. O. ten O. 8 myl van u zynde.

Als 't middelſte van d'Eylanden van Aron, die voor Galloway leggen / N. O. 4 myl van u is / ſo vertoont het zig aldus / doch 't zuideſtſte eilandje toont dan heel en ſlegt.

Aldus doet hem 't land op / aen d'eylanden tuſſen de Limrick en Galloway, als men uit der zee komt.

C. Klery of Brandonhil.

Blaſques.

't Land van Klery of Brandonhil by ſommige genaemt Duyvelsberg, tot de Blaſques, ſtrekkende N. O. ten O. 4 of 5 myl / vertoont / als deſe 2 Figuren af beelden / als de voorſz. berg van Brandonhil O. Z. O. 2 of 3 myl van u is.

De

De Negende Vertooninge, van de

Zuyd-Kuſt van YRLAND, tuſſen de BLASQUES en WATERFORD.

De Blasques

DE Fioert tuſſen Balſques en 't vaſte land heet de Sond van Blaſques, ſtrekt meeſt N. N. W. en Z. Z. O. deur. Die om de N. wil weſen / mag aen de Z. zyde voor de Sond ſette voor weſtelyke en noordelyke winden / en op geen leger wal beſet worden / want ſo de Wind na 't ooſte loopt / mag men deur de Sond of buyte de Blaſques om loopen / looptſe na 't weſte of daer-bezuide / mag men door de Sond loope en ſyn reiſe verhinderen. Daer loopt een ſterke ſtroom deur / ſo van vloed als van ebbe / daer moet men giſſing op maeken.

Bezuide de Blaſques 4 mpl / leggen 3 groote klippen genaemt de Skillings, d'ooſtelykſte omtrent 1 mpl / en de weſtelykſte 2 mpl buite land; als men uit den zuide komende die eerſt gewaer wert / vertoonen die als zeilen van Schepen. Tuſſen die Skillings en de Blaſques gaet een groote weide Inwyk diep te landewaert in / genaemt Dingle-Bay, met verſcheide havens.

Skellock Skillings

Omtrent ander half mpl van de Sond van Blaſques leid een haven / geheete Ventrie, een groote mpl daer beooſte een andere / geheete Dingle of Dingle of Loch, die ſtrekt N. ten W. in. Aen de W. hoek leid een klip geheete de Krou, is rontom ſchoon / ſo dat men aen beide zyde van de klip mag om zeilen ſonder hinder; met hoog water by ſpring ſtroom bloeit die effen onder. Deſe haven van Dingle ende Skellings legge verſcheide N. O. ten N. en Z. W. ten Z. 5 mpl.

Dingle Bay

De Krouw.

N. O. van de Skillings of Skillings. Z. O. van de Sond van Blaſques, en Z. ten O. van de Ventrie leid een haven van 't Ooſt eynde van 't Eyland Valentia, geheete Begeny, die ſtrekt O. Z. O. in / by de O. hoek van 't Eiland moet men wat af wyken / die is buil en ſtrekt by wat beer af. Daer leid ook een blinde klip aen de zyde van 't Eiland / daer men hem voor wagten moet. Als men binnen 't gat komt / moet men O. ten N. na de Reede loopen / die is tegen over een rood klif / dat aen de Z. zyde leid.

Begyne Haven.

De Skellings en de Caap Dorſey legge verſcheide / N. W. en Z. O. 5 mpl / daer tuſſen gaet ook een groote wyde Fioert N. O. in / daer veel Eilanden / Havens en Reede in leggen.

C. Dorſey is een Eiland / daer men agter zeile en Reede maeken mag. Om daer in te loopen uit den zuiden / moet men de O. zyde / dat is de zyde van 't vaſte land / ſchouwen / die is buil / en loopen by de zyde van 't Eiland langs tot daer agter / en ſetten 't daer.

Caap Dorſey.

Buite C. Dorſey legge 3 groote klippen / de buitenſte of weſtelykſte heet Bul, de middelſte de Koe, en d'ander Kalf, die zyn rontom ſchoon / zo dat men daer rontom tuſſen deur mag zeile zonder ſchroomen / daer is niet dat hindere mag / of men kan 't ſien.

Bul, Koe en Kalf klippen.

O. Z. O. en Z. O. ten O. 5 mpl van C. Dorſey leid den hoek Mezanhed of Mazan-hooft, daer tuſſen gaet een groote Bay of Rivier te landewaert in / met verſcheide Havens en Reede / geheete de Bantreys.

Miſan-head.

Een groote mpl benoorde Mizanhed leid een hoek geheeten drie Kaſtelhead, daer op ſtaen 2 plompe torentjens / doch men kanſe qualyk ſien / ten zy dat men wyt digt by land is. Noch een groote mpl noordelyker leid een ſmalle uyt-hoek geheete Schaap-head of Schaap-hooft. Tuſſen die 2 hoeke gaet een groote wyde Bay in / geheete Dounamus-Bay, daer en is niet te doen noch te hale / maer 't is een bequaeme plaets om ſcheepe over al te berge / met goede Ankier-grond.

Drie Kaſtel-head. Schaaps head.

Van Schapshid tot Bier-haven is de Cours N. ten W. of wel ſo weſtelyk 2 mpl / die gaet tuſſen een Eyland aen de O. zyde en 't vaſte land na de C. Dorſey aen de W. zyde / is omtrent een muſquet ſchoot wyd; dat booſtz. Eyland aen d'O. zyde heet Great-Iſle, (dat is 't groote eyland) / of 't eyland van Bier haven, is ontrent ander half mpl lang. Om daer in te zeile moet men midswater in loope / voor aen in de have is 't ſchoon zonder eenige buile / binne komende / ſtaet aen bakboord zyde een verhalle kaſteelke / daer voorby leggen 2 rivierkens digt aen malkander / tuſſen die rivierkens ſtaen zommige Viſſers huiskens. Men mag wel in de booſtz. rivierkens zeile / zy zyn diep genoeg / maer men ſettet gemeenlyk daer voor of by 't booſtz. verhalle kaſteelke / of ook nog wel verder in / 't iſſer overal goet zette en ſchoon grond / behalve dat neffens die booſtz. rivierkens leggen zommige klippe ontrent midswaters / die met hoog water onder / en met leeg water bove legge / die alleen heeft men daer te ſchouwe / doch men mag 'er aen beide zyde om. Wat verder in de bogt ſtaet nog een kaſteel / geheete Outkaſteel, van daer mag men voort benoorde Great-Iſle of 't eyland van Bierhaven langs zeile / en komen daer beooſten uyt in Bantry. De fioert, benoorde dat eyland is ruym / wyt en ſchoon / 13, 12 en 10 vadem diep / d'Ooſt-hoek van 't eyland is een ſpitſe ſcherpe hoek en heel buil / daer loopt een ſteenrif af / daer van ſommige klippe onder / en ſommige bove water legge / ook met 't leegſte water / maer de zyde van 't vaſte land is ſuiver en ſchoon. In dit gat legge nog 2 groote klippen hoog bove water / maer rontom ſchoon / men mag daer tuſſen die klippe of daer bezuide tuſſen die en 't booſtz. ſteen rif / ook daer benoorde langs tuſſen die en 't vaſte land deur loope / ſo in 't inkome als uit zeile / daer en is niets by / dat hindere kan / of men kan 't ſien.

Reede in Bier-haven.

Oud Kaſteel.

Van Bier-haven tot de N. hoek van 't eyland Widdy, ſtrekt de Bantyr N. N. O. en N. O. ten O. 4 mpl. Neffens 't eyland van Bier-haven midde in 't baerwater is 't 40, 36 en 30 vadem diep / booſtz. 't eyland 15 en 16 vadem / maer verder in tegen 't Eiland Widdy wert 't weder 20 en 25 vadem diep. Men mag aen beide zyde van 't eiland Widdy (dat 1 mpl lang is) omloope / maer benoorde om is beſt.

De Widdy.

Om daer benoorde of beooſte om te zeile / mag men byt digt by de W. of O. hoek om loope / maer een weinig om de hoek loopt een buil ſteenrif af / een klein musquet ſchoot van de wal / dat met hoog water onder leid / maer met half ebbe begint boven te komen / dat alleen heeft men daer te ſchouwe; daer booſtz. zynde mag men 't overal zetten. Om dien booſtz. hoek legge 2 kleine eilandekens neffens 't groote: men mag aen beide zyde / of daer binne of daer buite by om lope / na een wit Edelmans huis op 't vaſte land / en ſetten 't daer neffens op 3, 4 of 5 vadem / ſo diep of droog als men wil / na dat men ver of van de wal wil leggen / 't is daer al ſchoone grond.

Die beznide Widdy wil om zeilen / dient daer wel bedreve te weſen / 't is tuſſen Widdy en 't land daer bezuide / tot ſommige plaetſe ſteenig en buil. Van 't W. eind van de Widdy legge ook ſommige builen een ſtuk zeewaert / ſommige boven en ſommige onder water.

Om bezuyden Widdy om te zeylen.

Bezuide de Widdy op 't vaſte land leid een klooſter of Abdeye by de Yren de Abby genaemt / daer neffens is de gemeenſte Reede / en ſeer goede grond op 4, 5 of 6 vadem / na dat men van land leid / daer benoorde leid een Eilandeke / in 't midde ſo laeg / dat de zee by ſpring ſtroom daer over loopt / en 't daer in tweën deelt.

De Abdy.

Een klein mpl beooſte de Abdy leid een ſtedeke op een kibierke / geheete Balgobben, daer mag men met hoog water met de boot overvare / maer met leeg water valt 't droog.

Balgobben.

1 Mpl W. N. W. van de O. hoek van Widdy, leid een haven geheete Langerf, als men van de booſtz. hoek daer na toe zeilt / ontmoet men ten halve regt in dat baerwater een groote klip / daer men aen beide zyde mag om zeile / dog daer buite om is 't beſt. Aen de buitenſte zyde is 't ſchoon en klaer / maer aen de binnenſte zyde legge ſommige buylen. Die binne deur wil zeile / dient daer wel bedreeve te weſen. Die booſtz. have Langerf ſtrekt N. N. W. in / eſſen daer binne aen ſtuurboorts-zyde legge ſommige buile / die met leeg water en ſpring-ſtroom bove komen / die moet men ſchouwen / anders is 't daer binne over al goet ſette en goede grond / daer is niet meer / dat hindere mag / of men kan 't ſien.

Langerf haven.

Als men by 't eiland de Widdy is / midden in de Bay / daer mag men 't land buite 't eiland Bier-haven aen de W. zyde van de Bay niet ſien / om dat 't daer beweſte heen zo weſtelyk ontvalt.

Van Meſanhed tot C de Clare is de cours O. ten Z. verſcheide 5 mpl. 2 Mpl binne of beooſte Mizanhed, N. W. van de C. de Clare leid een have geheete Krook-haven. Die uyt den ooſte komende daer in begeert te weſen / loopt by de C. Clare om N. waert daer by op / ſo lange tot hy benoorde 't eiland van C. Clare mag deur ſien in zee / als deur een gat / en ſet dan ſyn cours W. N. W. houdende dat booſtz. gat benoorde C. Clare open / ſo ſal hy regt voor Kroock-haven verballe / die ſtrekt W. Z. W. in. Men ſet 't daer voor 't ſtedeke op 3 en 4½ vadem. 't Plag eertyds daer dieper te weſe / dat is meeſt door 't ballaſt werpe bedorve / men mag ook wel uitterlyk ſette als voor 't ſtedeke / daer is 't dieper en al ſchone grond.

Krook-haven.

2 of 1½ Mpl Z. W. van C de Clare leid een hooge ſteile klip alleen in zee / geheete Faſtne, die vertoont / als men ſe eerſt gewaer wert / als een zeil. N. ten O. 3 of 4 mpl van die klip leid een haven geheete Schol-haven.

Faſtne-Klip.

Schol-haven.

Regt beooſte 't eiland van C. de Clare leid een ander eiland / geheete Iſle Sterke of Baltimour. Daer beooſte tuſſen dat eiland en 't vaſte land gaet een have in na 't booſtz. eiland / genaemt Baltimour-haven. Voor in 't inkomen is die eng / maer binne die engte is 't ruim en wyd / daer mag men aen beide zyde ſette / waer men wil / en voor alle winden beſchut leggen. Aen de W. zyde binne de have leid een kloſter / digt daer voor mag men 't zetten op 5 of 6 vadem / midden in de have is 't 6, 7 vadem diep. Een weinig benoorde dat booſtz. kloſter ſtaet een kaſteel

Eyland Balte-mour.

Balte-mour-haven.

op een hoek. Voor in 't enge van de Haven leid een blinde klip / de O. zyde naest / en binne midde in de Have leid een steen / die met hoog water onder / en met leeg water bove leid / anders is 'er niets dat hindere kan. Regt beooste buite de have leid nog een klip 6 of 7 scheeps-lengte van de wal.

Om binnen de Eylande van C. de Clare deur te zeilen.

Benoorde 't eiland van Ile Scherke ofte Baltimour, mag men W. waert op tusse Ile Scherk en 't eyland Spain deur / en komt so by C. de Clare weder uit in zee / doch niet dan met kleyne schepe en niet sonder perykel. Tussen Ile Scherk en Spain is met half vloet niet meer als 12 of 13 voet waters / en het vloeyt 'er niet meer als 10 voet op en neder. Tot verscheide anker-plaetse tussen die eilanden is 't rudsig en ondiep / dat binne door te vare is niet te doen / sonder daer wel bedreve te zyn / en dan nog by hoog water en spring stroom.

Staacx. Een kleyne myl beooste Baltimour leggen de Staacx, een vierendeel myls buite land / dat zyn 5 of 6 hoogste klippe. Als men uyt den ooste by 't land langs komt / en die eerst gewaer wert / schynt 't niet anders als eenige spitse toorens by een te zyn / men mag tussen die en 't vaste land deur zeile / 't is 'er wyt en breet genoeg.

Castel-Haven. N. O. ten N. 2 myl van die voorsz. Staacx leid Castel-haven, daer bupte aen de O. zyde leid een eilandeke / dat laet men in 't in zeile aen stuurboort en een andere kleyn blak eilandeke aen bakboort / die leid so digt aen 't land / dat men met leeg water droog voets daer door van 't vaste land kan gaen. Binne de have staet een Kapelleke / als men daer in zeile wil / loopt men daer by aen / by digt by 't voorsz. eilandeke aen de O. zyde langs: binne die Kapelle komende / wert men ook een Kasteel gewaer aen de W. zyde. Tegen over dat Kasteel mag men 't setten op 12 vadem.

Van Castel-haven na Old-hooft strekt de kust meest O. N. O. en W. Z. W. 7 myl / maer C. Clare en Old-hooft, legge verscheide O. N. O. en W. Z. W. 11 myl.

Can Donedody. Clandore. Ten halve tussen Castel-haven en Old-hooft leid een hooge hoek / by de Yre genaemt Can Donedody, daer neffens aen de W. zyde is een have geheete Clandore, om daer in te zeile moet men digt by dat voorsz. Land aen de O. zyde langs loope / om een ry klippe te schouwe / die aen de W. zyde leyd / en een stuk na de O. wal toe strekt / daer binne komende zet men 't voor een kasteel op 5, 6 of 7 vadem.

Oldhed. Oldhooft of C. de Velho (by de Engelse Oldhed genaemt) is een hoek / die verre buite 't andere land met een smalle streek uytstrekt / op 't uiterste Z. einde hoog en schor / als men by 't land langs komt uit den ooste of weste / en 't eerst gewaer werd / schynt 't een eyland te zyn / op 't hoogste staet een verballe Kasteel met 3 tooren / daer van is de middelste de hoogste. Aen beide zyde van dese uitstekende hoek mag men 't sette / so diep of droog / als men wil.

Kinsaal. 1½ Myl N. ten O. van dien hoek leid de haven van Kinsaal strekkende N. N. O. in / men mag daer midswaters tussen beide lande in zeile / daer en zyn geen buite voor nog in 't gat / dan een blinde klip digt aen de O. hoek. Als men van Oldhooft of uit den zuide komt / en een verballen Kasteel / dat binne de have aen de O. zyde staet / houd effen buiten de binnenste O. hoek van de Have / so mag men die klip niet bezeilen. Een half myl beooste 't gat legge 2 groote zwarte klippe / d'een wat verder van de wal als d'ander. Als men uit den ooste komende digt by de O. hoek wil om loope / en de zuidelykste (dat is de grootste) houd regt aen de O. hoek / so loopt men binne de klip aen de hoek / dat is tussen de klip en de hoek deur / maer so men de noordelykste of kleinste houd een weinig buite die voorsz. hoek / so lange tot dat het voorsz. verballe Kasteel komt binne de binnenste O. hoek / so loopt men daer buite heen / dan voorts mids-waters by de O. wal langs. Regt voorby 't voorsz. verballe Kasteel leid een Kasteel aen de W. zyde op een hoek / daer loopt een blakte af / die moet men schouwe / en daer neffens die langs de O. wal heen / by dat Kasteel om / W. waert op na de Bay van Kinsaal. daer voor mag men 't setten op 8 of 9 vadem / en voor alle winden beschut leggen. De Stad Kinsaal leid een weinig daer benoorde in een Inwykt met weeke middelrige grond / die met leeg water een weegs droog valt.

Korck. 3 Myl beoosten Kinsaal leid de Haven van Korck, daer tussen een kleyne myl beweste Corck siet men (langs die kust zeylende) 2 steyle heuvelen als Torens in 't land / niet verre van den andere / dat zyn seer kennelyke teykens om die kust te kennen. Als men neffens de oostelykste is / kan men 't gat van Corck sien / dat strekt N. N. W. in / binnen is 't wyd en breed / en strekt met een wyde kivier te landewaert in. Aen d'O. zyde een stuk binne leid een hoek / daer een Steen rif afstrekt / dat moet men schouwe. Daer tegen over aen de W. zyde wat ver inwaert leid een ander hoek met een verballe Kasteel / daer ook een blakte afstrekt / daer benoorde loopt men om na Corck Binne dat Kasteel leid een Ty-havenke in een Zand-bay. Binne de have leid een eyland / daer men rondom zeilt en aen de Z. zyde Reede mag make / 't is in dese Have van Cork met leeg water 7, 8 en 10 vadem diep.

Regt bupte om de O. hoek staet een verballe Kasteel op 't leege Land / en wat meer om d'O. een vierkante Toren in een Dale. Een myl beooste 't gat staet een Toren / op een hooge hoek digt aen de waterkant / met 10 of 12 stroope Huyskens daer by.

Nog 1 myl Oostelyker neffens een slegte hoek leid een lange groene bewosse klip / op de Oost zyde van dien hoek staet een plompe Toren. Voort is 't O. waert aen al laeg land tot de hoek van Joughul toe.

7 Of 8 myl buite land van Yrland leid een Zand-bank van 10 vadem diepte / daer meesten tyd de Vissers op legge vissen / dat is een zeker merk van 't Land; als men dit verneemt by klaer weder en goet gesigt / kan men dan 't hoog gebergte van Dungarvan sien.

't Gebergte van Dungarvan.

So men met een N. W. Cours van Engelands-eynd 34 mylen zeilt / so zal men verballen voor de Kivier van Corckbeg, 't is daer een goet stuk opwaerts in de Kivier met leeg water 7, 8 en 10 vadem diep / gelyk straks verhaelt is.

3 Myl beoosten Corkhaven leid een eiland geheete Carton-Isle, daer agter mag men te reede loope voor westelyke en zuidelyke winden op 4, 5 en 6 vadem. Kork en Jochul of Joughol leggen verscheide / O. N. O. en W. Z. W. 5 of 6 myl.

Caap de Quynt

De haven van Joughul is een Ty-haven / daer men met hoog water by 't O. land in moet: strekt N. W. en N. W. ten N. De W. zyde is een zand strand heel tot 't stedeke toe. Omtrent 1 myl Z. ten W. en N. ten O. van 't gat van Joughol verscheide leid een eilandeke geheete Capel Isle, daer onder aen de O. zyde is goede Reede. Die voor Joughol komt met leeg water / mag onder dat voorsz. eiland loopen / en setten daer / en verwagten een agter vloed / dan is 'er 4 vadem waters op de bank. Aen de W. hoek van 't gat leid een klip binnen 't gat. Omtrent ten halve 't Stedeke leid een klooster / daer voor mag men 't sette / men mag ook oversiaen aen 't O. land / en so voorts de Kivier op loopen: binne is 't 3, 4 en 5 vadem diep. Van de O. zyde komt een regel klippen afloopen / wel half wegen in 't gat / regt buiten de klippen is 't met leeg water niet meer als 5 of 6 voet water / maer met hoog water is 't daer diep genoeg.

Capel-Isle.

3 Mylen beoosten Joughol leid Dungarvans-haven, tussen beide leid een uithoek / regt daer beoosten staet een hooge zwarte toorn / genaemt Ardimore, die men 3 myl in zee kan sien / daer neffens is een Baey en goede reede voor westelyke winde / op 7 of 8 vadem.

Ardimore.

Dungarvan is een enge Ty-haven / is voor in de mond vol klippen / en valt met leeg water droog: men moet met 't hoogste water daer inkomen / en tussen de klippen deur loopen / strekt N. N. W. in / en binnen is 't diep genoeg. 't Stedeken Dungarvan leid op de W. kant van de haven. Van Dungarvan tot Waterfoort zyn 6 myl.

Dungarvan.

Neffens Dungarvan N. N. W. te landewaert in / leid 't gebergte van Slegs, dat noemt men 't hooge gebergte van Dungarvan, of Caap de Quyn, of Cara Quyn, dat steekt met 3 uitmuntende Heuvelen verre boven alle andere landen daer omtrent upt / men mag van daer over weder zyde lang een groot deel van de Z. kust van Yrland in zee zien.

Caap de Quyn.

Als men dat gebergte N. N. W. van hem heeft / en daer op aen zeilt / so verbalt men regt voor Dungarvan: als men 't noorde van hem heeft / en daer op aen zeilt / verbalt men voor Joughol: N. N. O. / verbalt men voor Kork: maer als men die N. W. van hem siet / en daer op aen zeilt / komt men regt voor Waterfoort te lande.

De haven van Waterfoort leid 4 myl beweste de Z. O. hoek van Yrland, geheete Carnaroort, de kust daer tussen beide strekt O. N. O. en W. Z. W. en vertoont uitterzee te landewaert in met hoog gebergte / 2 en 3 dubbelt boven malkanderen / maer aen de Zee kant is 't al leeg land / daer men veel plompe Toorens op siet / als men daer by langs zeilt. De O. hoek van de Haven is een laegagtige klippige hoek / maer schoon / daer op staet een hooge witte plompe Toren / genaemt de Houcketour, die men verre in Zee sien kan / en een kennelyk teken is om dese Haven aen te kennen / daer staen nog veel verscheide plompe Toorens langs de kust W. waerts / maer dese steekt buite alle andere uit / om dat hy wit en hooger is als d'andere. De W. hoek is een hooge en buite hoek / daer loopt een klip he af Z. Z. O. in zee / 't gat is wyd en schoon / buite 11 en 10 vadem diep / in 't gat 7, en wat meer inwaerts 6 vadem / strekt N. en N. ten W. in. Voor aen dese Kivier / binnen de O. hoek is 't goet legge op 4 of 5 vadem. Een kleine myl binnen gaets leid aen de W. zyde een steile hoek / daer neffens begint een droogte / strekkende N. waert langs de wal / tot aen de steile hoek van Passagie, langs de wal / en schiet van dien hoek met een steert na de O. wal toe. Passagie is een Dorp / daer men over vaert / leggende aen de W. zyde van de Kivier / een weinig benoorde de voorsz. steilen hoek. Tussen dat dorp en die hoek aen de W. zyde is een goede reede / seer bequaem / so wel voor die uitwaert als opwaert begeert te wesen. In 't opzeile moet men hem wagten voor een Kisse / dat by een Kasteelke (staende op de O. zyde van de Kivier) van de wal af strekt schuins over de Kivier uitwaert aen / daer en is met hoog water niet meer als 2 voet op / men kan't sien / als men daer op let / 't is ook blak / dat men 't mag looden.

Houcketour.

Een half myl N. waert de Kivier op van Passagie, gaet een andere Kivier W. waert op na Waterfoort.

Van 't Gety en loopen der Stroomen.

In alle Havens benoorde Mesanhed, maekt hoog water een

O.

O. Z. O. en W. Z. W. Maen / of een streek later / na datse diep in 't land leggen.

Maer binnen de kust in zee een N. O. en Z. W. Maen.

Aen Mezanhed, C. de Clare, en de kust daer beoosten / maekt hoog water een W. Z. W. en O. N. O. maen. Binnen de havens en gaten een streek later / te weten O. ten N. en W. ten Z. maer in 't Canael buiten 't land een N. O. en Z. W. maen.

Aen de Z. Kusten van Yrland maekt een O. N. O. en W. Z. W. maen hoog water. Binnen de gaten een streek later / te weten / een O. ten N. en W. ten Z.; maer een stuk buiten land in zee een Z. W. en N. O. maen.

Binnen C. Clare by het land valt de vloed O. en de ebbe W. maer beooste C. Clare O. N. O. en W. Z. W.

Tussen Corkbeg of Corckhaven, voorby Waterfoort, tot de hoek van Carnaroort, valt de vloed langs 't Land O. N. O. en de eb W. Z. W.

Tot Waterfoort maekt hoog water een W. ten Z. en O. ten N. Maen.

Buyten 't Land in 't baer-water tussen de Sorlinges en Yrland, een Z. W. ten W. Maen.

Gronden en Diepten.

Tussen C. de Clare en C. Dorsey kan men 't land sien op 58 en 60 vadem.

Van C. Clare O. waert / als tussen Kork-haven en Waterfoort, kan men 't Land sien op 45 vadem / 't meestendeel van de Z. kust van Yrland kan men sien op 35 en 30 vadem / op 35 vadem is men niet ver buyten Land / en komt daerom Yrland by nagt niet nader als op 40 vadem.

Strekkingen en Courssen.

Van de Sond van Blasques tot de Skellox ofte Skillinghs, is de cours zuiden. 4 mylen

Van Dingle-Haven tot de Skellings zuidwest ten zuyden 6 mylen

Van de Skellings of Skellocx tot C. Dorsey z. o. 5 mylen

Van C. Dorsey tot Mezanhed o. z. o. en z. o. ten oosten 5 mylen

Van Mezanhed tot Schaaps-hed nooxden 2 groote mylen

Van Schaap-hed tot Bier-haven is de coers nooxden ten westen wel so westelyck 2 mylen

Van Mesanhed tot Bierhaven nooxden ten westen / styf 4 mylen

Van Bier-haven tot het Eyland de Widdy, is de cours oost nooxdoost en nooxdoost ten oosten 4 mylen

Van C. Dorsey tot de Sorlinges zuidoost ten oosten 42 mylen

Van C. Dorsey tot C. de Finisterre, z. ten o. en zuiden 130 mylen

Van Mesanhed tot C. de Cleare oost ten zuyden 5 mylen

Van C. Cleare tot Korckhaven n. o. 2 mylen

Van C. Cleare tot C. Velo of Oldnooft o. n. o. 10 mylen

Van C. de Cleare tot Hysand z. o. 59 mylen

Van C. de Cleare tot Engelands-Eynd oost zuydoost. 40 mylen

Van C. de Cleare tot de Sorlinges zuydoost ten oosten 32 mylen

Van C. de Cleare tot C. de Finisterre zuyden 130 mylen

Van Oldhooft of C. de Velo, tot de Haven van Kinsaal, is de cours nooxden ten oosten 1 groote myl

Van Oldhooft of C. de Velo tot Korck n. o. ten oosten 5 myl

Van Korck tot Waterfoort strekt de kust meest oost nooxdoost 14 of 15 mylen

Van C. de Velo tot Engelands-eynd zuydoost wel soo oostelyk. 34 mylen

Van Waterfoort tot Engelands-eynd z. z. o. 30 mylen

Van Waterfoort tot de Sorlinges z. ten o. wel soo zuydelyk 30 myl.

Hoogten.

De Blasques leggen op 52 graden

Great Schyllings leid op 51 graden 41 minuten

C. Dorsey op 51 graden 30 minuten

Mezanhed op 51 graden 21 minuten

C. de Cleare leid op de hoogte van 51 graden 16 minuten

De zuydwest-hoek van Korckhaven op 51 graden 41 minuten

Capel-Isle op 51 graden 52 minuten

Ardimore-Point op 51 graden 55 minuten

Horslip de west-hoek van Waterfoords-haven op 52 grad. 5 min.

Hoe haar deeze Landen uyt der Zee vertoonen.

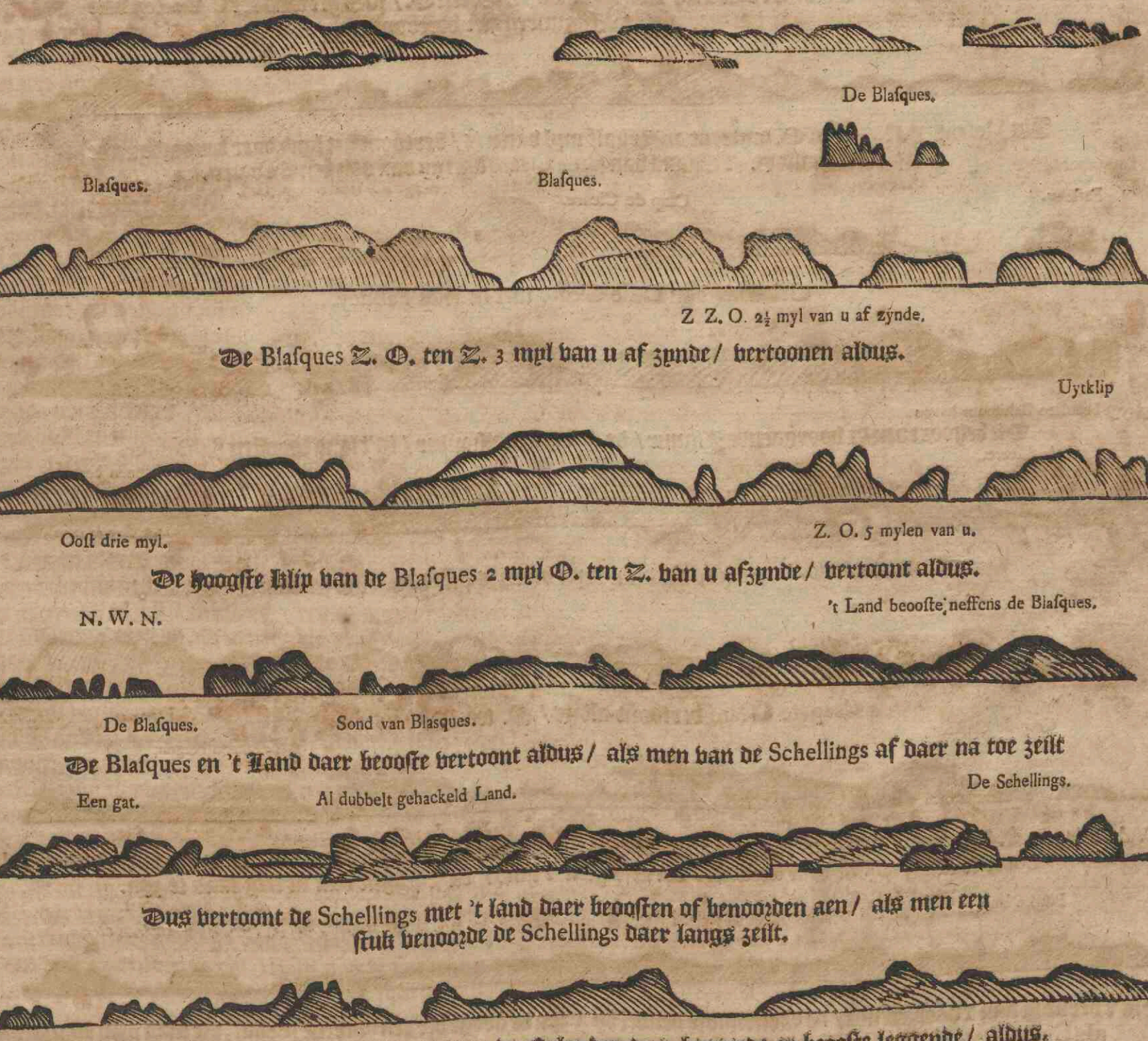

De Blasques Z. O. ten Z. 3 myl van u af zynde / vertoonen aldus.

De hoogste klip van de Blasques 2 myl O. ten Z. van u afzynde / vertoont aldus.

De Blasques en 't Land daer beoosten vertoont aldus / als men van de Schellings af daer na toe zeilt

Dus vertoont de Schellings met 't land daer beoosten of benoorden aen / als men een stuk benoorde de Schellings daer langs zeilt.

Als men by Schellings is / so vertoonen de Eylanden daer benoorde en beooste leggende / aldus.

O. ten N. 2 myl. Schellings. Dit is een gat.

O. Z. O. 2 en een half myl.

Dus bertoont Schellings, als men daer O. ten Z. 3 mpl af is.

Deſe Eylande leggen Z. waert beooſten Schellings, 't land van daer O. waert na C. Dorſey, is al hoog gebrooken ſeer gehackelt Lant.

Dit Eyland leid tuſſen de Schellings en Dorſey, digt by Land.

Dus bertoont de C. Dorſey met de Klippen / Bul, Koe en Kalf daer buiten / als die Z. waert van u is.

C. Dorſey. Een gat.

Deſe en de volgende Figuuren behooren by de AA aen malkanderen.

A B

Als men beooſten of bezuiden C. Dorſey is / bertoont die / als in de voorgaende Figuuren afgebeelt is. 't O. eind by B bertoont als by C. de Cleare O. van u af zynde / maer is een hooger Land.

Caap Dorſey. Heuvelagtig en ſeer gehackelt land. N. O. ten O.

A

Deſe twee Figuuren behooren by AA aen malkanderen.

A Mezanhed. Een Wyt gat, maar daar binnen al gebrooken land. O. N. O. Cleare.

Als de C. de Cleare O. N. O. van u is / en Meſanhed N. O. ten O. / ſo is het land tot C. Dorſey van gedaente / als de 2 Figuuren hier bertoonen.

Als Meſanhed N. O. ten O. omtrent anderhalf mpl van u is / bertoont het land daer benoorde na de Caap Dorley aldus. 't Eiland van C. de Cleare lian gy dan ook ſien O. van u.

Faſtney. Caap de Cleare.

Gedaente van C. de Cleare met de Klip Faſtney.

Klip regt beooſten Baltimour haven.

Dit behoort aen de voorgaende Figuur / de AA aen malkander / is 't land beooſten Baltimour.

C. de Cleare. Spitſe binnen bergen.

Dus bertoont C. de Cleare, als die noorde van u is 4 mpl / daer is 68 vadem diep.

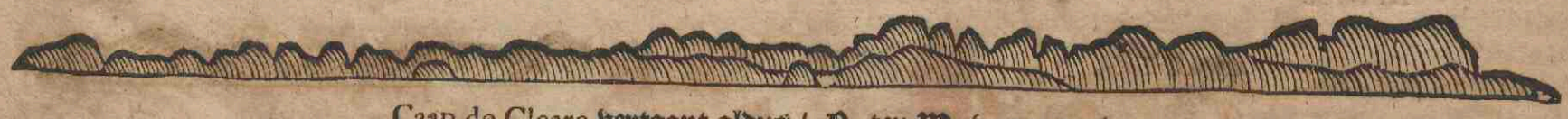

Caap de Cleare bertoont aldus / N. ten W. van u zynde.

Caap de Cleare. Spitſe binnen bergen.

C. de Cleare N. W. 6 of 7 mpl van u zynde / is aldus gedaen / ſo men dan N. aen zeilt / komt men regt voor Oldhooft te land / by de wal komende verlieſt men 't land / en 't ſchynt dan al leeg land te zyn.

Binnen land. Binnen land. Binnen land.

Dit is 't verbolg van 't voorgaende / de Ooſtelykſte heuvel by A zyn de hooge bergen ontrent Jochul, die mag men qualyk ſien / als C. de Cleare N. W. 6 of 7 mpl van u is / ſy leggen verre in 't land / en de wolken hangen beeltyds daer over.

Nouvelle Carte marine Generale
croissant en degrés depuis la Manche de
FRANCE, BISCAYE, et GALLISSE, en
tirant de puis BREST jusqu'au Cap de Fi-
nisterre, avec leurs profondeurs et Ban
Dressée Par Nicolas de Vries Geometre.
Chez I. V. KEULEN Marchand Libraire
avec Privilege Pour. 20.

Nieuwe Generale Water
Graad-Kaart vande
BOCHT van VRANCKRYK
BISCAYEN en
GALISSEN.
Strekkende van Cabo
Finisterre tot Brest.
Alle de Groote Revieren Droogtens en
Zeegaten naukeurigh aan de wesen vrese
door Nicolas de Vries Geometre.

BRETAGNE.
Quimpercorantin
Quimperlay
Port Louis
Vannes
Le Morbihan
Ile de Croix
Illes de Glenan
Bell-Isle
Nantes
PAYS DE RETS.
I. de Noirmoutier
I. de Pouins
POITOU.
I. de Dieu
I. de Re
I. d'Oleron
Rochefort
Broage
SAINTONGE.
Lucon
La Rochelle
Pertuis d'Antioche
Les Banches Verdes
Blaye
MEDOC.
Bourdeaux
GUIENNE.
GASCOGNE.
Bayonne
BASQUES.
Les Basques.
ROYAUME DE GALICE.
La Coroygne
Betance
Ribadeo
Cap Prior
Cap de Ferol
I. de Sizargua
Villa Vitiosa
Bilbao
PROVINCE DES QUATRES VILLES.
BISCAYE.
GUIPUSCOA.
ESPAGNE.
Les Costes.
Pierre Verte
Cap Finisterre
Cap de Bourel
Cap St Cipriano
Cap St Adrien
Cap St Antoine
Cap Machicaco
Cap Breton
Cap de Penas
Cap St Vincent
Cap St Martin
Cap St Ander
Cap de Peñas
Cap de Penas
Cap Villane
Cap Fortune
Cap St Adrien
Cap St Antoine
Cap St Martin
Cap St Ander
Cap Machicaco
Cap Breton
Cap de Penas
Cap St Vincent
Cap St Martin
Cap St Ander
Cap de Peñas
Cap de Penas
Cap Villane
Cap Fortune

ENGELSE

Kent

Sussex

Southampton

Dorchester

Devon

Cornwall

Normandie

Bretagne

ZEE

KRYK

Poitou

Bourdeaux

Bayonne

Bristol

Ornay

Iarzey

Garnzey

Sorlinges

Kinsaal

Waterford

Ierland

Galissen

Biscaien

Castro

S. Andero

Castrapol

Ribadeus

Corunna

C. de Finisterre

C. de Machicaco

C. de Pinas

Bilbao

Rochelle

I. de Re

I. Olleron

Bell Isle

R. van Bourdeaux

Le Baie de Arcason

t'Amsterdam by
Joannes van Keulen
Boekverkoper aende Nieuwe-
Brug inde Gekroonde Loots-
man. Met Privilegie voor
19 Iaren.

Pas-kaart
van de Bocht van
VRANKRYK
BISCAIEN
en
GALISSEN
't Inkomen van 't
CANAAL
Als mede den
't Canaal van Bristol
en de Zuyd Kust van
YRLAND.
door Vogat Geometra.

BRETAIGNE

De Revier Boldaret en Penit Labbe.
Meissens Ost Pumarkes

Nieuwe Paskaart
van
T'RAS van CONQUEST
en
FONTENY.
Behelsende de West Cust van Bretaigne
met de hy leggende Eylanden
Door Voogt Geometra

't AMSTERDAM, by
JOHANNES VAN KEULEN.
Boek en Zee Kaart Verkooper aande Nieuwe
brug inde Gekroonde Loots-man
Met Preuilegie voor 15 Jaar

Dupse Mylen 15 in een Graad
Engelse en Franse Mylen 20 in een Graad
Spaense Mylen 17½ in een Graad

Vertoningen en Opdoeningen der Zee kusten en Landen, van Hysand langs de France kusten tot aant Eyland St. Martin

Hysand *NNO 2 Mylen van u zynde vertoont aldus*

Hysand *N.O. ten O. van u zynde soo ver als men even van beneden zien kan vertoont aldus*

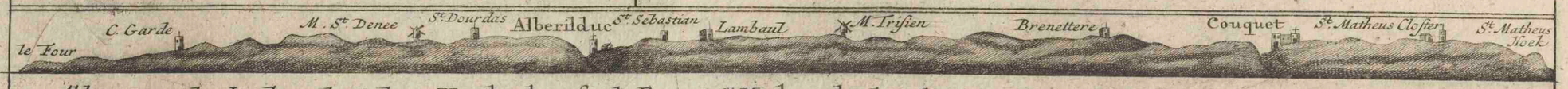

Aldus vertoont het Landt van het Endt van Vrankryk *tusen* le Four *en* St. Matheus hoek, *als men Zeylt door de Passagie du Four, of tusen de Vaste Cust*

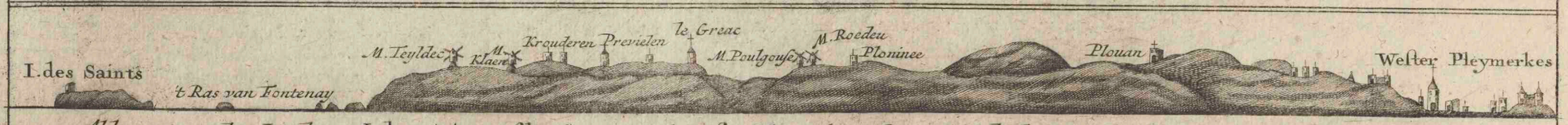

Aldus vertoont het Landt van I. des Saints *of* les Seems *tot de* Wester Plymarkes, *als men daar by langs Zeylt omtrent 2 a 3 mylen Dwars van het Lant zynde*

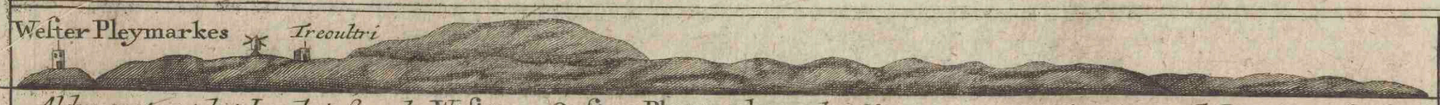

Aldus vertoont het Land, tusen de Wester *en* Ooster Pleymerkes, *als t N.O. ten O. 4 a 5 Mylen van u is, de Berg is zeer kenbaar Steekt in de hoogte uit Buysten al het Land daar omtrent. De* Wester Pleymarkes *zyn dan N.N.W. van u 3 a 4 Mylen.*

Aldus vertoont het Landt van de Ooster Pleymerkes, *als men daar voor by Zeylt*

Dit Landt word by de Hollanders *genaamt* Gloyland

Aldus vertoont het Landt tusen de Ooster Pleymarkes *of* Isles *de* Glenan *en het Eyland* Groa, *als men tusen beyden is, omtrent 2 a 3 myl buyten de Wal*

t Eyland Groy *of* Groa *O.N.O. van u zynde, Vertoont aldus*

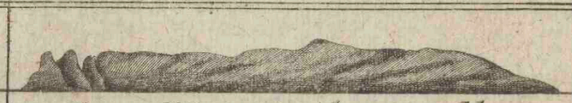

Groy *N.O. van u zynde vertoont aldus*

Als Groy *O.N.O. van u is Vertoont aldus*

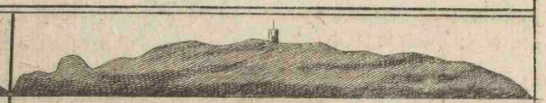

Aldus vertoont de West hoek van Groy, *als die 2 of 3 mylen N.O. van u is*

Aldus vertoont de Kust van Port Louis *tot* Quiberon, *als men tusen* Isle de Groa *en* Boelyn *is en 2 a 3 Mylen buyten de Wal*

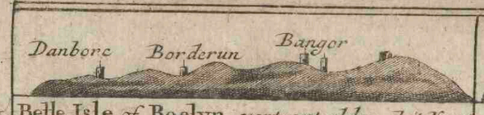

Belle Isle *of* Boelyn, *vertoont aldus als t Noort West eynde. Oost van u is omtrent 5 mylen*

Als Boelyn *N.O. van u is 3 Mylen, vertoont het Aldus*

Als de Noord West hoek van Boelyn *O. ten N. van u is 3 Mylen, en de Zuyd Oost hoek O. ten Z. en O.Z.O. Vertoont het aldus. Als men daar na toe Zeylt en t Land meer genaakt, zoo worden de Stukken, die aant Noord West Eynde daar afleggen ten laasten aan* Boelyn *vast.*

Heys *Z.O. ten Z. van u zynde, zoo veer als men het van de Campagnie sien mag, Vertoont uyt de mars aldus*

Heys *N.O. van u zynde, vertoont het aldus*

Heys *Vertoont aldus, als men daar by langs Zeylt, 2 mylen daar af zynde*

Heys *O.Z.O. van u zynde, en de Toorn van de Campagnie ziende, Vertoont het aldus men is dan op 31 Vademen diepte*

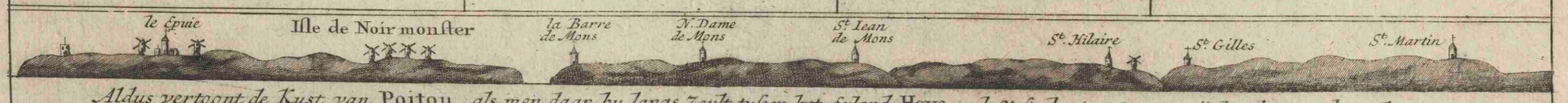

Aldus vertoont de Kust van Poitou, *als men daar by langs Zeylt tusen het Eyland* Heys *en de Vaste kust omtrent 2 Mylen buyten de wal*

Aldus Vertoont Ollone, *als O. ten N. en O.N.O. van u is.*

Aldus Vertoont Ollone *en de Verdere Kust als men na de* Rede *van* St. Martin *zeylt*

Aldus vertoont het West Eynde van het Eylant St. Marten *of* Isle *de* Ree, *als die Z.O. ten O. van u is*

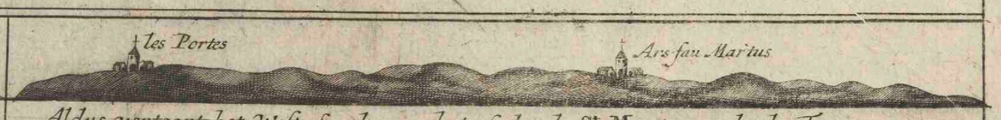

Aldus vertoont het West Eynde van het Eyland St. Marten, *als de Toorn Ars-sau Martus Oost ten Zuyden van u is*

Als de Toorn les Portes op het Eyland St. Marten *O.Z.O. 3 mylen van u is, Vertoont het Land aldus.*

Als men Porthus *of* Pertuis Breton *in of uit zeylt, Vertoont Eyland* St. Marten *aldus*

Aldus vertoont het Eylant St. Marten, *als de Toorn Ars-sau Martus, of het West Eynde Noorde en het Oost Eynde N.O. van u is, 2 a 3 mylen*

Door Claas de Vries Geometra, *en uit gegeven tot* Amsterdam *by* J.V. KEULEN *Boek Zeekaart Verkoper en Graad boogmaker, hoek Niewe-brug-steeg in de gekroonde* Lootsman *met Privilegie voor 15 Iaaren.*

Nieuwe Paschaart
Van een Gedeelte Van
BRETAGNE
beginnende Van t' Eylandt
Groa tot Aande
PENMARCK door Vooght Geometra
t' Amsterdam by Iohannes Van Ceulen Zeekaartverkoper
Aande Nieuwenbrugh Inde Gekroonde Lootsman

Carte Marine Pour un Partie
des Costes de BRETAGNE
depuis L'Isle de Groa Jusqua Le Roches
de PENMARCKE Nouvellement
Compose Vooght Geometra a' Amsterdam Chez
Iean Van Ceulen Vendeur des Cartes Marines
Vis a Vis ou Pont Neuf, a la Pascotte Couronne
Met Privilegie Voor 15 Jaar

de Wester Penmarkes Klippen

ROCHES DE PENMARK
of Wester Penmarkes

ISLES DE GLENAN
of Oester Penmarkes

Groye of Isle de Groa

Gloyland

Duytsche Meylen 15 in een Graadt
Spaense Meylen 17½ in een Graadt
Eng. en Franse Meylen 20 in een Graadt

C. de Cleare. Oldhooft. Hoek van Cork agter 't eyland Binnen berg voor Jochul.

Als men vooꝛ Oldhead is 2 of 1½ mpl buiten land / dan vertoont 't land daer beweſte tot C. de Cleare met 't land daer beooſte aldus.

Dus toont Oldhooft, als 't W. Z. W. ½ mpl van u is / dan mag men tot de Haven van Kinſaal open in ſien.

Als Oldhead of Oldhooft 2 mylen W. van u is / ſo vertoont het hem aldus.

Als de hoek van Roſſen W. ten N. van u is / vertoont die aldus.

Vervallen Huyſen.

De Klip tuſſen Jochul en Cork.

A

A

Als men beooſte Kork is niet verre van Land / en dat gat hem begint te opene / ſo is 't land gedaen / als deſe 2 figuuren vertoonen beide AA aen malkandere. By 't land zynde ſchynt 't hoogagtig land / maer verre daer af / als men 't hoog binneland by Jochul daer over heen ſiet / ſchynt 't leeg te zyn.

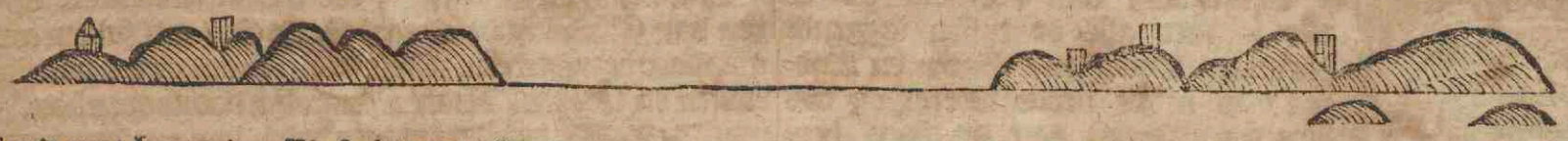

't Land regt benoorden Kinſaal toont aldus.

Binnen land verre in 't land.

't Land beooſte Kork na Jochul toe / toont aldus.

Binnen land N. ten W.

B

Rudze.

Gat van Jochul.

Deſe twee Figuuren behooren beide BB aen een.

Dungarvan.

Als men vooꝛ Jochul of daer omtrent is / 2 myl van Land / alſo dat 't hoog Gebergte van Caap Quyn N. ten W. van u is / dan vertoont 't Land aldus / 't Binneland is ſeer hoog en blaeuw Land / men kan 't by klaer weder 9 of 10 myl ſien.

Korck. Klip. Jochul. 't Hooge land Dungarvan.

Dit is de gedaente van 't land tuſſen Cork en Jochul.

N. W.

Het hooge land van Dungarvan vertoont aldus / N. N. W. van u zynde.

Dus vertoont 't hooge land van Dungarvan, als 't weſtelykſte eind N. W. van u is.

Slego, Cara Quyn. Waterfoott-haven.

Toren van Waterfoort.

't Land omtrent Waterfoort, en daer beweſte met 't gebergte van C. Quyn of Cara Quyn, als men daer tegen te land komt.

'T TWEEDE DEEL
Van de Nieuwe Groote Ligtende
ZEE-FAKKEL,
'T TWEEDE BOEK,
Inhoudende de Beſchryving van VRANKRYK, BISCAJEN, GALISSEN, PORTUGAL en ALGARVE, van AUDIERNE tot LARACHE.

De Eerſte Vertooninge, van de

Kuſten van Bretagne, van Audierne tot 't Eyland Groa.

DE beſchryving van Heyſand en de Seems met alle de tuſſen leggende Havens / Dzoogten / Gaten en Rudſen / is in de derde Vertoning des tweeden Boeks van dit Deel verhaelt.

Van 't Gas van Fontenay tot de Weſterpleymarkes is de cours Z. O. wat oostelyker 7 myl / daer tuſſen beide leid Oudejarne, een goed haven / 4 myl O. Z. O. van Fontenay, dwars booz 't gat aldaer lezd een bank / daer men aen beiden zyde mag omlooOude-Jarne. pen op 6 badem / de Z. hoek van deſe have is blak / loopt daerom by de N. hoek langs in / daer is met leeg water 3 badem diepte.

Wilt gy 't ſetten booz Porto Capſtand, ſo ſettet op 12, 13 badem booz 't Dorpke / dat op 't hooge land ſtaet / ten halve tuſſen de hoek van 't Gas en groote Sand-bay van Oudejarne, daer dat ſcherpe toozntje ſtaet / de hoek van 't Gas ſal dan van u leggen N. N. W. / en ſult zo een half myl van land leggen / beerder van de wal is 't Rudſig en buyle grond / zo zommige zeggen. Eenige zyn nogtans by nagt ten Anker gekomen 2 of 3 myl van de wal op 25 badem / maer en hebben geen ſchade geleden nog aen anker nog touwen.

't W. eynde van de Seyms en de Weſtpleymarkes leggen verſchepde Z. O. wel zo zuidelyk en N. W. wel zo noozdelyk 10 myl.

De kenniſſe van 't land tuſſen Fontenay en Oudejarne zyn 2 ronde berge / die men de Slaaplakens noemt / daer beweſte ſtaen 2 Meulens / 't is een ſeer gehackelde hoek / booz 't booZZ. zeer kennelyk / men mag dit buyten de Seemſe ſien op 55 badem.

Van Audierne tot de Weſtpinmarkes, anders Roches de PinSlaaplakens. markes genaemt / ſtrekt de kuſt Z. O. ten Z. 4 mylen.

De Weſter Pinmarkes zyn zeer kennelyk / booz dieſe eenmaal geſien heeft. Op 't Z. O. einde ſtaet een dikke plompe toozn van Tary, daer een weinig beweſten ſtaet een ſcherpe toozn van Leſtriagot, en nog wat ooſtelyker tegen 't hooge land aen ſtaet 't Dozp S. Fiacre / aen te ſien als een Slot / op d'O. kant daer van ſtaet een plompe toozn van Taru, daer digt aen land leggen de 2 groote rudſen Devel en Caregris, tuſſen dewelke is 10 à 11 badem diepte. Devel leid buite de wal Z. Z. O. van Taru, maer de moolen beooſten Taru en de toozn van Plovion ober een / is 't merk van Caregris.

Weſter-Pinmarkes. De Weſterpinmarkes ſtrekken dwars van de wal af een kleine myl in zee. Om daer in te zeilen / moet men van beooſten daer in komen / tuſſen Devel en Caregreis deur / en dan booZts by de ſtrand van 't vaſte land langs / latende meeſt alle klippen aen de linkerhand / tot dat men komt by de groote rots of klip Pierre Longue, die moet men aen ſtuurboozt laten / en loopen daer bezuide om. Daer booZby zynde / wplit men daer agter N. W. waert op / om te ſetten. Men zettet ook bezuide Pierre Longue op 3 badem water / daer leggende kan men geen zee ſien. Met hoog water rolt 't daer ſeer booz de klippen heen. Van daer kan men met hoog water Z. O. en Z. O. ten Z. aen beooſten de klip Sallion in zee loopen / wel booz hem ſiende booz alle blinden en rudſen / daer 't van vol is. Van Pierre Longue kan men ook W. ten Z. in zee loope op 9 en 10 badem water / en daer ook by nood wel in loopen / wel lettende dat men de klip Aras aen ſtuurboozt houd / wiens merk is Pierre Longue en Croix de Poulguen, een torentje daer beooſten aen de wal / ober een.

Requiron. Beooſte de Weſtpinmarkes leid de klip Requiron, wiens merken zyn 't eiland en de hoek van Tudy, als ook beide hoeken neſſens Leſtriagot neffens malkanderen.

Van de Weſtpinmarkes, tot d'Ooſtpinmarkes, of d'Eilanden van Glenan is de Cours O. Z. O. / met ſulken cours loopt men daer bezuiden om. Deſe Ooſtpinmarkes zyn vol eilandekens Ooſter Pinmarkes rudſen en klippen / die men zwaerlyk doozloopen kan. Een half myl Z. Z. W. van deſe rudſen leid la Jument, een groote rudſe / meeſt onder water / dog wel te kenne / om dat de zee daer altyd opbreekt / en is rondom (wat van of) wel 30 badem diep.

Benoozden deſe Ooſt-pinmarkes leggen de havens van Benodet en Buzec. Als men na Benodet loopt / moet men beweſten Bonod Ooſt-pinmarkes inkomende / beooſten de klip Requiron houde / tot dat men beooſten de klip Lendion verbalt. De merken zyn de hoek van Tudy en 't eiland Gare, en 't eiland Tudy en de toozen van Plovion ober een. Men moet hozt om deſe klip houde om den klip Taru te myden / die d'uiterſte is van alle klippen / die aen de O. kant daer by meenigte bol leggen. Als men tuſſen deſe klip deur is / loopt men N. N. W. aen tot op de reede / dat men 't ſetten kan. So men binnen weſen wil / ſo houd men by de O. wal in / en laet de uiterſte klip Verres, van de gene / die aen de W. wal leggen / aen bakboozt / loopende alzo N. W. ten N. in. Binnen komende / ſet 't booz de Stad. Beweſte deſe have is de have van Pont l'Abbé booz klein baertuig.

Als men in Buzec loopt / dat beooſte Benodet is / moet men beweſten de Weſtpinmarkes inkomende beooſte Requiron, Lendion, Taru en de klip Larroneſſe houden: de merken van Larroneſſe zyn / de W. hoek van 't gat van Benodet met de W. kant der klippen by Verres, en de tozen van Combri als ook de W. hoek van de wal van de bay van Foreſt met de tozen van Buzec ober een. Men moet bezuide deze klippen / en benoozden Ponanguern, de noozdelykſte buile van Ooſt-pinmarkes, deur houden. Als men neffens Ponangueren is / gaet men N. O. ten O. aen; maer men moet hem wagten booz de rudſen / die van de W. hoek van de bay van Foreſt t'zee loope / daer op 't einde de klip Lesbuen leid / wiens merk is / de W. hoek van de wal / daer deſe rudſ afloopt / met de toozen van Foreſnam ober een. Men loopt tuſſen deſe klip en de klip Corvie deur. 't Merk van Corvi is de toozen van Buzec met de O. hoek van de haven van Buzec ober een. Boozts loopt men om de N. neffens d'O. hoek van de haven / en dan O. waert tuſſen de klippen en rudſen deur / die neſſens beide hoeke van de have leggen. Daer binnen zynde kan men 't ſetten.

Als men beooſten de Ooſt-pinmarkes in loopt / om na Benodet of Buzec te zeilen / moet men ſig zo ver beooſte de Ooſt-pinmarkes houden / dat men de klip Jaune aen bakboozt heeft. De merke van Jaune zyn 't boſch Menhelou, en 't boſch de Kling, als ook 't boſch Klares en 't Dozp Poultreas ober een. Ook is 't merk de klip Pignon, die en de Guente ober een / Pignon leid tuſſen Jaune en d'Ooſt-pinmarkes, maer Guente leid in de Ooſt-pinmarkes W. ten Z. van 't eyland Penfert. Als men Jaune aen bakboozt heeft / en daer boven is / moet men N. W. waert loopen om d'eylanden van Moutons niet te na te komen / houdende een derdendeel na de Moutons, dewelke buil zyn / en niet verre van de wal leggen: men moet ook de klip Trovignon myde / wiens merk is de W. kant van 't Dozp Pendrec en de tozn van Mou-tons ey landen. Buzec ober een / en laten die aen ſtuurboozd leggen / loopende booZt N. W. waert tot of na Larroneſſe ofte Lesbuen, waer gy weſen wil / op 12 badem water.

Van d'eylande van Moutons tot 't eyland Groa is de cours O. Z. O. Bupten op Groa ſtaen 3 of 4 moolens. 't O. eynde gaet ſteil / en 't W. eynde ſchuin en blak neder / daer 't wel aen te kennen is. Onder Groa is 't goet ſetten booz een Z. W. wind op 6 of 7 badem. Onder de N. O. hoek is ook goede reede booz Groa. een W. Z. W. en N. W. wind / daer is ſchoon anker grond / aen

Nieuwe Paskaart Van de Zeekusten Van BRETANGNE, Beginnende Van't Incoomen Van de Rivier de Loire tot aan't Eylandt de Groa door Vooght Geometra t' Amsterdam bij Johannes Van Ceulen Boekverkooper aande Nieuwenbrugh Met Privilegie Voor 15 Jaar

Carte Marine de la Costes de BRETANGNE, depuis Le Commancement de la Rivierre de Loire Jusqua Isle de Groa Par Vooght Geometra a Amsterdam Chez Iean Van Ceulen Vendeur des Cartes Marines Ns a Ns du Pont Neuf

Isle de Groa

Port Louis

Quiberon

Rade de Sauzon.

la Grande Rade

Belle Isle

t Eyland Boelin

de Kardinalen

Houat Isle

Hedic Isle

Seriau

Korlevenan

Auray

Vannes

Port Louis

ENTRÉE DE MOR BIAN

ENTRÉE DE LA RIVIERE DE VILAINE

Guerands

Le Croizic

In Comen Van d Reuter d Loire

Duijtsche Meylen 15 in een Graadt

Spaansche Meylen 17½ in een Graadt

Engelsen Fransen Meylen 20 in een Graadt

NOUVELLE

carte marine croissanten degrés d'une partie
Des Côtes maritimes de BRETAGNE et de POITOU,
entirant depuis le Croizic jusqu'a l'Ance de St.
Gille, contenanten soy la Riviere de NANTES, avec
leurs profondeurs et Bajons de Sable Par N. de Vries Geomet

Nieuwe Wassende Graadige Pas-kaart van een gedeelte
der Zee-kusten van BRETAGNE en POITOU, strekkende van de
Croizic tot d'Ance de St. Gillis in sig begrypende de Rivier
Van NANTES, met haar Droogtens en Dieptens
Door C. de Vries Geometra.

A AMSTERDAM
by Jr. Keulen Boek en Zeekaart
Verkooper aan de Nieuwen brug
op d'hoek van d'Nieuwen brug st
en de gekroonde Lootsman
met Privilegie voor zijn

Le Veraelgh van de Revier van NANTES

NANTES

St. Etienne
I. Baraud
Fort de Launay
St. Herblan
Roche Maurice
Chantenay
Tilhuy
Pirouneau
Rezé
St. Nicolas
Martiniere
Champigné
Busay
La Martiniere
Le Pelerin
St. Jean de Boiguenay
St. Pierre de Boiguenay
Roche Belle
Pont de Pyrmi

Bourneuf
Paimbeuf
Corsef
St. Breven
St. Michel
Clion
Pornic
Querre
Ste. Marie
Baye de Bourneuf
Isle de Noirmoustier
Les Pozeaux
Les Fesseis
Le Pilier
Les Rues
Ecoublas
St. Serrans
Guerande
Montoire
Rochers Inconnus
Le Four
Les Boncts
Beauvoir
St. Jean de Mons
N. Dame de Mons
la barre de Mons
Le Pont Pieu
Les Marguerites
St. Martin
St. Gilles
L'Ance de S. Gilles
St. Hilaire
Mt. de Sion
la grosse terre
Les Corbeaux
la Sablaire
L'ISLE DIEU of HEIS
Les Filles
les Vesques
les Chiens perrans

Duytsche Mylen 15 in een Graadt.
Spaansche Mylen 17½ in een Graadt.
Eng: en Fran: Mylen 20 in een Graadt.

LE POICTOU

Roches Bonnes
off Treama

Pascaart Vande Zeekusten Van
AUNIS en SAINTONGE Beginnende
van Ollone tot Vande Riviere van Bordeaux
Nieuwerdinge Gecorrigeert ende Gemaeckt
t'Amsterdam By Johannis van Keulen Vande
Nieuwe Graden mede Gecorrigeert Leersman

Carte Marine des Costes de
AUNIS et SAINTONGE,
depuis Ollone Jusqu'a La Riviere des
Bordeaux Nouvellement Composé Par Vincent
Goemaert d'Amsterdam Chez Jean Van Keulen
Vendeur des Cartes Marines Pres d'Vis du Point
Neuf a La Porte
Coirene

Gedruckt Jan Keulen 1698 Met Privilegie Voor 15 Jaar

Duytsche Mylen 15 in een Graedt
Spaensche Mylen 17½ in een Graedt
Engelsen Foets Mylen 20 in een Graedt

Pertuis Breton

Ile de Ré

Ile d'Oleron

Rochefort

Arvert

Marais

Royan

R. DE GARONNE

aen 't Z. O. einde loopt 't buite Bout de Chats af / daer men hem voor wagte moet.

Agter Groa, ten noorden leid de haven van Quimperlay, en is voor klein vaertuig.

Van 't Gety en loopen der Stroomen.

Aen dese kusten van Bretagne, ende voorts in de bogt / en d'Eilanden daer omtrent maekt hoog water een Z. W. en N. O. Maen / maer binne in de Havenen / Kivieren / Wyken en Bayen / een Z. W. ten W. en N. O. ten O. Maen / of een streek later / na dat de Haven of Kivier diep in 't land strekt. Men reknt daer geen valle of loopen der Stroomen / want de vloed komt door 't zwellen des groote Oceaens recht tegen de kusten / en loopt also tot alle de gaten in / de ebbe ter contrarie gaet dwars van de wal in zee / wanneer die weder daelt / so dat men daer geen cours van Stroomen kan merken / ten ware een weinig door of om eenige hoeken en Eilanden.

Van de dieptens neffens dese Eylanden om die te kennen.

Tegens d'Ooster en W. Pinmarkes mag men 't land sien in 55 à 60 vadem.

Hoe verre dese Landen van malkanderen en van andere Landen leggen.

Van Oudejarne tot de Wester Penmarkes, Z. O. ten Z. 4 mylen

Van de Wester Penmarkes tot de Ooster Penmarkes is de cours O. Z. O.

Van Glenant ofte Gloyland tot Groa, oost en west 5 mylen.

Van 't oost einde van Groa tot het west einde van Boelyn is de cours Z. O. ten O. 4 mylen

Van Glenant of Gloylant tot Boelyn Z. O. ten O. wat oostelyker. 9 of 10 mylen

Hoogten.

De Wester-Pinmarkes leid op	47 grad: 38 mint
De Ooster-Pinmarkes leid op	47 grad: 36 mint
't Eiland Groa leid op	47 grad: 32 mint

Hoe haar dese Landen uyt der Zee vertoonen.

't Land van d'Oost-Penmarkes, als men daer voorby zeilt.

't Land beoosten Glenan, als men daer by langs zeilt.

Groa O. N. O. van u zynde / vertoont 't aldus.

Groa N. O. van u zynde / vertoont het aldus.

Als Groa N. O. 3 myl van u is / vertoont 't aldus.

De W. hoek van Groa, als die 2 of 3 mylen N. O. van u is.

Groa N. W. wat westelyker 2 myl van u / 20 vadem diepte.

De N. hoek van Groa, N. W. van u 3 myl 20 vadem diepte.

De Tweede Vertooninge, van de

Kust van Bretagne, van 't Eyland Groa tot Croizic.

Agter Groa, 2 myl beoosten de haven van Quimperlay, is de haven van Port Louis. Van d'O. hant loopt 't groote steenrif de Baarse. Daer binnen aen d'O. zyde van 't gat leggen 2 blinden / ook aen de W. zyde een klip met een gat / die half water boven komt / daer men hem in 't inkomen voor wagten moet. De merken om daer in te zeilen zyn dese: daer leid een eilandeken binne midden in de haven / dat men daer buiten sien kan: beoosten 't eilandeken op 't vaste land leid een klooster / brengt dat klooster regt aen d'O. hoek van de haven / die binne de Baarse leid / zeilt daer zo op aen / tot tegen d'O. hoek binne de Baarse, en loopt daer by om / daer binne zynde / is 't wyd en breed; gy kent 't daer setten voor 't voorschreve eylandeke op 5 en 6 vadem / daer is 't met leeg water 3 of 4 vadem diep / of men loopt gemeenlyk by de hoek om tot in 't slyk.

Port Louis.

Van de West-pinmarkes tot Belle Isle, anders Boelyn genaemt is de cours O. Z. O. 12 myl / maer van Groa tot Boelyn Z. O. ten Z. 3 mylen. Tussen Groa en Boelyn leid de droogte Brividaux of Lirvidaux: wiens merke zyn / P. de Pierre Laye. beweste Port Louis met d'O. hoek van Groa over een / als ook de klip Seleufigues met Pavillon over een. Als Boelyn N. N. O. van u leid / doet zig het O. eind op aen drie stukken / van welke 't westelykste is de groote klip la Truye, die vloeit met hoog water by na onder. Aen de O. hoek by S. Foy is de kust rudsig en vuil. Aen de Z. zyde leggen eenige klippen en kleine eilandekens af / daer 't wel aen te kennen is. Men kan Boelyn uit der zee sien op 45 vadem. Als men onder Boelyn reede soekt / so moet men de N. hoek P. Poulon schouwe / om dat daer veel klippen en rudsen verre van de wal onder water leggen. Daer binne zynde / zeilt men op 2 touws lengte by de wal langs om een bas schoot na by de N. hoek P. Taillefer om / tot voor 't dorp Paleis met een scherp toorentje / daer staet op de hoek bewesten 't toorentje een Slot: binnen dien hoek kan men 't setten op 9 en 10 vadem / leggende beschynt voor Z. en Z. W. en N. W. winden; maer de wint Noordelyker loopende / zo moet men ruimen / en setten dan op 10 of 11 vadem. Dit Eiland strekt omtrent Z. O. ten O. en N. W. ten W. 1½ myl lang. Men moet / na dat de wint waeit van d'eene reede op d'ander wyken / want 't is daer over al goet leggen.

Boelyn.

Tussen Boelyn en 't vaste land leggen verscheiden eilanden / droogten en klippen / daer men op veel plaetse doorlopen kan na 't Gat van Morbian, de Kivier van Vilaine en de Loire na Nantes. Van dese eilanden zyn 3 der voornaemste / Quiberon, Hovat en Hedie, van welke Hedie 't oostelykste is / en welke alle rondom met klippen / eilandekens en rudsen bezet zyn. 't Oostelykste der eilandekens beoosten Hedie, wort Cardinaal genaemt. De Cardinaal leid van d'O. hoek van Boelyn O. en O. ten N. omtrent 2 myl. Aen de N. zyde van Hedie, by een groote klip in / is een goede haven. Van Quiberon loopt een zand strant tot aen 't vaste land / tussen Port Louis en Morbian, zo dat men daer niet tussen door zeilen kan / maer leid met laeg water meest boven / dat men van Quiberon tot 't vaste land te voet daer over gaen kan / maer met hoog water vloeit daer meest onder. Die uit den westen komt / en na Morbian, R. Vilaine en andere plaetsen daer omtrent wil wesen / moet bezuiden Quiberon omlopen / dat is tussen Quiberon en Hovat deur / of hy kan wel tussen Boelyn en dese eilanden doorloopen / want dat Canael is tussen beiden omtrent een myl wyd en schoon / en strekt Z. O. en N. W. door. Men kan by d'eylandekens 't zy by nagt of dag langs loopen op 8, 9 en 10 vadem al schoone zandgrond. Om tussen Quiberon en Hovat door te loopen is de cours van P. Poulan de N. W. hoek van Boelyn O. ten N.: een weinig van 't O. einde van Quiberon leid een groote ronde klip Govinas, die moet men aen bakboort laten / en lopen op 2 of 3 touws lengte daer by heen: Men laet dan zoo een groote meenigte klippen / die van de N. W. hoek van Hovat af strecken / sommige onder water / aen stuurboort t'zeewaerts leggen na 't eilandeke Teignouse toe / dit moet men verder als Govinas schouwen.

Dan dit voorsz. gat tot 't gat van Morbian is de cours N. O. ten O. Als men beoosten de Cardinael om loopt / en na Morbian wil / is de cours N. N. W. hebbende in dat baerwater 10, 9 en 8 vadem diepte / gaet al noordelyker op de hoek aen / die bewesten S. Gildas leid / daer leid een steenen droogten van S. Gildas omtrent een half myl van S. Gildas ten Westen / die moet men aen stuurboort laten / en lopen daer bewesten die droogten en 't eilandeken Mehan in / dat Z. W. van die hoek af leid en met een droogte aen de W. wal vast is. Men kan dese eilandekens niet om zeilen / maer daer beoosten inhoude; by d'O. wal is omtrent regt N. in. Maer voor al zo kabelt in dit gat uw getyen stroom wel / want die valt zo sterk in de rivier van Vannes en daer uit / dat men met een ebbe daer niet mag in zeile / al waiden 't een storm /

desgelyks geschied ook ter contrarie van een vloed/ daerom moet men met stil water daer in zeilen. Essen binne zynde / verdeelt hem de rivier in tweën / waer van d'eene loopt na Vannes en d'ander na Auray; daer leggen klippen ten meerendeel onder water / die laet men aen stuurboord / als men na Auray wil / maer aen bakboort / als men na Vannes wil. Als men zo verre binne komt/ dat men de toorn van Loperec W. van sig heeft / dan leid 't toorentje van Auray N. ten O. en 't toorentje van Vannes N. O. ten O. van daer. De W. wal daer neffens is heel steil / maer styfig en week / men mag daer aen geen quaed doen / al zeilde men schoon daer tegen aen.

Van de Cardinaal tot de rivier Vilaine. is de cours O. N. O. en O. ten N.: onderwegen leid 't eilandeke Dumet, en is rondom vuil. Als men voor de Rivier komt / kan men dat essen sien. Men loopt bewesten dat eylandeken heen / en verbalt alzo een weinig benoorden de rivier. Loopt dan op een kabel touws langte by de wal daer na toe / tot dat de Rivier hem selfs opent. Zeilt daer midswaters in / en schout de klippen / die aen de Z. wal by P. Penetin leggen. Binnen de klippen komende mag men daer setten / of aen stuurboord tegens de wal aen zeilen / en zo zonder anker of touw schip en goed bergen / voor die verleegen is. By laeg water met een dagelyks gety is daer omtrent 9, by een spring 11 voet water / met een dagelyks gety vloeit 't daer omtrent een vadem / maer een spring 2 vadem op en neder. 't Gat strekt O. ten Z. in: een weinig beoosten de rivier leid een groote klip / die met hoog water onder vloeid.

Die van de rivier de Loire van Nantes komende / na de rivier van Vilaine wil wesen / en daer tussen beide niet wel bedreeven is / die loopt zo verre t'zeewaerts na de Cardinaal toe / als hy bewesten de Foör is / tot dat hy buiten Dumet loopt / zo gaet hy seeker / wel oppassende / om dat Dumet rondom vuil is. Als men daer beoosten om zeilt / moet men mids water tussen Dumet en Piriac doorloopen / want van Piriac schiet een vuil rif af t' zee / daerom moet men daer wel uit sien.

Tussen R. Vilaine en R. de Loire leid Croizic en Poulguen: Croizic heeft 2 hoeken; agter de N. W. hoek leid 't groote dorp of vlek Crozic, heeft een dikke toorn / daer benoorde is een groote inwyk of have / daer men op 5, 6 en 7 vadem te Reede mag loopen: daer benoorde staet de platte kerk van Latrubal op 't hooge land van Lera, leid benoorde Latrubal: beoosten Croizic leid 't dorp Poulguen met een hooge scherpe toorn.

Omtrent 1 of 1½ myl van land W. en Z. W. ten W. van P. Plate, bezuiden Poulguen leid de groote bank de Four, die op sommige plaetsen met leeg water droog valt / leid van Boelyn verscheide O. en O. ten Z. en strekt op haer langste Z. en N.

Van de dieptens neffens deze Landen om die te kennen,

Boelyn of Belle Isle mag men sien van beneden op 55 vadem / maer onder de mars 60 vadem

Hoe verre deze Landen van malkanderen en van andere Landen leggen.

Van Glenan tot Boelyn Z. O. ten O.	9 mylen
Van de Westerpinmarkes tot Boelyn Z. O. ten O.	12 mylen
Van Boelyn tot de Rivier van Bordeaux Z. O. ten Z.	30 mylen

Hoogten.

Port Louis of Blavet legt op	47 grad: 36 min:
Quiberon op	47 grad: 26 min:
Het Eyland Boelyn of Belle Isle, de Cardinaal en Hovat en Hedie Isle op	47 grad: 22 min:
De Rivier Vilaine op	74 grad: 27 min:
Crooswyk op	47 grad: 22 min:
De hoek van Croizic of Crooswyk op	47 grad: 19 min:

Hoe haar deeze Landen uyt der Zee vertoonen.

Boelyn, als 't N. W. eind O. van u is 3 mpl.

Als Boelyn N. O. van u is 3 mpl / vertoont 't aldus.

Als de N. W. hoek van Boelyn O. ten N. van u is 3 mpl / en de Z. O. hoek O. ten Z. en O. Z. O. / so vertoont dat aldus. Als men daer na toe zeilt / en 't Land meer genaekt / zo werden de stukken / die aen 't N. eynde daer af leggen / ten laasten aen Boelyn vast.

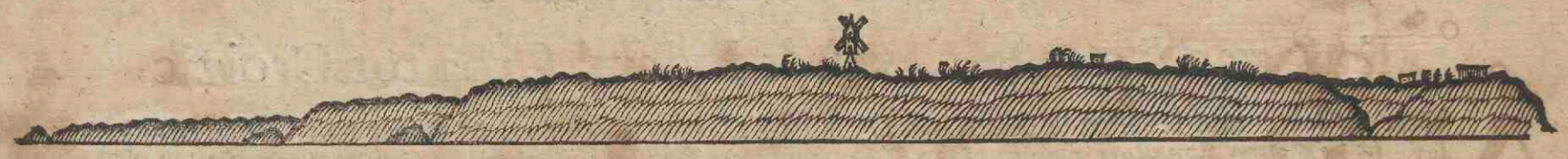

Aldus vertoont Belle Isle of Boelyn, als de N. hoek N. W. 1½ mpl van u is op 20 vadem diepte.

De Derde Vertooning, van de

Kust van Bretagne en Poictou tussen Croinzic en Olonne.

Als men van Boelyn na de rivier de Loire zeilen wil / zo loopt men van de Cardinaal of Hedie regt O. aen na de W. hoek van Croizic, om bove de Four te zeilen / zo lange tot 't begint te droogen / en dat de scherpe toorn van Poulguen komt tegen 't hoogste van de Z. hoek van Croizic, zo loopt men benoorde de Four heen; gaet dan Z. O. / of na de wind is Z. O. ten O. na de klip de 3 Steenen, of 3 Pierres, houd die een stuk aen stuurboort van u / en loopt dan O. Z. O. of O. ten Z. / na dat de wind waeid / na Verd, een klip met een gat / maer komt 't land een stuk weegs beoosten Poulguen niet te na met leeg water / want de kust is vuil bezet met eilandekens en vuilen. Tussen de Four en de hoek van Croizic is in 't baerwater 8, 9 en 10 vadem diep / maer men moet sig myde voor de klip Hikeric, die midde in 't baerwater leid.

Van de hoek van Poulguen strekt 't rif Martineau af / en voort O. waert leggen sommige eilandekens en klippen / die geheel vuil zyn / en komt die of die wal daer omtrent niet seer na / of 't gebiel / dat gy hier labeeren moest / want by laeg water vallen daer veel klippen droog. Als gy by Vert een klip met een gat komt / zo loopt daer benoorde heen by digt by in / die aen stuurboort van u latende / om de vuile te schouwe / die van de hoek van Poulguen na Vert toe strekke. Digt by Vert zynde / zo loopt al by de N. wal langs / daer is 't 3 à 3½ vadem diep. Verby Verd zynde zo loopt al by de N. wal langs op 3 en 4 vadem met laeg water na S. Nazare, en set 't daer op 6 of 7 vadem / maer waegt u voor een klippige hoek een stuk bewesten S. Nazare. Als de moole op 't hooge land verre landewaert in over een komt met een Boerenhuis / dat om laeg by de rivier staet / dan zyt gy neffens de klippe. Daer verby zynde houd nog de N. wal / en loopt daer by langs tot agter de hoek van S. Nazare, en set 't daer op 6 à 7 vadem.

S. Nazare.

Midden in de rivier tussen Vert en St. Nazare leid een ry klippe / geheete les Porceaux, die komen met half getyd boven water; om die / en nog meer andere vuile / op de rivier leggende / moet gy al by de N. wal langs loope / als geseid is. Een stuk binnen S Nazare staet een scherpe toorn van Montoire, als die buiten 't Z. land komt / dan kond gy aen de voorgeseide klippen niet misdoen / loopt daer benoorden om heen. Weinig daer beoofte leid nog een droogte met rudse / daer men met groote scheepen beoosten om loope mag / daer aen de hoek is 't blak water tot aen de hoek / en binnen de hoek kan men 't setten / als geseid is / op 6 à 7 vadem. Beoofte S. Nazare legge nog 2 dorpe Moan en Grom, daer moet men de Z. wal kiese tot verby 't dorp Denis aen de N. wal / of 't dorp Corset aen de Z. wal: maer tegen 't dorp Painbeuf, beoosten Corset, leid de bank Painbeuf, aen de Z. zyde neffens de hoek / die strekt wel ten halven in de rivier / hier loopt men benoorde om / dat is de reede voor sware schepen / die de rivier de Loire op en af willen. Les Porceaux. Painbeuf.

Als men de rivier de Loire hooger op na Nantes wil / gaet men benoorden Painbeufs bank om / houdende de O. wal tussen Rohan en Belle Isle door / en voort tussen 't Roodhuis en 't eiland S. Nicolaas door tot neffens Pelerin 2 mpl van Nantes, dat de laedplaets is / daer 't goed met lodges af komt na de schepe toe. Van S. Nazare tot Nantes of Pelerin, is Lootsmans baerwater / die men gemeenlyk inneemt by de scherpe toorn van S. Nazare, daer men setten mag op 7 of 8 vadem / en een Loots verwachten. R. Loir. Pelerin.

Om van S. Nazare in zee te loopen / bezuide de klip met 't gat en Vert heen / so loopt eerst by de N. wal langs / als gesegt is / tot dat gy komt buite de tweede hoek van de rivier / wykt dan van 't N. land af / midden in de Rivier / en zeilt een groot stuk weegs bezuide Vert om; en als gy Carpentier, een klip beweste Vert, bui-

Paskaart van de GAROMNE. of Rivier van BORDEAUX.

RIVIERE DE GARONNE

Plan de la Ville de BOURDEAUX

MEDOC

Landes

BOURDEAUX

Rivière de Garonne ou Bordeaux

Cordoan

Blaye

Bourg

Cadillac

Langon

Bec d'Ambes

Pointe de Grave

Les Landes

Les Dunes

Banc de Ste Croix

Banc de Talais

Banc de Patiras

Banc de Mapon

Banc de Mapon

Banc de Cantemerle

Banc de Macau

Banc de Margan

Banc de la Margue

Banc de Bayonne

Banc de Bayonne

Banc de Bayonne

buite de hoek van S. Sebastiaan sien meugt / daer is 't diep 4 vadem / en als Carpentier N. van u is / so komt gy tegens de klip de Kroon, daer krygt gy dieper water te weten 10, 12 à 14 vadem / maer als gy in de bay van Bourgneuf in 't opgaen komt / krygt gy 15 à 16 vadem.

Bourneuf. Als gy van Boelyn na de bay van Noirmoutiers of Bourneuf zeilen moet / so gaet O. Z. O. aen / tot dat gy 't Klooster van Noirmoutiers siet beoosten de boomen / die te landewaert in over 't selve Klooster staen / so gaet O. en O. ten N. aen / tot dat 't Klooster binne 't Slot van Noirmoutiers komt / so zyt gy binne le Sechous. Gaet dan O. Z. O. en O. waert / tot dat gy binne de klip van Moina zyt. Daer komt gy rondom zeste / en als gy de bay van Noirhaven en van Bourneuf open sien kent / set dan op 7 à 8 vadem / en baer aen land / om een Loots te halen / want opwaerts is Lootsmans water. Van Boelyn tot Noirmoutiers is de cours O. Z. O. 9 myl.

Pilier. Van Boelyn tot Heys Z. O. 10 myl. 't Eiland Pilier leid regt op de hoek van Noirmoutiers. Tussen Noirmoutiers, of Piliers ende Heys is een oneffen baerwater met veel ondiepte van 4, 5, 6 en 7 vadem: maer in 't baerwater tussen Boelyn en Heys 35 en 40 vadem / maer ook binnen 't baerwater zynde / so is 't maer 25 vadem.

Heys. Op Heys staet de spitse toorn van Bourg, en sommige huysiens en moolens / daer 't wel aen te kenne is. Onder Heys is niet al te goede reede / 't rolt 'er altyd / of 't water onder 't eyland boortquam / op 't N. end is 't vlak water. De Reede is / als de Kerktoorn van Bourg, Z. W. van u is op 8 à 9 vadem / men leid daer niet beschut als voor een Z. W. en W. Z. W. wind / en 't ravelt daer altyd seer. Van de N. O. hoek loopt een breed rif in zee ontrent een myl / die moet in 't om zeilen of aenkomende uit de N. of W. geschouwd worden.

Heys in 't N. O. gezien zynde / word men op 't eyland een kerk met een spitse toorn gewaer; bezuyd-Oosten die kerk is 't land het hoogst / doch slecht en kael / maer benoordwesten dito kerk / meer gebroken: Daar staan eerst 2 moolens / en dan een goet stuk Benoordwesten die beiden nog eene dito / en daer weer een goed stuk Benoordwesten weer 2 moolens / omtrent dewelke zig ook een klein kerkje vertoont.

Van Heys tot Isle de Ree. anders S. Martin, is de cours Z. O. ten O. 7 myl; tussen beide leid de Barges, of de Baarle van Olonne.

Van de diepten neffens dese Landen om die te kennen.

Buiten Heys is 't 35 vadem diep / en men mag als dan het land van beneede sien; als 't klaer weder is / dan men 't sien op 60 vadem.

W. Z. W. van Heys 7 mylen / zult gy vinden 45 of 46 vadem / de grond klein gruis van singel / als groot grof zand / heel scherp uit den roode siende.

Hoe deze Landen van malkander, en van andere Landen leggen.

Van de Noord hoek van de Rivier van Nantes tot het Eplandje Piquelers Z. ten W.

Van 't Eplandje Piquelers Zuiden tot Isle de Dieu of Heys 4 mylen

Van Heys tot Olonne is de Cours Z. O. ten O. 4 mylen

Hoogten.

De hoek van Croizic legt op	47	grad:	19 min:
't Inkomen van de Rivier de Loire of Nantes legt op	47	grad:	12 min:
Pt. de Cheveche de Noord hoek van de Bay Bourneuf	47	grad:	4 min:
't Inkomen van de Baey Bourneuf	47	grad:	4 min:
't Eplandje Piqueliers op	46	grad:	56 min:
Isle Dieu of Heys op	46	grad:	37 min:
Olonne op	46	grad:	26 min:

Hoe haar deeze Landen uyt der Zee vertoonen.

Heys Z. O. ten Z. van u zynde / so ver als men 't van de Companje sien mag / so vertoont 't upt de Marse aldus.

Heys N. O. van u zynde / so is 't aldus.

Aldus vertoont 't Eyland Heys, als men daer by langs zeilt / 2 myl daer af zynde.

Heys O. Z. O. van u zynde / en de Toorn van de Companje siende vertoont aldus / en het is dan 31 vadem diep.

De Vierde Vertooninge, van de

Kust van Poictou en Xaintonge tussen Olonne en R. de Garonne of de Rivier van Bordeaux.

WAt aangaet Olonne, ordinaris by de Zee-varende luide also genaemt / dat zyn 2 Dorpe / dewelke door de Have van den andere gescheide zyn / waer van dat het eene 't grootste door de Inwoonderen word genaemt Les Sables d'Olonne, aen de O. zyde van de haven / 't ander Dorp ende 't kleinste werd genaemt la Chaume d'Olonne, of S. Nicolaas de la Chaume, leggende aen de W. zyde van de haven.

Les Sables de Olonne. Eigentlyk Olonne, en waer van dese 2 Dorpen van La Chaume en Les Sables d'Olonne, de name van Olonne gebreger hebben / dat leid een vierde myl landewaert in / word genaem Grand of groote Olonne, 't welk een spitse hooge Toorn heeft / waer by

Groot Olonne, Klein Olonne. dat nog een klem toorentje staet / waer van het Dorp klein Olonne heet / en zyn de toorn en torentje 't seerste merk en kentekte van Olonne, als men uit der zee komt / ook so dienen se seer bequamelyk tot merken om de Baarsen te schouwen / als in 't beschryven van de Baarse gesegt zal worden: dese 2 Torens word in 't Frans genomt Les Moutiers. Nu aengaende de Have

Les Moutiers. van Olonne, dat is een Tyhaven / en leid 't Dorp la Chaume veel zeelyker met een uitstreckende punt / als Les Sables d'Olonne doet: op welke punt een vierkant kerkskien staet met een spits Toorentien / dat men S. Nicolaas noemt / ende daerom 't Dorp

S. Nicolaas de la Chaume ook S. Nicolaas de la Chaume word genaemt.

Nu tussen dit kerkskien en 't Kasteel / dat inwerpker staet aen de selfde zyde / so leid 'er een Sand-plaet of bank van 't land afstrekkende tot een stuk weegs voor de Haven; en also de Haven N. ten W. en Z. ten O. leid / so moet men / om de voorschreve plaet te schouwen en de kil of 't Canael te vinde / naer de zyde van les Sables over loopen / en zeilen dan om in te loopen N. W. aen / tot dat men binne de Zant-plaet is / en digt onder 't Kasteel / als dan mag men den regten cours wel ingaen / maer men moet ook wel letten / dat men in het over loopen naer les Sables niet te verre loopt / upt vreese dat men in het inzeilen ook de punt van Les Sables niet raekt / die mede verre uit strekt.

De Baarse van Olonne word genoemt by de Olonnoisen Les Barges dat is gesegd de Baarsen, om datter 2 zyn / een groote en een kleine / en zyn Gots-steenen / die met leeg water boven zyn / en legge ontrent een Canonschoot van duisend pond van malkanderen / daer een gat ofte doorgang tussen beide is van 10 en 12 vadem / leggende noorde en zuide van malkander / de groote Baarse leid de noordelykste en landelykste / en begrypt rond omtrent so veel plaets / als men met een Musquet 2 mael overschieten mag.

Baarse van Olonne.

De kleine Baarse, dat zyn 3 Hoofden van Gotsen / die op een regte drie sprong leggen / dog begrype weinig plaats.

Cleine Baars.

De groote Baarse leid van de noordelykste hoek en punt van

Groote Baarse

Afbeelding van OLONNE.

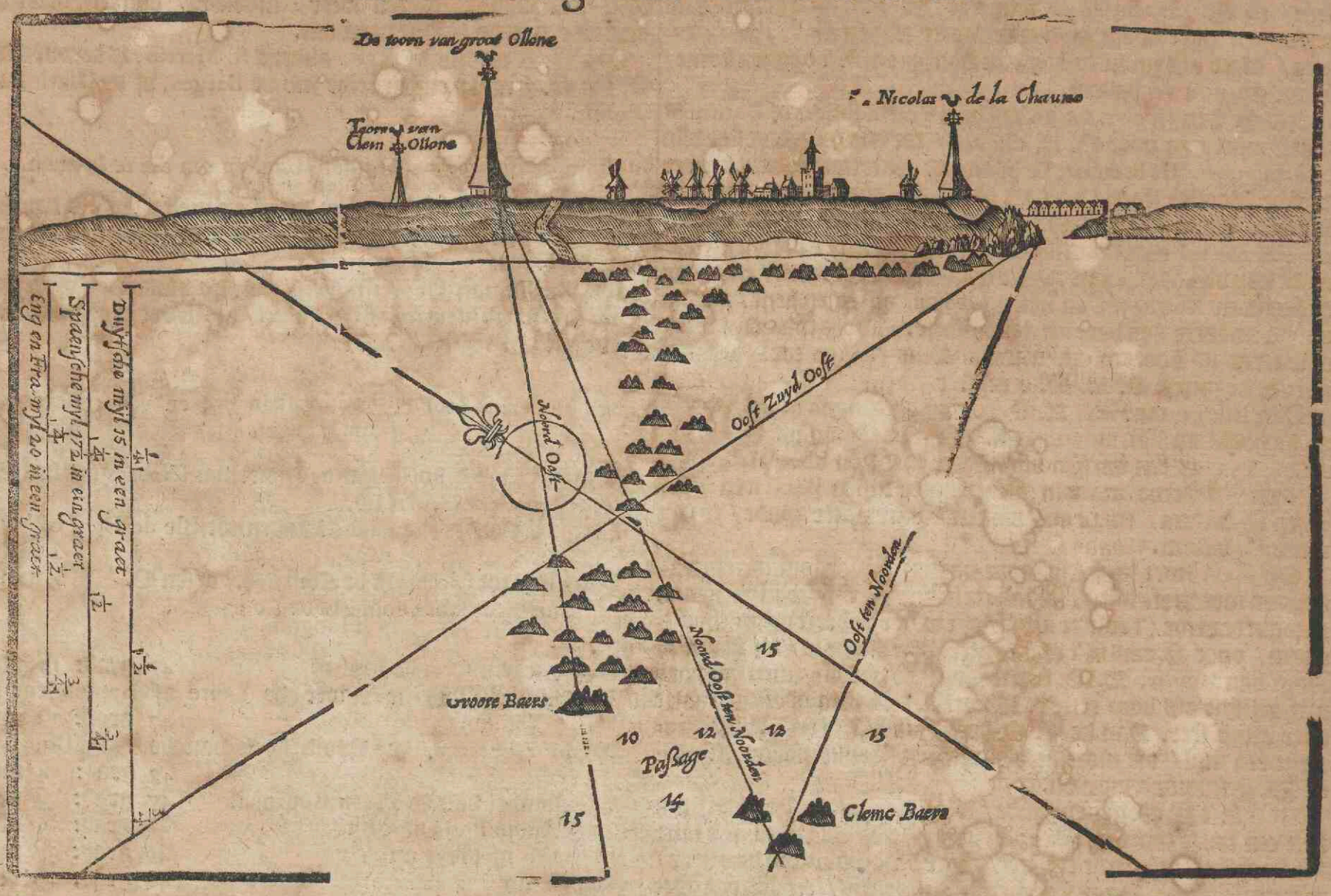

la Chaume, daer 't Herlysken S. Nicolaas staet / of de hoek van de Haven / O. Z. O. en W. Z. W. 1 mpl / en leid van de Toren van groot Olonne, die best kan gesien worde / als men 'e Land van die zyde van de Baarsen aen doet / en tot een kenteken dient met 't klein Torenke dat daer by staet / (als in de beschryving van Olonne gesegt is) N. O. en Z. W. / en leid van 't land af drie quart mpls / en is doorgaens meest Rotsen en Rudsen tot aen 't Land toe / so dat 'er tussen dito Baarse en 't land nauwelyks een doorgang is als met groot perykel / en niet te wagen staet dat door te zeile / hoewel dat 'er verscheide schepen door gezeilt zyn / 't is meer geluk als wysheid / want de regte passagie / daer men door moet / is so nau / eng en onseeker / dat 'er geen merken op te maken zyn / ook en derven de Lootsen van Olonne daer geen schepen door brenge / daer zyn ook de meeste schepen gebleve / die dese weg hebbe wille kiesen. Belangende de klyne Baarse, die leid van de punt of Haven / daer 't Herlysken staet / O. ten N. en W. ten Z. 1 mpl / en leid van de Toorn van groot Olonne N. O. ten O. en Z. W. ten W. / en is tusse dese en de grote Baarse een goede passagie sonder buile / en als voor gesegd / isser water genoeg / en gaet de cours tusse beide door / regt op de Haven aen; voorder so mag men by nagt uit der Zee komende de Baarse niet nader komen als op 15 vadem / want op de vort van de Baarse 14 vadem is.

Om van de Baarse de Kiliaats in te zeile / so is de cours O. Z. O. Van Olonne tot de Kiliaats strekt de kust meest O. Z. O. 3 mpl.

Om in de Kiliaats te zeilen

Om in de Kiliaats te zeilen / dat is benoorde 't Eyland van S. Marten heen tussen dat voorsz. Eyland en 't vaste Land van Poictou in / so gaet wat noordelyker als midswaters / of laet de 2 derdendeese waters na |. de Ree of S Martens Eyland / en een derde deel na 't vaste land. By 't Eyland van S. Martens langs is 't oneffen en bankig; komt 't vaste land ook niet seer na / want daer leggen ook sommige banke af / dog men kanse loode. Gaet / als voorsz. is / inwaert aen / tot dat de kerk van S Marten Z. Z. W. van u is / dan suilt gy zyn voorby de Bank / die Noorde van S Martyn van de wal afstrekt / dat is een harde schorre Steenbank / die haestig droogt. Om die te schoume / als gy moet laveeren met een oostelyke of N. O. wint / so brengt 't Torenke van Hars niet in 't dorp van Loy, maer als 't Torenke van Hars komt aen 't eerste of noordelykste huys van Loy, so moet gy wende / want dan komt gy tegen de bank / die hout met leeg water 1 vadem diepte / en met hoog water 4 vadem. Als 't voorsz. Torenke van Hars komt tegen een Meulen / die aen 't Z. einde van Loy staet / so zyt gy binne de banki / te weten tussen de banki en S. Martyn. Als S Martyn Z. W. ten W. en Z. Z. W. van u komt / dan meugt gy by ober 't eind van de banke na S. Martyn toe zeilen / gy zult daer met leeg water en springstroom binden 3 vadem of 16, 17 voet / ook 1 voryp of 2 maer 12 voet / doch is 't al steek grond / gelyk ook voor S. Martin, maer de banke zyn hart / en met spring-stroom klipt daer weinig water op. Voor S Martin meugt gy 't zetten op 4, 5 of 6 vadem.

Merken van de bank voor S. Marten.

Om voor S Martyn te setten / so set also / dat gy open tot de haven in kond sien / en dat de hoek van t Klooster en de Bos een paer Wind-bomen lengte van malkander staen / daer t is met springstroom en leeg water 3½ vadem / maer met hoog water 6 vadem diep.

Als men de Kilaats in zeilt / als voorsz. / so is 't 12 / 11 en 10 vadem diep / maer zo veer komende / dat de Toorn van S. Martyn begint Z. W. van u te staen / daer wert te met drooger / en meugt dan wel na 't Eiland toe wyken op 4 en 5 vadem / 't droogt dan schielyk op / en wert van 10 metter haest 5 en 4 vadem.

Wilt gy met een diep gaende schip ober de banki de Breton, die van 't Klooster afstrekt / so wagt so lang / tot dat 't half vloed is / want met leeg water klipt daer maer 3 vadem op. Als 't water gevloeit is / so mag men met een groot Schip daer wel ober. Als 't Torenke van Lusson komt aen 't N. einde van 't Eiland Urk of Tyvalenes, so is men op 't drooghste van de banki / maer als 't Torenke komt ober 't Z. einde van dat Eilandeke / dan en begint 't weder te diepen. De merken om 't diepste water te houden / als gy ober de banki loopt / zyn dese: houd de groote Tooren van Rochelle een spaeki lengte bezuide dat bosch Boomen / dat op de noorderste hoogte staet / en loopt zo ober de banki / 't is daer al steek grond.

Wilt gy voor 't Klooster onder de banki zetten / zo loopt op 6 à 7 vadem / en zettet daer.

Maer wilt gy onder Sint Martin niet zetten / maer voort na 't Brand Eiland / zo brengt dat voorsz. Torenke van Lusson ober 't Huyske / dat op 't Eylandeke Urk staet / en houd dat zo staende / zo en meugt gy aen de Laverdyn niet misdoen.

Laverdyn.

De Laverdyn is een rye Rudse / te samen een musquet schoot laug / die een quartier mpls van de O. hoek van Sint Martens Eiland afleid / en op een spring met leeg water boven komt.

Tussen die en 't Eiland van Sint Martens mag men deur zeilen / daer is diepte genoeg. De merken van Laverdyn zyn dese: Als men de Kiliaats in komende tussen Sint Martens Eiland en den Bos deur zeilt / en den groote Toren van Rochel komt te zien effen buiten den hoek van den Bos / zo is men regt neffens Laverdyn, die leid dan Z. W. van u / 't is daer tussen beide niet seer wpd. Of als de voorsz. Toren van Rochelle staet effen buiten de hoek van den Bos / en de N. hoek van de Plompe een scheeps lengte buiten de Z. hoek / dat is de N. hoek van den Bos / dan is men regt op de Laverdyn, daerom als Rochelle komt een scheeps lengte bezuiden den Bay / als men de Kiliaats in komt / dan is men de Laverdyn gepasseert / en men mag by Z. O. en Z. O. ten Z. aen gaen / na 't Brand Eiland.

Brand Eyland.

Pertuis d Antioche is een wyt en breed gat / strekkende tussen S. Martens Eiland ende Oleron deur / leid van Heys verscheide Z. O. ten Z. 9 mpl. Wilt gy Pertuis d'Antioche in zeilen / zo loopt tussen beide landen O. Z. O. in / maer S. Martens Eiland by wat nader / om de Crage van Oleron te schouwen / dat is een vuil Steen rif aen 't N. einde van Oleron, komt dat by nagt niet vader als op 12, 13 vadem.

Als gy dan komt by 't O. einde van Sint Martens Eiland / en na Rochelle of onder den Bos zetten wilt / zo brengt de groote toren van Rochelle een Scheeps lengte buiten den Bos / zo en meugt gy aen de Laverdyn niet misdoen. Onder den Bos zet men op 5, 6 vadem steekgrond / alzo dat de hoek noorde van u leid. Of wilt gy te Reede loopen onder de Abdye of Klooster van Sint Martens Eiland / so loopt op de voorsz. merken /

M E D O C

COSTE D' ARCASSON

C A S C O G N E

B A S Q U E S

DE BOGHT VAN BISCAYE

Bilcaise Kust Tusschen Gattaria en C.de. Machichaco.

Pascaart Van de Zeekusten Van
VRANCRYCK en BISCAIA
Beginnende Van de Rivier Van
BOURDEAUX tot BILBAO
Nieuwerdinx Opgestelt Door Frcgt Geometra
t' Amsterdam by Johannes Van Keulen
Acnde Nieuwenbrugh Met Privilegie Voor 15 Jaar

Carte Marine d'une Partié des Costes
de FRANCE et BISCAIA
depuis la Rivierre des
BOURDEAUX Iusqu'a BILBAO
Nouvellement Compose Par Frcgt Geometra
a' Amsterdam Chez Jean Van Keulen Vendeur
des Cartes Marines Vis a Vis du Pont Neuf

Duitsche Mylen 15 in een Graat
Spaansche Mylen 17½ in een Graat
Eng en Fran Mylen 20 in een Graat

Le Chanc Desmolen

Bilbao

P. Machichilandia

zo lange tot dat 't vooꝛſz. Klooſter komt buiten de Z. hoek van 't ſelve eiland / zeilt daer op aen / ſo laet gy Laverdyn verre genoeg aen ſtabboozt van u. By 't Klooſter komende / ſet 't daer regt beooſten op 5, 6, 7 vadem / daer is de Reede vooꝛ Scheepen / die uit willen weſen.

Als gy Pertruis d'Antioche in zeilt / en na Brand eiland begeert te weſen / ſo loopt / als vooꝛſz. is / tot by 't O. eynde van S. Martens eyland: van daer is de cours Z. O. / of van den Bos Z. en Z. ten O. / of met weſtelyker wind Z. ten W. na dat eiland.

Als gy zo na dat Brand eiland zeilt / dat de Toren komt over 't Brant eiland / daer meugt gy uw ballaſt over boozt werpen / 't is daer 25 vadem diep.

So gy van den Bos na 't Brand eiland met een zuidelyke wint / of van 't Brand eiland na den Bos moet laveren / ſo en komt 't land Rochel niet te na / daer leggen verſcheide drooge ſteenige banke een ſtuk weegs van de wal langs 't land / daer men hem vooꝛ wagten moet. Als Rochel bedekt wozd van de Z. hoek / die tegen over de Kriek leid / daer leid een ſteen-bank / daer geen vadem water op en leid.

Wilt gy op de Rivier van Charante na Rochefoort zeilen / zo loopt bezuide 't Brant eiland om / men mag 'er ook wel benoozde om zeilen / en zeilt by de Toozn van 't Fort de la Pointe in. Met leeg water valt de Rivier dzoog / en wel drie myl in 't land.

Om van 't Brant eiland na Brouage te zeile / zo zeilt Z. Z. O. aen / en houd 't toozntje van Heers beweſtt 't Bosch / ſo lange tot dat den toozn van 't Fort de la Pointe komt over 't root panne hupsje / dat op de Z. zyde van de rivier Charante ſtaet / zeilt dan Z. O. en altemet Z. O. ten O. in / tot dat Front, een dozp dat op de ſtrand leid / benoozde Soubize komt. Als dan Soubiſe komt binnen 't vooꝛſz. Dozp / en de Meulens boven t Dozp / ſo ſult gy zyn tegen de hoek van de Oeſterbank: gaet dan al Z. O. ten Z. / en ſet dat upterſte torentje van Heers over de upterſte zant plecke / daer de galge by ſtaet / houd die ſo ſtaende / en Z. Z. O. in: als dan 't toozntje van Heers komt aen de O. kant van de Valeye / die in 't Bosch is / ſo houd dat ſcherpe toozntje regt op de O. kant van de Valeye van 't Bosch / en zeilt alſo onme de Krieke of Rivier van Brouage. Tot Brouage en plag niet een hups te ſtaen / daer 't nu een ſterke ſraeye Stad is / binnen 100 jaren herwaerts ſo gewozden zynde.

Oeſterbank.

Bajaart. De Bajaart leid langs 't land van Oleron, en ſtrekt tot binne 't Brand eiland / met leeg water komtſe boven / ende ſtrekt verre om de N.: ſo gy van de Krieke uitwaert aen moeſt laveeren na 't Brand eiland toe / ſo brengt de toren van Rochelle niet buiten 't Brant eiland / vooꝛ en al eer gy daer neffens zyt / om de Bajaarts wil / ſo en ſult gy daer niet misdoen.

Aen 't Z. einde van Oleron, tuſſen Oleron en 't land daer bezuide is nog een gat / daer men in en uit mag zeilen / geheeten de Maumuſſon, diep genoeg vooꝛ groote ſcheepen / ſtrekt van uitter zee O. Z. O. in / 't is een ſlim gat / want van ellie hoek loopt een Riſ af tot by naer aen malkander met de punten / de Z. punt is heel breed en blak; de wind uit den weſten waiende / kan men qualyk een gat ſien / 't barnt daer over 't heele gat heen / die kille in 't midden is 6, 7 en 8 vadem; men moet wel toe ſien niet dwars te geraken / of men is 't ſchip qupt. Daer binne komende loopt de rivier de Ceudres Z. O. op na Saltes of Sanjou toe / daer men ſout ladet / en wozd na de Rivier Ceudres-Sout genoemt: daer vooꝛby aen de andere hoek van de Maumuſſon, leid een Plaet / daer men benoozde om loopt op deſe merke: Men houd de meulen / die op 't Land van Oleron ſtaet / over de bomen / en ſo loopt men benoozde de Plaet om: daer is de Reede / vooꝛ die op Oleron of Olderdon Sout wil laden.

Manmeſond.

Maer wil men binnen deur weder uitweſen / ſo ſal men ſo lange om d'O. zeilen / tot dat Saltes komt over de bomen / die binne Merven ſtaen / om de ſteert of 't Riſ / dat van Oleron afſchiet / te ſchouwe; als Saltes komt over de boomen / zeilt dan N. ten W. aen na 't Brant eiland / maer bzengt Hertog Karels toozn bezuide 't Brant eiland / om den Bajaart niet te onderzeilen. Als 't toorntje van Heers aen 't bosch komt / houd dat ſo ſtaende / tot dat Rochelle over de N. kant van 't Brant eiland komt / zeilt dan het Pertuis uit. Daer ſchiet ook een riſ van S. Martens eilands W. einde af / dat men ſchouwe moet.

Riſ aan Sint Martens Eilaud.

Als men uit den Zuid komt / en begeert achter 't eiland S Marten ter reede te loopen / zo moet men de N. W. hoek myden / wegens 't Steen Riſ, dat 'er afſchiet omtrent een groot ½ myl in Zee; doch men kan het op 10, 11 vadem omlooden; als de buurtoozn Z. Z. O. van u is / ſtelt dan bzy u cours O. Z. O. aen / en loopt dan midswaters langs / maer men moet de vaſte wal zoo naer houden als het eiland / zoo lang tot gy de Stad S. Marten Z. W. van u hebt / loopt dan maer op de Stad aen / en ſet het dan op 6, 7, 8 vadem / zoo na aen de wal als gy wilt.

Als men 't Pertuis begeert uit te zeilen / moet men weten / om de Krage van Oleron te myden / dat het in 't vaerwater 20 vadem diep is / en als men de Krage nadert / dzoogt het in / het is een buil ſteene riſ / en ſtrekt wel 1 myl van de wal; als gy de tooren Z. O. van u hebt / en 12 vadem water / zoo meugt gy met een W. cours en een vooꝛſpoet daer bzy uit zeilen / en zult geen quaet doen.

Zupden / of weinig weſtelyker 6 myl van 't eiland Heys, Z. W. ten W. van 't eiland S. Martyn, en N. W. of wel ſoo Noozdelyk van de Rivier van Bourdeaux, leggen de klippen van Rokedon of Rochebon, van ſommige genaemt Urkania. in forme van een drie hoek. De zuidelykſte van de drie / dat is de dzoogſte / daer op is 2 vadem diepte; aen de Z. W. zyde is de gzond zwarte ſteenkens / aen de N. O. zyde wit zand / maer men magſe op 't loot niet genaken nog aendiepen.

Een weinig W. waert niet verre van de vooꝛſz. klippen leid nog een andere klip / daer 6 vadem water op is / dog met een ſtozm bzeekt de zee daer geweldig op met groote ſtorting.

Klippen van Rochebon.

Van de diepten neffens deſe Eylanden om die te kennen.

't Land van Olonne mag men van benede ſien op 25 à 30 vadem.

S. Martens eiland / of I. de Ree, en 't N. einde van Oleron mag men ſien op 28 à 30 vadem. Als men S. Martens eiland in 't geſigt krygt / ſo ſiet men daer een hooge toozn met een hoog huis / en op de ſtrant een meulen / met 4 of 5 hooge duinen. Op Oleron ſiet men een hooge ſpitſe toozn op een ronde hoek / daer men ſommige boomen over ſiet ſtaen / en bezuide is 't 2 of 3 plaetſen gehackelde duin.

Hoe verre deſe Landen van malkanderen en van andere Landen leggen.

Van S. Martens eyland of I. de Ree tot de Toren van Cordouan Z. ten O. 12 myten

Van de Krage van Oleron tot de Toren van Cordouan Z. ten O. 9 à 10 myten

Van S. Martens eyland tot Capo de Pinas Z. W. wat weſtelyker. 25 myten

Van S. Martens eyland tot Capo Ortegal W. Z. W. wel ſoo Zuidelyk 66 myten

Hoogten.

't Midden van S. Martens eyland of I. de Ree legt op	46 grad:	15 min:
De Noozdhoek van 't eiland Oleron op	46 grad:	5 min:
De Zupdhoek van Oleron op	45 grad:	48 min:
't Gat van Maumuſſon of Seudre op	45 grad:	46 min:
De tooren van Cordouan op	45 grad:	26 min:

Hoe haar deze Lauden uyt der Zee vertoonen.

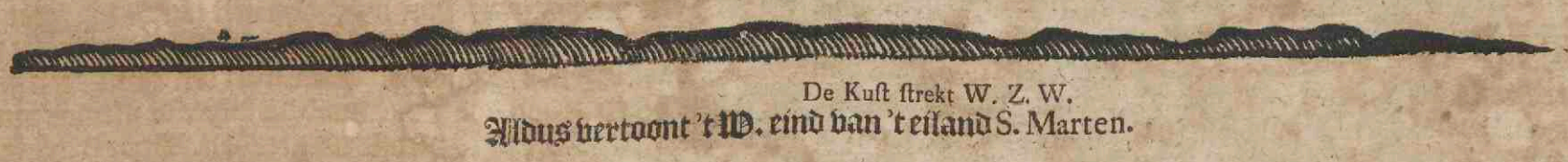

Als Sint Martens eiland N. ten O. van u is / vertoont 't aldus.

Als de toozn op I. S. Martens O. Z. O 3 myl van u is / vertoont 't aldus.

Als men Purtuis in of uit zeilt / is S. Martens eiland aldus gedaen.

S. Martyn.

De Z. zyde van I. S. Martyn, als de toorn of 't W. einde noorde / en 't O. einde N. O. van u is / 2 of 3 myl.

De W. hoek van Oleron of Olderdon vertoont aldus / als die O. van u is 2 myl / daer is 't 20 vadem diep.

Duynen. Duynland.

Olderdon of Oleron, als men die bomen benoorde de toorn heeft / is dan Z. O. van u.

Als men voor Pertuis is 2 myl van land / dan is Oleron of Olderdon aldus gedaen.

't Land tussen Oleron en de Rivier van Bourdeaux. vertoont / als men daer by langs zeilt / gelyk in deeze 5 volgende Figuuren afgebeeld staet / de gelyke letters aen malkander / als de AA, BB, CC, DD.

Eylanden van Olderdon.

Saltes.

A B

Aldus vertoont Saltes, als 't O. ten N. van u is omtrent een myl buyten 't land.

B C

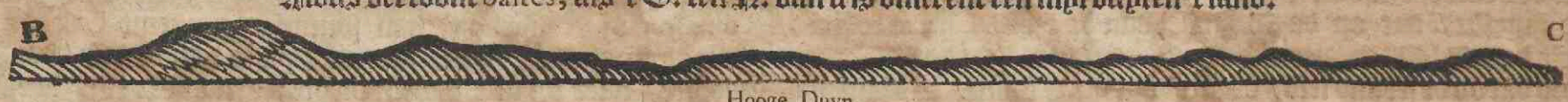

Hooge Duyn.

C D

Cordan.

De Vyfde Vertooninge, van de

R. van Bourdeaux, en van daer tot Bilboa in Biscayen.

BEnoorde de mond van de Rivier van Bordeaux, die de Garonne genaemt word / legge 5 of 6 hooge witte duine / maer daer bezuide is 't laegagtig land / swarte duinkens met helm bewassen.

Van de Tooren Cordan af N. waert na de hooge duinen op 't N. land toestrekt een zandbank / gehyten de Monages of Monassen, daer mag men aen de W. zyde by heen op 7 vadem om looden / maer op 't N. einde is die heel schor / en niet verre daer af is 't 23 vadem diep.

Monages.

Van de N. hoek van de Rivier loopt een Zand af Z. waert / geheeten de Noorder-Efels, en daer bezuide leid noch een geheeten de Zuyder-Efels, maer zyn nu heel klaer / datse ten naesten by verloopen zyn / zo dat men daer niet grootelyks behoeft voorsteeresen: daer tussen beide deur / en ook daer bezuide langs zeilt men op de Rivier.

Noorder en Zuyder-Ezels.

Wilt gy in de Rivier zeile komende uit den noorde / zo meugt gy de wal langs loope op 12, 13 vadem / tot dat de Toorn van Cordan Z. O. ten O. van u staet / loopt dan daer regt op aen tussen de Noorder en Zuyder-Efels deur / tot dat de hooge witte duin op de N. hoek van de Rivier N. N. O. van u staet: men mag zo uit den Noorde komende / by de Noorder-Ezels op 't loot ontloope / tot dat de Toorn Z. Z. O. en Z. O. ten O. van u komt / gaet dan na de Toorn toe / en als die voorsz. hooge duin N. N. O. of N. O. ten N. van u komt / zeilt daer op aen / tot dat gy de slag van 't land hebt / loopt dan daer by langs inne waert na Missie toe / dat is de hoek met al de Meulens. Als gy dus na de hooge duyn toe zeilt / en dat de Toren van Soulack komt een groote baem benoorde de Tooren van Cordan, en 't Molentien van Rojan in 't Bosch by Rojan, dan zyt gy ook de Monages gepasseert / en moogt sonder schrome O. aen regt na Rojan toe zeile / maer hawelt wel u stroom / de vloet valt dwars over de Efels na de Toorn van Cordan toe / en de ebbe ter contrarie. In dit voorsz. gat tussen de Efels deur blyft met laeg water 3 vadem op de Drumpel.

Missie.

Rojan.

Om bezuide de Ezels langs in de Rivier te zeile komende van benoorde / dat 't beste gat is / zo doet aldus: brengt de Toorn van Soulack O. van u / wel so noordelyk / en zeilt daer op aen / tot dat de Toorn van Cordan N. ten O. en N. N. O. van u is / Rojan zal dan N. O. van u staen; of zo gy uit den zuide komt / zo brengt de Toorn van Cordan N. ten O. en N. N. O. van u / en zeilt daer zo op aen / tot dat Soulack O. van u komt / Rojan sal dan N. O. van u staen / zeilt dan regt daer na toe / daer by komende / zeilt dan na de hoek van Missie.

Om het Cameel gat binnen te loopen / zo komt gy uit het N. zeilende langs de Ezels op 5 à 6 vadem / zeilt zoo Z. aen / tot Cordouan Z. O. t. O. en O. Z. O. van u is / en dan hebt gy 3 vadem; dan u cours over een vloed stellende O. t. N. en O. N. O. / zoo komt gy op 7 à 8 vadem; dan zoo in zeilende tot so lang dat Cordouan Z. Z. O. van u is / dan O. en O. t. Z. tot de toorn van Soulack even binnen Corduan komt / u cours dan Z. O. en Z. O. t. O. op / dan zyt gy binnen gaets; zeilende dan Z. Z. O. op na Rojan op een Compas, wiens lely ruym $\frac{1}{2}$ of $\frac{2}{3}$ streek beoosten de naelde leid / of de naelde zoo veel bewesten de lely; de merken van 't Cameel-gat zyn deeze: als gy deeze toorn op de Noorder-kant van de rivier zoo op de duynen of onder de blakke duynen zien kan / zoo moet gy ook de toorn van Cordouan Z. O. en Z. O. ten O. van u hebben / dan zeilt gy in ober een vloed O. ten N. en O. N. O. in.

Als gy nu binnen 't gat zyt en komt tegen de hoek van Missie, dat is de hoek / daer de Meulens op staen / zo gaet dan ober na 't gebouwen Casteel toe / genaemt Castillon, Z. O. ten Z. aen / dat is 2 myl van Missie, dan voort by 't Z. land langs Z. O. in tot Pouliack, dat zyn 2 myl.

Castillon

Pouliak.

In 't baerwater tussen de Monages en de hoek met de Meulens op Missie, is 't 10, 11, 12 vadem diep / maer buite 't baerwater 't zy aen de N. of Z. zyde is 't dyooger / te weten 5, 6, 7, 8 vadem: men moet digt by de hoek van Missie langs / daer is 't 22 vadem diep.

Als dan Rojan komt aen de W. hoek daer de meulens op staen / houd dat zo staende / en gaet Z. O. ten Z. na Castillon toe / 't is in deze trabe meest al 4 vadem diep / doch aen de N. of Z. kant genaliende / is 't dyooger / en aen de N. zyde is 't bol zanden / daer men ook wel deur mag zeilen / die daer bekent is.

Van Cattillion tot Pouliak is 't Z. O. 4 myten / de cours als te vooren / en 't is daer 4, 5, 6, 7 vadem diep.

Tegen Pouliack midden in de Rivier leid een Eilandeke / daer beooste moet men loopen regt op Blaye aen / maer daer moet men met getyt over / want 't en is daer met leeg water maer 1 vadem.

Pouliak.

Als gy voor Pouliak zyt / en na Blaye wilt zeilen / zo laet 't water eerst een uur wassen / dan meugt gy met een Schyp / dat 9 of 10 voet diep gaet / wel er ober. De merken om langs 't diepste water in dat raft te zeilen / zyn deze. Daer staet een Meule ten halve tussen Blaye en Roche de Ton, houd die buyte de nieuwe muragie van Blaye, zo zult gy de diepste tille treffen. Voor Blaye werd 't weder 3 en 4 vadem diep / loopt dan by 't N. land uit op 3, 4 en 5 vadem. Als gy voor de Rivier komt / die O. waert op strekt / genaemt Dordogne, zo zeilt eerst op 't midden van 't tweede Eiland aen / laet dat eerst aen stuurboort / en gaet daer passelyk by langs / tot dat gy nessens of voorby de Galg zyt / die op de O. hoek van de rivier staet. Dan weder by 't N. land langs tot de 4 huysiens. Want daer moogt gy ober slaen na de hooge toorn van Duplot, by d'onse Duvekot genoemt; daer nessens komende / moet gy terstond weder O. waert ober na de bogt by Lermout, in dat ober slaen loopt men tussen een Steen-bank aen bakboort en een drooge Sand plaet aen stuurboort deur / ober een bank geheeten

Blaye.

't Pas,

't Pas. 't Pas. dat 't dzoogste is van al de Rivier / daer en blyft met leeg water niet meer als 8 voet. Aen de O. zyde komende over 't Pas, gaet dan voorby de O. wal langs tot voorby Lermont, zeilt dan weder over na de W. zyde op de Huysen van Chartoisen aen / en dan voort al by de W. wal langs tot voor de Stad Bourdeaux, in dat kromme tussen Lermond en Chartoise is 't 5, 6, 7 vadem diep / en voor de Stad 4 en 5 vadem.

Als men de rivier van Bourdeaux uit wil zeilen / so sal men tot Royanne vertoeve / verwagtende goed weder en een Voorebbe / en loopt daer mede uit / in 't uitlopen houd de hooge Duin N. N. O. van u / zo lange tot de toorn van Cordan Z. O. ten O. van u is / dan meugt gy op N. W. t. W. door de Ezels in zee zeile.

Van Cordouan of de Rivier van Bourdeaux tot Arcasson strekt de Kust zuyde en nooryde 14 myl / is al vlak duinig land / daer tussen beide leid een Ty have / genaemt Archisis, daer mag men met hoog water wel met groote Scheepen in.

Arcason. Voor de Haven van Arcasson of Arcason leggen verscheide dzoogten / daer mag men bezuide in zeilen / 't nooryder gat gaet tussen de N. hoek en 't nooryelykste Eiland / maer is eng en niet diep. 't Zuyderste strekt by de zuider hoek tussen 2 dzooge zand banken in / daer van d'eene van 't zand / en d'ander van de Z. hoek van 't vaste land afstrekt Z. W. ten W. in zee. 't Land benoorde 't gat is al leegagtig Duyn land / zonder geboomte / maer daer bezuyde zyn 't al hoogagtig Duynen / ook zonder geboomte / doch neffens 't gat komende / siet men in 't binneland veel boomen. Als gy uyt der zee 't zy van benoorde of bezuide omtrent dit gat komt / gy sult die voorsz. banke aen beide zyden van 't zuyder gat wel gewaer werden aen 't barnen en breken der zee / en meugt die so op 't lood om loopen / als 't u belieft / zy zyn heel schoon en vlak. Op de Duynen binnen 't gat staen 2 groote hooge masten. Wilt gy daer in zeilen / zo brengt die 2 masten over een / zo sullense N. O. ten O. van u staen / houd die over een / en zeilt daer op aen / gy sult so tussen die 2 voorsz. banken in zeilen / en met leeg water 2 vadem / maer met hoog water 5 en 6 vadem water vinden / gaet zo al op de merke aen / tot binne de Eylanden / en ten einde 't dzooge zand aen bakboort. Daer binne ten eynde zynde loeft daer by om / en gaet dan nooryde aen tot aen de hoek / die gy aen stuurboort zult sien / maer schout die / daer loopt een steert af / 't en is in dat Kali niet min als 6, 7 en 8 vadem diep. Om dien hoek of ten eynde komende / daer meugt gy dan voort wel digt by 't land aen stuurboort langs zeile / dat strekt O. Z. O. / of gy meugt daer setten op 7, 8 en 9 vadem / of het innewaert om de tweede hoek op 2 en 3 vadem. Tegen over de eerste hoek aen de N. zyde valt 't seer verre dzoog na binne toe.

Om in de Haven van Arcasson te seilen.

Bayonne Het gat van Bayonne strekt tussen 2 slegte strande oost / en O. ten Z. / en zomtyds oostelyker of nooryelyker in / door 't verloope en veranderen der Zanden voor 't gat. Op 't land aen de Z. zyde van 't gat staen 2 Masten / die houd men over een / of de innerste een weinig benoorde d'uyterste / en loopt zo over de Baarse of Dzumpel / tot tegen de Z. hoek / en dan daer voort by langs. Op die voorsz. Baarse of Dzumpel is met hoog water en springstroom 3 / met dagelyks Getyt 2½ vadem / maer met leeg water 3 voet. Als men om de hoek komt / moet men Z. waert om zeile / omtrent midswaters langs de Rivier / of liever de W. zyde naest / om zommige bulle / die aen de O. zyde legge / te myden / en sette 't voor de Stad op 4, 5, 6 vadem. Dit gat en dese Rivier is Lootsmans water.

Regt binne dit gat strekt aen de N. zyde van de Rivier een groot Haf van 4 myl lang N. waert op / en valt by Caap Breton benoorde in zee. Langs dat Haf plagten de schepe te zeilen van Bayonne, maer nu is 't Z. einde aen de Rivier van Bayonne by na geheel toegepaelt / alzo daer maer kleine Barke door konne / om 't gat van Bayonne te beter met 't schuuren des waters diep te houden.

S. Jan de Luz. In Sint Jan de Luz is een schoone Bay / daer men leggen mag op 5, 6, 7 of 8 vadem / na dat men diep in leid / is schoone Zandgrond / ten einde de Bay is een Ty-havenken / daer op leid de Stad aen de O. zyde. Met hoog water en dagelyks Getyt komt daer 2 voet / maer met een spring 12 voet water / met leeg water valt 't heel dzoog / zo dat men dzoogs voets daer over mag gaen. Regt binne de W. hoek van de Bay is nog een klein Dok, daer een voet water meer komt als in 't voorsz. ty-havenken / maer valt met leeg water mede heel dzoog.

't Is periculeus in hart weder in de Bay van S. Jan de Luz in te loope / om dat de heftige bare niet altyd op zyn ordinaris tye komt / dog als men op de reede voor de Rivier niet mag blyven / zo mag men loope agter de Cave Neuve Z. waert / daer de Terre-Neuve-baerders leggen.

Dese Bay is seer goed te kenne uit dese na beschrevе merke: sy leid regt in de bogt / daer benoorde strekt 't land O. ten N. na Bayonne, en daer bewesте ontbalt 't W. na Fontarabia. Op d'O. hoek van de Bay staet een witte vuur Toren / die men verre sien kan / bezonder als de Son daer op schynt / dan blinkt die seer wit tegen 't ander land uit. Op de W. hoek staet een plat wit huis een weinig op 't hooge / en daer bewesте de Bay is 't op de zeekant grauw kleiagtig land: ook is de hooge Berg van S. Jan de Luz een goed merk om dese Bay te kenne / die blyft in 't zeile een stuk W. waert af aen bakboort leggen: Dese voorsz. Berg van S. Jan de Luz munt buiten alle andere berge daer omtrent van hoogte uit / is daer door zeer kennelyk / boven op platagtig / als in de volgende opdoening afgebeelt is: op dien voorsz. berg staat een Kapel / van daer kan men sien in 4 Koninkryken / Vrankryk, Spangien, Navarre en Arragon.

1 Myl Z. W. ten W. van S. Jan de Luz legge de klippe genaemt de Poninghnons of Pignons van S. Anna: niet verre van land / 1 myl daer bewesте leid de Inwyk van Fontarabia een schoone Bay.

Poninghnons van S. Anna.

In de bogt van Fontarabia staet aen de W. zyde een Kasteelt-je / men set dat W. van hem / en laet dan 't Anker vallen. Kleine Scheepken mogen wel heel in de Bogt loopen.

Aen de W. hoek van de Bay leid de C. Figuer een hooge hoek / daer op staet een Kasteel / en daer bezuide een Kapelleken. Aen de hoek van die Caep leid een klip een weinig daer van verscheiden / dag de Zee en mag daer tussen beide niet deur loopen / dan by geheel hooge Vloede breekt se een weinig deur. Aen de O. zyde van dese Bay legge 2 groote klippe / daer neffens strecke nog sommige leege klippe een goet stuk van land af. Om die te schouwe / moet men by de W. hoek in zeile om in dese Bay te komen; daer binnen mag men 't setten op 8, 9 vadem / alzo dat de voorsz. groote klip aen de C. Figuer N. N. W. van u staet / daer leid men op schoone Zand-grond en beschut voor een N. O. wint. De Kroonenberg leid omtrent ten halve tussen S. Jan de Luz en deze voorsz. Bay van Fontarabia.

Kronenberg.

Een kleine myl bewesте C. de Figuer leid Passagie, ook een schoone haven. Aen de W. zyde van 't gat / dat zeer nauw is / leid een rond klip / zo dat 't met een ebbe quaet daer in te komen is / maer by Vloet is 't beter: daer buite is 't heel schoon zonder eenige bulle of ondiepte / behalve voorsz. ronde klip. De Stad leid regt binne de have aen de O. zyde / daer men voor leid op 15 vadem.

Passagien.

2 Myle bewesте Passagie leid S. Sebastiaan, tussen beide is nog een zand-bay in een Inwyk / daer een dzoog Rivierke in 't land op gaet / daer komen veel Barquen in.

S. Sebastiaan.

De haven van S. Sebastiaan is goet om in te komen: men loopt 'er tussen 2 Slotkens of Kasteelkens in / waer van 't oosterse 't grootste is / staende op een hooge berg. 't Westerse is een vierkant torenke / leid op een eyland of rotse: in 't zeile in 't nauwe tussen dese voorsz. Slotkens leid een klip / die met hoog water 6 voet diep is / en als 't stormt uyter zee / altoos barnt; sy leid dat O. land naest; aen 't W. land is diep 10 vadem. Om nu (inkomende de voorsz. klippe te myde / so komt 'er een klooster bewesте 't Westerse Eyland en Torenke / als men die over een houd / dan loopt men daer brooken om.

Om buiten S. Sebastiaan op de Reede te setten / so moet men de hooge berg / die op de hoek van Caap de Figuer leid / buite 't oosterse voorsz. Eiland houde / daer mag men 't setten; maer so deselve onder 't eiland bedekt valt / so en mag men 't op de Reede voor S. Sebastiaan niet setten: als men door 't nauw binne de klip en voorby de slotkens is / so mag men 't setten aen de O. zyde onder 't groote slot / daer is de beste reede: agter 't voorsz. slot gaet een klein waterke op: men kan van dat oosterslot te voet gaen langs een hooge strand op 't vaste land met leeg water tot aen de stad / (die leid agter de voorsz. hoge berg met 't slot) dog gaet de strand met hoog water onder: 't is een Inwyk / en binne voor de stad is 't 5, 6, 7 vadem diep: aen de W. kant onder 't klein Eylandeke mag men 't ook setten / 't is daer 10 vadem diep.

Die van daer voort in S. Sebastiaan wesen wil / die loopt midswaters tussen beide Eilande in / en laet 't klein eylandeke / daer het kasteel op staet / aenstuurboort / lopende also tegende eerste of tweede muur van de Stad / en setter daer / de scheepen of barken sullen hem wel aen boort komen en in de haven helpen tussen de muuren.

Een myl bewesten S. Sebastiaan leid een Zand-bay / daer men 't setten mag so diep of dzoog als men wil.

Tussen S. Sebastiaan en C. de Machicaco leggen de reeden / Gateria en Deva

Gateria is een schoone ronde zand-bay / daer 't goet leggen is voor weselyke winden / men leid daer agter de W. hoek regt voor 't stedeken op schoone zand-grond / een nooryder wind is daer hoekjens wind. Dese Bay werd gemeenelyk Konings-have genoemt.

Gateria. Koninxhaven.

Langs dese Kust van Biscayen, tussen Sint Jan de Luz en Gateria, is over al schoone grond / en goed sette op 20 vadem. Van Gateria tot Deva is 't 1 myl na den westen: dat is een af waterken / dat uyt 't gebergte komt.

Weinig bewesten Gateria leyt S. Antonis, als men van bewesten daer na toe komt / zoo komt 't eerst een hoek / daer even bewesten leid een ronde berg: als die omtrent Z. ten O. van u is / zoo komt 'er een Toorn bewesten die berg / die staet op het buyten land / daer leyt St. Antonis-hoek iets Zuydelyker en Oostelyker. Met een N. W. Storm is iemant dicht by St. Antonis hoek voorby gepasseert; maer doe hy neffens den berg quam / kreeg hy stilte / en moest ankeren / hebbende den buyten-hoek van S. Antoni in 't N. ten W. / leggende in 7 à 8 vaam schoone zand-grond / de binnen-hoek W.

Om de W. leid d'uithoek of C. Machicaco, tussen beide zyn verscheide Ty-havens.

Machicaco.

Daer regt bewesте is een goede Ty haven: daer leid een Stedeke 1 myl in 't land / op een Rivier / die uit 't gebergte komt. Regt bewesten C. de Michicaco leid een groote klip aen 't land vast / en een stuk bewesте de selve nog een op den hoek / genaemt Punta de Avallanes.

Z. W. ten W. van Machicaco leid de Have van Baquio, een schoone groote Bay of Inwyk / 't O. einde is vuil / daerom moet

Baquio.

men dat schouwe / en loope aen de W. zyde langs / binnen komende is 't ruim genoeg / daer mag men setten / waer men wil.

Placentia. Beweste Baquio leid nog Placentia op een Rivierke / 't stedeke leid een weinig in 't land. Dit zyn al Tyhavene.

Bilboa. Van Caap de Machicaco tot Bilboa (waer tussen de voorsz. Havene van Baquio en Placentia gelege zyn) is Z. W. ten Z. 3½ mpl.

Bilboa leid op een groote Rivier / langs dewelke veel Yser afkomt: 't is een groote Haven / doch sy en streckt niet seer binnewaerts / wegens de Bank la Baarse genaemt / die dwars over de have leid / daer moet men over met hoog water.

Aen de O. hoek van Bilboa komt een Rif afschietn / dat moet men schouwe / daer legge ook sommige steene onder 't water / is een hooge steile hoek / wit aen te sien.

Binnen dat Rif / dat van de hoek afloopt / mag men 't sette op 7, 8 vadem / tusschen de hoek van Cay aen de O. zyde / daer komt de Loots-luide af / die de scheepe op brenge / daer leid men beschut voor een N. W. wind.

Van dese voorsz. hoek of Reede tot de Baar of 't gat van Bilboa is anderhalf mpl Z. ten O. / dat streckt by 't W. land in: daer staen 5 of 6 huysse op 't W. land / als de 2 westerse huise over een komt / of als men deur de 2 Oosterse huise sien kan / die in 't Land staen / so zyt gy op de Baar; gaet dan op 't slot Portogaleta aen Z. en Z. ten O. en digt by 't Slot langs / en setter regt binne 't Slot voor een weste wind / dog als men voor 't gat is / so komen de Loots-luide af / en brengen u tot de Stad.

Als men voor de Inwyk leid / so siet men Monte S Antoni W. ten N. van hem leggen.

Van 't Gety en loopen der Stroomen.

Aen de Rivier van Bourdeaux maekt hoog water een Z. W. en N. O. Maen.

In de have van Arcason maekt hoog water een Z. W. ten W. en N. O. ten O. Maen. De vloet trekt 1 uur langer in / als 't water wast.

Aen de kusten van Biscaven en vind men geen loop van stromen / maer een Z. O. en N. W. Maen maekt daer over al aen de kuste 't hoogste water / en binne de Rivier een streek later.

Op alle plaetse en voor alle Gaten op de kusten van Bretaigne, Poictou en Galcoignien maekt hoog water een N. O. en Z. W. Maen. Men vreest daer ook geen vallen van stroomen.

Gronden en Diepten.

Het Land tegens de Rivier van Bourdeaux mag men van de Campagne sien op 30 vadem / de toorn van Cordoan op 27 vadem.

Tussen Arcason en S. Jan de Luz mag men 't land sien op 30 vadem / als men omtrent Bayonne is / so siet men Cabritou, Bayonne, Bederte en S Jan de Luz meest al plompe toorns.

Voor Passagie zynde / mag men ook de hoek C. de Figuer sien / en S. Sebastiaan, 't land leid daer in een groote Inwyk.

Omtrent C. de Figuer leit een hooge berg / die aen 't Z. W. einde gantsch steil is / en seer langwerpig schuin neder gaende na 't noorde. Als men voor S. Sebastiaan is 5 of 6 mpl buite land / so is hy laegagtig / en aen 't W. eind schor en hol / maer als men digt by land komt / is hy seer hoog en schor.

Als men nog 6 mpl buyten S Sebastiaan is / mag men dat oosterse of grootste slot op de hooge Berg sien / ook dat klein Eilandeke daer bewesten.

Strekkingen en Courssen.

Van Cordouan tot Arcason Z. ten W.	15 mylen
Van Arcason tot Bayonne Z. ten W.	18 mylen
Van de Tooren van Cordonan tot C. Pinas W. Z. W. wel soo zuidelyk	56 mylen
Van Bajonne tot S. Jan de Luz W. Z. W.	3 mylen
Van S. Jan de Luz tot de Pignons van S. Anna Z. W. ten W.	2 mylen
Van S. Jan de Luz tot S. Sebastiaan W.	6 mylen
Van S. Sebastiaan tot Gateria W. N. W.	6 mylen
Van Bayonne tot de Seyms N. N. W. wat westelyker	72 mylen
Van S Sebastiaan tot Boelyn N. ten W.	58 mylen
Van S. Sebastiaan tot de Seyms N. N. W.	75 mylen
Van S. Sebastiaan tot Gateria N. N. W.	6 mylen
Van Gateria tot Machicaco W. ten N.	4 mylen
Van C. de Machicaco tot Castro W. Z. W.	7 mylen
Van C. de Machicaco tot M. S. Antony W.	10 mylen
Van C. de Machicaco tot Arcason N. O. ten O.	20 mylen
Van C. de Machicaco tot Heys N. ten O.	45 mylen

Hoogten.

De Tooren Cordouan leid op	45	grad:	26 min:
Arcason leid op.	44	grad:	30 min:
Bayonne leid op	43	grad:	42 min:
S. Jan de Luz leid op	43	grad:	33 min:
S Sebastiaan leid op	43	grad:	22 min:
Gateria leid op	43	grad:	40 min:
De C. de Machicaco leid op	43	grad:	43 min:
Biboa leid op	43	grad:	32 min:

Hoe haar deeze Landen uyt der Zee vertoonen.

't Land van Arcason, als 't O. Z. O. van u is 2 mpl.

Als Arcason N. O. ten O. van u is 2 mpl.

Dus vertoont 't Land omtrent de bogt S. Jan de Luz, van Cabriton of tot voorby S. Sebastiaan.

't Voorsz. Land omtrent de bogt van S. Jan de Luz van benoorde Cabriton tot voorby Fontarabia, vertoont aldus / gelyk in deze 2 Figuuren afgebeeld is / als men neffens 't gat van Bayonne is.

Als de Berg van S. Jan de Luz zuyden van u is / 4 mpl / so vertoont 't land daer beoosten tot voorby S. Sebastiaan, gelyk in dese 3 volgende Figuuren afgebeeld is / de BB en CC aen malkanderen.

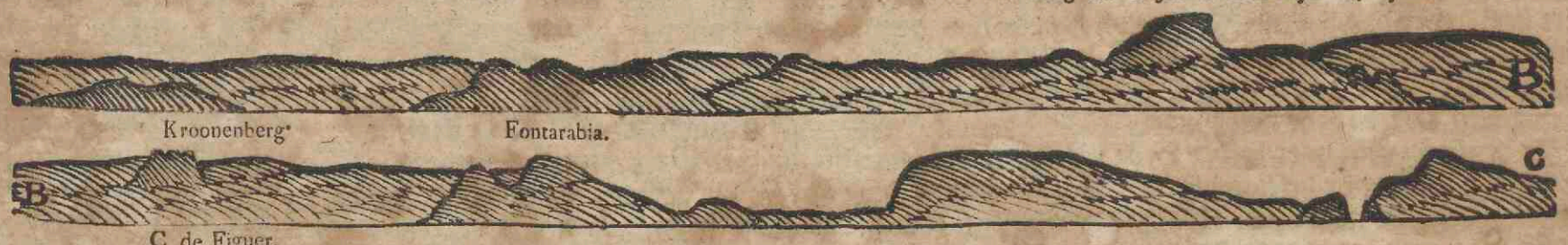

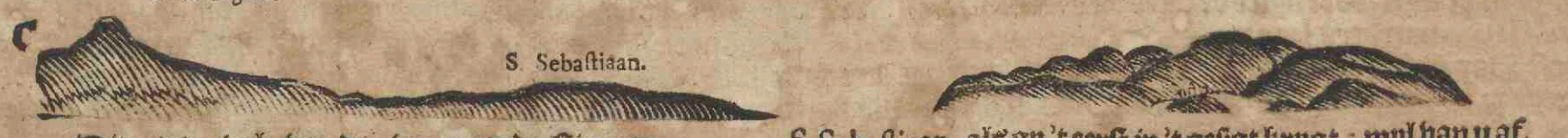

Dit is 't verbolg van de 2 voorgaende Figuren.

S. Sebastiaan, als gy 't eerst in 't gesigt krygt; mpl van u af.

Aldus vertoont het land omtrent S. Sebastiaan als 't 4 mylen van u is.

Passagie en S. Sebastiaan Z. Z. W. van u zynde / vertonen aldus.

Al-

Nieuwe Paskaart
Van de Zeekusten
Van **BISCAIA** en
ASTURIEN Insschen
Bilbao en Luarca Door
Vroet-Geometra t' Amsterdam Bi
Schaunes van Keulen Zeekaart
verkooper Aande Nieuwebrugh

Carte Marine de la Coste
de **BISCAIA** et **ASTURIEN**
Depuis Bilbao Iusqu'a Luarca
Nouvellement Composee Par Vroet Geometra
a Amsterdam Chez Iean van Ceulen
Vendeur des Cartes Marines
Vis a Vis du Pont Neuf
Met Privilegie Voor 15 Iaar
1695

Duytsche Mylen 15 in een Graadt
Spaansche Mylen 17½ in een Graadt
Engelsen From Mylen 20 in een Graadt

De Rivier van Bilbao
Int Groot aan de kust van Biscaya

de Kust van Biscaya

Aldus vertoont de C. Machicaco en 't land daer beoosten.

Bewesten Bilboa na Castro toe siet men een hooge spitse berg / en vertoont aldus na Castro toe.

Dus vertoont 't land beoosten Bilboa, als men daer op te lande komt.

Dus vertoont het land tussen de C. Machicaco en Bilboa.

Aldus vertoont Bilboa en 't land daer bewesten / als men daer neffens is.

Als de scherpe berg regt over de Haven van Bilboa Z. W. van u is / vertoont die hem aldus.

De Sesde Vertoninge, van de

Kust van Biscayen, en Asturien tussen Bilboa en Luarca.

Castro. Van de hoek van Bilboa tot Castro is de cours W. 3 mpl / daer is een goede haven / maer heel buyle grond / van 6, 7, 8 vadem diepte / de engte der haven strekt Z. waert op 10 vadem. In de Rivier na 't Stekelen toe is 't niet dieper als 3 of 4 vadem.

Monte S. Anthonius. Van Bilboa tot den berg van S. Anthonis. is 't N. W. ten W. 6 mpl. Van Castro tot Laredo is de cours N. W. verscheide 4 mpl. Op de W. zyde leid de voorsz. berg van S. Anthonis, dat is een hoge berg / daer digt by langs mag men in zeile tot om de O. hoek / daer binnen is 't wyd en breed / en een bequame haven voor groote Scheepen / daer mag men 't setten op 7, 8 vadem O. waert tegen de berg van S. Anthonis in 't midden van de voert leid een repe Rotsen onder 't water / daer mag men aen beiden zyden om zeilen; men kan dit ligt merken / want 't bazut daer altyd op: daer binnen is de Reede voor de gemene Schepen regt voor de Haven / die

Blinde klippen. met een muur gemetzelt is / maer de groote Schepen leggen een weinig meerder af op 6, 7 vadem diepte. Aen de Z. zyde van de have is een Tyhavenke / van 't selve komt een groot Rif van de O. kant afschiete / na de berg van S. Anthoni toe / daer binne is 2 vadem water regt voor 't Dorpke: van 't Dorpke komt een steert zant dwars uit steeke / daer binne is 't met leeg water 1 vadem diep / in 't midden van de voert is 't 6 vadem diep / en aen de hoek van S. Antonis 20 vadem diep.

Kaap Kasgo. Van S. Anthonis tot Kaap de Kasgo, is 't N. ten W. 2 mpl / daer is een groote Kaep / leggende beooste S. Andero, daer neffens is een schoone grond.

Van Caap de Kasgo tot de hoek van S. Andero is 't W. N. W. 2 mpl: regt bezuide de hoek van S. Andero op de O. hoek van Sardines is een Zand bay / daer goet setten is op 10 vadem.

St. Andero. S. Andero leit in een Inwyk / daer leit een eiland voor de haven / men mag daer aen beide zyde om / 't is diep 8 en 9 vadem. Maer bezuide 't eiland om / is 't diep 2 en 3 vadem / na dat men de strant na komt / dat gat strekt eerst W. N. W. in: 't eiland leid 1 mpl in den wyk / van de Z. hoek van de Haven tot aen de W. hoek van 't land is 't O. ten N. 1 mpl.

Om 't land te kenne / als men omtrent Laredo verhalt / so weet / dat aen de W. zyde van de haven van Laredo de berg van S. Anthonis leit / dat is een seer hooge berg / die men van O. en W. seer verre sien mag / en regt boven de Stad van Laredo siet men ook een spitse berg als een punt van een Diamant / of een punt van een slag-zwaert. Voorts is 't om Laredo seer hoog dubbelt land / 2, of 3, en tot sommige plaetse 4 dubbelt.

Laredo. De berg van Sint Anthoni doet hem op aen 2 groote Heubelen met een Valeye of Sael ten halve tussen beide / te landewaert in leggen nog 2 hooge bergen met scherpe toppen. Boven en bewesten S. Antoni leyd een stuk lands $1\frac{1}{2}$ mpl op 't hooge land / daer

Bay van Port. leggen 5 bergen / d'oostelykste is de leegste en rysen al hooger en hooger na 't westen / so dat de laetste en westelykste de hoogste is / die gaet wat blatagtig na 't westen of nederwaert. Tussen d'oostelyke berg van S. Anthoni leid een Bay 1 mpl lang / genaemt de Bay van Port: men kan die voorsz. berge niet sien / als men wat digt by lant is / maer men moet byy wat te zee waert wezen. Bewesten dese voornoemde bergen leid nog een stuk lands / dat aen 't O. einde hoog is / en gaet na 't W. eind schuins af / by na als Poortland. Tussen dien hoek en de 3 bergen voorsz. leid nog een Zant-bay / daer eenige Huisiens omtrent staen / maer daer by leggen ook veel klippen en Rudsen. Daer omtrent te landewaert in leid de voorsz. hooge roode spitse berg / in maniere als 't punt van een zwaert.

S Andero heeft weinig uitmuntende of kenbare bergen / doch als men voor de Have is / so siet men beoosten de Stad een Slot op een hooge berg / in manier als een Brood suiker of rooke Hoop / en daer beoosten is veel dubbelt Land / van 2 en 3 hoog dubbelt. Maer als men om de C. de Casgo komt / so siet men terstont 't Slot op 't W. land.

Tussen S. Andero en Caap de Pinas, leggen dese volgende Havens.

Eerst de Haven van S. Martin of Settevilles, een Ty haven.

Van daer tot S. Vincent ook een Ty-haven / zyn 3 mpl weegs / 't gat gaet aen de W. zyde in / van de O. zyde komt een rif ken afschieten / en in 't midde van 't gat leit een Eilandeken / daer men aen beide zyde om kan.

Sint Martin of Settevilles. S. Vincent.

Wat bewesre Vincent is Llanes een Ty-haven. Op de W. kant van 't Havenke staet een Herkiken: en regt binnen de have leid een Middel-baer of Zand: men moet aen de W. zyde van dat Zand om. Dit zyn al naeuwe Havens / en weinig bekent.

Llanes. Van Llanes tot Rio de Sella is de Cours W. 3 mpl; daer tyssen beide legge langs de kust veel klippe / en daer agter zyn Zandbayen / daer men ter nood veel Scheepe soude mogen bergen.

Rio de Sella. Die in Rio de Sella will wesen / sal agt nemen op een Mast / die op 't O. land staet / digt by deselve moet men in / de W. zyde is binnen buil / binnen de mast moet men 't sette voor 't Dorp / zynde ook een Ty-haven.

Vila Vitiosa. Van Rio de Sella W. waert is 't 3 mpl tot Villa Vitiosa: dit is ook een Ty-haven / maer schoon / 't Gat strekt Z. Z. O. en Z. O. ten O. in / digt aen de W. hoek van 't land; de O. kant is buil tot in 't midden van de haven / daer leid een klip met een plaet regt in 't midden van de haven / die met leeg water droog valt / so haest men binne de klip komt / moet men 't setten agter de klip / en seteen 't daer neder op 't blacke water.

Gyon. Drie mpl bewesten Villa Vitiosa, leid de uit-hoek van Gyon, daer beooste leid een eilandeken / daer een Toren op staet: tussen Gyon en 't voorsz. eilandeke is een goede Reede op 7, 8 vadem.

Op de W. zyde van Gyon is ook goede Reede regt voor 't Ha-

venkie van Gyon op 6, 7 vadem. 1 Mpl beweſte Gyon leid Gion met een afgepaelt hooft / onder 't weiti de Viſſchers / die daer woonen / haer barken leggen.

Tores. Beweſte Gion leid de Inwyti van Tores, een goede reede voor een Z. W. en weſte wind / op 8, 9 vadem. Op de uithoek ſtaet een hooge toorren.

Caap de Pinas. 1½ Mpl beweſte Tores leid C. de Pinas, daer veel klippe af 't zeewaert leggen / wel ¾ mpl veere: men ſeid / dat men tuſſen de hoek en deſe klippen door mag zeile.

Van C. de Pinas af leggen een zye Gudſe / ſtrekkende wel ½ mpl in Zee; eenige zeggen / dat men tuſſen de hoek en deze klippe deur mag zeile. Maer regt binne of beweſte C. de Pinas leid 1 groote klip; tuſſen de klippen en 't land mag men deur.

Als men binnen C. de Pinas is / zo leid Aviles 3 mpl van daer Z. Z. W. / dat is een goede Ty-have / daer met half vloed wel een groot Schip in mag / ook is 'er goede Reede voor deze Have op 6, 7 vadem.

Om daer in te zeile moet men aen 't O. land in / dat W. land is verre vlak / daer ſtaet een Kapelleke op 't land / daer moet men digt by langs zeile / en zetten 't een ſtuk weegs binnen de 2 voorſz. klippen neder. 't Stedeke is 1 myl opwaerts. Van de W. hoek loopt een Rif af / ende ſtrekt binnen langs de Haven na 't Stedeke toe / zo dat 't daer aen beide zyde ſeer ondiep is. Aen de W. zyde buite de Haven in de bogt / leggen 2 groote Gudſe regt voor dat Kerkſke in de Sand bay / daer mag men rondom zeile / doch 't en is 'er niet al te ſchoon: maer buite de klippen is goede Anker-grond op 3, 4 vadem / tegen over 't Kerkſke / dat tegens 't hooge land ſtaet.

Van 't Gety en loopen der Stroomen.

Aen deze kuſten vind men geen loope der ſtroomen / een N. O. en Z. W. Waen maekt daer over al 't hoogſte water / en binne de rivier een ſtreek later.

Hoe deſe Landen ſtrekken, en van malkanderen leggen.

van Bilboa tot S. Andero W. N. W. 10 mylen
van M. S. Antony tot S. Andero of Lalata W. ten N. 3 mylen
van S. Andero tot Rio de Sella W. wat zuydelykker 10 mylen
van Rio de Sella tot C. Pinas W. ten N. 11 mylen
van C. de Pinas tot Avilles Z. Z. W. 3 mylen
van Avilles tot Luarca Z. W. 5 mylen
van C. de Pinas tot Ribadeus Z. W. ten W. 10 mylen
van S Andero tot de Seyms N. ten W. 67 mylen
van C. de Pinas tot de toorren van Cordouan O. N. O. en N. O. ten O. 56 mylen
van C. de Pinas tot Pertuis of Sint Martens Eiland N. O. ten O. 58 mylen
Van C. de Pinas tot Boelyn is de Cours N. O. ten N. 59 mylen
Van C. de Pinas tot de Seyms N. ten O. 63 mylen
van C. de Pinas tot Cabo de Veilli in Yrland N. ten W. wel zoo weſtelyk 128 mylen
Van C. de Pinas tot C. de Ortegaal W. ten N. 19 mylen

Hoogten.

Bilboa leit op	43 grad: 32 min:
Caſtro leit op	43 grad: 32 min:
M. S. Andero leit op	42 grad: 42 min:
De weſthoek van S. Andero op	43 grad: 50 min:

Voorts leid de gantſche Biſcaiſe kuſt van S. Andero tot voorby Villa Vitioſa op deeſe hoogte.

C. de Pinas leit op	44 grad: 0 min:
Aviles leit op	43 grad: 48 min:
Luarca	43 grad: 41 min:

Hoe haar deze Landen uyt der Zee vertoonen.

De berg van S Antonio, leggende aen de W. zyde van Laredo.

Laredo.

De berg S. Antonio, als die Z. Z. O. van u leyt.

Het land beoosten Laredo, zuiden van u zynde / vertoont aldus met een ſcherpe berg.

M. S. Antony.

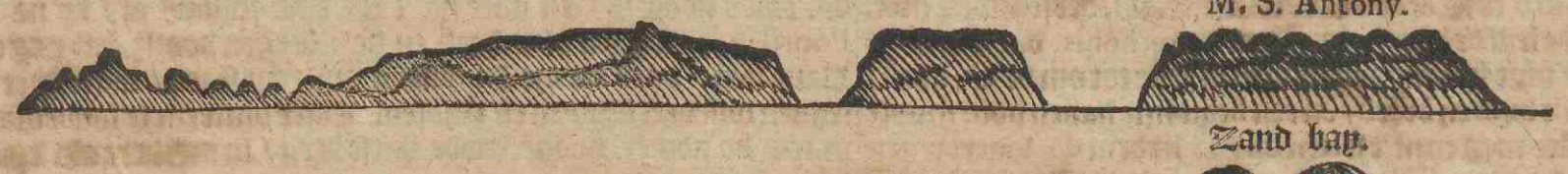

Zand bay.

Het land tuſſen de W. hoek van Bilboa en C. de Kerſo beweſte M S. Antony vertoont uit der zee / als men daer neffens zeilt / gelyk in deze 2 Figuren boven afgebeeld is.

't Land van Biſcayen, tuſſen Laredo en Riba de Sella, als men daer by langs zeilt.

Aldus vertoont 't land van Riba de Sella of tot Cabo de Pinas, als men daer by langs zeilt.

Deze 4 nabolgende Figuuren hoore aen een / de gelyke letters aen malkander / en is de Kuſt van beooste S. Vincent tot C. de Pinas.

Sint Vincent. Riba de Sella.

't Land van beweſte S. Viucent tot voorby Riba de Sella. als de Berg met de 3 bergen 3 mpl dwars / en Riba de Sella 3 mpl Z. Z. W. van u is.

Capo Ceſgo. Villa Vitioſa. Sand bay. Sand baz.

Aldus vertoont C. Keſgo, Villa Vitioſa, en 't land daer beweſten / als C. Keſgo 3 mpl zuiden / en Villa Vitioſa 3 of 4 mpl Z. Z. W. van u is.

Sandbay.

Aldus vertoont 't Land van Biſcajen, als men dwars van Gyon is.

Dit

PASCAART van de ZEEKUSTEN, van GALISSEN Tußchen LUARCA en C. de Coriano;

door Voogt Geometra.

t'Amsterdam by Joannes van Keulen,
Zeekaartverkooper aan de Nieuwe-brug.

CARTE MARINÉ des COSTES, de GALISSE de Puis LUARCA Jusqú'à C. de Coriano.

Par Voogt Geometra.

à Amsterdam Chez Jean van Ceulen,
Vendeur des Cartes Marines Vis a Vis du Pont-Neuf.

Sand bay
Erite Zand bay
St. Sipriane
Kerkhof
D. Poutauw
de Bay
St. Cipriane
Dorreklippe
Blinde
Sand bay
Water plaets
I. Farolis
C. Moralis

Betancos
Pontes de Me
Burgo
Coruña
Tour de Fer
Terrio
Cayon
Ancobre
Mons
Mulpicon
P. de Couermes
I. de Sysarga
Tierra de Soneyra
Villa d'Francos
Penela
Zmas
Encobras
Carral
Valde la Veyga
Valde Bercia
Figuerda
Traiuesa
Saas
Lamas
Vimianco
Courcoubion
C. de Coriane
P. Doporto
Camarino
Monge
C. de Beillane
Redes
Arres
R. Eume
Neda
R. Iuria
Feról
C. de Prior
C. de Feról
Cedeyro
Sisyrus
S. Saturnin
Sude
C. Ortegal
Mondomedo
Villa Nova
Ribadeo
Castripoli
Luarca
Redtrape
Miranda
Mania
Rio
St. Justo
Santiagada fos
Orol
Landrore
Vivero
Cosdoyro
St. Roman
St. Marcus
St. Claudi
C. de Bride
C. S. Cyprian
C. Bourel
R. Maior
R. Nauzil
Karyns of S. Carino
C. St. Carino
I. S. Carino
Rade St. Carino
I. S. Ceyprian
B. S. Ceyprian
IX
IX uren ten hoogste Water

Duitsche Mylen 15 in een Graadt.
Spaansche Mylen 17½ in een Graadt.
Eng. Fran. Mylen 20 in een Graadt.

Gat van Tores.

Dit is 't verbolg van de 3 voorgaende Figuuren / en vertoont 't land als men neffens Tores is.

Deſe 3 volgende Figuuren behooren aen malkanderen / de gelijke teffens aen een / en vertoont de gedaente van 't land aen wederzijde van C. de Pinas, te weten / als de C. de Pinas 3 mijl zuide wel zo weſtelijk / en de groote berg daer beooſten Z. O. van u is.

Z. O.

C. Pinas.

Aldus vertoont 't land van Avilas, als men daar neffens is.

Deſe 3 volgende Figuuren behooren aen malkander / by de gelijke teekens / en vertonen de gedaente van 't land tuſſen C. de Pinas en Luarca, als men digt daer langs zeilt.

Zuyden.

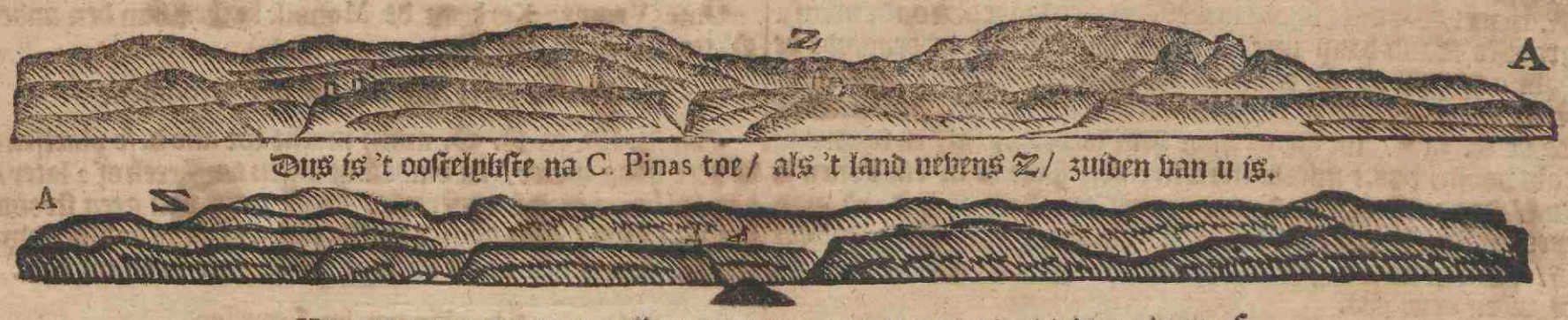

Dus is 't ooſtelijkſte na C. Pinas toe / als 't land nevens Z / zuiden van u is.

Aldus vertoont 't land neffens Z zuiden van u zijnde / niet verre daer af.

Ribadeus.

Aldus vertoont het Land tuſſen Luarca en Ribadeus.

De Sevende Vertooninge, van de Noorder

Zee-Kuſten van Galiſſien, tuſſen Luarca en C. de Coriana.

Luarca.

Ribadeus.

VAn Luarca tot Ribadeus is de Cours W. Z. W. 4 mijl / van Aviles tot Ribadeus Z. W. ten W. 7 mijl.

Van de O. hoek van 't Gat van Ribadeus ſtrekt een rudſig kiſ lie af na de W. wal toe; daer mag men by omlooye op 4 vadem / of zo men 't Stedelie Caſtropol eſſen buiten de hoek houd / en daer ſo op aen zeylt / ſo en mag men dat voorſchreven kiſ lie niet bezeylen / maer men ſal ruim genoeg daer beweſten heen zeilen. De W. hoek vertoont hem / als men uyt 'er Zee komt / als een eyland / daer op ſtaet aen 't Noord-einde een plompe Toorn / by na als de Toorn in de Cologne, maer niet zo groot. Omtrent die toorn leyd een blinde klip wat van land af / daer moet men voor uytſien / en hem wagte; als 't wat dept / kan men die gewaer werde aen 't bazne en breelie der zee / maer niet by ſlegt weder / met 't alderlegſte water komt hy gelijks water. De W. wal is buil en rudſig / daer loopt ook bezuide de voorſchreeve Toorn een ſteenig kiſ af / ſtyf ten halve over 't gat heen / en aen die zyde mag men geen Loot gebruike. Als men 't kiſ / dat aen de O. wal leit / gepaſſeert is / moet men daer by loope / na de O. wal wat toewijke / en daer by langs in zeile / tot dat men 't voorſchreve ſteenige kiſ aen de W. wal paſſeert of ten einde is / ſo haeſt men daer voorby is / moet men daer by om loeve / na de W. wal / om de O. wal binnen 't Gat te ſchouwe / die is een ſtuk binne waerts heel blak en droog / maer aen de W. zyde is 't diep water. Daer ſtaet een Toornke aen de W. wal een ſtuk binnen de hoek / daer 't kiſ afſtrekt / dat werd men gewaer / als men binnen de W. hoek komende by 't kiſ langs loopt: als men dat Toornke W. of dwars van hem krygt / dan is men ten einde dat kiſ / dan moet men daer na toe zeilen tot by de W. wal / en loopen daer voorby langs tot voor 't Stedelie / daer leid men met een Anker 't zee / en met een touw aen de klippe vaſt.

1 Mijl beweſte Ribadeus leid de Cy-haven Mania. Die uyt den W. by de wal langs daer neffens komt / zoude ligtelijk meenen / dat de haven van Ribadeus te zyn / maer is ligt te onderſcheide / aen deze na beſchreven merke: Aen beide zyde van deze Cy-have is de kuſt al hoog land / maer aen wederzyde van 't Gat van Ribadeus is 't land leeg. Ook leid 'er een hooge ſpitſe en ſeer kennelijke berg / die boven alle andere berge uitmunt / die men wel 5, 6 mijl in zee bekenne kan / daer op leggen zommige rollen van ſteene / aen te ſien als huysliens / als men die berg Z. Z. W. van hem heeft / en daer op aen zeilt / zo verbalt men regt voor 't Gat van Ribadeus.

N. W. ten N. van Ribadeus 4½ mijl / leid C. de Bourel. een ſtuk daer beweſten leid oat Stedelie Vivero. Beweſte de Bay van S. Cyprian (daer men 't ſetten mag op 10 vadem leggen 2 groote kudſen of klippen; W. N. W. van deſe klippen ½ mijl leid 't Eiland van S. Cypriaan; regt beooſte C. S. Cypriaan, en voorby deſe Caep komt men regt voor de have aen Vivero, daer aen deze have van Vivero goet is te kennen / men mag tuſſchen beide zeilen in de Haven van Vivero al mits waters in / eerſt Z. en Z. ten W. en dan Z. ten O. tot voor de Stad / binne zynde mag men 't ſetten waer men wil / 't zy aen de O. of W. zyde / 't is daer blak water van 4 en 5 vadem / na dat men verre innewaert loopt.

Vivero.

S. Cypriaan.

Tuſſen Vivero en I. S. Martens 1 mijl beweſte Vivero, leid 't Stedelie van S. Marcus met een inwijk / daer mag men 't ſetten op 7, 8 vadem / en ryden voor een Z. / Z. W. en W. wind.

Beweſten S. Marcus leid de rivier S. Catharina, daer is't ook goet ſetten / en van daer voort tot 't Slot van Ortegal toe / al de kuſt langs / 't is daer over al ſchoon.

Ortegaal is een groote uithoek / daer beoosten leid men beſchut voor een N. W. / W. / Z. W. en Z. wind: tegen 't Slot is de beſte Reede / daer kan men 't zette op 8, 9 vadem. Als men uit den ooſte komt / ſo is Ortegaal goed te kennen / men ſiet het Slot tegen 't hooge land aen ſtaen.

Omtrent een myl in Zee. / N. N. O. van C. Ortegaal, leid een ry klippen / tuſſen die en de voorſz. Caep mag men deur zeilen op 10 vaden.

Van C. de Ortegaal tot C. de Prior, is de cours Z. W. ten zuide 7 myl / daer tuſſen beyde leid een Stedeke / geheete Sydeca, of Severus; dat heeft een diepe Haven / ſtrekkende Z. O. in. De N. zyde van de Haven is rudſig en buil / die moet men ſchouwen / en looyen digt by 't W. land in / dat is een hoog land / daer by langs is 't 12 vadem / binnen 't gat 10 vadem / men zeilt tot voor 't Stedeke / en ſet 't daer op 6, 7 vadem. Siverus.

C. Prior, is een gehackelde Berg / van verre aen te ſien als of hy vol volk zat.

2 Myl van C. de Prior leid de Have van Ferol, daer tuſſen beide leggen 2 witte Zand baykens / de zuyderſte / daer eenige witte Huyskens in ſtaen / is de grootſte / leid regt benoorde de N. hoek van Ferol. Als men by die Bay komt / ſo begint hem de Haven te openen / ſtrekt O. N. O. en O. ten N. tuſſen 2 hooge Landen midswaters: als men binne komt / moet men terſtond by de N. hoek N. waert op wyken / en ſetten 't daer een ſtuk beweſte 't Dorp van Ferol; voor 't dorp is 't blak en rudſig grond. Caap Prior.

Om van be zuide in Ferol te zeylen.

Wilt gy uit den weſte komende / of van Corogne, in de haven van Ferol zeile / ſo gaet van 't Eilandeke Sint Blaſius N. en N. ten O. en dan N. ten W. aen / en looyt dry wat buiten de Z. hoek van Ferol om / die is heel buil en rudſig / tot gy daer by de haven open ſiet / gaet dan nog al buiten die Z. hoek ſoo verre N. waert / tot dat de have weder ſluit / en looyt dan op de voorſz. grootſte Zand-baay met de 2 of 3 witte huyskens benoorde de have aen / tot gy zyt binne de Z. hoek en de buile / die daer af ſtrecke / zeilt dan op de N. hoek van de have toe / en daer by langs na de Z. zyde / tot dat de have hem weder opent / en looyt dan (als voorn) voort mitswaters in: deſe have is in 't inkomen ſo eng / dat men aen weder zyde met een ſteen op 't Land mag werpen / en in dat naeuwe 20 vadem diep. Als men in dat gat is / ſo mag men tuſſen 't Eyland Cyſarga en 't vaſte Land daer bezuiden deur ſian. Ferol.

Om in de Corogne te zeylen.

Van Ferol na de Corogne te zeilen / is de Cours Z. en Z. ten O. 3 myl / als men by 't W. land komt / dat moet men 4 of 5 touw lengte ſchouwe / om dat 't niet al te ſchoon en is. Als men komt by de hoek / daer 't Slot op ſtaet / ſo ſiet men ook een klein Eylandeke met een huiske daer op / daer mag men by langs zeilen op een half touw lengte / en looyen daer by om W. waert op / tot voor 't Viſſchers Dorp / en ſetten 't daer op 6, 7 of 8 vadem.

Haven van Brianze.

O. N. O. van Tour de Per, de N. hoek van de Corogne gaet een Rivier 4 of 5 myl Land waerd Z. O. in / na Brianze, daer in mag men aen de W. zyde onder de klippen ſette op 10, 12 vadem / ook ſoo diep in zeilen / dat men geen zee zien mag.

Benoorde de Rivier tegen over de hoek van de Corogne, leid nog een oude haven of Fioert geheete Port de Mé; aen de N. zyde leid een regel klippen / daer looyt men bezuide heen / men mag daer ſo diep in zeilen / dat men geen zee ſien kan. Een ſtuk inwaert leyt een groote brug over die Rivier. Porto de Meé.

Die uit den weſte of van 't Eyland Cyſarga of Coſarga komt / en in de Corogne wil weſen / moet de N. hoek of W. hoek van de Corogne, daer den Toren op ſtaet / 4 of 5 kabel lengte ſchouwen als voorſz. / die is verre van de wal al rudſig en buil / en looyt dan O. Z. O. en Z. O. by de hoek om / daer na Z. Z. O. en voort Z. Z. W. na 't Eylandeke met 't Kaſteel / en daer by om als voorſz. is.

't Eylandeke Cyſarga of Ceſarga moet men niet te na komen / alzo 't rondom buil is.

Van 't Eyland Cyſarga Z. Z. W. leid Covermes, een goede have ook voor groote Schepen / de W. wal is ſchoon / maer de O. wal buil / daerom moet men by de W. wal langs in zeile: als men tuſſen de 2 Landen is / ſo gaet men midswaters in / tot aen de hoek / daer by wykt men W. waerts op een half myl innewaerts / en ſet 't daer op 7, 8 en 9 vadem. Covermes.

Van 't Eiland Cyſarga W. Z. W. 7 myl leid de O. hoek van Monge, geheete C. de Beillaoe, dat is een hooge ſteile hoek met veel hackelige klippen / los van 't Land aſſeggende / en als een Toorn / doet hem zwart op en word de Monnik genaemt. Cabode Beillane

Daer leggen ook een groote rye Rotſen of klippen regt voor de haven van Monge, Z. van de Monnik, 2 of 3 kabels lengte lang / maer dat buitenſte einde van dien / leid van de Monnik Z. ten W. Als men op Monge verhalt / ſo is al dubbelt land: omtrent C. de Finiſterre leid een hoog wit zand / ſtrekkende Landewaert in / als in een Zand-bay.

Ook ſiet men omtrent C. de Finiſterre, een gehackelde berg / die loopt ſo verre Z. waerts heen / dat men 't voor Mores ſien kan. Die in Monge weſen wil / komende van Cyſarga, die moet digt by de C. de Beylem of Beillanne in / deſe hoek is altemaal een gehackelde hoog ſcherp land / van ſteile klippen / als voorn geſeid is / en als men by dien hoek is / ſo moet men C. de Coriane een Schip lengte buite C. de Core houde / ſo lange tot de Kerk van S. Maria komt buiten de hoek van Mongy, loopt dan 't Ooſtergat op die merke Z. Z. O. in tot voorby de Kerk / dan ſult gy ſien een rye klippen / loopt daer agter of binne / en ſet het daer voor 't Dorp van Mongy op 5, 6, 7 vadem. Als gy aldus van C. de Beillane na Mongy zeilt / ſo blyve de klippen / die midde voor de have legge / ½ myl 't zeewaert aen de W. zyne van u. Om 't Weſter gat in te zeile / gaet men O. Z. O. / paſſelyk by 't land heenen; en als de voorſz. Vrouwe Kerk buite de hoek komt / moet men na de klippe toe loope / die voor Mongy legge / als voorſz. is / en zette 't binne de klippe op 7, 8 vadem / doch en loopt niet te verre binne / daer ſchiet een droog Rif langs de Haven / daer men hem voor wachten moet. Mores. Weſter gat van Mongy.

't Ooſtergat is beter in te komen als 't Weſter gat; en zeilt Mongy niet in / voor dat gy de voorſz. Kerke ſien kunt buiten de hoek; men mag ook aen de N. zyde van de Haven ſetten op 5, 6, 7 vadem. Ooſter. gat van Mongy

Bezuide 't Dorp van Mongy is een Inwyk / daer 't voorſz. Rif voor leid / ſtrekkende O. N. O. 2 kabels lengte langs de Haven.

Onſe Vrouwe-Kerk en de Monnik leggen van den anderen N. ten O. en Z. ten W.

Van 't Gety en loopen der Stroomen.

Een Z. W. en N. O. maen maekt tot alle deſe plaetſen aen de Zee hoog water / en binnen de gaten een ſtreek of 2 later / na dat die verre in 't land ſtrecke. Daer gaen ook geen ſtroomen langs 't land / alzo voor 't zwelle des Oceaans de vloed dwars tegen de kuſte aen komt en regt tot de gate in en uit valt.

Strekkingen en Courſſen.

van Ribadeo tot C. Boerel of Brilo N. W. ten N.	4 mylen
van C. Bourel tot Ile S. Cyprian N. ten W.	2 mylen
van C. de Ortegaal tot Siverus Z. W.	4 mylen
van Siverus tot C. de Prior Z. W. ten Z.	4 mylen
van C. de Prior tot C. de Ferol Zuyden.	2 mylen
van C. de Ferol tot de Corunna Z. ten W.	2 mylen
van de Corunna tot I. de Syſarga Weſt ruim	4 mylen
van I. de Syſarga tot Querens of Courmes Z. en W. ruym	1 myl.
van I. de Syſarga tot C. de Bellem of Beillane W. Z. W.	7 mylen
Van C. de Beillane tot C. de Coriane of Torrevian W. Z. W. ruim	2 mylen
van C. de Ortegaal tot C. Prior Z. ten W.	8 mylen
van C. de Ortegaal tot I. de Syſarga Z. W.	13 mylen
van C. de Prior tot I. de Syſarga Z. W. ten W.	6 mylen
van C. de Ferol tot I. de Syſarga W. Z. W.	5 mylen
van C. de Ortegaal tot C. de Coriana Z. W. ten W.	23 mylen
van C. de Ortegaal tot Waterfoort in Yrland Hoorden	116 mylen
van I. de Syſarga tot C. Veilli Hoorden.	120 mylen
van I. de Syſarga tot de Sorlinges eylanden N. ten O.	100 mylen

Hoogten.

Luarca legt op	42 grad:	41 min:
Ribadeo op	43 grad:	36 min:
I. S. Cyprian op	43 grad:	58 min:
C. de Ortegaal op	44 grad:	6 min:
C. de Prior op	43 grad:	40 min:
't Eyland Syſarga op	43 grad:	28 min:
C. de Belem of Beillane op	43 grad:	14 min:
C. de Coriana op	43 grad:	6 min:

Paskaart Van Gallissien en PORTUGAL Van C. de Finisterre tot aen Zurara.

Met al zyn Diepte en Droogte Seer Naukeurigh Opgesocht.

t' Amsterdam, by Iohannis van Keulen Boekverkoper en Graadboogmaker aen de Nieuwebrugh. Met Privilegie voor 25 Jaar.

PORTUGAL

GALLICIA

Ponte Vedra
Marin
Villa Garcia
Redondelle
Rondela
Tuis
Vigo
Camna
Aldana
Bayona
Porto novo
Cambada
S. Thome
Prone
Bledones
Villa Nova
Sauson
Monte Carbela
S. Salure
Mores
S. Francois
Monte Lauro
Basongne
Legnons
Clip
Munick
Seche
Hevsé
Corco Bayona
Baja
Marin
Corb.
Rio Athum
C. de Finisterre
C. Corrubie
R. Lima
R. Barca
R. Davo
Viana
Ville del Conde
Zurara
Caminha
C. de Phasselis
Monte Carich
Monos
Caballos de Troon
Dupsche Mylen 25 in een Graade
Spaensche Mylen 17½ in een Graade
Eng en Fransche Mylen 20 in een Graade

Hoe haar dese Landen uyt der Zee vertoonen.

De twee volgende Figuuren aen malkander / by de AA aen een.

Aldus vertoont Ribadeus, als men daer neffens omtrent een half myl van de wal is.

Aldus vertoont 't Land bewesте Ribadeus, als den berg neffens S. zuiden van u is / en is 't verbolg van de voorgaande Figuur.

Dese 3 volgende Figure behoore aen malkander / by de A A en B B aen een / vertoonende 't land omtrent Ribadeus, en daer bewesте

Dus vertoont Ribadeus, als de berg daer bewesте (hier getekent met B) van u is Z. ten O. 3 myl.

Dit behoort aen 't voorgaende / de A A aen malkanderen.

Dese 2 volgende Figure hoore by de kruysskens aen malkander / en vertoont 't land beoosте C. Ortegaal, als de hoek getekent met D, 4 of 5 myl O. ten Z. of O. Z. O. van u is / en de berg getekent met B, Z. Z. W. wel so wesтelyk.

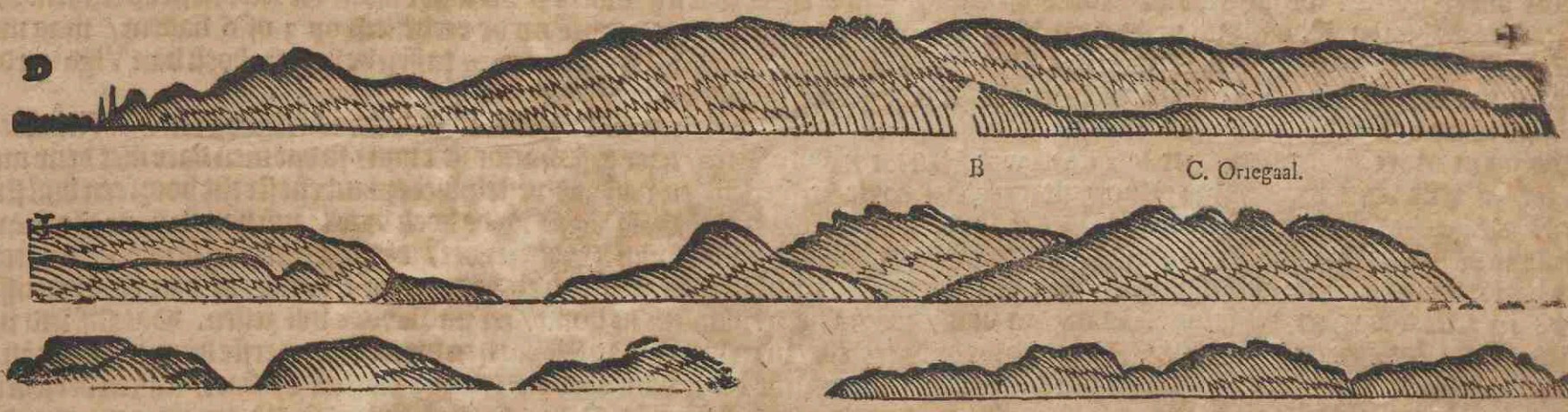

Als Ortegaal Z. O. van u is / vertoont aldus.

Dus vertoont Ortegaal, als 't Z. O. ten Z. van u leid.

C. Ortegaal als d'Oosterberg Z. Z. O. van u is / en dat gy 't O. eind sien kan / zynde 6, 7 of 8 myl in Zee.

Dese 2 volgende Figuuren behooren by de dubbelde kruysskens aen malkanderen / en vertoont C. Ortegaal met 't land daer bewesten / als de voorsz. Caep 4 of 5 myl O. ten Z. van u is.

Het land beoosте Corogne vertoont aldus / als 't Z. ten O. van u is.

C. Prior d'O. hoek van Corogne. C. Prior Z. W. van u 4 myl. C Prior Z. W. ten Z. van u / 3 of 4 myl.

C. Prior.

Als C. de Prior O. ten N. wel so oosтelyk 3 of 4 myl van u is / so is die aldus gevaen.

't Eyland Cysarga vertoont aldus / een myl dwars van u zynde.

Dus vertoont 't land van Monsy, tussen Cysarga en C. de Finisterre, als men uit den oosten komende daer by langs zeilt.

De Agtſte Vertooninge, van de

Zee-Kuſten van 't Weſterſe gedeelte van GALISSIEN,

En 't Noordelykſte deel van Portugal, van Capo Coriana tot Villa del Conde.

VAn C. de Coriane is't zuide en noozde 2 groote mylen tot C. de Finiſterre: tuſſchen de 2 Hapen is een Zand-bay / daer men zetten mag beooſte een groote Klip op 6 of 7 badem. Dit is een groote Inwyk / die verre in 't Land gaet. Aen de N. zy van deſe Bay legge Klippen onder water / die men ſchouwe moet.

2½ Myl beooſte C. de Finiſterre aen de Z. zyde leid de habe van Seche of Corcovia, by ons genoemt Corcke Bayonne. Tuſſen deſe Habe en Kabo legge 2 zand-baye / d'eerſte aen de Caey is de grootſte / en by de tweede gaet deſe habe noozde in / op 8 en 9 badem. Aen de O. zyde van de habe leid een groote Klip / en Z. Z. W. van de Klip of byltans midden in de haven leid een blinde klip onder water: Maer loopt al noozde in / tot dat gy 't Stedeke gewaer werd aen de W. zyde / en zettet daer op 6, 7 badem. Binnen op 't Rivierke leid nog een Dozp of Stedeke / N. N. O. van u.

Seche. Corcke Baione.

Van C. de Finiſterre tot de haven van Mores is 't Z. O. 4 myl; als men omtrent C. de Finiſterre is / ſo ſiet men een hooge gehackelde Berg / die zo verre Z. waerts loopt / dat men die booz Mores ook ſien kan / dat is een goet merk om 't land daer omtrent te kennen.

Mores.

Als de boozſz. gehackelde berg N. O. ten O. van u is / zo zyt gy neffens C. de Finiſterre: de Berg Moute Lauro leggende op de N. O. hoek van Mores leid dan O. N. O. van u / dat is een geſpiete hooge berg / die ook goet te kennen is.

Monte Lauro.

Z. O. 2 myl van de C. de Finiſterre leid een Gy klippen onder water / en O. Z. O. 2 myl van die klippen leggen nog zommige klippen boven water / regt benoozde Monte Lauro of de ſioert van Mores, O. ten N. en W. ten Z. van Monte Lauro verſcheide. Ook leggen 'er een deel klippen bezuide Mores, en byna ten halve van Monte Lauro regt midden in de ſioerd leid nog een blinde klip Z. O. van Monte Lauro af.

Zoo gy in Mores wil zeilen / zet Monte Lauro N. O. ten N. van u / en zeilt daer regt op aen / zo zult gy geen buile bezeilen: als gy dan by Monte Lauro komt / zult gy de boozſz. Uitklippe benoozde Monte Lauro ſien / die moet gy / als ook de hoek van Monte Lauro 2 of 3 kabel-lengte aen bakboozt van u laten / en zeile daer alzo by langs / tot dat gy komt boozby de tweede hoek / latende de blinde klip / die ten halve de ſioert leid / aen ſtuurboozt: ende als 't Viſſchers Dozp / dat N. waerts van Monte Lauro ſtaet / geheel bloot komt te ſtaen / ſo is men binne de boozſz. blinde klip / die midde in de ſioert leid Z. ten O. wel zo Ooſtelyk van 't O. einde van 't boozſz. Viſſchers Dozp.

Om in de Mores te zeylen.

Als men by de tweede hoek komt / moet men op een kabels lengte daer by om loopen / en wyken N. waert op tot booz 't Dozp / of W. waert op booz de Stad / daer 't u belieft / en zettet daer op 12, 13 badem.

Wilt gy in Rio Roxo zeilen / zo loopt buiten de klippen om / die bezuide Mores leggen / en gaet Z. O. ten Z. aen / tot dat gy komt booz de habe van Rio Roſſo, of Roxo, dan zult gy een groot deel Uitklippe van 't N. land ſien afſtrecke / tot heel na by aen een groote klip of Eiland Salure genoemd / tuſſen die Uitklippe en 't Eiland Salure meugt gy wel deur komen benoozde 't Eiland om / dog 't iſſer zeer naeuw / om de boozſz. klippe wille / die van 't N. land afloopen; daerom zeilt bezuide 't zelven eiland om paſſelyk by 't zelve langs heenen / latende dat aen bakboozt of 't zeewaert van u / tot dat gy de ſioert open ſiet / loopt als dan mids-waters in tot 't eiland Roxo, dat zult gy midden in de haven ſien leggen: als gy daer by komt / meugt gy 't zetten aen 't Z. land / daer zyn 2 Zand-havens / daer goede Anker grond is.

Om in Rio Roxo te zeylen.

2 Myl Z. W. van Rio Roxo leid een blinde klip / Jan Claaſz. Bors van Saardam heeft daer zyn Schip op verlooren.

Van Rio Roxo, of 't eiland Salure, tot Ponte Vedra, of 't eyland Blydones, is de cours Z. Z. O. 3 myl / daer tuſſen beide leid dat eiland Monte Carbela, daer agter is 't 3 badem diep.

Ponte Vedra Monte Carbela

Regt booz de Haven van Ponte Vedra leid 't eiland Blydones, daer mag men rontom zeile. Aen de N. zy is 't niet dieper als 5, 6 badem / daer legge ook binne de Rivier aen de N. zyde 2 klippen / genaemt de Boos of Ollen. Op de Z. zy van de Blydones is 't regte baerwater om in Ponte Vedra te zeile / dat gat ſtrekt N. O. in / tot binne 't eiland. Meer innewaert midden in de Haven leid nog een eilandeke / daer moet gy ookbezuide om / daerom gaet al O. N. O. by 't land langs / tot dat gy de plompe Toren ſiet / die op 't Z. land ſtaet / daer moet gy dan ober een bank lope op de hoek van Ponte Vedra aen / daer binne leid de Stad / neffens de plompe Toren mag men 't ſette op 9 badem: deſe Haven is op ſommige plaetſe 40 badem diep.

Blydones.

3 Myl bezuide d'Eilande van Blydones legge d'Eilande van Bayone: als men uitter zee op de zelve aen komt / zo ſcheyne deſe eilande al graeuwe en zwarte klippen te weſen / en legge in 't aenſien als of 'er 3 eilande waren / hoewel dat de zee daer maer tot een plaetze doorloopt / tuſſen elk is een zadel of Daleye.

Te Landewaerts ober deze eilanden henen ſiet men 2 hooge kennelyke Bergen / de ooſtelykſte heeft 3 hooge heubelen / de weſtelykſte 2, met Daleyen tuſſen de heubelen / regt beooſten de ooſtelykſte berg ziet men een wit Klooſter ſtaen tegen 't hooge Land aen / waer aen dit Land ſeer kenbaer is.

Men kan benoozden en bezuide d'eilande van Bayonne daer binne zeilen / maer aen de N. hoek van d'eilanden leid een Kotze onder water / een kabel lengte daer van af / daer moet men hem booz wagten / en ſetten 't op 10, 11, en 12 badem aen de O. zyde van de eilanden.

Die benoozden in zeilen wil / moet mids-waters tuſſchen d'eilanden en 't vaſte land in loopen / dog de eilanden naeſt / tot dat de Rivier van Vigo en Cannes open is / en dan O. waers in zeilen / dat is een wyde Rivier / daer men aen beide zyde / te weten aen de Z. boor Vigo, en aen de N. zyde booz Cannes op 12, 13 badem zetten mag.

Om van benoorde in Bajona te zeilen. Vigo. Cannes.

Ook mag men innewaerts zeile aen de Z. hoek van Rondell, daer men een Schip in 't ſtyk bergen kan ſonder Anker of touw.

Aen de hoek van Vigos leid een eilandeke; die uit den noozden komt benoozden de eilanden in / en na Bayone wil wezen / mag tuſſen dit eilandeke en de hoek van Vigos deur zeilen / regt op Bayone aen / te weten regt beweſten heen tot booz de Stad / en zetten 't daer op 4, 5, 6 badem. Tuſſen dat boozſz. eylandeke en de hoek van Vigos, is 't met hoog water 4 en met leeg water 2 badem diep / men moet dat deur zeylende de hoek van Vigos wat ſchouwen / om eenige blinde / die daer neffens leggen. Als men booz Bayone op de reede leid op 3 of 6 badem / mag men d'eylanden van Blydones tuſſen de boozſz. hoek van Vigos en dat eilandeke door ſien.

Van 't zelve eilandeke W. waert / leid nog een kleen eilandeke of klip / daer tuſſen beide is 't buil / ſo dat men daer niet deur mag zeilen / en van dat weſtelykſte eylandeke ſtrekt booz't een buil ſteenig Rif Z. W. af / na de hoek van 't land van Bayone, daer men hem wel van wagten moet / 't zy dat men van benoozde komende tuſſen dat Rif en d eylanden van Bayone, of van bezuide tuſſen d'eylanden in komt / en na Bayone wil zeilen. Dat Rif leid met leeg water tot veel plaetſen droog; de uiterſte klippen daer van en de hoek van Bayone, daer 't Kaſteel op ſtaet / leggen verſcheide Z. O. en Z. O. ten O. / N. W. en N. W. ten W. een vierendeel myls / daerom die van benoozde komende / beweſte 't Rif / dat is tuſſen 't Rif en d'eylanden / na Bayone wil / die ga ſo lange Z. waert / tot 't Kaſteel van Bayone O. ten Z. van hem komt / en zeilt dan daer na toe / ſo loopt hy ruim bezuide 't Rif heen.

Aen 't Z. einde van d'eylanden van Bayone, leid een groote klip / met nog een deel klippen daer rondom / daer mag men by digt by heen zeilen / maer met hoog water leggen de uitterſte onder water / daer moet men op verdagt zyn; digt by de klippen is 't 20, 25 en 26 badem diep. Van de hoek van 't vaſte land tegen over 't Z. einde van de eilanden / loopt een ſteenig Rif af / daer 't met hol water ſeer op brand / daer moet men hem booz wageen.

Wilt gy (uit den zuiden of uit der zee komende) bezuide d'eilanden om na Bayone zeilen / met een zuidelyke of Z. W. wind / zo loopt op de Z. hoek van 't buite land van Bayone, tot op een half myl na aen land / en boozt langs de wal na d'Uithoek aen de Z. zy van 't inkomen van de Bay / daer 't boozſz. Rif afloopt / die ſtrekt leeg af / ſchouwt t Rif / en loopt tuſſen die en de boozſz. klippen aen 't Z. einde van d'eilande N. O. of O. N. O. in / na dat gy uit der zee komt / latende 't Rif aen ſtuurboozt / en de klippen met d'eylande aen bakboozt / tot dat gy komt ten einde of benoozden 't Rif: 't N. eynd of uitterſte van 't Rif aen de Z. hoek / en de hoek van Bayone, daer 't Kaſteel op ſtaet / leggen verſcheide meeſt O. ten N. en W. ten Z. een half myl. Als gy dan 't boozſz. Rif aen de Z. zyde op zy hebt of daer benoozde zyt / en dat 't Kaſteel O. of daer omtrent van u ſtaet / gaet dan regt op 't Kaſteel aen / latende dat boozſz. ander rif / dat van de eylandekens aen de hoek van Vigo Z. W. afſtrekt / aen bakboozd van u. Zoo gy de hoek van 't Kaſteel niet zuydelyker als O. Z. O. van u brengt / ſo en kond gy aen dat noozdelyke Rif niet misdoen.

Om bezuyden de Eylanden in te zeylen

De Uitklippe van 't Noozdelykſte Rif (komende van de 2 boozſz. eilandekens) en 't Rif / dat van de Z. hoek van 't land van Bayone af komt / daer men tuſſen beide deur moet zeilen / leggen van malkander Z. W. en N. O. een vierendeel myls. Als gy by 't Kaſteel komt / zo en komt de wal niet zeer na / die is niet te ſchoon / als gy dan komt neffens de binnenſte hoek van 't Kaſteel / eer de Stad Bayone van dezelve binnenſte hoek open komt / moet gy booz u zien / want van dezelve binnenſte hoek en van 't Kaſteel / daer leid een blinde een halve kabel-lengte van t boozſz. hoekje / daer met leeg water 9 voet op blyft / houd daerom daer neffens wat van de hoek af. Als gy dan de Stad Bayone begint

te

Paskaart
van een gedeelte van de Kust van
PORTUGAL
Beginnende van Zurara tot
Cabo Ayl. Besuyde de Barlenges
met al zyn Diepte en Droogte
dus ver Naukeurigh opgesogt.

'T AMSTERDAM
by Iohannis van Keulen
Boekverkooper tegen
over de Nieuwebrugh
in de Gekroonde
Lootsman
Met Privilegie voor 15 Jaar

P O R T U G A L

Port a Port
Viana
Villa nova
Aveiro
Soulant
Leyden
Zurara
Mirador
S. Anthony
Clarissinas
Mosteiro
Clarissas
Mosteiro
Clarissas
Mosteiro
Clariss

te zien / zo loeft hoꝛt aen 't zuide op / en zeilt booꝛ 't Stedeke / ſettet daer op 5,6 badem water / waer 't u belieft / of de hoek van 't kaſteel hebbende tegen 't weſtelijſte eylandeke van de 2, die van de N. hoek van de Bay of van Vigos afſtrecke / daer is goede waſige gꝛond / die wel houd; ſet u Ankers / als gy vertuyt / N. W. en Z. O. 't beſt Anker in Z. O. / van daer ober 't gebergte hebt gy de meeſte winden.

So gy de Bay in labeeren moet / zo ziet booꝛ u / als gy van 't kaſteel afloopt / dat gy niet verre Z. Z. O. ober loopt: regt neffens 't Stedeke Z. O. ten O. en O. Z. O. van de reede een Musquet-ſchoot of leid nog een blinde klip / die met leeg water effen boven komt / ze lepd een kleine kabel-lengte van een hoekje af in de zuyd-hoek van de Bay / daer een huyskien op ſtaet / van verre aen te zien als een gꝛoote gꝛoene klip / daer ſtaet op te letten / bezonder als men Z. Z. O. waert oberloopt.

Om van bezuide in Vigos of Cannes te zeylen.

Maer die in Vigo of Cannes wil weſen / bezuide d'Eylande om / ſal tuſſen dat zuyderſte eyland en de hoek van 't land van Bayone in zeile / al midswaters N. O. of N. O. ten N. in wel 2 mpl / houdende 't Nooꝛder gat 2 Scheepslengte open / ſo lang tot dat Cannes aen 't N. land komt / buite de hoek van Figues of Vigo: den hoek van Vigo, moet hy dan aen ſtuurbooꝛt van hem laten / en loopen mitswaters in tuſſen 't Nooꝛd land en 't Stedeke Vigo, en ſetten 't daer / 't zy booꝛ Cannes of Vigo, daer 't hem belieft / op 10 of 12 badem.

Sint Rego.

Een weinig benooꝛde Camina, leid aen de kuſt een hooge ſteyle Berg / boven op met een kloof of zaal / genaemt Sint Rego, is byna van fatſoen als Monte Lauro, maer wel eens ſo hoog / deſe Berg is een ſeer kennelijk teiken / om de plaetſe daer omtrent te kennen. Ten halve tuſſen deſe Berg en Bayonne leid een klooſter op de kant van 't land / dat is ook een kennelijk merk om Bayone te kenne / booꝛ die uit den zuyde komt / maer 't alderkennelijſte dat zyn die 2 booꝛſchrebe hooge Berge agter Bayone, d'eene met 2, en d'andere met 3 heubele. Als die met de 2 Valeyen of Sadels O. Z. O. van u is / loopt dan daer op aen / gy ſult niet miſſen op de eylanden te vallen.

Camina.

4 Myl bezuide d'eylande van Bayone leid de haven van Camina, een Ty-haven / daer men met groote Scheepen met 't hoogſte water in moet: in 't gat / dat N. O. ten O. inſtrekt / leid een klip de zuyd zyde naeſt / daer op ſtaet een huiſkie. Binnen in de haven aen de N. zyd / leid ook een klein eylandeke / daer ſtaet een Toren op / dat houd men ober de Toren / die op 't N. land ſtaet / en daer op loopt men in. In 't gat is met half vloed 2 badem waters.

Aen de W. of N. kant van de haven is altemael vlak water / en zeer rotsagtig / daer komt een ſteene kif afſchieten / daer op moet men verdagt weſen.

5 Myl bezuiden Camina leid Viana op een kivier. Van de N. hoek ſtrekt een ſteenig kif af / dwars booꝛ de mont van de kivier ober / op de zuid wal ſtaen 2 Vuurtorens. Wilt gy in deſe kivier van Viana zeilen / komende van benooꝛde of uit der zee / ſo loopt ſo lange om de zuid / tot dat de 2 booꝛſz. Vuurtoorens op de zuid-zyde van 't gat ober een komen / loopt dan daer op aen na de ſtrant toe / tot dat 't torentje op 't N. land komt ober de huiſe / houd die ober een / loopt dan na de klip met de maſt / en zeilt daer digt beooſte by langs / ſo loopt gy ober de dꝛumpel of 't dꝛoogſte heen / daer is met leeg water op by dagelijks Ty 2 badem diepte. Als gy die booꝛſz. klip met de Maſt booꝛby zyt / ſult gy booꝛ uit nog een klip ſien met een Maſt of Baken / die leid aen de N. kant van de kivier: Loop daer insgelijks digt by langs bezuiden om / daer na paſſeert by 't N. land langs / tot dat gy booꝛ de Stad komt / daer loopt een kif ke af / dat moet gy myde / en ſette 't booꝛ de Stad. Als men booꝛ 't ſtedeke leid / ſo leid daer een Eilandeke Z. waerts van u / daer een kapel op ſtaet / te W. waerts van 't Eilandeke leid een gꝛoote Bank / die komt met leeg water boven / agter die bank is 't 5, 6 badem / en booꝛ Viana 7, 8 badem diep: als men in komt / mag men bezuide deſe booꝛſz. Bank om loopen / en komen by 't eylandeke / daer 't kapelleke op ſtaet / weder uit booꝛ de Stad.

Als men een boog ſcheut binnen de tweede klip met de maſt komt / daer mag men 't Anker wel vallen laten / en bꝛengen Touwen aen de Z. wal / en maeken 't daer aen 4 Touwen vaſt.

Men mag buite op de Reede ſetten op 17 badem / daer is de ſchoonſte gꝛond om een Lootsman in te nemen: 't is een naeuw en perikuleus gat om in te komen.

Villa del Conde.

Van Viana tot Port à Port is de Cours Z. ten O. 9 mpl / tuſſen beyde leyd Villa del Conde, die een Ty-haven is / booꝛ 't gat leggen vele Hudſe / daer men aen beide zyde om zeyle mag / bezuyde of benooꝛde omtrent deſelve is 5 en 6 badem diep / verder inwaerts leyd een bank dwars ober de Haven / van 2 badem met hoog water: binnen de haven is 3 of 4 badem diep / aen de N. zyde is 't vol klippen / die meeſt onder 't water leggen / maer aen de Z. zyde is 't diepſt en ſekerſt / ook goed legge op 6, 7 badem.

Kentekens van deſe Kuſt

De kuſt van Portugaal omtrent Viana is ſeer kennelijk booꝛ de booꝛſz. berg van Sint Rego. die is uitnemende hoog / en leid aen de zeekant / 't hooge Land van Viana leid daer 2 en 3 dubbelt agter.

Tuſſen Viana, Villa del Conde en Port à Port ſiet men langs de kuſt veel Torens en Huyskens. Villa del Conde toont uit de zee als een groote Stad.

Van 't Gety en loopen der Stroomen.

Aen deſe kuſten en Eylanden maekt hoog water een Z. W. en N. O. Maen / maer binnen de Havens en Kivieren een ſtreek later / na dat die verre te landewaert in ſtrecken.

Hoe deſe Landen ſtrekken, en van malkanderen leggen.

Van Cabo de Coriana tot Cabo de Finiſterre zuiden 2 mylen
Van Kaep de Finiſterre tot Port à Port z. z. o. en z. ten o. 32 mylen
Van Kaep de Finiſterre tot Avero zuiden ten booſten en zuid zuid-ooſt. 40 mylen
Van Kaep de Finiſterre tot de Barrels zuiden ten weſten 50 mylen
Van Kaep de Finiſterre tot Groot Canarien zuid zuidweſt wel zoo zuidelijk 235 mylen
Van Kaep de Finiſterre tot Salvages zuid weſt 213 mylen
Van Kaep de Finiſterre tot Iſle de Madera zuidweſt ten zuiden wel zoo zuidelijk 170 mylen
Van Kaep de Finiſterre tot Iſle de S. Michiel w. z. w. 174 mylen
Van Kaep de Finiſterre tot Iſle Tercera weſt zuid weſt en weſt ten zuiden 185 mylen
Van Kaep de Finiſterre tot de zuidweſt hoek van Yrland nooꝛden ten weſten ende nooꝛden 130 mylen
Van C. de Finiſterre tot Caep de Cleare nooꝛden 130 mylen
Van Caep de Finiſterre tot Waterfoort of de zuidooſt hoek van Yrland nooꝛden ten ooſten 138 of 140 mylen
Van Kaep de Finiſterre tot Lezart n. nooꝛdooſt 115 mylen
Van Kaep de Finiſterre tot de Seyms nooꝛdooſt ten nooꝛden / of wel ſo nooꝛdelijk 84 mylen
Van Kaap de Finiſterre tot Boelyn nooꝛdooſt een weinig ooſtelijcker 88 mylen
Van Kaep de Finiſterre tot Mores of Monte Lauro zuid ten ooſten 4 mylen
Van Rio Roxo tot Ponte Vedra Z. Z. ooſt 3 mylen
Van Ponte Vedra ofte Blydones tot d'Eylanden van Bayone zuiden ten ooſten 4 mylen
Van Bayone tot Camina zuiden 4 mylen
Van Kaep de Finiſterre tot de Eilanden van Bayone, is de cours zuid zuidooſt wel ſoo ooſtelijk 13 mylen
Van Bayone tot de Barrels weſt zuidweſt 37 mylen
Van Camina tot Viana zuid ten ooſten 5 mylen
Van Viana tot Villa del Conde zuyden 3 mylen

Hoogten.

Capo de Coriane leid op	43	grad:	8 min:
De Kaep de Finiſterre op	42	grad:	56 min:
Monte Lauro op	42	grad:	48 min:
I. Salura op	42	grad:	35 min:
De Blydones op	42	grad:	21 min:
Bayone op	42	grad:	10 min:
Camina op	41	grad:	50 min:
Viane op	41	grad:	30 min:
Villa del Conde	41	grad:	18 min:

Hoe haar deeze Landen uyt der Zee vertoonen.

C. de Finiſterre Z. Z. O. van u vertoont aldus.

C. de Finiſterre Z. O. wel ſo zuidelijk van u / vertoont aldus.

Aldus vertoont C. de Finiſterre Z. Z. O. wel ſo ooſtelijk van u.

Als C. de Finiſterre Z. O. ten O. van u is 4 à 5 mpl / vertoont die aldus.

Dus is C. de Finiſterre van gedaente / als die 4 of 5 mylen O. ten Z. van u leid.

Munnik.

Deſe 3 Figuuren behooren aen malkander by de letteren A A en B B, en bertonen de opbeelding van de Capen van Coriana tot Finiſterre, naer uitwyſinge van de verklaring hier onder volgende.

A

B

C. de Finiſterre, vertoont met 't Land daer bezuide / als in deſe en de volgende Figuur afgebeeld is / als de gehackelde berg 2 of 3 myl O. van u ſtaet / en 't land benoorde C. de Coriane ſiet men dan N. O. waert tot voorby C. de Coriane, in gedaente als in de Figuure voor deſen.

B

Dit is 't verbolg van de voorgaende / ſtrekt van de Caep af Z. O. ten Z.

Dus vertoont C. de Finiſterre, als de hackelige Berg O. N. O. wel ſo ooſtelyk van u leid. 't Land van Mores leid dan van u O. N. O. als hier volgende afgebeeld is.

Deſe Figuur behoort aen de voorgaende.

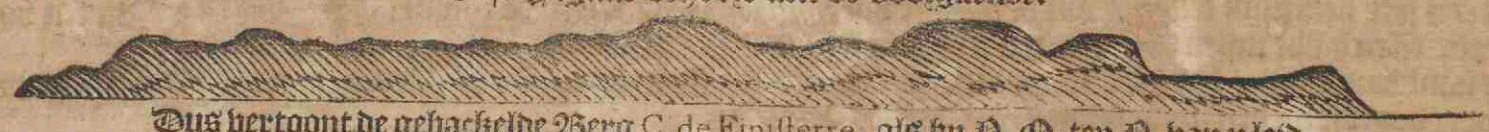

Dus vertoont de gehackelde Berg C. de Finiſterre, als hy N. O. ten N. van u leid.

C de Finiſterre.

't Land van Mores.

Als C. Finiſterre N. O. en 't Land van Mores O. N. O. 5 myl van u is / dan leid de Kaey in 3 ſtukken / en 't Land van Mores aldus.

Als de gehackelde Berg tuſſen C. Finiſterre en Mores O. ten N. van u leid 5 myl / vertoont hy aldus

Monte Lauro.

't Hooge Land van Mores.

Als 't hooge Land van Mores N. O. ten N. van u is / 5 myl / dan is 't aldus gedaen.

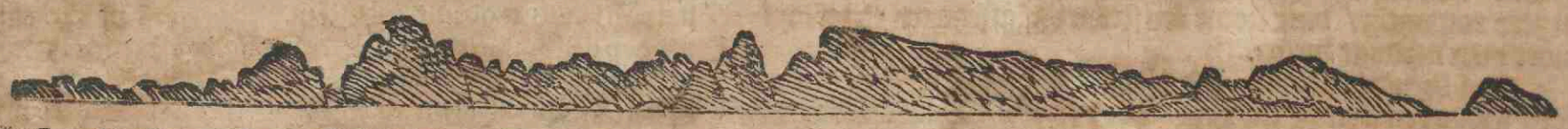

Als C. de Finiſterre N. O. of N. N. O. en Monte Lauro 4 myl O. N. O. van u zyn / vertoont 't hooge land van Mores aldus.

Eyland van Bayone.

Dus vertoonen d'Eylanden van Bayone en 't hooge Land daer bezuide / als de voorſz. Eylanden O. Z. O. 1 of 1½ myl van u zyn.

Bayone. Klooſter. S. Rego.

Als de hoek van Bayone O. N. O. en 't hooge Land O. van u is / is 't aldus gedaen / daer bezuide leid de hooge Berg van S. Rego.

Bayone. Klooſter. S. Rego.

Als de hooge Berg van S. Rego O. van u is / ſo vertoont 't hooge Land van Bayonne aldus / 't Klooſter ſtaet ten halven tuſſen S. Rego en Bayone.

S. Rego.

Aldus vertoont de kuſt van Portugaal, van Bayonne tot C de Montego, als men 3 myl daer af by langs zeilt. De volgende Figuur behoort hier aen byde kruyſkens aen een.

H

Kaap de Montego.

Als dat zwart heubelken / daer de Hoy ſtaet / O. Z. O. van u is / ſo zyt gy neffens of open voor Avero.

't Hooge land van Vianen.

Aldus vertoont 't Land van Viane en daer bezuide: den heubel neffens B is 2 myl benoorde Villa del Conde.

't Hooge land van Viane.

't Land by Vianen en daer bezuide na Villa del Conde, vertoont als in deſe en de volgende Figuur afgebeeld is / neffens V is 't gat van Viane.

Villa

P O R T U G A L I A.

t'Amsterdam by
IOHANNIS VAN
KEULEN
Boekverkooper aen de Nieuwebrugh
Inde Gekroonde Lootsman.

Nieuwe Paskaart
Van de Kust van
PORTUGAL
Beginnende 3 à 4 Myl Benoorde
C. Roxent tot aen C. dS Vincente
met al zyn Diepte en Drooghte
dus ver naaukeurigh Opgesoght
Met Privilegie voor 15 Jaar

Italiaensche Mylen 80 in een Graadt
Duytsche Mylen 75 in een Graadt
Spaensche Mylen 17½ in een Graadt
Engelsche Mylen 20 in een Graadt

Setubal ofte S. Uves
Slot van Palmela
Tijpeira
Soutlant
Wit huys ofte t'White Slot
Les Banques
Blaauwe berg
Villa nova
Villa Nova de Milfontes
Salines
Lagos
Vage bergen
C. dS Vincente
Lisbona
Conna
Zizember
Almada
Bolyn Betleem
S. Catrynen Clooster
S. Giules Torre S. Julien
Calvarienberg
Nieuwe Labor
Oude Labor
Trafaria
Ruyter cachops
Oude cachops
Nieuwe cachops
Ro de Roxent
C. Roxent
Soutlant
Villa franca
Alhandra
Abrera
de Torre Reveere
Rio Dagoa
Cabo Spichel
Fly de Posso daer
Sines
Silvis
Villa nova
Vage bergen
Lagos
Cd S Vincente

Dit is 't verbolg van de voorgaende Figuur / de heuvel aen C is 2 mpl benoorde Villa del Conde.

Dus vertoont 't voorſz. Land Viane en daer bezuide / als Viane N. O. van u is 8 mpl.

De Negende Vertooninge, van de

Kuſt van Portugaal, tuſſen Villa del Conde en C. Roxent.

DRie mpl bezuide Villa del Conde leggen de groote Uit klippe Leſons genaemt / regt voor een Typhaven van 2 vadem diepte / geheete Metelin: en Z. W. van de Z. hoek der voorſchreve klippe Leſons, wat 't zee waert legge 2 klippe onder water: tuſſen 't land en de Leſons, is 't 6, 7 vadem diep.

Leſons Uitklippen. Een mpl bezuide Leſons klippe leid Port à Port. Van de N. hoek van 't gat ſtrecke veel Gotſe af by na dwars over 't gat. Om daer in te zeile / moet gy digt by de buitenſte klip / te weten daer bezuide heen loope / by 30 na als gy met een ſteen werpen meugt / daer ſtaet een kapel op de N. wal neffens de klippe met een kruis / en noch een wit huis wat meer de Rivier opwaerts / ook op de N. wal / brengt die over een / loopt daer op in tot voorby 't kaſteel / gy ſult ſo zeilende op 't droogſte van dat gat niet min vinden als 17, 18 voet water met half Vloed / en geen nood hebbe aen de blinde klip / die voor in 't gat leid / de Z. wal wat nader als de N. wal / daer met leeg water niet meer op en blyft als 11, 12 voet. Binne 't kaſteel zynde / gaet regt na de klip met 't kruis toe / en daer ſo digt by heen / dat gy met een haek die ſoud moge berpken / of gy moet 3 of 4 Schips-lengte daer bezuiden / of by 't Z. land langs loopen / tot voorby de klip met 't kruis / om een blinde klip te myden / die daer neffens leid weinig daer bezuide / leid met leeg water 8 voet onder. Weinig voorby de klip met 't kruis zynde / gaet dan voort mits waters op tot neffens een groote Witte Toorzen op 't N. land / daer meugt gy ſette op 4, 5 vadem / ſeilt ſo tot voor de Stad / daer is 't 3 en 4 vadem diep. Een weinig voorby de klip met 't kruis is een blakte / daer met leeg water niet meer als 11 voet blyft / ſo dat de Scheepen / die 12 voet diep gaen / hoog water verwagten moeten / 't vloeit daer 6 voet op en neder met dagelyks Ty.

Blinde Klip.

Aen de Z. zyde van de Rivier gaet noch een Land diep in / bezuide de voorſz. blinde klip / die in 't gat leid / daer Lootsluide ook Scheepen in en uyt brengen / dat is ſomtyds een goet gat / en diluwils hoyt na werd 't weder van de Zee toegeworpen / ſo dat men daer niet af ſchryve kan.

Land-diep.

Van Port à Port tot Avero is de cours Z. ten W. 8 mpl / daer tuſſen beide is altemael een ſchoone Zand ſtrand / die men over al aen looden kan op 10 of 12 vadem.

Te landewaert in 't hooge / leid een ſwarte heuvel in 't land / als die O. Z. O. van u leid / ſo zyt gy open voor Avero; als men de ſwarte heuvel van Carmola niet ſien en kan / ſo leid 'er een ruige Duin benoorde 't gat / als die dwars van u is / dan is men een half mpl benoorde 't gat van Avero.

Avero. Wilt gy 't gat van Avero in zeile / ende dat gy daer voor komt op 6, 7 vadem / ſo neemt agt op 3 baliens van Maſten gemaekt / die op 't Z. land ſtaen / brengt die over een / en zeylt van daer op aen O. ten Z. en O. Z. O. in / over de bank / daer is in 't inkomen met half Tye maer 2 vadem waters / tot dat gy by de baliens komt / gy ſult ſo binnen de hoeke komende by een droog Zand aen bakboort heen zeyle: wykt dan weder N. N. W. en N. W. by dat voorſz. drooge Zand om / tot digt aen 't noorder land / en loopt daer by in / ſo laet gy alle de andere ondiepte aen de regter hand / tot dat gy de Rivier open ſiet / dan ſult gy een huys op de ſtrand ſien aen de W. zyde / gaet dan van daer na de Rivier op / O. ten Z. en O. Z. O. tuſſen beyde Landen mits waters tot voor de Pannen of Avero, daer gy uw Schip vol Zouts laden kund.

De Rivier Port à Port kan men kennen aen de klippen van Leſons, die ſyn ſeer hoog / en leggen daer regt benoorde.

Caap de Montego is een hooge hoek / en daer neffens in 't land is hoog gebergte: deſe Caep werd ſomtyds voor Roxent aengeſien / maer is wel te onderſcheiden om de Barles; die leggen daer bezuiden en benoorden Roxent.

Caap de Montego leid verſcheiden van Avero Z. W. ten Z. 5 mpl; een mpl daer bezuiden leid Paſſage of de Rivier van Montego, een Ty haven. Van C. de Montego loopt een buil ſteenrif byy wat van de wal af / dat moet men ſchouwen. Onder de kaep mag men reede malen voor noordelyke winden / op 7, 8 vadem /

een N. N. W. wind maekt daer hoekjens wind / voor zuydelyke winde mag men 't ſette bezuyde de Rivier van Montego.

't Gat van de Rivier Montego.

Van de Z. hoek van de Rivier Montego loopt een zand kif af / als men daer in wil zeile en van buyte komt / laet 't hem aenſien / als men bezuide dat kif ſoude mogen in zeile / maer 't is niet doenlyk / men moet daer benoorde om. Op de N. hoek ſtaet een Dorp S. Catharina, en een weinig daer benoorde een Viſſers Dorp geheete Buarcos. Op de N. kant van 't gat ſtaet een kalk-oven met een bos byge bomen / als men die over een brengt / en dan daer op aen zeilt / loopt men regt 't gat in / daer is ſomtyds maer 12, 13 voet waters met half vloet. Heel vaſt en is op de beſchryving van dit gat niet te vertrouwe / want overmits 't aldaer zand grond is / verloopt 't zomtyds by groote afwatering / ook met ſtormen uitter Zee.

Van C. de Montego tot Peniche of Nova Lisbona (aen de Capo del Fiſiron, dat is de hoek agter de Barles) is de cours Z. W. 8 mpl / daer leid een klip van den hoek af / daer bezuide is een groote inwyk / daer men met Barken agter loopen en beſchut legge kan. In dien Inwyk leid een ſtedeke tegen 't gebergte aen / genaemt Arfogy; regt bezuide C. del Fiſiron leid jonge Roxent een hooge ronde heuvel.

Van de Caap Montego tot de Barlinges is de Cours Zuidweſt wel zoo weſtelyck 11 mylen; agter de Barlinges is goede Reede en ankergrond / onder het groote Eiland / neffens het Peremyt-huiskien / daer mag men het zette op tien vadem / men mag daer benoorden of bezuiden om komen / zoo men wil / 't is daer ruim en wyd / en overal ſchoon.

Van de Barlinges tot Roxent is de cours Zuide ten Ooſte en Zuid 12 mylen; maer van de Kaap del Fiſiron (agter de Barlinges) tot Roxent ſtrekt de kuſt Zuyden wel zo weſtelyk / ende Noorden wel zoo Ooſtelyk 12 mylen.

Van 't Gety en loopen der Stroomen.

Een Zuid weſte en Noord Ooſte Maen maekt tot alle deſe plaatſe aen de Zee hoog water / en binnen de gaten een ſtreek oſte twee later / na dat die berre in 't Land zyn.

Strekkingen en Courſſen.

van Villa del Conde tot Port à Port Zuyden ten Ooſten	4 mylen
van Port à Port tot Avero Zuiden ten Weſten	8 mylen
van Avero tot Caap de Montego Zuid Weſt ten Zuyden	5 mylen
van Port á Port tot de Barlinges Zuid Weſt ten Zuyden.	24 mylen
van Avero tot de Barlinges Zuid-Weſt	17 mylen
van Caap de Montego tot Peniche of Caap del Fiſiron Zuidweſt	9 mylen
van C. de Montego tot de Barlinges Zuid weſt wel zoo weſtelyk	11 mylen
van Caap del Fiſiron, Piniche ofte Nova Lisbona tot Roxent Zuiden wel zoo weſtelyk	12 mylen
van Barlinges tot C. S. Vincent Zuiden ten Ooſten wel zoo zuidelyk	40 mylen
Van de Barlinges tot groot Canarien Zuid Zuidweſt	189 mylen
Van de Barlinges tot het Eilandeke Palma Zuydweſt ten Zuyden	162 mylen

Hoogten.

Villa del Conde leid op	41 grad:	18 min:
Port à Port leid op	41 grad:	0 min:
Avero leid op	40 grad:	30 min:
Caap de Montego leid op	40 grad:	9 min:
De Barlinges leid op	39 grad:	40 min:

Hoe haar deeze Landen uyt der Zee vertoonen.

Dus is het Land gedaen neffens Metelyn, als Metelyn dwars van u is / en gy digt by land zyt.

Kaſteel aan de N. zyde van Port à Port als men van benoorden komt by 't land.

Deſe Figuur behoort aen de voorgaende / en vertoont 't Land neffens Port à Port en daer bezuide. Als men van bezuide komt / ſiet men 't Dorp S. Jan binnen 't kaſteel Port à Port. 1 Myl daer bzuide leid Metelyn.

't Land bezuyden Port à Port. Avero. Klooſter.

Aldus vertoont 't Land tuſſen Port a Port en Avero, als 't hooge bezuyde Port à Port O. ten Z. van u is 3 myl.

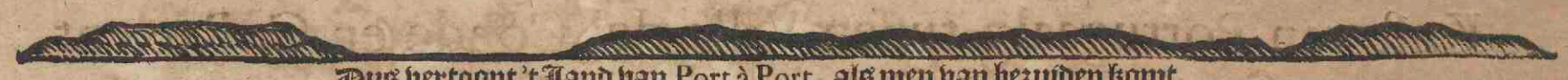

Dus vertoont 't Land van Port à Port, als men van bezuiden komt.

Dus vertoont 't Land van Port à Port, als 't O. Z. O. van u is omtrent 3 mylen.

Viane. Villa del Conde. Metelyn. Port à Port.

Aldus vertoont 't Land van benoorde Viana en Port à Port, als men daer by langs zeilt.

Port à Port,

Als Port à Port Z. O. 5 of 6 mylen van u is / vertoont dat aldus / en 't Land daer benoorden aldus.

Caap Montego. 't Land benoorden Montego.

De C. de Montego N. O. van u 3 of 4 myl af / met 't Land daer bezuiden / vertoont gelyk in deſe en de volgende Figuur afgebeeld ſtaet / beyde letters A A behooren aen malkanderen.

Dit behoort aen 't voorgaende / en is 't laege land bezuyde Montego, tot neffens Barrels.

Dus vertoonen dan de Barrels, als de noordelykſte een myl O. van u is.

't Land tuſſen Peniche en Roxent, vertoont hem als in deſe 3 volgende Figuuren afgebeeld is / als het hooge land bezuide Peniche, genaemt Jonge Roxent O. van u is / de gelyke teyken / A A en B B aen malkanderen.

Jonge Roxent.

Dit behoort aen de voorgaende Figuur / en is 't land benoorde Roxent

Roxent.

Dit is 't verbolg van de voorgaende tot Roxent, by de B aen malkander.

Jonge Roxent N. O. ten O. Roxent Z. ten O.

Aldus is Roxent gedaen / als 't Z. ten O. / de jonge Roxent, N. O. ten O. van u is / en dat men digt by land is.

De Tiende Vertooninge, van de

Zee-Kuſten van 't Zuydelykſte deel van Portugaal, van Cabo Roxent tot C. S. Vincent.

Caſcalis.

ROxent is een ſeer kennelyke hoek / als men daer een groot ſtuk af is / ſo ſiet men altyd 't ſpits heuvelken van 't klooſter van Syntra.

Een myl beooſte de hoek van Roxent leid de Reede van Kaſcalis, daer men voor een N. W. en N. N. O. wind beſchut mag leggen / op 12 of 13 vadem / ſo diep of droog / als men wil; een groote myl beooſte Caſcalis leid de hoek van S. Juliaan of S. Gillis, daer op ſtaet een vaſt Slot / dat is de N. hoek van de Rivier van Liſſabon, 't Noorder gat van de Rivier gaet op de lengte van een kloot werp daer by in.

Sint Gilles.

Om 't noorder gat in te zeile moet men by die voorſz. hoek op een maſt lengte na by in loope / maer neffens 't kaſteel van S. Gillis komende / wat Z. waert op wyke na 't Krakediep toe / om eenige builen en rudſen te ſchouwen / die aen de O. zyde van 't kaſteel leggen. Weinig daer voorby zynde / mag men weder na de N. wal aen loeven / en daer by langs zeilen tot Reſtiers, en al voort geheel tot Liſſabon toe / men ſettet gemeenlyk voor 't Dorp Boelyn op 12 of 13 vadem. Men moet hem wagte dit gat in te komen by ſtil weder en met een Ebbe / die valt ſeer ſterk op de noorder Cashops of Sops: dat gat van Sint Gillis ſtrekt O. ten Z. in / binnen zynde zeilt men O. N. O. en N. O. ten O. aen / en als men tegens 't klooſter te Reſtiers komt / dan wykt men wat in 't Z. land / anders houd men al N. land.

Om 't Noorder gat in te zeilen.

Om

Nieuwe Paskaart van de
Kust van

REINO DO ALGARVE

als mede een gedeelte van de Kust van
Andaluzia Beginnende van C. de S. Vincent
tot aen't Rif met alle sijn Plaetsen en Bregen
dus ver Nauwkeurigh opgesteld

Met Privilegie voor 15 Jaren

't AMSTERDAM by
IOHANNIS VAN KEULE
aen de Nieuwenbrugh
In de Gekroonde
Zeeskaert

ANDALUZIA.

REINO DO ALGARVE.

Cabo de S. Vincente
Sagres
Salinas
Villa nova
Lagos
Faraon
Tavila
Porto S. Maria
Castro marim
Almonte
Lepe
Ayamonte
Palos
Saltes
Rodoan
Clif
Mogues
Cabo de S. Maria

Duytsche Mylen 15 in een Graedt
Spaensche Mylen 17½ in een Graedt
Een en Vyftig Mylen 10 in een Graedt
Italiaensche Mylen 60 in een Graedt

Om 't Krake-diep in te zeilen.

Om het Krake-diep in te zeilen / ſal men Caſcalis over de W. hoek van Roxent ſtelle / en houden / tot dat 't Toorenken / ('t welk men ſiet ſtaen boven 't klooſter te Reſtiers, 't welk een witagtig klooſter is / en ſtaet wat hooger als S. Catharina klooſter) komt over 't witte klooſter / dat 't heerſte van Reſtiers ſtaet / te weten over S Catharynen klooſter / dat is een witagtig klooſter / 't welk aen de water kant ſtaet. Gaet dan N. O. en N. O. ten O. in / houdende deſe merken aldus ſtaende / en laet 't water kaſteel in 't inkomen aen ſtuurboort legge / tot dat gy komt binnen Sint Gilleshoek, gaet dan al voort by 't N. land in te Reſtiers binnen 't Slot / en ſettet daer / waer 't u beſt dunkt. Op deſe merke meugt gy 't Krake-diep in en uit zeilen. So gy van beweſten komt / en 't Krake-diep in wilt / ſo ſet Cascalis over 't W. einde van Roxent, en zeilt alſo om de Noorder Cachops, tot dat de Stad van Liſſabon komt op 2 Scheeps lengten na aen de Z. kant van de ribier / dan voort N. O. ten O. in / als gy dan de zandbay binnen S. Gillis-hoek ſiet / ſo zyt gy wel te wege.

Maer of 't gebiel / dat gy de Stad of een Toorenke niet ſien en kond / ſo houd de Zand-bay (die binnen S. Gillishoek leid) N. O. ten N. van u / en zeilt alſo N. O. en N. O. ten O. in / en neemt de ſlag van noorder Cachops op 8, 9 vadem: als gy dan begint tegen S. Gillis-hoek te komen / zeilt dan paſſelyk 't O. land langs / als te vooren geſeid is.

Die 't Krake-diep uit of in laveren wil / die ſal 't voorſz. Toorenke / dat in 't land ſtaet / een Scheeps lengte bezuide / en een Schips lengte benoorde 't voorſz. klooſter van S. Catharina brenge / en wende 't dan elke reiſe / en lavere ſo uit en in.

En komt ook by ſtille en een ebbe dit gat niet uit of in / want die valt ſeer ſtyf over 't N. einde van de Cachops.

Wilt gy 't Krake-diep uitlopen / hebt agt op 't voorſz. Toorenke / als 't onder dat hooge Land van daen komt / ſettet dan regt beweſten 't tweede witte klooſter / en gaet Z. W. ten Z. aen / ſo ſal 't Toorenke aen 't klooſter komen.

Maer moet gy uit laveren / ſo paſt wel op u gety / want de ſtroomen vallen ſeer ſtyf over de Cachops, ſo dat 't met ſtille ſeer periculeus is deſe gate uit en in te komen / maer bezonder in 't uit zeile met een ebbe / want die valt dwars over Cachops.

Nader bericht om de Rivier van Liſſabon in te zeilen.

Van *C. Roxent* tot *Caſcaes*, daar men gemeenelyk lootzen krygt, is de diſtantie 2 myl; en men vind voor laaſtgemoemde plaats goede ankergrond op 14 *à* 15 vadem, als men 't dorp N. N. W. ½ W. van zig brengt, wanneer dan *C. Roxent* daar boven in eene lyn zal zyn, en de Kerk van *S. Martha* N. Het Casteel van *Almada* of oud *Liſſabon* houd men midden over 't Casteel van *S. Gilles*. Doch, indien gy 't dorp beoosten 't N. van u brengt, zult gy vuile grond vinden.

Voor de rivier leggen 2 zand-of ſteenbanken, die zeer gevaarlyk zyn, zynde de N. en Z. *Cachopes*, daar van de Noordelykſte omtrent 1¼ myl Z. W. ſtrekt, beginnende dicht aan 't Caſteel *S. Gilles*, en de Zuydelykſte 1½ myl Z. W. ten W. van 't Caſteel *Bougie*. De W. eyndens van beiden, leggen omtrent Z. Z. O. omtrent 1½ myl van malkander; alwaar een ſmalle baar of zandbank leyt, daar op 6 *à* 7 vadem, dat evenwel 't gemeene gat is, *Alcaceira* genaamt, zynde ver 't ruymſte. Doch met vriſſe N. winden bedient men zig wel van 't Noorder-gat, lopende tuſſchen de N. *Cachopes* en de N. wal in.

Wanneer gy eerſt in de reede van *Caſcaes* zeilt, en het lage zuydelykſte land daar beoosten leggende, *Trafarca* genaamt, over het Caſteel van *S. Gilles* brengt, en de tooren van *Noſſa Senhora* de Agulha, (daar een lantaarn op is) over een houd met het Caſteel *S. Martha*, (een kleine batterye beweſten *Caſcaes* onder aan het ſtrand); zoo ſtuurt om de O langs de wal, tot aan een uytſteekende hoek, *Rana* genaamt, leggende iets beweſten 't Caſteel *S. Gilles*, welk hoek gemyd moet werden, om een klein rif, dat daar van afſtrekt: zeilt dan verders door, houdende een hoge ronde berg, die men aan de Z kant van de rivier ziet, in 't Caſteel van *Bougie*, tot dat 't Caſteel van *S. Gillis* N. van u is, dat, om eenige ſteenen dicht onder de wal verborgen zynde, ook niet te na moet genomen worden, al ſchoon tuſſchen 't zelve en de O. punt van de *N. Cachopes* maer 2 cabellanghtens wyd is. Doch zoo dra een groot huys, daar even beoosten leggende, voor den dag komt, mag men om de N. O. op ſteeken, en de N. wal aan boort houden, voor dewelke niets te vrezen is. Oud *Liſſabon* met het Caſteel *S. Gillis* ingeſlooten houdende, brengt u langs de *N. Cachopes* in 5, 6 *à* 7 vadem. Midden vaarwaters is 17 vadem diep, aan weerskanten opdroogende, na mate dat men de wal nadert. Echter is niet geraden dit N. gat te gebruiken, ten zy men de wind beweſten het N. en de ſtroom met zig heeft, want even binnen zynde, en de rivier niet op kunnende leggen om de ebben, die op de loef boeg vallen, zoude men over hals over kop moeten ankeren.

Het Z. gat in willende, zoo brengt *C. Roxent* en *Noſſa Senhora Dagulha* ot *Daguja* in een, tot dat gy het gat open zeilt, en 2 heuvels, de *Mamas* genaamt, ziet boven Monte Gordo, een ronde zandberg beweſte 't Clooſter van *Bon-viagem* leggende; daar men dan op aan ſtuurt. Anders houd men ook een wind-moolen met de Kerk van *Bon-viagem* in een; zullende beide deeze merken, (met een open wind) u vry van beide de *Cachopes* na binnen brengen.

Doch dit gat zullende in-laveeren, zoo komt de *Z. Cachopes* nooit nader dan in 7 vadem, of dat de Stad *Liſſabon* en 't Casteel van *Bogia* in een komen; of brengt de Mamelas even open benoorden *Bon-Viagem*, wanneer het tyd is te wenden, en na de *N. Cachopes* over te leggen, die niet wel kunnen aangelood worden, want men op zommige plaatſen 17 vadem water zal werpen, en met de naaſte gooy vaſt zitten, daar men die op andere plaatzen tot in 6 vadem kan aanlopen; weshalven men 't niet verder dient te laten overſtaan. dan dat men de *Mamas* even benoorden *Monte Gordo* ziet: en alzoo aan deeze kant de ſtroomen het ſterkſt in trekken, laat men de eerſte gang of twee niet meer als half vaarwaters overſtaan, tot dat men verder na binnen komende. daar het naauwer word, van zelfs de gangen moet verkorten.

Boven de *N. Cachopes* gekomen zynde, zoo wacht u van de ſterke ſtroomen, die door 't N. gat komen, en direct na 't Casteel *Bogia* zetten; wend derhalven om de N., zoo dra gy het Caſteel, dat boven op een berg in de Stad legt, boven 't Caſteel van *Belem* krygt, als dan gy het tot dicht aan 't Caſteel *S. Gillis* mag laten overſtaan. Verder de N. wal altyd aan boort houdende, wegens een zandplaat, die beooſten 't Caſteel *Bogia* leid, en zeer ſteil aan te looden is, zynde maar op een cabel-langte daar af 10 vadem, kan men met kleine grngen weer op laveeren, en zo men wil, voor het Clooſter *S. Catharina* ankeren, daar goede grond is, alleenig moet men de wal zoo na niet leggen, dat de huyſen langs de rivier leggende in malkander komen.

Uitter zee, en uyt den zuyden komende, om de *Z Cachopes* vry te loopen, zoo houd de ſteile hoek van *C. Roxent* altyd even buyten de Kerk van *S. Martha*, die in het dorp *Caſcaes* ſtaat; of dit werk niet zien konnende zoo houd *C. Spichel* Z. Z. O. dat u in 7 vadem langs de Cachopes zal brengen. Daar na, zien de Stad *Liſſabon*, en daar benoorden een mars-zeils-breedte, 't Caſteel *Bogia*, zoo houd op dit laatſte aan, tot dat *S. Gilles* N. N. O. van u is; waarna gy N. waarts af mag draaijen en na binnen loopen. Een groot myl beweſten het Caſteel van *Bogia* loopt een gat dwars door de *Z. Cachopes*, daar in 7 *à* 8 vadem water en verder zeewaarts op deeze bank is niet minder als 6 vadem.

Op de *N. Cachopes* is ook op de weſter-helft 4 vadem, zoo dat met ſlegt water een klein ſchip daar over kan loopen; daar is maar een bol, daar op maar 16 voet is, wiens merken zyn, *C. Roxent* N. N. W. 't Caſteel *S. Gilles* O. ten N. ⅓ N. dat van *Bogia* O. ⅓ Z. en *C. Spichel* Z. ¾ O. en de lage hoek *Sanchez* buyten *Caſcaes* N. W. ½ W., ſtrekkende van daar de bank nog ⅓ myl verder zeewaards, en hebbende aan de Z. O. zyde omtrent zyn midde een groote inwyk, alwaar dezelve zeer ſmal is, en 4 vadem water heeft, daar over men tot in 't N. gat zoude kunnen loopen, zynde hier van de merken, de Kerk van *S. Antonio* en een *Hermitage*-huysje, in 't N. ten W. ½ W. in malkander te houden.

Rapport van Captein Ambroſio, gedaan aan, en op order van den Admiraal Norris, aangaande de Cachopen, en het gat van de Rivier van Liſſabon 1735.

Van 't Caſteel van *Boelyn* tot in *S. Catharina*-baay is langs de wal goet ankeren in 10 vadem zachte grond, mits de huyſen van *S. Catharina*-baay uyt malkander houdende. Van *Bon-viagem* na beneden na *Paſſo de Arcos* en voor 't Caſteel *S. Gillis* willende ankeren, moet men de wal niet nader komen als in 18 vadem, zynde de grond daar binnen vuyl en ſteenig; echter is by *Paſſo de Arcos* een kleine plaats, daar goede grond is, ter merke als volgt: Houd de groote boom beooſten het huys van *Don Georgio*, in een met de witte muur, die om de tuyn ſtaat, en den pynappelboom, die boven 't Caſteel van *Boelyn* ſtaat, over 't Clooſter van *S. Joſeph*, wanneer gy 10 vadem water zult vinden.

Om een ſchip vry van de *N. Cachopes* na zee te brengen, zoo houd eerſt het kruyd-magazyn, dat beooſten *S. Gillis* ſtaat, omtrent een Mars-zeils breedte open van de wal van 't voorſz. fort. En als gy *Bon-viagem* O. N. O. van u hebt gebrocht, zult gy vinden, dat het in een is met een Edelmans-huys, dat naar boven ſtaat: dit merk zal u mids-waters in 17 vadem tuſſen beide *Cachopes* brengen, dat allengskens opdroogt, als gy de baar nadert, die omtrent ¼ Engels myl breed is en 6½ vadem water heeft. Uytlaveerende mag men de *Z. Cachopes* tot in 7 vadem naderen, en de *Mamelas* of 2 heuvelen een weinig benoorden *Bon-viagem* open brengen. Dan wendende om de N. zoo nadert de *N. Cachopes*, tot dat gy de *Mamelas* over een zandberg, *Monte Gordo* genaamt, hebt gebrocht, wanneer het tyd is om weer te wenden. De Z. O. kant van de *N. Cachopes* kan men niet aanloden, want op zommige plaatzen zal men 17 vadem gooijen, en de naaſte werp vaſt zitten, en op andere plaatſen tot op 6 vadem daar aan loopen. Tuſſchen de *N. Cachopes* en 't Caſteel *S. Gillis* is maar 2 cabellangte wyd. De *Z. Cachopes* kunt gy op 't lood ſtout aanlopen.

Van de O. kant van de *N. Cachopes* ſtrekt die bank Z. W. 1½ Eng. mylen, waarna hy in een bocht inwykt, in 't midden van dewelke hy zeer ſmal is, en daar kan men in 4 vadem tot in 't N. gat over loopen, welkers merke in 't uytzeilen zyn, de

Kerk van S. *Antonio* en een *Hermits*-huysje in een, in 't N ten W. ¼ W. van u. Van hier tot aan de W. punt van de *N. Cachopes* is Z. W. t. W. omtrent 2 Engelſe mylen, waar ik verſcheide maalen heen en weer over de bank gelopen ben, en nergens minder dan 4 vadem hebbe gehad, behalven op een plaats, daar ik op 16 voet met 't ſchip ten anker quam op deeze merken: De ſteile hoek van C. *Roxent* over *Caſcaes* in 't N. N. W. het Casteel S. *Gilles* O. t. N. ½ N. het houte wambuys O. ½ Z. C. *Spickel* Z. ¾ O. en de punt *Sanchez*, of lage punt buyten *Caſcaes* N. W. ½ W. van my; en was het eynde van de bank doen nog na giſſing ¾ Engelſe myl van myn ſchip. Daar legt geen droogte verder of buyten deeze bank: en heb bevonden de *N. Cachopes* een *Continueele* zandplaat te zyn, daar met mooy weer kleine ſcheepen geruſt over al mogen overlopen, tot omtrent 1¼ Engmyl na aan S. *Gilles*.

De *Z. Cachopes* ſtrekt van 't Caſteel *Bogia* of houte wambuis Z. W. t. W. omtrent 5 Engelſe mylen. Omtrent 4 Engelſe mylen van 't Caſteel ſtrekt een gat of Canaal, gaande dwars door de bank, hebbende 7 *à* 8 vadem water; en van dit gat tot het Weſt-eynde van de bank is niet minder als 6 vadem. Als gy de hooge ſteile hoek van C. *Roxent* en de Kerk van S *Martha* en het dorp *Caſcaes* in een brengt, bent gy van alle vry, en moogt om de Z. ſteeken langs de bank in 7 vadem. Met donker weer dit merk niet konnende zien, brengt C. *Spichel* in 't Z. Z. O. en loopt daar op aan, tot dat gy 't Caſteel *Bogia* een Mars-zeils breedte benoorden de ſtad brengt, en dan op laaſtgenoemde Kaſteel aanlopende, tot dat S. *Gilles* N. N. O. van u is, zoo draayt N. waart af, en loopt binnen.

Om het N. gat in te komen, zoo houd de tooren van *Noſſa Senhora Daguja*, daar een tooren met een lantaarn op ſtaat, over een laag wit batteryije, dat beweſten *Caſcaes* dicht aan zee leyt; of, dat merk niet kennende zien, zoo houd de hoek van *Oud Liſſabon* met 't Kaſteel *S. Gilles* wel ingeſloten; en dit merk zal u vry langs de *Cachopes* door het Kanaal in 17 vadem *à* 7 vadem brengen; in het midden van 't Kanaal is 17 vadem, drogende allengskens op na de wal of *Cachopes* toe. De beſte ankerplaats in *Caſcaes* is het dorp volkomen open te brengen, wanneer het N. N. W. ½ W. van u zal zyn, *Almada*, dat 't Kasteel van *Oud Liſſabon* is, in 't midde van *S. Gilles*, op 14 à 15 vadem zachte grond. Dan is C. *Roxent* over het dorp; en de Kerk van *S. Martha* N.; zoo gy *Caſcaes* beooſten het N. van u brengt, zult gy vuile grond vinden.

Op de ſtroom dient alhier naauw gelet te worden; want om dat dwars voor *S. Gilles* de ebben zig in 2 ſplitſen, zettende de eene helft door 't N. Kanaal, en na de *N. Cachopes*, en de andere helft na 't *Houte Wambuis* en de *Z. Cachopes*, zoo zoude men miſſchien denken, dat men met een Noordelyke wind de *N. Cachopes* wat ruym omgelopen zynde, en naderhand met het ſchip N. O. ten O. aanzettende, de ebbe onder de ley zou hebben, dat mis zouden weezen; want op deeze cours de ebbe op de Loefboeg vallende, zult gy in een moment overgevoert worden op de zandplaat beooſten 't Kaſteel *Bogia*, Punta de Paquet genaamt, dat ſteil is, gelyk ik zelfs ondervonden, en tot op een ſcheeps-langhte aan die bank gevoerd wierd, wanneer ik in 't wenden 10 vadem gooyde; gy krygt zoo de ebbe niet onder de ley, voor dat de *Cabeça Seca* gepaſſeert zyt zynde de hoek van een zand-plaat, die omtrent 1½ Engelſe myl van 't Caſteel *Bogia* de rivier in ſtrekt. Weshalven niet geraden is met een ebbe, voornamelyk ſpringty, in te komen, ten zy men een vriſſe doorſtaande koelte heeft.

Na binnen laveerende, zoo loopt na de *Z. Cachopes* verder als midswaters over, alzoo aan de *N. Cachopes* de ſtroom veel ſterker is, en buyten dien om de *N. Cachopes* komende, de ſtroom direct na 't Kaſteel *Bogia* zet, en hoe nader gy de *N. Cachopes* met veyligheid kan langs lopen, hoe verder gy met een N. wind het gat in kan vordere. Om midden vaarwaters te weeten, wanneer te wenden, en na de *N. Cachopes* over te leggen, zoo brengt de *Mametas* aan een bosje, dat een weinig benoorden *Bon-Viagem* leyt. Dan zo ver gekomen zynde, dat gy de merken hebt van de bocht of inham van de *N. Cachopes*, zoo loopt zoo ver over, dat gy de *Mamelas* aan de hoek van 't Caſteel *S. Gilles* brengt, daar gy 7 vadem water zult hebben; dan gewend hebbende, loopt verder dicht langs de N. *Cachopes* en zoo na binnen.

Om van Roxent na St. Huves te zeilen.

Van Roxent tot S. Uves-hoek is de cours Z. O. ten Z. 8 mpl / dat is ook een kenbare hoek / aen een hooge ronde Berg / die daer in leid / ook ſiet men 't opperſte van 't kaſteel van Siſembre op een blacke berg als een groot Land-hups.

Sint Uves-hoek.

S Uves-hoek werd genaemt Caap Spichel, regt bezuide om de hoek is een ſcheure of klove in 't Land / daer neffens is goede reede op 9 of 10 vadem. Voor Siſembre mag men 't ook zetten op 15 à 17 vadem. Reede onder Sint Uves-hoek.

Beooſten C. de Spichel of S. Uves-hoek, leid S. Uves, daer leid een groote bank voor 't gat. Beneden 't hooge land op de waterkant ſtaet een wit Slot / als dat N. O. van u is / dan zyt gy regt voor 't gat.

Wilt gy tot S. Uves over de bank zeilen / komende van S. Uves-hoek af / ſo houd de W. hoek van Siſember een ſchips lengte buite de W. hoek / en gaet alzo O. ten N. aen / tot dat 't Slot van Palmelo, dat boven S. Uves ſtaet / komt in een Valey over 't voorſz. witte Slot op de waterkant: zeilt dan daer op regt N. N. O. in / tot binne 't Slot / dat op 't water ſtaet / en dan voort op een kabels lengte by 't N. land langs N. O. ten O. in / tot voor de Stad van S. Uves of Setubal. Maer als 't Slot van Palmelo onder 't land komt / dat gy dat zelve niet meer ſien meugt / daer ſtaet noch een wit huis aen de N. kant van 't Slot / dat op de waterkant ſtaet / houd dat dan zo ſtaende en loopt daer op in / tot binnen 't Witte Slot, en gaet dan voort als voorſz. by 't N. land langs / tot voor de Stad van S. Uves en zettet voor dat Viſſchers Dorp op 6 of 7 vadem. Op de Bank is met half vloed vierde half vadem waters / als men daer over zeilt / vind men wel zeven verſcheide ondiepten of droogten. By 't Z. land gaet ook een gat in / maer dat is alleenlyk voor Barken. Tuſſen dit Zuider gat en 't regte Diep leggen de Banken tot zommige plaatſen zo droog / datſe by kans boven water leggen. Om over de Bank van Sint Uves te zeylen.

Om 't diepſte water te treffen over de bank van Sint Uves in 't uit zeilen met diepgaende Scheepen / doet alſo: Als gy van 't Witte Slot 't zeil gaet / ſo ſet 't voorſz. witte Huis over de N. kant van 't Slot / dat aen de waterkant ſtaet / of dat men regt daer deur ſien kan / en houd 't alſo ſtaende / dat S. Uves-hoek begint te komen buite de O. hoek van Siſembre: Brengt dan 't witte Huis aen de Z. kant van 't Slot / en loopt zo uit / gy ſult aldaer dat diepſte water hebben. Maer als men 't Slot van Palmelo ſien kan / dat is een regt langs merk om over de Bank te loopen: als dan moet dat Witte Slot van u wezen N. N. O. wel zo noordelyk.

Het is van S. Uves-hoek tot Caap de S. Vincent Zuiden en Z. ten O. 22 mylen / tuſſen beide ſyn geen bekende havenen; Salines is een kivierije leggende ten halver wegen / is ook onbekent.

Tuſſen S. Uves en C. de S. Vincent leggen zommige hooge ſteile bergen / die men de Salines noemt / kennelyke tekens om de kuſt te kenne / maer boven al diene tot kenniſſe van deſe kuſt van Algarve of van C. de Sint Vincent de Vygebergen, die neffens Lagos leggen / en verre in Zee konnen geſien werden. Een half myl benoorde C. de S. Vincent leid een hooge klip in 't land / dat witagtig en wat hoger is als 't ander land / als men dat ſiet / is men by C. de S. Vincent. Op de hoek van de kaep ſtaet een gebroke klooſter / en digt by de hoek leid een hooge klip genaemt Monnikkeſtront.

Van 't Gety en loopen der Stroomen.

Een Z. W. en N. O. Maen maekt aen deſe kuſten vol zee / binnen de gaten een ſtreek of 2 later / na dat die verre in 't land ſtrekte.

Strekkingen en Courſſen.

van Roxent tot Caap de Spichel of S. Uves-hoek Zuid Oost ten Zuyden. 8 mylen
van C. de Spichel tot C. de S. Vincent Z. wat O. 22 mylen
van Roxent tot C S. Vincent Z. en Z. ten O. 28 mylen
van Roxent of de Kivier van Lisbon tot Groot Canarien Z. Z. W. wel ſoo weſtelyk 280 mylen
van de Kivier van Lisbon tot Iſle de Salvages Z. W. ten Zuiden 163 mylen
van de Kivier van Lisbon tot Porto Santo Z. W. 133 mylen
van de Kivier van Lisbon tot Iſle Madera Z. W. 133
van de Kivier van Lisbon tot het Eyland Tercera W. 100 mylen

Hoogten.

Roxent leid op	38	grad:	53 min:
Caap de Spichel of S. Uves-hoek leid op	38	grad:	27 min:
De Salines leggen op	37	grad:	38 min:
Capo S. Vincent leid op	37	grad:	0 min:

Hoe

KAART van de BAAY van CADIX met de PLANS DER FORTIFICATIEN

Ten Dienst der Zeevaart opgesteld door

WILLIAM MAY,
Luit: ter Zee.

Te Amsterdam
by JOANNES van KEULEN.

Plan der Fortificatien

Aan den Wel Edelen Grootachtbaren Heere

Mr. GERARD ARNOUD HASSELAAR,

Regeerend Burgermeester en Raad der Stad Amsterdam,
Representant van Zyne Doorluchtige Hoogheid
en de Admiraliteits Colligiën van Holland en Westvriesland,
enz. enz. enz.

word deze Kaart der Baay van Cadix opgedragen
Door Uw Wel Ed. Grootachtbaarheids
zeer eedmoedigen en onderdanigen Dienaar
WILLIAM MAY
Luit: ter Zee.

1 Duitsche Zeemans myl van 15 in eenen graad

1 Engelsche of Fransche myl van 20 in eenen graad

Hoe haar deeze Landen uyt der Zee vertoonen

Als Roxent N. O. van u is 5 mpl / is 't aldus gedaen.

Als Roxent O. ten Z. en O. Z. O. van u is 5 mpl / is aldus gedaen.

't Land beoosten of bezuiden Roxent na Restiers toe / vertoont als in dese en de volgende Figuur afgebeeld staet.

S. Gillis.

Dit behoort aen 't voorgaende.

C. de Spichel.

Dus vertoont de kust tussen de Rivier van Lisbon en S. Uves, genaemt C. de Spichel.

Aldus vertoont S. Uves-hoek, als men uyt den noorden komt.

Als de hoek van S. Uves O. ten N. 3 mylen van u is / is hy van sulke gedaente.

Aldus vertoont S. Uves-hoek, als die N. O. of N. O. ten N. van u is 3 of 4 mylen.

Aldus is S. Uves-hoek gedaen / als die N. N. O. 4 of 5 mylen van u is.

Aldus vertoont 't Land omtrent de Caap S. Vincent, als men uyt den noorden komende daer by langs zeilt.

De Elfde Vertooninge, van de Zeekuſten van

Algarve EN Andaluzien, VAN C. S. Vincent TOT Palos OF Klif.

REgt om de hoek van C. S. Vincent mag men setten in een Sandbay voor een N. en N. W. wind op 20 vadem.

Om de tweede hoek beooste de baey is noch een zandbay / daer is goede Reede voor een N. W. en noorde wind op 14 of 15 vadem. Van C. S. Vincent tot C. S. Maria of Faro, is 't O. ofte een weinig zuidelyker 14 mpl / daer tussen beide leggen Lagos of Laver, en Villa Nova. Van C. S. Vincent tot Lagos is 't O. ten N. 3 mpl / daer is een Tyhaven tussen de klippen deur / agter een singel strand / die valt met leeg water droog. Men mag daer ook reede maken voor een N. W. / W. N. W. en N. wind op 10 of 12 vadem.

Villa Nova leid 3 mpl van Lagos, daer tussen beide 2 mpl van Lagos, en een van Villa Nova leid een blinde klip / daer moet men op verdagt zyn. Villa Nova is een goede Haven / strekt N. en N. ten W. in / met half vloed heeft men daer 2 vadem waters / binne in de have aen de O. zyde leid een Eilandeke of klip / daer op staet een toorn of huisken: ook staet 'er op 't land een groote mast met een ton daer boven op. Als 't Toorenke of huysken met de mast ober een komen / so zeilt men daer regt op aen in 't gat / by 't O. land langs voorby 't toorenken / de W. zyde is blak en droog: als men komt by de mast / dan wykt men W. waerts op voor de Stad van Villa Nova, daer set men 't op 4 of 5 vadem.

Reede onder S. Vincent.

Van Villa Nova tot Faro of C. de S. Maria is 7 mpl / op de strand staet een buuytooren: en van de hoek komt een rif afschieten / dat men schouwe moet. In 't gat van Faro moet men van beooste in komen / dat strekt W. en W. N. W. in / men laet de toorn aen de slinker hand / en loopt op 2 of 3 vadem in; binnen zynde / set men 't tegen ober de Stad van Faro onder 't Eiland op 3 vadem / 't gat is half vloed 2 vadem diep.

Villa Nova.

C. de S. Maria vertoont uit zee / als men die eerst gewaer word / als een ronde Heuvel / en is een goed kennelyk merk om de gantsche kust van Condado te kennen.

4 Myl N. O. ten O. van C. de S. Maria of Faro leid Tavila, dat is een krom droog gat / dat alle jaaren schier verloopt en niet te betrouwe is om daer in te zeyle / ten zy datter eerst gebaken of met boeyen beleid is / 't is met halve vloed schaars 2 vadem diep / men leid daer regt binnen duins op 4 vadem.

Van Tavila tot Ayamonte is de Cours O. N. O. 4 mpl.

Ayamonte is een diep gat / een van de alderbeste gaten op de geheele Condaat, strekt by 't O. land N. W. in / met half vloed is 't 8 vadem diep. Daer leggen eenige droogte voor 't gat / de merkt gat van Ayamonte. lie daer van zyn dese: Daer staet een boom op de O. kant van 't gat: als de stad Ayamonte tegen ober de boom komt / soo is men beooste de droogte of zande / die voor 't gat leggen; dan gaet men na de boet strand toe / en leid 't daer by langs N. W. en N. W. ten W. in; als men binnen is / wykt men N. waerts op voor 't Stedeke: so willende voor Porto Maria wesen / soo vervolgt men de N. W. cours tot voor 't Slot: binnen is 't wyd en breet en 6, 7 vadem diep.

By 't W. land gaet ook een Haven in / daer men dwars uit der Zee in komt / doch die by 't O. land is 't diepst. Van Ayamonte tot Leepe of S. Michiels is de coers O. ten N. 5 mpl. Leepe heeft onseekere gaten / die dikwils verloope / daer men hem niet betrouwe mag in te zeilen sonder Lootsman. 't Gat / dat beoosten 't groote Eiland in gaet / wil 't best wesen / dan daer moet meu weder W. waert op wyken naer Taron en de Rivier toe / en komen also tot Leepe, daer neemt voor 't diep den last in.

't Gat van S. Michiel plag dwars ober in zee te loopen / en was met half vloed 3 vadem diep / en voor S. Michiel 5 vadem / van daer kan men met hoog water ober 't wad tot Leepe in de Rivier komen. Ook plag men by Taron in te komen / doch om de seekerheid is nodig op dese gaten een Lootsman te nemen.

Leepe. S. Michiels.

Van S. Michiel tot Palos of Saltes, is de cours O. en O. ten Z. 5 mpl. Hier zeilt men in de groote Condaat, dit gat gaet op 't W. einde van de Roduyn in / daer staet een groote breede boom bewesten dat witte klif / die houd men ober een roode duin / als of 't roode eerde waer / dese gaet schuyn neder: loopt op dese merken tot aen de strand / omtrent noorde en N. ten W. aen / dan sal de toren Odier, die boven Wolves staet / ober de O. kant van 't gat komen / houd die so staende / en zeilt al by de strant langs op 2 kabels lengte tot om de hoek / dan meugt gy noorde na Palos, of N. W. na Wolves op loopen / en setten 't daer neder op 6 of 7 vadem.

Palos of Saltes.

't Is daer binnen diep 6, 7 en ook 3 en 4 vadem in 't opzeile / na dat men verre op zeilt of niet. Dit gat is op de Drumpel met half vloed vierdehalf vadem / maer binnen is 't 5 vadem diep.

Westerwater.

Daer komt ook een gat uytter Zee tuſſen de zande dooxloopen / dan komt Wolves aen de ooſt kant van 't gat / en men zeilt N. N. W. in / als men binnen in de haven is / ſo doet men als voorgeſeid is. Dit gat is 3 vadem diep.

Wolves

Tot kenniſſe van 't land hier omtrent ſal men verſtaen / dat aen 't W. einde van Rooduyn een wit ſchox land leid / kilſagtig / zynde roodagtige aerde of krypt: die daer op verbalt / moet denken / dat hy by 't gat van Saltes is / daer op ſtaen ſommige boſſen bomen / anders is 't land al ſonder bomen / roodagtig zand / en daerom Rooduyn genaemt.

Van 't Gety en loopen der Stroomen.

Een N. O. en Z. W. maen maekt aen C. S. Vincent en aen C. S. Maria hoog water / ook aen de kuſt daer tuſſen beide gelegen.

Maer O. waert aen de Condaat maekt vol Zee een Z. W. ten Z. en Z. Z. W. maen.

Voor de Condaat aen de kuſt maekt hoog water een Z. Z. W. en N. N. O. maen.

Voor Palos, Moguer en Wolves maekt vol Zee een Z. en N. maen.

Strekkingen en Courſen.

Van de C. S. Vincent tot Lagos of Laves O. ten N.	5 mylen
Van Lagos tot Villa Nova Ooſt	3 mylen
Van Villa Nova tot Capo Maria of Faro O. ten Z.	7 mylen
Van C. S. Maria of te Faro tot Tavila Z. O. ten O.	4 mylen
Van Tavila tot Ayamonte O. N. O.	4 mylen
Van C. S. Vincent tot C. S. Maria Ooſt	4 mylen
Van C. S. Maria tot Leepe of C. S. Michiel O. N. O.	13 mylen
Van C S. Maria tot Saltes O. N. O.	17 mylen
Van C. S. Vincent tot Caap Cantin Zuiden	65 mylen
Van C. S. Vincent tot C. de Geer Zuyden wel 300 W.	103 mylen
Van C. S, Vincent tot het Eiland Lancerotte Z. Z. W.	135 mylen
Van C. S. Vincent tot Groot Canarien Z. W. t. Z.	158 mylen
Van C. S. Vincent tot Iſle de Palma Z. W.	168 mylen
Van C. S. Vincent tot Porto Santo Z. W. ten W.	108 mylen
Van C. S. Vincent tot Madera Z. W. ten W.	120 mylen
Van C. S. Vincent tot Iſle de S. Maria weſt	181 mylen
Van C. S. Maria tot Sibiona Ooſt	22 mylen
Van C. S. Maria tot de Straat O. Z. O. en Z. O. ten O.	33 mylen
C. S Maria of Faro tot C. Cantin Z. ten W.	68 mylen
Van C. S. Maria tot Groot Canarien Z. W. en Z. W. ten W.	165 mylen
Van C. S. Maria of Faro tot Iſle de Madera Z. W. ten Z.	132 mylen
Van Ayamonte tot Leepe O. ten N.	5 mylen
Van Leepe tot Saltes of Palos ooſt en ooſt ten Z.	5 mylen

Hoogten.

De Caap de S. Vincent en S. Maria leggen op	37 graden 0 minuten
Tavila leit op	37 graden 10 minuten
Ayamonte leid op	37 graden 15 minuten
Leepe leit op	37 graden 18 minuten
Palos leid op	37 graden 15 minuten

Hoe haar deſe Landen uyt der Zee vertoonen.

C. S. Vincent vertoont aldus / als die N. ten O. en N. O. van u is omtrent 6 myl.

De Vyge-berg leid dan van u N. O. ten N. van gedaente als afgebeeld is.

Als de Vygebergen N. N. O. en N. O. ten N. van u zyn 9 of 10 mylen / vertonen die aldus aen een langen Berg / aen beide einde blak neer gaende / met een ſtuk lager daer beoosten aen.

Aldus vertoont C. S. Vincent, als die 5 mylen N. W. van u leid.

Aldus vertoont hem de Vyge-berg, als die by klaer weder N. N. W. van u is 8 of 9 mylen.

Dus vertoont hem 't land omtrent Lagos en Villa Nova als men dwars van Villa Nova is / niet veer van land / weinig beweſten Lagos leid een witte hoek / daer aen men Lagos ligtelyk kan kenne / C. S. Maria vertoont hem dan als in de volgende Figuur.

Dit is 't verbolg van de voorgaende Figuur van Albofero tot Caap S. Maria.

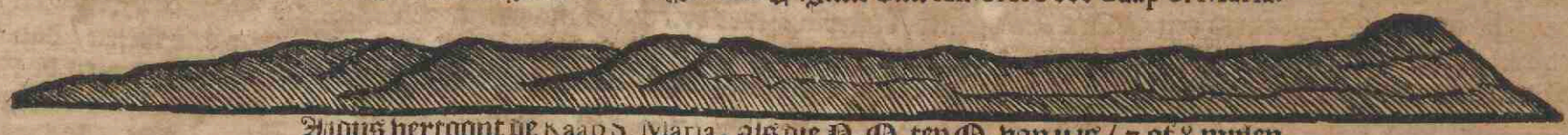

Aldus vertoont de Kaap S. Maria, als die N. O. ten O. van u is / 7 of 8 mylen.

Als de Kaap S. Maria N. O. ten O. van u is / vertoont die aldus.

De Twaalfde Vertooninge, van de

Zee-Kuſten van ANDALUSIEN, van PALOS door de

Straat van Gibralter tot Veles Malaga, Als mede de Barbaryſche Kuſt, van Larache door de Straat van Gibralter, tot Penon de Velez.

Om in de Rivier van S. Lucar te zeylen.

VAn Saltes tot de Rivier van Sint Lucar is de koers Z. O. en Z. O. ten O. tuſſen 6 en 7 myl.

Wilt gy in de Rivier van S. Lucar zeile / ſo zeilt by de rooduins langs / ſo lang tot gy de Stad van Sint Lucar in 't geſigt krygt omtrent O. Z. O. van u / daer leid een wit klooſter beooſte de Stad tegen 't hooge Land / en een groote Boom ſtaet op 't hooge Land / brengt die Boom even aen de N. kant van dat klooſter / alſo dat men daer by kans tuſſen beide deur ſien kan / maer niet over 't klooſter / houd die ſo ſtaende / en zeilt daer op aen / ſo en meugt gy aen de ſteene niet

Nieuwe Paskaart van't Naauw van de Straat

Strekkende de Kust van

Spanjen

Van de Ririer van Sivilien tot Mallaga

en de Kust van

Barbaria

van

Larache tot Penon de Velez

Met het loopen der Stroomen Dieptens en Anker gronden.

Tot Amsterdam By Joannes van Keulen Boek en Zee kaart verkooper Op de hoek Van de Nieuwen brug Steeg In de Gekroonde Lootsman.

Schaal van 10 Hollandsche Mylen van 15 in een Graad.

Schaal van 12 Engelse of Franse Mylen van 20 in een Graad.

Nota dese Kaart is gelegt na een Ordenaar Compas sonder eenige Verbetering van Misswysing

De Middelandse Zee

De Spaanse Zee

De Kust van Spanje

De Kust van Barbarie

Landa Luzia

Mallaga
C. Mol
C. d'Elmene
Castel van Fingerole
Maribelle
Escopence
La Malegue
Gibraltar
Bay van Gibraltar
Monte Carrera
Old Gibraltar off Algezira
Tarifa
C. del Reys del poirco
Las Layes
Bolonia
C. de la Plata
Rev. Barbata
Medina Sidonia
Carca di Moro ofte Grafkatberg
La Victoria
Facce steyle hoek
Conil
Caracas
Port Real
Puenta Suaco
C. de la Recque
La Seuerre de Travalgar
Tocren
St. Pedro
P. St. Maria
F. St. Catharina
Canillos
Cadix
Rotta
St. Lucar de Barrameda
Guadalquiver
Ceuta
in dese Bay is geen Anker gront
C. Porcus
Bay van Tetuan
Castel
Tetuan
Ayenberg
Mocasser
C. Mallabata
Tanger
C. Spartel
Jeremias Ring
Almadoues
Arsilla
White Cliff
Larache
Outmaerie
Rio Seba
Penon de Velez
Belis
Negalle
Targi
Bosch

Paskaart
Van de Cust van
Portugal BARBARIA en Genehoa
Beginnende van 't Parlenges tot aan C Verde
Met al zyn Diepte en Droogte dus ver
Naaukeurig opgesocht door
Ervaren Stuurlieden.
T AMSTERDAM.
by Johannis van Ceulen.
Boekverkooper en Graadtboogmaaker
aan 't Nieuwebrugh
Met Privilegie
voor 10 Jaaren.

HISPANIA
PORTUGAL
Algarve
Lisbona
Barlenges
Klip
Straet van Gibraltar
Cadix
Salee
BARBARIA
AFRICA
Gualata Regio
Porto Santo
I. Madera
Sertes
De Leeuw
Salvages
CANARICHE EYLANDEN
I. Fortyventura
Fortaventura
Groot Canaria
I. Tenerife
Gomera
Palma
Ferro
Stoen Grond
Canceri
Tropicus
VLAEMSE EYLANDEN of
Azores anders Western Islands
Vigia
Formigas
Walvis
Villa Franca
S. Maria
S. Michiel
Pta di Gada
Ds Ilhes
Tercera
S. Antone
Graciosa
I.S. George
I. del Pico
Enyal
I. Cuervo
I. de la Flores
Durfsche Mylen 15 in een Graadt
Spaensche Mylen 17½ in een Graadt
Eng en Trans Mylen 20 in een Graadt
Hoden.
Arguyn Regio.
GENEHOA
BAIA
Goeree
Rocelland
Pyramiders
Kallon
Dorp
Padie
Gotno
Marabon
Bilot
I. Doncken
Monsschoter
Compaans Klip
I. Goeree
I. Emanuel
I. Pysseten Eyl
C Verde
Scho delle Gorre
C Blanco
de Kabverdans
Mer du Cap Verd
I. de Dona Vyssa
I. de Sal
I. de Mayo
Pta de Praya
I. de S. Iago
Cividad de S. Iago
SOUT EYLANDEN
of
Isles du Cap Verd
of
Cap Verd Islands
I. de S. Nicolas
I. de Tarrafal
I. Chaon
I. de S. Lucia
I. S. Vincent
I. S. Antonio
Pta de Porquica
Pta del Fuego
I. de Brayo
Klip

niet misdoen en sult op 't droogste met laeg water en dood stroom hebben 3 vadem / en met hoog water schaers 4 vadem. Als 't Slot van Sibiona en de kerk aen malkander beginnen te komt / so komt gy aen de eerste steen of droogte: als de kerk en 't Slot regt over malkander zyn / dan staense Z. Z. W. van u / en gy zyt by 't alder droogste; maer als 't Slot met de kerk weder deur malkander komen / dan krygt gy weder diep water / 3½ en 4 vadem met leeg water en dood stroom / zeilt al voort op de voorsz. merken aen 't Klooster en den Boom / maer wagt u wel / dat gy de Boom niet en brengt over 't Choor aen 't Z. einde van 't klooster / gy soud so heel digt aen de steenen komt / brengt lieber de Boom een weinig benoorde 't klooster / want aen de roduins mogt gy anders ligtelyk misdoen / maer dus vry aen looden op 3 en 4 vadem. Daer staet een Meule beoosten de Stad / siet toe / dat gy die ook niet en brengt over 't ronde Klooster / dat regt beooste benede aen de Stad staet / maer houd die een hand spaeks lengte verscheide / so zeilt gy 't beste diep in. Maer so die voorsz. Meule en 't ronde klooster over een komen / als gy in zeilt / so sult gy sonder missen op de steene of droogte geraken. Als gy over 't drooge en binne zyt / zeilt dan al na de strand van S. Lucar toe / tot dat gy de Rivier heel open in siet / om 't Rif te schouwe / dat van de N. W. hoek van de Rivier af schiet / zeilt dan by de wal langs / setter voor 't kerkske met de kruissen / dat om laeg in de duinen staet / op 5, 6, 10 of 12 vadem / so na als 't u belieft. Men mag dit selfde gat ook wel uit laveere met passelyke scheepe of boots / maer men moet wel voor hem sien / 't isser niet seer wyd.

Nader Beschryving, om uyt 'er zee komende, de rivier van Sivilien aan te doen.

Men loopt langs de roode Duinen 1½ à 2 mylen; die by na gepasseert zynde moet men zig wagten / dat men de bocht niet te na kome / die tussen de hoek del Cabo en de roode Duinen lept / wegens 3 à 4 onder water leggende steenen / las Pedras genaemt / waer op voor eenige tyd een Engels man is gebleeben. Stelt uw cours / (2 mylen van de roode Duinen zynde) O. ten Z. / tot dat gy de toorn van S. Lucar recht over den hoek hebt gebracht / die van het Casteel Spiritu Santo of strekt; maer zoo gy een streek noordelyker of zuidelyker waert / moet de tooren over de hoek / so gezeit is / uw vaste merk zyn / het is de hoogste spitse / die gy in de Stad zult zien naest het Franciscaner Clooster staende / het welk hem als een groot Paleis of Casteel vertoont; houd die cours / tot dat gy de hoek van Sibiona Z. W. en Z. W. ten W. / en den toorn van Singa Sinto, op del Cabo staende / N. N. O. van u hebt; zoo zynde zult gy de roode Duinen N. W. ten N. en S. Lucar O. ten Z. hebben; houd nog den toorn van S. Lucar tot uw vast merk / tot dat gy Sibiona N. W. ten W. 1 myl / en den toorn Singa Sinto O. ten N. en O. N. O. van u hebt 1½ myl / zoo zult gy aen het rif van Sibiona nog de tusschen Sibiona en del Cabo leggende steenen geen quaed doen. Als gy nu de hoek van del Cabo gepasseert zyt / dat gy best zult konnen kennen aen de branding / houd dan op den toorn Singa Sinto aen op uw loot tot op een quart myl van de wal / daer hebt gy 5 à 6 vadem waters: zeilt dan dese duinen langs op 5 en 5½ vadem / tot dat gy den hoek van Sibiona in 't W. ten Z. en W. Z. W. / het Casteel van Spiritu Santo Z. W. ten W. / en de hoek van den buur-toorn Singa Sinto N. ten W. hebt / daer zult gy 4½, 3½, en 3 vadem vinden: het is alhier het naeuwste. Stevent dan op het kleim Clooster aen / dat tusschen de berg Ciette de Cabo en het groote witte Franciscaner Clooster leid / beneden welk kleine Clooster een groote ronde boom staet / tot dat gy die boom op de Zuidzyde van 't selve kleine Clooster hebt gebracht / zoo dat gy het Clooster van den boom mooytjes onderscheiden kunt / dan zult gy byna de hoek van del Cabo gepasseert zyn. De hoek mis zynde / stevent op het ander kleim Clooster aen / wat noordelyk beneden Ciette de Cabo in de duinen gelegen / tot dat gy den boog van 't Clooster open ziet; steevent aen langs de wal / tot dat gy het Casteel eben gepasseert zyt / streekt dan sonder Schroomen na de ander scheepen toe. Aen de zyde / daer het Casteel Spiritu Santo onder leid / is het zeer vol builigheid en steenen / die onder water leggen; waerom men die kant wel mag myden en kan ook zonder schroomen langs de strant zeilen / als men de rivier open heeft / en de uitstreekende hoek del Cabo mis / en op een snaphaen schoot daer aen loopen. Van Cadix komende en het rif Sermedina gepasseert zynde / is uw merk de toorn Singa Sinto; houd daer recht op aen / en voorts / als booven gemeld.

By 't land van Sibiona gaet meede een gat in. Om dat te vatten / sal men op twee kabels lengte na 't voorsz. land in zeile / tot dat men binnen de tweede droogte is / dan moet men van 't land afwyken / tot dat men komt op de voorsz. merken van 't Klooster en de groote boom / dan loopt men voort daer op in / als voorn geleert is. De Rivier van S. Lucar is goed om te kennen aen de Roduin / die daer beooste leid.

Om by Sibiona langs in te zeylen.

Van Sibiona tot Cadix is de cours Z. O. 7 myl. Cadix word gekent uit de Granaet berg / als die O. N. O. en O. ten N. van u is / zeilt dan daer na toe / so sult gy niet misse regt voor Cadix te verballen. Op de hoek van Sibiona leggen veel klippen boven water: tussen Sibiona hoek en Cadix 3 myl van Sibiona leid Rota: daer neffens schiet een groote steenrif van den hoek af.

Cadix.

Die in de bay van Cadix wil wesen / die loopt op de klippen aen / die aen de W. zyde van de bay leggen / genaemt Los Puercos, en op 2 kabels lengte daer by in / op 6 of 7 vadem / tot voor de Stad van Cadix, en set 't daer so diep / als 't hem belieft / op 8, 10, 12 of 15 vadem / dat vaerwater strekt meest O. Z. O. en Z. O. ten O. in.

Om in de Bay van Cadix te zeylen.

Daer leid een steen onder water / den Diamant genaemt / ontrent O. N. O. en N. O. ten O. de Puercos, een groote half myl: als S. Catharina kapelle op 't N. land O. N. O. van u is / so zyt gy nessens dien steen of klip; ook is dit een vast terken van de diamant: als S. Catharina kapel N. O. ten O. en 't hooge bolwerk van Cadix Z. ten O. oostelyker is / daer is met half vloed 3 vadem water op: de merken van deze steen zyn deze: Maria kerk komt over 't N. einde van Cadix (dat is een klooster dat buiten Cadix staet) daer staet ook een huis op de berg / daer men langs voorby na Xeres toe gaet / als dat huis komt over die kapelle / die op de kant van 't water staet bewesten Maria-Choor.

Les Puercos Diamant.

Merken van de Diamant.

Als dese merken gelyk over een komen / so zoude men op die voorsz. steen zeilen / daer is op 't hoogste met hoog water 3½ vadem. Maer zet de 2 hooge berge / die bezuiden den weg van Xeres zyn / datze een weinig verscheide zyn / en datse niet onder malkandere en komen / so meugt gy op dese steen niet zeilen. De Puercos klippen leggen van de N. hoek van Cadix ½ myl. Die voor Cadix op de Reede leid / heeft 't Puntael zuide van hem of daer omtrent / na dat Cadix na komt. Maer bezuide Cadix leit een Kotze / en komt die niet nader als 7 vadem.

De Bay van Cadix is wyd en breed / men leid daer op 5 of 6 vadem / de N. W. wind komt 'er open in. Zo daerom yemand inwaerts wilde / agter den Puntaal, die gaet Z. O. aen tussen de hoek van Port Real en 't Puntaal in / en loopt dan om de hoek van 't Puntaal op / daer leid men beschut voor alle winden / men kan daer ook een Schip zetten om schoon te maken. Die in de Krieck wil / moet een Lootsman nemen / en loopt dat water van Port Reaal in / latende dat Eilandeke aen bakboort / Herodes Kriek zal hem dan openen / daer moet hy dan midswaters in zeilen tot voor de Sout bergen.

Om van Cadix na de Straat te zeylen.

Om van Cadix na de Straat te zeile / moet men Z. en Z. ten O. aengaen / na de C. de Trafalgar, zoo loopt men ruim genoeg buiten de banken of klippen / die Z. O. van Cadix af leggen. Van de hoek van S. Sebastiaan tot C. de Trafalgar, dat is de N. hoek van de Straat aen de W. zyde / is O. Z. O. 7 myl. 2½ Myl benoorden de Caap leid Conil, daer is een schoone Zandbay / daer men zetten kan op 12, 13 en 15 vadem schoone grond.

Regt voor Cassar Segair kan men 't zette voor alle ooste / zuide en Z. W. winden. Daer is een redelyke grond met 4 of 5 vadem water. De Rivier aldaer kan niet bevaren worde dan door de Tartanen en Galjoots. Aen de O. hoek van Casser Segair is een ander lange Zand-bay van de O. hoek tot 't midden droog / en dat een Canon schoot zeewaert in. Maer aen de W. kant van de steile klip op dezelve hoek / moogt gy digt aen de kust loopen / en zetten 't daer op 3 of 4 vadem moye zand-grond / voor N. O. / O. / Z. O. en Z. W. winden.

Omtrent C. de Trafalgar, een groote half myl Z. W. ten W. van land / leit een klip 8 voet onder water / tussen die en 't vaste land kan men deur; die uit de Straet komt / moet na de zelve uit sien / alzo verscheide Scheepen daer op gestote hebbe.

Die de Strate of Engte van Gibralter begeert in te zeile / komende van Cadix, ga van de punt van S. Zebastiaan, (dat is de westelyke hoek van 't Eiland Cadix) Z. ten O. / en Z. Z. O. na de C. de Trafalgar, tot dat hy bry wat buiten land is / om de Spaensche kust te schouwen / die is vuil / daer strekt eene steene bank 2 myl in Zee / W. ten Z. van 't Eiland Tarifa, daer 8, 9 en 10 voet waters op is: als 't hard waeyt / siet men die seer brande.

Rif van Tarifa.

Als men dan buyten de Caap Trafalgar is / en zyn coers stelt Z. O. en Z. O. ten Z. / so zal men aen de Barbaryse kust te Lande komen / of verballen binnen de Cabo Spartel, omtrent neffens Tanger gelegen in een groote Inwyk en Zandbay. Op de W. hoek van dese Inwyk van Tanger staet een kasteel bry wat hoog / nog wat hooger op 't gebergte staet een Waek-Toorenke / maer beoosten Tanger staet nog een verballen Waek-toorn / daer aen Tanger zeer goed te kennen is. Van Tanger na de Scherminkel-berg toe strekt de kust meest al O. N. O. en O. ten N. / dat is de regte streek om deur de Straet te zeilen. So gy by nagt de Straat in zeilen wilt / so houd u naest aen de Barbaryse kust / die is heel schoon / en daer aen meugt gy niet misdoen: maer de Spaense kust (als geseid) is vuil. Die by de Spaense kust langs zeylen wil / moet digt by de wal langs / en loopen tussen 't Eiland Tarifa en de voorsz. buyte deur / digt by 't Eiland Tarifa, of moet verre van 't Eyland blyven om buiten die droogte heen te loopen / maer in 't midden tussen beide Landen eben na is 't best.

Tanger.

2 Myl beoosten 't Eiland Tarifa, leid de hoek van Cabrita, de W. hoek van de groote bay van Gibralter, tegen over

Caap de Cabrita.

de berg van Gibralter: daer regt bewesten is een goede Reede voor een N. W. wind / op 12, 10 en 8 vadem / niet verre van de wal / nessens een groote klip / die digt op de waterkant leid / een weinig booosten de Vuur toorn: weinig bewesten die Vuur-toorn / die op de voorschreve hoek staet / is een schoone Zant-strand tussen beyde de Toorens / daer leid men beschut voor de depninge uit den westen.

Tot Gibralter is een schoone bay / byna als een Haven. Wilt gy te Gibralter of te Jubleter (so onse Nederlanders dat noemen) in de bay setten / so zeylt so verre inwaert / tot dat de binnenste hoek van de hoogen berg van Gibralter O. van u staet / daer omtrent is 't diep 5 of 6 vadem / en schoone grond: na de Meule toe is 't blak water van 3 vadem. Men leid daer in de bay beschut voor een weste wind / een zuyde wind is hoekjens wind van Gibralters-berg. maer een Z. W. wind waeit daer open in. Van daer brengt men goede Wynen.

Als gy van de reede van Gibralter 't zeil wil gaen met een Oostelyke wind / so is 't goed wat voor de wind af te loyen / na de W. wal toe / en so voort by de lager wal uit / want de oostelyke winden valle met sulke dwarlingen en draijingen over 't hooge Land van Gibralter, dat men qualyk by 't hooge Land langs uyt de baey kan geraeken.

Als gy uyt den Oosten komende / de Straat uyt zeylen wilt / en dat gy wat na aen de Spaensche Kust zyt / so siet wel voor u: want de berg van Gibralter leid dan in uw gesigt tegen 't land van Barbaryen aen / en also 't land benoorden de berg laeg is / so schynt 't niet anders aen te sien / als of daer de opening van de Straat ware. Het is voor dese gebeurt / dat eenige dat also aengesien hebben / en zyn daer op aengezeilt / hebben also haer Schepen verlooren: Daerom is 't seer van node goede agt te neemen op de berg van Gibralter, en als men daer op let / is zy goed om te kennen.

Bay van Gibralter.

Estepona leid 5 myl N. N. O. van Gibralter, daer tussen beide staen verscheide Vuur-toorens aen de kust / daer is schoone grond om te setten. Wilt gy 't setten booosten Gibralter by de naeste Vuur-toorn aen Gibralter, so set Gibralter Z. Z. W. van u / settet op 25 vadem / daer is schoone groot en swart zand: maer wilt gy 't zetten by de tweede Vuur-toorn / daer is een Valey / daer kan men water halen / en settet op 20 of 22 vadem / daer is ook schoone grond / ook beter legge om met Oostelyke winde t'zeil te gaen / voor de gene die uit de Straat begeert te wese.

Estepona.

Voor Estepona kan men 't sette op 14 vadem / dat is een plaetse om Fruyten en Wynen te laden. 4 of 5 Myl daer booosten leid Maribela, daer tussen beide staen wyf Waeh toorens aen de kust.

Maribela.

Van Gibralter tot Maribela is de Cours N. O. ten N. 9 myl. Wilt gy 't tot Maribela setten / so neemt agt op 2 Pakhuyse / die op de strant staen / en eenen groote vierkante Waeh-Toorn / digt boooste de voorsz. Pakhuyse: bryngt de Poort van de Stad also / dat gy tussen de Pakhuysen en de Waeh-toorn doorsien kan / en zettet daer op 9 en 10 vadem. Regt voor Maribela en is de grond niet schoon: omtrent een Gotelingschoot beweste de Stad kan men varsch water haelen.

Fangerola.

Van Maribela tot Fangerola is 4 myl N. O. ten O. / daer tusse beide st en 5 waeh-toorns. Fangerola is een kasteel / en heeft een scho ne Zandbay / daer is goede Anker-grond op 7, 8 vadem / en blacke opgaende grond / men mag daer beschut leggen voor een W. Z. W. wind.

Caap de Mol.

Van Fangerola tot Caap de Mol, de west-hoek van Malaga, is de Cours voort O. N. O. 2 myl: maer van de W. hoek van Malaga tot de Stad van Malaga, is de Cours N. O. en N. O. ten N. 3 myl / 't is daer tussen beide al een schoone strant / daer men over al setten kan op 10 of 12 vadem.

Malaga.

Malaga kent men aen dese merke: daer staet een Slot boooste op 't hooge / en daer komen 2 muuren nederwaerts na de Zee toe aen een ander Slot / dat aen 't water leyd / voor dat selve Slot is nu de Reede: dat de regte Reede plag te wesen / die is gantsch bedorve door 't Ballast werpen.

Reede voor Malaga.

Wilt gy setten op de Reede van Malaga, so settet op 10, 11 of 12 vadem / ook 13 en 14 vadem dwars van 't hooft / also dat 't hooft N. ten O. komt van u te legge / daer is seer goede gront / de ankers houden daer wel / men leyd daer ook wel bewaert voor de Mooren.

Velez Malaga.

Velez Malaga leid verscheiden van Malaga, O. en O. ten N. 4 myl / daer tussen beide kan men al by de wal setten. 1 Myl beweste Velez Malaga staet een kleyn Kasteelke / daer nessens is 't goet setten op 10 of 12 vadem by de naeste Toorn / te weten de naeste aen 't Kasteelke / daer is versch water aen Land te bekomen.

De Stad van Velez Malaga leid 1 myl te landewaert in; maer op de strant staet een groot Pakhuys / dat is aen te zien als een Slot.

Wilt gy te Velez Malaga setten / komende uit de westen / so moet gy de west hoek wat schouwe / daer strekt een bank by wat verre af t'Zee / nessens de waeh toorn / die om leeg staet beweste aen Velez Malaga; maer so gy by de wal langs loopt op 10 of 11 vadem / sonder de wal nader te komen / so kont gy aen de voorschreve Bank of Rif niet misdoen. Als dan de Stad van Velez Malaga regt booosten aen 't voorschreve Pakhuys of toorn komt / dat op de strant staet / so set daer neder op 11, 10 of 8 vadem / 't is daer al schoon en suyver grond.

De Kusten van Barbaryen.

Om uyt de Bay van Gibralter na Tetuaen te zeilen / so loopt Z. ten O. digt by de hoek van Seuta om / besonder met een westelyke wind / gy soud anders ligtelyk met de stroom (die als dan gemeenlyk om de oost loopt) te leeg verballen. By den hoek van Seuta komende sult gy voor uit sien een swarte hoek / geheeten C. Porques, zynde van de hoek van Seuta. Als men in de bay van Gibralter leid / kan men de voorsz. C. Porques sien over Seuta heen / is een seer kennelyke hoek / zeilt na dien hoek toe / en geeft met een westen wind geen wind over. Als gy omtrent die hoek komt / so begint gy Tetuaen te sien / die leid op 't hooge 1 myl landewaert in / loopt dan so verre om de zuid / tot dat 't oosteinde van de Stad komt regt over een heuvelken / dat op 't hooge binnen land is. In 't midden van de stad staet een zwarte toorn / en in 't alderbinnenste binnen land leggen 3 kleine bergkens / die over 't buitenste binne land heen kyken / bryngt de 3 bergskens over de voorsz. zwarte Toorn / en set dan soo verre van de wal af / dat 't eerste bergsken van 't hooge land bezuide Seuta na Kaep Porques toe komt regt buyten de C. Porques, daer zal 't diep wezen 16 vadem goede steek-grond. So gy 't anders zet / als op de voorschreve merken / zult gy quaede steenige en scherpe grond hebben. 't Is gebeurt / dat sommige scheepen daer gezet hebben / die haer ankers zo in de klippen vielen / dat sy die niet konde ligte / maer moeste haer touw af houwe / en d'ankers laten sitten. Daerom zo gy van de hoek van C. Porques af komt / zo let daer op / dat gy 't voorsz. eerste heuvelke / dat agter u in de bogt van Seuta bezuide Seuta leid / regt buite C. Porquet brengt en zo houd om de zuid zeilende / werp dan met 't loot gestadig zonder ophouden / tot dat gy de steek-grond krygt; zo haest gy die voelt / laet dan terstond uw ankers vallen / want de plaetse / daer de steek grond is / en is geen 2 kabel lengte in 't ronde groot.

Tetuaen leid van Seuta 4½ myl / en 3 myl daer bezuide leid een hoek / geheeten C. Tetuaen, daer staet een Tooren op. Die nooit te Tetuaen is geweest / werd ligtelyk geabuseert door dien hoek / die siende voor de C. Porques aen / te meer om dat eenige zeggen / dat Tetuaen wel 7 myl bezuide Seuta leid. 't Is gebeurt / dat de Schepen na dese hoek zyn toegezeilt / en zyn alzo Tetuaen voorby geloyen / daerom is 't best / dat men hem niet verre van de wal begeest / 't zy by nagt of by daeg / om C. Porques seekerlyk in 't gezigt te krygen.

C. Tetuan.

De Bay van Tetuaen, tussen de C. Porques en Tetuaen, is een Zand-bay altemael van Zand-strant / met lage heuvelkens hier en daer op den oever / die van verre schynen / of 't Schepen waren / maer de grond daer nessens is altemael kuyl / behalve sulke plaets als voorsz. is. Tussen C. Porques en Seuta is 't ook al een schoone zant strant / doch daer nessens is al goede grond.

Men zet 't gemeenlyk voor de Rivier van Tetuaen op 16 vadem / maer de Turken zetten 't by de innerste hoek (dat is daer af N. ten O.) dewelke dyc vierendeel myls bezuiden de voorberhaelde Reede is. Een musquet-schoot van 't voorberhaelde hooft is 12 vadem diepte zand-grond; maer 't is rontom scherpe en bulle grond / die gy myden moet.

Een groote myl van C. Tetuaen valt de Rivier Siatsauen, de welke bevaren kan worden met scheepjes van 80 en 170 tonnen. Daer is veel hout om masten te maken.

De haven van Targa is een zeer goede Haven / over al klaer en diep / maer wat naeuw in 't ingaen. De Z. O. hoek is rood / daer schynt van verre een kasteel op te staen / maer de N. W. hoek is wat lager. Deze haven is wel te kennen door de neergaende steilte aen beide hoeken. Hier is goede Reede / uitgenomen voor N. O. en N. O. ten O. winden. De klip van Penon de Velez is Portugys / maer 't vaste land Moors.

Van C. de Spartel tot Arsila strekt de kust Z. ten W. 4 myl / daer tussen beide is langs de zee kant al leeg land met zommige hoeken / en hoog binne land met een witte duin-strant. Regt bezuide de hoek van C. de Spartel kan men 't onder de kust zetten voor een oostelyke wind op 12 en 13 vadem schoone zand grond / maer zo haest de wind na 't weste loopt / moet men haest met ruimen daer by wezen / om niet op de Wal bezet te worden.

Omtrent 1 myl bezuide de kaey leid een heuvelke op 't leeg land by 't water / 't welk in 't voor by zeile toont als een gebrooke schans of kasteel.

Arziba is een klein bemuurt stedeke / leggende op de waterkant / heeft een Ty-haven / daer men in zeilt tot 2 plaetze voor een rye rudse / die daer voor leid / 't noorderste gat is 't diepste / zynde maer 6 of 7 voet diep / dog en zyn beide niet dan voor kleine schepen. Binne die Rudse komende / zet men daer tussen de Stad en Rudse.

Van Arzyla tot Larache strekt de kust Z. ten O. 6 myl / is altemael een schoone kust met zommige steen-klippen aen den oever / 't land daer tussen beide is wat hooger als tussen Arzyla en de Caep met hoog binne land. Omtrent een vierendeel myls bezuide Arzyla staet een Toren / en wat meer Z. waert op 't hoog-

hoogste sommige huysskens / doch men kan die niet wel sien / of men moet al wyp digt by de kust langs zeilen. Tussen Arzyla en Larache, maer Larache wel zo na als Arzyla leid aen de Zeekant een hoog wit klif / dat seer kennelyk is. Tussen dat klif en Larache staet op 't hooge land een heele hooge boom met eenige andere boomen daer bij; als men uit de noozde by de wal langs komt / schynt die groote boom een Toozn te zyn; wat zuydelyker staet nog een groote boom / maer niet so groot als d'ander. Als men Larache begint te genaken / of by de zuidelykste groote boom komt / zo wisselt de voozs. grootste boom agter 't Land. Dat zyn al seer kennelyke merken om dese Kust daer tussen beide te kennen.

Van 't Getty en loopen der Stroomen.

Dooz de Rivier van S. Lucar en tot Cadix dooz de Bay maekt vol zee een Z. W. ten Z. en N. O. ten N. Maen.

Tot Cadix in de Bay maakt hoog water / en Z. Z. W. Maen.

De ebbe valt buiten de Puercos om de Z. na de Straat, en de vloed na 't Land om de N.: maer 't meeste deel valt de vloed dwars in 't Land omtrent de gaten.

In de engte van de Straat maekt hoog water een Z. W. ten Z. Maen. De stzoom loopt daer meer om de W. als om d'O. Als 't goed weer is / gaet daer gemeenlyk omtrent 4 uuren vloed om d'O. / en 8 uuren ebbe om d'W. / dog de meeste tyd na dat de wind is / en loopt ook tot sommige tyde zo sterk / dat 't ravelt als of 't over dzoogte of ondiepte loopt.

Strekkingen en Courssen.

van Saltes tot de Rivier S. Lucar, Sevilla of Sibiona Z. O. en Z. O. ten O. 6 à 7 mylen
van S. Lucar, of den hoek van Sibiona tot d'Punt van Cadix is de Coerg Z. O. 7 mylen
van Cadix tot de hoek van de Straat Z. Z. O. 7 mylen
van Cadix tot Groot Canarien Z. W. 180 mylen
van Cadix tot Isle de Madera W. Z. W. 157 mylen
van Caap Trafalgar tot Tarifa is de Courg Z. O. ten O. 3 mylen
van Tarifa tot de hoek van Gibralter O. ten N. 5 mylen
van de hoek van Gibralter tot Maribela N. O. ten N. 9 mylen
van Maribela tot Fangerola N. ten O. 4 mylen
van Fangerola tot de west-hoek van Malaga O. N. O. 2 mylen
van de west-hoek van Malaga tot de Stad Malaga N. O. en N. O. ten O. 3 mylen
van de hoek van Gibralter tot Malaga N. O. 18 mylen
van Malaga tot Velez Malaga O. en O. ten N. 4 mylen
van de hoek van Gibralter tot Caap de Gato is de Courg O. ten N. 45 mylen
van Scherminkelberg tot de hoek van Seuta Z. ten O. 2 mylen
van de hoek van Seuta tot de Reede van Tetuan Zuyden 7 à 8 mylen
van Tetuan tot Targa O. Z. O. 8 mylen
van Targa tot Penon de Velez Oost wel soo zuydelyk 7 à 8 mylen
van Seuta tot Penon de Velez Z. O. wel soo Oostelyk 17 mylen
van de Scherminkel Berg tot C. Spartel W. ten Z. 4 mylen
van de hoek van Gibralter tot Seuta Z. ten O. 4 à 5 mylen
van C. Trafalgar tot C. Spartel Z. ten O. 5 mylen
van C. Spartel tot Arzila Z. ten W. 4 mylen
van Arzila tot Larache Z. ten W. 6 mylen

Hoogten.

't Clif leid op	37 grad:	15 min:
De Rivier van S. Lucar of Sevilla leid op	37 grad:	0 min:
Het Eyland Cadix leid op	36 grad:	30 min:
C. de Trafalgar leid op	36 grad:	8 min:
I. Tarifa of C. Cabrita leggen op	36 grad:	4 min:
Maribella leid op	36 grad:	40 min:
Malaga leid op	36 grad:	55 min:
Penon de Velez leid op	35 grad:	15 min:
Tetuan leid op	35 grad:	34 min:
Seuta leid op	35 grad:	25 min:
Caap de Spartel leid op	35 grad:	48 min:
Arzila leid op	35 grad:	32 min:
Larache leid op	35 grad:	8 min:

Hoe haar dese Landen uyt der Zee vertoonen.

't Land tussen Wolves en R. van S. Lucar vertoont / als men daer by langs zeilt / gelyk in dese 3 volgende Figuuren afgebeeld is.

Swart land benoorden de Rooduyn. Swart land benoorden de Rooduyn.

Dit behoort aen de volgende Figuur AA aen malkander.

Rooduyn.

Dit behoort aen de voorgaende Figuur AA aen malkander.

Rooduyn. Granaden-berg.

Dus is 't vervolg van de twee voorgaende Figuuren / de BB aen malkanderen.

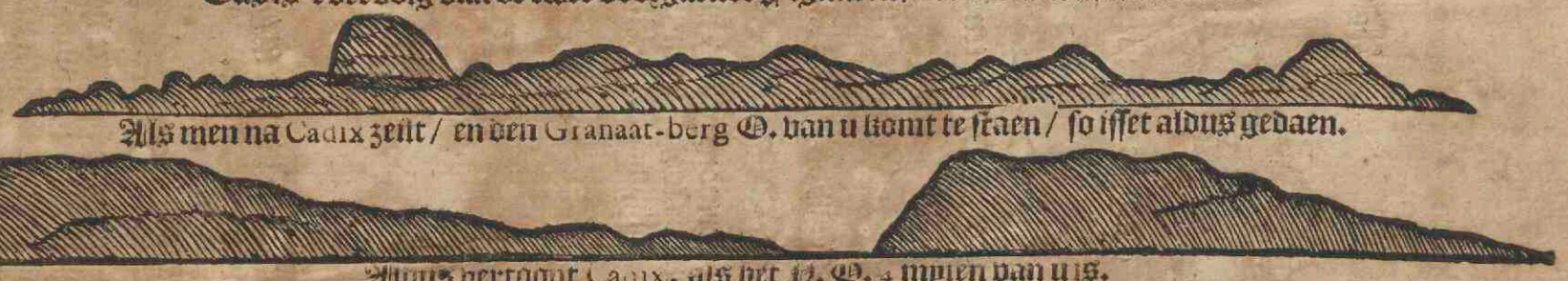

Als men na Cadix zeilt / en den Granaat-berg O. van u komt te staen / so isset aldus gedaen.

Aldus vertoont Cadix, als het N. O. 4 mylen van u is.

De Spaense kust / als gy uit de W. tegen de Straat komt / als de N. hoek N. ten O. en de Z. hoek N. O. 4 myl van u is.

Als gy uit de W. Straat waert in loopt / dan vertoont de Spaense kust aldus / als de N. hoek N. N. O. 4 myl / en d'ooste hoek 5 myl van u is.
De Figuuren behooren met de krupsen aen malkanderen.

De Spaanse Kust. 't Naauw van de Straat. De Barbaryse Kust.

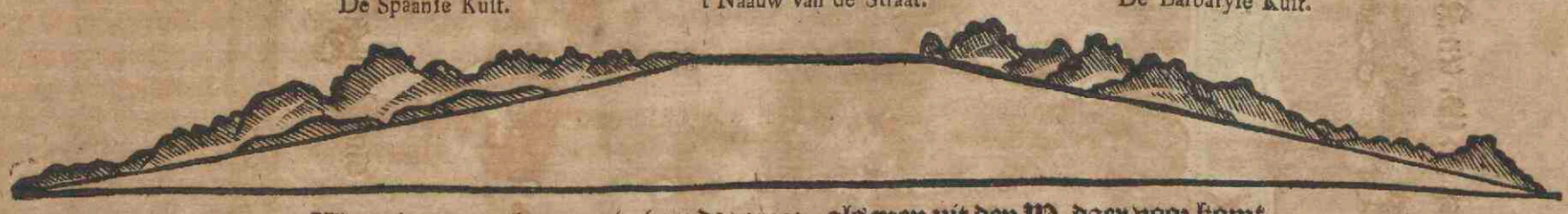

Aldus vertoont het naeuw van de straat, als men uit den W. daer voor komt.

Dus vertoont C. Spartel, als 't vierd'half myl O. ten Z. van u is.

Dus vertoont C. Spartel, als 't Z. O. ten O. 6 mylen van u is.

Caap Spartel O. ten N. O. ten Z. 5 myl. Deze Berg ver in 't Land.

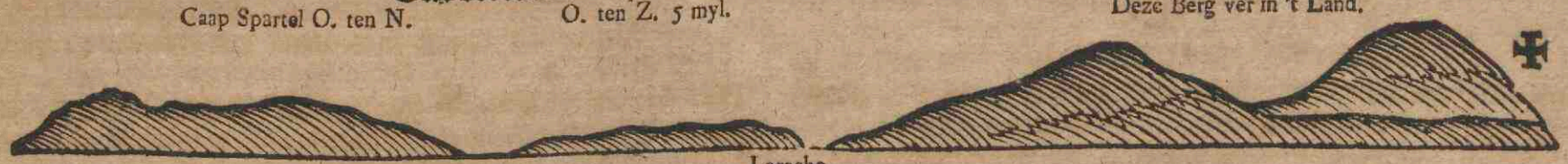

Larache.

De kust van Barbaryen, van C. Spartel de Z. hoek van de straat Z. waert voor by Larache, vertoont gelyk in dese 2 Figuuren afgebeeld is / als C. Spartel 6 myl O. ten N. van u is.

Caep S. Maria N. W. en N. W. ten N. 5½ mpl.

Aldus vertoont hem de Caep S. Maria O. ten N. ¼ mpl van u.

Caep de S. Maria W. N. W. 6 Mpl.

Caep S. Maria N. W. ten W. en W. N. W. 5 Mpl.

Roode Dupnen N. en N. ten W. van uw zynde.

Dit vertoont de Bocht / zoo tussen Del Cabo en de Roode Dupnen legt / dan heeft men Sibiona O. ten N. 2 mpl van hem.

Sibiona.

En de hoek van Rota Z. O. 5 mpl.

Roode en Swartachtige Dupnen

Den Duintoom / die wit is / niet ver van de Strand.

Vertooning van de hoek van Rota Z. O. 2 mylen van u.

Rota zoo vertoonende / leid het Eiland Cadix Z. O. ten Z. en Z. O. van ulu 4½ mpl.

Aldus vertoont hem de hoek van Sibiona O. ten N. 2½ Mpl van u / alwaar men het Land van St. Lucar voor uit steeken ziet / en van men de klippen / die op de hoek van Sibiona leggen / branden zien.

Deze Bergen vertoonen hem tussen Rota en Sibiona Land-waert in leggende 6 Mpl / dezen Berg noemen de Spanjaerden Cietto de Cabro.

Vertooninge van de Caap St. Vincent tot de hoek van Lagos.

Caep S. Vincent N. W. ½ mpl.

De Vegge Bergen N. O. ten N. en N. N. O. 7½ Mpl.

Lagos-Hoek N. O. en N. O. ten N. 4 Mpl.

Vertooninge van Villa Nova tot de hoek van Lagos.

Vyge Bergen N. O. 6 mpl.

Villa Nova N. ten O. 2½ Mpl.

Lagos hoek N. O. ten O. 2 Mpl.

Vertooning van de hoek van Villa Nova en van de hoek Lagos.

De Vyge berg N. N. O.

De hoek Villa Nova N. W. 2½ Mpl.

Lagos N. ten O. 2½ Mpl.

N. O. ten O. 6 mpl.

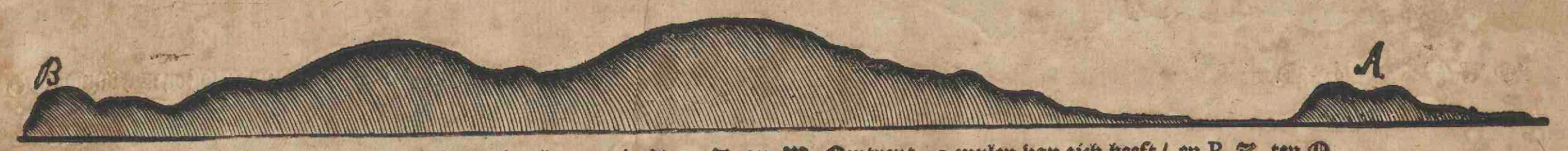

Aldus vertoont Caap Ortegal, als men A. Z. en Z. ten W. Omtrent 10 mylen van zich heeft / en B. Z. ten O.
A. vertoont zich als als een eyland / voor af zynde / is echter aen 't vaste Land.

Caap Ortegal de hoek A. Z. W. omtrent 4 Mylen van u.

Caap Ortegal de hoek A. Z. W. ¼ Westelyker omtrent 7 mylen van u.

Paskaart
Van de Kust van
MAROCA
Beginnende van Larache
tot aan C. Cantin.
Met syn Diepte en Drooge dus-ver
Haarkeurig Opgesteld en Verbetert
T'AMSTERDAM by
IOHANNIS
VAN KEULEN
Aan de Nieuwebrug
In de Gekroonde
Loots-man.
Met Privilegie voor 15 Jaaren

Duytsche Mylen 15 in een Graad.
Spaansche Mylen 17½ in een Graad.
Engelsen Fran. Mylen 20 in een Graad.

Nieuwe Afbeelding van de Revier Rio Rebata in't Groot

M A R O C A.

Larache
Rio Mamora
Mamora
Salle
Nieu Salle
R. Rebata
Hoogen toorn
Casteel
Toren
Almanzor
Heuvelken
Wainschalla
De Schuer een bos Boomen
Mogador
I. Fedale
Cloof
Anse ofte Inwijk een Vervallen Stadt
Mogador
Steyl Clif
Lyones
Rio Rebata
Nieu Salle
Hoogen toorn
Casteel
Toren
Benis
Asamor
Rio de Vmm-dea of R. Ommirabi
Mellica Revier
Elmedin
Malagam
Steen rif
Tyree vervallen Stadt
Calthera de Calthao of C. Blanco
Steile Hoeck
Roo Cleven
Duckdale Insula
Cosi Cavaloero
Cloof als by Fedale
Rio de Aber
Emendara
Asamor
C Cantin
Eil

Nieuwe Paskaert vande Kust van MAROCA en ZANHAGA beginnend van C. Cantin tot C. Bajador, waer in ook te sien is t' I. Lancerota en t' I. Forteventura, met al syn diepte en drooghte, dus ver Naeukeurig opgestelt van bekende Stuerlieden. syn te bekomen

't Amsterdam by Johannes van Keulen Boeckverkoper aen de Nieubrug inde gekroonde Loots Man

Duytse Mylen 15 in een graet
Spaense mylen 17½ in een graet
Eng: en Fra: mylen 20 in een graet

Met Privilegie voor 15 Jaer

MAROCA

ZANHAGA

CARNARISCHE EYLANDEN

I. LANCEROTA

I. Mogodor

I. Lancerota

I. Forteventura

De gelegentheyt van Porto de Naos ende P.e de Cavallos aende Zuydoost zyde van Lancerota

Porto de Naos

Porto de Cavallos

Kerck

Capen. off Standert

C. Cantin

Saffia

Mazagon

Mogador

C. Sem. of C. Dyfora

Canale

C. de Tafelney

C. de Geer

Mogan

Casteel

Reservatie

Santa Cruz

Mar.

Maroch flu. ofte R. Sur

Mesa

Bars

Bulefa

C. Gilan

Alcanger

Sumatmal

Suana

C. de Non

Darodas flu.

Monzsri

Anssilly

Albach

Ossa

C. de Sukr

C. Darca

Arca

Marpeyseno

Surva

Delta

Beldena

Plaja

S. Bartholome

P. Curtz

Medos Desfagio

P. das Engaos

Bajador

Gratiosa

Rocca

Alagranca

R. Clara

C. Talazon

P. de Naos

P. de Cavallos

Los Lobos

Cale de Fustes

C. de Mascona

Forte ventura

P. Negro

C. Calcrton

Las Pracas

Pintallada

Moro del Gable

Baixos

Pta de la Senora

Sierra Fuentes

Vista de la Senora

Paskaart van de Kuste van,

GUALATE en ARGUYN.

Beginnende van C. Bajador tot C. Blanco.

Seer Nau-keurigh op-gestelt.

Met Privilegie voor 15 Jaer.

T' AMSTERDAM By,

JOANNES JANSSONIUS

Aende Nieuwen-brugh inde gekroonde Loots-man.

G U I N E A

A R G U Y N.

P. de Enganno

C. Bajador

Pond. Grande

Angra Mar

Islas Ranas

P. de Malen

C. Cabo

S. de Rabica

Sette Montes

C. de Corrales

Rio del Oro

Islas Corrales

Alamedo

Tropicus Cancri

C. de Chevaux

Isla Verde

Islas

Pedras

Terra Verde

C. del Sinde

Islas Montes

Terra de Arica

Playas

C. S. Cipian

Baia de S. Sigismundo

C. de Barbas

Point de Galle

Baye de Isabeau

C. Corvo

Isla Sand

Slupers Bay

I. Gual

C. Corrado

C. Blanco

Duytsche Mylen 15 in een Graat

Engelsche en Fransche Mylen 20 in een Graat

Spaansche Mylen 17 4 in een Graat

Nieuwe Paskaert, Van de Kust van
GENEHOA
als Mede een gedeelte van GAMBIA beginnende
van C. Blanco tot C. Verde, Met al syn diep
ten ende droogten, dus Naeukeurig
op gestelt
Met Prevelegie
voor 15 jaer

t Amsterdam by
Johannus van Keulen
Boeck verkoper en graad
bogemaker tegen over de
Nieubrugh inde gekroonde
Lootsman.

GENEHOA.

GAMBIA

Seche delle Garze

C. Blanco

C. Verde

Pindades

Tafae

I. Kolinie

Degemafasen

Codan

Kolinie

Casa de Dio Graeie

Casa del Rey

Senialen

Aldea de Feulles

Aldea al Rey Pharaon

Tanda Conda

Tandaba

Sangedeou

Ialofes

Nico

Idsfre

Bintan

F. S. Andries

Cumbra

Barbacoa

C. S. Maria

Brede Gambia

R. de S. Pedro

Compaens klippen

I. Goerce

C. de Emanuel

Beschoten Eylanden

Noy Bergen

Ile Longue

Ile Verte

Ile Madame

Ile Fedy

Ile Fadiouth

Ile Bamboung

Ile Dimar

Ile Bassam

Ile Niodior

Ile Foundiougne

Ile Coussan

Ile Sangomar

Ile Joal

Ile Portudal

Ile Gorée

Ile Madelaine

Ile Bernard

Ile Tamara

Ile Alcatraz

Ile Tidra

Ile Arguin

Ile Tiguent

Ile Nar

Ile Cormorans

Nieuwe Paſcaert Van alle de VLAEMSE EYLANDEN

Met hunne diepten en drooghten, Waer in oock te ſien is hoe haer de Kuſt vertoont uyter Zee ſonde noijt voor deſen ſoo int Licht geweeſt.

't Amſterdam *by* Johannis van Keulen Boeckverkooper aen de Nieu brugh — Met Privilegie voor 15 Jaer

SAINT CRUZ

Saint Catalina

Fayal

D Reede Van St Cruz En Fayal Opt Eylant Fayal

De Stad Angra op Tercera

Punto Tudeo

Os Ilhos

St Sebastian

Los Frailles

Isleo

I. Corvo

Puerto del Cervo

P. Lungio

I. del Romano

Pt del Gada

Villa de la Pt del Gada

Flores

La Calavera

Pt y Villa de las Lagoas

Pt de las Lagoas

I. Fayal

Parrochia de la Trinidad

Los Capitanes

S. Catalina

Puerto Pinto

Los Morros

Pt de los Cedros

Fons

Cruz

Fayal

Baixos

Ylleo de las Aguadas

Villa de S. Cruz

Gratioſo

La Baixos

I. d. Playa

Villa de la playa

Refaſtes

I. S. George

Ylleo

I. del Pico

La Madalena

Caes

Punta del Esperal

N. S. de la Luz

S. Sebaſtian

Los Caſcaletes

Baixa

Villa de la Lagoa

Villa de S. Cruz

Pt de Eſpiritu

Los Islotes

Los Bilbaos

Pt de Sierra

I. Tercera

Angra

Pt Novo

Os Ilhos

Los Frailes

Ylleo

Pt de S. Antonio

Pt de S. Barbara

Het Nieuwe ondeke Eylantje

een klyn ſand bautje

Vigia

Villa de la Horta

La Praya

Pede la Horreria

La Burſie

N. S. de la Candalaria

N. S. de Guadalupe

Pt de la Calle

Pt del Nord este

Pleya Achica

I. S. Michiel

Villa d. S. Maria

I. de S. Maria

La Tierra de Nord este

La Prainha

Caſtille de Fedes

Pleya Ormoſa

Punto del Gada

Villa

Villa Franca

Reede Van Punto del Gada en Villa Franca opt Eylant St Michiel Int Groot Beſteck

34

synde by de Franſoſe genaemt ISLES AZORES
en by de Engelſche WESTERN ISLANDS

Duytſche mylen 15 in een graet.
Spaenſche mylen 17½ in een graet.
Engelſche mylen 20 in een graet.

Nieuwe Paſcaert Van al de CARNARISSE EYLANDE

Met al hunne dieptens en hoogthe Dus ver Nauckeurig op geſtelt.

t'Amſterdam by Johannis van Keulen Met Privilegie voor 15 Iaer

De Noord Oost hoeck Van TENERIFA en de Havens van Gerrachica en S. Crus

Paſcaert van de Noord Oost hoeck van Groot CANARIEN

Los Bagnadors

Puerto del Confital

Las Palmas

Los Arrecifes

Porto Santo

I. Madera

Serters

Leon of de Leeuw

Marsſeta

I. Lancerote

Alegrance

S. Clara

C. Talazon

Rocca

Graciosa

P. de Naos

P. de Cavallos

P. de la Bufona

I. de Lobos

C. de Mascona

Cale de Fuſtes

P. Negro

Berg met de Beſaen

Las Praças

C. Gabreton

Fortventura

La Vintallada

Mori de Gable

Buxeos

P. de Gradalie

Caſa de la Tenzine

Stuck Hoeden

Puerto del Confital

Canaria

Los Bamadores

Groot Canaria

Retiche

La Gata

Gaddar

Maſpalama

Tirſchana

C. Valta

C. Paſſa

Punta de Naos

S. Barthelmo

La Coronte

Oratamo

Belloche

Laramal

Pico

Tenerifa

P. Prieta

Yſleta

Las Gallettas

I. Gomera

Amirva

S. Andrez

P. de Barlovento

S. Maſſo

S. Cruis

S. Joſef

I. Palma

P. Corde

I. Ferro

el Golfo

Sabiages

Porto de Naos

Porto de Cavallos

Cap en eſt Warders

Kerck

de Ichavens Porto de Naos ende Pt de Cavallos aande Zuidoost Zyde van Lancerota

Duytſche myten 15 in een graet

Spaenſche myten 17½ in een graet

Engſ: en Fra: myten 20 in een graet

NIEUWE
Paskaart Van de
ZOUTE EYLANDEN,
Met alle hare Inwateringen, Bayen, Reviere, Diepten
en Droogten, Sus ver Hantkeurig opgestelt
t' AMSTERDAM By
JOANNES JAN KEULEN
Aan de Nieuwe-brugh
Met Privilegie voor Hare Eer.

Noord Kook
Noord-Oost Kook
I. DE S. ANTONIO
Noorder Kuypel
Groote Inwyk
Groote Roode Kuyp
Groote Noord West Kuyp
Zuyd-West Kook
Zuyd Kook
I. Rondo
I. DE S. VINCENTE
Noord Kook
Noord Punt
I. DE S. NICOLAS
Oost Kook
West Kook
Zuyd Kook
I. Rondo
SCHIJN
Oost Punt
Noord Kook
Noord-Oost Kook
I. DE SAL
West Kook
Zuyd Kook
Noord Kook
Noorder Rif
I. DE BON VISTA
Oosser Rif
Zuyder Rif
Zuyd Kook
Blinde Klip
I. DE MAYO.
Noord Punt
I. DE S. IAGO
Zuyd-Oost Kook
Zuyd-West Kook
Noord Punt
I. DES FOGO
Zuyd Kook
I. Rondo
I. DE BRAVA
I.
D E
S. IAGO
Oost Punt
Zuyd-Oost Kook
Zuyd-West Kook

by de France genaemt Isles du Cap Verd
by de Engelsche genaemt Cap Verd Islands

Groote van Degelsche Mylen 65 in een Graad
Spaensche Mylen 17½ in een Graad
Engelsche en Hoogsche Mylen 20 in een Graad

36

13165